

NOUL
TESTAMENT

AL

DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

TRADUS

DE

EPISCOPUL NICODÈM
STAREȚUL MONASTIREI NEAMȚU

STARETUL MONASTIREI NEAMTU

EDITIA II-a

EDITURA TIPOGRAFIEI SFINTEI MONASTIRI NEAMTU

Maricica Andreescu.
Cl V

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ

MATEIU

CAP. 1.

¹ Spița neamului lui Iisus Hristos, Fiul lui David, Fiul lui Avraam :

² Avraam a născut pe Isaac, Isaac a născut pe Iacov, Iacov a născut pe Iuda și pe frații lui ; ³ Iuda a născut pe Fares și pe Zara din Tamara, Fares a născut pe Esrom, Esrom a născut pe Aram ; ⁴ Aram a născut pe Aminadav, Aminadav a născut pe Naason, Naason a născut pe Salmon ; ⁵ Salmon a născut pe Booz din Rahava, Booz a născut pe Ovid din Rut, Ovid a născut pe Iessei ; ⁶ Iessei a născut pe David, care a fost rege.

Iar regele David a născut pe Solomon din femeea care fusea a lui Urie ; ⁷ Solomon a născut pe Roboam, Roboam a născut pe Avia, Avia a născut pe Asa ; ⁸ Asa a născut pe Iosafat, Iosafat a născut pe Ioram, Ioram a născut pe Ozia ; ⁹ Ozia a născut

cut pe Ioatam, Ioatam a născut pe Ahaz, Ahaz a născut pe Ezechia; ¹⁰ Ezechia a născut pe Manase, Manase a născut pe Amon, Amon a născut pe Iosia; ¹¹ Iosia a născut pe Ioachim, Ioachim a născut pe Iehonia și pe frații lui, la strămutarea în Babilon.

¹² Iar după strămutarea în Babilon, Iehonia a născut pe Salatiil, Salatiil a născut pe Zorobabel; ¹³ Zorobabel a născut pe Avlud, Avlud a născut pe Eliachim, Eliachim a născut pe Azor; ¹⁴ Azor a născut pe Sadoc, Sadoc a născut pe Ahim, Ahim a născut pe Eliud; ¹⁵ Eliud a născut pe Eleazar, Eleazar a născut pe Matan, Matan a născut pe Iacov; ¹⁶ Iacov a născut pe Iosif, bărbatul Mariei, din carea S'a născut Iisus, care se numește Hristos.

¹⁷ Deci, generațiile de toate au fost: de la Avraam până la David paisprezece generații; și de la David până la strămutarea în Babilon paisprezece generații; și de la strămutarea în Babilon până la Hristos paisprezece generații.

¹⁸ Iară nașterea lui Hristos a fost așa: după ce mama lui, Maria, a fost logodită cu Iosif și înainte de a fi ei împreună, s'a aflat că ea are în pântec din Duhul Sfânt. ¹⁹ Însă bărbatul ei Iosif, fiind drept și ne voind să o vădească, a vrut să o lese pe ascuns. ²⁰ Dar pe când cugeta el aceasta, iată i s'a arătat îngerul Domnului în vis și i-a zis: „Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, femeea ta, că ceea ce s'a zămislit întrânsa este din Duhul Sfânt; ²¹ și va naște un Fiu, și-l vei pune numele Iisus, că Acela va mântui pe poporul Său de păcatele lui“.

²² Și toate acestea s'au făcut, ca să se plinească ceea ce s'a spus de Domnul prin prorocul, care zice:

²³ „Iată, fecioara va lua în pântece și va naște un fiu și i se va pune numele Emanoil, care înseamnă: „cu noi este Dumnezeu“ (Is. VII, 14).

²⁴ Și sculându-se Iosif din somn, a făcut cum îi poruncise îngerul Domnului, și a luat pe femeea sa, ²⁵ dar nu a cunoscut-o, până ce ea a născut pe Fiul său întâlunăscut, și l-a pus numele Iisus.

CAP. 2.

¹ Iară după ce S'a născut Iisus în Betleemul Iudeei, în zilele regelui Irod, iată au venit la Ierusalim niște magi de la răsărit și au zis: ² „Unde este Regele Iudeei, Ceice S'a născut, căci am văzut steaua Lui la răsărit, și am venit să ne închinăm Lui?“

³ Și auzind aceasta regele Irod, s'a turburat și împreună cu ei tot Ierusalimul. ⁴ Și adunând pe toți arhierii și cărturarilor poporului, i-a întrebat: ⁵ „Unde are să se nască Hristosul?“ Iar ei i-au spus: „În Betleemul Iudeei, căci așa s'a scris prin prorocul: ⁶ și tu, Betleeme, pământul lui Iuda, cu nimic nu ești mai mic între voevodatele lui Iuda, căci din tine are să iasă Povătuitorul, Care are să pască pe poporul Meu Israel“ (Miheea V. 2).

⁷ Atunci Irod chemând în ascuns pe magi, a cerat să afle cu amăruntul dela ei timpul arătării stelei, ⁸ și trimițându-l la Betleem, îi-a zis: „Duceți-vă și cercetați cu amăruntul despre Prunc, și de-l veți afla, să mă vestiți și pe mine, ca să vin și eu, să mă închin Lui“.

⁹ Iară ei ascultând pe regele, au plecat; și iată steaua, pe care o văzuseră ei la răsărit, merse înaintea lor până ce ajunse și se opri deasupra locului, unde era Pruncul. ¹⁰ Și văzând ei steaua, s'au bu-

curat foarte tare; ¹¹ și intrând în casă, au văzut Pruncul cu Maria, Mama Lui; și căzând, l s'au închinat; și deschizându-și visteriile lor, l-au adus daruri: aur, tămâie și smirnă. ¹² Apoi primind știre prin vis ca să nu se mai întoarcă pela Irod, s'au dus pe altă cale în țara lor.¹

¹³ Iară după ce s'au dus ei, iată îngerul Domnului se arată lui Iosif în vis și-i zice: „Scoală, ia Pruncul și pe mama Lui, și fugi în Egipt și stai acolo până-ți voi spune eu; căci Irod va să caute Pruncul, ca să-l piarză.” ¹⁴ Și el s'a sculat, și a luat Pruncul și pe mama Lui, noaptea, și s'a dus în Egipt; ¹⁵ și a stat acolo până la moartea lui Irod, ca să se plinească ceea ce s'a spus de Domnul prin proorocul, care zice: „Din Egipt am chemat pe Fiul Meu” (Osie XI, 1).

¹⁶ Atunci Irod, văzând că s'a batjocorit de magi, s'a mâniat foarte tare, și a trimis ostași în Betleem și în tot ținutul lui să ucidă toți pruncii dela doi ani în jos, după vremea ce aflase dela magi. ¹⁷ Atunci s'a plinit ceea ce s'a spus prin proorocul Ieremia, care zice: ¹⁸ Tipet s'a auzit în Rama, plângere și bocet și tânguire mare. Rahila plânge pe fiii săi și nu vrea să se mângâie, pentru că nu mai sunt” (Ier. XXXI, 15).

¹⁹ Iară după moartea lui Irod, iată îngerul Domnului se arată lui Iosif în vis, în Egipt, și-i zice: ²⁰ „Scoală, ia Pruncul și pe mama Lui, și du-te în pământul lui Israel, căci au murit celce căutau sufletul Pruncului.” ²¹ Și el s'a sculat, a luat Pruncul și pe mama Lui, și a venit în pământul lui Israel. ²² Auzind însă că în Iudeea domnește Arhelae în locul lui Irod, tatăl său, s'a temut să se

duce acolo; și primind înștițare prin vis, s'a dus în părțile Galileei; ²³ și venind, s'a așezat în cetatea numită Nazaret, ca să se plinească ceea ce s'a zis prin prooroci, că Nazoreu se va numi (Jud. XIII, 5).

CAP. 8.

¹ În zilele acelea, a venit Ioan Botezătorul, propovăduind în pustiu Iudeei și zicând: ² „Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor!” ³ Căci el este acela, de care grăise proorocul Isaia, și zisese: „Glasul celui ce strigă în pustie: gătiți cale Domnului! Netede faceți-l cărările!” (Is. XL, 3).

⁴ Și Ioan acesta avea îmbrăcămintea sa de păr de cămilă și brâu de curea peste mijlocul său; iar hrana lui era acride și miere sălbatică. ⁵ Atuncea, eșeau la dânsul Ierusalimului și toată Iudeea și toată laturea Iordanului, ⁶ și mărturisindu-și păcatele lor, se botezau de dânsul în Iordan. ⁷ Și văzând Ioan pe mulți din farisei și din saduchei venind la botez, le zicea: „Pui de viperă, cine v'a învățat să fugiți de mânia ce va să fie?” ⁸ Faceți dară roade vrednice de pocăință; ⁹ și să nu vă gândiți să ziceți în voi înșivă: tată avem pe Avraam; căci vă spun, că Dumnezeu și din pietrele acestea poate să rădice fiul lui Avraam. ¹⁰ Iată și securea stă la rădăcina pomilor, și tot pomul care nu face roadă bună, se taie și se aruncă în foc.

¹¹ „Eu vă botez în apă spre pocăință; iar Cel ce vine după mine este mai tare decât mine, și eu nu-s vrednic să-l duc nici încălțăminte la el: Acela vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc. ¹² El are în mână

Sa lopata, și va curăți aria Sa; și grâul îl va adună în grânarul Său, iar pleava o va arde cu foc nestins."

¹³ Atuncea a venit Iisus din Galileea la Iordan, către Ioan, ca să se boteze de dânsul. ¹⁴ Iară Ioan îl opreă, zicând: "Eu se cuvine să fiu botezat de Tine și Tu vii la mine?" ¹⁵ Și răspunzînd Iisus, a zis către dânsul: "Lasă acum, căci așa e cuvințios pentru noi să plinim toată dreptatea". Atunci Ioan a primit Să-L boteze.

¹⁶ Și botezându-Se Iisus, a eșt îndată din apă și lată l s'au deschis cerurile, și Ioan a văzut pe Duhul lui Dumnezeu pogorându-se ca un porumb și lăsându-se peste Dânsul. ¹⁷ Și lată s'a auzit din ceruri un glas, care a zis: "Acesta este Fiul Meu cel iubit, în care este bunavoința Mea!"

CAP. 4.

¹ Atuncea Iisus a fost dus de Duhul în pustie, ca să se ispitească de diavolul. ² Și postînd patruzeci de zile și patruzeci de nopți, la urmă a flămînzat. ³ Și apropiindu-se de dânsul ispititorul a zis: "De ești Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini!" ⁴ Iară El răspunzînd, i-a zis: "Scris este, că nu numai cu pâine vă trăiește omul, ci cu tot cuvîntul care iese din gura lui Dumnezeu." (Deut. VIII, 3).

⁵ Atunci L-a dus diavolul în sfînta cetate și punându-l pe aripa bisericii, ⁶ l-a zis: "De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos; căci scris este: Ingerilor Săi vă porunci pentru Tine, și pe mîni Te vor rădica, ca să nu-Ți lovești de piatră piciorul Tău" (Ps. XC, 11-12). ⁷ Iar Iisus i-a răspuns: "De-

asemenea este scris: să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău!" (Deut. VI, 16).

⁸ Apoi L-a dus Iară diavolul pe un munte foarte înalt, și arătându-l toate împărățiile lumii și slava lor, ⁹ l-a zis: "Toate acestea Ți le voi da Ție, de vei cădea și te vei închina mie." ¹⁰ Atuncea Iisus a zis: "Lipsește, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini și numai lui să-l slujești!" (Deut. VI, 13).

¹¹ Atuncea L-a lăsat diavolul, și lată au venit la Dânsul ingeri și l slujeau.

¹² Auzînd însă Iisus, că Ioan a fost dat la închisoare, S'a dus în Galileea; ¹³ și lăsînd Nazaretul, a venit și a locuit în Capernaum, cetate așezată lângă marea, în hotarele lui Zabulon și ale lui Neftalim; ¹⁴ ca să se plinească ceia ce s'a spus de prorocul Isaia, care zice: ¹⁵ "Poporul din țara Zabulon și din țara Neftalim, depe calea mării și de peste Iordan, adevăd din Galileea neamurilor, ¹⁶ care ședeau în întunerec, a văzut lumină mare și celor care ședeau în țara și în umbra morții lumină li-a răsărit." (Is. IX, 1-2).

¹⁷ De atunci a început Iisus a propovedui și a zice: "Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor!"

¹⁸ Și trecînd Iisus pe lângă marea Galileei, a văzut doi frați, pe Simôn, care s'a numit Petru, și pe Andrei, fratele lui, aruncându-și mreșile în mare, căci erau pescari, ¹⁹ și le-a zis: "Veniți după Mine, și vă voi face pescultori de oameni." ²⁰ Iară ei lăsându-și îndată mreșile, s'au dus după Dânsul.

²¹ Mergînd de acolo mai departe, a văzut alți doi frați: pe Iacov a lui Zevedeu și pe Ioan, fratele lui, în luntre cu tatăl lor, dregându-și mreșile, și i-a

chemat și pe ei; ²² Iară el lăsând îndată luntrea și pe tatăl lor, s'au dus după Dânsul.

²³ Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățând prin sinagogile lor, propovăduind Evanghelia împărăției, și tămăduind în popor toată boala și toată neputința. ²⁴ Și s'a dus vestea despre el în toată Siria; și aduceau la Dânsul pe toți neputincioșii, care erau cuprinși de felurite boale și chinuri, și pe îndrăciți, și pe lunatici, și pe slăbănogi, și'i vindecă. ²⁵ Și urmau după Dânsul mulțimi multe din Galileea, din Decapolia, din Ierusalim, din Iudeea și de peste Iordan.

CAP. 5, 6 și 7.

¹ Și văzând Iisus mulțimile, s'a suit în munte și dacă a șezut, au venit la Dânsul ucenicii lui; ² Iară El deschizându-și gura, îi învăță, zicând: „³ Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este împărăția cerurilor. ⁴ Fericiți cei ce plâng, că acela se vor mângăla. ⁵ Fericiți cei blânzi, că acela vor moșteni pământul. ⁶ Fericiți cei ce flămânzesc și înșeiază de dreptate, că acela se vor sătura. ⁷ Fericiți cei milostivi, că acela se vor milui. ⁸ Fericiți cei cu inima curată, că acela vor vedea pe Dumnezeu. ⁹ Fericiți făcătorii de pace, că acela filii lui Dumnezeu se vor chema. ¹⁰ Fericiți cei izgoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor. ¹¹ Fericiți veți fi și voi când veți fi ocărâți și prigoniți și în tot felul grăit de rău, pe nedreptul, pentru Mine. ¹² Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, căci așa au prigoniți și pe prooroci, cari au fost înnaite de voi,

¹³ „Voi sunteți sarea pământului. Dar dacă sarea își va pierde țaria, cu ce se va săra ea? De nimic nu mai e bună, decât să se arunce afară, ca să fie călcată de oameni.

¹⁴ „Voi sunteți lumina lumii. Cetatea, care este așezată pe vârf de munte, nu poate să se ascundă; ¹⁵ și lumânarea aprinzându-se, nu se pune sub vas, ci în sfeșnic și luminează tuturor celor din casă. ¹⁶ Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă ei faptele voastre cele bune, și să slăvească pe Tatăl vostru cel ceresc.

¹⁷ „Să nu credeți că am venit să stric legea sau proorocii; n'am venit să stric, ci să plînesc. ¹⁸ Căci udevărul vă grăesc: până va trece cerul și pământul, nici un punct sau o virgulă din lege nu va trece până se vor împlini toate. ¹⁹ Deci, cel ce va strică vreuna din aceste porunci mai mici și va învăța așa pe oameni, acela mai mic se va chema în împărăția cerurilor; iar cel ce va împlini și va învăța și pe alții să le împlinească, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor. ²⁰ Căci vă spun: dacă dreptatea voastră nu va întrece pe a cărturarilor și a fariseilor, nu ve-ți intra în împărăția cerurilor.

²¹ „Ați auzit că s'a zis celor dedemult: Să nu ucidzi; iar cel ce va ucide, va fi vinovat de *dat* judecării (Eș. XX, 13) ²² Eu însă vă zic, că tot cel ce se mânia pe fratele său degeaba, va fi vinovat de *dat* judecării; iar cel ce va zice fratelui său: netrebnicul, va fi vinovat de *dat* soborului; iar cel ce'l va zice: nebunule, va fi vinovat de *dat* gheenii focului. ²³ Deci, de-ți vei aduce darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta,

¹⁴ lăsa darul tău acolo, la altar, și du-te de te împacă mai întâi cu fratele tău și apoi vină de-ți adă darul tău. ¹⁵ Împacă-te cu protivnicul tău curând, cât ești încă pe cale cu el, ca nu cumva protivnicul să te dea judecătorului; iar judecătorul să te dea slujitorului, ca să te arunce în temniță; căci adevărul îți spun: nu vei eși de acolo, până nu vei da și cel din urmă bănuț.

¹⁷ „Ați auzit că s'a zis celor dedemult: Să nu faci desfrânare! (Eș. XX, 14) ¹⁸ Eu însă vă zic, că tot celce se uită la femeie cu poftă, acela a și făcut desfrânare cu ea în inima sa. ¹⁹ Deci, de te smintește ochiul tău drept, scoate-l și-l aruncă, căci e mai bine pentru tine să plară unul din membrele tale, decât tot corpul tău să fie aruncat în gheena. ²⁰ Și de te smintește mâna ta dreaptă, taie-o și-o aruncă dela tine, căci e mai bine pentru tine să plară unul din membrele tale, decât tot corpul tău să fie aruncat în gheena.

²¹ „Deasemenea s'a zis, că de se va despărți cineva de femeia sa, să-l dea ei carte de despărțenie. (Deut. XXIV, 1). ²² Eu însă vă zic: Celce se despărțește de femeia sa, fără pricină de desfrânare, acela li dă ei prilej să facă desfrânare; și celce la pe cea despărțită, acela face desfrânare.

²³ „Și iarăși ați auzit, că s'a zis celor dedemult: Să nu-ți calci jurământul, ci să împlinești înaintea Domnului juruințele tale! (Lev. XIX, 12). ²⁴ Eu însă vă zic: să nu vă jurați deloc, nici pe cer, pentru că este scaunul lui Dumnezeu; ²⁵ nici pe pământ, pentru că este așternut picioarelor Lui; nici pe Ierusalim, pentru că este cetatea împăratului celui mare; ²⁶ nici pe capul vostru să nu vă jurați, pentru că nu puteți face nici un fir de păr alb sau negru; ²⁷ ci să fie cuvân-

tul vostru: da, da; și nu, nu; iar ce este mai mult decât atâta, e dela cel rău.

²⁸ „Și ați mai auzit că s'a zis: Ochiu pentru ochi și dinte pentru dinte. (Eș. XXI, 24). ²⁹ Eu însă vă zic: nu vă împotriviți celui rău; ci celui ce te lovește peste obrazul drept întoarce-l și pe celalalt; ³⁰ și celui ce voeste să se judece cu tine, ca să-ți lă hațna, dă-i și camașă; ³¹ și de te va sili cineva să mergi cu el o milă de loc, mergi cu dânsul două. Celui ce cere dela tine, dă-i, și celui ce vrea să se împrumute dela tine, nu-l întoarce spatele.

³² „Ați auzit că s'a zis: Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău! (Lev. XIX, 17). ³³ Eu însă vă zic: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și vă rugați pentru cei ce vă nedreptătesc și vă prigonesc, ³⁴ ca să fiți fiii Tatălui vostru, Care este în ceruri; căci El poruncește soarelui Său să răsară și peste cei răi și peste cei buni, și dă ploaie și peste cei drepi și peste cei nedrepi. ³⁵ Căci, de iubiți pe cei ce vă iubesc, ce plată vi se cuvine? Au nu fac tot așa și vameșii? ³⁶ Și de urați sănătate numai fraților voștri, ce lucru mare faceți? Au nu și păgânii fac așa? ³⁷ Deci, fiți desăvârșiți, precum este desăvârșit Tatăl vostru cel ceresc.

6. ¹ „Luați sama, să nu faceți milostenia voastră înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de ei, căci atunci nu veți avea nici o plată dela Tatăl vostru cel ceresc. ² Deci, când faci milostenie, nu trâmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii în adunări și pe uliți, ca să-l laude oamenii; adevărul vă spun, că prin aceasta și-au și luat plata lor. ³ Tu însă când faci milostenie, să nu știe stânga ce face dreapta ta,

⁴ „Aşa ca milostenia ta să fie făcută în ascuns, şi Tatăl tău, Care vede cele ascunse, Ți va răsplăti la arătare.

⁵ „Şi când te rogi, nu fi ca făţarnicii, cărora le place să se oprească şi să se roage în adunări şi pe la răspântiile uliţelor, ca să se arate oamenilor; adevărul vă spun, că Ți-lau plata *prin aceasta*.
⁶ Tu însă, când te rogi, intră în odaia ta şi închizându-Ți uşa, roagă-te Tatălui tău în ascuns, şi Tatăl tău, cel ce vede cele ascunse, Ți va răsplăti la arătare.
⁷ Iar când vă rugați, nu grăiți multe ca păgânii, cari socot, că prin mulțimea vorbelor vor fi auziți.
⁸ Să nu vă asemănați acestora, căci știe Tatăl vostru de ce aveți nevoie mai înainte de a-l cere voi.
⁹ Să vă rugați însă așa:

„Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău; ¹⁰ vie împărăția Ta; facă-se voia Ta precum în cer și pe pământ; ¹¹ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi; ¹² și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri; ¹³ și nu ne duce pre noi în ispită, ci ne izbăvește de cel viclean; că a Ta este împărăția și puterea și slava în vecl. Amin.

¹⁴ „Căci de veți ierta oamenilor greșalele lor, și Tatăl vostru cel ceresc vă va ierta *greșalele voastre*.
¹⁵ Iar de nu veți ierta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru cel ceresc nu vă va ierta greșalele voastre.

¹⁶ „Deasemenea când postiți, nu fiți triști, ca făţarnicii; căci aceștia Ți smolesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărul vă spun, că *prin aceasta* Ți-lau plata lor.
¹⁷ Tu însă când postești, unge-Ți capul și spală-Ți fața, ¹⁸ ca să nu te arăți

oamenilor că postești, ci numai Tatălui tău, celălce și în ascuns *este de față*, și Tatăl tău, Cel ce vede cele ascunse, Ți va răsplăti la arătare.

¹⁹ „Nu vă adunați comori pe pământ, unde molla și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură; ²⁰ ci vă adunați comori în cer, unde nici molla, nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă, nici le fură.
²¹ Căci unde-Ți comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

²² „Luminătorul trupului este ochiul. Deci, dacă ochiul tău va fi curat, tot trupul tău va fi luminat; ²³ Iar dacă ochiul tău va fi rău, tot trupul va fi întunecat. Așa dară, dacă lumina, care e în tine, este întunecată, atunci cât e întunecatul?

²⁴ „Nime nu poate sluji la doi domni, pentru că sau pe unul va ură și pe altul va iubi, sau de unul se va ține și de altul nu va griji: nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui mamona.

²⁵ „De aceea vă zic: nu vă îngrijorați pentru viața voastră, ce veți mânca și ce veți bea, nici pentru trupul vostru, cu ce vă veți îmbrăca. Au nu este mai însemnată viața decât hrana, și trupul decât haina? ²⁶ Priviți la păsările cerului: ele nici nu semănă, nici nu secără, nici nu adună în grânare, și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește. Dar oare nu sunteți voi mai de seamă decât acestea?

²⁷ Și apoi care din voi îngrijindu-se, poate să adauge la statura sa măcar un cot? ²⁸ Și de haină la ce să vă îngrijorați? Priviți crinii câmpului cum cresc! Ei nu se ostenesc, nici nu torc, ²⁹ dar drept vă spun, că nici Solomon în toată slava lui, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei.
³⁰ Dacă însă pe larba câmpului, care astăzi este și mâine se aruncă în cuptor,

Dumnezeu o îmbracă așa, apoi cu cât mai vartos pe voi, puțin credincioșilor? ¹¹ Deci, să nu vă îngrijorați nici să ziceți: ce vom mânca sau ce vom bea, sau cu ce ne vom îmbrăca? ¹² Pentrucă toate acestea le caută păgânii, și pentrucă Tatăl vostru cel ceresc știe că aveți trebuință de toate acestea. ¹³ Căutați însă mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate acestea se vor adaoge vouă. ¹⁴ Nu vă îngrijorați dară pentru ziua de mâine, căci ziua de mâine singură se va îngriji de sine. Ajunge *fie-cărei* zile grija ei.

7. ¹ „Nu judecați, ca să nu fiți judecați! ² Căci cu ce judecată veți judeca, *cu aceea* veți fi judecați; și cu ce măsură veți măsură *cu aceea* vi se va măsură și vouă. ³ Pentruce vezi palul din ochiul fratelui tău, iar bârna din ochiul tău nu o simți? ⁴ Sau cum vei zice fratelui tău: lasă-mă să-ți scot palul din ochiu, când tu ai în ochiu o bârnă? ⁵ Fă-tarnice, scoate întâiu bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoti palul din ochiul fratelui tău!

⁶ „Nu dați cele sfinte câinilor, și mărgăritarele voastre nu le aruncați înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și întorcându-se, să vă rupă.

⁷ „Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide: ⁸ Căci tot ccice cere, iă; și celce caută află, și celuice bate i se deschide. ⁹ Este oare între voi un astfel de om, care când fiul său l-ar cere pâne, el să-l dea piatră? ¹⁰ Sau când l-ar cere peste, să-l dea șarpe? ¹¹ Deci, dacă voi răi fiind, vă pricepeți să dați fiilor voștri daruri bune; apoi cu atât mai vartos Tatăl vostru cel ceresc va da cele bune celorce cer dela Dănsul. ¹² Așa dară toate câte voiți să vă faceți vouă oamenii,

face-ți și voi lor asemenea, căci aceasta este legea și proorocii.

¹³ „Intrați pe poarta cea strâmtă, pentrucă poarta cea largă și calea cea lată duc la peire, și mulți merg pe dănsale; ¹⁴ iar poarta vieții este strâmtă și calea ce duce la ea îngustă, și puțini le află.

¹⁵ „Păziți-vă de proorocii mincinoși, cari vin la voi îmbrăcați în haine de oi, iar pe dinăuntru sunt lupi răpitori. ¹⁶ După roadele lor îi veți cunoaște. Au doar se culeg struguri din spinii, sau smochine din ciulini? ¹⁷ Așa, tot pomul bun face roade bune, iar pomul rău dă roade rele. ¹⁸ Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul rău să facă roade bune. ¹⁹ Tot pomul, care nu face roade bune, se taie și se aruncă în foc. ²⁰ Deci, după roadele lor îi veți cunoaște.

²¹ „Nu tot celce-Mi zice: Doamne, Doamne! va intra în împărăția cerurilor, ci celce face voea Tatălui Meu. Care este în ceruri. ²² Mulți imi vor zice în ziua acela: Doamne, Doamne, oare nu în numele Tău am proorocit? Oare nu în numele Tău draci am izgonit? Și oare n'am făcut noi mulțime de minuni în numele Tău? ²³ Și atuncea le voi spune: niciodată nu v'am cunoscut; duceți-vă dela Mine, celce faceți fărădelegea!

²⁴ „Deci, pe tot celce aude aceste cuvinte ale Mele și le împlinește, îi voi asemăna cu omul înțelept, care și-a zidit casa pe piatră; ²⁵ și când a căzut ploaie, și s'au revărsat râurile, și au suflat vânturile, și s'au pornit spre casa aceea, ea n'a căzut, pentrucă era întemeiată pe piatră. ²⁶ Iar tot celce aude aceste cuvinte ale Mele și nu le împlinește, se va asemăna omului nesocotit, care și-a

zidit casa sa pe nisip; ¹⁷ și când a căzut ploaie, și s'au revărsat râurile, și au suflat vânturile, și s'au pornit spre casa aceea, ea a căzut, și a fost căderea ei mare".

¹⁸ Și după ce a sfârșit Iisus cuvântarea aceasta, se miră poporul de învățătura Lui, ¹⁹ căci El îi învăță, ca unul ce avea putere, iar nu ca fariseii și cărturarii.

CAP. 8.

¹ Și pogorându-se El din munte, urmat de mulțime de popor, ² iată, s'a apropiat un leproș, și închinându-se Lui, a zis: „Doamne, de vei voi, poți să mă curățești!” ³ Și întinzându-și Iisus mâna, S'a atins de dânsul și a zis: „Vroesc, curățește-te!” Și iatădată s'a curățit lepra de pe el. ⁴ Și Iisus l-a zis: „Iă sama, să nu spui nimănui, ci mergi de te arată preotului, și du darul ce a poruncit Moisi, spre încredințarea lor de vindecarea ta.”

⁵ Iar dacă a intrat Iisus în Capernaum, a venit la El un sutaș și l-a rugat și a zis: ⁶ „Doamne, slujitorul meu zace acasă paralizat și se chinuște cumplit.” ⁷ Și Iisus l-a zis: „Voi veni să-l vindec.” ⁸ Iar sutașul răspunzând, a zis: „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu, ci zi numai un cuvânt și se va însănătoși slujitorul meu.” ⁹ Căci și eu sunt om sub stăpânire, și am sub mine ostași, și zic vouă: „Vină”, și vine, iar altuia: „du-te”, și se duce: și slujitorului meu „fă cutare”, și face.” ¹⁰ Și auzind acestea Iisus, s'a mirat și a zis către cei ce veneau după Dânsul: „Adevărul vă grădesc, n'ci în Israel n'am aflat atâta credință; ¹¹ dară vă

spun, că mulți vor veni dela răsărit și dela apus, și vor prânzi cu Avraam și cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor; ¹² iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunerecul cel deafară; acolo va fi plânsul și scrâșnirea de dinți.” ¹³ Iar sutașului l-a zis Iisus: „Du-te, și să ți fie după credința ta!” ¹⁴ Și s'a vindecat slujitorul lui în ceasul acela.

¹⁵ Venind apoi Iisus în casa lui Petru, a văzut pe soacra acestuia zăcând de friguri; ¹⁶ și S'a atins de mâna ei, și au lăsat-o frigurile, și ea s'a sculat și le-a slujit.

¹⁷ Iar dacă s'a făcut sară, au adus la Dânsul mulțime de îndrăciți și El a izgonit duhurile cu cuvântul și a vindecat toți bolnavii; ¹⁸ ca să se plimnească ceea ce s'a spus prin prorocul Isaia, care zice: „Acesta a luat asupra Sa neputințele noastre și boalele noastre le-a purtat” (Is. Lili, 4).

¹⁹ Văzând însă Iisus împrejurul Său gloate multe, a poruncit ucenicilor Săi să treacă deceaparte. ²⁰ Atuncea s'a apropiat un cărturar și a zis: „Învățătorule, eu Te voi urma orunde vei merge!” ²¹ Și Iisus l-a zis: „Vulturile au vizunii și păsările cerului culturi, iar Fiul omului n'are unde să-și plece capul.” ²² Iar altul din ucenicii Lui l-a zis: „Doamne, dă-mi voie să mă duc mai întâiu să îngrop pe tatăl meu!” ²³ Iisus însă l-a răspuns: „Vină după mine și lasă pe morți să-și îngroape morții lor!”

²⁴ După aceea Iisus s'a suit în luntre, urmat de ucenicii Lui. ²⁵ Și iată s'a stărnit pe marea furtună mare, încât se acoperea luntrea de valuri, și El dormea. ²⁶ Atuncea s'au apropiat ucenicii Lui de Dânsul și deșteptându-l, au zis: „Doamne, mântuiește-ne, că pierim!” ²⁷ Iar El le-a răspuns: „Pentru

ce sânteti așa de fricoși, puțin credincioșilor!" Apoi sculându-se, a certat vântul și marea, și s'a făcut liniște mare. "Iar oamenii se mirau și ziceau: „Cine este Acesta, că și vântul și marea îl ascultă?"

"Și ajungând El deceaparte, în țara Gergesenilor, 'L-au întâmpinat doi îndrăciți, care leșiseră din niște morminte și erau așa de fioroși, că nimenea nu îndrăznea să treacă pe calea aceea. "Și au început aceștia a striga și a zice: „Ce ai cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Al venit și cea înainte de vreme să ne muncești?" "În depărtare însă păștea o turmă mare de porci; "și ei draci 'L-au rugat zicând: „Dacă ne izgonești, trimite-ne în turma cea de porci!" "Și El le-a zis: „Duceți-vă!" "Și eișind ei din oamenii aceia, au intrat în turma cea de porci și îndată toată turma de porci s'a aruncat de pe mal în marea și s'a înecat în apă. "Iar păstorii au fugit, și ajungând în cetate, au povestit toate și celece se petrecuseră cu cei îndrăciți. "Și îndată a eșit toată cetatea întru întâmpinarea lui Iisus, și văzându'L, se rugau să plece din hotarele lor.

CAP. 9.

"Atuncea Iisus suindu-se în luntre, a trecut marea *Innapoi*, și a venit în cetatea Sa. Și lată au adus la Dânsul un om paralizat, întins pe un pat. Și văzând Iisus credința lor, a zis paralizatului: „Îndrăznește, fiule, că ți se iartă păcatele!" "Atuncea unul din cărturarii au zis în sine: „Acesta hulește!" "Iar Iisus văzând gândurile lor, a zis: „Pentruce cugetați rele în inimile voastre?" "Că ce este mai

lesne: a zice: ți se iartă păcatele, sau a zice: scoală și umblă?" "Ca să știți însă, că Fiul omului are putere pe pământ de a ierta păcatele, zice paralizatului: scoală, ia-ți patul și du-te la casa ta!" "Și s'a sculat *bolnavul și și-a luat patul* și s'a dus la casa sa. "Iar poporul văzând *aceasta*, se miră și slăvea pe Dumnezeu, Care a dat o putere ca aceasta oamenilor.

"Și trecând Iisus deacolo, a văzut șezând la, vamă un om, care se numea Matelu, și l'a zis: „Urmează-Mi!" "Și acela s'a sculat și l'a urmat.

"Și dacă S'a așezat Iisus la masă, în casă la *acest om*, mulți vameși și păcătoși au venit și au șezut la masă cu Dânsul și cu ucenicii Lui. "Și văzând aceasta fariseii, au zis către ucenicii Lui: „Pentruce învățătorul vostru mănâncă și bea cu păcătoșii?" "Iar Iisus auzind aceasta, le-a zis: „Nu cei sănătoși, ci cei bolnavi au trebuință de doitor. "Mergeți deci și înțelegeți, ce înseamnă *cuvintele*: „mă voesc, iar nu jertă". Căci n'am venit să chem la pocăință pe cei dreți, ci pe cei păcătoși." (Os. VI, 6).

"Atuncea au venit la Dânsul ucenicii lui Ioan și au zis: „Pentruce noi și fariseii postim adesea, iar ucenicii Tăi nu postesc?" "Și Iisus le-a răspuns: „Pot oare nuntași să jelească, câtă vreme este mirele cu dâșii? Dar va veni vremea când se va lua mirele dela dâșii, și atuncea vor posti. "Nimene nu pune petec de pânză nouă la haină veche, căci pânza cea nouă trage de cea veche și spărtura se face mai mare. "Deasemenea nu se pune vin nou în burduf vechiu; iar de se pune, se sparge burduful, și se pierde și vinul și burduful;

Ci vinul nou se pune în burduf nou și se păstrează și unul și altul."

¹⁸ Și pe când li grăea El acestea, a venit la Dânsul o căpetenie, și închinându-l-se, a zis: „Fiica mea a murit acum; vină deci de-Ți pune mâna pe ea și va înviea.” ¹⁹ Și sculându-se Iisus, s'a dus după dânsul cu ucenicii Lui.

²⁰ Și iată o femeie, care de doisprezece ani pătimea de curgere de sânge, apropiindu-se pelasparte, s'a atins de poala hainei Lui; ²¹ pentru că zicea în sine: „Numai de mă voi atinge de haina Lui, mă voi vindeca.” ²² Iar Iisus întorcându-Se și văzându-o, a zis: „Îndrăznește, fiică, credința ta te-a mântuit!” Și s'a vindocat femeia din ceasul acela.

²³ Și dacă a sosit Iisus la casa căpeteniei și a văzut lăutarii și mulțimea turburată, ²⁴ le-a zis: „Ieșiți afară, căci fata n'a murit, ci doarme!” ²⁵ Acela însă râdeau de Dânsul. Dar după ce mulțimea a fost scoasă afară, Iisus intrând, a luat fata de mână și aceasta s'a sculat. ²⁶ Și s'a lăsat vestea despre aceasta în tot ținutul acela.

²⁷ După ce a plecat Iisus de acolo, iată veneau în urma Lui doi orbi, cari strigau și ziceau: „Miluește-ne pre noi, Fiul lui David!” ²⁸ Iar dacă a intrat El în casă, orbi s'au apropiat de Dânsul; și Iisus le-a zis: „Credeți că pot Eu să fac aceasta?” Și ei au zis către Dânsul: „Da, Doamne!” ²⁹ Atuncea El s'a atins de ochii lor și a zis: „Fie vouă după credința voastră!” ³⁰ Și s'au deschis ochii lor. Și Iisus le-a poruncit cu asprime: „Luați sama, să nu aile de aceasta nimene!” ³¹ Iar ei eșind, L-au vestit în tot ținutul acela.

³² Și după ce au plecat acela, au adus la Dânsul

sul un om mut și îndrăcit; ³³ și dacă a fost scos dracul, a început mutul a grăi, iar gloatele se mirau și ziceau: „Niciodată nu s'a văzut una ca asta în Israel!” ³⁴ Fariseii însă ziceau: „Cu Domnul dracilor scoate El dracii!”

³⁵ Deci a umblat Iisus în toate părțile prin orașe și prin sate, învățând prin adunările lor, propovăduind Evanghelia Împărăției și vindecând toată boala și neputința în popor. ³⁶ Și văzând mulțimile de oameni, L'a făcut milă de ei, că erau necăjiți și răsiți, că niște oi ce nu au păstor. ³⁷ Atuncea a zis către ucenicii Săi: „Săcerș este mult, iar lucrătorii sunt puțini! Rugați dară pe stăpânul secerișului, să trimită lucrători la secerișul său!”

CAP. 10.

¹ Și chemând pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat putere, ca să izgonească duhurile necurate și să tămăduiască toată boala și toată neputința. ² Iar numele celor doisprezece apostoli sunt acestea: Cel dintâiu este Simon, numit Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedeu și Ioan fratele lui; ³ Filip și Vartolomei; Toma și Mateiu vameșul; Iacov al lui Alfeu și Levi, numit și Tadeu; ⁴ Simon Cananlianul și Iuda Iscarioteanul, care în urmă L'a și vândut pe Iisus.

⁵ Pe acești doisprezece L-a trimis Iisus, povățuindu-L și zicându-L: „La păgani să nu vă duceți și în cetate samarineană să nu intrați; ⁶ ci duceți-vă mai cu samă la oile cele pierdute ale casei lui Israel.” ⁷ Și pe unde veți merge, propovăduiți și spuneți, că s'a apropiat împărăția cerurilor.” Pe ce

bolnavi vindecați, pe cei leproși curățiți, pe cei morți înviați, dragii Izgoniți-!; ¹¹ Iar dar ați luat, în dar să dați! ¹² Să nu luați nici aur, nici argint, nici aramă la hrăle voastre, ¹³ nici traistă de drum, nici două haine, nici încălțăminte, nici tolag, căci vrednic este lucrătorul de hrana sa. ¹⁴ Și în orice sat sau cetate veți intra, cercetați cine-! în ea vrednic, și la acela să găzduiți până veți pleca. ¹⁵ Și intrând în casă, să-! urați și să ziceți: Pace casei acestei. ¹⁶ Și de va fi casa aceea vrednică, pacea ce l-ați urat va veni peste dânsa; iar de nu va fi vrednică, pacea ce l-ați urat se va întoarce la voi. ¹⁷ Dacă însă nu vă va primi cineva, sau nu va asculta cuvintele voastre, atunci ieșind din casa sau din cetatea aceea, să scuturați praful de pe picioarele voastre. ¹⁸ Adevărul vă spun, că în ziua Judecării mai bine va fi de Sodoma și de Gomora decât de cetatea aceea.

¹⁹ „Iată Eu vă trimit ca pe niște oi în mijlocul lupilor; fiți dară înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbeli. ²⁰ Păziți-vă însă de oameni, căci vă vor da Judecării, și în adunările lor vă vor bate; ²¹ Ba vă vor duce pentru Mine și înaintea domnitorilor și a regilor, ca mărturie ale Mele înaintea lor și a păgânilor. ²² Dar când vă vor da, nu vă grijiți cum sau ce veți răspunde; căci în ceasul acela vi se va da ce trebuie să graiți. ²³ Căci, nu veți grai voi, ci duhul Tatălui vostru va grai prin voi, ²⁴ Și va da la moarte frate pe frate și tată pe fiu; și se vor rădica copiii asupra părinților și-! vor omora. ²⁵ Și veți fi urați de toți pentru numele Meu; însă celce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.

²⁶ „Iar când vă vor alunga dintr-o cetate, fugiți în alta; căci adevărul vă grăesc: nu veți isprăvi de străbătut toate cetățile lui Israel, până va veni Fiul Omului. ²⁷ Nu este ucenic mai presus de dascălul său, nici slugă mai presus de stăpânul său: ²⁸ ajunge ucenicului să fie ca dascălul său și slugii să fie ca stăpânul său. Dacă pe stăpânul casei l-au numit belzebut, apoi, cu cât mai vartos pe casnicul lui? ²⁹ Deci, să nu vă temeți de dânsii, căci nu este nimic ascuns, care să nu se descopere, și tălănit, care să nu se vădească. ³⁰ Ceeace vă grăesc Eu la întunec, să spuneți la lumină; și ce auziți spundându-vi-se la ureche, propoveduiți de pe acoperișuri. ³¹ Și să nu vă temeți de celce ucid trupul, iar sufletul nu-l pot ucid; ci să vă temeți mai vartos de Acela, Care poate să piardă și sufletul și trupul în gheena. ³² Au nu se vând două păsărele pe un ban? Și nici una din ele nu cade jos fără să fite Tatăl vostru. ³³ Al voștri însă și perii capului sunt toți numărați. ³⁴ Deaceea nu vă temeți, căci voi sunteți cu mult mai buni decât niște păsărele.

³⁵ „Deci, pe tot celce Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și eu înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri; ³⁶ Iar de celce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și eu înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. ³⁷ Să nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ: n'am venit să aduc pace, ci sabie; căci am venit să despărț pe om de tatăl său, și pe fiică de mama sa, și pe noră de soacra sa. ³⁸ Și vrăjmașii omului sunt casnicii lui. ³⁹ Celce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe Mine,

acela nu este vrednic de Mine; și celce iubește pe flu sau pe flică mai mult decât pe Mine, acela nu este vrednic de Mine; ³⁸ și celce nu-și lă crucea să-Mi urmeze Mie, acela nu este vrednic de Mine. ³⁹ Celce 'și păzește sufletul său, îl va pierde; iar celce 'și pierde sufletul său pentru Mine, îl va afla. ⁴⁰ Celce vă primește pe voi, pe Mine mă primește; iar celce Mă primește pe Mine, primește pe Celce M'a trimis pe Mine. ⁴¹ Celce primește prooroc în nume de prooroc, plată de prooroc va lua; și celce primește drept, în nume de drept, plată de drept va lua. ⁴² Și celce adapă pe unul din acești mai mici, fie și numai cu un pahar de apă rece, în nume de ucenic, adevărul vă spun, nu-și va pierde plata sa "

CAP. 11.

¹ Și dupăce a sfârșit Iisus de dat învățături celor doisprezece ucenici ai Săi, S'a dus deacolo să învoțe și să propoveduiască prin cetățile lor.

² Și auzind Ioan din închisoare de faptele lui Hristos, a trimis pe doi din ucenicii săi, să-l zică:

³ „Tu ești celce trebuie să vină, sau să așteptăm pe altul?” ⁴ Și răspunzând Iisus, le-a zis: „Duceți-vă și spunți lui Ioan celece auziți și vedeți: ⁵ orbi văd și ologii umblă, leproșii se curată și surzii aud; morții învie și săracii binevestesc. ⁶ Și ferice de celce nu se va sminti de Mine!”

⁷ Iar dacă s'au dus aceștia, Iisus a început a grăi poporului de Ioan, zicând: „Ce ați eșit să vedeți în pustie? Au trestie bănută de vânt? Sau ce ați eșit să vedeți? Oare om îmbrăcat în haine

moi? Iată, celce poartă haine moi sunt în curțile împărăților. ⁸ Atunci ce-ați leșit să vedeți? Au prooroc? Adevărul vă grăesc, și mai mult decât prooroc! ⁹ Căci el este acela, despre care s'a scris: Iată Eu trimit pe ingerul Meu înainte ieșii Tale, care va pregăti calea Ta înainte Ta. (Mal III. 1). ¹¹ Drept vă spun: dintre cei născuți din femei nu s'a ridicat *niciunul* mai mare decât Ioan Botezătorul; însă cel mai mic întru împărăția cerurilor este mai mare decât el.

¹² „Și din zilele lui Ioan Botezătorul până acum, împărăția cerurilor se lă cu sila și celce se silesc, acela o răpesc. ¹³ Căci toți proorocii și legea au proorocit pânăla Ioan. ¹⁴ Și de voiți să primiți, el este Iisus, celce trebuie să vie. ¹⁵ Cine are urechi de auzit, să audă! ¹⁶ Dar cu cine voi asemăna neamul acesta? El se aseamănă cu copiii cari stau pe uliță și strigând către tovarășii lor, le zic: ¹⁷ V'am zis din fuer, și n'ați jucat; de jale v'am cântat și n'ați plâns. ¹⁸ Căci a venit Ioan nemâncând și nebând, și zic: are drac! ¹⁹ A venit apoi Fiul omului, care mănâncă și bea, și zic: iată omul, căruia-i place să mănânce și să bea vin, prietenul vameșilor și al păcătoșilor. Și înțelepciunea a fost îndreptățită de fiii săi!”

²⁰ Atunci a început Iisus a muștră cetățile, în care se arătaseră mai mult puterile Sale, pentrucă nu s'au pocăit: ²¹ „Vai ție, Horazine! Vai ție, Betsaida! Căci de s'ar fi arătat în Tîr și în Sidon puterile care s'au arătat în voi, demult îmbrăcându-se în sac și cenușă, s'ar fi pocăit. ²² Dar vă spun: Tirului și Sidonului li va fi mai bine în ziua judecăței decât vouă. ²³ Și tu, Capernaume, celce

te-ai înălțat până la cer, până la Iad te vei pogori; căci de s'ar fi făcut în Sodoma puterile care s'au făcut în tine, ar fi rămas până în ziua de astăzi. ¹⁴ Dară vă spun, că pământului Sodomei îi va fi mai bine în ziua judecății decât ție."

¹⁵ În vremea aceea urmând Iisus să vorbească, a zis: „Siăvescu-Te pre Tine, Părinte și Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor. ¹⁶ Da, Părinte, căci așa ai binevoit Tu. ¹⁷ Toate imi sunt date Mie de Tatăl Meu și nimenea nu cunoaște pe Fiul, decât numai Tatăl; nici pe Tatăl nu-L cunoaște nimeni, decât numai Fiul și acela, cărui a vrea Fiul să-l descopere. ¹⁸ Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni. ¹⁹ Luați jugul Meu asupra voastră și vă învâțați dela Mine, căci sunt blând și smerit cu inima, și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre; ²⁰ căci jugul meu este bun și sarcina mea ușoară."

CAP. 12.

¹ În vremea aceea, a trecut Iisus într-o sâmbătă prin sămănături, iar ucenicii Lui au flămânzit și au început a rupe spice și a mânca. ² Fariseii însă văzând aceasta, au zis către Dânsul: „Iată ucenicii tăi fac ceea ce nu se cade a face sâmbăta." ³ Iară El le-a zis: „Oare n'ați citit ce a făcut David, când a flămânzit el și ce-l cu dânsul? ⁴ Cum au intrat în casa lui Dumnezeu și au mâncat pâinile punerii înainte, care nu erau îngăduite să le mănânce nici lui, nici celor ce erau cu dânsul, ci numai preoților? ⁵ Sau n'ați citit în lege că sâmbăta preoții în bise-

rică desleagă sâmbăta, și nu sunt vinovați? ⁶ Vă spun însă, că aicea se află Acela, Care e mai mare decât biserica. ⁷ De ați ști ce însemnează cuvintele: „milă voesc, iar nu jertfă," n'ați osândi pe niște nevinovați. (Os. VI, 6). ⁸ Căci Fiul omului este stăpân și al Sâmbetei."

⁹ Și trecând de acolo, a intrat în sinagoga lor. ¹⁰ Și iată eră acolo un om, care avea o mână uscată. Și iudeii, ca să aibă prilej să-L învinulască, L'au întrebat: „Se cuvine oare sâmbăta a vindeca?" ¹¹ El însă le-a zis: „Cine e omul acela între voi, care de-ar avea o oală și ar cădea sâmbăta într-o groapă, n'ar scoate-o?" ¹² Dar cu cât e mai de preț omul decât oala. Deci, se cuvine sâmbăta a face bine". ¹³ Atunci a zis către omul acela: „Întindeți mâna!" Și el a întins-o, și s'a făcut sănătoasă, ca și cealaltă.

¹⁴ Iar fariseii eșind, au făcut stat împotriva lui Iisus, cum l'ar pierde. Iisus însă știind, S'a dus de acolo; ¹⁵ și l'au urmat gloate multe, și El l'a vindecat pe toți, ¹⁶ și le-a poruncit ca să nu-L facă cunoscut; ¹⁷ ca să se plinească ceea ce s'a spus prin prorocul Isaia, care zice: ¹⁸ „Iată Pruncul Meu, pe care L'am ales; iubitul Meu, spre care e îndreptată bunăvoința sufletului Meu. Pune-vol Duhul Meu peste El și va vesti popoarelor dreptatea; ¹⁹ nu se va împotrivi, nici nu va strigă, și nimenea nu va auzi glasul lui pe ulițe. ²⁰ Trestia frântă nu o va sfărâma și fitilul aprins nu l' va stinge, până va dobândi izbânda dreptății; ²¹ și naștile vor nădăjdui în numele Lui." (Is. XLII, 1-4).

²² Atuncea au adus la Dânsul un îndrăcit, orb și mut, și l'a vindecat, încât cel orb și mut a înce-

put a grăi și a vedea; ²⁵ și toate gloatele se mirau și ziceau: „Oare nu cumva e acesta fiul lui David?” ²⁶ Iar fariseii auzind *aceasta*, zic-au: „Acesta nu scoate dracii, decât cu *puterea lui Belzebut*, domnul dracilor.” ²⁷ Iisus însă știind gândurile lor, ²⁸ zis: „Toată împărăția, care se desbină înăuntru său, se pustiește; și toată cetatea sau casa, care se desbină înăuntru său, nu durează.” ²⁹ Și dacă satană izgoneste pe satană, atunci el s'a desbinat în sine; cum va putea dară să dureze împărăția lui? ³⁰ Și dacă Eu izgonesc dracii cu *puterea lui Belzebut*, atunci fii voștri cu acui *putere* îi izgonesc? De aceea ei vă vor fi judecători. ³¹ Iar dacă Eu izgonesc dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci negreșit a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ³² Sau cum va putea cineva să intre în casa unui puternic și să-i răpască lucrurile, de nu va lega mai întâiu pe cel puternic și numai atunci să-i prade casa? ³³ Cine nu-i cu Mine, acela împotriva Mea, și cine nu adună cu Mine, acela răsipăște. ³⁴ De aceea vă spun: orice păcat și orice hulă se va ierta oamenilor, iar hulă împotriva Duhului Sfânt nu se va ierta oamenilor. ³⁵ Deci, de va rosti cineva cuvânt împotriva Fiului omului, i se va ierta, iar de va rosti cineva *cuvânt* împotriva Duhului Sfânt, nu i se va ierta nici în veacul de acum, nici în cel viitor. ³⁶ Sau ziceți că pomul e bun, și e bună și roada lui; sau ziceți că pomul e rău, și e rea și roada lui; căci după roada se cunoaște pomul. ³⁷ Pui de viperă, cum ați putea voi să grăiți de bine, răi fiind? Căci din prisosința inimii grăește gura. ³⁸ Omul bun scoate cele bune din vistieria cea bună a inimii sale; iar omul rău din vistieria cea rea a *inimii sale* scoate cele

tele. ³⁹ Dar vă spun, că pentru tot cuvântul deșert, ce-l vor rosti oamenii, vor da socoteală în ziua judecării. ⁴⁰ Căci din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osândi.”

⁴¹ Atuncea auzind unii din cărturari și farisei, au zis: „Învățătorule, am voi să vedem un semn dela Tine.” ⁴² Iisus însă le-a răspuns: „Neam viclean și desfrănat caută semn și semn nu i se va da, decât numai semnul proorocului Ionă; ⁴³ căci precum Ionă a fost în pântecul chitului trei zile și trei nopți, așa și Fiul omului va fi în inima pământului trei zile și trei nopți. ⁴⁴ Ninevitenii se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osândi, căci aceea s'au pocăit după propoveduirea lui Ionă; aceea însă e *Cineva* mai mare decât Ionă. ⁴⁵ Regina dela miazăzi se va scula la judecată cu neamul acesta, și-l va osândi, căci ea a venit dela margiile pământului să audă înțelepciunea lui Solomon; aceea însă e *Cineva* mai mare decât Solomon. ⁴⁶ Când duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă și nu găsește. ⁴⁷ Atunci zice: mă voi întoarce la casa mea, deunde am călărit; și venind o găsește deșartă, măturată și grijită. ⁴⁸ Atunci se duce și ia alte șapte duhuri, mai rele decât sine, și intrând, locuiesc acolo; și starea din urmă a omului acelaia ajunge să fie mai rea decât cea dintâi. Așa va fi și cu acest neam rău.”

⁴⁹ Dar pecând grăea El mulțimilor, lată mama și frații Lui stăteau afară, dorind să vorbească cu Dânsul. ⁵⁰ Și *Cineva* l-a spus: „Iată mama ta și frații Tăi stau afară, dorind să grăească cu Tine.” ⁵¹ Iar El a răspuns și a zis celui ce-l spusese: „Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei?” ⁵² Și întinzân-

du-¹Și mâna Sa spre ucenicii Săi, a zis: „Iată mama Mea și frații Mei! ²⁰ Căci celce va face voia Tatălui Meu celui din cer acela-M este frate, și soră, și mamă.”

CAP. 13.

¹ În ziua aceea, eșind Iisus din casă, a șezut lângă marea; ² și s'au adunat la dânsul gloate multe, încât a trebuit să se sue și să șadă într-o luntre; iar mulțimea a stătut toată pe mal; și le-a grăit multe în pilde, zicând:

³ „Iată a ieșit sămănătorul să samene. ⁴ Și sămănând el, unele *semințe* au căzut lângă drum, și au venit paserile și le-au mâncat. ⁵ Iar altele au căzut pe petriș, unde nu era mult pământ, și au răsărit curând, pentrucă nu eră pământ adânc. ⁶ Dar răsărind soarele, s'au ofilit, și pentrucă nu aveau rădăcină, s'au uscat. ⁷ Iar altele au căzut în spinii și crescând spinii, le-au înecat. ⁸ Iar altele au căzut pe pământ bun, și au adus roadă: una o sută, alta șasezeci, și alta treizeci. ⁹ Cine are urechi de auzit să audă!”

Și apropiindu-se ucenicii Lui, au zis către Dânsul: „Pentruce le grăești în pilde?” ¹¹ Iar El răspunzând, le-a zis: „Pentrucă vouă vă e dat să știți tainele împărăției cerului, iar acelora nu li e dat. ¹² Căci celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar celuilce nu are, și ce are i se va lua. ¹³ Deaceea le grăesc în pilde, pentrucă ei văzind nu văd, și auzind nu aud, nici nu înțeleg; ¹⁴ și se împlinește cu dânsii proorocia lui Isaia, care zice: cu auzul veți auzi, dar nu veți pricepe; și cu ochii veți privi, dar nu veți vedea. ¹⁵ Căci s'a învârtosât inima poporului

acestuia, și urechile lor au surzit, și ochii și-i-au închis, ca să nu vadă cu ochii, și să nu audă cu urechile, și să nu priceapă cu inima, ca să nu se întoarcă și să vindec. ¹⁶ Dar ferice de ochii voștri, că văd, și de urechile voastre, că aud! ¹⁷ Căci adevărul vă grăesc, că mulți prooroci și drepti au dorit să vadă ce vedeți voi, și n'au văzut, și să audă ce auziți voi, și n'au auzit. ¹⁸ Ascultați acum ce însemnează pilda cu sămănătorul:

¹⁹ „La tot celce ascultă învățătura despre împărăția cerurilor și nu o pricepe, vine vicleanul și răpește cele semănate în inima lui; acesta este *închipuit prin sămânța* cea căzută lângă drum. ²⁰ Iar cea sămănată pe locuri pietroase închipuește pe acela, care aude învățătura și o primește îndată cu bucurie; ²¹ însă n'are rădăcină în sine, ci ține numai o vreme, iar când vine neazul sau prigonirea pentru învățatură, se amintește îndată. ²² Iar cea sămănată în spinii închipuește pe acela, care aude învățătura, dară grija veacului acestuia și ademenirea bogăției înădușă învățătura, și rămâne neroditor. ²³ Iar cea sămănată pe pământ bun închipuește pe acela, cari aud învățătura și o pricepe; aceștia și sunt roditori și dau: unii o sută, unii șasezeci, iar unii treizeci”.

²⁴ Apoi le-a pus înaintea altă pildă, zicând: împărăția cerurilor se aseamănă cu omul, care a sămănat sămânță bună în țarina sa; ²⁵ dar când dormeau oamenii, a venit vrăjmașul lui și a sămănat neghine prin grâu și s'a dus. ²⁶ Iar când a răsărit grăul și a făcut rod, atunci s'au arătat și neghinele. ²⁷ Și venind slugile stăpânului casei, l-au zis: Domnule, n'ai sămănat tu oare sămânță bună în țarina ta? Deunde dară sunt neghinele? ²⁸ Iară El le-a răs-

puns : Un om vrăjmaș a făcut aceasta. Iar slugile i-au zis : voești dară să ne ducem să le plivim ?

El însă le-a zis : nu ; ca nu cumvă plivind neghinele, să smulgeți împreună cu ele și grâul. ³⁰ Lăsați să crească amândouă împreună până la seceriș ; și în vremea secerișului voi spune secerătorilor : adunați mai întâi neghinele, și le legați snopi, ca să le ardeți ; iar grâul adunați-l în grănarul meu."

³¹ Și le-a mai pus înainte și altă pildă, zicând : „Împărăția cerurilor se asemănă cu grăuntele de muștar, pe care luându-l omul, l-a semănat în țarina sa, ³² și care deși e mai mic decât toate semințele dacă crește, este mai mare decât toate buruienile, și se face copac, așa că vin paserile cerului și să adăpostesc în ramurile lui".

³³ Și le-a mai spus încă o pildă : „Împărăția cerurilor se aseamănă cu aluatul, pe care luându-l femeia, îl pune în trei măsurii de făină, până se dospesc toate frământătura".

³⁴ Toate acestea le-a grăit Iisus gloatelor în pilde și fără pilde nu le grăea. ³⁵ Ca să se plinească cele spuse prin porocul, care zice : „Deschide-voi în pilde gura mea, și voi spune cele ascunse dela începutul lumii." Ps. LXXVII, 3).

³⁶ Atunci Iisus dând drumul gloatelor, a intrat în casă. Și apropiindu-se de el ucenicii Lui, au zis : „Lămurește-ne pilda cu neghinele țarinei!" ³⁷ Iar El răspunzând, a zis :

„Celce a sămănat sămânța cea bună este Fiul omului. ³⁸ Țarina este lumea. Sămânța cea bună sunt fiii împărăției ; iar neghinele fiii celui viclean. ³⁹ Vrăjmașul celce le-a sămănat este diavolul. Secerișul este sfârșitul veacului, și secerătorii sunt in-

gerii. ⁴⁰ Deci, cum se adună neghinele și se ard cu foc, așa va fi la sfârșitul veacului acestuia : ⁴¹ Va trimite Fiul omului pe îngerii Săi și vor adună din împărăția Lui toate amintelele și pe celele fac fără-delege, ⁴² și-l vor arunca în cuptorul cel de foc : acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți. ⁴³ Atunceă dreptii vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cine are urechi de auzit, să audă !"

⁴⁴ „Și iarăși împărăția cerurilor este asemenea unei comori, ascunse în țarină, pe care găsindu-o un om, o tănuște, și de bucuria ei, se duce și vinde toate câte are, și cumpără țarina aceea.

⁴⁵ „Și iarăși împărăția cerului este asemenea unui negușitor, care caută mărgăritare bune, și care găsinde un mărgăritar de mare preț, ⁴⁶ s'a dus și a vândut toate câte avea, și l-a cumpărat.

⁴⁷ „Și iarăși împărăția cerului se asemănă cu un năvod, care s'a aruncat în marea și a prins tot felul de pești ; ⁴⁸ iar dacă s'a umplut, pescarii l-au tras la mal și șezând ei, au adunat ce a fost bun în vase, iar ce-a fost rău au aruncat afară. ⁴⁹ Așa va fi și la sfârșitul veacului : vor eși îngerii și vor alege pe cei răi dintre cei drepti, ⁵⁰ și-l vor arunca în cuptorul cel de foc ; acolo va fi plâns și scrâșnirea dinților".

⁵¹ Apoi Iisus l-a întrebat : „Ați înțeles voi oare toate acestea ?" Iar ei l-au răspuns : „Da, Doamne!" ⁵² Și El le-a zis : „De aceea tot cărturarul, care a învățat împărăția cerurilor, este asemenea unui gospodar, care scoate din camara sa și nouă și vechi."

⁵³ Dupăce a isprăvit Iisus pildele acestea, s'a dus de acolo. ⁵⁴ Și venind în patria Sa, învăța pe

oamenii în sinagoga lor, încât ei se mirau și ziceau: „Deunde are Acesta înțelepciunea și puterile acestea? ⁵⁵ Oare nu-l Acesta feciorul teslarului? Oare mama Lui nu se numește Maria, și frații Lui Iacov și Iosif și Simon și Iuda? ⁵⁶ Și surorile Lui nu sunt ele oare toate la noi? De unde dară are El toate acestea? ⁵⁷ Și se sminteau de El. Iisus însă le-a zis: „Nu este prooroc disprețuit, decât numai în patria sa și în casa sa.” ⁵⁸ Și n'a făcut acolo minuni multe din pricina necredinței lor.

CAP. 14.

¹ În vremea aceea a auzit Irod Tetrarhul *) veste despre Iisus, * și a zis către slujitorii săi: Acesta-l Ioan Botezătorul; el a înviat din morți și deaceia se fac minuni printr'însul.” ² Căci Irod prinzind pe Ioan, îl legase și-l pusese în temniță, pentru Irodliada, femeia lui Filip, fratele său. ³ Pentru că Ioan îi zicea: „Nu ți se cuvine să o ai de soție!” ⁴ Și Irod ar fi vrut să-l omoare, dar se temuse de popor, că acesta îl avea pe Ioan ca prooroc. ⁵ Dară prăznuindu-se ziua nașterii lui Irod, fata Irodliadei a jucat înaintea oaspeților și a plăcut lui Irod. ⁶ De aceea cu jurământ l-a făgăduit să-l dea orce va cere. ⁷ Ea însă povățuită de mama sa, a zis: „Dă-mi alcea, pe taler, capul lui Ioan Botezătorul.” ⁸ Și s'a intristat regele; dar pentru jurământ și pentru ceice ospătau cu dânsul, a poruncit să i se dea; ⁹ și a trimis să-i tae lui Ioan capul în temniță; ¹⁰ și s'a

1) Irod acesta era fiul lui Irod ce mare și se numea Tetrarhul, pentru că stăpânea a patra parte din regiunea sa.

adus capul lui pe taler și s'a dat fetei, și ea l-a adus mamei sale; ¹¹ iar ucenicii lui venind, au luat trupul și l-au îngropat; apoi s'au dus de au vestit pe Iisus.

¹² Și auzind Iisus ce zice Irod de Dânsul, a plecat de acolo cu luntrea la un loc pustiu, ca să fie singur. Gloatele însă de prin orașe auzind de aceasta, s'au dus pe jos după Dânsul. ¹³ Și egînd Iisus din luntre, a văzut mulțime de oameni și l'a făcut milă de ei, și le-a vindecat bolnavii lor. ¹⁴ Iar dacă s'a făcut sară, s'au apropiat de El ucenicii Lui și au zis: „Locul este pustiu și lată e târziu; dă drumul gloatelor, ca să se ducă prin sate să-și cumpere de mâncare.” ¹⁵ Iar Iisus le-a zis: „Nu trebuie să se ducă; dați-le voi de mâncare!” ¹⁶ Iar el l-au răspuns: „N'avem alcea decât cinci pâni și doi pești.” ¹⁷ Și El a zis: „Aduceți-Mi-le alcea!” ¹⁸ Și după ce a poruncit oamenilor să șadă pe iarbă, a luat cele cinci pâni și cei doi pești și căutând la cer, le-a binecuvântat; apoi frângând pânilor, le-a dat ucenicilor, iar ucenicii le-au dat gloatelor. ¹⁹ Și au mîncat toți, și s'au săturat, și s'au adunat sfărămăturile ce rămăsese douăsprezece coșuri pline. ²⁰ Iar ceice mîncaseră erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii.

²¹ Și îndată a silit Iisus pe ucenicii Săi să intre în luntre și să treacă înaintea Lui de ceaparte, pînă ce va da El drumul gloatelor. ²² Și dând drumul gloatelor, Iisus S'a suit într'un munte să se roage deosebi; și făcându-se sară, eră singur acolo.

²³ Iar luntrea cu ucenicii eră bantuită de valuri în mijlocul mării, pentru că vîntul era dimpotrivă.

²⁴ Iar în straja a patra din noapte, Iisus a venit la

dânșii, mergând pe marea. ²⁶ Și văzându'-L ucenicii mergând pe marea, s'au spăimântat și au zis că este o nălucă, și de frică au strigat. ²⁷ Iisus însă le-a grăit îndată: „Eu sunt! Îmbărbătați-vă și nu vă temeți!” ²⁸ Și răspunzînd Petru, a zis: „Doamne, de ești Tu, poruncește-mi să vin la Tine pe apă!” Iar El i-a zis: „Vină!” ²⁹ Și pogorându-se Petru din luntre, a pornit pe apă ca să meargă la Iisus. ³⁰ Dar văzînd că-l vântul puternic, s'a spăimântat, și începînd a se afundă, a strigat și a zis: „Doamne, mântuește-mă!” ³¹ Iar Iisus Și-a tîns repede mîna, l-a apucat și l-a zis: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?” ³² Și dacă s'au suit el în luntre, s'a liniștit vîntul. ³³ Iar cele ce erau în luntre s'au apropiat și l s'au închinat, zicînd: „Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu ești!”.

³⁴ Și trecînd *marea*, au venit în ținutul Genisaretului. ³⁵ Iar oamenii acelui ținut cunoscîndu-L, au trimis în toată laturea aceea și au adus la Dînsul toți bolnavii; și l-au rugat să-i *iese* să se atingă numai de poala hainei Lui; și care se atingeau, se vindeau.

CAP. 15.

¹ Atuncea au venit la Iisus niște cărturari și niște farisei din Ierusalim, și au zis: ² „Pentru ce ucenicii Tăi calcă datina bătrînilor? Căci nu-și spală mîinile când mîncă pîne.” ³ Iar El răspunzînd, le-a zis: „Dară voi pentru ce călcați porunca lui Dumnezeu pentru datina voastră?” ⁴ Căci Dumnezeu a poruncit zicînd: cinstește pe tatăl tău și pe mama ta; și cele ce va grăi de rău pe tată sau pe

mamă cu moarte să se pedepsească. ⁵ Voi însă ziceți: dacă cineva va zice tatălui său sau mamei sale: aceea cu ce puteai să te folosești dela mine este dăruit lui Dumnezeu, ⁶ acela poate să nu cinstească pe tatăl său sau pe mama sa; și așa a-ți înlăturat porunca lui Dumnezeu prin datina voastră. ⁷ Fătașilor, bine a proorocit de voi Isaia, zicînd: ⁸ „poporul acesta se apropie de Mine cu buzele sale și mă cinstește cu limba, iar inima lor este departe de Mine.” ⁹ Dar în deșert Mă cinstesc, propovăduind învățături și porunci omenești.” ¹⁰ Apoi chemînd poporul, l-a zis: „Ascultați și înțelegeți ce am să vă spun: ¹¹ Nu ceea ce intră în gură spurcă pe om, ci pe om îl spurcă ceea ce iese din gură.”

¹² Atuncea apropiîndu-se ucenicii Lui, l-au zis: „Știi oare, că fariseii, auzind ceea ce ai zis, s'au scandalizat?” ¹³ Iar el răspunzînd, le-a zis: „Tot sadul, pe care nu l-a sădit Tatăl Meu cel ceresc, se va smulge. ¹⁴ Lăsați! Sunt povățuitori orbi ai orbilor; și orb pe orb de va povățui, amândoi vor cădea în groapă.”

¹⁵ Și răspunzînd Petru, a zis către El: „Lămurește-ne pilda aceasta!” ¹⁶ Zis-a Iisus: „Au doară nici voi nu pricepeți încă?” ¹⁷ Nu pricepeți oare, că tot ce intră în gură, trece în pîntece și apoi se aruncă afară? ¹⁸ Iar ce iese din gură, iese din inimă, și aceasta spurcă pe om; ¹⁹ căci din inimă ies gândurile cele rele, uciderea, desfrînările, furișagurile, mîrturile mincinoase, hulele; ²⁰ acestea sunt lucrurile care spurcă pe om; iar a mîncă cu mîinile nespălate, nu spurcă pe om.”

²¹ Și eșînd Iisus de acolo, S'a dus în părțile Tirului și ale Sidonului. ²² Și iată a eșit din părțile a-

celea o femeie hananiacă, și strigă către Dânsul, zicând: „Miluește-mă, Doamne, Fiul lui David, fiica mea se chinuește cumplit de diavolul!“¹⁹ El însă nu i-a răspuns nici un cuvânt. Și apropiindu-se ucenicilor, l-au rugat, zicând: „Dă-i drumul, că strigă în urma noastră!“²⁰ Iar El răspunzând, a zis: „Nu sunt trimis decât numai la oile cele pierdute ale casei lui Israel!“²¹ Și apropiindu-se ea, l-a închinat și a zis: „Doamne, ajută-mi!“²² Iar El răspunzând, a zis: „Nu este bine a lua pâinea fililor și a o arunca la câni.“²³ Ea însă a zis: „Așa! Doamne! Dar și câinii mănâncă din sfărâmurile ce cad din masa stăpânilor lor.“²⁴ Atuncia Iisus răspunzând, i-a zis: „Femeie, mare este credința ta! Facă-se ție cum voești!“ Și s'a vindecat fiica ei din ceasul acela.

„Și trecând Iisus de acolo, a venit la Marea Galileei, și suindu-se în munte, a șezut acolo.“²⁵ Și au venit la Dânsul gloate multe, având cu dânsii ologi, orbi, muți, clunghi și alții mulți, și i-au pus la picioarele lui Iisus, și El i-a vindecat,²⁶ încât gloatele, văzând că muții vorbesc, clunghi se însănătoșază, ologii umblă și orbi văd, se mirau și slăveau pe Dumnezeu lui Israel.²⁷ Iar Iisus chemând pe ucenicii Săi, a zis: „Mi-i milă de popor, că iată de trei zile este cu Mine, și n'are ce să mănânce, și nu voesc să le dau drumu țigănzii, ca să nu slăbească pe cale.“²⁸ Și ucenicii Lui l-au zis: „Deunde să luăm *aicea* în pustie atâta pâine, încât să saturem atâta mulțime?“²⁹ Și Iisus le-a zis: „Câte pâni aveți?“ Iar ei au zis: „Șapte și puțin peștișori.“³⁰ Și Iisus a poruncit gloatelor să șadă jos.³¹ Și luând cele șapte pâni și peștii, a dat mulțămită lui Dumnezeu, și frângând, a dat ucenicilor

Săi, iar ucenicii au împărțit gloatelor;³² și au mâncat toți, și s'au săturat, și au adunat rămășițe șaptezeci coșuri pline de sfărâmături.³³ Iar ceice măncașeră erau ca la patru mii de oameni, afară de femeii și de copii.³⁴ Apoi dând drumul gloatelor, Iisus s'a suit în luntre și a trecut în părțile Magdalului.

CAP. 16

Atuncea s'au apropiat fariseii și saducheeii și ispitindu-L, îl rugau să li arate vreun semn din cer.¹ Iar El răspunzând, le-a zis: „Sara ziceți: are să fie senin, că se roșește cerul; iar dimineața ziceți: astăzi are să fie furtună, că cerul e posomorât și roș.“ Fățarnicilor, fața cerului știți să o socotiți, iar semnele vremilor nu puteți găci? Acest neam viclean și prea desfrânat cere semn și semn nu i se va da, decât semnul lui Ionă Proorocul.“² Și lăsându-i, S'a dus.

Iar când au trecut ucenicii Lui deceaparte, au uitat să ieie pâine.³ Și Iisus li-a zis: „Căutați și vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheeilor.“⁴ El însă cugetau în sine și ziceau: *aceasta ne-o zice*, pentru că n'am luat pâine.“⁵ Și cunoscând Iisus *aceasta*, a zis către dânsii: „Ce cugetați în sine, puțincredincioșilor, că n'ați luat pâine?“ Tot nu pricepeți oare, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni la cele cinci mii de oameni, și câte coșuri de sfărâmături ați luat?⁶ Nici de cele șapte pâni la cele patru mii de oameni, și câte coșuri de sfărâmături ați luat?⁷ Cum nu pricepeți, că zicându-vă să vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheeilor, nu v'am grăit de pâine?“⁸ Atuncea au

priceput ei, că le-a spus să se păzească de învățătura fariseilor și a saducheor, iar nu de aluatul pâinii.

¹⁰ Venind apoi Iisus în părțile Chesariei lui Filip, a întrebat pe ucenicii Săi și a zis: „Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul omului?” ¹¹ Iar ei au zis: „Unii Ioan Botezătorul, alții Ilie, iar alții Ieremia sau unul din Prooroci.” ¹² Zis-a lor: „Dar voi cine ziceți că sunt?” ¹³ Și răspunzând Simon Petru, a zis: „Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu.” ¹⁴ Și răspunzând Iisus i-a zis: „Ferice de tine, Simone, fiul lui Ionă, că trup și sânge nu ți-a descoperit aceasta, ci Tatăl Meu, care este în ceruri.” ¹⁵ „Și Eu îți zic, că tu ești Petru”, și pe această piatră îmi voi zidi Biserica, și porțile iadului nu o vor birui; ¹⁶ și ți voi da cheile împărăției cerurilor, și ce vei lega pe pământ, va fi legat și în ceruri, și ce vei deslega pe pământ, va fi deslegat și în ceruri.” ¹⁷ Atunci Iisus a poruncit ucenicilor Săi, ca să nu spană nimănui, că El este Hristosul.

¹⁸ Deatunci a început Iisus a descoperi ucenicilor Săi, că El trebuie să meargă la Ierusalim și să pătimească multe dela bătrâni, și dela arhierei, și dela cărturari, și să fie omorât și a treiazi să învie. ¹⁹ Și luându-l Petru la o parte, a început a-l stă împotriva și a zice: „Doamne, fiu milostiv cu Tine însuși! Să nu se întâmple cu Tine una ca aceasta!” ²⁰ Iar El întorcându-se, a zis lui Petru: „Mergi înapoi Mă, satană! Sminteală îmi ești, că nu cugești cele Dumnezeiești, ci cele omenești.”

²¹ Atunci Iisus a zis către ucenicii Săi: „De vo-

1, Petru vine de la cuvântul petra.

este cineva să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze; ²² căci cine voeste să-și mântuiască sufletul său, îl va pierde; iar cine și va pierde sufletul său pentru Mine, îl va afla; ²³ că ce ar folosi omul, de ar dobândi lumea toată, iar sufletul și l-ar pierde? Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său? ²⁴ Că va veni Fiul omului în slava Tatălui Său cu ingerii Săi, și atunci va răsplăti flecărula după faptele lui. ²⁵ Adevărul vă spun, sunt unia din cei ce stau alcea, cari nu vor gusta moartea, până nu vor vedea pe Fiul omului venind în împărăția Sa.”

CAP. 17.

¹ Iară după șase zile, a luat Iisus pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, și i-a suit numai pe ei într'un munte înalt, ² și s'a schimbat la față înaintea lor; și a strălucit fața Lui ca soarele, iar hainele Lui s'au făcut albe ca lumina. ³ Și iată li s'au arătat Moaisă și Ilie vorbind cu Dânsul. ⁴ Iar Petru începând a grăi, a zis către Iisus: „Doamne, bine e să fim alcea! De voești, să facem alcea trei colibi: Tăie una, și lui Moaisă una, și una lui Ilie.” ⁵ Și încă grăind ei, iată i-a umbrat un nor luminos, și iată, un glas s'a auzit din nor, zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, în care bine am voit; pe Acesta să-l ascultați!” ⁶ Și auzind ucenicii, au căzut cu fețele la pământ, și s'au spăimântat foarte tare. ⁷ Apropoindu-se însă Iisus, s'a atins de dâșii și a zis: „Sculați-vă și nu vă temeți!” ⁸ Și ridicându-și ei ochii, n'au văzut pe niminea, decât numai pe Iisus singur.

⁹ Și când se pogorau ei din munte, Iisus li-a poruncit zicând: „Nimănui să nu spuneți vedenia aceasta, până nu se va scula Fiul omului din morți”.
¹⁰ Și 'l-au întrebat ucenicii Lui, zicând: „Dară de ce zic cărturarilor, că întâiu trebuie să vie Ilie?”¹¹ Iar Iisus răspunzînd, le-a zis: „Ilie are să vină întâiu și are să pregătească toate;”¹² însă vă spun, că Ilie iată a venit, și nu l'au cunoscut, și au făcut cu el ce au voit; așa va suferi și Fiul omului dela ei”.

¹³ Atuncea au înțeles ucenicii, că le grăea de Ioan Botezătorul.

¹⁴ Și venind ei la mulțime, s'a apropiat de Dănsul un om și ingenunchind înaintea Lui, ¹⁵ a zis: „Doamne, ai milă de fiul meu, că este lunatic și pătimește rău; căci adesea se aruncă în foc și adesea în apă;”¹⁶ și l-am adus la ucenicii Tăi, dar n'au putut să-l vindece.”¹⁷ Iar Iisus răspunzînd, a zis: „O, neam necredincios și îndărătnic, pîndcînd voi fi cu voi? Pîndcînd vă voi suferi? Aduceți-Mi-l alcea!”¹⁸ Și l'a certat Iisus, și a eșit demonul dintrînsul și s'a vindecat copilul din ceasul acela.

¹⁹ Atuncea au venit ucenicii la Iisus, când era singur, și au zis: „Pentruce noi n'am putut să-l scoatem?”²⁰ Iar Iisus le-a zis: „Pentru necredința voastră; căci adevărul vă grăesc: de-ați avea credință cât un grăunte de mîștar, ați zice muntelui acestuia: mută-te de alcea acolo, și s'ar muta, și nimic nu v'ar fi cu neputință.”²¹ Iar solul acesta *de draci* nu se poate scoate, decât numai cu rugăciune și cu post.”

²² Iar pecînd străbăteau ei Galileia, Iisus le-a

zis: „Fiut omului va să se dea în mîna oamenilor,²³ și 'l vor omorî, dar atrelazi va învia.” Și ei s'au întristat foarte tare.

²⁴ Iar dacă au sosit la Capernaum, s'au apropiat de Petru ceice strîngeau dările și au zis: „Oare învățătorul vostru nu plătește dajda?” Și ei a zis: „Ba da!”²⁵ Iar când a intrat el în casă, Iisus l'a apucat înainte, zicând: „Simone, ce îți se pare: împărații pămîntești dela cine lau dare sau bir: dela fiii lor sau dela cei străini?”²⁶ Și Petru l'a răspuns: „Dela cei străini.” Zis-a Iisus către el: „Așa dară îi sunt scutiți.”²⁷ Dar pentruca să nu-l smintim, mergi la marea și aruncă undița, și la cel dintău pește, care-ți va cădea, și deschizându-l gura, vei găsi un statir: ia-l pe acela și li-l dă pentru Mine și pentru tine!”

CAP. 18.

¹ În ceasul acela s'au apropiat ucenicii de Iisus și au zis: „Cine oare e mai mare în împărăția cerurilor?”² Iar Iisus chemînd un prunc, l'a pus în mijlocul lor³ și a zis: „Adevărul vă grăesc, de nu vă veți întorce și de nu vă veți face ca pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor.”⁴ Deci, ceice se va smeri ca pruncului acesta, acela este mai mare în împărăția cerurilor;⁵ și ceice va primi un prunc ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește:⁶ Iar ceice va sminti pe vreunul din micșorii aceștia cari cred în Mine, acela mai bine și-ar lega de gât o piatră de moară și s'ar îneca în adîncul mării.

⁷ „Vai lumii de smintele, căci smintele trebuie să vie; dar mai vai de omul acela, prin care vinesmîn-

teala! ⁸ Deci, de te smintește mâna ta, sau piciorul tău, tae-le și le aruncă dela tine; căci e mai bine de tine să intri în viață schiop sau clung, decât să ai amândouă mâinile și amândouă picioarele și să fii aruncat în focul cel veșnic. ⁹ Și de te smintește ochiul tău, scoate-l și-l aruncă dela tine, căci e mai bine de tine să intri în viață cu un ochiu, decât cu amândoi ochii să fii aruncat în gheena focului.

¹⁰ „Căutați să nu nesocotiți pe vre-unul din mititele acestia, căci vă spun, că ingerii lor în ceruri pururea văd fața Tatălui Meu, Care este în ceruri. ¹¹ Căci Fiul omului a venit să mântuiască pe cei pierduți. ¹² Ce vi se pare? De ar avea un om o sută de oi și s'ar rătăci una din ele, nu lasă oare pe cele nouăzeci și nouă în munți și se duce să caute pe cea rătăcită? ¹³ Și de s'ar întâmplă să o găsească, adevărul vă grăesc, că se bucură mai mult decât de cele nouăzeci și nouă care nu s'au rătăcit. ¹⁴ Așa nu este voia Tatălui vostru celui din ceruri, ca să piară vreunul din mititele acestia.

¹⁵ „Dacă însă îți va greși fratele tău, mergi și-l muștră între tine și el singur; și de te va ascultă, ai dobândit pe fratele tău; ¹⁶ iar de nu te va ascultă, mai la împreună cu tine încă unul sau doi, ca pe spusa a doi sau trei martori să se sprijine orice cuvânt; ¹⁷ și de nu-i va ascultă, spune-l bisericii, și de nu va ascultă nici de biserică, să-ți fie ca un păgân și vameș.

¹⁸ „Adevărul vă grăesc: câte veți lega pe pământ, vor fi legate în cer; și câte veți deslega pe pământ, vor fi deslegate în cer. ¹⁹ Iarăși adevărul vă grăesc, că de se vor uni doi din voi pe pământ, tot lucru ce vor cere îl se va da dela Tatăl Meu

cel care este în ceruri; ²⁰ Căci unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor.“

²¹ Atunci apropiindu-se de Dânsul Petru, a zis: „Doamne, de câte ori îmi va greși fratele meu și-l voi iertă? Au doar până de șapte ori? ²² Iisus însă-l-a zis: „Nu-ți zic să ierți până de șapte ori, ci până de șaptezeci de ori câte șapte. ²³ De aceea, împărăția cerurilor este asemenea unui împărat, care a voit să se socotească cu slugile sale: ²⁴ și când a început el a se socoti, i s'a adus unul, care-l datora zece mil de talanți; ²⁵ și neavând acela cu ce plăti, a poruncit Domnul lui să-l vândă pe el, și pe femeea lui, și copiii și toate câte avea, și să plătească. ²⁶ Căzând însă sluga aceea, i se închină zicând: Stăpâne, mai îngăduiește-mă, și-ți voi plăti tot! ²⁷ Și milostivindu-se stăpânul slugii aceia, i-a dat drumul și l-a iertat și datoria.

²⁸ „Dar fiind sluga aceea, a găsit pe unul din tovarășii săi, care-i datora o sută de dinari; și apucându-l, îl gătuea, zicând: dă-mi ce-mi ești dator! ²⁹ Căzînd însă la picioarele lui, îl ruga zicând: mai îngăduiește-mă și-ți voi plăti. ³⁰ Dar acela n'a vrut, ci s'a dus și la băgat în temniță până ce va plăti datoria. ³¹ Tovarășii lui însă văzînd cele ce s'au petrecut, s'au întristat foarte tare și venînd, au spus stăpânului lor toate cele petrecute. ³² Atunci stăpânul său chemându-l, l-a zis: slugă vicleană, toată datoria aceea ți-am iertat-o, pentru că m-ai rugat; ³³ nu se cuvenea oare să miluiești și tu pe tovarășul tău, precum și eu te-am miluit pe tine? ³⁴ Și mîrîindu-se stăpânul lui, l-a dat muncitorilor până va plăti toată datoria. ³⁵ Așa va

face și Tatăl Meu cel ceresc ci voi, dacă fiecare din voi nu va iertă fratelui său din inimă greșalele lui".

CAP. 19 și 20.

¹ Și dacă a sfârșit Iisus de rostit cuvintele acestea, a călătorit din Galileea și a venit în părțile Iudeei dedincolo de Iordan; ² și l-au urmat mulțime de oameni și l-au vindecat acolo.

³ Atuncea s-au apropiat de Dânsul fariseii, ispitindu-L și zicându-l: „Se cade oare ca omul să-și lese femeia pentru orice pricină?” ⁴ Iar El răspunzînd, le-a zis: „N'ați citit oare, că Făcătorul la început l-a făcut bărbat și femeie, ⁵ și a zis: Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup, ⁶ încât nu vor mai fi două trupuri, ci unul. Deci, ceea ce a unit Dumnezeu omul să nu despartă.”

⁷ Ei însă l-au zis: „De ce dară Moisa a poruncit să se dea femeii carte de despărțenie și să o lese?” ⁸ Și El le-a zis: „Moisa, după învârtosarea inimii voastre, v'a îngăduit să vă lăsați femeile voastre; dar la început n'a fost așa. ⁹ Eu însă vă zic, că celce-și lasă femeia sa, fără pricină de desfrânare, și se căsătorește cu alta, face desfrânare; și celce se căsătorește cu cea lăsată, face desfrânare.”

¹⁰ Zis-au către Dânsul ucenicii Lui: „Dacă așa este pricina bărbatului cu femeia, nu e de folos a se căsători?” ¹¹ Iar El le-a zis: „Nu cuprind toți cuvântul acesta, ci numai acela căroră li e dat. ¹² Căci sunt famenți, cari din pîntecele mamei lor s'au născut așa; și sunt famenți, cari s'au scospl de

oameni; și sunt famenți, cari singuri s'au făcut famenți pentru împărăția cerurilor. Cine poate cuprinde, să cuprindă.”

¹³ Atuncea au fost aduși la Dânsul copiii ca să-și pue mîinile peste dînșii și să se roage pentru ei. Dar ucenicii l-au certat. ¹⁴ Iisus însă li-a zis: „Lăsați copiii și nu-l opriți să vie la mine, căci a u-nora ca aceștia este împărăția cerurilor”. ¹⁵ Și punându-și mîinile peste ei, s'a dus de acolo.

¹⁶ Și iată s'a apropiat cineva și l-a zis: „Invățătorule bune, ce bine să fac, ca să am viața veșnică?” ¹⁷ Iar El l-a zis: „Ce Mă numești bun? nimineea nu e bun decât numai singur Dumnezeu. De voești însă să intri în viața veșnică păzește poruncile.” ¹⁸ Zisu-l-a acela: „Care?” Și Iisus a zis: „Să nu ucizi; să nu faci desfrânare; să nu furi; să nu fi martor mincinos; ¹⁹ cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, și să lubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.” ²⁰ Zis-a tînărul către El: „Toate acestea le-am păzit din tinerețele mele; ce'mi mai lipsește?” ²¹ Și Iisus l-a zis: De voești să fi desăvârșit, dute de-ți vinde averile tale și le dă să-racilor, și vei avea comoară în cer; și vină de-Mi urmează Mie.” ²² Tînărul însă auzind cuvântul acesta, s'a dus întristat, pentru că avea averi multe. ²³ Iar Iisus a zis către ucenicii Săi: Adevărul vă grădesc, că cu anevoe va intra bogatul în împărăția cerurilor; ²⁴ ba vă mai spun: mai lesne e să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre bogatul în împărăția lui Dumnezeu.” ²⁵ Și auzind aceasta ucenicii Lui, s'au mirat foarte tare și au zis: „Cine dară poate să se mîntuească?” ²⁶ Iar Iisus privindu-l,

le-a zis: „La oameni aceasta este cu neputință, iar la Dumnezeu toate sunt cu putință.”

²⁷ Atuncea răspunzînd Petru, a zis către Dănsul: „Iată noi am lăsat toate și 'Ţi-am urmat Ţie; ce va fi oare cu noi?” ²⁸ Iar Iisus le-a zis: „Adevărul vă grăesc, că la naşterea a doua, când Fiul omului va şede pe scaunul slavei Sale, atuncea şi voi ceice 'Mi-aţi urmat Mie, veţi şede pe douăsprezece scaune judecînd cele douăsprezece semînţii ale lui Israel; ²⁹ şi tot cel care a lăsat case, sau fraţi, sau surori, sau tată, sau mamă, sau soţie, sau copil, sau ţarine pentru numele Meu, va primi în-sutit şi va moşteni viaţa veşnică. ³⁰ Inşă mulţi din cei dintăiu vor fi pe urmă şi din cei de pe urmă întăiu.

20. ¹ „Căci împărăţia cerurilor este asemenea unui gospodar, care a eşit disdedimineaţi să nălmească lucrătorii pentru via sa; ² şi învoindu-se cu lucrătorii cu câte un dinar pe zi, 'l-a trimis în via sa. ³ Şi eşind în ceasul al treilea, a văzut pe alţii şezînd în târg fără lucru, ⁴ şi le-a zis şi aceloră: mergeţi şi voi în via mea şi vă voi da şi voia ce va fi drept; şi ei s'au dus. ⁵ Şi eşind iarăşi în ceasul al şaselea şi al noulea, a făcut la fel. ⁶ Iar prin ceasul al unsprezecelea eşind, a găsit pe alţii stînd fără lucru, şi le-a zis şi lor: de ce aţi stat aicea toată ziua degeaba? ⁷ Şi ei l-au zis: nimenea nu ne-a nălmît. Zis-a lor: mergeţi şi voi în via mea, şi ce va fi cu dreptul, veţi primi! ⁸ Iar dacă s'a făcut sară, stăpînul viei a zis către iconomul său: chlamă lucrătorii şi le plăteşte, începînd cu cei de pe urmă pînă la cei dintăi. ⁹ Şi venind cei din ceasul al unsprezecelea, au luat câte un dinar. ¹⁰ Şi venind

apoi şi cei dintăiu, socoteau că vor lua mai mult, dar au luat şi ei tot câte un dinar; ¹¹ iar dacă au luat, au început să cătească împotriva stăpînului casei, zicînd: ¹² aceştii din urmă au lucrat numai un ceas şi i-ai făcut întocmai cu noi, ceice am dus greul zilei şi căldura. ¹³ El însă răspunzînd, a zis unul dintrînşii: prietene, nu'ţi fac strîmbătate! Au nu cu un dinar te-ai tocmît cu mine? ¹⁴ Ia-ţi al tău şi du-te, căci voesc să dau şi acestui de pe urmă, ca şi Ţie; ¹⁵ nu 'mi-e oare îngăduit să fac cu ale mele ce voesc? S'au poate ochiul tău e piz nătar, pentru că eu sunt bun? ¹⁶ Aşa vor fi cei de pe urmă întăiu şi cei dintăiu pe urmă, căci mulţi sunt chemaţi, dar puţini aleşi.”

¹⁷ Şi suindu-se Iisus la Ierusalim, pe cale a luat pe cei doisprezece ucenici ai Săi deosebi şi le-a zis: ¹⁸ „Iată, ne suim la Ierusalim şi Fiul omului se va da arhierilor şi cărturarilor şi 'L vor osîndi la moarte; ¹⁹ şi 'L vor da păgînilor, ca să 'L batjoco-rească, şi să 'L bată, şi să 'L răstignească, dar atre-lazi va învia.”

²⁰ Atunci s'a apropiat de El mama fiilor lui Zevedeu cu fiii săi, închinându-se şi cerînd ceva dela Dănsul. ²¹ Şi El 'l-a zis: „Ce voreşti?” Răspuns-a ea: „Zi ca aceşti doi fil ai mei să şadă unul de-a dreapta Ta şi altul de-a stînga Ta întru împărăţia Ta!” ²² Iar Iisus răspunzînd, a zis: „Nu ştii ce cereşti! Puteşti să beţi păharul pe care voi să 'l beau Eu, şi cu botezul cu care mă botez Eu, să vă botezaţi?” Şi ei 'l-au zis: „Putem!” ²³ Zis-a lor Iisus: „Păharul meu veţi bea şi cu botezul cu care Mă voi boteza Eu vă veţi boteza, iar a şede de-a dreapta Mea, sau de-a stînga Mea nu 'Mi este în-

găduit să dau *decăt* celor ce li s'a rânduit de Tatăl Meu."

"Și auzind *acestea* cei zece *ucenici*, s'au mînat pe cei doi frați. "Iar Iisus chemându-l, a zis: „Știi, că domnitorii popoarelor domnesc peste dânsele și cei mari le stăpînesc; "Intre voi însă să nu fie așa: ci care dintre voi va vrea să fie mai mare, să vă fie slugă; "și cel ce va vrea să fie între voi întâiu, slugă să vă fie; "precum și Fiul omului n'a venit ca să l se slujască, ci ca să slujască, și să-și dea sufletul Său pentru rîscumpărarea multora."

"Și plecând el din Erihon, a urmat după El popor mult. "Și iată doi orbi, care ședeau lângă cale, auzind că trece Iisus, au strigat, zicând: „Miluește-ne, Doamne, Fiul lui David!" "Poporul însă îi certă ca să tacă; iar ei strigau și mai tare, zicând: „Miluește-ne, Doamne, Fiul lui David!" "Și oprindu-se Iisus, 'i-a chemat și a zis: „Ce voîți să vă fac?" "Iar ei 'l-au zis: „Doamne, să ni se deschidă ochii!" "Și milostivindu-se Iisus, S'a atins de ochii lor, și îndată au văzut cu ochii lor, și au urmat după Dânsul.

CAP. 21.

"Iară dacă s'au apropiat de Ierusalim și au sosit în Vitefaghi, lângă Muntele Mașnilor, a trimis Iisus doi ucenici, zicându-le: „Mergiți în satul dinaintea voastră și îndată veți găsi o asină legată, și cu ea un mînz; deslegându-o, aduceți-o la Mine. "Și de vă va zice cineva ceva, spuneți-i, că acestea trebuiesc Domnului, și le va trimite numaidecăt."

"Iară *acestea* toate s'au făcut, ca să se plinească ceea ce s'a spus prin proorocul, care zice: "Spuneți filceli Slonului: iată, împăratul tău vine la tine blînd, călare pe asină, pe mînz, pe fiul celei de sub jug.

"Deci, s'au dus ucenicii și au făcut cum le poruncise Iisus: "au adus asina și mînzul și 'și-au pus pe ele hainele lor și Iisus a șezut pe dînscele. "Și foarte mulți din popor așterneau pe cale hainele lor, iar alții tăeau ramuri din copaci și le așterneau pe cale. "Iar gloatele, care mergeau înainte și care veneau în urmă, atrigau și ziceau: „Osana Fiului lui David! Osana întru cel de sus!"

"Și când a intrat El în Ierusalim, s'a mișcat toată cetatea, zicând: „Cine este Acesta?" "Iar gloatele răspundeau: „Acesta este Iisus, Proorocul cel din Nazaretul Galileei."

"Și intrînd Iisus în biserica lui Dumnezeu, a izgonit pe toți cei ce vindeau și cumpărau în biserică, a răsturnat mesele zarafilor și scaunele celor ce vindeau porumbel, "și le-a zis: „Scris este: casa Mea casă de rugăciune se va numi, iar voi ați făcut-o poșteră de tâlhari."

"Și au venit la Dânsul în biserică orbi și șchiopi, și 'l-a vindecat.

"Văzînd însă arhierii și cărturarii mîiaunile ce făcea El, și copiii strigînd în biserică și zicînd: „Osana Fiului lui David!" s'au minieat, "și 'l-au zis: „Auzi ce zic aceștia?" Iară Iisus le-a răspuns: „Da! Dar oare niciodată n'ați citit, că din gura pruncilor și a copiilor de țîță ai scos laudă?" "Și

lăsându-l, a eşit afară din cetate, în Vitania, şi a mas acolo.

14 Iară adouazi, când se întorcea în cetate, a flămânzit; 15 şi văzând un smochin lângă drum, s'a apropiat de el şi negăsind întrânsul nimica, decât numai frunze, a zis către dânsul. „Deacum în veac să nu se mai facă rod în tine!” Şi îndată s'a uscat smochinul. 16 Şi văzând *aceasta* ucenicii, s'au mirat şi au zis: „Cum de s'a uscat smochinul *asta* de repede?” 17 Iisus însă a răspuns şi li-a zis: „Adevărul vă grăesc: de veţi avea credinţă şi de nu vă veţi îndoi, veţi face nu numai *ceace s'a făcut* cu smochinul, ci şi mantelului *acestuia* de-l veţi zice: rădăci-te şi te aruncă în mare, se va face *aşă*; 18 şi toate câte veţi cere în rugăciunea voastră cu credinţă, veţi primi.”

19 Iar dacă a venit în biserică, s'au apropiat de El arhierii şi bătrânii poporului când învăţa, şi au zis: „Cu ce putere faci acestea? Şi cine Ți-a dat Ție puterea *aceasta*?” 20 Iară Iisus răspunzînd, le-a zis: „Am să vă întreb şi Eu un lucru, şi de mi-l veţi spune, vă voi spune şi Eu cu ce putere fac acestea: 21 Botezul lui Ioan de unde a fost: din cer sau dela oameni?” Ei însă cugetau în sine: „de vom zice: din cer, ne va zice: pentru dară n'aţi crezut în el? 22 Iară de vom zice: dela oameni, ne temem de popor, că toţi au pe Ioan ca pe un proroc.” 23 Şi răspunzînd lui Iisus, au zis: „Nu ştim.” Atunci şi El le-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac acestea.”

24 „Dar ce vi se pare vouă? Un om are doi feciori; şi mergând la cel dintău a zis: fiule, mergi de lucrează azi în via mea! 25 Iară el răspunzînd,

a zis: nu voesc; dar mai pe urmă căindu-se, s'a dus. 26 Şi ducându-se *totul acela* la al doilea fecior, i-a zis acelaş lucru; şi acela răspunzînd, a zis: eu mă duc, domnule, şi nu s'a dus. 27 Care din doi a făcut voea tatălui său?” Răspuns'au: „Cel dintău.” Zis-a lor Iisus: „Adevărul vă grăesc, că vameşii şi păcătoasele intră înaintea voastră în împărăţia lui Dumnezeu; 28 căci a venit la voi Ioan pe calea sfinţeniei, şi n'aţi crezut în el; dar vameşii şi păcătoasele au crezut întrânsul; voi însă nici dupăce aţi văzut *aceasta* nu v'aţi călca să credeţi în el

29 „Ascultaţi altă pildă: a fost odată un gospodar, care a sădit vie, şi a îngrădit-o cu gard, şi a săpat întrânsa teasc, şi a zidit turn, şi a dat-o lucrătorilor, şi s'a dus departe. 30 Iară când s'a apropiat vremea roadeilor, a trimis omul *are'la* pe slugile sale la lucrători să ia roadele ei. 31 Lucrătorii însă, prinzînd pe slugile lui, pe unul l'au bătut, pe altul l'au omorât, iar pe altul l'au ucis cu pietre. 32 Şi iarăş a trimis el pe alte slugi, mai multe decât cele dintău, şi le-au făcut asemenea. 33 Iar mai pe urmă a trimis la dânsii pe fiul său zicând: se vor ruşina de fiul meu 34 Iară lucrătorii văzând pe fiul, au zis unii către alţii: *acesta-i moştenitorul*, hai să-l omorăm şi să stăpânim moştenirea lui. 35 Şi apucându-l, l'au scos afară din vie şi l'au omorât. 36 Deci, când va veni stăpînul viei, ce va face lucrătorilor acestora?” 37 „Şi l'au răspuns: „Pe cei răi, rău li va pierde, iară via o va da altor lucrători, cari-l vor da roadele ei la vreme”.

38 Zisu-le-a Iisus *iarăşi*: „Au doară niciodată n'aţi citit în Scriptură: piatra, pe care au nesoço-

tit-o ziditorii, a ajuns *să fie pusă* în capul unghiului; dela Domnul s'a făcut aceasta *și lucrul acesta* este minunat în ochii noștri. ⁴⁰ Deaceea vă spun, că se va lua dela voi împărăția lui Dumnezeu și se va da neamului, care va aduce roadele ei; ⁴¹ și celce va cădea pe platra aceasta, se va sfărâma și peste care va cădea ea, pe acela îl va zdrobi."

⁴² Și auzind pildele Lui, arhierii și fariseii au înțeles, că de dânși grăește, ⁴³ și căutau să-L prindă, dar se temeau de popor, pentrucă îl socotea ca proroc.

CAP. 22.

¹ Și urmând Iisus iarăși să îl grăiască în pilde, a zis :

² „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său; ³ și a trimis slugile sale să poștească pe cei chemați la nuntă, dară aceștia n'au voit să vină. ⁴ Trimis-a iarăși împăratul alte slugi, zicând : „Spuneți celor chemați : iată am gătit prânzul meu; vițelii mei și cele îngrășate ale mele s'au junghiat și toate-s gata; veniți la nuntă !” ⁵ El însă nebăgând în seamă *această poftire*, s'au dus : unul la țarina sa, unul la neguștoria sa; ⁶ iar ceilalți prinzând pe slugile lui, le-au bătut și le-au ucis. ⁷ Și auzind *de aceasta* împăratul, s'a mâniat, și trimițând oștirile sale, a pierdut pe ucigașii aceia și cetatea lor au ars-o. ⁸ Apoi a zis slugilor sale : „Iată ospățul de nuntă este gata, iar cei chemați n'au fost vrednici *de el*. ⁹ Duceți-vă dară pela răspîntiile drumurilor, și pe câți veți găsi, chemați-i la nuntă”. ¹⁰ Și eșind slugile

gile acelea pela răspântii, au adunat pe toți câți au găsit, răi și buni : și s'a umplut ospățul nunții de oaspeți. ¹¹ Și intrând împăratul să vadă pe celce ședeau la masă, a văzut acolo un om, care nu era îmbrăcat cu haină de nuntă, ¹² și l-a zis : Prietene, cum ai intrat aicea, neavând haină de nuntă ? El însă tăcea. ¹³ Atuncea a zis împăratul celorce slujeau : Legându-l mâinile și picioarele, luați-l și-l aruncați în întunerecul cel de afară : acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți. ¹⁴ Căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși."

¹⁵ Atuncea fariseii s'au dus și s'au sfătuit, cum l-ar prinde în vorbă. ¹⁶ Și au trimis la El pe ucenicii lor împreună cu irodiani, cari l-au zis : „Invățătorule, știm că ești drept și cu adevărat înveți calea lui Dumnezeu, și nu-ți pasă de nimeni, căci nu cauți la fața oamenilor. ¹⁷ Deci spune nouă, ce ți se pare : se cade a plăti bir chesarului, sau nu ?” ¹⁸ Iisus însă cunoscând vicleșugul lor, a zis : „Ce Mă ispitii, fățarnicilor ? Arătați-Mi banul cu care se face plata birului !” ¹⁹ Și el l-au adus un dinar. ²⁰ El însă le-a zis : „Al cui este chipu și scrisoarea de pe el ?” ²¹ Răspunsu-l-au : „Ale chesarului”. Atunci Iisus le-a zis : „Dați dară pe celece sunt ale chesarului chesarului, și pe celce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu”. ²² Și auzind *el aceasta*, s'au mirat, și lăsându-l s'au dus. ²³ Tot în ziua aceea au venit la Dânsul saducheei, care zic că nu este înviere, și l-au întrebat, zicând : „Invățătorule, Moisa a zis : de va muri cineva neavând copii, să lă fratele său pe femeea lui și să ridice urmași fratelui său. ²⁴ Au fost însă la noi șapte frați ; și în-surându-se cel dintău, a murit și, neavând copii,

a lăsat pe femeia sa fratelui său; ³⁶ asemenea s'a întâmplat și cu al doilea și cu al treilea până la al șaptelea; ³⁷ iară mai pe urmă de toți a murit și femeia, ³⁸ Deci la înviere căruia din cei șapte va fi ea femeie, căci toți au avut-o*.

³⁹ Și răspunzînd Iisus, li-a zis: „Vă rătăciți, neclînd scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. ⁴⁰ Căci la înviere nici *bărbații* nu se însoară, nici *femeile* nu se mărită, ci vor fi ca îngerii lui Dumnezeu din ceruri. ⁴¹ Dară despre învierea morților n'ați citit oare ceceace vi s'a zis dela Dumnezeu: ⁴² Eu sunt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov? Dumnezeu însă nu este Dumnezeul morților, ci al viilor.“

⁴³ Și auzînd gloatele, se mirau de învățătura Lui. ⁴⁴ Fariseii însă, auzînd că a astupat gura saduchelilor, s'au adunat împreună, ⁴⁵ și unul din ei, care eră om de legi, ispitindu-L, 'L-a întrebat și a zis: ⁴⁶ „Învățătorule, care poruncă este mai mare în lege?“ ⁴⁷ Iară Iisus i-a zis: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău: aceasta este întâia și cea mai mare poruncă; ⁴⁸ iar adoua, asemenea acesteea, este: să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți. ⁴⁹ Pe aceste două porunci se întemeiază toată legea și proorocii.“

⁵⁰ Și fiind adunați fariseii, Iisus 'i-a întrebat, zicînd: ⁵¹ „Ce socotiți voi de Hristos: al cui fiu este El?“ Și ei 'i-au răspuns: „Al lui David“. ⁵² Zis-a Iisus către ei: „Cum dară David, cu Duhul, îl numește Domn, zicînd: ⁵³ zis-a Domnul Domnului meu: șezi de-a dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii tăi așternut picioarelor Tale?“ ⁵⁴ Deci, dacă David

îl numește pe El Domn, atunci cum este Fiul lui?“

⁵⁵ Și nimenea nu i-a putut răspunde nici un cuvînt. Și din ziua aceea nimenea n'a mai îndrăznit, să-l întrebe.

CAP. 23

¹ Atunci Iisus a grăit gloatelor și ucenicilor Săi, și a zis: ² „Pe scaunul lui Moisa s'au așezat cărturarii și fariseii; ³ deci, toate câte vă vor zice să păziți, păziți și faceți, iară după faptele lor nu faceți, căci ei zic, dară nu fac. ⁴ Leagă sarcini grele și cu anevoe de purtat, și le pun pe umerii oamenilor, iară ei nici cu degetul nu vor să le miște; ⁵ toate faptele lor le fac, ca să fie văzute de oameni; își fac filacterii late, și 'și pun la haine ceprazuri lungi; ⁶ iubesc locurile cele dintău la ospete și scaunile cele maidesus în sinagogi, ⁷ și să li se închine toți oamenii pe ulițe și să le zică: învățătorule, învățătorule! ⁸ Voi însă să nu vă numiți învățători, căci învățătorul vostru este unul singur — Hristos, iară voi toți sunteți frați; ⁹ și tată al vostru să nu numiți pe nimenea pe pământ, căci aveți numai un singur Tată, care este în ceruri; ¹⁰ nici povățuitori să nu vă numiți, căci povățuitorul vostru este unul singur — Hristos. ¹¹ Cel mai mare dintre voi să vă fie slugă, ¹² căci celce se va înălța pe sine, acela se va smeri, iar cel ce se va smeri pe sine, acela se va înălța.“

¹³ „Dar vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că închideți oamenilor împărăția cerurilor, căci voi nu intrați și nici pe celce vor să între nu-'i lăsați!

¹⁴ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că mân-

cați casele văduvelor și cu fățarnice vă rugați îndelung; deaceia mai mare osândă veți lua! ¹⁵ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că cutierați marea și uscatul ca să faceți un prozelit și dacă îl dobândiți, îl faceți fiu al gheenei îndoit ca voi.

¹⁶ „Vai vouă, povățuitori orbi, care ziceți, că de se va jură cineva pe biserică, nu e nimica; iară de se va jură cineva pe aurul bisericii, e vinovat. ¹⁷ Nebuni și orbi, ce e mai mare: aurul, sau biserică care sfințește aurul? ¹⁸ Și iarăș: de se va jură cineva pe altar, nu e nimica; iară de se va jură cineva pe darul de pe el, e vinovat. ¹⁹ Nebuni și orbi, ce este mai mare: darul, sau altarul care sfințește darul? ²⁰ Deci, celce se jură pe altar, se jură pe el și pe toate câte sunt pe el; ²¹ și celce se jură pe biserică, se jură pe ea și pe Celce locuște întrânsa; ²² și celce se jură pe cer, se jură pe scaunul lui Dumnezeu și pe Celce șade pe dânsul.

²³ „Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că dați zeciuială din mintă, din mărar și din chimen, și nesocotiți cele mai de samă ale legii: dreptatea, mila și credința: acestea trebuie să le faceți și pe aceea să nu le lăsați! ²⁴ Povățuitori orbi, cari strecurați tînțarul și înghițiți cămila!

²⁵ „Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că curățiți partea cea dinafară a paharului și a blidului, iar pedinăuntru sunt pline de răpire și de nedreptate! ²⁶ Farisele oarbe, curăță mai întăiu partea cea dinăuntru a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea dinafară!

²⁷ „Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că vă asemănați mormintelor văruițe, care pe dinafară se

par frumoase, iară înăuntru sunt pline de oase de morți și de toată necurăția! ²⁸ Așa și voi pedinafară vă păreți oamenilor că sunteți dreți, iar înăuntru sunteți plini de fățarnicie și de neleguire!

²⁹ „Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că zidiți mormintele proorocilor și împodobiți gropile drepților, ³⁰ și ziceți: de am fi fost în zilele părinților noștri, n'am fi fost părtași cu dânsii la vărsarea sângelui proorocilor. ³¹ Drept aceea, înși-vă mărturisiiți de voi, că sunteți filii celorce au ucis pe prooroci, ³² și împliniți și voi măsura părinților voștri. ³³ Serpi, pui de vipere, cum veți scăpa de osânda gheenei?

³⁴ „De acia, iată Eu trimit la voi prooroci și înțelepți și cărturari, și pe unii din ei îi veți ucide și-i veți răstigni, și pe alții din ei îi veți bate în sinagogile voastre și-i veți alunga din cetate în cetate; ³⁵ ca să vină asupra voastră tot sângele drept, care s'a vărsat pe pământ, de la sângele lui Avel celui drept până la sângele lui Zaharia, fiul lui Varahia, pe care l-ați ucis între biserică și altar. ³⁶ Adevărul vă grăesc: toate acestea vor veni peste neamul acesta.

³⁷ „Ierusalime, Ierusalime, celce omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine; de câte ori am vrut să adun pe filii tăi, cum își adună găina puii sub aripi, și nu ai vrut! ³⁸ Iată vi se lasă casa voastră pustie, căci vă spun: deacum nu mă veți mai vedea până nu veți striga: binecuvântat fie celce vine întru numele Domnului.”

CAP. 24 și 25.

¹ Și eșind Iisus, a plecat dela biserică. Și s'au

apropiat ucenicii Lui să-I arate zidurile bisericii.
 2 Iar Iisus le-a zis: „Vedeți toate acestea? Ade-
 vărul vă grăesc: nu va rămâneă alcea piatră pe
 piatră care să nu se răsipească!

3 Apoi când ședea El pe muntele Eleonului, s'au
 apropiat de Dânsul ucenicii Lui deosebi și au zis:
 „Spune nouă, când au să fie acestea și care e sem-
 nul venirii Tale și al sfârșitului veacului?” 4 Și
 răspunzînd Iisus, le-a zis: Păziți-vă să nu vă în-
 șele cinevă; 5 căci mulți vor veni sub numele Meu
 și vor zice: eu sunt Hristosul, și pe mulți vor în-
 șelă. 6 Deasemenea veți auzi de războaie și vești
 de războaie. Căutați să nu vă înspăimântați, căci
 trebuie să fie toate acestea; dar nu va fi acela
 sfârșitul.

7 „Căci se va aculă popor peste popor și împă-
 răție peste împărăție și vor fi: foamete și ciume și
 cutremure pe alocurea. 8 Dar toate acestea sunt
 numai începutul durerilor. 9 Atunci vă vor da la
 chinuri, și vă vor ucide, și veți fi urși de toate
 popoarele pentru numele Meu. 10 Și atunci se vor
 sminti mulți; și unul pe altul se vor ucide și se
 vor url unul pe altul. 11 Și mulți prooroci minci-
 noși se vor sculă și vor amăgi pe mulți. 12 Și din
 pricina înmulțirii fărădelegilor, în mulți se va răci
 dragostea. 13 Dar celce va răbdă până în sfârșit,
 acela se va mântui. 14 Și se va propovedui această
 Evanghelie a împărăției în toată lumea, spre mă-
 rturie la toate popoarele, și atunci va veni sfâr-
 șitul.

15 „Deci, când veți vedea urăciunea pustirii, de
 care s'a grăit prin proorocul Daniil, șezând în locul
 cel sfânt,— celce citește să înțeleagă,— 16 atunci

cel din Iudeia să fugă la munți; 17 și cel de pe
 acoperiș să nu se pogoare să ia ceva din casa
 sa; 18 și cel din țarină să nu se întoarcă să-și ia
 hainele sale. 19 Vai însă de cele îngreunate și de
 celece vor alăptă în zilele acelea! 20 Rugați-vă dară
 ca să nu se întâmpie fuga voastră Iarna sau sâmbă-
 tă, 21 căci atunci va fi strămtorare mare, cum
 n'a mai fost dela începutul lumii până acum, și nici
 nu va mai fi. 22 Și de nu s'ar scurtă zilele acelea,
 nici un om nu s'ar mântui. Dară pentru cei aleși,
 zilele acelea se vor scurtă.

23 „Atunci de vă va zice cinevă: Iată Hristosul
 este alcoa, sau acolo,— să nu credeți! 24 Căci se
 vor sculă Hristoși mincinoși și vor arată semne
 mari și minuni, ca să ademenească, de s'ar putea, și
 pe cei aleși.

25 „Iată, v'am spus de mai înainte. 26 Deci, de vă
 vor zice: Iată Hristosul este în pustie,— să nu ieșiți;
 sau: Iată, este în câmpuri tainice, să nu cre-
 deți! 27 Căci după cum fulgerul iese dela răsărit și
 se arată până la apus, așa va fi și venirea Fiului
 omului: 28 căci unde va fi stărvul, acolo se vor adună
 vulturii.

29 „Însă îndată, după strămtorarea din zilele acele
 soarele se va întunecă, și luna nu-și va mai da
 lumina sa, și stelele vor cădea din cer, și puterile
 cerurilor se vor clăti. 30 Atunci se va arată semnul
 Fiului omului pe cer, și atunci vor plânge toate
 semințiile pământului și vor vedea pe Fiul omului
 venind pe norii cerului cu putere și cu slavă mare.
 31 Și va trimite îngerii Săi cu trâmbiță puternic ră-
 sunătoare, și vor adună pe cei aleși ai Lui din cele

patru vânturi, dela o margină a cerurilor până la *cealaltă* margine a lor.

22 „Luați pildă dela smochin: când ramurile lui se moae și încep să dea frunze, atunci știți că vara este aproape. 23 Tot așa și când veți vedea toate semnele acestea, să știți că Fiul omului este aproape, la ușă. 24 Adevărul vă grăesc: nu va trece neamul acesta, până vor fi toate acestea. 25 Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele Mele nu vor trece *fără să se împlinească*.

26 „Inșă de ziua și de ceasul acela nu știe nimeni, nici îngerii din ceruri, ci numai Tatăl Meu singur. 27 Cum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și la venirea Fiului omului: 28 „căci precum în zilele cele dinainte de potop oamenii au mâncat, au băut, s'au însurat și s'au măritat până în ziua în care a intrat Noe în corabie, 29 și nu au știut nimic până a venit potopul și i-a pierdut pe toți, — așa va fi și venirea Fiului omului. 30 Atunci de vor fi doi în câmp, unul se va lua și altul se va lăsa; 31 de vor fi două la moară ca să macine, una se va lua și alta se va lăsa.

32 „Priveghiați deci, că nu știți în care ceas va veni Domnul vostru. 33 Să știți însă aceea, că de ar cunoaște stăpânul casei în care ceas are să vie furul, cunoaște și n'ar lăsa să-i spargă casa. 34 De aceea și voi fiți gata, căci în ceasul în care nu gândiți, va veni Fiul omului. 35 Cine este oare robul credincios, pe care l-a pus stăpânul său peste slugile sale, ca să le dea hrană la vreme? 36 Ferice de robul acela, dacă întorcându-se stăpânul, îl va găsi făcând așa. 37 Adevărul vă grăesc, peste toată averea sa îl va pune. 38 Dacă însă robul acela fiind

râu, va zice în inimă sa: stăpânul meu nu se va întoarce curând; 39 și va începe a hăte pe tovarăși, și a mânca și a bea cu beșivil; 40 veni-va stăpânul robului aceluia în ziua, în care el nu se așteaptă și în ceasul, în care nu se gândește, 41 și îl va tăia *din dregătorie* și-l va face părtaș cu fățarnicii; acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți.

25. 1 „Atuncea împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, care luându-și candelile lor, au eșit întru întâmpinarea mirelui. 2 Dintre acestea cinci erau înțelepte, iară cinci nebune. 3 Cele nebune luându-și candelile lor, n'au luat cu sine untdelemn; 4 iară cele înțelepte împreună cu candelile lor au luat și untdelemn în vasele lor. 5 Și întârzind mirele, le-a prins pe toate somnul și au adormit. 6 Iar pe la miezul nopții s'a făcut strigare: iată mirele vine, eșiți întru întâmpinarea lui! 7 Atunci s'au sculat toate fecioarele acelea și și-au tocmnit candelile lor. 8 Cele nebune însă au zis către cele înțelepte: dați-ne din untdelemnul vostru, că se sting candelile noastre. 9 Iară cele înțelepte au răspuns, zicând: nu cumva să nu ne ajungă nici nouă, nici vouă mergeți mai bine la cei ce vând și vă cumpărați. 10 Și ducându-se ele să și cumpere, a venit mirele, și celele erau gata au intrat cu el la nuntă, și s'a închis ușa. 11 Mai pe urmă au venit și celelalte fecioare și au zis: Doamne, Doamne, deschide-ne nouă. 12 Iară el răspunzînd, le-a zis: adevărul vă grăesc: nu vă cunosc pe voi!

13 „Privegheați dară, că nu știți nici ziua, nici ceasul, în care are să vie Fiul omului! 14 Căci El este ca omul, care voind să plece într-o țară depărtată, a chemat slugile sale și le-a încredințat averea sa;

¹⁶ și a dat unuia cinci talanți, altuia doi și altuia unul, după puterea fiecăruia; apoi a plecat îndată.

¹⁷ „Și celce primise cinci talanți, s'a dus și a neguțitorit cu dâșli și a făcut alți cinci talanți; ¹⁸ tot așa și cel cu doi, a câștigat și el alți doi; ¹⁹ iară celce primise un talant, s'a dus și săpând în pământ, a ascuns argintul stăpânului său. ²⁰ Iar după multă vreme a venit stăpânul slugilor acelora, și le-a cerut socoteală. ²¹ Deci, venind celce luase cinci talanți, a mai adus alți cinci talanți și a zis: stăpâne cinci talanți mi-ai dat; iată am câștigat cu dâșli; alți cinci talanți. ²² Iară stăpânul lui i-a zis: bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, intră în bucuria stăpânului tău! ²³ Venit-a asemenea și celce luase doi talanți și a zis: stăpâne, doi talanți mi-ai dat, iată alți doi talanți am câștigat cu ei; ²⁴ și stăpânul său i-a zis: bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, intră în bucuria stăpânului tău! ²⁵ A venit apoi și celce luase un talant și a zis: stăpâne, te-am știut om aspru: seceri unde n'ai semănat, și aduni unde n'ai risipit; ²⁶ și temându-mă, m'am dus și am ascuns talantul tău în pământ; iată, al al tău! ²⁷ Iar stăpânul său răspunzînd, i-a zis: slugă vicleană și leneșă, ai știut că secer unde n'am sămănat și adun unde n'am risipit; ²⁸ deaceia ți se cădea să dai argintul meu neguțitorilor și eu venind, aș fi luat al meu cu dobândă. ²⁹ Deci, luați talantul dela el și-l dați celui care are zece talanți; ³⁰ căci tot celui care are i se va da și-l va prisosi, iar dela celce nu are, se va lua și ceea ce are; ³¹ iară pe sluga netrebănică aruncați-o în întinerocul cel din afară; acolo

va fi plîns și scrîșnire de dinți.” Și zicînd aceasta, a strigat: „Celce are urechi de auzit, să audă!”

³² „Cînd însă va veni Fiul Omului în slava sa, și avînd cu Dînsul toți sfinții ingeri, atuncea va șede pe scaunul slavei Sale, ³³ și se vor aduna înaintea Lui toate popoarele; și-l va despărți pe unii de alții, cum desparte păstorul oile de iezi; ³⁴ și va pune oile dreapta Sa, iară iezi deasupra. ³⁵ Atuncea va zice împăratul către cel din dreapta Lui: veniți, binecuvîntați! Tatălui Meu, și moșteniți împărăția gătită vouă la facerea lumii; ³⁶ căci am flămînzit și 'Mi-ați dat să mînc; am însetat și 'M'ați adăpat; străin am fost și 'M'ați primit; ³⁷ gol, și 'M'ați îmbrăcat; bolnav am fost și 'M'ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine. ³⁸ Atuncea drepții răspunzînd, vor zice către El: Doamne, cînd Te-am văzut flămînd și Te-am hrănit, sau însetat și Te-am adăpat? ³⁹ Cînd Te-am văzut strein și Te-am primit, sau gol și te-am îmbrăcat? ⁴⁰ Și cînd Te-am văzut bolnav, sau în temniță și am venit la Tine? ⁴¹ Iară împăratul răspunzînd, le va zice: Intrucât ați făcut *acestea* unuia din acești frați mai mici ai Mei, Mie 'Mi le-ați făcut. ⁴² Atunci va zice și celor deasupra Lui: duceți-vă dela Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și ingerilor lui: ⁴³ căci am flămînzit și nu 'Mi-ați dat să mînc; însetat am fost și nu 'M'ați adăpat; ⁴⁴ am fost străin și nu 'M'ați primit; gol am fost și nu 'M'ați îmbrăcat; bolnav și în temniță am fost și nu 'M'ați cercetat. ⁴⁵ Atunci vor răspunde și ei și vor zice către Dînsul: Doamne, cînd Te-am văzut flămînd, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ți-am slujit? ⁴⁶ Atuncea

răspunzind *Împăratul*, le va zice: adevărul vă grăesc, intrucât n'ați făcut *acestea* unul din acești mai mici, Mie nu Mi le-ați făcut. ⁴⁰ Și se vor duce aceștia în muncă veșnică, iar drepții în viață veșnică."

CAP. 26.

¹ După ce a sfârșit Iisus toate cuvântările acestea, a zis către ucenicii săi: ² „Știți că după două zile au să fie Paștile, și Fiul omului se va da să se răstignească"

³ Atunci s'au adunat arhierii și cărturarii și bătrânii poporului în curtea arhierelui, care se numea Calafa. ⁴ Și s'au sfătuit să prindă pe Iisus cu vicleșug și să-L omoare. ⁵ Dară ziceau: „Nu în sărbători, ca să nu se facă turburare în popor".

⁶ Și pecând se află Iisus în Vitania, în casa lui Simon Leprosul, ⁷ s'a apropiat de El o femeie cu un vas de alabastru cu mir scump, și l-a turnat pe capul Lui, când ședea El la masă.

⁸ Și văzând aceasta ucenicii Lui, li-a părut rău și au zis: „Pentru ce s'a făcut această pagubă? ⁹ Căci acest mir se putea vinde pe un preț mare și da săracilor. ¹⁰ Iisus însă înțelegând *aceasta*, le-a zis: „Pentru ce aduceți supărare femeii? Căci un lucru bun a făcut ea pentru Mine. ¹¹ Căci pe săraci pururea îi aveți cu voi, iar pe Mine nu Mă aveți pururea. ¹² Și aceasta turnând acest mir pe trupul Meu, M'a pregătit pentru îngropare. ¹³ Și drept vă spun: orunde se va propovedui Evanghelia aceasta în lumea toată, se va spune și ce a făcut ea, spre pomenirea ei"

¹⁴ Atunci unul din cei doisprezece, care se numea Iuda Iscarioteanul, s'a dus la arhierii, ¹⁵ și a zis: „Ce-mi veți da și eu vi-L voi da vouă?" Iară el i-au dat treizeci de arginți.

¹⁶ Și de atunci căută Iuda prilej potrivit ca să-L dea.

¹⁷ Iar în ziua întâia a azimilor, au venit ucenicii la Iisus și au zis către Dânsul: „Unde voești să-Ți gătim paștile?" ¹⁸ Și El le-a zis: „Duceți-vă la cutare în cetate și-l spuneți: Învățătorul zice: vremea Mea s'a apropiat; și la tine voi să fac paștile cu ucenicii Mei". ¹⁹ Și au făcut ucenicii cum le poruncise Iisus, și au pregătit paștile.

²⁰ Iară dacă s'a făcut sară, Iisus s'a așezat la masă cu cei doisprezece ucenici. ²¹ Și pecând mâncau ei, a zis: „Adevărul vă spun, că unul din voi Mă va vinde". ²² Iară el s'au întristat foarte tare și flecure din el a început a zice către Dânsul: „Doamne, nu cumva eu sunt *acela*?" ²³ Iară El răspunzind, a zis: „Celce și-l-a țins mâna în blid odată cu Mine, acela Mă va vinde. ²⁴ Fiul Omului însă merge cum este scris pentru El; dar vai de omul acela, prin care se vinde Fiul Omului; mai bine l-ar fi fost omului aceluia de nu s'ar fi născut!" ²⁵ Atuncea și Iuda vânzătorul a zis: „Învățătorule, nu cumva sunt eu?" Iară Iisus l-a răspuns: „Tu ai zis!"

²⁶ Și pecând mâncau ei, Iisus luând pâine și binecuvântând, a frânt și a dat ucenicilor Săi, zicând: „Luați mâncați, acesta este trupul Meu". ²⁷ Apoi luând paharul și binecuvântând, le-a dat, zicând: ²⁸ „Beți din acesta toți, căci acesta este sângele Meu al Așezământului celui nou, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor!" ²⁹ Dar vă spun, că

de acum nu voi mai bea d'n acest rod al vișii, până în ziua aceea, când fi voi bea cu voi nou, în împărăția Tatălui Meu".

²⁰ Apoi cântând mulțămita, s'au dus la muntele Maslinilor. ²¹ Atunci Iisus le-a zis : „În noaptea aceasta toți vă veți sminti de Mine, căci scris este : bate-voi păstorul, și se vor risipi oile turmei ; ²² dară dupăce mă voi scula, voi merge mai înainte de voi în Galileea."

²³ Răspunzînd însă Petru, a zis către El : „Chiar toți de s'ar sminti de Tine, eu însă niciodată nu mă voi sminti. ²⁴ Iisus însă 'l-a zis : „Adevărul îți grăesc, că în această noapte, înainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine." ²⁵ Iar Petru 'l-a răspuns : „De ar trebui să și mor cu Tine, însă de Tine nu mă voi lepăda". Asemenea au zis și toți ceilalți ucenici.

²⁶ Atuncea Iisus a venit cu dânșii la un loc numit Ghetsimania, și a zis ucenicilor Săi : „Sedeți aicea, până voi merge să mă rog acolo". ²⁷ Și luând pe Petru și pe amândoi fiii lui Zevedeu, a început a Se întrista și a Se măhni. ²⁸ Atuncea le-a zis Iisus : „Întristat este sufletul meu până la moarte ; rămâneți aicea și privegheați împreună cu Mine". ²⁹ Și depărtându-se puțin și căzând cu fața la pământ, s'a rugat și a zis : „Părintele Meu, de este cu putință, treacă dela Mine paharul acesta ; dar fie nu cum voesc Eu, ci cum voești Tu". ³⁰ Și venind la ucenici, 'l-a găsit dormind, și a zis lui Petru : „Așa, nici un ceas n'ați putut să privegheați cu Mine ! ³¹ Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită ; căci duhul este veghietor, iar trupul neputincios."

³² Și ducându-Se a doua oară, s'a rugat. zi-

când : „Părintele Meu, de nu poate trece dela Mine paharul acesta, ca să nu-'l beau, facă-se voea Ta !" ³³ Și venind la ucenici, l-a găsit iarăși dormind, că li erau ochii îngreueși de somn.

³⁴ Și lăsându-'l, S'a dus iară și S'a rugat a treia oară, zicând aceleași cuvinte. ³⁵ Atunci a venit la ucenici Săi și le-a zis : „Voi tot dormiți încă și vă odihniți ! Iată s'a apropiat ceasul și Fiul Omului se va da în mâinile păcătoșilor. ³⁶ Sculați-vă să mergeți ! Iată s'a apropiat celce M'a vândut".

³⁷ Și pecând grăea El încă, iată a venit Iuda, unul din cei doisprezece, și împreună cu el au venit dela arhierii și dela bătrânii poporului oameni mulți, înarmați cu săbii și cu sulite. ³⁸ Iar celce-'L vânduse le dăduse semn, zicând : „Pe care-'L voi sărută, Acela este : prindeți-'L". ³⁹ Și îndată apropiindu-se de Iisus, a zis : „Bucură-te, învățătorule ! Și 'L-a sărutat. ⁴⁰ Atunci Iisus 'l-a zis : „Prietene, la ce ai venit ?" Atuncea apropiindu-se celce erau cu Iuda, și-au pus mâinile pe Iisus și 'L-au prins.

⁴¹ Și iată unul din celce erau cu Iisus, întinzându-și mâna, și-a scos sabia, și lovind pe slujitorul arhierelui, 'l-a tăiat urechea. ⁴² Atunci Iisus 'l-a zis : „Întoarce sabia ta la locul ei ; căci toți celce scot sabia, de sabie vor muri." ⁴³ Sau poate socoti că n'aș putea să rog acum pe Tatăl Meu, ca să-'Mi pue la îndemână mai mult de douăsprezece leghe-oane de ingeri ? ⁴⁴ Dar cum se vor împlini scripturile, care zic că așa trebuie să fie ?"

⁴⁵ În ceasul acela Iisus a zis către gloate : „Ați ieșit, ca la un tâlhar, cu săbii și cu sulite, ca să mă prindeți. În toate zilele am stat cu voi, învățând în biserică, și nu m'ați luat. ⁴⁶ Dar acestea toate s'au

făcut, ca să se plinească scripturile proorociilor." Atunci lăsându-'L toți ucenicii, au fugit. ⁶⁷ Iar ceice'L prinseseră pe Iisus 'L-au dus la Caiafa arhierul, unde erau adunați cărturarii și bătrânii. ⁶⁸ Iar Petru 'l-a urmat departe până la curtea arhierului, și intrând înăuntru, a șezut cu slujitorii, ca să vadă sfârșitul.

⁶⁹ Arhiereli însă și bătrânii și tot sinedriul căutau mărturii mincinoase împotriva lui Iisus, ca să-'L omoare, ⁷⁰ și nu găseau; deși venise mulți martori mincinoși, n'au găsit *nimic temeinic*. Mai pe urmă însă au venit doi martori mincinoși și au zis: ⁷¹ „Acesta a zis: pot să stric biserica lui Dumnezeu și în trei zile să o zidesc.”

⁷² Și sculându-se arhierul, 'l-a zis: „De ce nu răspunzi nimica? Auzi ce mărturisesc aceștia asupra Tăi?” Iisus însă tăcea. ⁷³ Atunci arhierul 'l-a zis: „Te jur pe Dumnezeul cel viu, să ne spui de ești Tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.” ⁷⁴ Și Iisus 'l-a răspuns: „Tu ai zis, Ba vă spun, că de acum veți vedea pe Fiul Omului șezând deadreapta puterii și venind pe norii cerului.”

⁷⁵ Atunci arhierul 'și-a rupt vestimintele sale și a zis: „Hulește! Ce mărturii ne mai trebuiesc? Iată acum ați auzit hula Lui; ce vi se pare?” ⁷⁶ Iară el răspunzînd, au zis: „Este vrednic de moarte!” ⁷⁷ Atunci 'L-au sculpat în obraz și 'L-au lovit cu pumnii: ⁷⁸ Iar alții 'l-au dat palme, zicînd: „Proorocește-ni, Hristoase, cine Te-a lovit?”

⁷⁹ Iar Petru ședea afară, în curte. Și s'a apropiat de dănsul o slujnică și a zis: „Și tu erai cu Iisus Galileanul.” ⁸⁰ Iară el s'a lepădat înaintea ei, zicînd: „Nu știu ce grăești.” ⁸¹ Când ieșea

însă pe poartă, 'l-a văzut alta, și a zis către cei de acolo: „Și acesta eră cu Iisus Nazoreul.” ⁸² Și el iarăși s'a lepădat cu jurământ, că nu știe pe omul acesta. ⁸³ Dar peste puțin, s'au apropiat ceice stăteau *acolo*, și au zis lui Petru: Cu adevărat și tu ești dintre ei, căci și graiul tău te vădește.” ⁸⁴ Atunci a început a se blestema și a se jură, că nu știe pe omul acesta. Și îndată a cântat cocoșul. ⁸⁵ Și 'și-a adus aminte Petru de cuvântul ce-'l spusese Iisus: „Înainte de a cânta cocoșul, te vei lepăda de mine de trei ori.” Și eșînd afară, a plâns amar.

CAP. 27.

¹ Iar dupăce s'a făcut ziua, toți arhiereli și bătrânii poporului au făcut sfat asupra lui Iisus, ca să-'L omoare; ² și legându-'L, 'L-au dus și 'L-au dat guvernatorului Pilat Ponteanul.

³ Atuncea Iuda vânzătorul, văzînd că Iisus a fost osândit la moarte, s'a călît și a întors cel treizeci de arginți arhierilor și bătrânilor, zicînd: ⁴ „Am greșit, vânzînd sînge nevinovat.” El însă au zis: „Te privește! Ce avem noi?” ⁵ Atuncea Iuda aruncînd arginții în biserică, a eșit și s'a dus de s'a spînzurat. ⁶ Iară arhiereli luînd arginții, au zis: „Nu se cuvine să-'i punem în visteria bisericii, pentrucă-'i preț de sînge.” ⁷ Și făcînd sfat, au cumpărat cu ei țarina olarului pentru îngroparea străinilor. ⁸ De aceea s'a și numit țarina aceea țarina sîngelui pînă în ziua de astăzi. ⁹ Atunci s'a plinit ceea ce s'a spus prin proorocul Ieremia, care zice: „Și au luat treizeci de arginți, prețul Celui prețuit, Care s'a prețuit de fiii lui Israel,” ¹⁰ și 'l-au

dat pe țarina olarului, cum 'mi-a spus mie Domnul."

¹¹ Iisus însă sta înaintea guvernatorului; și guvernatorul 'l-a întrebat zicând: „Tu ești regele iudeilor?” Și Iisus 'i-a răspuns: „Tu zici!” ¹² Iar la cele cu care se învinuia de arhierii și de bătrâni nu răspundea nimica. ¹³ Atuncea Pilat 'l-a zis: „Nu auzi câte mărturisesc aceștia împotriva Ta?” ¹⁴ Dar Iisus nu 'i-a răspuns nici la un cuvânt cât se miră guvernatorul foarte tare.

¹⁵ De sărbători însă, guvernatorul avea obiceiul să lătureze poporului un vinovat, pe care 'l voea acesta. ¹⁶ Și eră atunci la el un vinovat vestit, care se numea Varavă. ¹⁷ Deci, când s'au adunat ei: Pilat, le-a zis: „Pe care voiți să vi-'l liberez: pe Varavă, sau pe Iisus, care se numește Hristos?” ¹⁸ Căci știa că din pismă îl dăduseră.

¹⁹ Și pecând ședea Pilat pe scaunul de judecată, femeia sa a trimis să i se spună: Să nu faci nimic Dreptului Aceluia, căci multe am suferit astăzi în vis pentru El!”

²⁰ Arhierii însă și bătrânii au ațâțat poporul să coară pe Varavă, iar pe Iisus să-l piarză. ²¹ Atunci guvernatorul 'l-a întrebat: „Pe care din doi voiți să vi-'l liberez?” Și ei au zis: „Pe Varavă,!” ²² Zis-a Pilat către dânșii: „Dară cu Iisus, care se numește Hristos, ce să fac?” Răspunsu-'l-au toți: „Să se răstignească!” ²³ Zis-a guvernatorul. „Dară ce rău a făcut?” El însă strigau și mai tare, zicând: „Să se răstignească!” ²⁴ Văzând deci Pilat că nimic nu folosește, ci mai multă gâlceavă se face, a luat apă și și-a spălat mâinile înaintea mulțimii, zicând: „Nevinovat sunt eu de sangele dreptului acestuia;

voi veți vedea!” ²⁵ Și răspunzind toată mulțimea, a zis: „Sangele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri!” ²⁶ Atunci le-a liberat pe Varavă iară pe Iisus bătându-'L, 'L-a dat să se răstignească.

²⁷ Atuncea ostașii guvernatorului ducând pe Iisus în Preforiu, au adunat la Dânsul toată compania lor, ²⁸ și desbrăcându-'L de hainele Lui, 'L-au îmbrăcat cu o mantie roșie; ²⁹ și împletind cunună de spini, au pus-o pe capul Lui, și 'l-au pus în mână dreaptă o trestie, și îngenunchind înaintea Lui, își băteau joc de El și ziceau: „Bucură-te, regele iudeilor!” ³⁰ Și 'L scuipau, și luindu-'l trestia, îl băteau peste cap. ³¹ Iară după ce 'L-au batjocorit, au desbrăcat de pe El mantia, și 'L-au îmbrăcat cu hainele Lui, și 'L-au dus să-'L răstignească.

³² Eșind însă afară, au întâlnit pe un Cirinean, anume Simon; pe acesta 'l-au pus să ducă crucea lui Iisus. ³³ Și ajungând la locul ce se numea Golgotă, adică locul căpăținei, ³⁴ 'l-au dat să bea oțet amestecat cu fiere; dar El gustând, nu a vrut să bea. ³⁵ Și după ce 'L-au răstignit, au împărțit hainele Lui prin tragere la sorț; ³⁶ și șezând, îl păzeau acolo. ³⁷ Iară deasupra capului Lui au pus vîna lui scrisă: „Acesta este Iisus împăratul iudeilor.”

³⁸ Atuncea au răstignit împreună cu El doi tâlhari: unul deadreapta și altul deastînga. ³⁹ Iară trecătorii îl huleau, dând din cap și zicând: ⁴⁰ „Tu, celce strici biserica și în trei zile o zidești, de ești Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te de pe aici!” ⁴¹ Asemenea și arhierii cu cărturarii, cu bătrânii și cu fariseii îl batjocoreau, zicând: ⁴² „Pe alții a mântuit, iară pe Sine nu poate să se mântuiască. De este împăratul lui Israel, să se pogoare acum

de pe cruce, și vom crede într'însul. ⁴³ Nădăjduia în Dumnezeu, izbăvească-L acum, de-L voește! Căci zicea: Sunt Fiul lui Dumnezeu". ⁴⁴ Deasemenea îl huleau și tâlharii cei răstigniți împreună cu Dânsul.

⁴⁵ Iară dela ceasul al șaselea s'a făcut întunerec peste tot pământul până la ceasul al noulea. ⁴⁶ Iară în ceasul al noulea a strigat Iisus cu glas mare, zicând: „Ili, Ili, lamă sabah-tani?" — adică: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentruce M'ai lăsat?" ⁴⁷ Unii însă, din cei ce stăteau acolo, auzind acestea, ziceau: „Pe Iie strigă acesta". ⁴⁸ Și îndată alergând unul din ei și luând un burete, l-a umplut cu oțet, și punându-l într'o trestie, îl adăpa; ⁴⁹ iară alții ziceau: „Lasă să vedem, de va veni Iie să-L măn-tuească".

⁵⁰ Iisus însă strigând iarăși cu glas mare, „Și-a dat duhul. ⁵¹ Și iată cutremurazma bisericii s'a rupt în două de sus până jos, și pământul s'a cutremurat, și pietrele s'au despicat; ⁵² și mormânturile s'au deschis; și multe trupuri ale sfinților răposați au în-viat; ⁵³ și eșind din morminte după învierea Lui, au intrat în sfânta cetate și s'au arătat multora.

⁵⁴ Iară sutașul și cei ce străjueau pe Iisus împreună cu dânsul, văzând cutremurul și cele ce se fă-cuseră, s'au inspăimântat foarte tare și ziceau: „Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost acesta".

⁵⁵ Și erau acolo și multe femei, care privau de departe și care veniseră după Iisus din Galileea, slu-jindu-l. ⁵⁶ Și pînă la ele erau: Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov și a lui Iosie, și mama fiilor lui Zevedeu.

⁵⁷ Iară după ce s'a făcut sară, a venit un om bo-

gat din Arimateea, anume Iosif, care Jeasemenca era ucenic al lui Iisus. ⁵⁸ Acesta mergând la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să se dea trupul. ⁵⁹ Și luând Iosif trupul, l-a învălit în giulgiu curat, ⁶⁰ și l-a pus în mormântul său cel nou, care era săpat în stîncă, și prăvălind o peatră mare pe ușa mormântului, s'a dus. ⁶¹ Și era acolo Maria Magdalena, și o altă Marie, cari ședeau în preajma mormântului.

⁶² Iară în ziua care vine după Vineri, s'au adunat arhierii și fariseii la Pilat și au zis: ⁶³ „Domnule, ne-am adus aminte, că înșelătorul acela, când era încă viu, a zis: „După trei zile mă voi scula". ⁶⁴ Porun-cește deci să se păzească mormântul până atrelazi, ca nu cumva venind ucenicii lui noaptea, să-l fure și să spună poporului, că s'a sculat din morți; și va fi răstăcirea cea din urmă mai rea decît cea dintâi." ⁶⁵ Pilat însă le-a zis: „Aveți strajă, mergeți și pă-ziți cum știți". ⁶⁶ Și mergând ei, au întărit mormân-tul, pecetluind piatra împreună cu straja.

CAP. 28.

¹ Iară după ce a trecut sâmbăta, când se lumina spre ziua cea dintâi a săptămânii, a venit Maria Magdalena și cealaltă Marie să vadă mormântul. ² Și iată s'a făcut cutremur mare; ³ căci ingerul Domnului pogorându-se din cer și venind, a prăvălit piatra de pe ușa mormântului și a șezut pe dânsa. ⁴ Înfățișarea lui era ca fulgerul, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. ⁵ Și de frica lui s'au cutremurat strejarii și s'au făcut ca niște morți.

⁶ Iară ingerul vorbind, a zis femeilor: „Nu vă te-

mești! Căci știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați.
 6 Nu este aicea, căci s'a sculat, cum a zis. Veniți de vedeți locul, unde a zăcut Domnul, 7 și duceți-vă repede de spuneți ucenicilor Lui, că s'a sculat din morți și va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo îi veți vedea, iată am spus vouă."

8 Și esind ele repede dela mormânt, cu frică și cu bucurie mare, au alergat să vestească ucenicilor Lui.

9 Dară pecând mergeau ele să vestească ucenicilor Lui, iată Iisus le-a întâmpinat și a zis; „Bucurați-vă!” Iară ele apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și l s'au închinat. 10 Atuncea Iisus le-a zis: „Nu vă temeți! Mergeți de spuneți fraților Mei, să meargă în Galileea și acolo Mă vor vedea."

11 Iară dupăce s'au dus ele, au venit unii din strejări în cetate și au spus arhierilor toate celece se petrecuseră. 12 Și aceștia adunându-se cu bătrânii, și făcând sfat, au dat bani mulți ostașilor, și au zis; 13 „Să spuneți, că noaptea, când dormeam noi, au venit ucenicii Lui și L-au furat. 14 Și de va ajunge vestea aceasta la guvernator, noi îl vom potoli și vă vom face să fiți fără grijă.” 15 Iară ei luând banii, au făcut cum fuseseră învățați. Și s'a lătit vorba aceasta între Iudei până în ziua de astăzi.

16 Iară cei unsprezece ucenici s'au dus în Galileea, în muntele unde le poruncise Iisus. 17 Și văzându'L, l s'au închinat; unii însă s'au îndoit. 18 Și apropiindu-se Iisus, le-a grăit și a zis: „Datu-Mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ. 19 Mergeți dară și învățați toate popoarele, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, 20 povățuindu-le să păzească toate câte V'am poruncit. Și iată Eu sunt cu voi în toate zilele pânăla sfârșitul veacului. Amin."

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ MARCU

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ

MARCU

CAP. I.

¹ Inceputul Evangheliei lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

² După cum este scris în proroc:

„Iată, Eu trimit ingerul Meu înaintea feței Tale care va găti calea Ta înaintea Ta” (Mal. I¹, 1);

³ „glasul celui care strigă în pustie: gătiți calea Domnului, netede faceți cărările Lui” (Isaia, XL, 3),

⁴ s’a arătat Ioan în pustie, botezând și propovăduind botezul pocăinței spre iertarea păcatelor. ⁵ Și ieșiau la dânsul oameni din toată țara iudeei și ierusalimienii, și se botezau toți de el în râul Iordanului, mărturisindu-și păcatele lor.

⁶ Ioan însă era îmbrăcat cu haină de păr de cămilă și avea cingătoare de curea peste mijlocul său; și mănca acride și miere sălbatică; ⁷ și propovăduia și zicea: „Vine după mine Cel mai tare decât mine, Cărula nu sunt vrednic să mă plec să-l des-

leg cureaua încălțămintelor Lui. "Eu v'am botezat cu apă, iar Acela vă va boteza cu Duh Sfânt."

"In zilele acelea, a venit Iisus din Nazaretul Galileei și S'a botezat de Ioan în Iordan. ¹⁰ Și eșind îndată din apă, a văzut cerurile deschise, și Duhul pogorându-Se peste dânsul, ca un porumb. ¹¹ Și glas din cer s'a auzit, *zicând*: „Tu ești fiul Meu Cel iubit, în care e bunăvoința Mea!”

¹² Și îndată L-a scos Duhul în pustie; ¹³ și a fost acolo în pustie patruzeci de zile, ispitit fiind de satană; și eră cu hărele sălbatice, și ingerii îi slujeau.

¹⁴ Iară după ce a fost prins Ioan, Iisus a venit în Galileea, propovăduind Evanghelia Împărăției lui Dumnezeu, ¹⁵ și *zicând*: „S'a plinit vremea și s'a apropiat Împărăția lui Dumnezeu: pocăiți-vă și credeți în Evangheliile!”

¹⁶ Și trecând pe lângă marea Galileei, a văzut pe Simon și pe Andrei, fratele lui, aruncându-și mreжіle în marea, căci erau pescari, ¹⁷ și le-a zis Iisus: „Veniți după Mine, și vă voi face să fiți pescători de oameni.” ¹⁸ Și lăsându-și îndată mreжіle, l-au urmat Lui. ¹⁹ Și trecând de acolo puțin mai departe, a văzut pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fraatele lui, dregându-și și ei mreжіle într-o luntre; ²⁰ și i-a chemat îndată și pe ei; și ei lăsând pe tatăl lor, Zevedeu, în luntre cu lucrătorii, s'au dus după Dânsul. ²¹ Și au venit în Capernaum; și intrând îndată sâmbăta în sinagogă, învăță *poporul*.

²² Și se mirau toți de învățătura Lui; căci îi învâță ca unul ce avea putere, iar nu ca cărturarii.

²³ Și eră în Sinagoga lor un om, cuprins de duh necurat, care a strigat ²⁴ și a zis: „Lasă, ce ai cu

noi, Iisuse Nazarinene? Venit-ai oare să ne pierzi? Te știm cine ești: Sfântul lui Dumnezeu!” ²⁵ Iisus însă l-a certat și a zis: „Taci și ești dintrînsul!” ²⁶ Atunci duhul cel necurat, scuturându-l pe om și strigând cu glas mare, a eșit dintrînsul.

²⁷ Și s'au spălmântat toți, încât se întrebau între ei, *zicând*: „Ce înseamnă aceasta, și ce-i această învățătură nouă, că până și duhurilor necurate le poruncește cu stăpânire și l se supun.” ²⁸ Și îndată s'a lăsat vestea despre El în toate părțile Galileei.

²⁹ Și călind îndată din sinagogă, a venit, cu Iacov și cu Ioan, în casa lui Simon și a lui Andrei. ³⁰ Iar soacra lui Simon zăcea de friguri; și l s'a vorbit îndată de ea. ³¹ Și apropiindu-Se de ea Iisus, și apucându-o de mână, a rădăcit-o, și îndată au lăsat-o frigurile, și ea le-a slujit.

³² Iar sara, la asfințitul soarelui, au adus la Dânsul pe toți bolnavii și mdrăcîți; ³³ și toată cetatea s'a strâns la ușă. ³⁴ Și El a vindecat pe mulți, cari pătimeau rău de felurite boale, și a lăgonit mulți draci, și nu a îngăduit dracilor să spună că știu că El este Hristos.

³⁵ Iară adoua zi, sculându-Se foarte de dimineată, a eșit și S'a dus într'un loc pustiu și S'a rugat acolo. ³⁶ Și s'au dus după El Simon și cei ce erau cu dânsul; ³⁷ și găsiindu-L, i-au zis: „Iată, toți te caută!” ³⁸ Iară El le-a zis: „Să mergem în satele și cetățile cele mai apropiate, ca să propovăduiesc și acolo, căci pentru aceasta am venit.” ³⁹ Și a propovăduit prin sinagogile lor, în toată Galileea, și a izgonit dracii.

⁴⁰ Atunci a venit la Dânsul un leproș, care lăge-nunchind înaintea Lui, L-a rugat și a zis către El:

„De voești, poți să mă curățești“. ⁴¹ Și milostivindu-Se Iisus, Și-a întins mâna, s'a atins de el, și i-a zis: „Voesc, curățește-te“. ⁴² Și zicând El *aceasta*, îndată s'a dus lepra de pe *bolnav* și s'a curățit. ⁴³ Și căutând la dânsul cu asprime, i-a dat îndată drumul, ⁴⁴ și i-a zis: „Vezi, nimănui nimic să nu spui, ci du-te de te arată preotului, și du pentru curățirea ta ceea ce a poruncit Moisa, spre încredințarea lor“. ⁴⁵ Iară el eșind, a început a vesti și a spune cele ce se potrecuseră, încât Iisus nu mai putea să intre pe față în cetate, ci sta afară, prin locuri pustii; și veneau la Dânsul din toate părțile.

CAP. 2.

¹ După *câteva* zile însă, a intrat iară în Capernaum, și s'a auzit că este într-o casă; ² și îndată s'au adunat mulți, încât nici pe la ușă nu mai încăpeau, și El le grăia cuvântul lui Dumnezeu. ³ Atuncea au venit la El, aducând un om paralizat, purtat de patru inși; ⁴ și neputând să străbată la Dânsul din pricina mulțimii, au descoperit acoperișul casei unde era El, și făcând spărtură, au pogorât pe acolo patul, pe care zăcea cel paralizat. ⁵ Iară Iisus văzând credința lor, a zis celui paralizat: „Fiule, ți se iartă păcatele!“ ⁶ Acolo însă erau câțiva cărturari, cari ședeau și cugetau în inimile lor: ⁷ „De ce grăește Acesta asemenea hule? Cine poate să ierte păcatele, decât numai unul Dumnezeu?“ ⁸ Iară Iisus cunoscând îndată cu duhul Său, că așa cugetau aceia în sine, le-a zis: „Pentru ce cugetați aceasta în inimile voastre?“ ⁹ Ce este mai ușor? A zice paralizatului: ți se iartă păcatele? Sau a zice: scoală, ia-ți patul și umblă?

¹⁰ Ca să știți însă, că Fiul Omului are putere a ierta pe pământ păcatele, zice celui paralizat: „Ție îți grădesc: scoală, ridică-ți patul și mergi la casa ta!“ ¹¹ Și îndată s'a sculat *bolnavul* și rădicându-și patul, a eșit înaintea tuturor, încât toți se mirau și proslăveau pe Dumnezeu, zicând: „Niciodată n'am văzut asemenea lucruri!“

¹² Și a eșit Iisus iarăși la marea, și a venit la Dânsul tot poporul și El îl învăța. ¹³ Și trecând, a văzut pe Levi a lui Alfeu, șezând la vamă, și i-a zis: „Urmează-Mi!“ Și el sculându-se, l-a urmat. ¹⁴ Și când a șezut Iisus la masă, în casa lui Levi, au șezut la masă cu Dânsul și cu ucenicii lui și mulți vameși și păcătoși, căci erau mulți și-l urmau. ¹⁵ Iară cărturarii și farisei văzându-L mănâncând cu vameșii și cu păcătoșii, au zis către ucenicii Lui: „Cum de mănâncă și bea El cu vameșii și cu păcătoșii?“ ¹⁶ Și auzind Iisus *aceasta*, le-a zis: „N'au trebuință de doftor cei sănătoși, ci cei bolnavi, că n'am venit să chem la pocăință pe cei drepti, ci pe cei păcătoși!“

¹⁷ Ucenicii lui Ioan și ai fariseilor posteau; și venind *aceștia* L'au întrebat: „Pentru ce ucenicii lui Ioan și ai fariseilor postesc, iară ucenicii Tăi nu postesc?“ ¹⁸ Și Iisus le-a zis: „Pot oare Fiii nunții să postească, cât este mirele cu dânsii? Câtă vreme este mirele cu dânsii, nu pot să postească. ¹⁹ Dară vor veni zile, când se va lua mirele dela ei, și atunci, în zilele acele vor posti. ²⁰ Nimenea nu pune petec de pânză nouă la haină veche; altminterlea, petecul nou întinde de haina veche și ruptura se face mai rea. ²¹ Și nimene nu toarnă vin nou în burduf vechiu; altminterlea, vinul cel nou sparge burduful,

și vinul se varsă, și se pierde și burduful; ci vinul nou se toarnă în burduf nou“.

“Și l s'a întâmplat odată să treacă sâmbăta prin sămănături, și ucenicii Lui au început a face drum, rupând spice. “Iar fariseii au zis către Dânsul: „Vezi? Pentruce fac ei sâmbăta ceeacă nu se cade?“ “El însă le-a zis: „Oare n'ați citit ce a făcut David, când a avut nevoie și a flămânzit el și cei ce erau cu dânsul?“ “Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, pe vremea arhiereului Aviatar, și a mâncat pâinile punerii înainte, care nu se cuvenea să le mănânce decât numai Preoții, și a dat și celorce erau cu dânsul?“ “Și le-a mai zis: „Sâmbăta s'a făcut pentru om, iară nu omul pentru sâmbătă. “Așa dară Fiul omului este Domn și al sâmbetei“.

CAP. 3.

“Și-a intrat Iisus iarăși în sinagogă, și acolo eră un om, care aveă o mână uscată. “Unul însă îl pân-deau să vadă de-l va vindecă Sâmbăta, ca să-L în-vinulască. “Atuncea El a zis omului, care aveă mâna uscată: „Stăi în mijloc“. “Iară către dânsul a zis: „Sâmbăta se cuvine oare a face bine, sau a face rău? A mântui un suflet, sau a pierde?“ Ei însă tăceau. “Și căutând la dânsul cu mânie, fiind mâhnit pentru împietrirea inimilor lor, a zis omului: „Întinde mâna!“ “Și a întins-o; și s'a făcut mâna lui sănătoasă, ca ceealaltă. “Iară fariseii eșind îndată afară, au făcut sfat cu irodianii împotriva Lui, cum L-ar pierde.

“Iisus însă S'a depărtat cu ucenicii Săi spre marea și au urmat după Dânsul mulțime multă din Galileea și din Iudeea, din Ierusalim și din Idumea și de

peste Iordan; Și mulțime multă din cel depe lângă Tir și Sidon, auzind câte făcea El, au venit la Dânsul. “Și a zis ucenicilor Săi, ca să-l pregătească o luntre pentruca să nu-L imbulzească mulțimea; “când vindecase pe mulți, și deaceea câți aveau rane, nă-văleau la El, ca să se atingă de Dânsul. “Și duhurile cele necurate, când îl vedeau, cădeau înaintea Lui și strigau: „Tu ești Fiul lui Dumnezeu!“ “El însă le porunceă cu asprime, ca să nu-L facă cunoscut.

“Apoi S'a suit într'un munte și a chemat pe cine a voit, și au venit la Dânsul. “Și a rânduit doisprezece din ei, ca să fie cu Dânsul, și ca să-l trimită să propoveduiască, “și să aibă putere să vindece boalele și să izgonească dracii, “și anume pe Simon, căruiă l-a pus numele Petru; “pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele Lui, cărora le-au pus numele Voanergheș, adică fiii tunetului; “pe Andrei, pe Filip, pe Vartolomei, pe Matei, pe Toma, pe Iacov al lui Alfeu, pe Tadeu, pe Simon Cananitul “și pe Iuda Iscarioteanul, care L-a și vândut pe Iisus.

“Apoi a venit într'o casă; și iar s'a adunat mulțime de oameni, încât nu li eră cu putință nici să mănânce. “Și auzind rudele Lui, au plecat să-L ieie, căci ziceau că “Și-a eșit din sine. “Iar cărturarilor, cari veniseră din Ierusalim, ziceau, că are pe Belzebut și cu puterea domnului dracilor isgonește pe draci.

“El însă chemându-i, le-a grăit în pilde, zicând: “Cum poate satana să izgonească pe satană? “Dacă o împărăție se dezbină în sine, împărăția aceea nu mai poate dura; “și dacă o casă se dezbină în sine, casa aceea nu mai poate dura; “și dacă sa-țana s'a sculat împotriva sa înseși și s'a dezbinat,

nu poate să dureze, ci i-a venit sfârșitul. ²⁷ Nimeni nu poate să intre în casa unui puternic să răpească lucrurile lui, de nu va lega mai întâiu pe puternicul acela și numai atunci să-i jăfulască casa. ²⁸ Adevărul vă grăesc: toate păcatele și hulele, oricâte vor huli, se vor ierta fiilor oamenilor. ²⁹ Iară celce va huli împotriva Duhului Sfânt, nu va avea iertare în veac, ci va fi supus la osândă veșnică. ³⁰ Și acestea le-a zis El, pentru că ziceau: „Are duh necurat.”

³¹ Daci au sosit frații și mama Lui și stând afară, au trimis la El ca să-L cheme.

³² Și ședea atunci împrejurul Lui poporul și i s'a spus: „Iată mama Ta, și frații Tăi, și surorile Tale Te cheamă afară.” ³³ El însă răspunzând, a zis: „Cine este mama Mea și frații Mei?” ³⁴ Și privind împrejurul său pe cei ce ședeau, zise: „Iată mama Mea, și frații Mei!” ³⁵ Căci celce face vocea lui Dumnezeu, acela Mi-i frate, și soră, și Mamă.”

CAP. 4.

¹ Și a început iară a învăța lângă marea. Și s'a adunat la El mulțime multă, încât a trebuit să se suie într'o luntre și să șadă pe marea, iar mulțimea toată a rămas pe pământ lângă marea. ² Și i-a învățat multe în pilde și în învățătura Sa le zicea: ³ „Ascultați: iată a căsătămătorului să samene. ⁴ Și s'a întâmplat când sămăna că una a căzut lângă cale, și au venit paserile cerului și au mâncat-o. ⁵ Alta a căzut pe pietriș, unde nu avea pământ mult, și a răsărit curând, pentru că pământul nu era adânc; ⁶ dară când a răsărit soarele, s'a

vestejit și fiindcă nu avea rădăcini, s'a uscat. ⁷ Și alta a căzut în spini și au crescut spinii și au înădușit-o, și n'a dat roadă. ⁸ Iară alta a căzut pe pământ bun, și răsărind și crescând, a dat rod, aducând: una treizeci, alta șasezeci, iar alta o sută! ⁹ Apoi le-a zis: „Cine are urechile de auzit, să audă!”

¹⁰ Iară când a fost singur, cei ce-L înconjurau, cu cei doisprezece L-au întrebat de această pildă.

¹¹ Și le-a zis: „Vouă vă este dat a ști tainele împărăției lui Dumnezeu, iară aceloră de afară toate li se spun numai în pilde, ¹² că ei de privit privesc, dară nu văd; și de auzit aud, dară nu înțeleg, ca să nu se întoarcă și să li se ierte păcatele.”

¹³ Apoi le-a zis: „Au nu pricepeți pilda aceasta? Cum dară veți pricepe toate pildele celelalte?”

¹⁴ Sămănătorul sămăna cuvântul. ¹⁵ Cele căzute lângă drum închipuiesc pe acela, în cari se sămăna cuvântul, dară cum aud, vine îndată satană și răpește cuvântul sămănat în inima lor. ¹⁶ Deasemenea și cele sămănite pe pietriș închipuiesc pe aceia cari, când aud cuvântul, îl primesc îndată cu bucurie; ¹⁷ dară nu au înrânșii rădăcină, ci sunt nestatornici, apoi când vine necazul sau prigonirea pentru cuvânt, se smintesc îndată. ¹⁸ Iar cele sămănite în spini închipuiesc pe cei ce aud cuvântul, ¹⁹ dară grijiile lumii aceștia, și ademenirile bogăției și celelalte poftă intrând înrânșii, înădușă cuvântul și-l fac neroditor. ²⁰ Iară cele sămănite pe pământ bun închipuiesc pe aceia, cari aud cuvântul și-l primesc, și aduc roadă: unul treizeci, altul șasezeci, iar altul o sută.”

²¹ Și iarăși le-a zis: „Au doară făcila se aduce, ca să se pună sub vas, sau sub pat, și nu ca să

se pună în sfârșit ? " Căci nu este ceva tănuit, care să nu se vădească ; și nu este nimic ascuns, care să nu lase la iveală. " De are cineva urechi de auzit, să audă ! "

³⁴ Și le-a mai zis : „ Luați aminte la cele ce auziți : cu ce măsură măsurați, vi se va măsura, ba vi se va și adăuga vouă celor ce auziți. " Căci celui ce are, i se va da ; iară celui ce nu are și ceea ce are i se va lua. "

³⁵ Apoi a zis : „ Cu împărăția lui Dumnezeu se potrece, ce se potrece și cu sămânța aruncată în pământ de către un om. " Fie că omul acela doarme, sau se scoală noaptea și ziua, sămânța răsare și crește, dar el nu știe cum, " căci pământul singur de sine rodește mai întâi o verdeață, apoi spic, apoi în spic grăunte pline. " Iară dacă se coace rodul, se trimite îndată secerea, că a sosit secerișul. "

³⁶ Și iarăși a zis : „ Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu ? Sau prin ce pildă o voi înfățișa ? " Ea este ca grăuntele de muștar, care când se sămănează în pământ, este mai mic decât toate semințele de pe pământ, " iară dacă s'a sămănat, crește și se face mai mare decât toate buruienile, și face ramuri mari, încât sub umbra lui se pot adăposti păsările cerului. "

³⁷ Și prin multe pilde de felul acesta le-a grăit cuvântul, pe cât puteau ei să înțeleagă ; " și fără pildă nu le grăea nimic ; iară ucenicilor deosebi le lămură toate. "

³⁸ Și în ziua aceea, după ce s'a făcut sară, le-a zis : „ Să trecem de ceaparte. " " Și ei, dând drumul poporului, L-au luat în luntre, cum eră ; și mai erau cu El și alte luntre. " Și s'a stăruit fur-

tună mare și valurile intrau în luntre, încât aceasta se umpluse de apă. " Iară El dormea pe un câptău la cârmă ; și L-au deșteptat și l-au zis : „ Învațătorule, au nu-ți pasă, că pierim ? " " Și sculându-Se El, a certat vântul, și mările l-au zis : „ Taci ! Liniștește-te. " Și a contenit vântul și s'a făcut liniște mare. " Apoi le-a zis : „ Ce sunteți așa fricoși ? Și cum de nu aveți credință ? " " Și l-a cuprins frică mare și ziceau între ei : „ Oare cine este Acesta, că și vântul și marea îi ascultă ? "

CAP. 5.

¹ Și au trecut de ceaparte de marea, în țara Gadarenilor. " Și eșind El din luntre, L-a întâmpinat îndată un om de prin morminte, cu duh necurat. " Acesta își avea locuința prin morminte, și nimenea nu putea să-l țină nici în lanțuri : " pentru că de multe ori fusese legat cu obezi și cu lanțuri, dară rupea lanțurile și slăbănea obezile, și nimenea nu putea să-l domolească. " Și pururea, ziua și noaptea, strigă și se bătea de pletre, prin munți și prin morminte. "

² Văzând însă pe Isus de departe, a alergat și s'a închinat Lui ; " și strigând cu glas mare, a zis : „ Ce ai cu mine, Isuse, Fiul Dumnezeului celui de sus ? Te jur pe Dumnezeu să nu mă muncești. " " Căci Isus îi zicase : „ Ieși duh necurat din omul acesta ! " " Și l-a întrebat Isus : „ Cum îți-e numele ? " Iară el răspunzând, a zis : „ Jezeon mi-e numele, pentru că suntem mulți. " " Și L-a rugat mult, ca să nu-l izgonească afară din țara aceea. "

³ Și eră acolo, lângă munte, o turmă mare de

porci, care pășteau. ¹² Și L-au rugat pe El toți dracii, zicând: „Trimite-ne la porci ca să intrăm în ei!“ ¹³ Iară Iisus le-a îngădui numai decât, și duhurile cele necurate eșind *din om*, au intrat în porci. Și turma, care eră ca de două mii de porci, s'a pornit de-pe mal în marea și s'a înecat în marea. ¹⁴ Iară păzitorii porcilor au fugit și au spus în cetate și prin sate; și locuitorii au eșit să vadă ce s'a întâmplat. ¹⁵ Și au venit la Iisus, și văzînd pe îndrăcitul, în care fusese legheonul, sezând imbrăcat și întreg la minte, s'au spăimântat; ¹⁶ iară cele văzuseră, le-au povestit cum se petrocuseră lucrurile cu cel îndrăcit și cu porcii. ¹⁷ Atuncea gadarenii au început a ruga pe Iisus, ca să iasă din hotarele lor. ¹⁸ Și când s'a suit El în luntre, L'a rugat cele fusese îndrăcite, ca să meargă cu Dănsul. ¹⁹ Iară Iisus nu i-a îngăduit, ci i-a zis: „Du-te la casa ta, la ai tăi, și spune-le câte a făcut Domnul cu tine și cum te-a miluit.“ ²⁰ Și s'a dus omul acela și a început a propovedui în Decapolla câte-i făcuse Iisus; și toți se mirau.

²¹ Iară după ce Iisus a trecut iarăși deeastaparte, s'a adunat la Dănsul popor mult; și eră lângă marea. ²² Și iată, a venit unul din mai marii sinagogii, numit Iair, și văzându-L, a căzut la picioarele Lui, ²³ și L-a rugat mult, zicând: „Fiica mea trage de moarte. Vină și-ți pune mîna pe ea, ca să se însănătoșeze și să trăiască!“ ²⁴ Și s'a dus Iisus cu dănsul, și l-a urmat popor mult, și-L imbulzea.

²⁵ Atuncea o femeie, care pătimea de doisprezece ani de curgere de sânge, ²⁶ și multe îndurase, căutîndu-se cu mulți doctori, și cheltuisese tot

ce avusese, și nimic nu folosise, ci ajunsese într-o stare mai rea; ²⁷ auzînd de Iisus, s'a apropiat prin popor, pela spate, și s'a atins de haina Lui; ²⁸ căci zicea: „Numai de haina Lui de mă voi atinge, mă voi vindeca.“ ²⁹ Și îndată i-a săcat izvorul sîngelui și a simțit în trupul său că s'a vindecat de boală. ³⁰ Iară Iisus simțînd numai decât în Sine puterea ce eșise dintr'însul, S'a întors către popor și a zis: „Cine s'a atins de haina Mea?“ ³¹ Și ucenicii Lui l-au zis: „Vezi că poporul Te imbulzește și zici: cine s'a atins de Mine?“ ³² El însă Se uită împrejur, ca să vadă pe ceeace făcuse aceasta. ³³ Iar femeia, știînd ce s'a petrecut cu sine, a venit cu frică și tremurînd, și căzînd laolaltă Lui, l-a spus tot adevărul. ³⁴ Iară Iisus l-a zis: „Flică, credința ta te-a mîntuit, mergi în pace și fii vindecată de boala ta!“

³⁵ Pe când grăia El acestea, au venit dela mai marele sinagogii oarecari și au zis către acesta: „Fiica ta a murit; ce mai superi pe învățătorul?“ ³⁶ Iisus însă auzînd îndată cuvintele ce se grăise, a zis către mai marele sinagogii: „Crede numai și nu te teme!“ ³⁷ Și n'a lăsat pe nimeni să-i urmeze, decât numai pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, fratele lui Iacov.

³⁸ Și venînd la casa mai marelui sinagogii, a văzut turburare și pe ceice plîngeau și boceau tare; ³⁹ și intrînd, le-a zis: „Ce vă turburați și plângeți? Copila n'a murit, ci doarme.“ Iară ei rădeau de Dănsul. ⁴⁰ El însă, dînd pe toți afară, a luat cu Sine pe tatăl și pe mama copilei și pe ceice erau cu Dănsul, și a intrat unde zăcea copila. ⁴¹ Și luînd copilă de mînă, i-a zis: „Talită cumi“, care se tălcuește:

„Fetiță, ție-ți grăesc, scoală!” „Și îndată s'a sculat fetița și a început să umble, căci eră ca de doisprezece ani. Și s'au spăimântat toți foarte tare. „Și El le-a poruncit mult, ca să nu știe aceasta nimenea, și a zis să-i deie *fetel* să mănânce.

CAP. 6.

¹ *Apoi Iisus* eșind deacolo, a venit în patria Sa; și l-au urmat și ucenicii Lui. ² Iară dacă a sosit sâmbăta, a început *El* a învăța în sinagogă, și mulți auzindu-L, se mirau și ziceau: „Deunde are *El* acestea și ce înțelepciune I s'a dat, că și minuni ca acestea se fac prin mâna Lui? ³ Oare nu-l Acesta țelaru, feciorul Mariei și fratele lui Iacov și al lui Iosie și al lui Iuda și al lui Simon? Și surorile Lui nu sunt ele oare alcea, la noi?” Și se sminteau de *El*.

⁴ *Iisus* însă le-a zis: „Nu este prooroc disprețuit decât numai în patria sa, și între rude, și în casa sa”. ⁵ Și n'a putut să facă acolo nici o minune, ci numai pe puțini bolnavi și-a pus mâna și l-a vindecat. ⁶ Și Se miră de necredința lor, și umblă prin satele dinprejur, învățând *poporul*.

⁷ Și a chemat pe cei doisprezece și a început a-i trimite câte doi, câte doi, și le-a dat putere asupra duhurilor necurate. ⁸ Și le-a poruncit ca să nu leie nimic pe cale, nici traistă, nici pâine, nici bani la brâu, ⁹ ci numai toiag și sandali în picioare, și să nu se îmbrace cu două haine. ¹⁰ Și le zicea: „De veți intra undevă în vre-o casă, să rămâneți acolo până când veți plecă de acolo. ¹¹ Și de nu vă va primi cinevă și nu vă va ascultă, eșți deacolo, și scuturați praful de sub picioarele voastre, ca mărturie

impotriva lor. Adevărul vă grăesc: mai bine va fi de Sodoma și de Gomora în ziua judecării, decât de cetatea aceia”.

¹² Și leșind *ei*, propovediau *oamenilor* ca să se pocăiască, ¹³ și izgoniau draci mulți și mulți bolnavi ungeau cu untdelemn și-l vindecau.

¹⁴ Și a auzit regele Irod de *Iisus*; căci numele Lui se făcuse vestit; și-a zis, că Ioan Botezătorul s'a sculat din morți, și deaceia se fac minuni prin *el*. ¹⁵ Alții ziceau, că este *Ilie*; iară alții ziceau, că este un prooroc sau ca unul din prooroci. ¹⁶ Iară Irod auzind, zicea: „Acesta-i Ioan, căruia eu l-am tăiat capul, *El* s'a sculat din morți”.

¹⁷ Căci Irod acesta trimisese de prinsese pe Ioan și-l închisese în temniță, din pricina Irodiadel, femeii lui Filip, fratele lui, pe care Irod o luase de soție. ¹⁸ Căci Ioan zicea lui Irod: „Nu țiese cuvine să ai de soție pe femeia fratelui tău”. ¹⁹ Irod lada însă îl ură și voea să-l omoare, dară nu putea; ²⁰ căci Irod se temea de Ioan, știndu-l bărbat drept și sfânt; și-l prețuea și multe făcea după povața lui, și cu dragoste îl ascultă.

²¹ A venit însă o zi potrivită, când Irod, de ziua nașterii sale, a făcut ospăț boerilor săi, căpitanilor și mai marilor Galileei. ²² Atuncea fata Irodiadel a intrat și a jucat, și plăcând lui Irod și celor ce ospătau cu *el*, a zis regele către fată: „Cere-mi ce voești și-ți voi da”. ²³ Și s'a jurat *el*, zicând: „Orice vei cere dela mine, i-ți voi da, până la jumătate din regatul meu”. ²⁴ Iară ea eșind, a zis către mama sa: „Ce să cer?” Și aceasta a zis: „Capul lui Ioan Botezătorul”. ²⁵ Și ea a intrat îndată cu fuga la rege și a cerut, zicând: „Voesc ca să-mi

dat acum pe taler capul lui Ioan Botezătorul." ²⁶ Și s'a întristat regele, dar pentru jurământ și pentru celelalte stăteau la masă cu el, n'a vrut să-i nesocotească cererea. ²⁷ Și a trimis regele îndată un ostaș, poruncind să aducă capul lui *Ioan*. ²⁸ Iar acela mergând, i-a tălat capul lui *Ioan* în temniță și a adus capul lui pe un taler, și l-a dat fetei, iară fata l-a dat mamei sale. ²⁹ Și auzind ucenicii lui *de aceea* au venit și au rădicat trupul lui și l-au pus în mormânt.

³⁰ Deci, s'au adunat apostolii la Iisus și l-au vestit toate câte făcuseră și câte propoveduiseră. ³¹ Iară *El* le-a zis: „Veniți numai voi singuri într'un loc pustiu și vă odihniți puțin!” Căci cei cari veneau și se duceau erau *așd de mulți*, încât n'aveau nici când să mănânce. ³² Și s'au dus numai ei cu corabia într'un loc pustiu. ³³ Dară mulțimile l-au văzut plecând, și mulți l-au cunoscut, și au alergat acolo pe jos *mulțime de oameni* de prin toate cetățile și au ajuns înaintea lor și s'au strâns la *El*. ³⁴ Și ieșind Iisus *din luntre* a văzut mulțime de popor, și l s'a făcut milă de ei, că erau ca oile care nu au păstor, și a început să-i învețe multe.

³⁵ Și fiindcă trecuse acum vreme multă, ucenicii Lui au venit la Dănsul și au zis: „Iată, este târziu și locul pustiu, ³⁶ dă-li drumul, ca să se ducă prin târgurile și satele deprinprejur, să-și cumpere pâine, căci n'au ce să mănânce.” ³⁷ Iară *El* răspunzând, le-a zis: „Dați-le voi să mănânce.” Și ei i-au zis: Să ne ducem oare să cumpărăm pâine de două sute de dinari, și să le dăm să mănânce? ³⁸ Iară *El* li-a zis: „Câte pâini aveți? Duceți-vă și vedeți!” Și ei aflând, au zis: „Cinci pâini și

doi pești”. ³⁹ Atunci le-a poruncit să-i așeze pe toți cete, cete, pe iarbă verde; ⁴⁰ și s'au așezat cete, cete, câte o sută și câte cincizeci. ⁴¹ Iară *El* luând cele cinci pâini și doi pești, și căutând la cer, a binecuvântat și a frânt pâinile și a dat ucenicilor săi ca să dea *poporului* și au împărțit la toți și cei doi pești. ⁴² Și au mâncat toți și s'au săturat. ⁴³ Și au adunat douăsprezece coșuri pline de sfărâmturi *de pâine* și de pește. ⁴⁴ Iară cei ce mâncaseră din pâini fuseseră ca la cinci mii de bărbați. ⁴⁵ Îndată *după aceea* a silit pe ucenici Săi să intre în luntre și să treacă decelaparte, la Betsaida, până ce va da drumul poporului.

⁴⁶ Iară dupăce i-a dat drumul, S'a dus și *El* într'un munte să se roage. ⁴⁷ Și când s'a făcut sară, luntrea se află în mijlocul mării, iară *El* singur pe uscat; ⁴⁸ și-l vedeă cum se necăjeau cu vâslitul, pentrucă vântul li era dimpotrivă. Și în a patra strajă a nopții a venit la dâșli, mergând pe marea, și voea să treacă pelângă ei. ⁴⁹ *El* însă, văzându-L mergând pe marea, au socotit că-l o nălucă, și au strigat; ⁵⁰ căci L-au văzut cu toții și s'au spălmântat. *El* însă a început să grăiască cu dâșli și le-a zis: „Îndrăzniți! Eu sunt. Nu vă temeți!” ⁵¹ Și s'a suit la ei în luntre și vântul a conținut, iară ei se mirau în sine foarte tare și se minunau; ⁵² căci au priceputeră *minunea* cu pâinile, căci inima lor era împietrită.

⁵³ Și trecând *decelaparte*, au sosit în ținutul Genisaretului, și au stat *la lltan*. ⁵⁴ Iară dacă au ășit ei din luntre, *locuitorii locului* L-au cunoscut îndată, ⁵⁵ și cutrierând *El* toate împrejurimile acelea,

au început să aducă pe năsalii bolnavii unde se auzea că se află El. ¹⁰ Și orunde se ducea El, prin târguri și prin cetăți și prin sate, locuitorii scoteau pe bolnavii lor la drumuri și-L rugau, ca să îngăduie măcar de poala hainei Lui să se atingă, și câți se atingeau de Dânsul, se vindecau.

CAP. 7.

¹ Și s'au adunat la Dânsul fariseii și unii dintre cărturarii, cari veniseră din Ierusalim; ² și văzând pe unii din ucenicii Lui mâncând pâine cu mâinile necurate, adecă nespălate, căteau. ³ Căci fariseii și toți iudeii, ținându-se de datina bătrânilor, nu mănâncă până nu-și spală cu îngrijire mâinile; ⁴ și când vin din târg, nu mănâncă până nu se spală; sunt și altele multe, care s'au apucat să le ție ca: spălarea blidelor, a cupelor, a căldărilor și a scaunelor. ⁵ După aceea L-au întrebat fariseii și cărturarii: „Pentruce ucenicii Tăi nu se țin de datina bătrânilor, ci mănâncă pâine cu mâinile nespălate?”

⁶ Iară El răspunzînd, le-a zis: „Fățarnicilor, bine a proorocit de voi Isaia, cum este scris: acest popor Mă cinstește cu buzele, iară inima lui e departe de Mine; ⁷ dară în zadar Mă cinstește, învățînd învățături, care sunt porunci omenești; ⁸ căci lăsînd porunca lui Dumnezeu, țiiți datina oamenilor, ca spălarea blidelor și a cupelor, și faceți și altele multe de felul acesta.” ⁹ Apoi le-a zis: „Bine c-oare, când schimbăți porunca lui Dumnezeu, ca să păziți datina voastră?” ¹⁰ Căci Moisa zice: cinstește pe tatăl tău și pe mama ta; și: celce grăește de rău pe tată sau pe mamă, să se pedepsească cu

moartea lui. (Es. XX. 12; XXI, 16). ¹¹ Iară voi ziceți: dacă vreun om ar zice tatălui sau mamei: corvan, adecă dar lui Dumnezeu este aceea cu care te-ai fi folosit dela mine, ¹² aceluia-i îngăduiți să nu facă nimic pentru tatăl său, sau pentru mama sa; ¹³ călîcînd astfel cuvîntul lui Dumnezeu pentru datina voastră, care singuri v'ați dat-o, și faceți multe de felul acesta.”

¹⁴ Și chemînd toată mulțimea, i-a grăit: „Ascultați-Mă toți și înțelegeți: ¹⁵ nimic ce intră în om de afară nu poate să-l spurce, ci celece ies din el, acelea spurcă pe om. ¹⁶ De are cineva urechi de auzit, să audă.” ¹⁷ Și dupăce a intrat dela mulțime în casă, L-au întrebat ucenicii Lui de pilda aceasta: ¹⁸ și El le-a zis: „Au și voi sunteți tot așa de neînțelegători? Nu pricepeți oare, că tot ce intră în om de afară nu poate să-l spurce? ¹⁹ Pentrucă nu intră în inima lui, ci în pîntece, și iese afară pe a-fedron.” ²⁰ Prin aceasta Iisus a arătat, că orice mîncare este curată. ²¹ Apoi a adăugat: „Iară ceea ce iese din om, aceea spurcă pe om, ²² pentrucă din lăuntru, din inima oamenilor, ies cugetele cele rele, preadesfrînările, desfrînările, uclerile, ²³ furturile, răcomia, răutatea, vicleșugul, netrebnicia, privirea zavistnică, hula, mîndria, nebulia. ²⁴ Toate relele acestea ies din lăuntru și spurcă pe om.”

²⁵ Și rădicîndu-se de acolo, S'a dus în Ținutul Tiberului și al Sidonului, și intrînd într-o casă, vorcă să nu afle nimenea, dar n'a putut să Se tălînească; ²⁶ căci auzind de El o femeie, a căria fiică avea duh necurat, și venind, a căzut la picioarele Lui. ²⁷ Și femeia aceea eră păgână, de neam sirofeniciană, și-L rugă ca să izgoniască dracul din fiica

el. ¹⁷ Iară Iisus i-a zis : „Lasă să-se sature mai întâi fiii, căci nu-i bine a lua pâinea fiilor și a o arunca cânilor“. ¹⁸ Ea însă a răspuns și i-a zis : „Așa, Doamne ! Dar și câinii mănâncă sub masă din sfărământurile dela filii.“ ¹⁹ Atuncea Iisus i-a zis : „Pentru acest cuvânt mergi, că a eșit dracul din flica ta“. ²⁰ Și venind ea la casa sa, a aflat dracul eșit și pe flica ei culcată în pat.

²¹ Și esind iarăși din ținutul Tirului și al Sidonului, S'a dus la marea Galileei, prin ținutul Decapoliei. ²² Și au adus la Dânsul pe un surd gângav și L-au rugat să-și pue mâna pe el. ²³ Și luându-l Iisus la o parte din mulțime, Și-a pus degetele în urechile lui și scuipând, s'a atins de limba lui ; ²⁴ și privind la cer, a oftat și i-a zis : „Efata“, adică : „deschide-te !“ ²⁵ Și îndată s'a deschis auzul lui și s'a deslegat legătura limbii lui, și grăia curat.

²⁶ Și le-a poruncit Iisus ca să nu spună nimănui. Dar cu cât îi oprea, cu atâta mai mult vesteau. ²⁷ Și se mirau oamenii foarte mult : „Toate le face bine ; pe surzi îi face să audă și pe muți să vorbească !“

CAP. 8.

¹ În zilele acelea, fiind adunată mulțime foarte multă, și neavând ce mânca, a chemat Iisus pe ucenicii Săi și le-a zis : ² „Mi-i milă de gloată, căci iată de trei zile se află cu Mine și n'au ce să mănânce. ³ Și de li-aș da drumul flămânzi la casele lor, ar slăbi pe cale, căci unii din ei au venit de departe.“ ⁴ Iară ucenicii lui l-au răspuns : „Deunde ar putea cineva să-i sature pe aceștia de pâine, aicia

în pustie ?“ ⁵ Și i-a întrebat Iisus : „Câte pâni aveți ?“ Iară ei au răspuns : „Șapte.“ ⁶ Atunci Iisus a poruncit mulțimei să șadă jos ; și luând cele șapte pâni și dând mulțumită Lui Dumnezeu, a frânt și a dat ucenicilor Săi, ca să împartă mulțimei, și au împărțit. ⁷ Și având și puțini peștișori, a binecuvântat și a poruncit să-l împartă și pe acela. ⁸ Și au mâncat toți și s'au săturat ; și au adunat sfărâmituri rămase șapte coșuri. ⁹ Iară cei ce mâncaseră fusese ră ca la patru mii. Apoi le-a dat drumul.

¹⁰ Și suindu-se îndată într-o luntre cu ucenicii Săi, a venit în părțile Dalmanutei. ¹¹ Și au eșit farisei și au început a se întreba cu Dânsul ; și ispitindu-L, au cerut dela El să le arde vreun semn din cer. ¹² Iară El oftând din suflet, a zis : „Pentru ce neamul acesta cere semn ? Adevărul vă grăesc : nu ! se va da semn neamului acestuia.“ ¹³ Și lăsându-l, S'a suit iară în luntre și a trecut de ceaparte.

¹⁴ Și ucenicii Lui ultaseră să iele pâine, și nu aveau cu dânjii, în luntre, decât o singură pâine. ¹⁵ Iară Iisus sfătuindu-i, le-a zis : „Căutați și vă păziți de aluatul fariseilor și de aluatul lui Irod“. ¹⁶ Iară ucenicii cugetau între ei și ziceau „Aceasta ne-o zice, pentru că nu avem pâine. ¹⁷ Iisus însă pricepând, le-a zis : „Ce cugetați că nu aveți pâine ? Oare tot nu pricepeți încă și tot nu înțelegeți ? Oare tot impletită este inima voastră ? ¹⁸ Ochi având, oare nu vedeți ? Și urechi având, oare nu auziți ? Și nici nu vă aduceți aminte : ¹⁹ Când am frânt cele cinci pâni pentru cei cinci mii de oameni câte coșuri de sfărâmituri ați strâns ?“ Și ei l-au răspuns : „Douăsprezece“. ²⁰ „Dară când am frânt

cele șapte *pâni* pentru cei patru mii de oameni câte coșuri de sfărământuri rămase ați adunat?" Și ei au răspuns: „Șapte”. ²¹ Atunci Iisus le-a zis: „Cum dară de nu pricepeți?”

²² După aceea a venit în Betsaida, și au adus la Dânsul un orb și se rugau ca să se atingă de dânsul. ²³ Iară El luând pe orb de mână, l-a scos afară din sat și sculpând în ochii lui, Și-a pus mâinile peste ei și l-a întrebat de vede ceva. ²⁴ Și acela privind, a zis: „Văd oamenii mișcându-se ca copaci”. ²⁵ Și Iisus Și-a pus iară mâinile pe ochii lui și l-a făcut să vadă. Și s'a vindecat omul, și vedeă toate limpede. ²⁶ Și l-a trimis Iisus la casa lui, zicând: „Să nu te mai întorci în acest sat și nici să spui cuiva din sat.”

²⁷ Apoi Iisus S'a dus cu ucenicii Săi prin satele Chesariei lui Filip; și pe cale a întrebat pe ucenicii Săi, zicându-le: „Cine-Mi zic oameni că sunt Eu?” ²⁸ Și ei au răspuns: „Ioan Botezătorul; alții Ilie; iară alții unul din prooroci”. ²⁹ Și El le-a zis: „Dară voi cine-Mi ziceți că sunt?” Și răspunzînd Petru, a zis către El: „Tu ești Hristosul”. ³⁰ Iisus însă a poruncit ca să nu grăiască nimănui de dânsul.

³¹ Apoi a început a-l învăța, că Fiul omului trebuie să pătmească multe, și să fie lepădat de bătrâni, și de arhierii, și de cărturari, și să fie omorât, și după trei zile să învie. ³² Și le-a grăit lucrul acesta pe față. Petru însă, luându-L la o parte, a început a l se împotrivi. ³³ Iară El tatorcându-se și privind pe ucenicii Săi, a certat pe Petru, zicând: „Mergi înapoea mea, satană, căci tu nu gândești la celece sunt ale lui Dumnezeu, ci cele omenești!”

¹ Și cheamănd la Sine mulțimea împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: „Celce voește să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și la crucea sa și să-Mi urmeze.” ² Că celce va vrea să-și mântuiască sufletul său, acela îl va pierde; iară celce-și va pierde sufletul său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va mântui. ³ Că ce ar folosi omul de ar dobândi toată lumea, iară sufletul și l-ar pierde? ⁴ Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său? ⁵ Că de se va rușina de Mine și de cuvintele Mele cineva din acost neam preadosfrânat și păcătos, și Fiul omului se va rușina de acela când va veni în Slava Tatălui Său cu sfinții îngeri.” ⁶ Și le-a mai zis: „Adevărul vă grăesc: sunt unii din celce stau aicea, cari nu vor gusta moartea, până nu vor vedeă împărăția lui Dumnezeu venind în putere.”

CAP. 9.

¹ După șase zile a luat Iisus pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, și l-a suit într'un munte înalt, deosebi, numai pe ei singuri, ² și S'a schimbat la față înaintea lor. ³ Și hainele Lui s'au făcut strălucitoare și foarte albe, cam e zăpada și cum niciun nălbitor de pe pământ nu poate înălbi. ⁴ Și li s'a arătat Ilie împreună cu Moise, și vorbeau cu Iisus. ⁵ Atunci începând Petru, a zis către Iisus: „Învățătorule, bine e să fim aicea și să facem trei colibi: Tie una, și lui Moisi una, și una lui Ilie”; ⁶ căci nu știea ce să zică, pentrucă erau înspătmânați. ⁷ Și s'a făcut nor, umbrindu-i, și din nor a venit un glas zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, pe Acesta

să-L ascultați !¹ * Și căutând ei de năpraznă înprejur, n'au mai văzut pe nimenea, ci numai pe Iisus singur cu dânșii.

* Iară când se pogorau ei din munte, le-a poruncit ca să nu spună nimănui ceace văzuseră, până nu va învia din morți Fiul Omului.¹⁰ Și ei au păstrat cuvântul acesta în sine, dară se întrebau unii pe alții : ce înseamnă a învia din morți ?¹¹ Și L-au întrebat pe Iisus : „Pentru ce spun cărturarilor că trebuie să vină mai întâiu Ilie ?”¹² Iară El răspunzînd, le-a zis : „adevărat, Ilie venind întâiu, va regăsi toate ; și cum este scris despre Fiul Omului, așa trebuie să pătîmească multe și să fie răstignit.”¹³ Dară vă span, că Ilie a și venit, și au făcut cu dânșii câte au vrut, dupăcum este scris pentru dânșii.

¹⁴ Și venind la ceilalți ucenici, a văzut împrejurul lor mulțime multă și cărturari întrebându-se cu ei.¹⁵ Și îndată toată mulțimea, văzându-L pe Iisus, s'a înfiorat și alergând, s'a închinat Lui.¹⁶ Și a întrebat Iisus pe cărturari : „Despre ce întrebați între voi ?”¹⁷ Și răspunzînd unul din mulțime, a zis : „Învățătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut ;¹⁸ și orunde îl apucă, îl aruncă la pământ, și el spumegă, scrâșnește cu dinții săi și se usucă. Și am zis ucenicilor Tăi, să izgoniască duhul, dar n'au putut.”¹⁹ Și răspunzîndu-i Iisus, a zis : „O, neam necredincios, pânăcând am să fiu cu voi ? Pânăcând am să vă sufar ? Aduceți-l la mine !”²⁰ Și l-au adus la El. Și duhul îndată ce L-a văzut pe Iisus, a zguduit pe tîndr și acesta a căzut la pământ și s'a tăvălit, spumînd.²¹ Și Iisus a întrebat pe tatăl tîndrului : câtă vreme este decînd i se întâmplă aceasta ? Și acela a răspuns : „Din

copilărie ;²² și adesea duhul îl aruncă și în foc și în apă, ca să-l piarză. Ci de poți ceva, milostivește-te spre noi și ne ajută !”²³ Iară Iisus i-a zis : „De poți crede, toate-s cu putință celui ce crede.”²⁴ Și îndată tatăl copilului a strigat și cu lacrimi a zis : „Cred, Doamne, ajută necredinței mele !”²⁵ Și văzînd Iisus că se îngrămădește mulțimea, a poruncit duhului celui necurat și i-a zis : „Duh mut și surd, Eu îți poruncesc : ieși dintrînsul și de acum să nu mai intri în el !”²⁶ Atunce duhul strigînd și scuturînd tare pe tîndr, a eșit ; și tîndrul a rămas ca mort, încât mulți ziceau, că a murit.²⁷ Iisus însă apucându-l de mână, l-a rădăcat, și acela s'a sculat.²⁸ Și intrînd Iisus în casă, ucenicii Lui l-au întrebat în deosebi : „Pentru ce noi nu l-am putut izgoni ?”²⁹ Și El le-a zis : „Acest neam de draci prin nimic nu poate eși, decît numai prin rugăciune și prin post.”

³⁰ Apoi eșind de acolo, a trecut prin Galileea, și nu voia ca să-L cunoască cineva ;³¹ căci învăța pe ucenicii Săi și le spunea, că Fiul omului va fi dat pe mîna oamenilor, și-L vor omori, și a treia zi după ce-L vor omori va învia.³² El însă nu pricepeau cuvîntul acesta, și să-L întrebă se temeau.

³³ Ajungînd însă la Capernaum, și aflîndu-se într-o casă, i-a întrebat Iisus : „Despre ce grălați între voi pe cale ?”³⁴ Și ei tăceau, căci pe cale vorbiseră între ei cine ar fi mai mare.³⁵ Și șezînd, a chemat pe cei doisprezece, și le-a zis : „De voește cineva să fie întâiu, să fie cel mai de pe urmă din toți și sluga tuturor.”³⁶ Apoi luînd un copilăș, l-a adus în mijlocul lor, și luîndu-l în brațe, le-a zis :³⁷ „Cine primește pe unul din acești prunci în numele Meu,

pe Mine mă primește; și cine Mă primește pe Mine, nu Mă primește pe Mine, ci pe celce M'a trimis pe Mine" ³⁸ Atuncea L-a întrebat Ioan și a zis: „Învățătorule, am văzut pe unul, izgonind dracii în numele Tău, care nu ne-a urmat” ³⁹ Iară Iisus a zis: „Să nu-l opriți; căci nimenea din cei care vor face minuni în numele Meu, nu vor putea curând să mă grăiască de rău; ⁴⁰ căci cine nu-l împotriva noastră, e pentru noi; ⁴¹ și cine v'ar adăpa cu un păhar de apă în numele Meu, că sunteți al lui Hristos, ade-vărul vă grăesc, nu și-ar pierde plata sa. ⁴² Iară cine ar sminti pe unul din micile acestea, cari cred în Mine, acelula i-ar fi mai bine să-și lege de gât o platră de moară și să se arunce în marea. ⁴³ Și de te smintește mâna ta, s'o tai; căci e mai bine pentru tine să intri clung în viață, decât să ai amândouă mâinile și să mergi în gheena, în focul cel nestins, ⁴⁴ unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge. ⁴⁵ Și de te smintește piciorul tău, să-l tai, căci e mai bine de tine să intri în viață șch'op, decât să ai amândouă picioarele și să fii aruncat în gheena, în focul nestins, ⁴⁶ unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge. ⁴⁷ Și de te smintește ochiul tău, să-l scoți; căci e mai bine de tine să intri în împărăția lui Dumnezeu numai cu un ochi, decât să ai amândoi ochii, și să fii aruncat în gheena focului, ⁴⁸ unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge. ⁴⁹ Căci fiștecare cu foc se va săra și toată jertfa cu sare se va săra. ⁵⁰ Bun lucru este sarea: dar dacă sarea s'ar face nesărată, cu ce s'ar drege? În voi să aveți sare și pace să aveți între voi.

CAP. 10.

¹ Sculându-se apoi Iisus de acolo, a venit în hotărâle Iudeei, de ceaparte de Iordan; și lată s'a strâns mulțime de oameni împrejurul Lui, și El a început iară să-i învețe, ca de obicei.

² Și apropiindu-se fariseii și ispitindu-L, L-au întrebat: „Se cuvine oare ca bărbatul să-și lase femeia?” ³ El însă răspunzînd, le-a zis: „Ce v'a poruncit Moisa?” ⁴ Iară ei au zis: „Moisa a în-volt bărbatului să scrie carte de despărțenie și să-l dea drumul.” ⁵ Și Iisus răspunzînd, le-a zis: „După împletirea inimii voastre v'a scris el porunca aceasta. ⁶ Însă la începutul Zidirei Dumnezeu a făcut un bărbat și o femeie. (Fac. I. 27). ⁷ Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, ⁸ și se va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un singur trup, încât ei nu mai sunt două trupuri, ci unul singur. ⁹ Deci, ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă.”

¹⁰ Iară în casă ucenicii Lui L-au întrebat iarăși despre aceasta. ¹¹ Și El le-a zis: „Celce se va despărți de femeia sa și se va căsători cu alta, să-vârșește răsdesfrânare cu dânsa; ¹² și femeia dacă lasă pe bărbatul său și să mărită cu altul, săvârșește răsdesfrânare.”

¹³ Și au adus la Dânsu copiii, ca să se atingă de ei; iară ucenicii dojăneau pe cei ce-l aduceau. ¹⁴ Și văzând Iisus aceasta, S'a supărat și le-a zis: „Lăsați copiii să vie la Mine și nu-i opriți, căci a u-nora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu. ¹⁵ Adevărul vă grăesc: cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu, ca un copil, nu va intra întrânsa.” ¹⁶ Și

Îmbrățișându-i, Și-a pus mâinile peste dânsii și l-a binecuvântat.

17 Și egină El la drum, a alergat unul și îngheun-
chind înaintea Lui, L-a întrebat : „Învățătorule bune,
ce să fac, ca să moștenesc viața veșnică ?” 18 Iară
Iisus l-a zis : „Ce-Mi zici bun ? Nimeni nu este
bun, decât numai unul Dumnezeu. 19 Știi poruncile :
să nu faci rădăcănare, să nu ucizi, să nu furi, să
nu fi martor mincinos, să nu răpești ; cinstește pe
tatăl tău și pe mama ta ?” (Eș. XX. 12). 20 Iară el
răspunzînd, a zis către Dânsul : „Învățătorule, toate
acestea le-am păzit din tinerețile mele.” 21 Atunce
Iisus căutînd la el, l-a iubit și l-a zis : „Una îți
mai lipsește : mergi de vinde câte ai și dă la să-
raci, și vei avea comoară în cer ; și luînd crucea,
vină de-Mi urmează mie.” 22 El însă întristându-se
de cuvîntul acesta, s'a dus mîhnit, pentru că avea
avuți multe.

23 Și căutînd Iisus împrejur, a zis ucenicilor Săi :
„Cît de anevoe vor intra în împărăția lui Dumne-
zeu ceice au avuți.” 24 Și s'au spîlmîntat ucenicii
de cuvintele Lui. Iisus însă urmîndu-și vorbirca,
le-a zis iarăși : „Fiilor, cît de anevoe este pen-
tru celce nădăjduesc în bogăție, să intre în împărăția
lui Dumnezeu ! 25 Mai lesne este să treacă cămila
prin urechile acului, decât bogatul să intre în îm-
părăția lui Dumnezeu.” 26 Iară el s'au îngrozit și
mai mult și grăeau între dânsii : „Cine dară poate
să se mîntuească ?” 27 Și căutînd Iisus la dânsii,
a zis : „Aceasta-l cu neputință la oameni, dară nu
la Dumnezeu, căci la Dumnezeu toate-s cu putință.”
28 Și începînd Petru, a zis către El : „Iată noi am
lăsat toate și Ti-am urmat Tie.” 29 Și răspunzînd

Iisus, a zis : „Adevărul vă grăesc : nu este nimeni,
care să-și fi lăsat casă, sau frați, sau surori, sau
tată, sau mamă, sau femei, sau copii, sau țarine
pentru Mine și pentru Evangheliile, 30 și să nu pri-
mească acum, în viața aceasta, în mijlocul prigon-
riilor, nsutit case, și frați, și surori, și părinți, și
mame, și copii, și țarine, iară în veacul viitor via-
ța veșnică. 31 Mulți însă din cei dintîi vor fi pe ur-
mă și cei depe urmă întâiu.”

32 Iară cînd se aflau el pe cale, suindu-se la Je-
rusalim, Iisus mergea înaintea lor, iară el îi urmau,
îspălmîntați și înfricoșați, Și luînd iarăși laoparte
pe cei doisprezece, a început a le grăi de cele ce
aveau să se petreacă cu Dânsul, zicînd : „33 Iată
ne suim în Ierusalim, și Fiul Omului va fi dat ar-
hierilor și cărturarilor, și-L vor osîndi la moarte,
și-L vor da păgînilor, și-L vor batjocori și-L vor
bate, 34 și-L vor scuipă, și-L vor omoră, dar a
treiazi va învia.”

35 Atunci s'au apropiat de Dânsul fiii lui Zevedei,
Iacov și Ioan, și au zis : „Învățătorule, dorim ca
ce-Ti vom cere să ni faci.” 36 Și El le-a zis : „Ce
votți să vă fac ?” 37 Și el au zis către Dânsul : „Dă-
ne ca să ședem unul de a dreapta Ta și unul de-
a stînga Ta, în slava Ta.” 38 Iisus însă le-a zis : „Nu
știți ce cereți. Puteți oare să beți paharul, care-l
beau Eu, și să vă botezați cu botezul cu care mă
botez Eu ?” 39 Și el au zis : „Putem.” Zis-a lor Ii-
sus : „Paharul, care îl beau Eu, îl veți bea, și cu
botezul, cu care Eu mă botez, vă veți boteza ; 40 Ia-
ră a ședea de-a dreapta Mea și de-a stînga Mea
nu-Mi este logăduit a da decât acelor, pentru ca-
re s'a gătit.”

⁴³ Și auzind cei zece *ucenici*, au început a se mânia pe Iacov și pe Ioan. ⁴⁴ Iisus însă chemându-i, le-a zis: „Știți, că celce se socotesc că sunt prinți al popoarelor, domnesc peste ele, și cei mai mari al lor le stăpânesc. ⁴⁵ Între voi însă să nu fie așa; ci celace ar voi să fie mai mare între voi, să vă fie slugă, ⁴⁶ și celce ar voi să fie întâi între voi, să fie rob tuturor; ⁴⁷ căci și Fiul omului n'a venit ca să I se slujească, ci ca să slujească El și să-și dea sufletul Său pentru răscumpărarea multora.

⁴⁸ În vremea aceasta au ajuns la Ierihon. Iară când leșea din Ierihon cu ucenicul Săi și cu mulțime destulă, Vartimeu orbul, fiul lui Timeu, ședea lângă drum și cerea milostenie. ⁴⁹ Și auzind acesta că este Iisus Nazarineanul, a început a striga și a zice: „Iisuse, fiul lui David, miluește-mă!” ⁵⁰ Și mulți îi certau să tacă; el însă striga și mai tare: „Fiul lui David, miluește-mă!” ⁵¹ Și oprindu-se Iisus, a zis să-i cheme. Și au chemat pe orb, zicându-i: „Nu te teme! Scoală, că te chiamă!” ⁵² Iară el aruncându-și haina, s'a sculat și a venit la Iisus. ⁵³ Și răspunzându-i Iisus, i-a zis: „Ce voești să-ți fac?” Iar orbul a zis către Dânsul: „Învățătorule, ca să văd!” ⁵⁴ Zis-a Iisus către dânsul: „Mergi, Credința ta te-a mântuit!” Și a văzut îndată orbul și a urmat pe Iisus în calea Sa.

CAP. 11.

¹ Iară când s'au apropiat de Ierusalim, prin Vit-faghi și Vitanla, către muntele Maslinilor, a trimis Iisus pe doi din ucenicii Săi, și le-a zis: „Mergeți în satul cel dinaintea voastră; și îndată cum

veți intra în el, veți găsi legat un mânz, pe care ni mîrea din oameni n'a încălecat; să-l deslegați și să-l aduceți. ² Și de vă va zice cineva: „Pentru ce faceți aceasta?” Să răspundeți, că Domnul are trebuință de el, și îndată îl va trimite aicea.” ³ Și el s'au dus și au găsit mînzul legat în uliță, afară, la o partă, și l-au deslegat. ⁴ Iară unul din celce stăteau acolo, le-au zis: „Ce faceți? La ce deslegați mînzocul?” ⁵ Iară el le-au răspuns, cum le poruncise Iisus; și l-au lăsat, și au adus mînzul la Iisus, și și-au pus pe el hainele lor, și Iisus a încălecat pe el. ⁶ Și mulți își așterneau hainele lor pe cale, iară alții tălau ramuri din copaci și le așterneau pe cale. ⁷ Și celce mergeau înainte și celce veneau în urmă strigau și ziceau: „Osana! Binecuvântat fie Celce vine în numele Domnului!” ⁸ Binecuvântată fie împărăția tatălui nostru David, ce vine în numele Domnului! Osana întru cei de sus!” ⁹ Și a intrat Iisus în Ierusalim și în biserică; și după ce a văzut toate, fiind acum târziu, a eșit în Vitanla cu cei doisprezece.

¹⁰ Iară adăua zi, eșind din Vitanla, a flămânzit; și văzând de departe un smochin cu frunze, s'a apropiat să vadă oare nu va găsi ceva întrînsul; și ajungând la dânsul, n'a găsit nimic, decât numai frunze, căci nu era încă vremea smochinelor. ¹¹ Și începând Iisus a grăi, a zis către el: „De acum în veac să nu mai mănânce nimenca rod din tine”. Și ucenicii Lui au auzit aceasta.

¹² Apoi au venit la Ierusalim; și intrând Iisus în biserică, a început a izgoni pe celce vindeau și cum-părau în biserică; și a răsturnat mesele zarafilor și tărbile vânzătorilor de porumbei; ¹³ și nu îngă-

dueă ca să ducă cineva vreun lucru prin biserică.
 17 Și-l învăță, zicând: „Care nu este scris: casa
 Mea, casă de rugăciune se va chema pentru toate
 popoarele? Voi însă ați făcut-o peșteră de tâlari.
 (Is. LVI, 7; Ier. VII, 11).

18 Și au auzit cărturarii și arhierii, și căutau cum
 L-ar pierde, căci se temeau de El, căci tot popo-
 rul se minună de învățătura Lui.

19 Iară dacă s'a făcut sară, Iisus a eșit afară din
 cetate. 20 Și adouă zi trecând, au văzut smochinul
 uscat din rădăcină. 21 Atuncea Petru aducându-și
 aminte de cele ce se petrecuseră în ziua, a zis
 către Dânsul: „Învățătorule, ulte smochinul, pe
 care l-ai blestemat, s'a uscat”. 22 Și răspunzând
 Iisus, li-a zis: „Aveți credință în Dumnezeu! căci
 adevărul vă grăesc, că de va zice cineva muntelui
 acestuia: „ridică-te și te aruncă în mare,” și nu se
 va îndoi în inima sa, ci va crede, că ce va zice se
 va face, face-se-va orice va zice. 23 De aceea vă
 zic: toate câte cereți când vă rugați, să credeți
 că veți lua, și veți lua. 24 Și când stați și vă rugați,
 să lertați, de aveți ceva asupra cuiva, ca și Tatăl
 vostru care este în ceruri să vă lerte greșalele voa-
 stre. 25 Iară dacă voi nu veți lerta, nici Tatăl vos-
 tru care șade în ceruri nu va lerta greșalele voastre.

26 După aceea au venit iarăși în Ierusalim; și pe-
 când umblă El prin biserică, stau apropiat de Dâns-
 ul arhierii și cărturarii și bătrânii, 27 și li-au zis:
 „Cu ce putere faci acestea, și cine Ți-a dat pute-
 rea aceasta, ca să faci acestea?” 28 Iar Iisus răs-
 punzând, li-a zis: „Am să vă întreb și Eu o vorbă
 și să-Mi răspundeți, și vă voi spune și Eu cu ce
 putere fac acestea. 29 Botezul lui Ioan din cer a

fost, sau dela oameni? Răspundeți-Mi!” 30 Iară ei
 judecau între dânsii și ziceau: „De am zice: din
 ceruri, va zice: pentru ce dară nu l-ați crezut?
 31 Iară de am zice: de la oameni, ne temem de
 popor, căci toți socotesc că Ioan a fost prooroc.”
 32 Și răspunzând, au zis lui Iisus: „Nu știm!” A-
 tuncea Iisus răspunzând, le-a zis: „Nici Eu nu vă
 voi spune cu ce fel de putere fac acestea.”

CAP. 12.

1 Și a început a le grăi în plide: „Un om a sădit
 vie, și a îngrădit-o cu gard, și a săpat teasc, și a
 zidit turn, și a dat-o unor lucrători și s'a dus.
 2 Iar la vreme, a trimis la lucrătorii acela un slu-
 jitor, ca să ia dela lucrătorii din rodul viei. 3 Ei însă
 prinzându-l, l-au bătut și l-au trimis cu deșert.
 4 Și iară a trimis la ei pe alt slujitor, dară și pe
 acela bătându-l cu pietre, l-au spart capul și l-au
 trimis batjocorit. 5 Și din nou a trimis pe altul, dară
 pe acela l-au ucis; și a trimis și pe mulți alții,
 din care pe unii l-au bătut, și pe alții l-au ucis.
 6 Deci, mai având și un fiu iubit al său, l-a trimis
 la urmă și pe acela la dânsii, zicând: „Se vor ru-
 șina de fiul meu!” 7 Însă lucrătorii acela au zis unii
 către alții: „Acesta-l moștenitorul. Hai să-l omorăm
 și moștenirea lui va fi a noastră.” 8 Și prinzându-l,
 și l-au ucis și l-au scos afară din vie. 9 Deci, ce va
 face stăpânul viei? — Va veni și va pierde pe
 lucrătorii acela, țară via o va da altora. 10 Au doa-
 ră nădădată n'ați citit această scriptură: „Platra, pe
 care au nesocotit-o ziditorii, aceasta s'a nimerit în
 capul unghiului;” 11 dela Domnul s'a făcut aceasta

și este minunată în ochii noștri? (Ps. CXVI, 22-23).

¹² *El însă cântau să-L prindă, căci priceuseră că pentru dansul spusese pilda aceasta, dar se temeau de popor, și lăsându-L, s'au dus.* ¹³ Și au trimis la Dânsul câțiva din farisei și din irodiani, ca să-L prindă în vorbă. ¹⁴ Iar aceștia venind, au zis către El: „Învățătorule, știm că ești drept, și nu-Ți pasă de nimenea, căci nu cauți în fața oamenilor, ci cu adevărat calea lui Dumnezeu înveți: să cuvine a de dajdie Chesarului, sau nu? Să dăm, sau să nu dăm?” ¹⁵ El însă, știind făcăria lor, le-a zis: „Ce Mă ispitii? Aduceți-Mi un dinar, ca să văd.” ¹⁶ Și el i-au adus. Și le-a zis: „Al cui este chipul și scrisoarea de pe el?” Iară el i-au răspuns: „Ale Chesarului.” ¹⁷ Și răspunzând Iisus, le-a zis: „Dați Chesarului cele ce sunt ale Chesarului, și pe cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.” Și s'au mirat de Dânsul.

¹⁸ Apoi au venit la Dânsul saducheei, cari zic că nu este înviere; și L-au întrebat, zicând: ¹⁹ „Învățătorule, Moise ne-a scris, că de ar muri fratele cuiva și ar rămânea femeia, iar copil n'ar lăsa, să ia fratele lui pe femeia lui și să ridice urmași fratelui său (Deut. XXV, 5). ²⁰ Deci, au fost șapte frați; și cel dintâlu și-a luat femeie, însă a murit și n'a lăsat urmași. ²¹ Și a luat-o al doilea și a murit, și n'a lăsat nici al treilea urmași; tot așa și al treilea. ²² Și au luat-o tussapte, și n'au lăsat urmași. Iară mai pe urmă de toți a murit și femeia. ²³ Deci, la înviere, când vor învia, a cărui dintrunșii va fi femeia, căci tussapte au avut-o de soț?” ²⁴ Și răspunzând Iisus, le-a zis: „Oare nu de aceea vă rătăciți, pentru că nu știți scripturile,

nici puterea lui Dumnezeu?” ²⁵ Căci când vor învia din morți, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărită, ci vor fi ca ingerii în ceruri. ²⁶ Iară despre morți, că au să învie, oare n'ați citit în cartea lui Moise, cum i-a grăit acestuia Dumnezeu din rug, zicând: Eu sunt Dumnezeuul lui Avraam și Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacov? (Eș. III, 6.). ²⁷ Dumnezeu însă nu este Dumnezeuul morților, ci Dumnezeuul viilor. Deci, voi vă rătăciți mult.”

²⁸ Și unul din cărturari, care ascultase disputa lor, văzind că Iisus le-a răspuns bine, s'a apropiat și L-a întrebat: „Care este cea întâia din toate poruncile?” ²⁹ Iar Iisus i-a răspuns: „Cea întâia din toate poruncile este aceasta: „Ascultă, Israele: Domnul Dumnezeuul nostru este singurul Domn; ³⁰ și să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din tot cugetul tău, și din toată puterea ta. Aceasta este cea întâia poruncă (Deut. VI, 4). ³¹ Iară a doua asemenea a doua este: să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. Altă poruncă mai mare decât acestea nu este” (Lev. XIX, 18).

³² Și i-a zis cărturarul: „B'ne, învățătorule, adevărul ai grăit, că unul este Dumnezeu și afară de El nu este altul; ³³ și a-L iubi din toată inima, și din toată puterea, și a iubi pe aproapele ca pe sine însuși prefacește mai mult decât toate jertfele și arderile de tot.” ³⁴ Și văzându-l Iisus că a răspuns înțelepțeste, i-a zis: „Nu ești departe de împărăția lui Dumnezeu”. După aceasta n'a mai îndrăsnit nimene să L întrebe.

³⁵ Și urmând Iisus mai departe să învețe în biserică, a zis: „Cum zic cărturarii că Hristos este Fiul lui

David? ¹⁰ Căci însuși David a grăit, *insuflat* de Duhul Sfânt: zis-a Domnul Domnului meu: *șezi deadreapta mea, până voi pune pe vrăjmași tăi așternut picioarelor Tale* (Ps. CIX, 1). ¹¹ Deci însuși David îl numește pe El Domn: cum dară este Fiul lui? ¹² Și mulțimea poporului îl ascultă cu plăcere. ¹³ Și El le zicea în învățătura Sa: „Păziți-vă de cărturari, cari iubesc să poarte haine lungi, și salutările pe ulițe, ¹⁴ și locurile cele mai de sus în sinagogă, și scaunele cele dintâi la oșpețe. ¹⁵ Aceștia, cari mănâncă casele văduvelor și se roagă mult la arătare, mai grea osândă vor lua.”

¹⁶ Și șezind Iisus împreajma cutiei bisericii, privea cum mulțimea aruncă bani în cutie, și mulți bogăți au aruncat mult; ¹⁷ și venind și o văduvă săracă, a aruncat doi fileri, cari fac un codrant. ¹⁸ Atuncea Iisus chemând pe ucenicii Săi, le-a zis „Adevărul vă grăesc, că această văduvă săracă a aruncat mai mult decât toți ceilalți au pus în cutie; ¹⁹ că-l toți au aruncat din prisosul lor, iară aceasta din sărăcia ei a aruncat tot ce a avut, toată averea sa”.

CAP. 13.

¹ Și când eșea El din biserică, unul din ucenicii Săi i-a zis: „Învățătorule, uite ce pietre și ce ziduri!” ² Și Iisus răspunzînd, i-a zis: „Vezi aceste ziduri mari? Nu va rămâneă alcea peatră pe peatră, care să nu se risipească.”

³ Iară când ședea El pe muntele Maslinilor, în fața bisericii, L-au întrebat, deosebi, Petru și Iacov și Ioan și Andrei: ⁴ „Spune-ni, când au să fie a-

cestea și care-l semnul *timputul*, când au să se săvârșească toate acestea? ⁵ Iară Iisus răspunzînd, a început a grăi: „Vedeți să nu vă înșele cineva! ⁶ Căci mulți vor veni sub numele Meu și vor zice că sunt Eu, și pe mulți vor înșela. ⁷ Iară când veți auzi de războaie și zvonuri de războaie, să nu vă înspăimântați, căci *acestea* trebuie să fie, dară nu va fi încă sfârșitul. ⁸ Căci se va scula pe-
por peste popor și împărăție peste împărăție, și vor fi cutremure pe alocurea, și va fi foamete și turbări; *acestea-s* începutul durerilor.

⁹ „Voi însă, luați aminte de voi înși-vă, căci vă vor da în adunări, și în soboare vă vor bate, și veți sta înaintea domnilor și a regilor pentru Mine, ca să mărturisiți înaintea lor. ¹⁰ Însă înțelu trebuie să se propovăduiască Evanghelia la toate popoarele. ¹¹ Dar cînd vă vor duce să vă dea, nu vă îngrijiți mai înainte, nici nu vă gândiți ce aveți să ziceți; ci ceace vi se va da în ceasul acela, aceea să grăiți; căci nu veți fi voi cei ce veți grăi, ci Duhul Sfânt. ¹² Și va da la moarte frate pe frate și tată pe fecior, și se vor scula copiii asupra părinților și-i vor omorâ; ¹³ și veți fi urâți de toți pentru numele Meu; însă cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mîntui.

¹⁴ „Cînd însă veți vedea urciunea pustirii, cea prezisă de prorocul Daniil, stînd unde nu se cuvine, — cititorul să înțeleagă, — atunci cel din Iudela să fugă la munți; ¹⁵ și cel de pe acoperiș să nu se pogoare în casă, nici să nu intre ca să ia ceva din casa sa; ¹⁶ și cel ce va fi în câmp, să nu să întoarcă înapoi să-și ia haina sa. ¹⁷ Dar vai de cele îngreunate și de cele ce vor alăpta în zilele a-

celea ! ¹⁰ Rugați-vă însă, ca să nu fie fuga voastră larnă. ¹⁰ Căci în zilele acelea va fi un necaz, care n'a mai fost până acum de la începutul zidirii pe care a făcut-o Dumnezeu, și nici nu va mai fi. ²⁰ Și de n'ar scurta Domnul zilele *acelea*, nu s'ar mântui nici un trup. Dară pentru aleșii, pe cari i-a ales *El*, va scurta zilele *acelea*. ²¹ Și atunci, de vă va zice cineva : iată, Hristosul este aicea, sau iată, este acolo, să nu credeți. ²² Căci se vor scula Hristoși mincinoși și prooroci mincinoși și vor da semne și minuni, ca să ademenească, de s'ar putea, și pe cei aleși. ²³ Voi însă păziți-vă ! Iată, v'am spus toate.

²⁴ „Dar în zilele *acelea*, după necazul acela, soarele se va întineca, și luna nu-și va mai da lumina sa, ²⁵ stelele cerului vor cădea, și puterile cele din cer se vor clăti. ²⁶ Și atunci vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere multă și cu slavă ; ²⁷ și va trimite atunci pe îngerii Săi, și va aduna pe cei aleși ai Săi din cele patru vânturi, dela marginea pământului până la marginea cerului.

²⁸ „Învățați însă pildă dela smochin : când ramurile lui se fac mlădioase și dau frunze, *atunci* știți că vara e aproape ; ²⁹ așa și voi, când veți vedea împlinindu-se toate *cele arătate mai sus*, să știți că *Fiul Omului* este aproape, la ușă. ³⁰ Adevărul vă grădesc, că nu va trece neamul acesta până se vor împlini toate acestea. ³¹ Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele mele nu vor trece. ³² De ziua *aceea* însă, sau de ceasul *acela* nimenea nu știe, nici îngerii din cer, nici Fiul, ci numai Tatăl.

³³ „Căutați de privegheați și vă rugați, căci nu

știți când va fi vremea *aceea*. ³⁴ *Aceasta e* iatoc-mai cum se întâmplă cu un om, care pleacă în călătorie și lasă casa sa în grija slugilor sale, dând flecărula lucrul său și poruncind portarului să privegheze. ³⁵ Privegheați dară, căci nu știți când va veni stăpânul casei : seara, sau la miezul nopții, sau la cântatul cocoșilor, sau dimineața ; ³⁶ ca nu cumva venind fără de veste, să vă găsească dormind. ³⁷ Iară ceea ce zic vouă, zic tuturor : privegheați !”

CAP. 14.

¹ După două zile însă erau paștile și azimile, iară arhierii și cărturarii căutau cum L-ar prinde cu viclesug să-L omoare ; ² dar ziceau : „Nu la sărbătoare, ca să nu se facă turburare în popor.”

³ Și pe când era *El* în Vltania și ședea la masă în casa lui Simon leprosul, a venit o femeie cu un vas de alabastru, plin cu mir de nard curat și prețios, și spărgând vasul, a turnat *mirul* pe capul Lui. ⁴ Unora însă le părea rău și ziceau între dânșii : „La ce s'a făcut această răsipă de mir ? Căci se putea vinde acesta cu mai mult de trei sute de dinari și să se dea săracilor.” Și căteau împotriva ei. ⁵ Iisus însă a zis : „Lăsați-o ! Pentruce-i faceți supărare ? Căci bun lucru a făcut pentru Mine. ⁶ Pentrucă pe săraci pururea îi aveți cu voi și le puteți face bine când voiți, iar pe Mine nu Mă așteptați pururea, ⁷ Aceasta a făcut ce a putut și a apucat înainte să-Mi miruiesc trupul pentru îngropare. ⁸ Adevărul vă grădesc ; orunde se va propo-

vedui Evangheliei aceasta, în toată lumea, se va spune, întru pomenirea ei și ce a făcut ea."

¹⁰ Iar Iuda Iscarioteanul, unul din cei doisprezece, s'a dus la arhierul, ca să li-L vândă. ¹¹ Și auzind aceștia, s'au bucurat și i-au făgăduit să-i dea bani. Și el căută cum L-ar da la vreme potrivită.

¹² Și în ziua cea dintâi a azimilor, când se junghia mielul de pashă, au zis către Dânsul ucenicii Lui: „Unde vrei să mergem să gătim ca să mâncăm paștele?” ¹³ Și El a trimis pe doi din ucenicii Săi și le-a zis: „Duceți-vă în cetate și vă va întâmpina un om, ducând un uciilor cu apă; urmați după dânsul; ¹⁴ și unde va intra el, intrați și voi și spuneți stăpânului casei, că învățătorul întrebă: unde este sălașul, în care să măncăm paștile cu ucenicii Mei?” ¹⁵ Și el vă va arăta un foisor mare, așternut gata: acolo să ne gătiți.” ¹⁶ Deci, au eșit ucenicii Lui și s'au dus în cetate, și au găsit precum li se spusese și au gătit paștile.

¹⁷ Iară dacă s'a făcut sară, a venit Iisus cu cei doisprezece. ¹⁸ Și pecând ședeau el la masă și mâncau, a zis Iisus: „Adevărul vă grăesc, că unul din voi, care măncă cu Mine, Mă va vinde.” ¹⁹ Iară el au început a se întrista și a zice către Dânsul unul după altul: „Nu cumva sunt eu?” Și altul: „Nu cumva sunt eu?” ²⁰ Iară El răspunzind, a zis: „Unul din cei doisprezece, care întinge cu Mine în blid.” ²¹ Însă Fiul omului merge cum este scris pentru El; dar val de omul acela, prin care se vinde Fiul omului; mai bine ar fi fost de el, dacă nu s'ar fi născut.”

²² Și pecând mâncau el, Iisus a luat pâine și binecuvântând, a frânt și le-a dat, zicând: „Luați,

mâncați, acesta este trupul Meu!” ²³ Apoi luând paharul și mulțămind, le-a dat și au băut toți dintrânsul; ²⁴ și El le-a zis: „Acesta este sângele Meu, al Așezământului celui nou, care pentru mulți se varsă.” ²⁵ Adevărul vă grăesc, că de acum nu voi mai bea din runda vișii până în ziua aceia când o voi bea nouă în împărăția lui Dumnezeu.”

²⁶ Și după ce au cântat mulțămnia, au eșit la muntele Masliilor. ²⁷ Iară pe cale le-a zis Iisus: „În noaptea aceasta toți vă veți lepăda de Mine; că scris este: bate-vol păstorul și se vor risipi oile (Zah. XIII. 7).” ²⁸ Însă după ce voi învia, voi merge mai înainte de voi în Galileea.”

²⁹ Petru însă a zis către Dânsul: „Chiar toți de se vor lepăda, eu însă nu.” ³⁰ Iar Iisus i-a zis: „Adevărul îți grăesc, că astăzi, în noaptea aceasta, înainte de a cânta cocoșul de două ori, de trei ori te vei lepăda de Mine.” ³¹ Petru însă și mai stăruitor zicea: „De ar trebui chiar să mor pentru Tine, nu mă voi lepăda de Tine.” Și tot așa au zis toți.

³² Și ajungând la un sat, care se numea Ghet-simanla, a zis către ucenicii Săi: „Ședeți aici până voi merge să mă rog!” ³³ Și a luat cu Sine pe Petru, pe Iacov și pe Ioan și a început a se spălmânta și a se nehnști; ³⁴ și le-a zis: „Întristat este sufletul Meu până la moarte, rămâneți aici și priveghiați!”

³⁵ Și depărtându-se puțin, a căzut la pământ și S'a rugat, ca de este cu puțință, să treacă ceasul acela dela Dânsul, ³⁶ și zicea: „Avvâ, Părinte, la Tine toate-s cu puțință; treacă paharul acesta dela Mine! Dară să fie nu ce voesc Eu, ci ce vorești

Tu!" ³⁷ Apoi s'a întors la ucenicii Săi și i-a găsit dormind, și a zis lui Petru: „Simone, tu dormi? Nu putuși să priveghezi măcar un ceas?" ³⁸ Priveghiați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită; căci duhul este veghetor, iar trupul neputincios".

³⁹ Și depărtându-se iară, S'a rugat zicând aceleași cuvinte. ⁴⁰ Și întorcându-Se, i-a găsit iară dormind, căci ochii lor erau îngreueți de somn; și nu știau ce să-I răspundă.

⁴¹ Și a venit a treia oară și le-a zis: „Voi tot dormiți și vă odihniți. Ajunge! A venit ceasul și iată Fiul Omului se dă în mâinile păcătoșilor. ⁴² Scu-lați-vă să mergem! Iată, s'a apropiat celce M'a vândut."

⁴³ Și îndată, încă grăind El, a venit Iuda, unul din cei doisprezece, și cu el mulțime multă cu săbii și toege, trimiși fiind de arhieret și de cărturari și de bătrâni. ⁴⁴ Iară celce-L vânduse le dăduse semn, zicând: „Pe care-l voi sărută, Acela este: prindeți-L și-L duceți cu pază". ⁴⁵ Și Iuda cum a venit, s'a apropiat de El și a zis: „Învățătorule, Învățătorule!" Și L-a sărutat. ⁴⁶ Iară el au pus mâinile pe El și L-au prins. ⁴⁷ Iară unui din celce stăteau acolo, scoțind sabia, a lovit pe slujitorul arhierelui și i-a tăiat urechea.

⁴⁸ Atuncea Iisus începând a grăi, a zis către dânșii: „Ca la un tâlhar ați eșit, cu săbii și cu toege, ca să Mă prindeți?" ⁴⁹ În fiecare zi am fost cu voi, învățând în biserică, și nu M'ați prins. Dară plinească-se scripturile!" ⁵⁰ Și lăsându-L ai Săi, au fugit toți. ⁵¹ Iară un tânăr, îmbrăcat cu un giulgiu peste trupul gol, mergea după El; și ostașii

i-au prins. ⁵² El însă, lăsând giulgiul, a fugit dela ei gol.

⁵³ Și au adus pe Iisus la arhieret; și s'au adunat la el toți arhieretii și cărturarii și bătrânii. ⁵⁴ Iar Petru l-a urmat de departe până în curtea arhierelui, și ședea cu slujitorii și se încălzea la foc. ⁵⁵ Iar arhieretii și tot Sinedriul căutau mărturii împotriva lui Iisus, ca să-L dea la moarte, și nu găseau; ⁵⁶ căci mulți mărturiseau strâmb împotriva Lui, dară mărturiile acestea nu erau, deajuns. ⁵⁷ Și sculându-se oaricari, au mărturisit strâmb împotriva Lui, și au zis: ⁵⁸ „Noi L-am auzit zicând: Eu voi strică biserica aceasta făcută de mână". ⁵⁹ Dară nici astfel de mărturie a lor n'a fost deajuns.

⁶⁰ Atuncea sculându-se arhieretii în mijlocul sfatului, a întrebat pe Iisus zicând: „De ce nu răspunzi nimica? Ce mărturisesc aceștia împotriva Ta?" ⁶¹ El însă tăcea și nu răspundea nimica. Și iar L-a întrebat arhieretii și i-a zis: „Au tu ești Hristosul, Fiul celui binecuvântat?" ⁶² Iar Iisus a răspuns: „Eu sunt, și veți vedea pe Fiul omului șezând de-a dreapta puterii și venind pe norii cerului". ⁶³ Atuncea arhieretii, rupându-și vestimintele sale, a zis: „Ce ne mai trebuiesc mărturii?" ⁶⁴ Ați auzit hula. Ce vi se pare?" Iară el cu toții L-au socotit vinovat de moarte. ⁶⁵ Și au început unii a-L sculpa și a-I acoperi fața, și a-L lovi, și a-L zice: „Prooroceste!" Și slujitorii îi băteau peste obraz.

⁶⁶ Și fiind Petru jos, în curte, a venit una din slujnicile arhierelui, ⁶⁷ și văzând pe Petru încălzindu-se și privind la el, a zis: „Și tu erai cu Iisus Nazarineanu". ⁶⁸ Iară el s'a lepădat, zicând: „Nu știu, nici nu pricep ce spui tu". Și a eșit afară

înaintea curții, și *atuncea* a cântat cocoșul. ⁶⁹ Și văzându-l slujnica iară, a început a spune celor ce stăteau *acolo*: „Și acesta e din ei”. ⁷⁰ Iar el s'a lepădat iară. Și după puțin, celce stăteau au început iară a zice lui Petru: „Adevărat, și tu ești din ei, căci și galileian ești, pentrucă și gralul tău samănă”.

⁷¹ Iară el a început a se jură și a se blestemă, *zicând*: nu cunosc pe Omul Acesta de Care grațiți”.

⁷² Atuncea a cântat cocoșul a doua oară. Și s'a adus aminte Petru de cuvântul, care i-l zisese Iisus: „Înainte de a cânta cocoșul de două ori, de trei ori te vei lepăda de Mine”, și aruncându-se cu fața la pământ, a plâns.

CAP. 15.

¹ Și îndată, dupăce s'a făcut ziua, arhierii cu bătrânii și cu cărturarilor și cu toată adunarea făcând sfat și legând pe Iisus, L-au dus și L-au dat lui Pilat. ² Și Pilat L-a întrebat: „Tu ești regele iudeilor?” Iară El răspunzându-l, a zis: „Tu zici”. ³ Și-L învinovăteau arhierii cu multe. ⁴ Iar Pilat L-a întrebat iarăși zicând: „Nimica nu răspunzi? Vezi câte mărturisesc *aceștia* împotriva Ta.” ⁵ Iară Iisus mai mult n'a răspuns nimica, încât se miră Pilat. ⁶ La sărbătoare însă le liberă un vinovat, pe care-l cereau ei. ⁷ Și eră *atuncea* unul, numit Varavă, închis cu tovarășii săi, cari într-o turburare făcuse ucidere. ⁸ Și strigând mulțimea, a început să ceară *la Pilat să le facă* cum le făcea totdeauna. ⁹ Și răspunzind Pilat, le-a zis: „Voiți să vă liberez pe Regele iudeilor?” ¹⁰ Căci știa, că din pizmă îl da-

duseră arhierii. ¹¹ Arhierii însă au aștit mulțimea *să ceară*, ca să le libereze mai bine pe Varavă.

¹² Și răspunzind iarăși Pilat, le-a zis: „Ce voiți dară să fac cu *Acela*, pe care îl numiți Regele iudeilor?” ¹³ Iară ei din nou au strigat: „Răstignește-L!” ¹⁴ Zis-a Pilat către ei: „Dară ce rău a făcut?” Ei însă strigau și mai tare: „Răstignește-L!”

¹⁵ Și voind Pilat să facă plăcerea mulțimii, a dat drumul lui Varavă, iară pe Iisus bătându-L, L-a dat ca să Se răstignească.

¹⁶ Atuncea ostașii au dus pe Iisus în lăuntru curții, adică în Pretoriu, și au adunat toată compania; ¹⁷ și L-au îmbrăcat cu porfiră, și împletind o cunună de spini, I-au pus-o pe cap. ¹⁸ Și au început a-L saluta și a zice: „Bucură-Te, Regele iudeilor!” ¹⁹ Și-L băteau cu o trestie peste cap și-L sculpaу și îngenunchind, I-se închinau Lui. ²⁰ Iară dupăce L-au batjocorit, desbrăcându-L de porfiră și îmbrăcându-L cu hainele Lui, L-au dus ca să-L răstignească. ²¹ Și au silit pe un trecător, anume Simon Cirineanul, tatăl lui Alexandru și a lui Ruf, care se întorcea din țarină, ca să ducă crucea lui Iisus. ²² Și L-au dus la un loc, numit Golgotă, care se tâlcuește: locul căpăținei. ²³ Și I-au dat să bea vin amestecat cu smirnă; dar n'a luat. ²⁴ Apoi răstignindu-L, au împărțit hainele Lui, aruncând pentru ele sorți, *ca să știe cine ce are să iele*. ²⁵ Și când L-au răstignit, eră ceasul al treilea.

²⁶ Și eră scrisă deasupra vina Lui: „Regele iudeilor.” ²⁷ Și împreună cu Dânsul răstigniră doi tâlhari, unui deadreapta și altui deastânga Lui. ²⁸ Și s'a împlinit Scriptura, care zice: „Și cu cei fărădelege S'a socotit”. ²⁹ Și trecătorii îl huleau, dând

din cap și zicând: „El, Celce strică biserica și în trei zile o zidești, ³⁰ mântuiește-Te pe tine însuși și te pogoară depe cruce!” ³¹ Asemenea și arhierii cu cărturarii, bătându-și joc, ziceau unul către altul: „Pe alții a mântuit, iar pe Sine nu poate să se mântuiască!” ³² Hristosul, Regele lui Israel, să se pogoare acum depe cruce, ca să vedem și să credem în El!”. Și-l huleau și cel răstignit împreună cu El.

³³ Iară în ceasul al șaselea s'a făcut întunec pește tot pământul, până în ceasul al noulea. ³⁴ Și în ceasul al noulea a strigat Iisus cu glas mare și a zis: „Eloi, Eloi, lammá sabahtani?” Adecă: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce M-ai lăsat?” ³⁵ Atuncea unii din cei ce stăteau acolo, auzind acestea, ziceau: „Iată, chiamă pe Ilie.” ³⁶ Și alergând unui și umplând un buret cu oțet, l-a pus într-o trestie și L-a adăpat, zicând: „Lăsați să vedem de va veni Ilie să-L pogoare depe cruce!” ³⁷ Iisus însă strigând cu glas mare, Și-a dat duhul. ³⁸ Și catapiteazma bisericii s'a rupt în două de sus până jos. ³⁹ Iară sutașul, care stătea împreajma Lui, văzând, că strigând așa, Și-a dat duhul a zis: „Cu adevărat Omul Acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!”

⁴⁰ Și erau acolo și niște femei, care priveau de departe; și printre ele se aflau și Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov cel tânăr și a lui Iosie și Salomia, „care și când era El în Galileea, îl urmau și-l slujeau; și altele multe, care veniseră împreună cu El la Ierusalim.

⁴¹ Și făcându-se acum sară, intră cât eră Vineri, care este înaintea sâmbetei, ⁴² a venit Iosif din Ari-

mateea, sfetnic de neam ales, care și însuși aștepta împărăția lui Dumnezeu, și îndrăznind să intre la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. ⁴³ Iară Pilat s'a mirat, de a murit Iisus așa curând; și chemând pe sutaș l'a întrebat de a murit demult. ⁴⁴ Și incredințându-se dela sutaș, a dat lui Iosif trupul. ⁴⁵ Și cumpărând Iosif giulgiu, și pogorând pe Iisus depe cruce, L-a înfășurat cu giulgiul și L-a pus într'un mormânt, care era săpat în piatră, și a prăvălit o piatră pe ușa mormântului. ⁴⁶ Iară Maria Magdalena și Maria lui Iosie, priveau unde-L pun.

CAP. 16.

¹ Iar după ce a trecut sâmbăta, Maria Magdalena și Maria lui Iacov și Salomia au cumpărat mirezme, ca să meargă să ungă pe Iisus. ² Și în ziua întâia a săptămânii, foarte de dimineață, când răsărea soarele, au venit la mormânt ³ și zicea una către alta: „Cine ne va prăvăli piatra depe ușa mormântului?” ⁴ Dar privind ele, au văzut că piatra, care era foarte mare, era prăvălită. ⁵ Și intrând în mormânt, au văzut un tânăr, șezând în dreapta, îmbrăcat în vestiminte albe; și s'au spălmântat. ⁶ Iară el le-a zis: „Nu vă spălmântați! Pe Iisus Nazarineanul cel răstignit căutați? S'a sculat, nu este aici. Iată locul, unde a fost pus.” ⁷ Dară duceți-vă și spune-ți ucenicilor Lui și lui Petru, că va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo îi veți vedea, cum v'a spus.” ⁸ Și eșind repede, au fugit dela mormânt, căci erau cuprinse de groază și de cutremur, și n'au spus nimănui nimica, pentru că se temeau.

• Iară *Isus* învînd dimineața, în ziua întâia a săptămânii, S'a arătat întâi Mariei Magdalinei, din care scosese șapte draci. ¹⁰ Iară aceasta s'a dus și a vestit celor ce fuseseră cu Dănsul, cari plîngeau și se tîngulau; ¹¹ și aceștia auzind că El este viu și a fost văzut de dănsa, nu au crezut.

¹² Iar după acestea S'a arătat sub alt chip, la doi din ei, cari mergeau la un sat. ¹³ Și întorcându-se aceștia, au spus celorlalți; dară nici pe acela nu i-au crezut.

¹⁴ Însfîrșit S'a arătat înseși celor unsprezece, când ședeau la cînd, și le-a imputat pentru necredință și pentru împetritura inimii, că pe cel ce L-au văzut înviat, nu i-au crezut. ¹⁵ Apoi le-a zis: „Mergeți în toată lumea și propoveduiți Evanghelia la toată făptura! ¹⁶ Celce va crede și se va boteza, se va mîntui; iară celce nu va crede, se va osîndi. ¹⁷ Iar celce vor crede vor fi însoțiți de aceste semne: în numele Meu draci vor izgoni, în limbi nouă vor grăi; ¹⁸ șerpi vor lua; și de vor bea ceva omorător, nu-i va vătămă. Pe bolnavi mînile-și vor pune și se vor face bine”.

¹⁹ Deci Domnul, după ce a grăit cu dânșii, S'a înălțat la cer, și a șezut deasupra lui Dumnezeu. ²⁰ Iară ei au eșit și au propoveduit pretutîndea, Domnul lucrînd împreună cu ei și adevărînd cuvîntul prin semnele ce urmau. Amin.

SFÎNTA EVANGHELIE

DUPĂ LUCA

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ

LUCA

CAP. 1.

¹ De oarece mulți s'au apucat să alcătuească istorisiri despre faptele binecunoscute la noi, ² după-cum ni le-au împărtășit ceie dela început au fost văzători și slujitori ai Cuvântului, ³ am găsit și eu cu cale ca, cercetând cu amănuntul toate dela început, să ți le scriu pe rând, scumpe Teofil, ⁴ ca să cunoști temelnicia învățăturilor, pe care le-ai primit prin graiu.

⁵ În zilele lui Irod, regele Iudeei, eră un preot, numit Zaharia, din ceata *preoțească* a lui Abia : și femeea lui eră din fetele lui Aaron, și numele ei eră Elisaveta. ⁶ Aceștea amândoi erau drepti înaintea lui Dumnezeu, urmând toate poruncile și legile Domnului fără prihană ; ⁷ însă nu aveau copii, pentrucă Elisaveta eră stearpă și amândoi erau înalțați în vârstă.

⁸ Odată însă, slujind ei înaintea lui Dumnezeu, în

săptămâna cetel sale, ⁹ a eşit la sorţi să tămăceze, după datina preotească ; ¹⁰ şi când a intrat în biserica Domnului, la vremea tămăerei, iară toată mulţimea poporului se rugă afară, ¹¹ atunci i s'a arătat un inger al Domnului, care stătea în dreapta altarului tămăerei. ¹² Şi Zaharia când l-a văzut, s'a spăimântat şi a căzut frică peste el. ¹³ Iar ingerul a zis către dânsul : „Nu te teme, Zaharie, că s'a auzit rugăciunea ta, şi Elisaveta, femeia ta, îţi va naşte un fiu, şi-l ve-i pune numele Ioan. ¹⁴ *Acela-ţi va fi bucurie şi veselie, şi mulţi se vor bucura de naşterea lui ;* ¹⁵ *căci va fi mare înaintea Domnului ; vin şi s'icheră nu va bea ; şi se va umplea de Duh Sfânt chiar din pântecul mamei sale ;* ¹⁶ *şi pe mulţi din fiul lui Israel îi va întoarce la Domnul Dumnezeu lor ;* ¹⁷ *şi acesta va merge înaintea Lui cu Duhul şi puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinţilor spre fiul lor şi pe cei neascultători la înţelegerea dreptilor ; pentru ca să înfăţişeze Domnului un popor pregătit*”.

¹⁸ Şi a zis Zaharia către inger : „Pe ce voi cunoaşte aceasta ? Căci eu sunt bătrân, şi femeia mea înaintată în vârstă.” ¹⁹ Şi răspunzînd ingerul, i-a zis : „Eu sunt Gavril, celce stă înaintea lui Dumnezeu, şi sunt trimis să-ţi grăesc şi să-ţi vestesc acestea ; ²⁰ şi iată, vei fi mut şi nu vei putea grăi, până în ziua când se vor împlini acestea, pentrucă n'ai crezut cuvintele mele, care se vor împlini la vremea lor.”

²¹ Poporul însă aşteptă pe Zaharia ; şi se mira că ei zăboveşte *atîta* în biserică. ²² Iară când a eşit, nu putu să li grăească ; şi au înţeles că văzuse o

vedenie în biserică ; şi ei le făcea semne ; şi a rămas mut.

²³ Şi cum s'au împlinit zilele lui de slujbă, s'a dus acasă. ²⁴ Iar după zilele acestea Elisaveta, femeia sa, a rămas grea şi s'a tănuît cinci luni, zicînd : ²⁵ „Astfel a făcut Domnul *miilă* cu mine în zilele în care a voit să rădice defăimarea mea dintre oameni”.

²⁶ Iară în luna a şasea, ingerul Gavril a fost trimis dela Dumnezeu într'o cetate a Galileei, al căria nume eră Nazaret, ²⁷ la o fecioară logodită cu un bărbat, al căruia nume eră Iosif, din casa lui David ; şi numele fecioarei eră Maria. ²⁸ Şi intrînd ingerul la dânsa, a zis : „Bucură-te, cea plină de dar, Domnul este cu tine ; binecuvîntată eşti tu între femei !” ²⁹ Iară ea văzându-l, s'a spăimântat de cuvîntul lui şi cugetă ce se nsemneze oare urarca aceasta. ³⁰ Iar ingerul i-a zis : „Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu ; ³¹ şi iată, vei zămisi în pîntece, şi vei naşte un Fiu, şi-l vei pune numele Iisus. ³² Acesta va fi mare, şi Fiul Celui de sus Se va chema, şi Domnui Dumnezeu îl va da tronul lui David, tatăl Său ; ³³ şi va domni peste casa lui Iacov în veci, şi împărăţia lui nu va avea sfârşit”.

³⁴ Iară Maria a zis către inger : „Cum va fi aceasta, întrucît nu cunosc bărbat ?” ³⁵ Şi răspunzînd ingerul, i-a zis : „Duhul Sfânt se va pogoră peste tine şi puterea Celui de sus, te va umbri ; de acela şi Sfîntul Care Se va naşte, Se va numi Fiul lui Dumnezeu. ³⁶ Iată şi Elisaveta, rudenia ta, care se zicea stearpă, a zămislit şi ea un fiu la bărâneţele ei, şi e a şasea lună *de când* i s'a în-

tâmplat aceasta, ³⁷ că la Dumnezeu nici un lucru nu este cu neputință.” ³⁸ Atunci Maria a zis: „Iată roaba Domnului sunt; Facă-Se cu mine după graiul tău.”

Și s'a dus îngerul dela dânsa.

³⁹ Și sculându-se Maria în zilele acelea, s'a dus degrabă la munte, într'o cetate a lui Iuda; ⁴⁰ și a intrat în casa lui Zaharia, și a salutat pe Elisaveta. ⁴¹ Și cum a auzit Elisaveta salutarea Mariei, a săltat pruncul în pântecele ei, și s'a umplut Elisaveta de Duh Sfânt, ⁴² și a strigat cu glas mare și a zis: „Binecuvântată ești tu între femei și Binecuvântat este rodul pântecelei tale!” ⁴³ Și de unde *cinstea* aceasta pentru mine, ca să vină la mine malca Domnului meu? ⁴⁴ Căci iată, cum a ajuns glasul salutării tale în urechile mele, a săltat pruncul cu bucurie în pântecele meu. ⁴⁵ Și ferice de ceace a crezut că se vor împlini cele spuse ei dela Domnul!”

⁴⁶ Iar Maria a zis: „Mărește sufletul meu pre Domnul” și duhul meu s'a bucurat de Dumnezeu, Mântuitorul meu; ⁴⁷ că a căutat spre smerenia roabei sale; căci iată, deacum mă vor ferici toate neamurile; ⁴⁸ că mi-a făcut mărire Cel Puternic,—sfânt fie numele Lui!—⁴⁹ și mila Lui e din neam în neam peste celce se tem de Dânsul; ⁵⁰ arătat-a țărila brațului Său și a risipit pe cei ce se mândreau cu cugetele inimii lor; ⁵¹ pogorât-a pe cei puternici de pe scaune și a rălăcat pe cei sâcșiți; ⁵² pe cei fiamânzi i-a umplut de bunătați, iară pe cei bogați i-a scos afară deșerti. ⁵³ Primit-a pe Israel sluga Sa, aducându-și aminte de milă, ⁵⁴ cum a grăit părinților noștri, lui Avraam și semănției lui până în veac.”

⁵⁵ Și a rămas Maria împreună cu *Elisaveta* ea la trei luni; și *apoi* s'a întors la casa sa.

⁵⁶ Elisavetei însă i-a venit vremea să nască, și a născut un fiu. ⁵⁷ Și au auzit vecinii și rudeniile ei, că a făcut Domnul milă mare cu dânsa, și s'au bucurat împreună cu ea. ⁵⁸ Iar în ziua a opta au venit să taie împrejur pruncul, și au vrut să-l numească Zaharia, după numele tatălui său. ⁵⁹ Dar răspunzînd mama lui, a zis: „Nu, ci Ioan să se cheme!” ⁶⁰ Și i s'a zis: „Nu se află în neamul tău nimenea, care să se cheme cu acest nume.” ⁶¹ Apoi au făcut semne tatălui lui, cum ar voi să-l chome. ⁶² Iară el cerând o tăbliță, a scris aceste cuvinte: „Ioan este numele lui”. Și s'au mirat toți. ⁶³ Și îndată i s'a deslegat gura și limba lui, și a început a grăi, slăvind pe Dumnezeu.

⁶⁴ Și a cuprins frică pe toți celce locuiau împrejurul lor și s'au vestit toate cuvintele acestea în toată partea muntoasă a Iudeei. ⁶⁵ Și toți celce le auzeau, le păstrau în inima lor și ziceau: „Ce are să fie oare pruncul acesta?”

Și mâna Domnului era peste dânsul.

⁶⁶ Atuncea Zaharia, tatăl lui, s'a umplut de Duh Sfânt și a proorocit, zicînd: ⁶⁷ „Binecuvântat fie Domnul, Dumnezeu lui Israel, că a cercetat și a răscumpărat pe poporul Său; ⁶⁸ și ne-a rădăcat un Mântuitor puternic în casa lui David, slugel sale, ⁶⁹ precum a grăit prin gura sfinților Săi prooroci celor de demult: ⁷⁰ că ne va mântui de vrăjmași noștri și din mâna tuturor celor ce ne urăsc; ⁷¹ făcînd astfel milă cu părinții noștri, și aducându-și aminte de așezîntul Său cel sfânt, ⁷² ce jurămintul cu ... S'a jurat lui Avraam, parintele

nostru, ⁷⁴ că, izbăvind-ne din mâinile vrăjmașilor noștri, ne va da ⁷⁵ să-l slujim fără de frică, viețuind cu sfințenie și cu dreptate înaintea Lui în toate zilele vieții noastre. ⁷⁶ Și tu, Pruncule, te vei chema Prooroc al Celui de sus, căci vei merge înaintea feții Domnului, ca să-l găsești calea, ⁷⁷ și ca să dai poporului Său cunoștința mântuirii, pentru iertarea păcatelor lui, ⁷⁸ prin bunătatea mării Dumnezeului nostru, pentru care ne-a cercetat pe noi Răsăritul celui de sus, ⁷⁹ ca să lumineze pe cei ce ședeau în întuneric și în umbra morții și să îndrepteze picioarele noastre la calea păcii.”

⁸⁰ Iară pruncul creștea și se întărea cu duhul, și a fost în pustie până în ziua când s'a arătat lui Israel.

CAP. 2.

¹ În zilele acelea a eșit poruncă de la Cezarul August, să se înscrie toată lumea ²). ³ Inscrierea aceasta a fost întâia pe când guvernă în Siria Cvirinus. ⁴ Și s'au dus toți să se înscrie, fiecare în cetatea sa. ⁵ S'a suit deci și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeia, la o cetate a lui David, care se chiamă Vitteem,—pentru că el era din casa și din neamul lui David,—ca să se înscrie cu Maria, logodnica sa, care era grea

⁶ Și pe când erau ei acolo, *Maria* i-a venit vremea să nască; ⁷ și a născut pe Fiul său întâiul-născut, L-a înfășat și L-a culcat în iesle, pentru că ei n'au avut loc în casa de odă. ⁸

⁹ Și în partea aceea erau niște păstori, cari mă-

² Bă se înscrie în: nume, adică să se numere (toți oamenii)

neau pe câmp și străjuiau noaptea cu rândul împrejurul turmelor lor. ⁹ Și iată, a stătut înaintea lor un înger al Domnului, și slava Domnului a strălucit peste ei; și s'au spălmântat foarte tare. ¹⁰ Dar îngerul le-a zis: „Nu vă temeți! Căci iată vă vestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; ¹¹ că astăzi în cetatea lui David vi s'a născut un Mântuitor, Care este Hristos Domnul. ¹² Și acesta vă va fi semnul: veți găsi culcat în iesle un prunc înfășat”. ¹³ Și deodată s'a arătat împreună cu îngerul o mulțime de oaste cerească, care slăvea pe Dumnezeu și zicea: ¹⁴ „Slavă întru cel de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!”

¹⁵ Și cum s'au dus îngerii dela ei la cer, păstorii au zis unul către altul: „Să mergem până la Vitteem și să vedem ce s'a făcut cu cuvântul acesta, pe care ni l-a vestit Domnul”. ¹⁶ Și au venit degrabă și au găsit pe Maria și pe Iosif și Pruncul culcat în iesle. ¹⁷ Și văzându-l, au spus ceea ce li se grăise despre Pruncul acesta. ¹⁸ Și toți cei ce au auzit s'au mirat de cele ce au grăit păstorii către dânil. ¹⁹ Iară Maria păstră toate cuvintele acestea, pănându-le în inima sa.

²⁰ Și s'au întors păstorii la turma lor, slăvind pe Dumnezeu pentru toate cele ce au zădărnici și văzuseră, după cum li se spusese.

²¹ Iară când s'au împlinit opt zile, ca să taie împrejur pe Prunc, i s'a pus numele Iisus, care l se dăduse de înger înainte de a Se zemiși El în pân-tecele mamei Sale. ²² Iar când s'au împlinit zilele curățirii lor, după legea lui Moaisă, *Iosif și Maria* au adus pe Prunc la Ierusalim, ca să-L înfățișeze

Domnului, ²³ cum este scris în legea Domnului. I. „Ca tot întâiul născut de parte bărbătească, să fie închinat Domnului” (Eş. XIII, 2), ²⁴ şi să dea jertfă o pereche de turturele sau doi pui de porumb, după cele spuse în legea Domnului.

²⁵ Şi iată, *eră pe atunci* în Ierusalim un om, numit Simeon. Şi Omul acesta *eră* drept şi evlavios; aşteptând mângăirea lui Israel, şi Duhul Sfânt *eră* peste el. ²⁶ Şi i se prevestise de la Duhul Sfânt să nu vadă moarte până nu va vedea pe Hristosul Domnului. ²⁷ Şi a venit *el* în biserică *mişcat* de duhul Sfânt; şi când părinţi au alus pe Pruncul Iisus, ca să săvârşească asupra Lui cele rânduite de lege, ²⁸ acela L-a luat în braţele sale şi a binecuvântat pe Dumnezeu şi a zis: ²⁹ „Acum liberezi pe robul Tău, Stăpâne, cu pace, după cuvântul Tău; ³⁰ căci au văzut ochii mei mântuirea Ta, ³¹ care ai gătit-o înaintea feţii tuturor popoarelor, ³² ca să fie lumină spre luminarea neamurilor şi slava poporului Tău Israel.”

³³ Şi se miră Iosif şi mama Pruncului de cele ce se grăiau despre Dânsul. ³⁴ Şi i-a binecuvântat Simeon şi a zis către Maria, mama Pruncului: „Iată, Acesta este pus spre căderca şi scularoa multora în Israel, şi semn de dispută, ³⁵ ca să se descopere cugetele din multe inimi, şi chiar prin sufletul tău va trece sabie.”

³⁶ Şi mai *eră la Ierusalim* o proorocă, Ana, fata lui Fanul, din neamul lui Asir; aceasta era foarte înaintată în vârstă şi trăise cu bărbatul său şapte ani după fecioria sa; ³⁷ şi aceasta *eră* o văduvă ca de optzeci şi patru de ani, care nu se depărtă de biserică, slujind *lui Dumnezeu* ziua şi noa-

ptea cu post şi rugăciuni. ³⁸ Şi venind şi aceasta în ceasul acela, a dat slavă Domnului şi a grăit de Dânsul tuturor celorce aşteptau izbăvirea în Ierusalim.

³⁹ Şi după ce au săvârşit *ei* toate, după legea Domnului, s'au întors în Galileea, în oraşul lor Nazaret. ⁴⁰ Iară Pruncul creşte şi Se întăreşte cu duhul, umplându-se de înţelepciune; şi Harul lui Dumnezeu *eră* peste Dânsul.

⁴¹ Părinţii lui Iisus se duceau în fiecare an la Ierusalim de sărbătoarea Paştelor. ⁴² Când a împlinit Iisus doisprezece ani, suliindu-se *el* după obiceiul la Ierusalim, de sărbători, ⁴³ şi când sau sfârşit zilele sărbătorilor, întorcându-se *el* *acasă*, a rămas Pruncul Iisus în Ierusalim, şi n'au ştiut Iosif şi Mama Lui, ⁴⁴ Socotind însă că se află cu tovarăşii, au mers cale de o zi, şi L-au căutat printre rudeni şi cunoscuţi; ⁴⁵ dar negăsindu-L, s'au întors la Ierusalim, ca să-L caute. ⁴⁶ Şi după trei zile L-au găsit în biserică, şezând în mijlocul învăţărilor, ascultându-i şi întrebându-i. ⁴⁷ Şi toţi cei ce-L auzeau, se mirau de înţelepciunea şi răspunsurile Lui, ⁴⁸ Şi văzându-L *părinţii Lui*, au rămas ulmiţi; iar Mama lui I-a zis: „Fiule, pentru ce ne-ai făcut aşa? Iată, tatăl Tău şi eu cu mare nelinişte Te căutam.” ⁴⁹ *El* însă le-a zis: „La ce *eră* să Mă căutaţi? Nu ştieaţi oare, că Eu trebuia să fiu în cele ale Tatălui Meu?” ⁵⁰ Dară *el* n'au înţeles vorbele ce li s'au spus. ⁵¹ Şi s'a pogorât Iisus cu dânsii şi a venit în Nazaret, şi le *eră* supus, iar Mama Lui păstră toate cuvintele acestea în inima Sa.

⁵² Şi Iisus propăşeşte cu înţelepciunea, cu vârsta şi cu harul înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor.

CAP. 8.

¹ Iar în anul al cincisprezecilea al domniei Cezarului Tiberie, când erau: Pilat Ponteanul guvernator în Iudeea, Irod tetrarh în Galileea, Filip, fraatele său, tetrarh în Ituria și ținuturile Trahonitidei, și Lisanie tetrarh în Abilena, ² pe vremea arhiepiscopilor Ana și Calaf, — a fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie. ³ Și acesta a străbătut toată laturea Iordanului, propovăduind botezul pocăinței spre iertarea păcatelor, ⁴ cum este scris în cartea cuvintelor lui Isaia prorocul, care zice: „Glasul celui ce strigă în pustie găsiți calea Domnului, netede faceți-l cărările!” Toată valea să se umple și tot muntele și dealul să se pogoare, căile strâmbe să se îndrepte și cele colțuroase să se facă drumuri netede, ⁵ și toată făptura va vedea mântuirea lui Dumnezeu” (Is. XL, 3—5).

⁶ Și zicea Ioan mulțimilor, care veneau să se boteze de dânsul: „Pui de vipere, cine vă spusă fugiți de mânia cea viitoare?” Faceți dară roade vrednice de pocăință, și să nu vă apucați să ziceți în sine: avem tată pe Avraam! Căci vă spun, că Dumnezeu și din pietrele acestea poate să ridice fiul lui Avraam. ⁷ Iată, și securea stă la rădăcina pomilor; deci, tot pomul, care nu face roade bune, se taie și se aruncă în foc.”

⁸ Și-l întreba mulțimile, zicând: „Dar ce să facem?” ⁹ Și el răspunzând, le zicea: „Celce are două haine, să dea celui ce n'are; și celce are hrană, să facă asemenea.”

¹⁰ Și au venit și unii vameși să se boteze de

el și au zis către dânsul: „Învățătorule, ce să facem?” ¹¹ Iară el li-a zis: „Să nu cereți nimic mai mult decât vă este rânduit.”

¹² Și-l întrebau și ostașii, zicând: „Dar noi ce să facem?” Și el le-a zis: „Pe nimeni să nu părăți, nici să obișnușiți, și să vă mulțămniți cu solda voastră.”

¹³ Pe când însă poporul era în așteptare și se întrebau toți în inimile lor despre Ioan, de nu cumva este el Hristosul, ¹⁴ Ioan le răspundea tuturor și le zicea: „Eu vă botez cu apă; vine însă Cel mai tare decât mine, căruia nu sunt vrednic să-l dezleg cureaua încălțămintelor Lui; Acela vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc. ¹⁵ El are lopata în mână Sa, și va curăți aria Sa, și grâul îl va aduna în grânarul Său, iar pieava o va arde cu foc nestins.”

¹⁶ Acestea și alte multe spuneă el, când învăța poporul.

¹⁷ Iară Irod Tetrarhul, fiind muștrat de dânsul pentru Irodiada, femeia fratelui său Filip și pentru toate relele, care le făcea Irod, ¹⁸ a mai adăugat la toate celelalte rele și pe aceea, că a închis pe Ioan în temniță.

¹⁹ După ce însă s'a botezat tot poporul, botezându-se și Iisus și rugându-se, s'a deschis cerul, ²⁰ și Duhul Sfânt s'a pogorât peste El în chip trupeș, ca un porumb, și un glas s'a auzit din cer, zicând: „Tu ești Fiul Meu iubit; în Tine e bunăvoința Mea.”

²¹ Iar Acela, pentru care fusese glasul lui Dumnezeu, adică Iisus, era ca de treizeci de ani, când a început slujirea Sa, fiind, după cum se credea, fiul lui Iosif, al lui Heli, ²² al lui Matât al lui Levi, al lui Melchi, al lui Iană, al lui Iosif; ²³ al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui

Naghè; ²⁵ al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semel, al lui Iosif, al lui Iúda; ²⁷ al lui Ioană, al lui Risà, al lui Zorobabel, al lui Salatiil, al lui Nirie; ²⁸ al lui Melchi, al lui Adî, al lui Cosâm, al lui Elmodâm, al lui Ir; ²⁹ al lui Iosie, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Matât, al lui Levi; ³⁰ al lui Simeon, al lui Iúda, al lui Iosif, al lui Ionân, al lui Eliachim; ³¹ al lui Melèa, al lui Mainân, al lui Matatâ, al lui Natân, al lui David; ³² al lui Iesèl, al lui Ovid, al lui Boóz, al lui Salmôn, al lui Naason; ³³ al lui Amînadâv, al lui Arâm, al lui Esrôm, al lui Fares, al lui Iúda; ³⁴ al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Târa, al lui Nahôr; ³⁵ al lui Serûh, al lui Ragâv, al lui Faléc, al lui Evèr, al lui Salâ; ³⁶ al lui Cainân, al lui Arfaxâd, al lui Sim, al lui Nôe, al lui Lamèh; ³⁷ al lui Matusâla, al lui Enòh, al lui Iaréd, al lui Maleièl, al lui Cainân; ³⁸ al lui Enòs, al lui Sit, al lui Adâm, al lui Dumnezeu.

CAP. 4.

¹ Iisus plin de Duh Sfânt, S'a întors de la Iordan, și S'a dus de Duhul în pustie, ² unde S'a ispitit de diavolul patruzeci de zile; și în zilele acelea n'a mâncat nimica; iar dupăce s'au sfârșit ele, a flămânzit. ³ Și diavolul I-a zis: „De ești Fiul lui Dumnezeu, zi pietrelor acestea ca să se facă pâine.” ⁴ Iară Iisus I-a răspuns și a zis: „Scrie este, că nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu.” (Deut. VIII, 3).

⁵ Și luându-L diavolul într'un munte înalt, I-a arătat într-o clipă toate împărățiile lumii, ⁶ și I-a zis diavolul: „Ție-Ți voi da stăpânirea peste toate

cestea, și slava lor, că mi-I dată mie, și cui voesc, o dau; ⁷ așa dară de Te vei închina înaintea mea, a ta va fi toată.” ⁸ Și răspunzînd Iisus, I-a zis: „Îpsește dela Mine, satană! Căci scris este: Domnulul Dumnezeului Tău să te închini, și numai Lui să-I slujești!” (Deut. VI, 13).

⁹ Și L-a dus diavolul în Ierusalim, și-punându-L pe aripa bisericii, I-a zis: „De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te de aici jos, ¹⁰ căci este scris: ngerilor Săi va porunci pentru Tine, ca să Te păcească, ¹¹ și Te vor purta pe mâini, ca nu cumva să-Ți lovești piciorul de vre-o piatră.” (Ps. XC 12) ¹² Iară Iisus răspunzînd, I-a zis: „Zis este: să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău!” (Deut. VI, 16).

¹³ Și sfârșind toată isptita, s'a dus diavolul dela Dânsul până la o vreme *mai potrivită*.

¹⁴ Și S'a întors Iisus în puterea duhului în Galileea, și s'a lăștit vestea despre Dânsul în tot ținutul dimprejur. ¹⁵ Și El învăță prin sinagogile lor, slăvit de toți.

¹⁶ Apoi a venit în Nazaret, unde fusese crescut, și după obiceiul Său, a intrat într-o zi de sâmbătă în sinagogă; și S'a sculat să citească; ¹⁷ și I s'a dat cartea proorocului Isaia; și deschizînd cartea, a aflat locul, unde eră scris: ¹⁸ „Duhul Domnului este preste Mine, pentru că El M'a uns să aduc veste bună celor săraci, și M'a trimis să vindec pe cei ce au inima zdrobită, să vestesc robilor izbăvire și orbilor vedere; să las pe cei strămtorați slobozi, ¹⁹ și să vestesc anul milii Domnului.” (Is. LXI, 1-2). ²⁰ Și închizînd cartea, a dat-o slujitorului, și a șezut. Și ochii tuturor celor din sinagogă erau aținți spre El; ²¹ și El a început să li grăiască, zi-

când: „Astăzi s'a împlinit scriptura aceasta, pe care ați auzit-o”.³² Și toți îl mărturiseau și se mirau de cuvintele harului, care leșeau din gura Lui, și ziceau: „Au nu este acesta feciorul lui Iosif?”³³ Iară El a zis către ei: „Negreșit, îmi veți spune zicătoarea aceasta: doftore, vindecă-te pe sineți; *adece* îmi veți zice: fă și alcea, în patria Ta, câte am auzit că s'au făcut în Capernaum.”³⁴ Dară adevărul vă grădesc, — adaoase El, — că niciun proroc nu este primit în patria sa.³⁵ Dară adevărul vă spun, multe văduve erau în Israel în zilele lui Ilie, când s'a închis cerul trei ani și șase luni, încât s'a făcut foamete mare peste tot pământul;³⁶ și la nici una din ele n'a fost trimis Ilie, decât numai la o femeie văduvă în Sarepta Sidonului.³⁷ Și mulți leproși erau în Israel *pe vremea* prorocului Elisel, și nici unul din ei nu s'a vindecat, decât numai Neeman Sirianul.”

³⁸ Și auzind acestea, toți cei din sinagogă s'au umplut de mânie;³⁹ și sculându-se, L-au scos afară din cetate, și L-au dus până în sprinceana munte-lui, pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce jos,⁴⁰ dară El, trecând prin mijlocul lor, S'a dus; și s'a pogorât la Capernaum, o cetate a Galileei⁴¹ și învăță *poporul* sâmbăta. ⁴² Și se mirau toți de învățătura Lui, căci cuvântul Lui era plin de putere.

⁴³ Și în sinagoga *aceea* era un om, care avea duh de drac necurat, și *acesta* strigă cu glas tare, ⁴⁴ zicând: „O! ce ai cu noi, Iisuse Nazarine? Ai venit să ne pierzi? Te știi cine ești: Sfântul lui Dumnezeu”.⁴⁵ Iisus însă l-a certat, zicând: „Taci și ești din *omul* acesta!” Și dracul trântindu-l pe

om în mijlocul *adunării*, a eșit dintr'însul, nevătă-mându-l nicidecum.⁴⁶ *Atuncea* s'a făcut frică peste toți și grăiau unul către alții, zicând: „Ce însemnează aceasta, că El poruncește cu stăpânire și putere duhurilor necurate, și ies?”⁴⁷ Și s'a lățit vestea despre Dânsul prin toate locurile de prinprejur.

⁴⁸ Iar după ce a eșit din Sinagogă, S'a dus la casa lui Simon, iar soacra lui Simon era cuprinsă de friguri rele, și L-au rugat pentru dânsa;⁴⁹ Iar El stând lângă ea, a certat frigurile și au lăsat-o; și ea s'a sculat îndată și li-a slujit.

⁵⁰ Asfințind însă soarele, toți câți aveau bolnavi de felurite boale, i-aduceau la Dânsul; iar El punându-și mâinile pe fiecare din ei, îi vindecă,⁵¹ Și leșeau și dracii din mulți, strigând și zicând: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu”. El însă certându-i, nu-i lăsa să grăiască că știau, că-i Hristosul.

⁵² Iar dacă s'a făcut ziua, a eșit *de acolo* și S'a dus într'un loc pustiu; și mulțimea căutându-L, a venit la Dânsul și-L oprea de a se duce dela ei.⁵³ El însă li-a zis: „Mi se cuvine să binevestesc împărăția lui Dumnezeu și altor cetăți, că pentru aceasta sunt trimis.”⁵⁴ Și *sa dus de* a propoveduit prin sinagogle Galileei.

CAP. 5.

¹ Olată însă, când Iisus stătea lângă lacul Genisaretului și mulțimea se îngrămădea împrejurul Lui, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu,² a văzut stând lângă iac două luntre, iar pescarii fiind ieșiți din ele, își spălau mrejele,³ Și suindu-Se în una din *aceste* luntre, care era a lui Simon, l-a

rugat pe acesta s'o depărteze puțin de mal, și ș-
zind, învăță din luntre poporul.

⁴ Iară când a conștient de a grăi, a zis către Si-
mon : „Inaintează spre adânc și vă aruncați mre-
jele pentru pescuire”. ⁵ Și răspunzînd Simon, a zis
către Dănsui : „Învățătorule, toată noaptea ne-am
ostent și n'am prins nimic; dar fiind că zici Tu,
voi aruncă mreja”. ⁶ Și făcînd aceasta, au prins
multime multă de pești, încît se rupea mreja lor.
⁷ Și au făcut semn tovarășilor celor din cealaltă
luntre, ca să vină să îl ajute; și au venit, și au
umplut amîndouă luntrele încît acestea se afundau.
⁸ Iar Simon Petru văzînd *aceasta*, a căzut la pi-
cioarele lui Iisus, zicînd : „Ești dela mine, Doamne,
că sunt om păcătos !” ⁹ Căci pentru pescuirea peș-
tilor ce prinseseră îl cuprinsese frica pe el și pe toți
cei cu el, ¹⁰ deasemenea și pe Iacov și pe Ioan, fiul
lui Zevedeu, cari erau tovarăși lui Simon. *Atuncea*
Iisus a zis către Simon : „Nu te teme ! Deacum
vei fi pescuitor de oameni”. ¹¹ Și trăgînd luntrele
la mal, au lăsat toate, și l-au urmat Lui.

¹² Și întîmplându-se să fie Iisus într'o cetate,
iată *a venit* un om plin de lepră, și văzînd pe Iisus,
a căzut pe fața sa, rugându-L și zicînd : „Doamne,
de ai vrea, poți să mă curățești !” ¹³ Și întinzînd
Iisus mîna, s'a atins de el, și a zis : „Voesc, cură-
țește-te !” Și îndată s'a dus lepra de pe dănsul.
¹⁴ Și El i-a poruncit să nu spună *aceasta* nimănui,
ci mergînd, să se arate preotului și să ducă, pentru
curățirea sa, jertfă, cum a poruncit Moise, spre
încredințarea lor. ¹⁵ Vestea însă despre Dănsul se
lăcea tot mai mult și se adunau gloate multe să-L

asculte și să se vindece de boalele lor; ¹⁶ iară El
se ducea în pustie și se ruga

¹⁷ Și într-una din zile, când Iisus învăța, iar fa-
risei și învățători de lege, veniți de prin toate sa-
tele Galileei și Iudeei și din Ierusalim, sedeau *acolo*,
și puterea Domnului se arată în vindecarea *bol-
navilor*; ¹⁸ iată niște oameni au adus pe un pat
un om, care era paralizat, și căutau să-l vîre în
casă și să-l pună înaltea lui Iisus; ¹⁹ și din pri-
cina poporului negăsind peunde să-l vîre, s'au
sui pe acoperiș și l-au lăsat printre țigle cu patul
în mijlocul *adundrit*, înaltea lui Iisus. ²⁰ Și văzînd
El credința lor, a zis celui *bolnav* : „Omul, și se
iartă păcatele !” ²¹ Iar cărturarii și fariseii au înce-
put a cugeta, zicînd : „Cine-l acesta, care grăește
hule ? Cine poate să ierte păcatele, decît numai
unul singur Dumnezeu ?” ²² Iisus însă cunoscînd
gîndurile lor, îl-a răspuns și a zis : „Ce gîndiți în
inimile voastre ?” ²³ Ce este mai lesne : A zice : și
se iartă păcatele tale, sau a zice : scoală și umblă ?
²⁴ Dară ca să știți, că Fiul Omului are putere pe
pămînt de a ierta păcatele, zice paralizatului : ție-ți
zic : scoală, ia-ți patul și du-te la casa ta !” ²⁵ Și
Acela s'a sculat îndată înaltea lor, și-a luat *patul*,
pe care zăcuse, și s'a dus la casa sa, slăvînd pe
Dumnezeu. ²⁶ *Atuncea* l-a cuprins mirarea pe toți
și au slăvit pe Dumnezeu și s'au umplut de spaimă,
zicînd : „*Lucruri minunate am văzut astăzi*”.

²⁷ După acestea eșînd Iisus *de acolo*, a văzut
pe un vameș, anume Levi, șezînd la vamă și l-a
zis : „Urmează-Mi !” ²⁸ Și *acela* lăsînd toate, s'a
sculat și l-a urmat. ²⁹ Și l-a făcut Levi ospăț ma-
re în casa sa; și eră *acolo* multime multă de va-

meși și alții, care se ospătau cu dânșii. ¹⁰ Iară cărturarilor lor și fariseii cărteau și ziceau către ucenicii Lui: „Pentruce mâncați și beți cu vameși și cu păcătoși?” ¹¹ Și răspunzînd Iisus, a zis către dânșii: „N'au nevoie de doctor cei sănătoși, ci cei bolnavi. ¹² N'am venit să chem la pocăință pe cei drepți, ci pe cei păcătoși.”

¹³ Iară ei au zis către Dănsul: „Pentruce ucenicii lui Ioan postesc adesea și fac rugăciuni, deasemenea și al fariseilor, iară ai Tăi mănîncă și beau?” ¹⁴ Iar El a zis către dânșii: „Puteți voi oare să faceți pe nuntași să postească, cîta vreme mirele este cu dânșii?” ¹⁵ Vor veni însă zile, cînd se va lua mirele dela dânșii și atunci, în zilele acelea, vor posti.” ¹⁶ Și li-a spus și o pildă, zicînd: „Nimenia nu tac petec din o haină nouă ca să-l pună la o haină veche; altmintrelea, și pe cea nouă o strică, și *nici* la cea veche nu se potrivește petecul luat din cea nouă.” ¹⁷ Și nimenia nu pune vin nou în burduf vechiu; altmintrelea, vinul cel nou sparge burduful, și se varsă și el și burduful se pierde; ¹⁸ ci vinul cel nou trebuie să se pună în burduf nou și amîndouă se vor păstra.” ¹⁹ Și nimenia dupăce a băut vin vechiu nu va voi să bea îndată de cel nou, căci zice: cel vechiu e mai bun.”

CAP. 6.

¹ Iar în sîmbăta adoua după întâia sîmbătă a paștelor, l-a întîmplat lui Iisus să treacă prin sămănături, și ucenicii Lui rupeau spice și frecîndu-le în palme, mâncau. ² Iară unii din farisei li-au zis: „Pentruce faceți ceea ce nu se cuvine a face

sîmbăta?” ³ Și răspunzînd Iisus, li-a zis: „Au doară n'ați citit, ce a făcut David, cînd a flămînzit el și ceile erau cu dănsul: ⁴ cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și a luat pînile punerii înalte, pe care nu se cădea să le mănînce decît numai preoții, și a mîncat și a dat și celorce erau cu dănsul?” ⁵ Apoi li-a zis, că Fiul Omului este stăpîn și al sîmbetei.

⁶ Iară în altă sîmbătă s'a întîmplat să între El într'o sinagogă și să învețe. Și eră acolo un om, care aveă mîna dreaptă uscată. ⁷ Și-L pîndeau cărturarilor și fariseii de va vindeca pe cîinev sîmbăta, ca să-l găsească vină. ⁸ El însă știea gîndurile lor, și a zis omului celui cu mîna uscată: „Scoală și stă în mijloc!” Și acela s'a sculat. ⁹ Atuncea Iisus li-a zis: „Vă întreb: ce se cade sîmbăta: a face bine, sau a face rău? A mîntui un suflet, sau a pierde?” Iară ei tăceau. ¹⁰ Apoi prîvindu-l pe toți, a zis omului aceluia: „Întinde-ți mîna!” Și el a făcut așa; și s'a făcut mîna lui sănătoasă, ca cealaltă. ¹¹ Iară ei s'au umplut de mînie și se sfătuiă între dânșii ce ar trebui să facă lui Iisus.

¹² În zilele acelea S'a dus Iisus la munte să Se roage și a petrecut toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu. ¹³ Iar cînd s'a făcut ziulă, a chemat pe ucenicii Săi și a ales din ei doisprezece, pe care i-a numit și apostoli, ¹⁴ și anume: pe Simon, pe care l-a mai numit și Petru, și pe Andrei, fraatele lui; pe Iacov și pe Ioan; pe Filip și pe Varfolomei; ¹⁵ pe Matei și pe Tomă; pe Iacov al lui Alfeu și pe Simon, numit Zilotul; ¹⁶ pe Iuda al

lui Iacov și pe Iuda Iscarioteanul, care și vânzător s'a făcut.

¹⁷ Și pogorându-se cu dânșii, a stătut pe un loc așezat, unde se aflau mulțime de ucenici de-a Săi, și mulțime multă de popor din toată Iudeea și din Ierusalim și depe țărmul Tirului și al Sidonului, cari veneau să-L asculte și să se vindece de boatele lor; ¹⁸ deasemenea se vindecau și cei chinuți de duhuri necurate. ¹⁹ Și toată mulțimea căută să se atingă de Dânsul, pentru că legea dintrinsul o putere și vindece pe toți. ²⁰ Și rădicându-l și El ochii preste ucenicii Săi, a zis :

Ferice de voi, săracilor, că a voastră este împărăția lui Dumnezeu ! ²¹ Ferice de voi, cei ce flămânziți acum, că vă veți sătura ! Ferice de voi, cei ce plângeți acum, căci veți râde ! ²² Ferice de voi, de vă vor uri oamenii, și de vă vor despărți, și de vă vor ocări, și vor socoti numele vostru, ca un rău, pentru Fiul Omului ! ²³ Bucurați-vă în ziua aceea și vă veseliți, căci iată plata voastră este multă în ceruri ; pentru că tot așa au făcut și părinții lor proorociilor. ²⁴ Însă voi vouă, bogiți lor, că v'ați luat mângăerea voastră ! ²⁵ Vai vouă celor ce sunteți sătui acum, că veți flămânzi ! Vai vouă, celor ce râdeți acum, căci veți plânge și vă veți tângui ! ²⁶ Vai vouă, când toți oamenii vă vor grăi de bine ; pentru că așa au făcut părinții lor proorociilor celor mincinoși !

²⁷ „Iar vouă, celor ce ascultați, vă zic să iubiți pe vrăjmașii voștri și celor ce vă urăsc să li faceți bine ! ²⁸ Binecuvântați pe cei ce vă blestemă, și pentru cei ce vă obișduiesc rugați-vă ! ²⁹ Celui ce te lovește peste un obraz, întoarce-l și pe celălalt ;

și pe cei ce îți ia ha'nă, nu-l opri să-ți ia și cămașa ! ³⁰ Tot celui ce-ți cere, dă-l, și celui ce a luat ale tale, nu-l cere înapoi ! ³¹ Și cum voiți ca să vă facă oamenii, faceți-le și voi asemenea ! ³² Și de iubiți pe cei ce vă iubesc, ce mulțămită vi se cuvine ? Căci și păcătoșii iubesc pe cei ce-i iubesc, ³³ Și de faceți bine celor ce vă fac bine, ce mulțămită vi se cuvine ? Căci și păcătoșii aceeași fac. ³⁴ Și de dați împrumut aceluia, dela care nădăjduiți să luați înapoi, ce mulțămită vi se cuvine ? Căci și păcătoșii dau împrumut păcătoșilor, ca să i-a înapoi întocmai. ³⁵ Voi însă să iubiți pe vrăjmașii voștri, și să faceți bine și să împrumutați, neașteptând nimic, și veți avea plată mare și veți fi fiii Celui de sus ; că El este bun și cu cei nemulțămitori și răi. ³⁶ Fiți deci, milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv !

³⁷ „Nu judecați, și nu veți fi judecați ; nu osândiți, și nu veți fi osândiți ; lertați, și vi se va lerta. ³⁸ Dați, și vi se va da ; turna-se-va în sânul vostru măsură bună, scuturată, îndesată și cu vârf ; căci cu ce măsură veți măsură, vi se va măsură și vouă “

³⁹ Și li-a spus și o plidă : „Au poate orb pe orb să povățuiască ? Nu vor cădea oare amândoi în groapă ?

⁴⁰ „Nu este ucenic mai presus de dascalul său, dar tot ucenicul desăvârșit va fi ca dascalul său.

⁴¹ „Dece dară vezi paiul cel din ochiul fratelui tău, iar bărna cea din ochiul tău nu o simți ? ⁴² Sau cum poți să zici fratelui tău : frate, lasă să scot paiul din ochiul tău, când tu nu-ți vezi bărna din ochiul ? Fățarnice, scoate întâiu bărna din o-

chilul tău, și atunci vei vedea să scoți painul din ochiul fratelui tău.

⁴³ „Căci nu este pom bun, care să facă roade rele; nici pom rău, care să facă roade bune; ⁴⁴ căci fiecare pom se cunoaște după roada sa; căci nu se adună smochine din mărăcini, nici din spini nu se culeg struguri. ⁴⁵ Omul bun din vistieria cea bună a inimii sale scoate *lucruri* bune; iară omul cel rău din vistieria cea rea a inimii sale scoate *lucruri* rele; căci din prisosința inimii grădește gura lui.

⁴⁶ „Dar ce Mă chemați: Doamne, Doamne, și nu faceți ce zic? ⁴⁷ Am să vă spun cui se aseamănă tot celce vine la Mine de ascultă cuvintele Mele și le face: ⁴⁸ se aseamănă omului, care când a zidit casă, a săpat și a făcut șanț adânc și a pus temelie pe piatră; de aceea, când a venit puhoiul și râul a lovit casa aceea, n'a putut-o clăti, căci eră întemeiată pe piatră. ⁴⁹ Iar celce ascultă *cuvintele Mele* și nu le face, este asemenea omului, care și-a zidit casa pe pământ, fără temelie, care, când a lovit-o apa, îndată a căzut, și a fost căderca casei aceleia mare.”

CAP. 7.

¹ Iară după ce *Iisus* a sfârșit de spus toate cuvântările acestea în auzul poporului, a intrat în Capernaum. ² Și un slujitor al unui sutaș, care eră prețuit de acesta, eră bolnav de moarte. ³ Și auzind *sutașul* de *Iisus*, a trimis la El niște bătrâni de ai iudeilor, ca să-L roage să vie și să tămăduască pe sluga sa. ⁴ Iară și venind la *Iisus*, L-au

rugat stăruitor zicând: „*Sutașul acesta* este vrednic să-l faci aceasta, ⁵ căci lubește poporul nostru și sinagoga ei ne-a făcut-o”. ⁶ Și s'a dus *Iisus* cu dânșii. Dar pe când se află nu departe de casă, *sutașul* a trimis la Dânsul pe niște prieteni, să-l zică: „Doamne, nu te osteni, căci nu sunt vrednic ca să intrii sub acoperământul meu; ⁷ de aceea nici nu m'am socotit vrednic să vin la Tine; ci zi numai cu cuvântul și se va vindeca slujitorul meu. ⁸ Căci și eu, care-s om sub stăpânire, am sub mine ostași și zic unuia: dute! și se duce; și altuia *ii* zic: vino! și vine; și slugii mele *ii* zic: „fă cutare treabă! și face”. ⁹ Și auzind *Iisus* acestea, S'a mirat de ei; și întorcându-Se, a zis către mulțimea, care venea după Dânsul: „Vă spun, nici în Israel n'am găsit atâta credință”. ¹⁰ Și întorcându-se trimișii acasă, au găsit pe slujitorul cel bolnav însănătoșat.

¹¹ Și s'a întâmplat după aceasta să meargă *Iisus* într-o cetate, numită Nain; și au mers împreună cu Dânsul mulți ucenici de ai Lui și mulțime multă. ¹² Iar când s'au apropiat de poarta cetății, iată scoteau un mort, fiu unic la mama lui, și aceasta era văduvă; și eră cu dânsa mulțime multă din cetate. ¹³ Și văzând-o Domnul, l s'a făcut milă de ea, și i-a zis: „Nu plânge!” ¹⁴ Și apropiindu-Se, S'a atins de pat; și oprindu-se celce-l duceau, a zis *Iisus*: „Tinare, ție-ți grăesc, scoală!” ¹⁵ Și s'a sculat mortul și a început a grăi, și *Iisus* l-a dat mamei lui. ¹⁶ Atuncea a luat frica pe toți și slăveau pe Dumnezeu, zicând, că Prooroc mare s'a rădăcat între noi și că Dumnezeu a cercetat pe poporul Său. ¹⁷ Și s'a lăsat asemenea veste despre El în toată Iudeea și în toate ținuturile deprinprejur.

¹⁹ Și despre toate acestea au vestit lui Ioan ucenicii lui. ²⁰ Și chemând Ioan pe doi din ucenicii săi, i-a trimis la Iisus să întrebe: „Tu ești Celce are să vie, sau să așteptăm pe altul?” ²¹ Și venind acești bărbați la Iisus, au zis: „Ne-a trimis Ioan Botezătorul la Tine, să întrebăm: Tu ești cel ce are să vie, sau să așteptăm pe altul?” ²² El însă a vindecat în ceasul acela pe mulți de boale, și de neputințe, și de dhuri necurate, și multor orbi le-a dăruit vedere. ²³ Și răspunzând Iisus, li-a zis: „Duceți-vă și spuneți lui Ioan celece ați văzut și ați auzit: că orbii văd, ologii umblă, leproșii se curăță, surzii aud, morții învie, săracii binevestesc” și ferice de celce nu se va sminti de Mine”.

²⁴ Iară dupăce s'au dus trimișii lui Ioan, a început Iisus să grăiască mulțimii de Ioan: „Ce ați eșit să vedeți în pustie? Oare trestie bătută de vânt? ²⁵ Sau ce ați eșit să vedeți? Oare om îmbrăcat în haine scumpe? Iată celce se îmbracă în haine scumpe și trăesc în desfătări, se află la curțile împărațesii. ²⁶ Atunci ce ați ieșit să vedeți? Au doar vr'un prooroc? Da, vă zic, și mai mult decât prooroc. ²⁷ Acesta este despre care s'a scris: iată Eu trimit pe Ingerul Meu înaintea feții Tale, care va pregăti calea Ta înaintea Ta. (Mal. III, 1). ²⁸ Căci vă spun: dintre cei născuți de femei nu este nici un prooroc mai mare decât Ioan Botezătorul; dar cel mai mic în Împărăția lui Dumnezeu este mai mare decât el.”

²⁹ Și tot poporul, care li ascultă, și vameșii au dat slavă lui Dumnezeu, botezându-se cu botezul lui Ioan; ³⁰ iar fariseii și învățătorii de lege au le-

pădat voea lui Dumnezeu cea pentru el, nebotezându-se dela el.

³¹ Domnul însă a zis: „Cu cine dară voi asemăna pe oamenii neamului acestuia? Și cui se aseamănă ei?” ³² Ei se aseamănă cu copiii cari stau pe uliță și se strigă unul pe altul și zic: „Cântatu-v'am din fluer, și n'ați jucat; cântece de jale v'am cântat și nu ați plâns.” ³³ Căci a venit Ioan Botezătorul nemâncând pâine și nebând vin și ziceți: are drac. ³⁴ A venit Fiul Omului, Care mănâncă și bea, și ziceți: iată un om, căruia îi place să mănânce și să bea vin, prietenul Vameșilor și al păcătoșilor. ³⁵ Și înțelepciunea s'a îndreptățit de către toți fiii ei”.

³⁶ Unul din fariseii însă a rugat pe Iisus ca să mănânce cu dânsul, și intrând în casa fariseului, s'a așezat la masă. ³⁷ Și iată, o femeie din cetate, care era păcătoasă, aflând că stă la masă în casa fariseului, a adus un vas de alabastru cu mir, ³⁸ și stând la spate, lângă picioarele Lui și plângând, a început a uda picioarele Lui cu lacrimi și a le șterge cu părul capului său și-l sărută picioarele, și le ungea cu mir. ³⁹ Iar fariseul, care-l poftise, văzând *aceasta*, a zis în sine: „Acesta, de-ar fi prooroc, ar ști cine și ce fel de femeie se atinge de El, că este păcătoasă”. ⁴⁰ Și începând Iisus a vorbi, a zis către dânsul: „Simone, am să-ți spun ceva”. Și el a zis: „Învățătorule, spune!” ⁴¹ Iar Iisus a zis: „Un cămătar oarecare avea doi datornici unul datorez cincisute de dinari, iar altul cincizeci. ⁴² Și neavând ei cu ce plăti, a iertat amândurora datoria. Spune deci, care din ei îl va iubi mai mult?” ⁴³ Și răspunzând Simon, a zis: „Săcot că acela, căruia i-a iertat mai mult”.

Zisu-l-a *Isus* : „Drept ai judecat”. „Și întorcându-se către femei, zise lui *Simon* : „Vezi femeia aceasta ? Am intrat în casa ta, și apă pe picioarele mele nu ai dat, iar aceasta cu lacrimi mi-a ȳdat picioarele și le-a șters cu părul capului ei ; ” sărutare nu Mi-ai dat, iar aceasta decând am intrat nu încetează a-Mi sărută picioarele ; ” cu undelemn capul nu Mi l-ai uns, iară aceasta cu Mir Mi-a uns picioarele. ” De aceea îți zic : se iartă păcatele ei cele multe, pentrucă a iubit mult, iar cui să iartă mai puțin, mai puțin lubeste”. „Iară către dânsa a zis : „Ți se iartă păcatele ! ” ” Și cele ce dedau la masă cu Dânsul au început a zice în sine : „Cine-l Acesta, care iartă și păcatele ? ” ” *Isus* însă a zis către femei : „Credința ta te-a mântuit, mergi în pace ! ”

CAP. 8.

¹ După aceasta *Isus* a mers prin orașe și prin sate, propoveduind și binevestind împărăția lui Dumnezeu, și erau cu el cei doisprezece, ² și niște femei care fuseseră vindecate de duhuri rele și de boale și anume : *Marla Magdalina*, din care ieșiseră șapte draci, ³ și *Ioana*, femeia lui *Huza*, ministrul *curții* lui *Irod*, și *Suzana*, și altele multe, care-l slujeau din averile lor.

„Adunându-se însă mulțime multă și venind la Dânsul locuitori de prin cetăți, li-a grăit în pilde, zicând :

⁶ „Esit-a sămănătorul să samene sămânța sa ; și când sămână ei, unele semințe au căzut lângă drum și au fost călcate și paserile cerului le-au mâncat ;

” altele au căzut pe piatră, și dupăce au răsărit, s’au uscat, pentrucă nu aveau umezeală ; ” altele au căzut în mijlocul spinilor și crescând spinii, le-au înădușit : ” iară altele au căzut pe pământ bun, și răsărind, au făcut rod însuțit”. Ac-este zicând, a strigat : „Cele care urechi de auzit, să audă ! ”

” Și L-au întrebat ucenicii Lui, zicând : „Ce însemnează pilda aceasta ? ”

¹⁰ Iară El a zis : „Vouă vi-e dat a ști tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți li se spune numai în pilde, ca privind să nu vadă, și auzind să nu priceapă. ” Iar pilda aceasta înseamnă : Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu. ¹¹ Iar cele delângă drum, sunt cei cari ascultă, apoi vine diavolul și ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva crezând, să se mântulască ; ¹² cele de pe piatră, sunt cei cari când aud, primesc cu bucurie cuvântul ; aceștia însă n’au rădăcină, cari pânăla o vreme, cred, iar în vreme de ispită cad ; ¹³ cele căzute în spinii, sunt cei cari ascultă cuvântul, dar luându-se cu grijile, și bogățiile și plăcerile vieții, se meacă, și nu aduc roadă ; ¹⁴ iar cele de pe pământ bun, aceștia sunt cei cari, ascultând cuvântul, îl păstrează în inima lor, curată și bună, și aduc roadă prin răbdare.

¹⁵ „Nimene nu aprinde lumânarea și o acopere cu vas, sau o pune sub pat ; ci o pune în sfeșnic, ca celce intră să vadă lumina. ” Căci nu este lucru tălănit, care să nu lase la iveală ; nu-i nimic ascuns, care să nu se vădească și să nu lase la iveală ¹⁶ Deci, luați sama cum auziți : căci celuce are l se va da, iar celuce nu are și ce i se pare că are, l se va lua”.

¹⁷ Atuncea au venit la Dânsul mama și frații Lui,

și nu se puteau apropia de El din pricina poporului. ²⁰ Și I s'a spus, zicând: „Mama Ta și frații Tăi stau afară, dorind să te vadă”. ²¹ Iară El răspunzând, a zis către dânșii: „Mama mea și frații mei sunt acești, cari ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l fac”.

²² Iar intru una din zile S'a suit *Iisus* cu ucenicii Săi într-o luntre și a zis către dânșii: „Să trecem de ceaparte de lac.” ²³ Și au plecat. ²⁴ Dar pe când pluteau ei, *Iisus* a adormit, iar pe lac s'a stărnit un vânt vijelios și-l acopereau valurile și-i primejdulau. ²⁵ Iară ei apoplinđu-se de Dânsul, L-au deșteptat, zicând: „Învățătorule, învățătorule, ne prăpădim!” Iară ei sculându-Se, a certat vântul și valurile apei, și *acestea* au conștient și s'a făcut liniște. ²⁶ Apoi a zis către dânșii: „Unde-i credința voastră?” Iar ei, cuprinși fiind de frică și de mirare, ziceau unul către alții: „Oare cine-i Acesta, că poruncește și vântului și apei, și-L ascultă.”

²⁷ Între *acestea* au sosit în țara Gadarenilor, care este în fața Galileei. ²⁸ Iar după ce a eșit pe uscat, L-a întâmpinat un om din cetate, care avea draci de multă vreme și cu haină nu se îmbracă, nici nu trădea în casă, ci prin morminte. ²⁹ Văzând însă pe *Iisus* și strigând, s'a aruncat înaintea Lui și a zis cu glas tare: „Ce ai cu mine, *Iisus* Fiul Dumnezeului Celui de sus? Te rog nu mă munci!” ³⁰ Căci *Iisus* poruncise duhului celui necurat să iasă din omul acela, căci de multă vreme îl apucase, și deși era păzit și se lega cu lanțuri și cu cătuș, el sfărma legăturile și era alungat de dracul prin pustie. ³¹ Și l-a întrebat *Iisus* zicând: „Cum îți este numele?” Iară el a zis: „legheon;” că mulți draci intraseră

întrânsul. ³² Și *aceștia* îl rugau pe *Iisus*, ca să nu îi poruncească să se ducă în adânc. ³³ Și eră acolo o turmă mare de porci, care păștea pe deal și *aceștia* L-au rugat să li îngăduie să intre întrânsii. Și El li-a îngăduit. ³⁴ Și fiind dracii din om, au intrat în porci, și s'a aruncat turma de pe mal în lac și s'a înecat. ³⁵ Iară păstorii văzind ceeace se făcuse, au fugit și au spus în cetate și prin sate. ³⁶ Și au eșit oameni să vadă ceeace se făcuse; și venind la *Iisus*, au găsit pe omul, din care eșiseră dracii, șezând la picioarele lui *Iisus*, îmbrăcat și sănătos la minte, și s'au spăimântat. ³⁷ Și li-au povestit și cele văzuseră cum s'a vindecat înfrățitul. ³⁸ Atuncea tot poporul din ținutul Gadarenilor L-a rugat pe *Iisus* să se ducă de la dânșii, că erau cuprinși de frică mare. Și El S'a suit în luntre și S'a întors înapoi. ³⁹ Iară omul, din care eșiseră dracii, îl rugă să fie cu El. *Iisus* însă i-a dat drumul, zicând: ⁴⁰ „Întoarce-te la casa ta și spune câte l'a făcut Dumnezeu!” ⁴¹ Și s'a dus *acela*, propoveduind prin toată cetatea cutoi făcuse *Iisus*.

⁴² Iar când s'a întors *Iisus*, L-a primit poporul, căci toți îl așteptau. ⁴³ Și iată, a venit la Dânsul un om, anume Iair, care eră mai marele sinagogii, și căzând la picioarele lui *Iisus*, L-a rugat să intre în casa lui, ⁴⁴ că avea o singură fiică, ca de doisprezece ani, și aceea murea. Și pecând mergea El la casa lui Iair, îl îmbulzea poporul.

⁴⁵ Iară o femeie, care de doisprezece ani pătimea de curgere de sânge și care cheltuise la doctori toată averea, dar nici de unul nu putuse fi vindecată, ⁴⁶ apropiindu-se pela spate, se atinse de marga hainei Lui, și îndată s'opri curgerea sânge-

lui ei, ⁴² Atuncea Iisus a zis: „Cine s'a atins de Mine?” Dar lepădându-se toți, Petru și ceilalți erau cu Dânsul au zis: „Învățătorule, poporul Te împresoară și Te îmbulzește, și Tu zici: cine s'a atins de Mine?” ⁴³ Iară Iisus a zis: „S'a atins cineva de Mine, căci Eu am simțit o putere eșind din Mine.” ⁴⁴ Și văzând femeia că nu s'a putut tăinu, s'a apropiat tremurând, și căzând înaintea Lui, l-a spus în fața întregului popor pentru care pricină s'a atins de El și cum s'a vindecat îndată. ⁴⁵ Și Iisus i-a zis: „Îndrăznește, fiică! Credința ta te-a mântuit! Mergi în pace.”

⁴⁶ Și încă grăind El, a venit cineva dela mai marele sinagogii și l-a spus acestuia: „Fiica ta a murit; nu mai osteni pe învățătorul!” ⁴⁷ Iisus însă, auzind aceasta, l-a zis: „Nu te teme; Crede numai, și se va mântui fiica ta!” ⁴⁸ Și intrând în casă, n'a lăsat pe nimeni să intre, decât numai pe Petru, și pe Ioan și pe Iacov, pe tatăl și pe mama fetel. ⁴⁹ Și toți plângeau și o boceau. Iară Iisus li-a zis: „Nu plângeți, că n'a murit, ci doarme.” ⁵⁰ Și ei râdeau de Dânsul, știind că a murit. ⁵¹ El însă scoțând pe toți afară și luându-o de mână, a strigat, zicând: „Copilă, scoală!” ⁵² Și s'a întors duhul ei și ea s'a sculat îndată; și Iisus a poruncit să i se dea să mănânce. ⁵³ Și părinții ei se mirau; iar El li-a poruncit să nu spună nimănui cele ce se petrecuseră.

CAP. 9.

¹ Și chemând pe cei doisprezece ucenici ai Săi, li-a dat putere și stăpânire peste toți dracii și să

vindece boalele; ² și i-a trimis să propoveduiască împărăția lui Dumnezeu și să vindece pe bolnavi; ³ și li-a zis: „Nimic să nu luați în cale: nici tolag, nici tralță, nici pâine, nici argint; nici câte două haine să nu aveți; ⁴ și în orice casă veți intra, să rămâneți acolo și deacolo să plecați. ⁵ Și căți nu vă vor primi, eșind din cetatea aceea, să scuturați și praful de pe picioarele voastre, spre mărturie împotriva lor.” ⁶ Iară ei plecând, au mers prin cetăți, binevestind și tămăduind pretutindenea.

⁷ Și auzind Irod Tetrarhul de toate celece făcea Iisus, nu se dumerea ce să creadă de Dânsul, căci se zice de uniă, că Ioan s'a sculat din morți; ⁸ de alții însă se zicea, că s'a arătat Ilie, iar de alții, că a înviat unul din proorocii cei de demult. ⁹ Și zicea Irod: „Lui Ioan i-am tălat eu capul; cine dară e Acesta, despre care aud acestea?” Și căută să-l vadă.

¹⁰ Și întorcându-se apostolii, l-au spus lui Iisus căle făcuseră. Iară El luându-i, s'a dus densebi, într'un loc pustiu, în preajma unei cetăți numită Betsaida. ¹¹ Mulțimele însă aflând, s'au dus după Dânsul; și El primindu-le, le-a vorbit de împărăția lui Dumnezeu, și pe ceie aveau trebuință de vindecare, l-a lecut. ¹² Ziua însă începuse a da îndeasă și cei doisprezece apropiindu-se, au zis către Dânsul: „Dă drumul mulținii, ca să se ducă prin satele și prin cetățile de priuprejur să mănânce și să-și caute de-ale mănărei, căci alcea suntem în loc pustiu.” ¹³ El însă li-a zis: „Dați-le voi să mănânce!” ¹⁴ Și ei au zis: „N'avem cu noi mai mult de cinci pâini și doi pești, decât doar să ne ducem să

cumpărăm mâncare pentru toată mulțimea aceasta." ¹⁴ Căci erau ca la cinci mii de oameni. Iar El a zis ucenicilor Săi: „Așezați-i în cete câte cincizeci." ¹⁵ Și au făcut *ucenicul* așa așezându-i pe toți. ¹⁶ Iară El luând cele cinci pâini și doi pești și căutând spre cer, le-a binecuvântat, și a frânt și a dat ucenicilor, ca să împartă mulțimei. ¹⁷ Și au mâncat și s'au săturat toți și din sfărâmurile care au rămas dela ei, au strâns douăsprezece coșuri.

¹⁸ Și s'a întâmplat odată să se roage El într'un loc retras, fiind cu Dânsul și ucenicii Lui și l-a întrebat, zicând: „Cine zic mulțimile că sunt Eu?" ¹⁹ Iară ei răspunzînd, au zis: „Ioan Botezătorul, iar alții Ilie; iar alții zic, că unul din proorocii cei dedemult a înviat." ²⁰ El însă li-a zis: „Dar voi cine ziceți că sunt?" Și răspunzînd Petru, a zis: „Hristosul lui Dumnezeu." ²¹ Atuncea El li-a poruncit hotărâtor, să nu spună nimănui aceasta, ²² zicînd, că Fiul Omului trebuie să sufere multe și să fie lepădat de bătrâni și de arhierii și de cărturari și să fie omorât și a treia zi să învie.

²³ Apoi li-a zis la toți: „De voește cineva să vie după mine, să se lepede de sine, să-și l-a crucea sa în fiecare zi, și să-mi urmeze." ²⁴ Căci cine va voi să-și mântuiască sufletul său, îl va pierde; iar cine-și pierde sufletul său pentru Mine, acela îl va mântui. ²⁵ Căci ce ar folosi omul de ar dobândi lumea toată, iar pe sine s'ar pierde, sau s'ar păgubi? ²⁶ Căci de se va rușina cineva de Mine și de cuvintele Mele, de acela și Fiul Omului se va rușina, când va veni în Slava Sa, și a Tatălui, și a sfinților îngeri. ²⁷ Adevărat însă vă spun: sunt unii din ceie stau aici, cari nu vor gusta

moarte, până nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu". ²⁸ Iar la vreo opt zile după cuvântarea aceasta, luând Iisus pe Petru și pe Ioan și pe Iacov, S'a suit într'un munte să se roage. ²⁹ Și când Se tuză El, chipul feții Lui s'a făcut altul, și îmbrăcămintea Lui s'a făcut albă, strălucitoare. ³⁰ Și iată doi bărbați vorbeau cu dânsul; aceștia erau Moisa și Ilie. ³¹ Cari arătându-se în slavă, vorbeau de egirea Lui din lumea aceasta, pe care avea să o săvârșască în Ierusalim. ³² Iar Petru și cei cu dânsul erau îngreuiți de somn; și deșteptându-se, au văzut slava Lui, și pe cei doi bărbați, cari stăteau cu Dânsul! ³³ Iar dacă s'au dus aceștia dela El, Petru a zis către Iisus: „Învățătorule, e bine să fim alcea, și să facem trei colbi: Una Ție, și lui Moisa una și una lui Ilie", ne știind ce grăiește. ³⁴ Și grăind el aceasta, s'a făcut nor și l-a umbrît; și s'au spăimântat, aceia când au intrat în nor; ³⁵ și din nor s'a auzit un glas, zicând: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, de Acesta să ascultați!" ³⁶ Și după ce s'a auzit glasul acesta, s'a aflat Iisus singur. Și ei au făcut și nimănui n'au spus în zilele acelea nimic din cele ce văzuseră.

³⁷ Iară în ziua următoare după ce s'au pogorât ei din munte, L-a întâmpinat mulțime multă. ³⁸ Și iată un om din mulțimea strigat și a zis: „Învățătorule, rogu-te, caută spre fiul meu, căci numai pe el singur îl am; ³⁹ și iată-l-apucă un duh și el îndată răcește; iar duhul îl scutură tare și copilul spumează și abia după ce-l sfarmă, se duce dela el." ⁴⁰ Și am rugat pe ucenicii Tăi ca să-l scoată, și n'au putut". ⁴¹ Iar Iisus răspunzînd, a zis: „O, neam necredincios și înărășnic, pânăcând voi fi cu voi și

vă voi suferi? Adă aicea pe fiul tău!" ⁴³ Și când acesta abia se apropiă, dracu îi trânti *la pământ* și-l scutură; iară Iisus certă duhul cel necurat și vindecă copilul și-l dăte tatălui său. ⁴⁴ Și se mirau toți de mărirea lui Dumnezeu.

Pecând însă se mirau toți de toate celece făcea Iisus, zis-a El către ucenicii Săi: ⁴⁵ „Băgați în urechile voastre cuvintele acestea: Căci Fiul Omului are să fie dat în mâinile oamenilor”. ⁴⁶ Ei însă n'au înțeles spusa aceasta, că îi era acoperită, ca să nu o priceapă; și ei se temeau să-L întrebe de spusa aceasta. ⁴⁷ Dar îi veni un gând și *anume*: cine ar fi mai mare între ei? ⁴⁸ Iisus însă, văzind cugetul inimii lor, a luat un copil, și punându-l lângă Sine ⁴⁹ li-a zis: „Cine primește pe pruncul acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește; și cine Mă primește pe Mine, primește pe celce M'au trimis pe Mine, căci celce este mai mic între voi toți, acela va fi mare”. ⁵⁰ Și grăind Ioan, a zis: „Invățătorule, am văzut pe unul, care izgonea draci cu numele Tău, și l-am oprit, pentru că nu-Ți urmează cu noi”. ⁵¹ „Nu-l opriți,— îi zise Iisus,— pentru că celce nu-l împotriva noastră, acela e cu noi”.

⁵² Iar când s'au apropiat zilele înălțării Lui din lume, Iisus s'a hotărât să meargă la Ierusalim, ⁵³ și a trimis înaintea Sa vestitori; și *aceștia* s'au dus și au intrat într'un sat samarinean, ca să-l gătească *găzduire*; ⁵⁴ dară nu L-au primit *acolo* pentru că mergea la Ierusalim. ⁵⁵ Atunci Iacov și Ioan, ucenicii Lui, văzind aceasta, au zis: „Doamne, voești să zicem, să se pogoare foc din ceru și să-i mistue, cum a făcut și Ilie?” ⁵⁶ Ei însă întorcându-Se, i-a certat și li-a zis: „Nu știți ai cărui Duh

sunteți. ⁵⁷ Căci Fiul Omului a venit nu ca să piarză sufletele oamenilor, ci ca să *le mântuiască*. Și s'au dus în alt sat.

⁵⁸ Și mergând ei pe cale, cineva i-a zis: Doamne, îți voi urmă, unde vei merge? ⁵⁹ Și Iisus i-a răspuns: „Vulpile au vizunii și păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omului n'are unde să-și plece capul”. ⁶⁰ Iar altuia i-a zis: „Urmează-Mi!” Și acela a răspuns: „Doamne, îngăduie-mi să mă duc mai întâiu să îngrop pe tatăl meu”. ⁶¹ Dar Iisus a zis către Dânsul: „Lasă morții să-și îngroape pe morții lor, iar tu mergi de vestește împărăția lui Dumnezeu”. ⁶² Și a mai zis și altul: „Doamne, voesc să-Ți urmez, dar lasă-mă să-mi lau mai întâi rămas bun dela cei din casa mea”. ⁶³ Iisus însă i-a zis: „Tot celce pune mâna pe plug și să uită înapoi, nu este des-toinic pentru împărăția lui Dumnezeu”.

CAP. 10.

¹ După aceasta a mai ales Domnul și alți șapte-zeci *de ucenici* și i-a trimis câte doi înaintea Sa, în toate cetățile și locurile, unde avea să meargă El, ² și li-a zis: „Săcerișul este mult, iar lucrătorii puțini; rugați dară pe Stăpânul săcerișului, să trimită lucrători la săcerișul Său. ³ Mergeți! Iată, Eu vă trimit ca pe niște miei în mijlocul lupilor. ⁴ Să nu luați nici pungă, nici traistă, nici încălțăminte, și pe nimenea să nu salutați în cale; ⁵ și ori în ce casă veți intra, mai întâi să ziceți: Pace casei acesteia! ⁶ Și de va fi acolo fiul păcei, pacea urată de voi va odihni peste el; iar de nu *va fi*, se va întoarce la voi. ⁷ Și să rămâneți în casa aceea.

măncând și bând celece *vi se vor da* de ei, căci vrednic este lucrătorul de plata sa, și să nu umblați din casă în casă. ⁹ Și de veți intra în vreo cetate și vă vor primi, mâncați cele ce vi se vor pune înainte, ¹⁰ și bolnavii, ce vor fi întrânsa, vindecați-i și le ziceți: S'a apropiat de voi împărăția lui Dumnezeu. ¹¹ Iar de veți intra în vreo cetate și nu vă vor primi, ieșind în ulițele ei, să ziceți: ¹² Și praful ce s'a luat pe noi din cetatea voastră, vi-l scuturăm; dar să știți, că s'a apropiat de voi împărăția lui Dumnezeu: ¹³ vă spun însă, că în ziua aceea *depe urmă* mai bine va fi de Sodoma, decât de cetatea aceea.

¹⁴ „Vai de tine Horazine! Vai de tine Betsaido! Că de s'ar fi făcut în Tîr și în Sidon minunile, care s'au arătat în voi, demult s'ar fi pocăit, șezând în sac și cenușă; ¹⁵ însă Tirului și Sidonului la judecată le va fi mai bine decât vouă. ¹⁶ Și tu Capernaume celce te-ai înălțat până la cer, până la iad te voi pogori.

¹⁷ „Celce vă ascultă pe voi, pe Mine mă ascultă; și cel ce să leapădă de voi, de Mine să leapădă iar celce să leapădă de Mine, să leapădă de celce M'a trimis pe Mine.”

¹⁸ Și s'au întors cei șaptezeci cu bucurie și au zis: „Doamne, în numele tău și dracu să supună nouă!” ¹⁹ Iară El li-a zis: „Văzut-am pe satană ca un fulger căzând din cer. ²⁰ Iată, vă dau stăpânire să călcați pe șerpi și pe scorpi, și peste toată puterea vrăjmașului, și nimic nu vă va vătăma. ²¹ Însă nu vă bucurați că vi-se supună duhurile, ci vă bucurați mai cu seamă că numele voastre s'au scris în ceruri.”

¹ În ceasul acestas'a bucurat Iisus cu duhul și a zis: „Te slăvesc, Părinte, Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți, și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor! Da, Părinte, că așa a fost bunăvoința Ta.” ² Apoi întorcându-se spre ucenici, a zis: „Toate-Mi sunt date de Tatăl Meu; și nimeni nu știe cine este Fiul decât numai Tatăl; și cine este Tatăl *nimeni nu știe*, decât numai Fiul și *acela* căruia va voi Fiul să-l descopere.” ³ Și când a grăit cu ucenicii deosebi, li-a zis: „Ferice de ochii care văd celece vedeți voi;” ⁴ căci vă spun: mulți prooroci și regi au dorit să vadă celece vedeți voi, și n'au văzut, și să audă celece auziți voi, și n'au auzit.”

⁵ Iată însă că se sculă un învățător de lege, ispitindu-l și zicând: „Învățătorule, ce să fac, ca să mă potestesc viața de veci?” ⁶ Iară El i-a zis: „În lege ce-i scris? Cum citești?” ⁷ Și răspunzând acela, a zis: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din toată puterea ta, și din tot cugetul tău, și pe aproapele tău *să-l iubești* ca pe tine însuși.” ⁸ Atunci Iisus li-a zis: „Drept ai răspuns; fă aceasta și vei trăi.” ⁹ Acela însă, voină să se îndreptățească, a zis către Iisus: „Dar cine-i aproapele meu?” ¹⁰ Și răspunzând Iisus, a zis: „Un om se pogoră din Ierusalim la Ierihon și a căzut în *mîna* unor tâlhari, care desbrăcându-l, l-au rănit și s'au dus, lăsându-l abea viu.” ¹¹ Și din întâmplare, se pogoră pe calea aceea un preot și văzându-l, a trecut pe alături. ¹² Deasemenea și un levit întâmplându-se la locul acela, s'a apropiat, a privit și a trecut pe alături. ¹³ Iară un samarinean trecând, a dat de el

și văzându-l, i s'a făcut milă; ²⁴ și apropiindu-se, i-a legat ranele, turnând antidelemin și vin, și suindu-l pe asinul său, i-a dus la o casă de oaspeți și a îngrijit de el, ²⁵ iar adouazi plecând, a scos doi dinari, i-a dat gazdei și i-a zis: „poartă grijă de dânsul, și ori ce voi mai cnetui, îți voi plăti când mă voi întoarce.” ²⁶ Deci, care dintre aceștia trei socoți tu, că este aproapele celui, căzut în mână acelor tâlhari?” ²⁷ „Celce a avut milă de el,” zise învățătorul de lege. Iară Iisus i-a zis: „Mergi și fă tu asemenea.”

²⁸ Și mergând el mai departe, a intrat Iisus într-un sat; iar o femeie cu numele Marta L'a primit în casa sa. ²⁹ Și aceea avea o soră numită Maria, care șezând la picioarele lui Iisus, ascultă cuvintele Lui. ³⁰ Iară Marta se silea să facă ospăț mare, și apropiindu-se, a zis: „Doamne, aa nu socotești că soră-mea m'a lăsat să stănesc singură? Zi-l dară să-mi ajute!” ³¹ Și răspunzând Iisus, i-a zis: „Marto, Marto, te silești și te îngrijești de multe, dar una e de trebuință;” ³² Maria însă și-a ales partea cea bună, care nu i-se va lua.”

CAP 11.

¹ Iar odată întâmplându-se să se roage Iisus într'un loc oarecare, cum a conținut, unul din ucenicii Săi a zis către Dânsul: „Doamne, învăță-ne să ne rugăm, cum a învățat și Ioan pe ucenich săi!” ² Și El li-a zis: „Când vă rugați, să ziceți: „Tatăl nostru, care ești în ceruri, sfînșcă-Se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta și pe pământ, ca în ceruri;” Pacea noastră cea spre

ființă dă-ni-o în fiecare zi.” și ne iartă păcatele noastre, că și noi ierțăm tuturor celorce ne greșesc nouă; și nu ne duce în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.”

³ Apoi li-a zis: „Să ne închipuim că cineva din voi ar avea un prieten, și s'ar duce la dânsul la miezul nopții și i ar zice: prietene, imprumută-mă cu trei pâne, ⁴ căci un prieten al meu s'a abătut din cale pela mine și n'am ce-l pune înaintea;” și acela dinlăuntru răspinzând, ar zice: nu mă neliniști; acum ușa s'a încuiet și copiii mei sunt în pat cu mine, nu mă pot scula să-ți dau.” Vă spun, că de nu se va scula să-l dea pentru prietenia ce o are cu el, dar pentru stăruința lui se va scula și-i va da câte-i trebuie. ⁵ Și Tu vi zic cereți și vi se va da, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide; ⁶ căci tot ceea ce cere va lua, și ceea ce caută va afla, și celui ce bate i se va deschide. ⁷ Care tată dintre voi, de ar cere fiul pâne, i-ar da piatră? Sau de i-ar cere pește, în loc de pește i-ar da șarpe? ⁸ Sau de-ar cere ou, i-ar da scorpie? ⁹ Deci, dacă voi răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai va răsda Tatăl Cel din cer va da Duh Sfânt celor ce cer dela Dânsul.”

¹⁰ Odată scoțind Iisus un drac dintr'un om, care era mut, după ce a eșit dracul, mutul a început a grăi, iar mulțimiile se mirau. ¹¹ Unii din el însă ziceau: „cu puterea lui Belzebut, căpetenia dracilor, scoate El dracii;” ¹² Iară alții ispitindu-L, cereau dela El semn din cer. ¹³ El însă, știind gândurile lor, li a zis: „Toată împărăția, care se desbînă înlăuntru lui său, se pustiște și cade cașă peste cașă.” ¹⁴ Deci, și satana, dacă s'a dezbinat în sine.

—cum ziceți voi, că cu *puterea lui Belzebut* scot Eu dracii, cum va dura împărăția lui? ¹⁸ Și *apoi* dacă Eu scot dracii cu *puterea lui Belzebut*, fiin voștrii cu a cui putere îi scot? Deaceia ei vă vor fi judecători. ¹⁹ Iar dacă Eu scot dracii cu degetul lui Dumnezeu, atunci de bunăsimă a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²⁰ Când eu poternic tind marmar, își păzește casa sa, ²¹ *dar* eu sunt în pace; ²² iar de vine unul mai tare de cât el, îl biruește, îl ia toate armele la care nădăjduia, și împarte cele răpite dela el. ²³ Cine nu-i cu Mine *acela-i*, împotriva Mea; și cine nu adună cu Mine, *acelu* răspește.

²⁴ „Când duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă, și negăsind, zice: mă voi întoarce la casa mea, de unde am eșit; ²⁵ și venind, o găsește măturată și grijită. ²⁶ Atunci se duce și la alte șapte dhuri mai rele decât el și intrând, locuiesc acolo, și ajung *șapte* de apoi ale omului acela mai rele de cât cele dintău.

²⁷ Și pe când grăeă El acestea, o femeie din mulțime rădicând glas, a zis către Dânsul: „Ferice de pânteculo ce Te-a purtat și de șicle ce Te-au alăptat“. ²⁸ Iară El a zis: „Adevărat, ferice de celce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc!“

²⁹ Iară după ce s'au adunat noroadale, a început a zice: „Neamul acesta este viclean; el cere semn și semn nu i se va da, decât semnul lui Ionă proorocul; ³⁰ căci precum Ionă a fost semn pentru Nineviteni, așa va fi și Fiul Omului pentru neamul acesta. ³¹ Regina dela miazăzi se va scula la judecată cu oamenii din neamul acesta și-i va osândi, că ea a venit *format* dela miazăzi să pă-

mântului să asculte înțelepciunea lui Solomon; și iată aicea e mai mult decât *un* Solomon. ³² Ninevitenii se vor scula la judecată cu neamul acesta și-i vor osândi, că ei auzind p. o povedurea lui Ionă, s'au pocăit; și iată aicea e mai mult decât *un* Ionă.

³³ Nimenea nu aprinde lumânarea și o pune la loc tainic sau sub vas, ci o pune în sfeșnic, ca celce intră să vadă lumină. ³⁴ Luminătorul trupului este ochiul; deci, dacă ochiul tău va fi curat, și tot trupul tău va fi luminat; iar de va fi bolnav, și trupul tău va fi întunecat. ³⁵ Deci, ia sama cu lumina, care este în tine, să nu fie întunec. ³⁶ Dacă trupul tău este tot luminat, neavând nici-o parte întunecată, atunci întreg va fi luminat, ca și cum te-ar lumina o făclie cu strălucirea ei“.

³⁷ Și după ce a grăit El *acestea*, un fariseu l-a rugat să prânzească la dânsul; și El a mers și a șezut la masă. ³⁸ Fariseul însă, s'a mirat văzând că *Iisus* înainte de masă, nu s'a spălat mai întâu. ³⁹ Iar Domnul a zis către dânsul: „Iată voi, fariseu, curățiți partea cea dedin afară a paharului și a blidului, iar lăuntru vostru este plin de răpire și de vicleșug. ⁴⁰ Nepricepuților, au nu tot Celce a făcut partea din afară, a făcut și partea dinlăuntru? ⁴¹ Dați mai bine milostenie din ceace aveți, și atunci toate ale voastre vor fi curate. ⁴² Dar vai de voi, fariseilor, că dați zeciuială din miotă, și din rută, și din toate verdeșurile, și nesocotiți dreptatea și iubirea lui Dumnezeu: acestea se cădeă să le faceți și pe acele să nu le lăsați. ⁴³ Vai de voi, fariseilor, ca iubiți locurile cele dintău prin sinagogi și salutările prin adunările oamenilor! ⁴⁴ Vai de voi, carturilor și faris-ilor fațarnici, că sunteți ca

mormintele cele ascunse, și oamenii umblă pe deasupra fără să le știe!"

"Și luând vorba unui din legiuitori, a zis către El: „Învățătorule, zicând aceasta, ne ocărăști și pe noi.”⁴⁶ Iară El a zis: „Vai și de voi, legiuitorilor, că puneți oamenilor sarcini grele de purtat, și voi nici cu un deget al vostru nu le atingeți!”⁴⁷ Vai de voi, că zidiți mormintele proorocilor, pe cari i-au ucis părinții voștri;⁴⁸ prin aceasta mărturișiți faptele părinților voștri și le împărtășiți, că ei i-au ucis iar voi le zidiți mormintele.”⁴⁹ Pentru aceea și înțelepciunea lui Dumnezeu zice: Voi trimite la ei prooroci și apostoli și din aceștia vor uide și vor izgoni;⁵⁰ ca să se ceară dela neamul acesta sângele tuturor proorocilor, ce s'a vărsat dela zidirea lumii,⁵¹ dela sângele lui Avel pânăla sângele lui Zaharia, care a fost ucis între jertfelnic și biserică. Adevărat vă spun, că se va cere dela neamul acesta.⁵² Vai de voi, legiuitorilor, că ați luat cheea științii: Și nici voi n'ați intrat, nici pe ceice voeau să intre nu i-ați lăsat.”

"Dupăce a eșit El de acolo, cărturarii și fariseii au început să tăbărescă strașnic asupra Lui.⁵³ Și să-l facă să vorbească de multe lucruri, întinzându-i curse și căutând să prindă ceva din gura Lui, ca să-L poată învinui.

CAP. 12.

¹ Cu prilejul acesta adunându-se zeci de mii de oameni, încât se călcău unii pe alții, a început Iisus să grăiască mai întâiu ucenicilor săi: „Păziți-vă de aluatul fariseilor, care este fățărnicia.”² Nu este ni-

mic acoperit, care să nu se descopere, și ascuns care să nu se vădească;³ de aceea câte ați spus la întunec, se vor auzi la lumină; și ce ați spus la ureche, în casă, se va propovedui depe acoperisuri.⁴ Vouă însă, prietenilor mei, vă zic: Să nu vă temeți de ceice ucid trupul, și după aceea nu pot să facă ceva mai mult;⁵ dar am să vă spun de cine să vă temeți: Să vă temeți de Acela, Care după ucidere, are putere să arunce în Gheena. Adevărat vă grăiesc, de Acela să vă temeți.⁶ Au nu se vând cinci păsărele cu doi gologani? Și totuși nici una din ele nu este uitată la Dumnezeu.⁷ Ba și perii capului vostru sunt toți numărați. Nu vă temeți deci, că voi prețuiți mai mult decât multe păsărele.

⁸ Vă spun însă, că tot celce Mă va mărturisi pe Mine înaintea oamenilor, pe acela și Fiul Omului îl va mărturisi înaintea ingerilor lui Dumnezeu;⁹ iar celce Mă va lepăda înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea ingerilor lui Dumnezeu.¹⁰ Și tot celuice va zice vreun cuvânt împotriva Fiului Omului, i se va ierta; iar celuice va huli împotriva Duhului Sfânt nu i se va ierta.

¹¹ Când însă vă vor duce înaintea adunărilor și a căpitenilor și a stăpânirilor, să nu vă grijiți cum sau ce veți răspunde în apărarea voastră, sau ce veți grăi,¹² căci Duhul Sfânt vă va învăța în ceasul acela ce trebuie să grăiți.”

¹³ Cineva însă din mulțime a zis către Dânsul: „Învățătorule, zi fratelui meu să împartă moștenirea cu mine!”¹⁴ Iar El i-a zis: „Omule, cine M'a pus pe Mine judecător sau împărțitor între voi?”¹⁵ Iar către ei a zis: „Căutați și vă păziți de lăco-

mie, căci viața cuivă nu atârână de mulțimea averilor lui." ¹⁶ Apoi li-a spus o pildă, zicând:

"Unui om bogat i-a rodit țarina; ¹⁷ și omul acela cugetă în sine și zicea: Ce să fac, că n'am unde îmi adună roadele? ¹⁸ Și a zis: aceasta am să fac. am să-mi stric hambarele și am să le fac mai mari, și am să adun acolo toate roadele și toate bunătățile mele; ¹⁹ apoi am să zic sufletului meu: Sufiete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te! ²⁰ Dumnezeu însă i-a zis: Nebune, în noaptea aceasta ți-se va lua sufletul; dară ce-le-ai adună sie-și comori, ale cui vor fi? ²¹ Așa-i cu celace-și adună sie-și comori, și nu se îmbogățește în Dumnezeu."

²² Apoi a zis către ucenicii Săi: „De aceea Vă spun, să nu vă îngrijiți pentru sufletul vostru, ce veți mânca, nici pentru trupul vostru, cu ce vă veți îmbrăca. ²³ Sufletul este mai însemnat decât hrana și trupul este mai însemnat decât haina. ²⁴ Priviți la corbi: că aceștia nu semănă, nici secără, și n'au nici cămări, nici hambare, și Dumnezeu îi hrănește. Cu cât prețuiți voi mai mult decât păsările! ²⁵ Și apoi cine din voi îngrijindu-se, poate să-și adauge la statura sa măcar un cot? ²⁶ Deci, dacă nu puteți face nici lucrul cel mai mic, la ce să vă îngrijiți de celelalte? ²⁷ Priviți la crinul cum crește; el nu se ostenește, nici nu torc, însă vă spun, nici Solomon, în toată slava sa, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei. ²⁸ Și dacă iarba din câmp, care astăzi este și mâine va fi aruncată în cuptor, Dumnezeu o îmbracă așa, apoi cu cât mai vărtos pe voi, puțin credincioșilor? ²⁹ Deci, nu căutați ce veți mânca și ce veți bea, nici nu vă îngrijiți,

³⁰ căci toate acestea le caută oamenii lumii acestea, și pentru că Tatăl vostru cel ceresc știe că acestea vă trebuiesc; ³¹ dar căutați mai cu seamă împărăția lui Dumnezeu și toate acestea vi-se vor adăuga.

³² „Nu te teme, turmă mică, că a binevoit Tatăl vostru să vă dea împărăția!

³³ „Vindeți-vă averile voastre și dați milostenie! Faceți-vă pungi, care nu se învechesc! Adunați-vă comoară nesecată în ceruri, unde furul nu se apropie, nici molitile nu o mănâncă! ³⁴ Că unde-i comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

³⁵ „Să vă fie mijloacele luate și făciile aprinse ³⁶ și să fiți asemenea oamenilor, care așteaptă întoarcerea stăpânului lor dela nuntă, ca dacă va veni ei va bate, îndată să-l deschidă. ³⁷ Ferice de slugile acelea, pe care stăpânul venind, le va găsi priveghind! Adevărul vă grăesc, că se va încinge cu șorțul, că le va pune la masă, și venind, le va sluji. ³⁸ Și de-ar veni stăpânul în straja a doua sau de-ar veni în straja a treia și le-ar găsi așa priveghind: Ferice de slugile acelea! ³⁹ Și să știți și aceasta, că de-ar ști stăpânul casei la ce ceas are să vie furul, ar priveghea și n'ar lăsa să-l spargă casa. ⁴⁰ Deci, fiți și voi gata, că în ceasul când nu vă gândiți, va veni Fiul Omului."

⁴¹ Petru însă a zis către Dânsul: „Doamne, pentru noi spui pilda aceasta, sau și pentru toți ceilalți? ⁴² Iată Domnul a zis: „Cine este iconomul credincios și înțelept, pe care stăpânul l-a pus peste slugile sale, ca să le împartă la vreme măsura de grâu? ⁴³ Ferice de sluga aceea, pe care stăpânul său la întoarcere o va găsi făcând așa. ⁴⁴ Adevărul vă grăesc, că o va pune peste toate averile sale. ⁴⁵ Iar

dacă sluga aceea va zice în inima sa : stăpânul meu va întârzi să vină și se va apuca să bată slugile și slujnicile, și să mănânce, să bea, și să se îmbete, —
 40 veni-va stăpânul slugii aceia în ziua când nu se așteaptă, și în ceasul când nu se gândește, și o va tăia *dela sine*, și va pune partea ei cu necredincioșii. 41 Sluga aceea însă, care a cunoscut voeai stăpânului său și n'a fost gata, nici n'a făcut după voința lui, va fi bătută mult; 42 iar cea care n'a știut și a făcut *sapte* vrednice de pedeapsă, va fi bătută mai puțin. Și tot celuice i s'a dat mult, mult i se va cere, și celuice i s'a incredințat mult, mai mult i se va cere.

43 „Foc am venit să arunc pe pământ, și cum aş dori să fie acum aprins! 44 Cu botez am a mă boteza, și cât sunt de nerăbdător până se va săvârși *aceasta*. 45 Pace socotiți că am venit să aduc pe pământ? Vă răspund : nu, ci desbinare; 46 căci de-acum înainte *de vor fi* cinci într-o casă, vor fi desbinați : trei contra a doi și doi contra a trei; 47 va fi tatăl contra fiului și fiul contra tatălui, mama contra fiicei, și fiica contra mamei, soacra contra noră-sa și mora contra soacră-sa“.

48 Și a vorbit *Isus* și mulțimei : „Când vedeți că se rădică nor dela asfințit, îndată ziceți : are să ploaie; și să întâmplă așa. 49 Și când bate vânt de la miază-zi, ziceți : are să fie căldură mare; și este. 50 Făjarnicilor, fața cerului și a pământului știți să o ghiciți; cum dară de nu ghiciți și timpul acesta 51 și pentrue nu judecați și după voi înșivă ceea ce e drept? 52 Căci când mergi cu protivnicul tău la stăpânitor, pe cale dă silință să scapi de el, ca să nu te aducă la judecător, și judecătorul să nu te

dea muncitorului, și muncitorul să nu te arance în temniță; 53 *căci* îți spun : nu vei eși de acolo, până nu vei da și bănuțul cel mai de pe urmă.

CAP. 13.

1 În vremea aceea au venit unii și l-au spus de Galileienii, al căror sânge Pilat l-a amestecat cu jertfele lor. 2 Și răspunzînd *Isus*, a zis către dînșii : „Socotiți *voi oare*, că Galileienii aceștia au fost mai păcătoși decît toți galileenii, de au pătimit acestea? 3 Vă spun : nu! Dar de nu vă veți pocăi, toți veți peri așa. 4 Sau credeți poate că cei optsprezece *oameni*, peste care a căzut turnul în Siluam și i-a ucis, au fost mai vinovați decît toți oamenii, cari trăeau în Ierusalim? 5 Vă spun : Nu! Dar de nu vă veți pocăi, toți veți peri așa“.

6 Apoi *l-a* spus pilda aceasta : Cineva avea sădit în via sa un smochin, și a venit să caute rod în trînsul, dar n'a găsit. 7 Și a zis către vierul său : iată, sunt trei ani, decînd vin să caut rod în smochinul acesta, și nu găsesc; taie-l! La ce să mai incurce locul? 8 Vierul însă răspunzînd, i-a zis : „Domnule, mai lasă-l și anul acesta, până'l-vol săpă împrejur și-i vol pune gunoi, 9 să *văd* nu cumva va face rod; și de nu va face, îl voi tăia la anul.“

10 Iară într-o sîmbătă învăță El în una din sinagogi. 11 Și iată, era acolo o femeie, care de optsprezece ani avea duhul neputinței, și era gîrbovă și deloc nu se putea rădica în sus. 12 Pe aceasta văzînd-o *Isus*, a chemat-o și i-a zis : „Femeie, te-ai izbăvit de neputința ta!“ 13 Apoi și-a pus mîna preste ea și ea s'a rădăcat îndată în sus și a slă-

vit pe Dumnezeu. ¹⁴ Iar căpetenia sinagogii mănîindu-se, că Iisus o vindecase sîmbăta, și răspunzînd, a zis către popor: „Sunt șase zile, în care se cade să lucrezi; în acelea veniți și vă vindecați, iar nu în ziua sîmbetei”. ¹⁵ Și răspunzînd Domnul, i-a zis: „Fățarnice, au nu desleagă fiecare din voi boul sau asinul său dela este în ziua sîmbetei și-l duce de-l adapă?” ¹⁶ Dar oare această fiică a lui Avraam, pe care a legat-o satană acum optsprezece ani, nu se cădea oare a o deslega de legăturile acestea în ziua sîmbetei?” ¹⁷ Și zicînd El acesteia, toți protivnicii Lui s'au rușinat, și tot poporul se bucură de faptele cele slăvite ce se făceau de Dînsul.

¹⁸ Iară El a zis: „Cu ce se aseamănă împărăția lui Dumnezeu și cu ce o voi asemăna?” Ea se aseamănă unui grăunte de muștar, pe care luându-l un om, l-a aruncat în grădina sa, și a crescut și s'a făcut copaciu mare, și paserile cerului s'au sălășluit în ramurile lui’.

¹⁹ Și iarăși a zis: „Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu?” Ea este asemenea aluatului, pe care o femeie luându-l, la pus în trei măsurii de făină până a dospit toată”.

²⁰ Și călătorînd Iisus spre Ierusalim, străbătea sate și orașe, învățînd poporul. ²¹ Iară cineva i-a zis: „Doamne, puțini sunt oare cei ce se mîntuesc?” El însă a zis către dânșii: ²² „Nevoiți-vă să intrați pe poarta cea strîmtă; că vă spun: mulți vor căuta să intre și nu vor putea. ²³ După ce se va scula stăpînul casei și va încuea ușa, atunci voi stînd afară, veți începe a bate în ușă, zicînd: Doamne, Doamne, deschide-ți! El însă răspunzînd,

vă va zice: Nu vă știu de unde sunteți. ²⁴ Atunci veți începe a zice: Noi am mâncat și am băut muntea Ta, și la rîspîntiile noastre al propoveduit. ²⁵ El însă va zice: Vă spun: Nu vă știu de unde sunteți, duceți-vă dela Mine toți cei ce faceți nedreptate. ²⁶ Acolo va fi plîns și scrîșnire de dinți; cînd veți vedea pe Avraam, pe Isaac, și pe Iacov, și pe toți proorocii în împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi aruncați afară. ²⁷ Și mulți vor veni dela răsărit și dela asfințit și dela miezînoapte și dela miazăzi, și vor prînzî în împărăția lui Dumnezeu. ²⁸ Și iată sunt unia de pe urmă, cari vor fi întâi, și alții întâi, cari vor fi pe urmă”.

²⁹ În ziua aceea au venit unii din farisei și au zis către Dînsul: „Ieși și du-Te de aici, că iată înod vrea să te ucidă!” ³⁰ Iară Iisus li-a zis: „Duceți-vă și spuneți vulpei acesteea: Iată Eu scot draci și săvîrșesc: tîmăduri astăzi și mâine, și poi-mîne isprăvesc; ³¹ însă Mi-se cade să umbliu astăzi și mâine și poi-mîne, că nu este cu puțință să piară vremea prooroc afară din Ierusalim.

³² „Ierusalime, Ierusalime, ceice omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine, de câte ori am vrut să adun pe fiii tăi, cum își adună găina puii săi sub aripi, și nu ai vrut!” ³³ Iată, vi să lasă casa voastră pustie. Dar vă zic: că nu mă veți mai vedea până nu va veni vremea, cînd veți zice: Binecuvîntat este Cel ce vine în numele Domnului!”

CAP. 14.

¹ Și i s'a întamplat să intre într-o sîmbătă în

casa. Oarecărui din căpeteniile fariseilor, ca să mănânce pâine, și aceștia îl pândeau; * și iată, l'a înfățișat un om idropicos. * Și luând Iisus vorba, a zis către legiști și către farisei: „E îngăduit oare sâmbăta a vindeca?” * El însă tăceau, și Iisus atingându-se de *bolnav*, l-a vindecat și l-a dat drumul. * Apoi luând vorba, a zis către dânșii: „De va cădea asinul sau boul vreunuia din voi în fântână, au nu-l va scoate îndată chiar în ziua sâmbetei?” * Și n'au putut să-l răspundă la acestea.

* Văzând însă cum *cel chemați la ospăț* își alegeau locurile cele mai de sus, li-a spus o pildă și a zis către ei: „Când vei fi chemat de cineva la nuntă să nu te așezi la locul cel mai dinăuntru, ca nu cumva să fie chemat de dânșul *altul* mai de cinste decât tine, * și venind celce te-a chemat pe tine și pe el, să-ți zică: dă acestuia locul, și atunci cu rușine vei începe să șezi la locul cel mai depe urmă. * Ci când vei fi chemat, vină și te așază la locul cel din urmă, ca să vie celce te-a chemat și să-ți zică: Prietene, mută-te mai sus! Atuncea vei avea cinste înaintea celor ce ospătează cu tine. * Căci tot celce se înalță pe sineși se va smeri, și celce se smerește pe sineși se va înalță.”

* Dar a zis și către *celce* l' chemase; „Când faci prânz sau cină, nu chemă pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici rudele tale, nici pe vecinii bogați, ca nu cumva să te cheme și ei când-va și să ți se facă răsplată. * Ci când faci ospăț, chiamă săracii, neputincioșii, șchiopii și orbi, * și va fi ferice de tine, că ei n'au cu ce să-ți răsplătească, și ți se va răsplăti la învierea dreptilor.”

¹⁵ Iară cineva din celce ședeau împreună la masă,

auzind acestea, a zis către El: „Ferice de celce va prânzi în împărăția lui Dumnezeu!” ¹⁶ Iară El i-a zis: „Un om a făcut cină mare și a chemat pe mulți; * și în ceasul cinei a trimis sluga sa să spună celor chemați: Veniți, că iată sunt gata toate! * Și au început toți a-și cere iertare unu câte unu: Cel dintâi i-a spus: mi-am cumpărat o țarină și am nevoie să mă duc să o văd; rogu-te să mă ierți! * Și altul a zis: mi-am cumpărat cinci perechi de bol și mă duc să-i încerc; rogu-te să mă ierți! * Și altul a zis: m'am însurat și de aceea nu pot să vin. * Și întorcându-se sluga aceea, a spus acestea stăpânului său. Atuncea mănîindu-se stăpânul casei, a zis către sluga sa: Ești răpede la ușiile și la răspintile cetății și adă alcea săracii, betegii, șchiopii și orbi. * Și întorcându-se sluga a zis: Stăpâne, s'a făcut cum ai poruncit și tot mai este loc. * Iar stăpânul a zis către slugă: Ești pe la uși și pe la garduri și îndeamnă să vie, ca să se umplă casa mea, * căci vă spun, că nimenea din bărbații cei chemați nu va gustă din cina mea: căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși.”

²⁰ Și mergeau cu Dânsul gloate multe, și El întorcându-se, zise către dânșii: ²¹ „De vine cineva după Mine și nu urăște pe tatăl său, și pe mamă și pe femeie, și pe copii, și pe frați și pe surori și chiar viața sa, acela nu poate să-Mi fie ucenic; * Și de nu-și ia cineva crucea sa, și să vie după mine, acela nu poate să-Mi fie ucenic. * Căci cine din voi dorind să zidească un turn, nu stă mai întâiu să socotească cheltuiala, *ca să vadă* de are cu ce isprăvi? * ca nu cumva punându-i temelii, și neputând termina, să înceapă a râde de el toți celce

văd, ¹⁰ și să zică : omul acesta s'a apucat de zidit și n'a putut isprăvi. ¹¹ Sau care rege plecând să lupte în războiu cu alt rege, nu stă mai întâiu să se sfătuiască de poate să se împotrivească cu zece mii de ostași celui care vine asupra sa cu douăzeci de mii ? ¹² Iar de nu poate, când acela e încă departe, trimite solie să se roage de pace. ¹³ Deci, așa și fiecare din voi, care nu se leapădă de tot ce are, nu poate să-mi fie ucenic. ¹⁴ Bun lucru este sarea. Dar dacă sarea se va strica, cu ce se va drege ? ¹⁵ Ea nu mai e bună nici pentru pământ, nici pentru gunoi ; ci se aruncă afară. Cine are urechi de auzit să audă !

CAP. 15.

¹ Și s'au apropiat de Dânsul toți vameșii și păcătoșii să-l asculte, ² iar fariseii și cărturaril căteau zicând : „Acesta primește pe păcătoși și mănâncă cu dânșii.” ³ El însă le-a spus pilda aceasta, zicând : „Care din voi, având o sută de oi și pierzând una din ele, nu lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustie și nu se duce după cea pierdută până o găsește ? ⁴ Și găsindu-o, o ia pe umerii săi cu bucurie, ⁵ și venind acasă, chiamă prietenii și vecinii și li zice : Bucurați-vă împreună cu mine, că am găsit oaea mea cea pierdută.” ⁶ Vă zic însă, că așa și în ceruri va fi mai multă bucurie pentru un păcătos ce se pocăește, decât pentru nouăzeci și nouă de drepți, care n'au nevoie de pocăință.

⁷ „Sau o femeie oarecare, având zece drahme, de ar pierde o drahmă, au nu aprinde lumânarea și mătura casa, și o caută cu stăruință până o găsește ? ⁸ Și

dacă o găsește, chiamă prietenile și vecinile și le zice : bucurați-vă împreună cu mine, că am găsit drahma care o perdusem. ¹⁰ Vă zis însă, că așa și înaintea ingerilor lui Dumnezeu se face bucurie pentru un păcătos ce se pocăește.”

¹¹ Iarăși a zis : „Un om avea doi feciori. ¹² Și cel mai tânăr dintre ei a zis tatălui său : tată, dă-mi partea cuvenită de avere ! Și tatăl li-a împărțit averea. ¹³ Și nu după multe zile feciorul cel mai tânăr adunând toate, s'a dus într'o țară depărtată, și acolo a cheltuit averea sa, trăind în desfrânări. ¹⁴ Și cheltuind toate ale sale, s'a făcut foamete mare în țara aceea și el a început să ducă lipsă ; ¹⁵ și mergând, s'a lipit de unul din locuitorii țerei aceea ; și acela l-a trimis la țarinile sale să păcă porcii ; ¹⁶ și dorea să-și sature pântecul său din roșcovele ce mâncau porcii, și nimenea nu-i da. ¹⁷ Venindu-și însă în sine, a zis : câți argați ai tatălui meu sunt indestulați de pâine, fără eu piei de foame. ¹⁸ Scula-mă-voi și mă voi duce la tatăl meu, și-i voi zice : tată, am greșit la cer și înaintea ta, ¹⁹ și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău ; fă-mă ca pe unul din argații tăi. ²⁰ Și sculându-se, s'a dus la tatăl său. Și când era încă departe, l-a văzut tatăl său, și i s'a făcut milă ; și alergând, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat.

²¹ „Fiul însă a zis către dânsul : tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. ²² Iar tatăl a zis către slugile sale : aduceți haina cea mai bună și-l îmbrăcați, și dați inel în mână lui și încălțăminte în picioare ; ²³ și aduceți vițelul cel îngrășat și-l jungheați, să mâncăm și să ne veselim, ²⁴ că fiul meu acesta grațios

și a învleat; pierdut era și s'a aflat. Și au început a se veseli. ²⁵ Iară feciorul lui cel mai mare era la țarină; și când se întorcea, apropiindu-se de casă, a auzit cântece și jocuri; ²⁶ și chemând pe una din slugi, a întrebat: ce sunt acestea? ²⁷ Iar sluga i-a zis: a venit fratele tău, și tatăl tău pentru că la primit sănătos, a junghieat vișelul cel îngrășat. ²⁸ Și s'a mâniat *fratele cel mai mare*, și nu voea să intre. Dar fiind tatăl lui, la chemat. ²⁹ El însă răspunzând a zis către tatăl său: iată, de atâția ani îți robesc și niciodată n'am călcat porunca ta; și mie niciodată nu mi-ai dat măcar un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei, ³⁰ iar când veni feciorul tău acesta, care a mâncat avușia sa cu desfrănate, ai junghieat pentru el vișelul cel îngrășat. ³¹ Iar tatăl i-a zis: Fiule, tu pururea ești cu mine și toate ale mele sunt ale tale; ³² Se cădeă însă să ne bucurăm și să ne veselim, căci fratele tău acesta era mort și a înviat; pierdut era și s'a aflat".

CAP. 16.

¹ Iar către ucenicii Săi a zis: „Eră un om bogat, care avea un iconom; și acesta i-a fost părât că i-ar risipi averile. ² Și chemându-l, i-a zis: Ce aud eu de tine? Dă socoteală de iconomatul tău, căci nu poți să mai fii iconom. ³ Iar iconomul a zis în sine: ce voi face, că stăpânul meu mi l-a iconomatul? Să prăgesc nu pot; a cere, mi-l rușine; ⁴ știu ce am să fac, că dacă voi fi scos din iconomat, să mă primească *altu* în casele lor. ⁵ Și chemând pe fiecare din datornicii stăpânului său deosebi, a zis către cel dintâiu: cât datorești stăpânului meu?

⁶ Și acela a zis: o sută de măsuri de untelemn. Și el i-a zis: i-ai înscrisul tău și ștezi repede de scrie: cincizeci. ⁷ După aceea a zis către altul: dar tu cât datorești? Și acela a răspuns: o sută de măsuri de grâu. Și el i-a zis: ia-ți înscrisul tău și scrie: optzeci.

⁸ Și a lăudat stăpânul pe iconomul nedrept, că a lucrat cu ghibăcie; căci filii veacului acestuia, în felul lor, sunt mai ghibaci decât filii luminii. ⁹ Și Eu vă zic: faceți-vă prieteni cu bogăția nedreaptă, ca *atunci* când veți săraci, să vă primească *acela* în lăcașurile veșnice. ¹⁰ Cel credincios în puțin, și în mult e credincios; iar cel necredincios în puțin și în mult e necredincios. ¹¹ Deci, dacă n'ați fost credincioși în bogăția nedreaptă, cine vă va încredința pe cea adevărată? ¹² Și dacă în cele strălune n'ați fost credincioși, cine vă va da pe ale voastre? ¹³ Nici o slugă nu poate sluji la doi domni, căci sau pe unul va ură și pe altul va iubi, sau de unul se va ține și de altul nu va griji: „Nu puteți sluji și lui Dumnezeu și lui mamonă.”

¹⁴ Și acestea toate le-au auzit și fariseii, cari erau iubitori de argint, și râdeau de El. ¹⁵ Și El li-a zis: „Voi în fața oamenilor vă arătați drepti, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre, că cecece înaintea oamenilor e înălțat, urăciune e înaintea lui Dumnezeu. ¹⁶ Legea și prorocii au fost numai până la Ioan; de atunci împărăția lui Dumnezeu se binevestește și fiecare se nevoește spre ea. ¹⁷ E mai lesne însă să treacă cerul și pământul, decât să cadă o virgulă din lege.

¹⁸ „Tot celce se desparte de femeea sa și se căsătorește cu alta, face răsdăsrănare; și tot celce se

cheltorește cu cea despărțită de bărbat, face răș desfrâuare.

¹⁸ „Eră odată un om bogat, care se îmbracă cu porfiră și vison, veselindu-se în toate zilele luminat. ¹⁹ Și eră și un sărac, anume Lazăr, care zăcea la poarta lui plin de bube, ²⁰ și dorea să se sature cu fărâșăturile, ce cădeau din masa bogatului; și câinii venind, îi lingeau bubele. ²¹ Și întâmpându-se să moară săracul, a fost dus de îngeri în sânul lui Avraam; a murit apoi și bogatul și s'a îngropat. ²² Și fiind el în munci, în iad, și-a ridicat ochii săi și a văzut îndepărtare pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui; ²³ și strigând el, a zis: părinte Avraame, miluește-mă, și trimite pe Lazăr, ca să-mi ude vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba, că mă chinuesc în văpaea aceasta. ²⁴ Avraam însă a zis: fiule, adu-ți aminte, că ți-ai primit cele bune ale tale în viața ta, asemenea și Lazăr cele rele; acum însă el se mângâie aicea, iar tu te chinuești. ²⁵ Și pe lângă toate acestea, între noi și voi s'a așezat prăpastie mare, ca ceie ar voi să treacă de aicea la voi să nu poată, asemenea și de la voi la noi să nu treacă. ²⁶ Și a zis bogatul: te rog dară, părinte, să-l trimiți la casa tatălui meu, ²⁷ căci am cinci frați, să-le mărturisească aceste lucruri, ca să nu vie și el la acest loc de muncă. ²⁸ Zisu-l-a Avraam: au pe Molsă și pe prooroci; să-l asculte pe dâșii. ²⁹ Iară el a zis: nu părinte Avraame, ci de va merge cineva din morții la dâșii, se vor pocăi. ³⁰ Avraam însă i-a zis: dacă nu ascultă pe Molsă și pe prooroci, măcar de-ar învia cineva din morți, nu vor crede.”

CAP. 17.

¹ Iară către ucenicii Săi a zis: „E cu neputință să nu vină smintele, dară vai de acela prin care vin! ² Mai de folos i-ar fi acela de i s'ar legă de gât o piatră de moară și ar fi aruncat în mare, decât să smintească pe unul din micuții aceștia. Luați aminte de voi înșivă!”

³ „De-ți va greși fratele tău, ceartă-l, și de se va pocăi, iartă-l; ⁴ și chiar de șapte ori pe zi de-ți va greși și de șapte ori pe zi se va întoarce și va zice: mă cădesc, iartă-l!”

⁵ Și au zis apostolii către Domnul: „Adaogă-ne credință!” ⁶ Iară Domnul a zis: De-ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice smochinului acestuia: smulge-te și te mută în marea, și v'ar asculta.

⁷ „Și care din voi, având o slugă la arat sau la păscut vitele, îi va zice la întoarcerea ei dela câmp: vină repede și șezi la masă? ⁸ Și nu-i va zice oare: gătește-mi ceva să cinez, și înclinându-te cu șorful, slujește-mi până voi mânca și voi bea, și după aceea vei mânca și vei bea și tu? ⁹ Și oare mulțămi-va el slugii aceleia, pentru că a împlinit porunca? Pare-mi-se că nu. ¹⁰ Așa și voi când veți face toate celece vi s'au poruncit, să ziceți: slugi nevrednice suntem, pentru că n'am făcut decât ceea ce eram datori să facem.”

¹¹ Și s'a întâmplat în vremea aceea să meargă Iisus spre Ierusalim și trecând printre Samaria și Galileea, ¹² când a intrat într'un sat, l-au întâmpinat zece oameni leproși, cari au stătut departe; ¹³ și acuradicându-l glas, au zis: „Iisuse înv.ătorule,

miluște-ne!" ¹⁴ Iară El văzându-l, li-a zis: „Mergeți și vă arătați preoților!" Și pecând mergeau ei, s'au curățit. ¹⁵ Iară unul din ei văzând că s'a vindecat, s'a întors, slăvind pe Dumnezeu cu glas mare; ¹⁶ și a căzut pe fața sa la picioarele Lui, mulțămindu-l; și acela era samarinean. ¹⁷ Iară Iisus răspunzând, a zis: „Au nu zece s'au curățit? Dar cel nouă unde sunt?" ¹⁸ Cum nu sau găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu, decât numai străinul acesta?" ¹⁹ Și li-a zis: „Scoală și dute, credința ta te-a mântuit!"

²⁰ Și fiind întrebat de farisei, când are să vie împărăția lui Dumnezeu, li-a răspuns și a zis: „Împărăția lui Dumnezeu, nu vine în chip vădit; ²¹ nici nu se va zice: iată-o aicea, sau: iată-o acolo: căci iată împărăția lui Dumnezeu este în taintru vostru".

²² Iar către ucenici a zis: „Vor veni zile, când veți dori să vedeți măcar una din zilele Fiului Omului, și nu veți vedea; ²³ și vi se va spune: iată-o aicea, sau: iată-o acolo, — să nu vă duceți, nici să alergați; ²⁴ căci precum fulgerul fulgerând în laturea de sub cer, luminează toată laturea de sub cer, așa va fi și Fiul Omului în ziua Sa. ²⁵ Dar mai întâiu trebuie ca El să pătimească multe, și să fie lepădat de neamul acesta. ²⁶ Așa va fi și în zilele Fiului Omului, cum a fost în zilele lui Noe, ²⁷ când oamenii au mâncat, au băut, s'au însurat și s'au măritat, până în ziua, când a intrat Noe în corabie, și a venit potopul și i-a pierdut pe toți. ²⁸ Și așa cum a fost în zilele lui Lot, când oamenii mâncau, cumpărau, vindeau, sădeau și zideau; ²⁹ iar în ziua când a călătorește Lot din Sodoma, a ploat din cer foc și pucioasă, și i-a pierdut pe toți; ³⁰ așa

va fi și în ziua aceea, când se va arăta Fiul Omului. ³¹ În ziua aceea celce va fi pe acoperiș și lucrurile lui în casă, să nu se pogoare să le ia; și celce va fi în țarină, deasemenea să nu se întoarcă înapoi. ³² Aduceți-vă aminte de femeia lui Lot. ³³ Celce va căuta să-și mântulască sufletul său, acela îl va pierde, iar celco-l va pierde, acela-l va învăța. ³⁴ Vă spun însă, în noaptea aceea vor fi doi într'un pat: unul se va lua și altul se va lăsa; ³⁵ două vor fi care vor măcina împreună, una se va învăța și alta se va lăsa; ³⁶ doi vor fi în ogor, unul se va lua, și altul se va lăsa".

³⁷ Și răspunzând ucenicilor, au zis către Dânsul: „Doamne, unde va fi aceasta?" Iară El li-a zis: „Unde va fi hoitul, acolo se vor aduna și vulturii!"

CAP. 18.

¹ Și li-a mai spus și o pildă, că trebuie să se roage pururea și să nu se desnădăjduiască, zicând: ² „Eră într-o cetate un judecător, care de Dumnezeu nu se teme și de oameni nu se rușină. ³ Și în cetatea aceea eră și o văduvă; și aceasta venea la Dânsul și zicea: scapă-mă de protivnicul meu! ⁴ El însă n'a voit o vreme, dar după aceea a zis în sine: deși de Dumnezeu nu mă tem, și de oameni nu mă rușinez, ⁵ însă pentru că văduva aceasta 'mi-aduce supărare, o voi izbăvi, ca înșfârșit să nu mai vie să-mi bată obrazul". ⁶ Apoi a zis Domnul: „Auziți ce zice judecătorul nedrept?" Dar oare Dumnezeu nu va face dreptate aleșilor Săi cari strigă către El ziua și noaptea, și va întârzia El a-i ajuta? ⁷ Vă spun, că încurând îl va face

dreptate. Dar când va veni Fiul Omului, găsi-va oare credință pe pământ ?

⁹ Iar unora, cari se credeau că sunt drepti și disprețuiau pe alții, le-a mai spus și pilda aceasta : ¹⁰ „Doi oameni sau dus la biserică să se roage : unul eră fariseu și altul vameș. ¹¹ Fariseul însă stând, se rugă în sine apă : Dumnezeu, mulțămescu-Ți, că nu sunt ca ceilalți oameni : răpitori, nedrepți și desfrânați, sau ca acest vameș ; ¹² potesc de două ori în săptămână și dau zeciuială din toate câte câștig. ¹³ Iar vameșul stând departe, nu îndrăzneă nici ochii să-și ridice spre cer, ci bătându-se în piept zicea : Dumnezeu, milostiv fi! mie păcătosului ! ¹⁴ Văspun însă, că acesta s'a întors la casa sa mai îndreptat de cât acela ; că tot celce se înalță pe sineși, se va smeri, iar celce se smerește pe sineși, se va înălța”.

¹⁵ Și aduceau la Dânsul și pruncii, ca să se atingă de ei ; iar ucenicii văzind aceasta, fi certă. ¹⁶ Iisus însă chemându-l, a zis : „Lăsați copiii să vie la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este Împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Adevărul vă grăesc : Celce nu va primi Împărăția lui Dumnezeu, ca un copil, acela nu va intra într'ânsa”.

¹⁸ Și L-a întrebat o căpetenie, zicând : „Învățătorule bune, ce să fac ca să moștenesc viața veșnică ?” ¹⁹ Iar Iisus i-a zis : „Ce mă numești bun ? Nimenea nu este bun decât numai unul Dumnezeu. ²⁰ Știi poruncile : Să nu faci desfrânare, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta ?” (Eș. XX, 1-2-16) ²¹ Acela însă a zis : „Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele”. ²² Iară Iisus auzind aceasta, i-a

zis : „Încă una îți mai lipsește : Vinde toate câte ai și dă la săraci, și vei avea comoară în cer ; și vină de-Mi urmează Mie”. ²³ El însă, auzind aceasta, s'a întristat, pentru că eră foarte bogat. ²⁴ Și văzindu-l Iisus că s'a întristat, a zis : „Cât de greu e să între în Împărăția lui Dumnezeu ceice au bogății ! ²⁵ Căci e mai ușor să treacă cămila prin urechile acului, decât să între bogatul în Împărăția lui Dumnezeu”. ²⁶ Iară celce au auzit aceasta, au zis : „Atunci cine poate să se mântuească ?” ²⁷ Și El a zis : „Celece nu sunt cu puțință la oameni, sunt cu puțință la Dumnezeu”.

²⁸ Iară Petru a zis : „Iată noi, am lăsat toate și Ți-am urmat Ție”. ²⁹ Și Iisus li-a zis : „Adevărul vă grăesc, că nu este nimenea, care să fi lăsat casă, sau părinți, sau frați, sau surori, sau femei, sau copii pentru Împărăția lui Dumnezeu, ³⁰ și care să nu primească cu mult mai mult în viața aceasta, iar în veacul viitor viață veșnică.”

³¹ Chemând apoi pe cei doisprezece ucenici, li-a zis : „Iată ne suim la Ierusalim și se vor împlini toate cele scrise prin proroci pentru Fiul Omului : ³² căci va fi dat păgânilor, și-L vor ocări, și-L vor scuipa, ³³ și-L vor bate, și-L vor omori, și atrelazi va învia”. ³⁴ Și ei n'au înțeles nimic din acestea ; și cuvintele acestea erau ascunse pentru ei și n'au priceput celece li se spuneă.

³⁵ Iar când s'au apropiat de Ierihon, un orb oarecare ședea lângă cale și cerea milostente. ³⁶ Auzind însă mulțimea trecând, a întrebat : „Ce-l a-cesta ?” ³⁷ Și l s'a spus, că trece Iisus Nazoreut. ³⁸ Și a strigat orbul, zicând : „Iisuse, fiul lui David, miluește-mă !” ³⁹ Și celce mergeau înainte li

certau ca să tacă; iară el striga și mai tare: „Fiul lui David, miluește-mă!” ¹⁰ Și oprindu-se Iisus, a poruncit să-l aducă la Sine. Și dacă s'a apropiat acela de Dânsul, l-a întrebat zicând: ¹¹ „Ce voești să-ți fac?” Și el a zis: „Doamne, să văd!” ¹² Iară Iisus l-a zis: „Vezil Credința ta te-a mântuit!” ¹³ Și a văzut orbul îndată și a urmat după Iisus, slăvind pe Dumnezeu. Și tot poporul văzind aceasta, a dat laudă lui Dumnezeu.

CAP. 19.

¹ Și intrând Iisus, trecea prin Ierihon. ² Și iată, un bărbat, anume Zahau, care eră căpetenia vamelor și om bogat, ³ căută să vadă pe Iisus, cine-l, și nu putea din pricina mulțimei, că era mic de stat; ⁴ și alergând înainte, s'a suit într'un sicomor ⁵) ca să-l vadă, pentrucă pe lângă el avea să treacă. ⁶ Iară Iisus cum a ajuns la locul acela, căutând, l-a văzut și l-a zis: „Zahaeie, grăbește de te pogorâ, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta.” ⁷ Și s'a pogorât Zahau repede și l-a primit bucuros. ⁸ Și văzind aceasta, toți căteau, zicând, că a intrat să găzduiască la un om păcătos. ⁹ Iară Zahau stând a zis către Domnul: „Doamne, iată jumătate din averile mele o dau săracilor; și de am nedreptățit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.” ¹⁰ Iară Iisus a zis către el: „Astăzi s'a făcut mântuirea casei acesteia, pentrucă și acesta este fiul lui Avraam; ¹¹ căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut.”

⁵) Sicomorul este o specie de pom, care are fructele ca ale smochinului, iar frunza ca la dud.

¹² Iar după ce au ascultat ei aceștea, Iisus a adăugat a li spune și o pildă, pentrucă El eră aproape de Ierusalim, și ei credeau, că încurând trebuiesc să se arate împărăția lui Dumnezeu. ¹³ Zis'a deci:

„Un om de neam ales s'a dus într'o țară depărtată, să-și ia domnie și să se întorcă. ¹⁴ Și chemând zece slugi ale sale, li-a dat zece mine și li-a zis: „negușitorii până voi veni!” ¹⁵ Iară cetățenii săi li urau, și au trimis o solie în urma lui, zicând: „Nu voim ca acesta să domnească peste noi!” ¹⁶ Și întorcându-se, dupăce a luat domnia, a zis să-l cheme slugile acelea, cărora dăduse argintul, ca să afle cine ce a făcut. ¹⁷ Și venind cel dintâiu, a zis: domnule, mina ta a adus zece mine.” ¹⁸ Și el l-a zis: bine, slugă bună, pentrucă ai fost credincios în puțin, să ai stăpânire peste zece cetăți! ¹⁹ Și venind cel de al doilea, a zis: domnule, mina ta a făcut cinci mine. ²⁰ Și a zis și acestuia: să fi și tu peste cinci cetăți! ²¹ Și venind altul, a zis: domnule, iată mina ta, pe care am păstrat-o legată în naframă, ²² căci m'am temut de tine, pentru-că ești om aspru: iai ce n'ai pus și seceri ce n'ai sămănat. ²³ Iar stăpânul i-a zis: din gura ta te voi judeca, slugă rea; ai știut că eu sunt om aspru: iau ce n'am pus și secer ce n'am sămănat; ²⁴ pentruce n'ai dat argintul meu schimbătorilor, și eu veniad, l-ai fi primit cu dobândă? ²⁵ Și către ceice stăteau înainte a zis: Luați mina de la el și o dați celui care are zece mine. ²⁶ Și i s'a spus: „domnule, acesta mul are zece mine.” ²⁷ El însă a zis: „Vă spun, că tot celui care are l se va da, iar celui care nu are, i se va lua și ceea ce are. ²⁸ Iar pe acei vrăjmași ai mei, cari n'au voit

să domnesc peste ei, aduceți-l alcea și-l ucideți înaintea mea."

²⁰ Și zicând, acestea, *Isus* a pors mal departe, și du-se spre Ierusalim. ²¹ Iar dacă S'a apropiat de Vitfaghi și de Vitania, către muntele care se numește Eleon, a trimis doi din ucenicii Săi, ²² zicând: „Duceți-vă în satul *cel dinaintea voastră*, și intrând în el, veți găsi un mânz legat, pe care nimeni din oameni n'a încălecat niciodată; să-l deslegați și să-l aduceți. ²³ Și de vă va întreba cineva: la ce-l deslegați? Să-i spuneți așa, că Domnul are trebuință de el.” ²⁴ Și ducându-se trimiși, au găsit cum li se spusese. ²⁵ Dar dezlegând ei mânzul, stăpânul lui a zis către dâșii: „Pentru ce deslegați mânzul?” ²⁶ Iară ei au zis: „Domnul are trebuință de el.” ²⁷ Și l-au adus la *Isus*; și aruncându-și vestimintele lor pe mânz, au pus pe *Isus* deasupra. ²⁸ Și când mergea El, oamenii își așterneau vestimintele lor pe cale. ²⁹ Iar dacă S'a apropiat El să scoboare coasta muntelui Eleon, toată mulțimea ucenicilor a început cu bucurie să slăvească pe Dumnezeu cu glas mare pentru toate minunile ce văzuseră, ³⁰ zicând: „Bine este cuvântat împăratul. Celce vine în numele Domnului! Pace în ceruri și slavă întru cel [de sus]!” ³¹ Iar câțiva farisei din mulțime au zis către Dânsul: „Învățătorule, stăpânește-ți ucenicii!” ³² El însă răspunzându-li, a zis: „Vă spun, că de vor tăcea aceștia, pietrele vor striga.”

³³ Iară dacă S'a apropiat și a văzut cetatea, a plâns-o, ³⁴ zicând: De ai fi cunoscut și tu măcar în ziua aceasta a ta cele pentru pacea ta! Însă acum *acestea-s* ascunse pentru ochii tăi, ³⁵ că vor

veni asupra ta zile și te vor impresura dușmanii tăi cu pînuri și te vor înconjură și te vor străm-toră din toate părțile, ³⁶ și te vor dărâma, și vor uide pe copiii tăi în tine, și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră, pentru că n'ai cunoscut vremea cercetării tale.”

³⁷ Și intrând în biserică, a început a izgoni pe celce vindeau și cumpărau în ea, ³⁸ zicându-li. Scris este: casa Mea e casă de rugăciune, iar voi ați făcut-o pașteră de tâlhari.” (Is. LVI. 7; Ier. VII. 11).

³⁹ Și învăță în toate zilele în biserică. Iar arhierii și cărturarii și maimarii poporului căutau să-L ucidă, ⁴⁰ și nu găseau ce să-L facă, pentru că tot poporul se ținea de Dânsul, ascultându-L.

CAP. 20.

¹ Iar în una din zilele acelea, când învăță El poporul în biserică și propoveduă Evanghelia, s'au apropiat arhierii și cărturarii cu bătrânii ² și l-au grăit, zicând: „Spune-ne cu ce putere faci acestea, sau cine-ți celce Ți-a dat puterea aceasta?” ³ Iară ⁴ răspunzând, li-a zis: „Am să vă întreb și eu o vorbă, și să mi-o spuneți: ‘botezul lui Ioan din cer a fost, sau dela oameni?’” ⁵ Ei însă judecau între dâșii, zicând: „De vom zice: ‘din cer’; va zice: pentru ce dară nu l-ați crezut;” ⁶ iar de vom zice: dela oameni, tot poporul ne va uide cu pietre, căci este încredințat că Ioan e prooroc.” ⁷ Și au răspuns: „Nu știm de unde-i.” ⁸ Și *Isus* li-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac acestea.”

„Apoi a început a spune poporului pilda aceasta: „Un om oarecare a sădit o vie și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe *pentru* multă vreme; ¹⁰iar la vremea *culesului* a trimis la lucrători un slujitor, ca să-i dea roadele viei; ¹¹vierii însă bătându-l, l-au trimis înapoi cu deșert. ¹²Și a adăos a trimite alt slujitor; dară ei și pe acela bătându-l și batjocorindu-l, l-au trimis înapoi cu deșert. ¹³Și a adăos a trimite un al treilea; ei însă și pe acesta răbindu-l, l-au alungat. ¹⁴Atunci stăpânul viei a zis: Ce să fac? Voi trimite pe fiul meu cel iubit; poate văzându-l pe dânsul, se vor rușina. ¹⁵Lucrătorii însă văzându-l, cugetau între ei, zicând: Acesta-i moștenitorul; hai să-l ucidem, ca moștenirea lui să fie a noastră. ¹⁶Și scoțându-l afară din vie, l-au omorât. Deci, ce va face acestora stăpânul viei? ¹⁷Va veni și va uide pe lucrătorii aceia și via o va da altora!” Iar cei ce au auzit *pilda* aceasta au zis: „Să nu fie *una ca aceasta*!”

¹⁷El însă privindu-l, a zis: „Atunci ce va însemna scriptura aceasta: Piatra pe care ziditorii au lepădat-o, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului? (Ps. CXVII, 22). ¹⁸Tot cece va cădea pe piatra aceasta, se va sfărâma, iar peste care va cădea ea, pe acela îl va zdrobi.”

¹⁹Și căutau arhierii și cărturarii să pună mâna pe El în ceasul acela, căci înțeleseseră, că pentru dășii spusese pilda aceasta, dar se temeau de popor. ²⁰Pândindu-L însă, au trimis niște iscoade, cari prefăcându-se că sunt *oameni* drepti, să-L prindă cu vreo vorbă, ca să-L dea stăpânirii și puterei guvernatorului. ²¹Și *aceștia* L-au întrebat, zicând: „Învățătorule, știm că grăești și înveți drept

și nu cauți la față, ci într'adevăr calea lui Dumnezeu înveți. ²²Se cade oare ca noi să dăm dajdie Cezarului, sau nu?” ²³El însă înțelegând vicieșugul lor, le-a zis: „Ce Mă ispițiți? ²⁴Arătați-Mi un dinar; al cui chip și scrisoare are pe el?” Și el au răspuns: „Ale Cezarului.” ²⁵Iară El li-a zis: „Dați dară celece sunt ale Cezarului, Cezarului” și pe celece sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.” ²⁶Și n'au putut să-L prindă cu vorba în fața poporului, și mirându-se de răspunsul Lui, au tăcut.

²⁷Atunci au venit oarecari din saducheii, cari zic că nu este înviere, și L-au întrebat, zicând: ²⁸„Învățătorule, Moisa ni-a scris: De va muri fratele cuivă, având femeie, și va muri acesta fără copii, fratele lui să ia femeia și să ridice urmași fratelui său. (Deut. XXV, 5). ²⁹Deci, au fost șapte frați; și cel dintâiu luându-și femeie, a murit fără copii; ³⁰și a luat pe femeia *aceea* al doilea *frate*, dar și acela a murit fără copii; ³¹apoi a luat-o al treilea; și așa *au luat-o* câteși șapte și au murit fără să lase copii; ³²iar în urma tuturor a murit și femeia. ³³Deci, la înviere căruia din ei va fi ea femeie, căci câteși șapte au avut-o de femeie?” ³⁴Și răspunzând Iisus, li-a zis: „Fiii veacului acestuia să însoară și să mărită, ³⁵iar cei ce s'au învredălit să dobândească veacul celălalt și învierea din morți, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ³⁶căci nu mai pot să moară, ci să aseamănă îngerilor și sunt fii lui Dumnezeu, fiind fiii învierii. ³⁷Că vor învie însă morții, și Moisa a arătat înaintea rugului, când a numit pe Domnul: Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui Isaac, și Dumnezeul lui Iacov (Ex. III, 6). ³⁸Dumnezeu însă nu este al morților, ci al viilor,

căci la El toți sunt vii.*¹⁹ Și răspunzând oarecare din cărturari, a zis: „Învățătorule, bine ai zis!”
²⁰ Și mai mult n'au îndrăznit să-L mai întrebe nimica.

²¹ Iară Iisus li-a zis: „Cum de se zice că Hristos este fiul lui David?”²² David însuși zice în cartea Psalmilor: zis-a Domnul Domnului meu: „șezi de-a dreapta Mea,” până voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale (Ps. CIX, 1).²³ Deci, David îl numește pe El Domn; atunci cum îi este fiu?”

²⁴ Și când ascultă tot poporul, Iisus a zis către ucenicii Săi: „Păziți-vă de cărturari, cărora le place să umble în haine lungi, și iubesc salutările prin adunările poporului, și scaunele cele mai de sus în sinagogi, și locurile cele dintâi la ospete;”²⁵ aceștia, cari mănâncă casele văduvelor și cu fățărnicie se roagă îndelung, mai multă osândă vor lua.”

CAP. 21.

¹ Și cântând Iisus, a văzut pe cei bogați aruncând daruri în cutia bisericii; ² și a văzut și o văduvă săracă, aruncând acolo doi bănuți, ³ și a zis: „Adevărul vă grăesc, că această văduvă săracă a aruncat mai mult decât toți,”⁴ pentru că toți aceia au dat din prisosul lor dar lui Dumnezeu; iar aceasta din sărăcia ei a dat tot ce avea pentru tralu.”

⁵ Și grăind oarecari de biserică, că-i împodobită cu pietre frumoase și cu podoabe, Iisus a zis: „Vor veni zile, când nu va rămâne din celece vedeți nici piatră pe piatră, care să nu se răspească.”⁶ Și L-au întrebat, zicând: „Învățătorule, dar când au

să fie acestea, și care-i semnul timpului, când au să fie acestea?”⁷ Iară El a zis:

„Vedeți să nu vă înșelați; căci mulți vor veni sub numele Meu, zicând că sunt Eu. Și vremea aceea s'a apropiat; deci, să nu vă luați după ei.”⁸ Iar când veți auzi de războaie și de turburări, să nu vă spăimântați, căci aceste trebuie să fie întâiu; sfârșitul însă nu va fi îndată.”⁹ Apoi li-a zis: „Se va scula popor peste popor și împărăție peste împărăție;”¹⁰ și pe alocurea vor fi mari cutremure de pământ, și foamete, și ciume, și grozăvii și semne mari din cer.”¹¹ Dară mai înainte de toate acestea oamenii își vor pune mâinile pe voi și vă vor prigoni, dându-vă în judecăți și în temnițe și vă vor duce înaintea regilor și a domnitorilor pentru numele Meu;”¹² și atunci vi se va întâmpla să mărturisiți.”¹³ Deci, puneți hotărâre în inima voastră, să nu gândiți de mai înainte ce aveți să răspundeți, ¹⁴ căci vă voi da Eu gură și înțelepciune, căreia toți ceice vi se împotrivesc nu-l vor putea grăi, nici sta împotrivă.”

¹⁵ „Și veți fi dați și de părinți, și de frați, și de rudeni, și de prieteni, și vor ucide pe unii din voi;”¹⁶ și veți fi urâți de toți pentru numele Meu; ¹⁷ dar nici un păr din capul vostru nu va peri.”¹⁸ Prin răbdarea voastră vă veți mântui sufletele voastre.

¹⁹ „Iară când veți vedea Ierusalimul înconjurat de oștiri, atunci să știți că s'a apropiat pustirea lui.”²⁰ Atunci cei din Iudeea să fugă la munți; și cei din Ierusalim să iasă, și ceice vor fi prin țărine să nu intre într'ansul, ²¹ că acelea vor fi zilele răzbunării, ca să se plinească toate cele scrise.”²² Dară vai de celece vor fi însărcinate și de celece vor alăpta în zilele acelea, căci necazul în țară și mânia asupra

poporului acestuia va fi mare; ²⁴și vor cădea de ascuțitul sabiei și vor fi duși în robie la toate popoarele; și Ierusalimul va fi călcat de păgâni până ce să vor împlini vremile păgânilor.

²⁵„Și vor fi semne în soare și în lună și în stele, iar pe pământ frică mare în popoare cu nedumerire; muget de mare și de valuri; ²⁶și oamenii vor muri de groaza așteptării celor ce au să vină asupra lumii, căci puterile Cerului se vor clăti; ²⁷și atunci vor vedea pe Fiul Omului, venind pe nor cu putere și slavă multă. ²⁸Și când vor începe a se săvârși acestea, sculați-vă în sus și vă rădicați capetele, pentru că se apropie izbăvirea voastră.”

²⁹*Apoi* li-a spus o pildă: „Uitați-vă la smochin și la tot arborele: ³⁰Când sunt îmbobociți, văzând *aceasta*, dela sinevă cunoșteți, că acum vara e aproape. ³¹Așa și voi când veți vedea împlinindu-se *semnele* acelea, să știți că aproape este împărăția lui Dumnezeu. ³²Adevărul vă grăesc, că nu va trece neamul acesta până se vor împlini acestea. ³³Cerul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

³⁴„Însă luați sămă de voi înșivă, ca nu cumva să se îngreueze inimile voastre cu îmbuibare și cu beție și cu grijile vieții, și să nu vă găsească ziua aceea nepregătiți; ³⁵căci ea ca o mreajă va cădea asupra tuturor celor ce trăesc peste toată fața pământului. ³⁶Privegheați deci, în toată vremea și vă rugați, ca să vă învredniți a scăpa de toate cele ce au să fie și să vă înfățișați înaintea Fiului Omului.”

³⁷Ziua *Iisus* propoveduea în biserică, iar noaptea leșea și mănăa pe muntele, care se numește al Eleonului. ³⁸Și tot poporul venea la Dânsul în biserică disdedimineață, ca să-L asculte.

CAP. 22.

¹Se apropiă însă sărbătoarea azimelor, care se numește Paștile, ²și arhierii și cărturarii căutau cum L-ar pierde, căci se temeau de popor.

³A intrat însă satană în Iuda, care se numește Iscarioteanul și era din numărul celor doisprezece; ⁴și mergând, *acesta*, s'a înțeles cu arhierii și cu căpeteniile, cum L-ar vinde lor. ⁵Și *ei* s'au bucurat și s'au tocmnit să-L dea bani. ⁶Și s'a învoint și Iuda, și căută vreme potrivită, ca să-L dea lor fără știrea poporului.

⁷A sosit însă ziua azimelor, în care trebuia să se înjughie *mielul* pashal, ⁸și a trimis *Iisus* pe Petru și pe Ioan, zicând: „Duceți-vă de ni gătiți paștele, ca să mâncăm!” ⁹Iară *ei* i-au zis: „Unde voești să gătim?” ¹⁰Și *ei* li-a zis: „Iată, când veți intra voi în cetate, vă va întâmpina un om, ducând un vas de lut cu apă; mergeți după *ei* la casa, unde va intra, ¹¹și ziceți stăpânului casei: Invățătorul te întreabă: unde-i salașul, în care să mănânc paștele cu ucenicii Mei?” ¹²Și *acela* vă va arăta un folșor mare, așternut, acolo să gătiți.” ¹³Și ducându-se *ei*, au găsit cum li se spusese, și au gătit paștile.

¹⁴Iar dacă a venit ceasul, a șezut la masă și împreună cu *El* au șezut și cei doisprezece apostoli, ¹⁵și a zis către dânsii: „Foarte mult am dorit să mănânc paștile acestea cu voi, înainte de pas-tima Măa; ¹⁶căci vă spun, că de acum nu voi mai mânca din acestea, până se vor săvârși în împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷Și luând paharul și mulțămind, a zis: „Luați *acesta* și-l împărțiți între voi,

"căci vă spun, că de acum nu voi mai bea din rodul viții, până va veni împărăția lui Dumnezeu".

"Și luând pâine și mulțumind, a frânt și li-a dat, zicând: „Acesta este trupul Meu, care se dă pentru voi; aceeași să faceți în amintirea Mea”.³⁰ Asemenea a luat și paharul după ce au cinat, zicând: „Acest pahar este legea cea nouă întru sângele Meu, care se varsă pentru voi.”³¹ Dar iată mâna vânzătorului Meu este cu Mine la masă.”³² Iosă Fiul Omului merge cum este rânduit; dar vai de omul acela prin care Se vinde!”

"Și au început ei a se întreba între dâșii, care dintre ei ar fi celce va să facă aceasta.”³³ Și s'a făcut între ei și pricire: care dintre dâșii trebuie să fie mai mare?³⁴ Iisus însă li-a zis: „Regii popoarelor domnesc peste acestea, și celce le stăpânesc, se numesc binefăcători.”³⁵ La voi însă să nu fie așa: Ci cel mai mare dintre voi să fie ca cel mai mic, și stăpânitorul să fie ca slujitorul.”³⁶ Căci cine-i mai mare: celce șeade la masă, sau celce slujește? Oare nu cel ce șeade la masă? Eu însă sunt între voi ca celce slujește.”³⁷ Dar voi sunteți cei cari ați rămas cu Mine în nevoile Mele;³⁸ deaceia și Eu vă rânduesc, cum Mi-a rânduit Mie Tatăl, împărăție,³⁹ ca să mâncați și să beți la masa Mea în împărăția Mea, și să ședeți pe tronuri și să judecați cele douăsprezece seminții ale lui Israel!”

"Apoi a zis Domnul: „Simone, Simone, iată satană v'a cerut să vă cearnă ca grâul.”⁴⁰ Eu însă M'am rugat pentru tine, ca să nu piară credința ta; și tu când te vei întoarce, să întărești pe frații tăi!”⁴¹ Iar el l-a zis: „Doamne, sunt gata să merg cu Tine și în temniță, și la moarte!”⁴² Iisus însă a

zis: „Ție-ți grăesc, Petre: nu va căta astăzi coșul, înainte de a te lepăda de trei ori că nu Mă știi!”

"După aceea li-a zis: „Când v'am trimis fără pungă și fără traistă, și fără încălțăminte, avut-ați lipsă de ceva?”⁴³ Și ei au răspuns: „De nimic!”⁴⁴ Atunci a zis către dâșii: „Acum însă celce are pungă, să o ia, asemenea și traistă; iar celce n'are, să-și vândă haina și să cumpere sabie.”⁴⁵ Căci vă spun, că trebuie să se împlinească cu Mine și această scriptură: și cu cel fără de lege S'a socotit. Căci cele rânduite pentru Mine au a se săvârși.” (Is. LIII, 12.)⁴⁶ Iară ei au zis: „Doamne, iată alcea două săbii!”⁴⁷ Și El li-a zis: „Ajunge!”

"Și egind, s'a dus, după obiceiul, la muntele Eleonului, și au urmat după El și ucenicii Lui.”⁴⁸ Iară dacă a sosit la acest loc, a zis către dâșii: „Rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită!”⁴⁹ „Apoi s'a depărtat de ei ca la o asvâtlitură de piatră și plecându-și genunchile, S'a rugat,”⁵⁰ zicând: „Părinte, de voești, să treacă paharul acesta dela Mine!.. Dar nu voea Mea, ci a Ta să se facă!”⁵¹ Atunci l'a arătat un inger din cer, întărindu-L.”⁵² Și fiind în luptă, Se rugă încă și mai stăruitor; și sudoarea Lui se făcuse ca picăturile de sânge, căzind pe pământ.”⁵³ Și sculându-Se dela rugăciune, a venit la ucenicii Săi și i-a găsit adormiți de intristare,”⁵⁴ și li-a zis: „Pentruce dormiți? Sculați-vă și vă rugați, ca să nu intrați în ispită!”

"Și încă grăind El, iată se iviră o mulțime de oameni, și unul din cei doisprezece, care se numea Iuda, mergea înaintea lor și s'a apropiat de Iisus, ca să-L sărute, căci acest semn li dăduse:

„Pre Care-L voi sărută, Acela este.” ⁴⁴ Iisus însă i-a zis: „Iudo, prin sărutare vinzi pe Fiul Omului?”

⁴⁵ Iară ceice erau pelângă El văzând ce avea să fie, au zis către Dânsul: „Doamne, să dăm cu sabia?” ⁴⁶ Și unul din ei a lovit pe sluga arhierelui și i-a tăiat urechea dreaptă. ⁴⁷ Răspunzind însă Iisus, a zis: „Lăsați! Până aici! Și atingându-Se de urechea lui, l-a vindecat.

⁴⁸ Apoi Iisus a zis arhierilor, căpeteniilor bisericilor și bătrânilor, cari veniseră asupra Sa: „Cu săbi și cu pari, ca asupra unui tâlhar, ați eșit să Mă prindeți?” ⁴⁹ În toate zilele am fost cu voi în biserică și nu v-ați ridicat mâna asupra Mea; dar ceasul acesta și stăpânirea întinericului e vremea voastră.”

⁵⁰ Și prinzind pe Iisus, L-au adus și L-au băgat în casa arhierelui; iară Petru venea în urmă de parte. ⁵¹ Când însă acela au făcut foc în mijlocul curții și au șezut împreună să se încălzească, a șezut și Petru în mijlocul lor. ⁵² Și l-a văzut o slujnică șezând la foc, și căutând la el, a zis: „Și acesta era cu Dânsul?” ⁵³ El însă s'a lepădat de Dânsul, zicând: „Femeie, nu-L știu!” ⁵⁴ Curând după aceea văzându-l altul, a zis: „Și tu ești din ei.” Iară Petru a zis: „Omule, nu sunt.” ⁵⁵ Trecând apoi un ceas, altul a adevărit, zicând: „Cu adevărat și aceasta eră cu El, căci este și Galileian.” ⁵⁶ Petru însă a zis: „Omule, nu știu ce grăești.” Și îndată, pecând el grăea încă, a cântat cocoșul. ⁵⁷ Și întorcându-Se Domnul, S'a uitat la Petru, și i-a adus aminte Petru de cuvântul Domnului, cum îi zisese: „Că înainte de a cânta cocoșul, te vei lepăda de

Mine de trei ori.” ⁵⁸ Și ieșind Petru afară, a plâns amar.

⁵⁹ Iară oamenii, cari șineau pe Iisus, îl batjocoreau și-L băteau; ⁶⁰ și acoperindu-L, îl Loveau peste obraz și-l întrebau, zicând: „Proorocește, cine Te-a lovit!” ⁶¹ Și alte multe hule rosteau împotriva Lui.

⁶² Și cum s'a făcut ziua, s'au adunat bătrânii poporului, arhierii și cărturarii, și L-au dus în a dunarea lor, ⁶³ și au zis: „De ești Tu Hristosul, spune-ne!” Iară El li-a zis: „De v'aș spune, nu ați crede; ⁶⁴ și de v'aș întreba de ce M'ați legat, nu Mi-ați răspunde, nici nu Mi-ați da drumul.” ⁶⁵ Deacum Fiul Omului va ședeă de adreapta puterii lui Dumnezeu. ⁶⁶ Atuncia toți au zis: „Așă dară Tu ești Fiul lui Dumnezeu?” Și El li-a zis: „Voi ziceți, că Eu sunt.” ⁶⁷ Iară ei au zis: „Ce mărturie ne mai trebuie? Căci noi înșine am auzit din gura Lui.”

CAP. 23.

¹ Și sculându-se toată mulțimea lor, L-au dus la Pilat, ² și au început a-L învinui, zicând: „Pe acesta L-am găsit răzvrătind neamul nostru și oprind a da dajdie Cesarului, numindu-Se pe Sine împăratul Hristos.” ³ Iar Pilat L-a întrebat, zicând: „Tu ești împăratul Iudeilor?” El însă răspunzându-i, a zis: „Tu zici.”

⁴ Atunci Pilat a zis către arhierii și către mulțime „La omul acesta nu găsesc nici-o vină.” ⁵ Iară e stăruiau, zicând, că răzvrătește poporul, învâțând prin toată Iudeea, începând din Galileea până aici.

⁶ Și auzind Pilat de Galileea, a întrebat dacă mul e galileian. ⁷ Și aflând că este de sub stăpâ-

nirea lui Irod, L-a trimis la Irod, care în acele zile era și el în Ierusalim. ⁹ Iară Irod, văzînd pe Iisus, s'a bucurat mult, căci demult dorea să-L vadă, pentru că auzise multe de El, și nădăjdea să vadă făcându-se de Dănsul vreo minune; ¹⁰ și l-a pus multe întrebări, dară El nu l-a răspuns nimica. ¹¹ Arhierii și cărturarii însă fiind de față, li învinlau cumplit. ¹² Iară Irod cu ostașii săi, ca să-L batjocorească și să-și rădă de El, L-a îmbrăcat într'o haină strălucită și L-a trimis înapoi la Pilat. ¹³ Și în ziua aceea Pilat și Irod s'au făcut prieteni unul cu altul, căci mai înainte erau învrăjbiți între dănsii.

¹⁴ Pilat însă chemând Arhierii și căpeteniile și poporul, ¹⁵ a zis către ei: „Mi-ați adus pe Acest Om, ca răzvrătind poporul, și iată eu L-am cercetat înaintea voastră și n'am găsit pe Omul Acesta vinovat cu nimic din celece-l imputați. ¹⁶ Ba nici Irod n'a găsit, căci l'am trimis la el, și iată El n'a făcut nimic vrednic de moarte. ¹⁷ Deci, dupăce-L voi pedepsi, li voi da drumul. ¹⁸ Trebuie însă să li libereze de sărbători un vinovat. ¹⁹ Însă toată mulțimea a strigat, zicând: „La moarte Acesta, iar nouă să ni liberezi pe Varavă!” ²⁰ Varavă însă era închis în temniță pentru că făcuse tulburare și omor în cetate. ²¹ Pilat din nou vrînd să dea drumul Lui Iisus, și-a rădicat glasul. ²² Ei însă strigau zicând: „Răstignește-L, răstignește-L!” ²³ Iară el pentru a treia oară li-a zis: „Dară ce rău a făcut Acesta? Eu n'am găsit în El nimic vrednic de moarte. Deci, dupăce-L voi pedepsi, li voi da drumul.” ²⁴ Ei însă cereau înainte în gura mare să fie răstignit. Și strigătele lor și ale arhierilor au birrit: ²⁵ Pilat a hotărât să se lăcă după cererea lor; ²⁶ și li-a liberat

pe cel aruncat în temniță pentru tulburare și omor, pe care-l cereau, iar pe Iisus L-a dat în voea lor. ²⁷ Și când li duceau să-L răstignească, prinziînd pe un orecare Simon din Cirena, care se întorcea din țarină, l-au pus Crucea în spate să o ducă în urma lui Iisus.

²⁸ Și urmau după Dănsul mulțime multă de popor și de femei, care-L plîngeau și-L boceau. ²⁹ Iară Iisus întorcându-se spre ele, a zis: „Fice ale Ierusalimului, nu mă plîngeți pe Mine, ci plîngeți-vă pe voi și pe copiii voștri; ³⁰ căci iată vin zile, în care se va zice: Ferice de cele sterpe, de sânurile care n'au născut și de fișile care n'au alăptat! ³¹ Atunci vor începe oamenii a zice munților: Cădeți peste noi, și dealurilor: Acoperiți-ne! ³² Că dacă cu pomul verde se fac acestea, apoi ce se va face cu cel uscat?”

³³ Și aduceau împreună cu El alți doi făcători de rele, ca să-l piarză. ³⁴ Iar dacă au ajuns la locul, numit al căpăținei, L-au răstignit acolo pe El și pe făcătorii de rele: unul de-a dreapta și altul de-a stînga. ³⁵ Iisus însă a zis: „Părinte, iartă-i, căci nu știu ce fac!” Și ostașii aruncînd sorți, au împărțit hainele Lui.

³⁶ Și stătea poporul și privea. Iară căpeteniile împreună cu el își băteau joc de Dănsul, zicînd: „Pe alții a mîntuit; mîntuiască-se și pe Sine, de este El Hristosul, Alesul lui Dumnezeu.” ³⁷ Și își făceau răs de Dănsul și ostașii, apropiindu-se și aducându-l oșet, ³⁸ și zicînd: „De ești rogele Iudeei, mîntuiește-Te pe sinești!”

³⁹ Și deasupra Lui pe o tăbliță era scris cu litere

re olinești și românești și evreești: „Acesta este Regele Iudeilor.”

“Iară unul din făcătorii de rele, cei răstigniți, îi hulea, zicând: „De ești Tu Hristosul, mântuește-Te pe tine însuși și pe noi.” “Răspunzând însă celălalt, îi imputa, zicând: „Nu te temi tu de Dumnezeu, că în aceeași osândă ești? “Dar noi după dreptate *suntem osândiți*, căci primim cele cuvenite după faptele noastre, iar Acesta nimic rău nu a făcut.” “Și a zis către Iisus: „Pomenește-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția Ta!” “Iară Iisus i-a zis: „Adevărul îți grădesc: astăzi vei fi cu Mine în rai.”

“Și eră cam prin ceasul al șaselea, și s’a întunecat soarele, și s’a făcut întunerec peste tot pământul până la ceasul al noulea; “și s’a întunecat soarele și catapeteazma bisericilor s’a spintecat prin mijloc.

“Iară Iisus strigând cu glas mare, a zis: „Părinte, în mâinile Tale îmi dau duhul!” Și aceasta zicând, Și-a dat duhul.

“Și văzând sutașul ceea ce se petrecuse, a proslăvit pe Dumnezeu și a zis: „Cu adevărat omul acesta a fost drept.” “Și toată mulțimea, care se adunase la priveștiștea aceasta, văzând cele ce se petrecuseră, s’a întors, bătându-se în piept. “Iară toți cunoscuții Lui și femeile, care veniseră după El din Galileea, stând departe, priveau acestea.

“Și iată un bărbat, cu numele Iosif,—membru al sratului și om bun și drept, care eră din Arimateea, un oraș al Iudeilor, “și care nu luase parte la statul și la fapta lor, așteptând și el împărăția lui Dumnezeu,—” a venit la Pilat și a cerut trupul lui

Iisus. “Și pogorându-L *de pe cruce*, L-a înfășurat cu giulgiu și L-a pus într’un mormânt, săpat în piatră, unde nimeni năclodată nu fusese pus.” “Și ziua *aceea* eră Vineri, și se lumina spre Sâmbătă.

“Și femeile cari veniseră cu Iisus din Galileea, urmaseră după Iosif și văzuseră mormântul și cum se așezase trupul lui Iisus; “și întorcându-se, au pregătit mirezme și aromate; sâmbătă însă s’au odihnit după porunca legii.

CAP. 24.

“Iară în ziua cea dintâi a săptămânii, foarte de dimineață, au venit ele la mormânt, aducând mirezmele ce gătiseră; și împreună cu dânselle *au venit* și altele; “dară au găsit piatra răsturnată de pe mormânt; “și intrând, n’au găsit trupul Domnului Iisus, “Și pecând se mirau ele de aceasta, iată, au stătut înaintea lor doi bărbați în veșminte strălucitoare. “Iară ele întricoșându-se și plocându-și fețele la pământ, *aceia* au zis către dânselle: „Ce căutați pe Cel viu cu cel morți? “Nu este aicea, ci s’a sculat; aduceți-vă aminte, cum v’a grăit, fiind încă în Galileea, “zicând, că Fiul Omului trebuie să fie dat pe mâna oamenilor păcătoși și să fie răstignit, și a treia zi să învie.” “Și și-au adus *ele* aminte de spusile Lui.

“Și întorcându-se dela mormânt, au vestit acestea toate celor unsprezece și tuturor celorlalți *ucenicilor*. “Și celece au spus acestea apostolilor erau: Maria Magdalena, și Ioana, și Maria, *mama lui Iacov*, și altele. “Însă spusile lor s’au părut *ucenicilor* ca o aiurare și nu le-au crezut. “Petru

Însă sculându-se, a alergat la mormânt, și plecându-se, a văzut numai giulgiurile întinse; și s'a întors înapoi, mirându-se în sine de celece se petrecuseră.

¹³ Și lată, în aceeași zi doi din ei mergeau la un sat, care se numea Emaus, și eră departe de Ierusalim ca la șasezeci de stadii, ¹⁴ Și aceștia vorbeau între ei despre toate întâmplările acestea, ¹⁵ Și pecând grăeau și se întrebau ei de acestea, apropiindu-se și însuși Iisus, mergea împreună cu dânsii. ¹⁶ Însă ochii lor erau împiedecați de a-L cunoaște. ¹⁷ Și a zis Iisus către dânsii: „Despre ce grăiți voi unul cu altul mergând, și pentru ce sunteți triști?” ¹⁸ Și răspunzând unul, care se numea Cleopa, a zis către El: „Au numai Tu singur ești străin în Ierusalim și nu știi celece s'au petrecut în ei zilele acestea?” ¹⁹ Și El li-a zis: „Care?” Iară ei i-au zis: „Cele despre Iisus Nazarineanul, Care era prooroc, puternic cu fapta și cu cuvântul înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul; ²⁰ cum L-au dat arhierii și căpeteniile noastre să fie osândit la moarte și L-au răstignit ²¹ Noi însă nădăjdueam, că El este Acela, Care trebuia să izbăvească pe Israel; și totuși astăzi e a treia zi decând s'au petrecut acestea. ²² Ci și niște femei de ale noastre ne-au umplut de mirare: ele au fost disdedimineață la mormânt și n'au găsit trupul Lui; ²³ și întorcându-se, au spus că li s'ar fi arătat unghi îngeri, cari spun că El este viu. ²⁴ Și s'au dus și unii din noi la mormânt și au găsit așa, cum spusese și femeile, dar pe El nu L-au văzut.” ²⁵ Atuncea El li-a zis: „O nepricepuților și zăbavnici cu inima a crede toate celece au grăit proorocii! ²⁶ Nu trebuia

oare Hristos să pătimească acestea și să între în slava Sa?” ²⁷ Și începând dela Mo'să și dela toți proorocii, le-a tălcut lor cele scrise pentru El în toate scripturile. ²⁸ Și s'au apropiat de satul la care mergeau, Iară El să făcă că merge mai departe. ²⁹ Și ei L-au îndemnat zicând: „Rămăi cu noi, căci ziua a trecut și e spre sară.” Și a intrat să rămăie cu dânsii. ³⁰ Iar dacă S'a așezat la masă cu ei, a luat pâinea și binecuvântând, a frânt și li-a dat. ³¹ Atunci li s'au deschis ochii și L-au cunoscut; însă El s'a făcut nevăzut de ei. ³² Și au zis unul către altul: „Au nu arde în noi inima noastră, când ni grăea El pe cale și când ni tălcutea scripturile?” ³³ Și sculându-se ei în ceasul acela, s'au întors la Ierusalim și au găsit adunați pe cei unsprezece ucenici și pe celece erau cu dânsii, ³⁴ cari spuneau, că Domnul S'a sculat cu adevărat și S'a arătat lui Simon. ³⁵ Și au povestit și ei celece se petrecuseră pe cale și cum Domnul S'a cunoscut de dânsii la frângerea pâinii,

³⁶ Dar pecând grăeau ei acestea, însuși Iisus a stătut în mijlocul lor și li-a zis: „Pace vouă!” ³⁷ Iară ei spăimântându-se și turburându-se, li se părea că văd un duh. ³⁸ El însă li-a zis: „Pentru ce vă turburați și pentru ce se stărnesc asemenea gânduri în inimile voastre? ³⁹ Priviți mâinile și picioarele mele, căci Eu fusumii sunt; pipăiți-mă și vedeți, că duhul n'are carne și oase, cum vedeți că am Eu.” ⁴⁰ Și zicând aceasta, li-a arătat mâinile și picioarele. ⁴¹ Și încă necrezând ei de bucurie și mirându-se, li-a zis: „Aveți ceva de mâncare?” ⁴² Iară ei i-au dat o bucată de pește fript și din-

Într'un fagur de miere. "Și luând, a mâncat înaintea lor.

"Apoi li-a zis: „Acestea vi le-am grăit Eu, când eram cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în legea lui Moise și în proroci și în Psalmi." "Atunci li-a deschis mintea lor, ca să înțeleagă scripturile, "și li-a zis: „Așa este scris și așa trebuie să pătimească Hristos și să învie din morți a treia zi, "și să se propoveduiască în numele Lui pocăința și iertarea păcatelor la toate popoarele, începând de la Ierusalim. "Iară voi sunteți martori acestora, "și iată Eu voi trimite făgăduința Tatălui Meu peste voi. Voi însă rămâneți în cetatea Ierusalimului, până vă veți îmbrăca cu putere de sus".

"Apoi i-a scos afară din cetate, până în Vitanla, și rădicându-și mâinile, i-a binecuvântat, "și când îl binecuvânta, a început a se depărta de ei și a se înălța la cer. "Iară ei închinându-se Lui, s'au întors în Ierusalim cu bucurie mare, "și erau pururea în biserică, laudând și binecuvântând pe Dumnezeu. Amin.

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ IOAN

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ

IOAN

CAP. I.

¹ La început eră Cuvântul; și Cuvântul eră la Dumnezeu; și Dumnezeu eră Cuvântul. ² Acesta la început eră la Dumnezeu. ³ Toate printr'însul s'au făcut, și fără de Dănsul nimic ce-i făcut nu s'a făcut. ⁴ Într'însul eră viața; și viața eră lumina oamenilor; ⁵ și lumina luminează în întuneric; și întunericul n'a cuprins-o.

⁶ Fost-a trimis de la Dumnezeu un om, numele căruia era Ioan. ⁷ Acesta venise ca mărturie, să mărturisească de Lumină, ca toți să creadă printr'însul. ⁸ Nu eră acela lumina, ci fusese trimis ca să mărturisească de lumină. ⁹ Cuvântul eră lumina cea adevărată, care venind în lume, luminează pe tot omul; ¹⁰ acesta în lume eră, și lumea printr'însul s'a făcut, dar lumea nu-L cunoștea; ¹¹ la ai Săi venise, și ai Săi nu L-au primit. ¹² Iar celor căți L-au primit și cred în numele Lui, li-a dat putere să se facă fii lui Dum-

nezeu, ¹⁸ carl nu din singe, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci dela Dumnezeu sunt născuți.

¹⁹ Și Cuvântul S'a intrupat, și a locuit între noi, și am văzut slava Lui, slavă ca a unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr. ²⁰ Ioan mărturisea despre El și strigă, zicând: „Acesta este, de care ziceam: Cel ce vine după mine a ajuns să fie înaintea mea, pentru că înainte de mine a fost.” ²¹ Și din deplinătatea Lui noi toți am primit și har peste har: ²² căci legea prin Moaisă s'a dat, iară harul și adevărul s'au făcut prin Iisus Hristos.

²³ Pe Dumnezeu nimenea niciodată nu L-a văzut, ci Fiul cel Unulnăscut, Care este în sinul Tatălui, Acela a mărturisit. ²⁴ Și lată mărturia lui Ioan, pe care a dat-o când iudeii au trimis din Ierusalim preoți și leviți să-l întrebe: „Cine ești Tu?” ²⁵ Atuncea el a mărturisit și nu a tăgăduit; și a mărturisit că nu sunt eu Hristosul. ²⁶ Și L-au întrebat: „Ce dară? Iie ești tu?” Și a zis: „Nu sunt!” — „Proorocul ești tu?” Și a răspuns: „Nu!” ²⁷ Zisu-i-au deci: „Cine dară ești? ca să dăm răspuns celorce ne-au trimis: ce zici tu de tine însuși?” ²⁸ Zis-a Ioan: „Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, precum a spus Isaia proorocul.” ²⁹ Trimișii însă erau din farisei; ³⁰ și l-au întrebat și au zis către el: „Atunci la ce botezi, dacă nu ești nici Hristosul, nici Iie, nici proorocul?” ³¹ Și răspunzînd Ioan, le-a zis: „Eu botez în apă; stă însă între voi Cîinev, pe Care voi nu-L știți; ³² Acela este Celce vine după mine, dar Care a ajuns să fie înaintea mea, și eu nu sunt vrednic să-l desleg curelua născuților Lui”.

³³ Acestea se petreceau în Betabara, de ceaparte de Iordan, unde botează Ioan.

³⁴ Adouazi vede Ioan pe Iisus venind spre dănsul și zice: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care rădică păcatul lumii!” ³⁵ Acesta este, de care am zis: Vine după mine un Om. Care a ajuns să fie înaintea mea, pentru că înainte de mine a fost. ³⁶ Eu nu-L cunoșteam, dară pentru aceea am venit să botez în apă, ca să fie arătat lui Israel”. ³⁷ Și a mărturisit Ioan, zicând: „Am văzut Duhul, pogorându-Se din cer, ca un porumb, și rămânând peste Dănsul. ³⁸ Eu nu-L cunoșteam, dară Celce m'a trimis să botez în apă mi-a spus: peste cine vei vedea pogorându-Se Duhul și rămânând peste Dănsul, Acela este Celce botează cu Duh Sfânt.” ³⁹ Și am văzut și am mărturisit, că Acesta este Fiul lui Dumnezeu”.

⁴⁰ Adouazi iarăși sta Ioan acolo cu doi din ucenicii lui; ⁴¹ și văzînd pe Iisus trecînd, a zis: „Iată Mielul lui Dumnezeu!” ⁴² Și cei doi ucenici l-au auzit grăind *aceasta*, și s'au dus după Iisus, ⁴³ iară Iisus întorcându-Se și văzîndu-i venind după Dănsul, li-a zis: „Ce căutați?” ⁴⁴ Și ei l-au răspuns: „Ravvi, — adică: Învățătorule, — unde locuiești?” ⁴⁵ Și El le-a zis: „Veniți și vedeți”. ⁴⁶ Și ei s'au dus și au văzut unde ședea și au rămas cu Dănsul în ziua aceea, căci eră cam pe la zece ceasuri”. ⁴⁷ Unul din cei doi, cari auziseră de Iisus de la Ioan și urmaseră după Dănsul, eră Andrei, fratele lui Simon Petru. ⁴⁸ Și Andrei a găsit întâi pe Simon, fratele său, și i-a zis: „Am găsit pe Messia, adică pe Hristos”. ⁴⁹ Și l-a adus la Iisus și căutînd

³⁸ „Acela este cel care a vorbit de mine” — Iisus — Ioan 1:26

Isus la el, a zis: „Tu ești Simon, fiul lui Ionă, tu te vei chema Chifă, adică Petru“.

⁴⁰ Adouazi Isus a voit să meargă în Galileea și a găsit pe Filip și i-a zis: „Urmează-Mi!“ ⁴¹ Filip însă eră din Betsaida, din orașul lui Andrei și alui Petru.

⁴² Iar Filip a găsit pe Natanail și i-a zis: „Am găsit pe Acela, despre Care a scris Moissă în lege și proorocii, *adecă* pe Isus Fiul lui Ios'f din Nazaret“. ⁴³ Iară Natanail i-a zis: „Din Nazaret poate oare să fie ceva bun?“ Și Filip i-a zis „Vină și vezi!“ ⁴⁴ Și văzînd Isus pe Natanail venind spre El, a zis despre dănsul: „Iată cu adevărat israelit, în care nu este vicleșug!“ ⁴⁵ Iară Natanail a zis către Dănsul: „De unde mă cunoști?“ Și răspunzînd Isus, i-a zis: „Înainte de a te chema Filip, fiind tu sub smochin, te-am văzut“. ⁴⁶ Și i-a răspuns Natanail: „Ravvi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu! Tu ești împăratul lui Israel!“ ⁴⁷ Iară Isus răspunzînd, i-a zis: „Crezi, pentrucă ți-am spus că te-am văzut sub smochin; Mai mari decît aceasta vei vedea“. ⁴⁸ Și i-a mai zis: „Amin, amin vă grăesc: deacum ve-ți vedea cerul deschis și pe Îngerul lui Dumnezeu suindu-se și pogorându-se peste Fiul Omului“.

CAP. 2.

¹ Atreia zi s'a făcut o nuntă în Cana Galileei, și mama lui Isus eră acolo. ² Și a fost chemat la nuntă și Isus și ucenicii Lui. ³ Și sfârșindu-se vinul, mama lui Isus zice către Dănsul: „Nu au vin.“ ⁴ Iară Isus zice: „Ce este Mie și Ție, femeie? Îneă

nă venit ceasul Meu“). ⁵ Zice mama Sa către slugi: „Orcă vă va zice, să faceți!“ ⁶ Și erau acolo șase vase de peatră, așezate pentru curățire *după datina* iudeilor, în care încăpeau câte două sau trei vedre. ⁷ Zis-a Isus *către* slugi: „Umpleți vasele cu apă!“ ⁸ Și le-au umplut până sus. ⁹ Apoi le-a zis: „Scoateți acum și aduceți nunului!“ ¹⁰ Și i-au adus. ¹¹ Și după ce a gustat nunul apa ce se făcuse vin, — și nu știa de unde este *acest* vin; slugile însă, care scosseră apă, știau, — strigă nunul pe mire, ¹² și i z'ce: „Tot omul pune întâi vinul cel bun și dacă se îmbată *mesenți*, pune pe cel mai prost; tu însă ai ținut vinul cel bun până acum!“.

¹³ Astfel a făcut Isus începutul minunilor în Cana Galileei, și Și-a arătat slava Sa, și au crezut într'Isus ucenicii Lui.

¹⁴ După aceasta S'a pogorât la Capernaum El, și mama Sa, și frații Săi, și ucenicii Săi; dară n'a rămas acolo zile multe; ¹⁵ căci erau aproape paștile iudeilor, și Isus S'a suit la Ierusalim; ¹⁶ și a găsit în biserică pe vânzătorii de boi și de oi și de porumbel, și pe schimbătorii de bani șezînd. ¹⁷ Și făcînd biciu de frînghie, a alungat din biserică pe toți, și oile și boii; și banii schimbătorilor i-a risipit, și mesele le-a răsturnat; ¹⁸ Iară celorce vindeau porumbei li a zis: „Luați acestea de aicea, și nu faceți casa Tatălui Meu casă de neguțătorie“.

*. Versetul 1 dă multa prilej de vorbă, iar dacă se înțelege ... este liber, atunci înțelesul lui e împodori. Remes, ce ne privește pe Mine și pe Tatăl Meu? De ce nu-l iubești? Mă? Iar acest răspuns ... parecă un fel de nepăsare a Domnului față de nevoia sămănării. Insa totuși și mîna lui Isus, de bună seamă au înălțat această închipuire și au vădit în Isus pe Tatăl Său.

¹⁷ Iar ucenicii Lui și-au adus aminte, că este scris : „Răvna pentru casa Ta mă mistue“. ¹⁸ Și începând iudeii să grăiască, au zis către Dânsul : „Ce semne arăți că ai dreptul să faci acestea?“ ¹⁹ Iară Iisus li-a răspuns și a zis : „Dărmați biserica aceasta, și în trei zile o voi rădica“. ²⁰ Atunci iudeii au zis : „În patruzeci și șase de ani s'a zidit biserica aceasta, și Tu o vei rădica în trei zile?“ ²¹ El însă grăea de biserica trupului Său. ²² Dar când s'a sculat din morți, ucenicii Săi și-au adus aminte, că le spusese aceasta, și au crezut Scriptura și cuvântul ce li-l spusese Iisus.“

²³ Și cât a stat în Ierusalim, la sărbătorirea Paștelor, mulți văzând semnele ce făcea, au crezut în numele lui. ²⁴ Iar însuși Iisus nu se încredea în ei, pentrucă-i știa pe toți, ²⁵ și n'avea trebuință să-l dea cineva mărturie despre om, căci El singur știa ce-i în om.

CAP. 3.

¹ Eră însă printre farisei un om, numele cărui eră Nicodim ; un fruntaș al iudeilor. ² Acesta a venit noaptea la Iisus și a zis către Dânsul : „Ravvi, știm că țiești învăță. ³ Ți-am venit dela Dumnezeu, căci astfel de semne, ca celece le faci Tu, nime nu le poate face, de n'ar fi Dumnezeu cu dânsul.“

⁴ Răspuns-a Iisus, și a zis către dânsul : „Adevărul adevărat îți spun : de nu se va naște cineva din nou, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu“.

⁵ Zis-a Nicodim către Dânsul : „Cum poate un om să se nască, bătrân fiind ? Poate el oare să

între adunaoară în pântecule mamei sale și să se nască din nou ?

⁶ Răspuns-a Iisus : „Adevărul, adevărat îți spun : De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu. ⁷ Ceeace-i născut din trup, trup este ; și ceeace-i născut din Duh, Duh este. ⁸ Nu te miră, că ți-am spus : trebuie să vă nașteți din nou ! ⁹ Vântul suflă încotro voește și glasul lui 'l-auzi, dară nu știi de unde vine și unde merge. Așa-i și cu tot cel născut din Duh“.

¹⁰ Răspuns-a Nicodim și i-a zis : „Cum poate să se facă aceasta ?“

¹¹ Răspuns-a Iisus și i-a zis : „Tu ești învățatorul lui Israel, și ouștii oare aceasta ? ¹² Adevărul adevărat îți grăesc : că ceeace știm spunem, și mărturisim ceeace am văzut ; dară mărturia noastră nu o primiți ; ¹³ și dacă nu credeți când vă grăim de cele pământești, cum veți crede de vă vom grăi de cele cerești ? ¹⁴ Nimenea nu s'a suit în cer decât numai celce s'a pogorât din cer : Fiul omului, care este în cer ; ¹⁵ și precum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe și Fiul Omului, ¹⁶ ca tot celce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. ¹⁷ Căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Unulnăscut Fiul Său L-a dat, ca tot celce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. ¹⁸ Pentrucă Dumnezeu n'a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să se mântuiască prin El. ¹⁹ Celce crede în El nu se judecă ; iară celce nu crede iată-i judecat, pentrucă n'a crezut în numele Fiului Unulnăscut al lui Dumnezeu. ²⁰ Iar judecata este aceasta, că lumina a venit în

lume, iară oamenii au iubit mai mult întunericul decât lumina, pentru că faptele lor erau rele; ²⁰ căci tot celce face *fapte* rele urăște lumina și nu vine la lumină, ca să nu se vădească faptele lui, pentru că sunt rele; ²¹ iară celce face adevărul, vine la lumină, ca să se vădească faptele sale, pentru că în Dumnezeu sunt lucrate“.

²² După aceasta a venit Iisus și ucenicii Lui în pământul Iudeei și a rămas acolo cu ei și botează. ²³ Eră însă și Ioan în Enon, aproape de Salim, și boteza acolo, pentru că acolo erau apele mari, și veneau mulți și se botezau; ²⁴ căci Ioan încă nu eră închis în temniță. ²⁵ Și se stărnise atunci între ucenicii lui Ioan și Iudei o neînțelegere pentru curățenie, ²⁶ și au venit la Ioan și au zis către dânsul: „Ravvi, celce eră cu tine de ceaparte de Iordan, pe care tu L-ai mărturisit, iată-L botează și toți se duc la Dânsul“.

²⁷ Răspuns-a Ioan și a zis: „Nu poate omul să ia mimic, de nu-l va fi dat din cer.“ ²⁸ Voi înșivă îmi sunteți martori, că am zis: Nu sunt eu Hristosul, ci că sunt trimis înaintea Lui. ²⁹ Celce are mireasă e mire; iară prietenul mirei, care stă lângă el și-l ascultă, se umple de bucurie când aude glasul mirei; deci această bucurie a mea s'a împlinit. ³⁰ Acela se cuvine să crească, iară eu să mă micșorez. ³¹ Celce vine de sus, deasupra tuturor este; celce este de pe pământ, pământesc este și cele de pe pământ grăește; celce vine din cer, este deasupra tuturor, ³² și ce a văzut și a auzit, aceea mărturisește, și mărturia Lui nimenea nu o primește. ³³ Celce primește mărturia Lui adevărește că Dumnezeu este adevărat. ³⁴ Căci Acela, pe Care L-a trimis Dumnezeu,

grăește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură. ³⁵ Tatăl iubește pe Fiul și toate lucrurile au dat pe mâna Lui. ³⁶ Celce crede în Fiul are viață veșnică; iară celce nu crede în Fiul nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu va fi peste dânsul“.

CAP. 4.

¹ Iar când a aflat Iisus, că fariseii au auzit, că El botează și face mai mulți ucenici de cât Ioan, — ² măcar că însuși Iisus nu boteza, ci botezau ucenicii Lui, — ³ a părăsit Iudeea și S'a dus iarăși în Galileea. ⁴ Trebucă însă să treacă prin Samaria. ⁵ A ajuns deci la o cetate a Samariei, numită Sinar, aproape de Iarina, pe care Iacov o dăruise fiului său Iosif, și eră acolo fântâna lui Iacov. ⁶ Iisus fiind obosit de călătorie a șezut la fântână. ⁷ Această eră cam prin ceasul al șaselea *. ⁸ Atuncea a venit o femeie din Samaria, ca să scoată apă; și Iisus i-a zis: „Dă-Mi să beau!“ — ⁹ Căci ucenicii Săi se duseseră în cetate, ca să cumpere mâncare. ¹⁰ Zis-u-I-a deci femeia samarineancă: „Cum tu, care ești Iudeu, cei să bei apă dela mine, care sunt samarineancă?“ Căci Iudeii nu au nici un amestec cu samarineenii. ¹¹ Și răspunzînd Iisus, i-a zis: „De ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Celce ți-a zis: „Dă-Mi să beau“, ai fi cerut tu dela Dânsul și ți-ar fi dat apă vie“. ¹² Zis-a femeia către Dânsul: „Doamne, fântâna este adâncă și nici ciutură nu ai; de unde dar ai apa cea vie?“ ¹³ Au doară Tu ești mai mare de cât Iacov, părintele nostru, care ne-a dat fântâna aceasta, din care a băut și el

* Căci el a șezut ca al ei și o e c. 4. cap. al 10 spresecula de azi.

însuși, și fiii lui, și turmele lui?" ¹³ Și răspunzînd Iisus, i-a zis: „Tot celce bea din apa aceasta, va înseta iarăși; ¹⁴ iară celce va bea din apa, pe care i-o voi da Eu, nu va înseta în veac; ci apa, pe care i-o voi da, se va face întrînsul izvor de apă, care curge spre viața veșnică”. ¹⁵ Zis-a femeia către Dănsul: „Doamne, dă-mi apa aceasta, ca să nu mai înșătez, nici să mai vin aicea să scot apă!” ¹⁶ Zis-a ei Iisus: „Mergi de chiamă pe bărbatul tău și vină aicea!” ¹⁷ Răspuns-a femeia și a zis: „Nu am bărbat”. Iară Iisus i-a zis: „Bine ai zis, că n'ai bărbat; ¹⁸ căci cinci bărbați ai avut, și acela, pe care îl ai acum, nu-ți este bărbat; aceasta adevărat ai spus”. ¹⁹ Zis-a femeia către Dănsul: „Doamne, văd că Tu ești proroc”. ²⁰ Părinții noștri s'au închinat în muntele acesta, voi însă ziceți, că în Ierusalim este locul, unde se cuvine a se închina”. ²¹ Zis-a ei Iisus: „Crede-Mă, femeie, că va veni vremea, când nu în muntele acesta, nici în Ierusalim vă veți închina Tatălui. ²² Voi nu știți cui vă închinați, iar noi știm Cui ne închinăm, căci mântuirea este dela Iudel. ²³ Dară va veni vremea, și a-și venit, când adevărații închinători se vor închina Tatălui cu duhul și cu adevărul, căci Tatăl astfel de închinători caută. ²⁴ Dumnezeu este duh, și celce se închină Lui, se cuvine să se închine cu duhul și cu adevărul”. ²⁵ Zis-a femeia către Dănsul: „Știu, că are să vie Messia, adică Hristos, și când va veni Acela, ne va spune toate”. ²⁶ Iară Iisus i-a zis: „Eu sunt, Celce grăesc cu tine”.

²⁷ În vremea aceasta au venit ucenicii Lui și s'au mirat, că grăea cu o femeie; dară nimene nu l-a zis: „Ce întrebi?” Sau: „Ce grăești cu dânsa?”

²⁸ Femeia însă, lăsându-și vasul de apă, s'a dus în cetate și a zis oamenilor: ²⁹ „Veniți de vedeți un om, care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva e acesta Hristosul?”

³⁰ Deci au eșit oamenii din cetate și veneau spre Dănsul. ³¹ Între acestea însă ucenicii L-au rugat și au zis: „Învățătorule, mănâncă!” ³² Iară El le-a zis: „Eu am de mâncat o mâncare, pe care voi nu o știți”. ³³ Deaceia ucenicii ziceau unul către altul: „Nu cumva l-a adus cineva de mâncare?”

³⁴ Iisus însă le-a zis: „Mâncarea Mea e să fac voea Celuice M'a trimis și să isprăvesc lucrul Lui. ³⁵ Nu ziceți voi oare, că mai sunt patru luni, și va veni secerișul? Iată vă zic: rădicați-vă ochii și priviți holdele, că sunt albe și gata de seceriș; ³⁶ și celce seceră primește plată și adună rođ pentru viața veșnică, ca și celce scamănă și celce seceră deopotrivă să se bucure. ³⁷ Căci în împrejurarea aceasta e adevărată zicătoarea, că unul samănă și altul seceră. ³⁸ Eu v'am trimis să secerăți ceea ce n'ați muncit; alții s'au ostent și voi ați intrat în osteneala lor”.

³⁹ Mulți samarineni însă din cetatea aceea au crezut într'însul după spusa femeii, care mărturisea. „Toate câte am făcut mi le-a spus”. ⁴⁰ Și deaceia, când au ajuns samarinenii la Dănsul, L-au rugat să rămână la dănsul, și a rămas acolo două zile; ⁴¹ și mult mai mulți au crezut după cuvîntul Lui. ⁴² Și ziceau către femeie: „Acum nu credem numai pentru spusa ta, căci înșine am auzit și am aflat, că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii”.

⁴³ Iară după cele două zile, a plecat de acolo și

S'a dus în Galileea ; ⁴⁴ „căci însuși Iisus mărturisese, că un proroc n'are cinste în patria sa. ⁴⁵ Și dacă a sosit în Galileea, a fost primit de galileieni, cari văzuseră toate celece făcuse El la sărbători în Ierusalim, căci și ei fuseseră la sărbători. ⁴⁶ Apoi Iisus a venit iară în Cana Galileei, unde prefăcuse apa în vin.

Și eră pe atunci în Capernaum un om domnesc, al căruia fiu eră bolnav. ⁴⁷ Și auzind omul acela, că Iisus a venit din Iudeea în Galileea, s'a dus la Dânsul și L-a rugat să se pogoare la Capernaum și să vindece pe fiul său, căci trăgea de moarte. ⁴⁸ Iisus însă a zis către dânsul : „De nu veți vedea semne și minuni, nu veți crede“. ⁴⁹ Zis-a omul cel domnesc către Dânsul : „Doamne, pogoară-Te până nu moare fiul meu!“ ⁵⁰ Zis-a Iisus către dânsul : „Dute, fiul tău este sănătos!“ Și a crezut omul acela în cuvântul, ce i-l spusese Iisus, și s'a dus. ⁵¹ Și iată pe când se pogoră el la Capernaum i-au eșit înainte slugile sale și întâlnindu-l, i-au zis : „Fiul tău este sănătos.“ ⁵² Atuncea el i-a întrebat : „Pe la ce ceas a început să-i fie mai bine?“ Și i-au răspuns : „Ieri pela șapte ceasuri l-au lăsat frigurile“. ⁵³ Deci, a cunoscut tatăl, că tocmai acela era ceasul, în care Iisus li zisese : „Fiul tău este sănătos.“ Și a crezut și el și toată casa lui în Domnul.

⁵⁴ Această a doua minune a săvârșit-o Iisus iarăși după întoarcerea din Iudeea în Galileea,

CAP. 5.

¹ După aceea eră o sărbătoare a iudeilor și S'a

mult Iisus la Ierusalim. ² Iară în Ierusalim este scăldătoarea la poarta oilor, numită în evreește Vitezdă, care are cinci pridvoare. ³ În acestea zăceau mulțime multă de bolnavi : orbi, schiopi, uscați, cari așteptau mișcarea apei, ⁴ căci din vreme în vreme se pogoră un inger al Domnului în scăldătoare, și turbură apa, și celce intră în scăldătoare întâi după turburarea apei, se vindecă de orice boală ar fi fost cuprins.

⁵ Și eră acolo un om bolnav de treizeci și opt de ani. ⁶ Pe acesta văzându-l Iisus zăcând și cunoscând că zace de multă vreme, i-a zis : „Voești să te faci sănătos?“ ⁷ Răspunsu-l-a bolnavul : „Da, Doamne ; dară n'am om, care să mă vâre în scăldătoare când se tulbură apa ; și deaceea până merg eu, altul se pogoară înaintea mea“. ⁸ Zisu-i-a Iisus : „Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi!“ ⁹ Și imediat s'a făcut sănătos omul acela și și-a luat patul și s'a dus. Și în ziua aceea eră Sâmbătă. ¹⁰ Deaceea au zis iudeii către cel vindecat : „E Sâmbătă, și nu se cade să-ți iai patul“. ¹¹ Iară el li-a răspuns : „Celce m'a făcut sănătos, Acela mi-a zis : Ia-ți patul tău și mergi!“ ¹² Și l-au întrebat : „Cine-i omul acela, care ți-a zis : Ia-ți patul tău și mergi?“ ¹³ Cel vindecat însă nu știa cine-i, căci Iisus se strecurase în mulțimea ce era în locul acela. ¹⁴ Dar după acestea l-a întâlnit Iisus în biserică și i-a zis : „Iată te-ai făcut sănătos, deacum să nu mai greșești, ca să nu ți se întâmple ceva mai rău“. ¹⁵ Și s'a dus omul și a spus iudeilor . „Iisus este celce m'a făcut sănătos“. ¹⁶ Și deaceea prigoneau iudeii pe Iisus și căutau să-L omoare, căci făcea asemenea lucruri sâmbăta. ¹⁷ Iisus însă li-a răspuns : „Tatăl Meu până acum lucrează și

Eu lucrez" ¹⁸ Deaceea iudeii căutau încă și mai mult să-L omoare *pe Iisus*, pentru că nu numai deslegă Sămbăta, ci și pe Dumnezeu îl numea Tatăl său, făcându-se pe Sine întocmai cu Dumnezeu.

¹⁹ Și răspunzînd Iisus, li-a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: Fiul nu poate să facă dela Sine nimic, ce nu vede pe Tatăl făcînd; căci ceea ce face Acela, aceea face și Fiul asemenea. ²⁰ Căci Tatăl iubește pe Fiul și-l arată tot ce face El, și lucruri mai mari decât acestea-l va arăta, ca voi să vă mirați. ²¹ Căci precum Tatăl scoală pe morți și-i învie, așa și Fiul învie pe cine voește: ²² pentru că Tatăl nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dat-o Fiului, ²³ ca toți să cinstească pe Fiul, cum cinstesc pe Tatăl. Celce nu cinstește pe Fiul, acela nu cinstește nici pe Tatăl, Celce L-a trimis.

²⁴ „Adevărul adevărat vă spun: Celce ascultă cuvîntul Meu și crede în celce M'a trimis, are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci a trecut din moarte în viață. ²⁵ Adevărul adevărat vă grăesc, că va veni vremea, și a și venit, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și ceice vor auzi vor învia; ²⁶ căci precum Tatăl are viață în Sine, așa a dat și Fiului să aibă viață în Sine, ²⁷ și l-a dat lui stăpînire să facă și judecată pentru că este Fiul Omului, ²⁸ Nu vă mirați de aceasta, căci vine ceasul, în care toți cei din morminte vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, ²⁹ și vor ieși ceice au făcut faptele cele bune în învierea vieții, iară ceice au făcut faptele cele rele în învierea judecării. ³⁰ „Nu pot Eu să fac dela Sine nimic. Cum aud, *asă* judec și judecata Mea este dreaptă, căci nu caut vocea Mea, ci vocea Tatălui Celuice M'a trimis. ³¹ De măr-

turlesc: Eu despre Mine lasumi, mărturia Mea nu-l adevărată. ³² Este însă altul, care mărturisește pentru Mine, și știu că mărturia, pe care o dă *acela* pentru mine, e adevărată. ³³ Voi ați trimis la Ioan și acela a mărturisit adevărul. ³⁴ Eu însă nu iau mărturie dela om, ci zic: aceasta, pentru că voi să vă mântuiți: ³⁵ acela eră făclia care ardea și lumina. ³⁶ și voi ați dorit să vă veseliți puțin în lumina lui. ³⁷ Eu însă am o mărturie mai mare decât a lui Ioan: căci lucrurile, pe care mi le-a dat Tatăl să le fac, însuși lucrurile pe care Eu le fac, mărturisesc pentru Mine, că Tatăl M'a trimis; ³⁸ și Tatăl Celce M'a trimis, însuși a mărturisit pentru Mine, *iară voi* nici glasul Lui nu l-ați auzit vreodată, nici fața Lui n'ați văzut-o, ³⁹ și cuvîntul Lui nu-l aveți sălăsluit în voi, pentru că voi nu credeți în Acela, pe Care L-a trimis El. ⁴⁰ Căcetați scripturile, căci voi credeți că prin ele veți avea viață veșnică; ele însă mărturisesc de Mine. ⁴¹ Dară voi nu voriți să veniți la Mine, ca să aveți viață. ⁴² Slavă dela oameni nu primesc, ⁴³ dară vă știu că nu aveți în voi iubirea de Dumnezeu. ⁴⁴ Eu am venit în numele Tatălui Meu și nu Mă primiți; iară de-ar veni altul în numele său, pe acela l-ați primi. ⁴⁵ Și cum ați putea voi să credeți, când primiți slava unui dela altul, iară slava cea de-a unuia Dumnezeu nu o căutați?

⁴⁶ „Să nu socotiți că am să vă învinovățesc înaintea Tatălui; are cine să vă învinovățască pe voi: Moisa, în care voi nădăjduiți; ⁴⁷ căci de ați fi crezut în Moisa, ați fi crezut și în Mine, căci el despre Mine a scris. ⁴⁸ Dar dacă voi nu credeți scripturile, acelaia, cum veți crede cuvintele Mele?”

CAP. 6.

¹ După acestea S'a dus Iisus deceaparte de Marea Galileei sau a Tiberiadei; ² și a urmat după Dânsul mulțime multă, pentru că "văzuse semnele Lui, pe care le făcuse cu bolnavii. ³ Și suindu-Se în munte, a șezut acolo cu ucenicii Lui.

⁴ Și eră aproape sărbătoarea Paștelor iudeilor.

⁵ Deci, rădicându-Și Iisus ochii și văzând că vine la El mulțime multă, a zis către Filip: „De unde să cumpărăm pâine, ca să mânânce aceștia?“ ⁶ Aceasta însă o zise, ca să-l cerce, căci El știa ce avea să facă. ⁷ Răspunsu-l-a Filip: „Acestora, ca să ia fiecare din ei numai câte puțin, nu li-ar ajunge pâine nici de două sute de dinari.“ ⁸ Atunci Andrei, unul din ucenicii Lui, fratele lui Simon Petru, a zis către Dânsul: „Este alcea un băiețan, care are cinci pâni de orz și doi peștișori; dar pentru atâta ce înșamnă acestea?“ ⁹ Iară Iisus a zis: „Faceți pe oameni să șadă jos“. Și eră în locul acela iară mulțime multă. Deci, au șezut jos un număr de oameni ca la cinci mii. ¹⁰ Iară Iisus a luat pâinile și mulțumind, a dat ucenicilor, iar ucenicii au împărțit celor ce ședeau; asemenea și din pește cât a voit. ¹¹ Și după ce s'au săturat, a zis Iisus către ucenicul Săi: „Adunați fărâmurile ce au rămas, ca să nu se piarză ceva.“ ¹² Și au adunat și au umplut douăsprezece coșuri de fărâmururi, rămase dela cei ce mâncaseră din cele cinci pâni de orz.

¹³ Iară oamenii, cari văzuseră minunea, ce făcu se Iisus, ziceau, că Acesta este cu adevărat Proorocul, celce va să vie în lume. ¹⁴ Și cunoscând Iisus

că vor să vie și să-L ia fără de veste, ca să-L facă rege, S'a dus iarăși în munte numai El singur.

¹⁵ Iară dacă s'a făcut sară, ucenicii Lui s'au pogorât la marea ¹⁶ și suindu-se într-o luntre, au pornit să treacă deceaparte de mare, la Capernaum. Și când s'a făcut întunec, Iisus nu venise încă la dâșii; ¹⁷ și suflând un vânt tare, marea era turburată. ¹⁸ Deci, plutind ei ca la douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, au văzut pe Iisus mergând pe mare și apropiindu-se de luntre, și s'au spăimântat. ¹⁹ El însă li-a zis: „Eu sunt, nu vă temeți!“ ²⁰ Și au voit să-L ia în luntre, dar luntrea a sosit îndată la malul la care mergeau.

²¹ Mulțimea, care rămăsese deceaparte de mare, văzuse că acolo altă luntre nu fusese, decât numai aceea, în care se suiseră ucenicii Lui, și că Iisus nu se suise în luntre cu ucenicii Săi, ci numai singurii ucenici Lui plecaseră: ²² iar adouazi când alte luntre dela Tiberiada veniseră la locul unde mâncaseră pâinea după binecuvântarea Domnului, ²³ mulțimea văzând, că nici Iisus, nici ucenicii Săi nu erau acolo, s'au suit și ei la luntrile acestea și s'au dus la Capernaum să caute pe Iisus. ²⁴ Și găsindu-L deceaparte de marea, l-au zis: „Învățătorule, când ai venit alcea?“ ²⁵ Iară Iisus li-a răspuns și a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: mă căutați, nu pentru că ați văzut un semn, ci pentru că ați mâncat pâine și v'ați săturat. ²⁶ Singurii vă nu pentru hrana cea peritoare, ci pentru hrana ce rămâne pentru viața veșnică, pe care vă va da-o Fiul Omului, căci pe Acesta Și-a pus pecetea Dumnezeu Tatăl.“ ²⁷ Zis-au deci către Dânsul: „Ce să facem, ca să săvârșim lucrurile lui Dumnezeu?“

³⁹ Răspuns-a Iisus și li-a zis: „Lucrul lui Dumnezeu este acesta, ca să credeți în Celce L-a trimis El.” ⁴⁰ Iară ei li-au zis: „Dar ce semn faci Tu, ca să vedem și să credem în Tine? Ce lucrezi?” ⁴¹ Părinții noștri au mâncat mană în pustie, precum este scris: pâine din cer li-a dat să mănânce?” ⁴² Zis'a lor Iisus: „Adevărul adevărat vă grăesc, că nu Moaisă v'a dat pâinea din cer, ci Tatăl Meu vă dă adevărata pâine din cer; ⁴³ „căci pâinea lui Dumnezeu este cea ce se pogoră din cer și dă lumii viață.” ⁴⁴ Atunci ei au zis către Dânsul: „Doamne, dă-ne pururea pâinea aceasta!” ⁴⁵ Iară Iisus li-a zis: „Eu sunt pâinea vieții; celce vine la Mine, nu va înmânzi, și celce crede în Mine nu va înseta niciodată; ⁴⁶ dară v'am spus, că deși M'ați văzut, tot nu credeți. ⁴⁷ Tot ce-Mi dă Tatăl, va veni la Mine; și pe celce vine la Mine, nu-l voi da afară; ⁴⁸ că M'am pogorât din cer, nu ca să fac voea Mea, ci voia Tatălui Celuice M'a trimis. ⁴⁹ Iară voia Tatălui Celuice M'a trimis este aceasta, ca din tot ce Mi-a dat să nu pierd nimic, ci să-l înviez în ziua cea de apoi. ⁵⁰ Și iarăși voea Celuice M'a trimis este aceasta, ca tot celce vede pe Fiul și crede în El să aibă viață veșnică și să-l înviez Eu în ziua cea de apoi.”

⁵¹ Și căteau Iudeii împotriva Lui, pentru că spusese: „Eu sunt pâinea ce s'a pogorât din cer,” ⁵² și ziceau: „Oare nu-i Acesta Iisus, Fiul lui Iosif, pe al Căruia tată și mamă îl știm? Cum dar zice, El: M'am pogorât din ceruri?”

⁵³ Iară Iisus răspunzând, li-a zis: „Nu cărtiți între voi! ⁵⁴ Nimenea nu poate să vie la Mine, de nu-l va atrage Tatăl Celce M'a trimis, și Eu îl voi în-

viea pe acela în ziua cea de apoi. ⁵⁵ La prooroci e scris: Și toți vor fi învățați de Dumnezeu. Deci, tot celce a auzit pe Tatăl și a primit învățătura Lui, vine la Mine. ⁵⁶ Nu doară că pe Tatăl L'ar fi văzut cineva, afară de Celce este dela Dumnezeu: Numai Acela a văzut pe Tatăl. ⁵⁷ Adevărul adevărat vă grăesc: Celce crede în Mine are viață veșnică. ⁵⁸ Eu sunt pâinea vieții. ⁵⁹ Părinții voștri au mâncat mană în pustie și au murit, ⁶⁰ iar pâinea ce se pogoră din cer este astfel, că să mănânce cineva din ea și să nu moară. ⁶¹ Eu sunt pâinea cea vie, ce s'a pogorât din cer; de va mânca cineva din pâinea aceasta, în veci va fi viu. Și pâinea pe care o voi da Eu, este Trupul Meu, pe care-l voi da pentru viața lumii.”

⁶² Atuncea Iudeii au început a se întreba între dânsii, zicând: „Cum poate Acesta să ni dea trupul Său să-l mâncăm?”

⁶³ Iară Iisus li-a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: De nu veți mânca trupul Fiului Omului și de nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață în voi; ⁶⁴ celce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi; ⁶⁵ căci trupul Meu este cu adevărat mâncare și sângele Meu cu adevărat băutură este. ⁶⁶ Celce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, rămâne în Mine și Eu în El. ⁶⁷ Precum M'a trimis pe Mine Tatăl cel viu și Eu viețuiesc prin Tatăl, așa și celce Mă mănâncă pe Mine, va viețui prin Mine. ⁶⁸ Astfel este pâinea ce s'a pogorât din cer; și celce va mânca pâinea aceasta, în veci va fi viu, iar nu ca părinții voștri, cari au mâncat mană și au murit.”

⁵⁹ Acestea le-a spus Iisus când învăță *poporul* în sinagoga din Capernaum. ⁶⁰ Dar mulți din ucenicii Lui, auzind acestea ziceau: „Ciudate sunt vorbele acestea, cine le poate asculta?” ⁶¹ Iisus însă știind de la Sine, că ucenicii Săi cârtesc împotriva acestora, li-a zis: „Au doar vă scandalizează aceasta?” ⁶² Dar de-ați vedea pe Fiul Omului suindu-Se unde a fost mai înainte? ⁶³ Duhul dă viață; trupul la nimic nu folosește; cuvintele, care vi le grăesc Eu, sunt duh și viață. ⁶⁴ Sunt însă printre voi unii, cari nu cred.” Căci Iisus de la început știa, cine sunt necredincioși și cine aveă să-L vândă, ⁶⁵ și zise: „De aceea v'am și spus Eu, că nimeni nu poate veni la Mine, de nu-l va fi dat dela Tatăl Meu.”

⁶⁶ De atunci mulți din ucenicii Săi s'au depărtat și nu l-au mai urmat. ⁶⁷ Și Iisus a zis către cei doisprezece: „Nu cumva voiți să vă duceți și voi?” ⁶⁸ Răspunsu-l-a Simon Petru: „Doamne, la cine să ne ducem? Cuvintele vieții veșnice Tu le ai. ⁶⁹ și noi am crezut și am cunoscut, că Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu.” ⁷⁰ Iară Iisus li-a răspuns: „Oare nu Eu v'am ales pe voi cei doisprezece? Dar unul din voi e diavol.” ⁷¹ Și aceasta o zicea El de Iuda a lui Simon Iscarioteanul, căci acesta, care eră dintre cei doisprezece, aveă să-L vândă.

CAP. 7.

¹ După aceasta Iisus umblă prin Galileea, căci prin Iudeea nu voia să mai umble, pentru că iudeii îl căutau să-L omoare.

Și eră aproape sărbătoarea iudaică a mișper 1

corturilor; ² și au zis către Dânsul frații Lui: „Ieși de alcea și du-Te în Iudeea, ca să vadă și ucenicii Tăi lucrurile pe care le faci Tu; ³ căci nimenea nu lucrează în ascuns, ci caută să fie cunoscut. Dacă faci asemenea lucruri, arată-Te lumii.” ⁴ Căci nici frații Lui nu credeau în El. ⁵ Atuncea Iisus a zis către dânșii: „Încă nu Mi-a venit timpul, iar pentru voi timpul e pururea venit. ⁶ Pe voi lumea nu vă poate ură, iar pe Mine Mă urăște, că eu mărturisesc de dânsa, că faptele-i sunt rele. ⁷ Duceți-vă voi la sărbătoarea aceasta, iară Eu la această sărbătoare nu Mă duc, pentru că încă nu Mi-a venit vremea.” ⁸ Și zicându-le acestea, a rămas în Galileea.

⁹ După ce însă s'au dus frații Lui, atunci S'a dus și El la sărbătoare, însă nu pe față, ci așa în taină. ¹⁰ Iară iudeii îl căutau la sărbători și ziceau: „Unde-l Acela?” ¹¹ Și a fost pricire multă în popor pentru Dânsul: unii ziceau, că este bun, iar alții ziceau: „Nu, ci amăgește mulțimea”. ¹² Însă, de frica iudeilor, nimeni nu grăea de Dânsul pe față.

¹³ Iar la înjumătățirea praznicului a intrat Iisus în biserică și învăță; ¹⁴ și se mirau iudeii zicând: „Cum de știe Acesta scripturile fără să fi învățat?” ¹⁵ Și răspunzând Iisus, li-a zis: „Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celuice M'a trimis. ¹⁶ Cine voește să facă voea Lui, va cunoaște dacă învățătura aceasta este dela Dumnezeu, sau o grăesc Eu dela Mine. ¹⁷ Celce grăește dela Sine, slava sa caută; iar Celce caută slava Celuice L-a trimis, Acela e adevărat și nu se află în El nedreptate. ¹⁸ Moiaș nu v-a dat el oare legea? Dar nimeni din voi nu urmează legea. Pentru ce căutați să Mă ucideți?”

Răspuns-a mulțimea și a zis: „Al pe dracu l

Cine caută să te ucidă ?" ²¹ Și răspunzînd Iisus, li-a zis : „Un lucru am făcut și toți vă mirați. ²² Moaisă v'a dat tăierea împrejur, — deși ea nu vine de la Moaisă, ci de la strămoși, — și tăeți împrejur pe om Sâmbăta. ²³ Dacă un om primește tăierea împrejur Sâmbăta, ca să nu se calce legea lui Moaisă, de ce vă mîniați pe Mine pentru că am făcut sănătos un om întreg Sâmbăta ? ²⁴ Nu judecați după înfățișare, ci judecați după dreptate”.

²⁵ Deci, ziceau unii dintre ierusalimieni : „Oare nu e Acesta, pe Care-L căutau să-L omoare ?" ²⁶ Și iată El vorbește pe față și nu-I zic nimica. Nu cumvă s'au încredințat căpeteniile, că Acesta-I cu adevărat Hristosul ? ²⁷ Dar pe Acesta noi îl știm deunde-I; când însă va veni Hristosul, nimenea nu va ști deunde-I”.

²⁸ Deci, rădicându-Și Iisus glasul în biserică, învăța și zicea : „Și pe mine Mă știți și știți și de unde sunt ; Eu n'am venit de sine, ci adevărat este Celce M'a trimis, pe Care voi nu-L știți ; ²⁹ Eu însă-L știu, pentru că de la El sunt și El M'a trimis”.

³⁰ Și căutau să-L prindă, dar nimene nu și-a pus mîna pe El, pentru că nu-I venise încă ceasul. ³¹ Și mulți din popor au crezut întrînsul și ziceau : „Hristosul când va veni, va face El oare semne mai mari decât celece face Acesta ?" ³² Și au auzit fariseii zvonindu-se acestea despre Dănsul prin popor, și au trimis arhierii și fariseii slujitori, ca să-L prindă.

³³ Iisus însă li-a zis : „Puțină vreme mai sunt cu voi, și mă voi duce la Celce M'a trimis ; ³⁴ căuta-Mă-veți și nu Mă veți afla ; și unde voi fi Eu, voi

nu puteți veni”. ³⁵ Și ziceau Iudeii între dînșii : „Unde vrea să Se ducă acesta, ca noi să nu-L găsim ? Nu cumvă vrea să se ducă la cei răsiți printre Elini și să învețe pe Elini ? ³⁶ Ce însemnează aceste cuvinte, pe care le-a zis : căuta-Mă-veți și nu Mă veți afla, și unde voi fi Eu, voi nu puteți veni ?”

³⁷ Iar în ziua de pe urmă a sărbătorii, care era cea mare, a stătut Iisus și glăsuiră, a zis : „De înșătează cineva, să vie la mine și să bea. ³⁸ De crede cineva în Mine, din înuntrul aceluia vor curge râuri de apă vie, cum zice Scriptura”. ³⁹ Și aceasta o zicea El de Duhul, pe Care aveau să-L primească cei ce cred întrînsul ; căci încă nu era peste ei Duh Sfânt, pentru că Iisus încă nu se proslăvise.

⁴⁰ Deci, mulți din mulțime auzind cuvintele acestea, ziceau : „Acesta-I cu adevărat prorocul”. ⁴¹ Alții ziceau : „Acesta-I Hristosul”. Iar alții ziceau : „Au doară din Galileea are să vină Hristosul ? ⁴² Scriptura nu spune ea oare, că Hristosul are să vină din sămânța lui David și din orașul Vitleem, de unde a fost și David ?” ⁴³ Și astfel s'a făcut dezbinare în mulțime pentru El ; ⁴⁴ iară unii din ei voeau să-L prindă, dar nimenea nu și-a pus mîna pe Dănsul.

⁴⁵ Deci, s'au întors slujitorii la arhierii și la farisei, și aceștia li-au zis : „Pentru ce nu L-ați adus ?” ⁴⁶ Răspuns-au slujitorii : „Niciodată n'a grăit un om așa, ca omul Acesta”. ⁴⁷ Atunci fariseii li-au zis : „Nu cumvă v'ați amăgit și voi ? ⁴⁸ Crezut-a oare în El cineva din căpetenii sau din farisei ? ⁴⁹ Ci poporul acesta, care nu știe legea, e blestemat”. ⁵⁰ Atunci Nicodim, care venise la El noaptea și

care era dintre dânșii, a zis : ⁶¹ „Oare legea noastră osăndește pe o.m. fără să-l asculte mai întâiu și să cunoască ce face ?” ⁶² Răspuns-au *acela* și i-au zis : „Nu cumva ești și tu din Galileea ? Cercetează și vei vedea, că prooroc din Galileea nu s'a sculat”. ⁶³ Apoi s'a dus fiecare la casa sa

CAP. 8.

Iară Iisus S'a dus în muntele Maslinilor, ¹ și dimineața însă a venit iară în biserică, și tot poporul alergă la Dânsul ; și El șezând, îi învăță.

² Iar cărturarii și fariseii au adus la Dânsul o femeie, prinsă în desfrânare, și punându-o în mijlocul mulțimei, ³ au zis către El : „Învățătorule, aceeaștă femeie făcând desfrânare, a fost prinsă asupra păcatului, ⁴ și Moisa în lege ni-a poruncit, ca pe niște asemenea *femei* să le ucidem cu pietre. Tu ce zici ?” ⁵ Iară aceasta o ziceau ei, ca să-L ispitească și să ardă cu ce-L învinui, Iisus însă plecându-se jos, scriea cu degetul pe pământ, mărșăluindu-i în samă. ⁶ Dar necontenind a întrebă, S'a ridicat și le-a zis : „Celce este fără păcat între voi, să arunce întâiu cu piatra în ea !” ⁷ Și plecându-se iară jos, scria pe pământ. ⁸ Iară ei auzind *aceasta* și fiind muștrași de cuget, au plecat unul câte unul, începând de la cel mai bătrân până la cel mai din urmă, și au rămas numai Iisus și femeia, stând în mijlocul mulțimei. ⁹ Și rădicându-Se Iisus și nevăzînd pe nimene afară de femeie, i-a zis : „Femeie, unde sunt părășii *acela* ai tăl ? Nimene nu te-a osăndit ?” ¹⁰ Iară ea a zis : „Nimenea, Doamne”. Zăcu-i-a Iisus : „Nici Eu nu te osăndesc ; du-te și de acum să nu mai păcătuiești !”

¹¹ Apoi Iisus iarăși grăi *poporului*, zicând : „Eu sunt lumina lumii. Celce-Mi urmează Mie, nu va umbla prin întunecare, ci va avea lumina vieții !”

¹² Atunci fariseii au zis către Dânsul : „Tu mărturisești de Tine însuși : mărturia Ta nu e adevărată”. ¹³ Răspuns-a Iisus, și li-a zis : „Deși mărturisesc Eu de Mine însumi, mărturia Mea e adevărată, că știu deunde am venit și unde Mă duc, iară voi nu știți deunde vin și unde Mă duc. ¹⁴ Voi judecați după trup : Eu nu judec pe nimenea ; ¹⁵ și chiar dacă Eu aș judeca, judecata Mea este adevărată, că nu sunt singur, ci suntem doi : Eu și Tatăl Celce M'a trimis. ¹⁶ Și în legea voastră este scris, că mărturia a doi oameni este adevărată : ¹⁷ De Mine mărturisesc Eu însumi, și mărturisește de Mine și Tatăl Celce M'a trimis”. ¹⁸ Atuncea au zis către Dânsul . „Unde-i Tatăl Tău ?” Răspuns-a Iisus : „Nici pe Mine nu Mă știți, nici pe Tatăl Meu. De M'ați ști pe Mine, ați ști și pe Tatăl Meu”

¹⁹ Cuvintele acestea le-a grăit Iisus la Vistierie, când învăța în biserică și nimene nu L-a prins, pentru că nu venise încă ceasul Lui.

²⁰ Deci Iisus iarăși li-a zis : „Eu Mă duc : căuta-mă-veți și veți muri în păcatele voastre. Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni”. ²¹ Iară iudeii ziceau : „Au doară vrea să Se omoare, de zice : unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni ?” ²² Iar Iisus li-a zis : „Voi de jos sunteți, Eu însă sunt din sus ; voi din lumea aceasta sunteți, Eu nu sunt din lumea aceasta ; ²³ de aceea v'am și spus, că veți muri în păcatele voastre, căci de nu veți crede, că Eu sunt, veți muri în păcatele voastre”.

²⁴ Atunci li-au zis : „Da' cine ești Tu ?” Și Iisus

li-a răspuns : „Mai întâiu, ce să vă mai spun ?
 „Multe am de zis și de julecat de voi ; dar celce
 M'a trimis este adevărat, și ceace am auzit dela
 El, aceea grăesc lumii“. ³⁷ Și ei n'au înțeles. că li
 grăea de Tatăl. ³⁸ Deci li-a zis Iisus : „Când veți
 înălța pe Fiul Omului, atunci veți afla că Eu sunt
 și că nimic nu fac dela Mine însumi, ci precum M'a
 învățat Tatăl Meu, așa grăesc ; ³⁹ și Celce M'a tri-
 mis e cu Mine : Tatăl nu M'a lăsat singur, pentrucă
 Eu totdeauna fac ceace-l este plăcut Lui“.

⁴⁰ Grăind El ac'stea, mulți au crezut într'Insul.
 „Atuncea Iisus a zis către iudei, cari crezuseră
 într'Insul : „Dacă voi rămâneți în cuvântul Meu, cu
 adevărat înți sunteți ucenici, ⁴¹ și veți cunoaște a-
 devărul, și adevărul vă va face să fiți slobozi.“
 „Răspunsu-l-au : „Noi suntem din neamul lui Avraam
 și n'clotată n'am fost robii nimănui ; cum dară zici
 Tu : veți ajunge slobozi ?“ ⁴² Iară Iisus li-a răspuns :
 „Adevărul adevărat vă grăesc : Că tot celce face
 păcatul, este rob al păcatului ; ⁴³ și robul nu rămâne
 pe veci în casă, iar fiul rămâne pe veci, ⁴⁴ Deci,
 de vă va da fiul slobozenie, cu adevărat veți fi
 slobozi. ⁴⁵ Știu că sunteți din neamul lui Avraam,
 dar căutați să Mă omorâți, pentrucă cuvântul Meu
 nu încapă în voi. ⁴⁶ Eu grăesc ceea ce am văzut la
 Tatăl Meu ; și voi deci faceți ceea ce ați văzut la
 tatăl vostru.“ ⁴⁷ Răspuns-au și l-au zis : „Tatăl
 nostru este Avraam“. ⁴⁸ Iar Iisus li-a zis : „De ați
 fi fiii lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați face ;
 „acum însă căutați să mă omorâți pe Mine, Omul
 Care v'a spus adevărul ce l-a auzit dela Dumne-
 zeu : Avraam n'a făcut aceasta. ⁴⁹ Voi faceți lucru-
 rile tatălui vostru“. La aceasta l-au răspuns : „Noi

nu suntem născuți din desfrânare, și un singur
 tată avem : pe Dumnezeuzeu“. ⁵⁰ Iisus însă li-a zis :
 „De-ar fi Dumnezeu tatăl vostru M'ați iubi pe
 mine ; căci Eu dela Dumnezeu am eșit și am venit ;
 căci n'am venit singur de Sine, ci Acela M'a trimis.
 „Pentruce nu înțelegeți graiul Meu ? Pentrucă cu-
 vântul meu nu-l puteți ascultă. ⁵¹ Voi sunteți din
 tatăl vostru di'volut, și faptele tatălui vostru voți
 să le faceți. Acela din început a fost ucigaș de om,
 și n'a rămas în adevăr, că adevăr nu este în el ;
 și când spune minciuna, din ale sale spune, căci-l
 mincinos și tată al minciunii ; ⁵² iar pe Mine nu mă
 credeți, că spun adevărul. ⁵³ Cine din voi Mă va
 vădi de păcat ? Iar de vă spun adevărul, pentruce
 nu Mă credeți ? ⁵⁴ Celce este dela Dumnezeu, gra-
 iurile lui Dumnezeu le ascultă. Voi însă de aceea
 nu le ascultați, pentrucă nu sunteți dela Dumnezeu.“

⁵⁵ Răspuns-au deci iudei și l-au zis : „Oare nu
 zicem noi bine, că Tu ești sa narinean și ai drac ?“
 „Răspuns-a Iisus : Eu nu am drac, ci dinstesc pe
 Tatăl Meu, iar voi Mă necinstiți pe Mine. ⁵⁶ Eu însă
 nu caut slava Mea ; are Cine s'o caute și să judece.
 „Adevărul adevărat vă grăesc : de va păzi cineva
 cuvântul Meu, în veac nu va vedea moarte.“
 „Zisu-l-au iudei : „Acum am cunoscut că ai drac :
 Avraam și proorocii au murit, și Tu zici : de va păzi
 cineva cuvântul Meu, în veac nu va gustă moarte.
 „Au doară Tu ești mai mare decât tatăl nostru
 Avraam, care a murit ? Și proorocii au murit, Cine
 Te pretinzi Tu că ești ?“ ⁵⁷ Răspuns-a Iisus : „De
 Mă slăvesc Eu pe mine însumi, slava mea nu-i
 nimica. Pe Mine Mă proslăvește Tatăl Meu, de care
 voi ziceți, că e Dumnezeul vostru ; ⁵⁸ însă voi nu

L-ați cunoscut, iară Eu îl știu; și de așa zice că nu-L știu, așa fi un mincinos asemenea vouă; dară îl știu și păzesc cuvântul Lui.⁵⁴ Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua Mea; și a văzut-o și s'a bucurat.⁵⁵ Zis-au deci Iudeii către El: „Nici cincizeci de ani nu ai încă și ai văzut pe Avraam?”⁵⁶ Iară Iisus li-a zis: „Alevărul adevărat vă grăesc: Eu sunt dinaintea de a se fi născut Avraam.”

⁵⁷ Atuncea au luat pietre, ca să arunce în El. Iisus însă S'a ferit și trecând prin mijlocul lor, a eșit din biserică și s'a dus mai departe.

CAP. 9.

¹ Și trecând Iisus, a văzut un om orb din naștere.
² Și L-au întrebat ucenicii Săi, zicând: „Ravvi, cine a păcătuit: acesta sau părinții lui, de s'a născut orb?”
³ Răspuns-a Iisus: „Nici aceasta n'a păcătuit, nici părinții lui, ci aceasta s'a făcut, ca să se arate prin el lucrurile lui Dumnezeu.”
⁴ Mie Mi se cuvine să fac lucrurile Celuice M'a trimis până este ziua; vine noaptea, când nimene nu poate lucra.
⁵ Cât sunt în lume, sunt lumina lumi.”

⁶ Acestea zicând, a sculpat jos, a făcut tină cu sculpatul, și a uns cu tină ochii orbului,⁷ și i-a zis: „Mergi de te spală în scăldătoarea Siluamului, care se tâlcuiește: trimis. Și s'a dus orbul, și s'a spălat, și s'a întors văzînd.”
⁸ Iar vecinii celce-l văzuseră mai înainte că era orb, ziceau: „Au nu este acesta celce ședează și cîrșează?”
⁹ Unii ziceau că este acela; alții ziceau că samănă cu el, iară el zicea: „eu sunt.”
¹⁰ Zisu-l-au deci: „Cum și s'au deschis ochii?”
¹¹ Și răspunzînd acela, a zis: „Un om, care se numește Iisus, a făcut tină, și mi-a uns ochii și mi-a

zis: mergi la scăldătoarea Siluamului și te spală. Și m'am dus de m'am spălat, și am văzut.”
¹² Zisu-l-au deci: „Unde-l acela?” Răspuns-a: „Nu știu!”
¹³ Și au dus la farisei pe celce fusese cândva orb.
¹⁴ Însă când a făcut Iisus tină și a deschis ochii orbului, era Sâmbătă.

¹⁵ Deci, iarăși l-au întrebat și fariseii, cum a văzut. Și el li-a spus: „A pus tină pe ochii mei, și m'am spălat, și văd.”
¹⁶ Deci, ziceau unii din farisei: „Omul Acesta nu-l dela Dumnezeu, pentru că nu ține Sâmbăta.” Iară alții ziceau: „Cum poate un om păcătos să facă asemenea minunii?” Și era desbinare între dînșii.
¹⁷ Zis-au iarăși către celce fusese orb: „Tu ce zici de Dănsul, că ți-a deschis ochii?”
¹⁸ Și el a zis: „Că-i un prooroc.”
¹⁹ Iudeii însă l'au crezut de ei că a fost orb și a văzut, până n'au chemat pe părinții celui ce văzuse.
²⁰ Și i-au întrebat zicând: „Acesta-l fiul vostru, de care zici ți, că s'a născut orb? Cum dar vede acum?”
²¹ Răspuns-au părinții lui și li-au zis: „Știm că acesta-i fiul nostru, și că s'a născut orb; dar cum de vede acum, nu știm; sau cine l-a deschis ochii, noi nu știm; întrebați-l pe el, să grăiască el singur despre dănsul, că e vrăstnic.”
²² Părinții lui au răspuns așa, pentru că se temeau de iudei, căci Iudeii se sfătuiseră, că pe cel care va mărturisi că Iisus este Hristosul, să-l îndepărteze din sinagogă;
²³ de aceea părinții celuice fusese orb au zis: „Întrebați-l pe el, că e vrăstnic.”

²⁴ Atunci fariseii au chemat adouaoară pe omul, care fusese orb, și i-au zis: „Dă slavă lui Dumnezeu! Noi știm că omul acesta este păcătos.”
²⁵ Iară acela a răspuns și a zis: „De este păcătos, nu știu; una știu, că am fost orb și acum văd.”
²⁶ Și l-au zis

Iară: „Ce ți-a făcut? Cum ți-a deschis ochii?”
 17 Răspuns-a lor: „Acum v'am spus și n'ați auzit; la ce voiți să mai auziți? Sau poate voiți să vă faceți și voi ucenici ai Lui?” 18 El însă l-au ocărât și au zis: „Tu ești ucenic al Aceluia, iar noi suntem ucenici ai lui Moissă. 19 Noi știm, că cu Moissă a grăit Dumnezeu, iar pe Acesta nu-L știm de unde este.” 20 Răspuns-a omul, și li-a zis: „Tocma aceata-l de mirare, că voi nu știți de unde-i și El mi-a deschis ochii; 21 știm însă, că pe păcătoși nu-i ascultă Dumnezeu; iar de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voea Lui, pe acela îl ascultă. 22 Din veac nu s'a auzit, să fi deschis cineva ochii vreunui orb din naștere. 23 Dacă Acesta n'ar fi dela Dumnezeu, n'ar putea face nimic.” 24 Răspuns-au fariseii și l-au zis: „In păcate te-ai născut tot, și tu să ne înveți pe noi?” Și l-au dat afară.

25 Auzind Iisus, că l-au dat afară, și găsindu-l, i-a zis: „Crezi tu oare în Fiul lui Dumnezeu?”
 26 Răspuns-a acela și a zis: „Și cine-i, Doamne, ca să cred în El?” 27 Iară Iisus i-a zis: „L-ai și văzut, și ceile grăește cu tine, Acela este.” 28 Iar el a zis: „Cred, Doamne!” Și s'a închinat Lui.

29 Apoi Iisus a zis: „Pentru judecată am venit Eu în lumea aceasta, ca cēice nu văd să vadă, iar ceile văd, să fie orbi.” 30 Și auzind aceasta unul din fariseii, cari erau cu Dânsul, l-au zis: „Au doară și noi suntem orbi?” 31 Răspuns-a lor Iisus: „De ați fi orbi, n'ați avea păcat; acum însă ziceți, că vedeți, deaceea păcatul vostru rămâne asupra voastră”.

CAP. 10.

1 „Adevărul adevărat vă grăesc: ceile nu intră în staulul oilor pe ușă, ci sare pe alurea, acela-i fur și tâlhar; 2 Iară ceile intră pe ușă, acela este păstorul oilor. 3 Acestuia poartarul îl deschide, și oile ascultă glasul lui, și el strigă oile sale pe nume, și le scoate; 4 și când scoate oile sale, merge înaintea lor, și oile merg după dânsul, pentru că cunosc glasul lui; 5 Iar după străla nu merg, ci fug de el, pentru că nu cunosc glasul străinilor”.

6 Iisus li-a spus pilda aceasta; dar acela n'au înțeles ce însemnă ceace le grăia:

7 Deci, Iisus li-a zis iarăși: „Adevărul adevărat vă grăesc, că Eu sunt ușa oilor. 8 Toți câți au venit înainte de Mine, sunt furi și tâlhari; dar oile nu l-au ascultat. 9 Eu sunt ușa: prin Mine de va intră cineva, se va mântui, și va intra, și va eși, și pășune va afla. 10 Furul nu vine, decât numai ca să fure și să jughie și să piarză; Eu însă am venit, ca oile mele să aibă viață, și din belșug să aibă. 11 Eu sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun sufletul său își pune pentru oi; 12 Iară năimitul și care nu-l păstor, căru'a nu-i s oile ale lui, vede că vine lupul și lasă oile și fuge; și lupul le răpește și răsipește oile; 13 Iar năimitul fuge, că-l năimit, și n'are grijă de oi. 14 Eu sunt păstorul cel bun, și-Mi cunosc oile, și oile Mele Mă cunosc. 15 Precum Mă cunoaște Tatăl, și Eu îl cunosc pe Tatăl, și sufletul lui pun pentru oi. 16 Și mai am și alte oi, care nu-s din staulul acesta, și pe acelea Mi se cade să le aduc; și vor auzi glasul Meu, și va fi o turmă și un

păstor. ¹⁷ Deaceea Mă iubește pe mine Tatăl, că-Mi pun sufletul meu ca iarăși să-l iau. ¹⁸ Nimene nu Mi-l ia, ci Eu însumi îl pun: putere am să-l pun, și putere am iarăși să-l iau; porunca aceasta dela Tatăl Meu am primit-o“.

¹⁹ Dela cuvintele acestea iarăși s'a născut desbănare între iudei. ²⁰ Mulți din ei ziceau: „Are drac și-i nebun: La ce-L ascultați?“ ²¹ Iară alții ziceau: „Asemenea graiuri nu sunt ale unui îndrăcit. Poate oare dracul să deschidă ochii orbilor?“

²² S'a întâmplat însă atunci să fie în Ierusalim sărbătoarea sfinților bisericii, și era iarnă, ²³ și umblă Iisus prin biserică, în pridvorul lui Solomon, ²⁴ și acolo L-au împresurat iudeii și I-au zis: „Până când ai să ne ții în nedumerire? De ești Tu Hristosul, spune-ne pe față!“

²⁵ Răspunsu-li-a Iisus: „V'am spus și nu credeți. Lucrurile, pe care Eu le fac în numele Tatălui Meu, acelea mărturisesc pentru Mine. ²⁶ Dară voi nu credeți, pentru că, după cum v'am spus, nu sunteți din oile Mele. ²⁷ Oile Mele ascultă glasul Meu, și Eu le cunosc și vin după Mine; ²⁸ și Eu li dau viața veșnică, și în veci nu vor peri, și nimenea nu le va răpi din mâna Mea. ²⁹ Tatăl Meu, Care Mi le-a dat e mai mare decât toți, și nimenea nu le poate răpi din mâna Tatălui Meu. ³⁰ Eu și Tatăl una suntem“.

³¹ Atunci iudeii au apucat iarăși pietre, ca să-L ucidă.

³² Iară Iisus li-a răspuns: „Multe lucruri bune v'am arătat dela Tatăl Meu: pentru care din ele vo'ți să Mă uciideți cu pietre?“ ³³ Răspuns-au iudeii și I-au zis: „Nu pentru lucru bun Te ucidem. ci pentru hulă, și pentru că Tu om fiind, Te faci pe Sineși Dumnezeu.“ ³⁴ Și Iisus li-a răspuns: „Nu e scris

oare în legea voastră: „Eu am zis: dumnezei sunteți?“ ³⁵ Dacă ea a nu nit dumnezei pe aceia, către care a fost îndreptat cuvântul lui Dumnezeu, — și scriptura nu poate fi desființată, — ³⁶ apoi oare de Acela, pe Care Tatăl L-a sfințit și L-a trimis în lume, puteți voi să ziceți, că hulește, pentru că a zis: Sunt Fiul lui Dumnezeu? ³⁷ De nu fac lucrurile Tatălui Meu, să nu Mă credeți; ³⁸ iar de le fac, atunci de nu Mă credeți pe Mine, credeți lucrurile Mele, ca să cunoașteți și să credeți, că Tatăl este în Mine și Eu în El.“

³⁹ Deci iarăși căutau să-L prindă, dar a scăpat din mâna lor, ⁴⁰ și S'a dus din nou peste Iordan, la locul unde altădată botezase Ioan, și a rămas acolo. ⁴¹ Și mulți veneau la Dânsul și spuneau, că Ioan n'a făcut nuci o minune, dar toate câte a spus Ioan de Dânsul, au fost adevărate. ⁴² Și acolo mulți au crezut întrânsul.

CAP. 11.

¹ Eră însă bolnav un oarecare Lazăr dela Vitană, din satul Mariei și al surorii ei Marta. ² Maria însă, al căreia frate Lazăr eră bolnav, este aceea, care a uns pe Domnul cu mir și I-a șters picioarele cu părul capului ei. ³ Deci, au trimis surorile la Iisus să-l spună: „Doamne, iată acela, pe care-l iubești, este bolnav.“ ⁴ Și auzind Iisus, a zis: „Această boală nu este spre moarte, ci spre slăva lui Dumnezeu, ca să se proslăvească Fiul lui Dumnezeu printr'însa.“

⁵ Iar Iisus iubea pe Marta și pe sora ei și pe Lazăr. ⁶ Deci după ce a auzit că Lazăr este bolnav

a mai rămas încă două zile în locul unde se află; apoi după aceea a zis către ucenici: „Să mergem iarăși în Iudeia.”⁶ Iară ucenicii i-au zis: „Ravvi, acum Te căutau iudeii să Te ucidă cu pietre, și iară Te duci acolo?”⁷ Răspuns-a Iisus: „Nu sunt oare în zi douăsprezece ceasuri? De umblă cineva ziua, nu se poticnește, pentrucă vede lumina lumii acestea; ⁸ iar de umblă cineva noaptea, se poticnește, pentrucă n'are lumina cu el.”⁹ Dupăce li-a grăit acestea, li-a zis: „Lazăr, prietenul nostru, a adormit, dar Mă duc să-l deștept.”¹⁰ Iară ucenicii i-au zis: „Doamne, dacă a adormit, se va izbăvi de boală.”¹¹ Iisus însă vorbise de moartea lui Lazăr, iară aceia socoteau că a vorbit de somnul obișnuit.¹² Atunci Iisus li-a grăit descoperit: „Lazăr a murit; ¹³ și Mă încur pentru voi, că să credeți, că n'am fost acolo. Dar să mergem la dânsul.”¹⁴ Atunci Tomă, care se numea gemenele, a zis către ucenici: „Să mergem și noi, ca să murim cu el.”

¹⁵ Deci, venind Iisus, i-a găsit îngropat de patru zile, ¹⁶ Vitania însă eră aproape de Ierusalim, ca la cinsprezece stadii, ¹⁷ și mulți din Iudei veniseră la Marta și Maria, ca să le mângăe pentru pierderea fratelui lor.

¹⁸ Deci Marta, cum a auzit că vine Iisus, a eșit întru întâmpinarea Lui; iar Maria a rămas acasă.¹⁹ Și a zis Marta către Iisus: „Doamne, de ai fi fost aicea, n'ar fi murit fratele meu; ²⁰ dară și acum știu, că orcate vei cere dela Dumnezeu, Dumnezeu îți va da.”²¹ Zis-a ei Iisus: „Fratele tău va învia.”²² Știu, — li zise Marta, — că va învia la înviere, în ziua cea de apoi.”²³ Iar Iisus i-a zis: „Eu sunt

învierea și viața. Celce crede în Mine, chiar de va muri, va trăi; ²⁴ și tot celce trăește și crede în Mine, nu va muri în veac. Crezi aceasta?”²⁵ Zis-a Lui Marta: „Așa, Doamne, cred că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, Care a venit în lume.”

²⁶ Și zicând acestea, s'a dus și a chemat în taină pe Maria, sora sa, zicând: „Învățătorul e aicea și te cheamă.”²⁷ Iară aceea, cum a auzit, s'a sculat repede și s'a dus la Dânsul.²⁸ Iisus însă nu intrase încă în sat, ci eră în locul, unde-L întâmpinase Marta.²⁹ Iară iudeii, cari erau cu Maria în casă și o mângăeau, văzând-o că s'a sculat repede și a eșit, s'au dus după dânsa, zicând, că se duce la mormânt, să plângă acolo.

³⁰ Deci Maria cum a sosit unde eră Iisus, văzându-L, a căzut la picioarele Lui și a zis către Dânsul: „Doamne, de ai fi fost aicea, nu ar fi murit fratele meu.”³¹ Iară Iisus, dacă a văzut-o plângând și că plângeau și Iudeii, cari veniseră cu dânsa, S'a întristat și El cu duhul, și S'a turburat,³² și a zis: „Unde l-ai pus?” Zisu-l-au lui: „Doamne, vino și vezi!”³³ Și a lăcrămat Iisus.³⁴ Iară iudeii ziceau: „Iată cum îl iubea!”³⁵ Unii din ei însă ziceau: „Acesta, care a deschis ochii orbului, nu putea oare să facă să nu moară?”

³⁶ Și întristându-Se Iisus iarăși în Sine, a mers la mormântul, care eră o peșteră și peste ea se află o piatră.³⁷ Zis-a Iisus: „Luați piatra!” Iar Marta, sora mortului, a zis către El: „Doamne, pute că-i mort de patru zile.”³⁸ Iisus însă i-a zis: „Nu ți-am spus, că de vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?”³⁹ Deci, au luat piatra de pe gura peșterii unde se afla mortul pus, iară Iisus rădicându-și

ochii în sus, a zis: „Părinte, îți mulțumesc, că M'ai ascultat! ⁴² Eu știam că totdeauna Mă ascuți, dar am zis *aceasta* pentru poporul care stă de față, ca să creadă, că Tu M'ai trimis.” ⁴³ Și zicând acestea, a strigat cu glas mare: „Lazăre, vină afară!” ⁴⁴ Și a eșit mortul, înfășurat peste mâini și peste picioare cu scutece de îngropare și cu fața acoperită cu naframă. Zis-a Iisus: „Dezlegați-l și lăsați să meargă”. ⁴⁵ Atunci mulți din Iudei, cari veniseră la Maria și văzuseră ce a făcut Iisus, au crezut într'Însul; ⁴⁶ iară unii din ei s'au dus la farisei și li-au spus ce a făcut Iisus.

⁴⁷ Deci arhierii și fariseii au adunat sfatul și au zis: „Ce să facem? că Omul Acesta face minuni multe, ⁴⁸ și de-L vom lăsa așa, toți vor crede într'Însul, și vor veni Romanii și vor lua și locul și poporul nostru”. ⁴⁹ Calafa însă unul din ei, care era arhieru în anul acela, li-a zis: „Voi nu știți nimica. ⁵⁰ nici nu vă gândiți, că ni e mai de folos, ca să moară un om pentru popor, și să nu piară tot neamul!” ⁵¹ Iar aceasta a spus-o el nu dela sine, ci, fiind arhieru în anul acela, a proorocit, că Iisus va să moară pentru neam; ⁵² și nu numai pentru neam, ci și ca să adune la un loc pe filii cei răsăpiți ai lui Dumnezeu.

⁵³ Din această zi s'au sfătuit *Fariseii*, ca să-L omoare. ⁵⁴ De acela Iisus nu mănumblă pe față printre Iudei, ci S'a dus de acolo într'un ținut aproape de pustiu, într-o cetate, numită Efraim, și a rămas acolo cu ucenicii Săi.

⁵⁵ Erau însă aproape Paștile Iudeilor și înainte de Paști au venit mulți din laturea aceea la Ierusalim, ca să se curățe. ⁵⁶ Și căutau *Iudei* pe Iisus și stând

în biserică, ziceau între ei: „Ce socotiți voi, că n'are să vie El oare de sărbători la Ierusalim?” ⁵⁷ Iară Arhierii și Fariseii au dat poruncă, că de va afla cineva unde este, să dea de veste, ca să fie prins.

CAP. 12

¹ Iar cu șase zile înainte de Paști, a venit Iisus în Vitanla, unde era Lazăr, care *fusese* mort și pe care-l înviase *El* din morți. ² Acolo i-au făcut cină și Marta slujea, iară Lazăr era unul din cei ce ședeau cu Dânsul la masă. ³ Atuncea Maria, luând o litră de mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul *capului* său; și s'a umplut casa de mirosul mirului. ⁴ Iară unul din ucenicii Lui, *anume* Iuda al lui Simoa Iscarioteanul, care avea să-L vândă, a zis: ⁵ „Dece nu s'a vândut mirul acesta cu trei sute de dinari și să se fi dat săracilor?” ⁶ Aceasta însă o zicea, întru *pentru* că îi era *grijă* de săraci, ci *pentru* că era fâlhărlă având punga obștească, lua din ce se puneă întrânsa. ⁷ Iisus însă a zis: „Lasați-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat; ⁸ căci pe sarac pururea îl aveți cu voi, iară pe Mine nu mă aveți pururea”.

⁹ Și aflând mulți dintre Iudei, că este acolo, au venit nu numai pentru Iisus, ci ca să vadă și pe Lazăr, pe care-l sculase din morți. ¹⁰ Arhierii însă se sfătuiră, ca și pe Lazăr să-l ucidă, ¹¹ că din pricina lui veneau mulți din Iudei și credeau în Iisus.

¹² Adouazi mulțime multă, din cei ce venise la sărbători, auzind că Iisus vine la Ierusalim, ¹³ au luat ramuri de finic și eșind în întâmpinarea Lui, strigau: „Osana, bine este cuvântat Împăratul lui Is-

rați, Celce vine în numele Domnului!" ¹⁴ Iară Iisus găsi într-un mănăstire de asin, a încălcat pe el, după cum este scris: ¹⁵ „Nu te teme, fiica Sionului! Iată împăratul tău vine la tine călare pe mănăstire de asin.” ¹⁶ Ucenicii Lui însă la început n-au priceput acestea; dar după ce S'a proslăvit Iisus, și-au adus a minte, că așa fusese scris pentru El și așa I s'a și făcut.

¹⁷ Deci poporul, care fusese cu Dânsul în Vitania, mărturisînd, că El a strigat din mormânt pe Lazăr și l-a sculat din morți; ¹⁸ de aceea îl și întâmpină pe El mulțimea, căci auzeau că făcuse minunea aceasta. ¹⁹ Iară fariseii vorbeau între dânsii: „Vedeți că nu folosiți nimic, Iată lumea se duce după Dânsul”.

²⁰ Printre celce veniseră de sărbători să se închine la Ierusalim, erau și unii elini. ²¹ Aceștia s-au apropiat de Filip cel din Vitsaida Galileei, și l-au rugat, zicând: „Domnule, am voi să vedem pe Iisus”. ²² Iară Filip s'a dus și a spus aceasta lui Andrei, și apoi Andrei și Filip au spus lui Iisus, ²³ Și răspunzînd Iisus, li-a zis: „A venit ceasul, ca să se proslăvească Fiul Omului.” ²⁴ Adevărul adevărat vă grăesc: dacă grăuntele de grâu, care a căzut în pământ, nu va muri, va rămănea singur; iar de va muri, va aduce roadă multă. ²⁵ Celce-și iubește sufletul său, pierde-l-va; iară celce-și urăște sufletul său în lumea aceasta, acela îl va cruța pentru viața veșnică. ²⁶ Celce-Mi slujește Mie, Mie să-Mi urmeze, și unde sunt Eu, acolo va fi și celce-Mi slujește; de-Mi slujește cineva, Tatăl îl va cinsti. ²⁷ Acum sufletul Mi s'a turburat, și ce voi zice?... Părinte, izbăvește-Mă de ceasul acesta!... Dar pentru ceasul acesta a am venit. ²⁸ Părinte, proslăvește numele Tău”.

Atunci a venit glas din cer: „Am proslăvit și iarăși voi proslăvi!”

²⁹ Iară poporul, care stătea și auzeau aceasta, zise: „A tunat”; alții însă ziseră: „Un inger l-a grăit.” ³⁰ Răspuns-a Iisus și a zis: „Nu pentru Mine, ci pentru voi s'a făcut glasul acesta; ³¹ acum este judecata lumii acestea; acum domnul lumii acestea se va izgoni afară; ³² și Eu de mă voi înălța de pe pământ, pe toți îl voi atrage la Mine.” ³³ Iară aceasta o zicea, arătând cu ce moarte va să moară. ³⁴ Răspunsu-l-a poporul: „Noi am auzit din lege, că Hristos rămâne în veac, și cum zici Tu, că Fiul Omului trebuie să se înalțe? Cine-i Acesta Fiul Omului?” ³⁵ Atunci Iisus li-a zis: „Puțină vreme mai e lumina cu voi; umblați cât aveți lumină, ca să nu vă cuprindă întunericul; căci celce umblă în întuneric nu știe unde merge. ³⁶ Credeți în lumină, ca fiți ai luminii să fiți.” Acestea zicând Iisus, S'a depărtat și S'a ascuns de el.

³⁷ Atâtea semne se făcuse de El înaintea lor și ei tot nu credeau întru dânsul, ³⁸ ca să se plinească cuvântul lui Isaia Proorocul, care zice: „Doamne, cine a crezut celor auzite dela noi și brațul Domnului cui s'a descoperit?” ³⁹ De aceea nu puteau să creadă, pentru că, după cum a mai zis Isaia: ⁴⁰ „Au orbit ochii lor și inima lor s'a împetrit, ca să nu vadă cu ochii și să nu priceapă cu inima, și să nu se întoarcă ca să-l vindec.” ⁴¹ Aceasta a zis-o Isaia când a văzut slava Lui și a vorbit de Dânsul.

⁴² Cu toate acestea și din căpetenii mulți crezuseră întru dânsul, dar din pricina fariseilor nu-L mărturiseau, ca să nu fie depărtați din sinagogă, ⁴³ căci

lubeau slava oamenilor, mai mult decât slava lui Dumnezeu.

⁴⁴ Iisus însă și-a rădicat glasul și a zis: „Cel ce crede în Mine, nu crede în Mine, ci în Cel ce M'a trimis pe Mine; ⁴⁵ și celce Mă vede pe Mine, vede pe Celce M'a trimis. ⁴⁶ Eu lumina am venit în lume, ca tot celce crede în Mine să nu rămână în întunec: ⁴⁷ și de-Mi aude cineva cuvintele și nu crede, Eu nu-l judec, căci n'am venit ca să judec lumea, ci ca să mântuesc lumea. ⁴⁸ Celce se leapădă de Mine, și nu primește cuvintele Mele, își are judecătorul său; cuvântul, care l-am grăit, acela îl va judeca în ziua cea de apoi; ⁴⁹ căci Eu n'am grăit dela Mine, ci Tatăl celce M'a trimis, Acela Mi-a dat poruncă ce să spun și ce să grăesc; ⁵⁰ și știu, că porunca Lui este viața veșnică. Deci, ceace grăesc Eu, grăesc cum Mi-a spus Tatăl”.

CAP. 13, 14, 15, 16.

¹ Iară înainte de sărbătoarea Paștelor, stînd Iisus că l-a venit ceasul să treacă din lumea aceasta la Tatăl, *a arătat, că* iubind pe ai Săi cei din lume, i-a iubit până în sfârșit.

² Și în vremea cîni, când diavolui pusese acum în inima lui Iuda al lui Simion Iscarioteanul *gîndul* să-l vîndă, ³ stînd Iisus, că Tatăl toate l-le-a dat pe mînă și că dela Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu merge, ⁴ S'a sculat dela cină, și-a desbrăcat haina cea de deasupra și luînd ștergarul, S'a încins; ⁵ apoi a turnat apă în spătoare, și a început a spăla picioarele ucenicilor și a le șterge cu ștergarul, cu care eră încins. ⁶ Deci a venit la Simon Petru și

acela l-a zis: „Doamne, Tu oare să-mi speli picioarele?” ⁷ Răspuns-a Iisus și l-a zis: „Ceeace fac Eu, tu nu știi acum, dară după acestea vei pricepe”. ⁸ Iar Petru l-a zis: „In veac nu vei spăla picioarele Mele!” Răspuns-a Iisus: „De nu te voi spăla, n'ai parte cu Mine.” ⁹ Zis-a Simon Petru către Dănsul: „Doamne, *spală-mi* nu numai picioarele, ci și mîinile și capul”. ¹⁰ Iară Iisus i-a zis: „Cel spălat n'are trebuință să i se spele decât numai picioarele, pentru că este curat tot; și voi sunteți curați, însă nu toți.” ¹¹ Căci știă pe vânzătorul Său, și de aceea și zisese: „Nu sunteți toți curați”

¹² Deci, după ce l-a spălat picioarele și și-a luat haina Sa, așezându-Se iarăși la masă, a zis către dînșii: „Știți voi oare ce v'am făcut Eu?” ¹³ Voi Mă numiți pe Mine învățător și Domn, și bine ziceți, căci sunt. ¹⁴ Așa dară, dacă Eu, Domnul și învățătoru vostru, v'am spălat picioarele, apoi și voi sunteți datori să vă spălați picioarele unul altuia; ¹⁵ căci pildă v'am dat, ca să faceți și voi cum am făcut Eu vouă. ¹⁶ Adevărul adevărat vă grăesc: nu e sluga mai mare decât stăpînul său, nici trimisul mai mare decă celce l-a trimis. ¹⁷ Când știți a-cestea, ferice de voi, dacă le veți și face! ¹⁸ Nu grăesc despre voi toți, că știu pe celce l-am ales; dar plînească-se Scriptura, care zice: Celce se mănîncă pîne cu Mine, și-a rădicat călcăiul asupra Mea. ¹⁹ Vă spun *aceasta* de acum, înainte de a se împlini, ca atunci când se va împlini, să credeți, că Eu sunt. ²⁰ Adevărul adevărat vă grăesc: Celce primește pe celce-l trimet Eu, pe Mine Mă primește, și Celce Mă primește pe Mine, primește pe celce M'a trimis pe Mine.”

¹¹ Zicând acestea, S'a turburat Iisus cu duhul și a mărturisit și a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc, că unul din voi Mă va vinde.” ¹² Atunci ucenicii s'au privit unii pe alții, nedumeriți de cine grăește. ¹³ Iar unul din ucenicii Lui, pe care-l iubea Iisus, era culcat la sânul lui Iisus; ¹⁴ acestuia l-a făcut semn Simon Petru să întrebe: cine ar fi acela, de care grăește. ¹⁵ Iar ucenicul acela lipindu-se de pieptul lui Iisus, a zis către Dânsul: „Doamne, cine este?” ¹⁶ Răspuns-a Iisus: „Acela este, căruia Eu, întingând bucată, i-o voi da.” Și întingând bucată, a dat-o lui Iuda al lui Simon Iscarioteanul. ¹⁷ Și atunci, după bucată, aceea, a intrat în acela satană. Deci, Iisus i-a zis: „Ceea ce ai să faci, fă-mă înțelege.” ¹⁸ Însă nimenea din cei ce ședeau la masă n'a înțeles, despre ce i-a grăit. ¹⁹ Ci fiindcă punga era la Iuda, unii socoteau, că Iisus i-a zis: cumpără celce ne trebuiesc pentru sărbători, sau să dea ceva la săraci. ²⁰ Iară acela, luând bucată, a eșit îndată; și când a eșit era noapte.

²¹ Zis-a Iisus: „Acum S'a proslăvit Fiul Omului și prin El S'a proslăvit Dumnezeu.” ²² Și dacă S'a proslăvit Dumnezeu prin El și Dumnezeu îl va proslăvi pre El intru Sine, și îndată-L va proslăvi.

²³ „Fiilor, puțin mai sunt cu voi; căuta-Mă-veți și, precum am zis Iudeilor, vă zic și vouă, că unde merg Eu, voi nu puteți veni.” ²⁴ Poruncă nouă vă dau, ca să vă iubiți unul pe altul. Cum v'am iubit Eu, așa și voi să vă iubiți unul pe altu. ²⁵ Din aceasta voi cunoaște toți, că-Mi sunteți ucenici, de veți avea dragoste între voi.”

²⁶ Zis-a Simon Petru către Dânsul: „Doamne, unde mergi?” Și Iisus i-a răspuns: „Unde merg Eu tu

nu poți veni acum după Mine; mai pe urmă însă vei veni după Mine.” ²⁷ Zis-a Petru către Dânsul: „Doamne, pentru ce nu pot veni acum după Tine? Sufletul lui voi pune pentru Tine.” ²⁸ Iisus însă i-a răspuns: „Sufletul îl-ai pune pentru Mine! Adevărul adevărat îți grăesc: nu va cânta cocoșul până te vei lepăda de Mine de trei ori.”

¹⁴ „Să nu se turbure inima voastră! Credeți în Dumnezeu, în Tatăl și în Mine! ² În casa Tatălui Meu sunt multe locașuri; iar de nu ar-fi, v'aș fi spus: Mă duc să vă gătesc loc; ³ și de Mă voi duce și vă voi găti loc; iarăși voi veni, și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi, unde sunt Eu; ⁴ însă unde Mă duc Eu, știți, și știți și calea.”

⁵ Zisu-l-a Tomă: „Doamne, nu știm unde Te duci; și cum putem să știm calea?” ⁶ Iară Iisus i-a zis: „Eu sunt calea și adevărul și viața. Nimenea nu vine la Tatăl decât numai prin Mine.” ⁷ De M'ați fi cunoscut pe Mine, ați fi cunoscut și pe Tatăl Meu, și de acum îl cunoașteți și L-ați văzut.”

⁸ Zisu-l-a Filip: „Doamne, arată-ne pe Tatăl și ni va ajunge!” ⁹ Iisus însă i-a zis: „De atâtea vreme sunt cu voi, și nu M'ai cunoscut, Filipe? Celce M'a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl Meu; și cum zici Tu: arată-mi pe Tatăl. ¹⁰ Nu crezi oare, că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine? Cuvintele, care vi le grăesc Eu, nu le grăesc dela Mine; Tatăl, Celce locuiește în Mine, Acela face lucrurile.” ¹¹ Credeți-Mă, că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine; iară de nu, credeți-Mă Pentru înseși lucrurile acestea. ¹² Adevărul adevărat vă grăesc: cel ce crede în Mine, lucrurile ce fac Eu, și acela le

va face, și mai mari decât acestea va face, că Eu la Tatăl Meu merg; ¹² și de veți cere ceva la Tatăl în numele Meu, voi face, ca să se proslăvească Tatăl în Fiul. ¹³ De veți cere ceva în numele Meu, Eu voi face.

¹⁴ „De Mă iubiți, păziți poruncile Mele, ¹⁵ și Eu voi ruga pe Tatăl și vă va da alt Mângăitor, ca să rămâne cu voi în veci: ¹⁶ Duhul adevărului, pe Care lumea nu-L poate primi, că nu-L vede, nici nu-L cunoaște, iară voi îl cunoașteți, că cu voi locuiește și cu voi va fi. ¹⁷ Nu vă voi lăsa orfani, ci voi veni la voi. ¹⁸ Încă puțin, și lumea nu Mă va mai vedea, iar voi mă veți vedea, că Eu trăesc și veți trăi și voi. ¹⁹ În ziua aceea veți cunoaște, că Eu sunt în Tatăl Meu, și voi în Mine și Eu în voi. ²⁰ Celce are poruncile Mele și le păzește, acela Mă iubește, și celce mă iubește, iubit va fi de Tatăl Meu, și-l voi iubi și Eu, și Mă voi arăta lui.”

²¹ Zis-a către El Iuda, nu Isarioteanul „Doamne, ce-l că nouă vrei să Te arăți și nu lumii?” ²² Răspuns-a Iisus și i-a zis: „De Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu, și Tatăl Meu îl va iubi, și vom veni la dânsul și la dânsul vom face sălaş. ²³ Celce nu Mă iubește, nu păzește cuvântul Meu; iar cuvântul care-l auziți voi, nu este al Meu, ci al Tatălui celuice M'a trimis. ²⁴ Acestea Vi le-am spus fiind cu voi, ²⁵ iară Mângăitorul, Duhul cel Sfânt, pe Care-L va trimite Tatăl în numele Meu, acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte de toate cele ce v'am grăit. ²⁶ Pace vă las, pacea Mea vă dau; însă Eu v'o dau, nu cum v'o dă lumea. Să nu se turure înăuntrul vostru să se însălmă-
teze. ²⁷ A și auzit, că v'am spus Mă duc și iarăși voi veni la voi. De M'ați iubi, v'ați fi bucurat, că v'am zis. Mă duc la Tatăl; căci Tatăl Meu este mai mare decât Mine. ²⁸ Și iară v'am spus aceasta mai înainte de a se împlini, ca atunci când se va împlini să credți. ²⁹ Nu voi mai grăi multe cu voi, căci vine stăpânitorul lumii acestea și în Mine n'are nimic; ³⁰ dar ca să știe lumea că am iubit pe Tatăl, și precum Mi-a poruncit Tatăl, așa fac. Sculați-vă să mergem de aici!”

³¹ „Eu sunt adevărata tulpină de vie și Tatăl Meu este lucrătorul. ³² Toată vița din Mine, care nu aduce roadă, o taie; și toată care aduce roadă, o curăță, ca mai multă roadă să aducă. ³³ Acum voi sunteți curați pentru cuvântul care vi l-am grăit. ³⁴ Rămâneți în mine și Eu voi rămâne în voi. Precum vița nu poate aduce roadă de sine, de nu va rămâne în tulpină, așa și voi, de nu veți rămâne în Mine. ³⁵ Eu sunt tulpina, iar voi vițele: celce rămâne în Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără de Mine nu puteți face nimic. ³⁶ De nu rămâne cineva în Mine, să scoate afară, ca vița, și se usucă și o adună și în foc o aruncă și arde. ³⁷ De veți rămâne în Mine și cuvintele Mele de vor rămâne în voi, orce veți vrea, veți cere, și vi se va face. ³⁸ De veți aduce roadă multă, prin aceasta Se va proslăvi Tatăl Meu și vă veți face ucenici ai Mei.

³⁹ „Precum M'a iubit pe mine Tatăl, așa v'am iubit și Eu pre voi: rămâneți în dragostea Mea! ⁴⁰ De veți păzi poruncile Mele, veți rămâne în dragostea Mea, precum și Eu am păzit poruncile Tatălui Meu și rămân în dragostea Lui. ⁴¹ Acestea

vi le-am spus, ca bucuria Mea să rămână în voi și bucuria voastră să fie deplină. ¹² Porunca Mea este aceasta, ca să vă iubiți unul pe altul, cum v'am iubit Eu. ¹³ Dragoste mai mare decât aceea, ca cineva să-și pună sufletul său pentru prietenii săi, nimenea nu are. ¹⁴ Dar veți face câte vă poruncesc, prietenii mei sunteți. ¹⁵ Deacum nu vă mai numesc slugi, căci sluga nu știe ce face domnul său; ci v'am numit prieteni, pentru că toate câte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am arătat vouă. ¹⁶ Nu voi M'ați ales pe Mine, ci Eu v'am ales pe voi și v'am pus, ca să mergeți și să aduceți roadă, ca roada voastră să rămână, ca orice veți cere de la Tatăl în numele Meu, să vă dea. ¹⁷ Acestea vă poruncesc, ca să vă iubiți unul pe altul. ¹⁸ De vă urăște lumea, știți că pe mine m-au înaintat decât pe voi M'a urât. ¹⁹ De ceți fi din lume, lumea ar iubi pe al său; dar fiindcă nu sunteți din lume, ci Eu v'am ales din lume, pentru aceasta vă urăște lumea. ²⁰ Aduceți-vă aminte de cuvântul, pe care vi l-am spus. Nu este sluga mai mare decât stăpânul său; dar M'au prigonitor pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; de au păzit cuvântul Meu, și al vostru îl vor păzi. ²¹ Dar toate acestea vi le vor face pentru numele Meu, că nu cunosc pe Celce M'a trimes. ²² De n'aș fi venit și nu li-aș fi grăit, păcat n'ar avea; acum însă n'au desvinovățire pentru păcatul lor. ²³ Celce mă urăște pe Mine, urăște și pe Tatăl Meu. ²⁴ De n'aș fi tăcut între ei lucrurile, pe care nimene altu nu le-a făcut, păcat n'ar avea; acum însă au și văzut și M'au urât și pe Mine și pe Tatăl Meu. ²⁵ Dar această să faceți, ca să se plinească cele scrise în legea lor, că M'au urât fără pricină. ²⁶ Când însă va

veni Mângâitorul, Duhul adevărului, pe Care Eu v'îl voi trimite de la Tatăl și Care de la Tatăl porcede, Acela va mărturisii de Mine; ²⁷ dar și voi veți mărturisii, pentru că din început sunteți cu Mine.*

¹ ¹⁶ „Acestea vi-le-am spus, ca să nu vă smintiți. ² Igoni-vă-vor de prin sinagogi; ba va veni vremea, ca tot celuice vă va ucide să i se pară că aduce închinare lui Dumnezeu. ³ Și acestea vor face pentru că nu cunosc pe Tatăl, nici pe Mine. ⁴ Dar acestea vi le-am spus, ca atunci când va veni ceasul, să vă aduceți aminte de ele, că vi le-am spus; acestea nu vi li-am spus de la început, că eram cu voi; ⁵ acum însă Mă duc la Celce M'a trimes, și nimene din voi nu Mă întreabă: unde Te duci? ⁶ Ci pentru că v'am spus acestea, întruistarea v'a umplut inima. ⁷ Dar adevărul vă spun: E mai de folos pentru voi, ca să Mă duc Eu; căci de nu Mă voi duce Eu, nu va veni la voi Mângâietorul; iar de mă voi duce, îl voi trimite la voi; ⁸ și venind Acela, va vădi lumea de păcat, și de dreptate, și de judecată: ⁹ de păcat, că oamenii nu cred în Mine; ¹⁰ de dreptate, că Eu Mă duc la Tatăl Meu și nu Mă veți mai vedea; ¹¹ și de judecată, că stăpânitorul lumii acesteia este osândit.

¹² Mai am multe să vă spun, dar nu le puteți purta acum; ¹³ iară când va veni Acela, Duhul adevărului, la tot adevărul vă va povățui, căci nu deia sine va grăi, ci ceea ce va auzi, va grăi și vă va vesti cele viitoare. ¹⁴ Acela Mă va proslăvi, căci din ai Meu va lua și vă va vesti. ¹⁵ Toate câte are Tatăl sunt ale Mele; de aceea am zis: Că din ai Meu va lua și vă va vesti. ¹⁶ Puțin și nu Mă veți vedea, și iarăși puțin și Mă veți vedea, că la Tatăl merg.*

¹⁷ Ziceau deci unii din ucenicii Lui între ei: „Ce însemnează oare ceace ne spune El: puțin și nu Mă veți vedea, și iarăș puțin și Mă veți vedea; și: că la Tatăl...?” ¹⁸ El le zise: „Ce-i aceea ce zice El: Puțin? Nu știți ce grăește”. ¹⁹ Și înțelegând Iisus, că vor să-L întrebe, li-a zis: „De aceea vă întrebați între voi, că am zis: Puțin și nu Mă veți vedea, și iarăș puțin și Mă veți vedea?” ²⁰ Adevărul adevărat va fi că voi vă veți plânge și vă veți tângui, iar lumea se va bucura; voi însă vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie. ²¹ Femea când naște are întristare, că a venit ceasul ei; iar și eu acum am venit, de bucurie că s'a născut om în lume, nu-și mai aduce aminte de întristare. ²² Așa și voi acum aveți întristare; iarăși vă voi vedea și inima voastră se va bucura, și bucuria voastră nimene nu o va lua dela voi; ²³ și în ziua aceea naștii voi, naștii voi nimica. Adevărul adevărat vă grăesc; orce veți cere dela Tatăl în numele Meu, vă va da; ²⁴ până acum n'ați cerut nimica în numele Meu; cereți și veți lua, ca bucuria voastră să fie deplină.

²⁵ „Până acum v'am grăit în pilde; dar sosește vremea, când nu vă voi mai grăi în pilde, ci de-a dreptul vă voi vesti despre Tatăl. ²⁶ În ziua aceea veți cere în numele Meu, și nu vă zic, că voi ruga Eu pe Tatăl pentru voi, ²⁷ căci însuși Tatăl vă iubește, pentru că și voi M'ați iubit pe Mine și ați crezut că Eu dela Dumnezeu am ieșit; ²⁸ dela Tatăl am ieșit și am venit în lume; acum las lumea și mă duc iarăși la Tatăl.”

²⁹ Zis-au ucenicii Lui către Dânsul: „Iată acum noi grăesci despre Tatăl și noi o pildă nu ni sput;

³⁰ acum știu, că tu totdeauna Te îndrăzești ca să Te întrebe cineva; deaceia creștem, că dela Dumnezeu ai ieșit.” ³¹ Răspuns-li-a Iisus: „Acum credeți că lăsa vine ceasul și a și venit, ca să vă răsipiți fiocare la ale sale și pe Mine. Mă veți lăsa singur. Dar Eu nu sunt singur, căci Tatăl este cu Mine. ³² Acestea vi le-am spus, ca să aveți pace în Mine; în lume scârbe veți avea, dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea.”

CAP. 17.

¹ După ce a grăit Iisus acestea. Și-a rădicat ochii Săi spre cer și a zis:

„Părinte, a venit ceasul: proslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău să Te proslăvească, ² după puterea ce l-ai dat preste tot trupul, ca să dea viață veșnică la toți aceia, pe cari l-ai dat Lui; ³ iar viața veșnică este aceasta, ca aceștia să Te cunoscă pe Tine singurul adevăratul Dumnezeu și pe Iisus Hristos, pe Care L-ai trimis. ⁴ Eu Te-am proslăvit pe pământ: lucrul ce Mi-ai dat ca să-L fac, l-am făcut; ⁵ și acum proslăvește-Mă și Tu, Părinte, la Tine însuși, cu slava pe care am avut-o la Tine înainte de a fi lumea. ⁶ Descoperit-am numele Tău oamenilor, pe cari Mi-ai dat d'n lume; aceștia erau ai Tăi și mi-ai dat Mie, și ei au păzit cuvântul Tău; ⁷ acum au cunoscut, că tot ce Mi-ai dat, este dela Tine, ⁸ pentru că cuvintele, care Mi le-ai dat, le-am dat lor, și ei le-au primit și au cunoscut cu adevărat, că dela Tine am ieșit, și au crezut că Tu M'ai trimis. ⁹ Eu pentru aceasta, și pentru lume Mă rog, că pentru ceice Mi l-ai dat Mie, că ai Tăi

sunt; ¹⁰ și toate ale Mele sunt ale Tale, și ale Tale ale Mele și M'am proslăvit în ei. ¹¹ Eu nu mai sunt în lume, iar aceștia în lume sunt, și eu vin la Tine, Părinte Sfinte, pe ceice Mi i-a dat păzește-i în numele Tău, ca să fie una, ca și Noi! ¹² Când eram cu ei în lume, îi păzeam Eu în numele Tău; pe ceice Mi i-ai dat, i-am păzit, și nimeni din ei n'a perit, decât numai fiul pierzării, ca să se plinească scriptura. ¹³ Acum însă vin la Tine, și acestea le grădesc în lume, ca să aibă întrânsii bucuria Mea deplină. ¹⁴ Eu li-am dat cuvântul Tău și lumea i-a urât, pentru că nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume. ¹⁵ Nu Mă rog, ca să-i iai din lume, ci ca să-i păzești de cel viclean. ¹⁶ Ei nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume. ¹⁷ Sfintește-i cu adevărul Tău: cuvântul Tău este adevăr. ¹⁸ Precum M'ai Trimis în lume așa i-am trimis și Eu în lume, ¹⁹ și pentru ei Mă sfintesc pe Mine însu-mi, ca și ei să fie sfințiți prin adevăr. ²⁰ Și nu numai pentru aceștia Mă rog, ci și pentru ce-ce vor crede în Mine prin cuvântul lor, ²¹ ca toți să fie una: precum Tu, Părinte, ești în Mine și Eu sunt în Tine, așa și ei una să fie în Noi, ca să creadă lumea, că Tu M'ai trimis; ²² și slava, pe care Mi-ai dat-o Mie, Eu le-am dat-o lor, ca una să fie, precum și noi suntem una: ²³ Eu în ei și Tu în Mine, ca să fie cu desăvârșire una, și ca să cunoască lumea, că Tu M'ai trimis și i-ai iubit pe ei, precum M'ai iubit pe mine. ²⁴ Părinte, voesc, ca să vadă slava Mea, pe care Mi-ai dat-o, pentru că M'ai iubit mai înainte de întemeierea lumii. ²⁵ Părinte Drepte, lumea nu Te-a cunoscut, iară Eu Te-am cunoscut, și aceștia au cunos-

cut, că Tu M'ai trimis; ²⁶ și li-am descoperit numele Tău și-l voi descoperi, ca iubirea, cu care M'ai iubit, în ei să fie și Eu în ei".

CAP. 18.

¹ Acestea zicând Iisus, a eșit cu ucenicii Săi de-aceaparte de pârâul Cedrilor, unde eră o grădină, în care a intrat El și ucenicii Lui.

² Știa însăși Iuda cel ce-L vânduse locul *acesta*, că Iisus adesea se aduna acolo cu ucenicii Săi. ³ Deci Iuda, luând un pluton *de ostași* și slujitori dela arhieriei și dela farisei, a venit acolo cu felinare și cu făclii și cu arme. ⁴ Iară Iisus știind toate celece erau să vie asupra Sa, a eșit și li-a zis: „Pe cine căutați?” ⁵ Răspuns-au Lui: „Pe Iisus Nazoreul”. Și Iisus li-a zis: „Eu sunt”. Și eră cu dânsii și Iuda, cel ce-L vânduse. ⁶ Deci când li-a zis: „Eu sunt”, *ceice veniseră* s'au dat înapoi și au căzut la pământ. ⁷ Și Iisus i-a întrebat iară: „Pe cine căutați?” Iară ei au zis: „Pe Iisus Nazoreul”. ⁸ Răspuns-a Iisus: „V'am spus, că eu sunt; deci, de Mă căutați pe Mine, lăsați pe aceștia să se ducă,” ⁹ ca să se plinească cuvântul ce-l grăit de Iisus: „Din cei pe care Mi i-ai dat, n'am pierdut nici unul”.

¹⁰ Iară Simon Petru având sabie, a scos-o și a lovit pe slujitorul arhierelui și l-a tăiat urechea dreaptă; și numele slujitorului eră Maithu. ¹¹ Iisus însă a zis lui Petru: „Bagă sabia în teacă! Paharul pe care Mi l-a dat Tatăl, au nu-l voi bea?”

¹² Atunci plutonul și căpetenia cea peste o mie, și slujitori iudeilor au prins pe Iisus și L-au legat. ¹³ Și L-au dus mai întâiu la Ana, căci acesta eră

socrul lui Caiafa, care era arhiereu în anul acela.

¹⁴ Caiafa însă era acela, care sfătuisese pe Iudei, că e mai de folos să moară un om pentru popor.

¹⁵ Și după Iisus veneau Simon Petru și alt ucenic; iar ucenicul acela era cunoscut arhiereului și a intrat după Iisus în curtea arhiereului. ¹⁶ Iară Petru a rămas afară la poartă. Deci a eșit celălalt ucenic, care era cunoscut arhiereului, și a spus portăriței și a băgat pe Petru. Și Petru a zis: „Nu sunt!” a zis către Petru: „Nu cumva și tu ești din ucenicii omului acesta?” Petru a zis: „Nu sunt!”

¹⁷ Între acestea slujitorii și slugile făcând foc, stăteau și se încălzeau, căci era frig; și stătea și Petru cu ei și se încălzea.

¹⁸ Iară arhiereul a întrebat pe Iisus de ucenicii Săi și de învățătura Sa. ¹⁹ Și Iisus i-a răspuns: „Eu am grăit lui Petru și celorlalți în sinagogă și în biserică, unde pururea se adună Iudeii, și pe ascuns n'am grăit nimănui. De ce mă acuză tu pe Mine? Întreabă pe cei ce au auzit, ce li-am grăit; iată aceștia știu ce am grăit Eu.”

²⁰ Unul din slujitorii, care stătea aproape, a dat lui Iisus o palmă, zicând: „Așa răspunzi Tu arhiereului?”

²¹ Răspunsu-i a Iisus: „De am grăit rău, arată că-i rău; iar de am grăit bine, pentru ce mă locești?”

²² Deci, Ana L-a Trimes legat la arhiereul Caiafa.

²³ Iar Simon Petru stătea și se încălzea; cineva însă i-a zis: „Nu cumva și tu ești din ucenicii Lui?”

Și el a zis: „Nu sunt!”

²⁴ Atunci unul din slujitorii arhiereului, care era rudă cu cel căruia Petru îi tăiasse urechea, a zis: „Dară nu te-am văzut cu el Dânsul în grădina?”

²⁵ Și Petru iarăși s'a le-

²⁶ Dela Caiafa au dus pe Iisus în Pretoriu; și era dimineața, și n'au intrat înăuntru în Pretoriu, ca să nu se spurce, căci aveau să mănânce pâștile.

²⁷ Deci a eșit Pilat la ei afară și a zis: „Ce învinuire aduceți asupra omului ac-stuia?”

²⁸ Răspuns-au și au zis către dânsul: „De n'ar fi acesta făcător de rele, nu ți l-am fi dat ție.”

²⁹ Pilat însă li-a zis: „Luați-L voi și-L judecați după legea voastră.”

Iar Iudeii i-au zis: „Nouă nu ni e îngăduit să omorăm pe nimeni.”

³⁰ ca să se plinească cuvântul Lui Iisus, pe care l-a spus El, lăsând să se înțeleagă cu ce moarte avea să moară.

³¹ Atunci Pilat a intrat iară în Pretoriu și chemând pre Iisus, l-a zis: „Tu ești împăratul Iudeilor?”

³² Iar Iisus i-a răspuns: „Dela tine zici tu aceasta, sau alții ți-au spus despre Mine?”

³³ Răspuns-a Pilat: „Au doară eu sunt Iudeu? Neamul tău și Arhiereii te-au dat mie. Ce ai făcut?”

³⁴ Răspuns-a Iisus: „Împărăția Mea nu-i din lumea aceasta; de-ar fi fost împărăția Mea din lumea aceasta, slugile Mele s'ar fi nevoit, ca să nu fiu vândut Iudeilor; acum însă împărăția Mea nu-i de aici.”

³⁵ Deci, Pilat a zis către Dânsul: „Așa dar împărat ești Tu?”

Și Iisus a răspuns: „Tu zici, că Eu sunt împărat; Eu pentru aceasta m'am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul: Toi cei ce-i din adevăr ascultă glasul Meu.”

³⁶ Și Pilat l-a zis: „Ce este adevărul?”

Și aceasta zicând, a eșit iară la Iudei și li-a zis: „Eu nu aflu nici-o vină în El;”

³⁷ dară aveți obiceiul, ca să vă liberez un vinovat la paști: voiți dară să vă liberez pe împăratul Iudeilor?”

³⁸ Atunci iarăși au strigat cu toții: „Nu pe Acesta, ci pe Varavă!”

Varavă însă era tâlhar.

CAP. 19.

¹ Atuncea Pilat a luat pe Iisus și a poruncit de L-au bătut; ² și ostași împletind cunună de spini, au pus-o pe capul Lui, și L-au îmbrăcat cu haină roșie, ³ și ziceau: „Bucură-Te, împăratul iudeilor!” Și-I dădeau palme.

⁴ Deci Pilat a eșit iară afară și a zis iudeilor: „Iată vi-L aduc afară, ca să știți, că nu găsesc în El nici-o vină.” ⁵ Și a eșit Iisus afară, purtând cununa cea de spini și haina cea roșie, și Pilat li-a zis: „Iată omul!” ⁶ Și când L-au văzut arhierii și slujitorii, au strigat: „Răstignește-L, Răstignește-L!” Iar Pilat li-a zis: „Luați-L voi și-L răstigniți, căci nu-l găsesc nici-o vină!” ⁷ Răspunsu-l-au iudeii: „Noi avem lege, și după legea noastră Acesta trebuie să moară, pentru-că S'a făcut pe sine fiul Lui Dumnezeu

⁸ Iară dacă a auzit Pilat cuvântul acestea, s'a temut și mai mult, ⁹ și a intrat iar în Pretoriu și a zis către Iisus: „De unde ești tu?” Dară Iisus nu i-a dat răspuns. ¹⁰ Atunci Pilat i-a zis: „Mie nu-mi răspunzi? Au nu știi, că am putere să Te răstignesc și am putere să Te liberez?” ¹¹ Răspuns-a Iisus: „N'al aveă nici-o putere asupra Mea, de au Ți-ar fi fost dat de sus. Deaceia celce M'a dat Ție mai mare păcat are.”

¹² Din această clipă căută Pilat să-L libereze, Iudeii însă strigau; „De vei liberă pe acesta, nu ești prieten Chesarului: tot celce se face pe sine împărat, se împotrivesc Chesarului.” ¹³ Pilat auzind cuvântul acesta, a scos pe Iisus afară și a șezut pe scaunul de judecată, la locul numit pardosit cu pietre, iară evreește Gavattă. ¹⁴ Și eră în vinerea paștelor,

cam pe la șese ceasuri. Și a zis Pilat către Iudei: „Iată împăratul vostru!” ¹⁵ El însă au strigat: „Ia-L, Ia-L, răstignește-L!” Zis-a Pilat către dânșii: „Răstignii voi oare pe împăratul vostru?” Și au răspuns arhierii: „Nu avem împărat, decât numai pe Chesarul.” ¹⁶ Atunci L-a dat lor să se răstignească. Și au luat pe Iisus și L-au dus să-L răstignească, ¹⁷ și ducându-și crucea Sa, a eșit la locul, ce se numește al Căpățânii, care evreește se zice Golgotă; ¹⁸ și acolo L-au răstignit; și împreună cu El au mai răstignit alți doi, deoparte și de alta, iară în mijloc pe Iisus.

¹⁹ Și a scris Pilat și o tăbliță și a pus-o deasupra crucii. Și pe ea eră scris: „Iisus Nazoreul, Împăratul Iudeilor.” ²⁰ Și tăblița aceasta au citit-o mulți din Iudei, pentru-că locul, unde se răstignise Iisus, eră aproape de cetate, și eră scrisă evreește, grecește și românește. ²¹ Deci, au zis arhierii Iudeilor către Pilat: „Nu scrie: Împăratul Iudeilor, ci că acela zicea: sunt împăratul Iudeilor!” ²² Răspuns-a Pilat: „Ce-am scris, am scris!”

²³ Iară ostașii, după-ce au răstignit pe Iisus, au luat hainele Lui și le-au împărțit în patru părți: flecărul ostaș o parte; și camașa nu eră cusută, ci toată țesută de sus până jos. ²⁴ Deci au zis unul către altul: „Să nu o sfășiem, ci să aruncăm pentru ea sorți, a cui să fie.” Ca să se plinească spusele Scripturii: „Împărțit-au hainele Mele între ei și pentru camașa Mea au aruncat sorți.” Și ostașii au făcut așa.

²⁵ Iară lângă crucea lui Iisus stăteau: Mama Lui, și sora Mamei Lui, Maria lui Cleopa, și Maria Magdalena. ²⁶ Deci, Iisus văzind pe Mama Sa

și pe ucenicul, pe care îl iubea, stând acolo, a zis Mamei Sale: „Femeie, iată fiul tău!”²⁷ Apoi a zis ucenicului: „Iată Mama ta!” Și din ceasul acela a luat-o ucenicul la sine.

²⁸ După aceasta Iisus, știind că toate s'au săvârșit, ca să se plinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete!”²⁹ Și era acolo un vas plin cu oțet. Iară *ostașii* umplând un burete cu oțet și puindu-l în o vargă de isop, l-a dus la gura Lui.³⁰ Și dacă a gustat Iisus oțetul, a zis: „Săvârșitu-s'a!” Și plecându-și capul, Și-a dat duhul.

³¹ Însă fiind că era vineri, iudeii, ca să nu rămână trupurile sâmbăta pe cruce, căci era mare ziua sâmbetei aceea, au rugat pe Pilat, ca să li zdrobească fluierile și să-i rădice.

³² Deci au venit ostașii și celui dintâi l-a zdrobit fluierile, *asemenea* și celui alt, care era răstignit împreună cu Dânsul;³³ iară la Iisus venind și văzând că atunci murise, nu l-au zdrobit fluierile.³⁴ Cî unul din ostași l-a împuns cu sulfa în coastă, și îndată a eșit sânge și apă;³⁵ și celce a văzut a mărturisit, și mărturia lui este adevărată; acela știe că spune adevărul, ca și voi să credeți;³⁶ căci aceasta s'a făcut, ca să se plinească Scriptura: „Niciun os din El nu se va zdrobi.”³⁷ Și iarăși altă scriptură zice: „Vedeau-vor pe Acela pe care L-au împuns.”

³⁸ Iară după acestea Iosif din Arimateea, fiind ucenic al Lui Iisus, dar pe ascuns, că se temeă de iudei, a rugat pe Pilat, ca să-l lase să pogoare trupul lui Iisus, și Pilat i-a dat voie, și el a mers și a luat trupul lui Iisus.³⁹ Și a venit și Nicodim, cel ce venise mai înainte la Iisus noaptea, și a

adus ca la o sută de litre de amestecătură de smirnă și aloec.⁴⁰ Și au luat trupul lui Iisus și l-au înfășurat cu giulgiuri, *dupăce l-au uns* cu arome, cum e obiceiul la iudei a se îngropa.⁴¹ Și la locul, unde a fost răstignit, era o grădină și în grădină un mormânt nou, în care nime niciodată nu fusese pus.⁴² Deci acolo au pus pe Iisus, pentru că *era* vinerea iudeilor și pentru că mormântul *acesta* era aproape.

CAP. 20.

¹ Iară în ziua întâia a săptămânii, disdedimineață, încă întunec fiind, a venit la mormânt Maria Magdalena, și a văzut piatra răsturnată de pe mormânt.² Deci a alergat aceea și a venit la Simon Petru și la celălalt ucenic, pe care-l iubea Iisus, și a zis către dânsii: „Au luat pe Domnul din Mormânt și nu știu unde L-au pus.”³ Și a eșit Petru și celălalt ucenic și s'au dus la mormânt.⁴ Și alergau amândoi împreună, însă celălalt ucenic a alergat mai iute decât Petru și a sosit întâiu la mormânt;⁵ și plecându-se, a văzut giulgiurile singure, dar n'a intrat.⁶ După dânsul a venit și Simon Petru și a intrat în mormânt și a văzut numai giulgiurile jos,⁷ și măbrama, care fusese pe capul Lui, nu cu giulgiurile zăcând, ci învăluită deosebi în alt loc.⁸ Atunci a intrat și celălalt ucenic, care sosise întâiu la mormânt, și a văzut și a crezut;⁹ căci el nu știa încă *din* Scriptură, că Iisus trebuia să învie din morți.¹⁰ Și s'au întors ucenicii iarăși la ai săi.

¹¹ Maria însă stătea la mormânt afară plângând,

și cum plângea, s'a plecat în mormânt, ¹² și a văzut doi îngeri în vestimente albe, șezînd unde fusese pus trupul lui Iisus, unul de cătră cap și altul de cătră picioare. ¹³ Și acela i-au zis: „Femeie, ce plângi?” Iară ea li-a zis: „Pentru că au luat pe Domnul meu și nu știu unde l-au pus”. ¹⁴ Și aceasta zicând, s'a întors înapoi și a văzut pe Iisus stînd, dar nu știa că-l Iisus. ¹⁵ Zisu-l-a Iisus: „Femeie, ce plângi? Pe cine cauți?” Iară aceea, socotînd că-l grădinarul, a zis cătră Dînsul: „Domnule, de L-ai luat tu, spune-mi unde L-ai pus și eu îl voi lua”. ¹⁶ Zis-a ei Iisus: „Mariet!” Iară aceea întorcându-se, i-a zis: „Ravvuni”, adică: „Învățătorule”. ¹⁷ Zis-a ei Iisus: „Nu te atinge de Mine, căci încă nu M'am suft la Tatăl Meu, ci du-te la frații Mei și le spune: Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, și la Dumnezeuul Meu și Dumnezeuul vostru”. ¹⁸ Venit-a Maria Magdalina și a spus ucenicilor, că a văzut pe Domnul și acestea i-a spus ei.

¹⁹ Fiînd sară în ziua aceea, întâia a săptămânii, și ușile casei, unde se aflau ucenicii adunați, fiînd încuete de frica iudeilor, a venit Iisus și a slătut în mijloc și li-a zis: „Pace vouă!” ²⁰ Și aceasta zicând, li-a arătat mâinile și coasta Sa; și s'au bucurat ucenicii, văzînd pe Domnul. ²¹ Iară Iisus li-a zis iarăși: „Pace vouă! Precum M'a trîms pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi!” ²² Și acestea zicând, a suflat și a zis: „Luați Duh Sînt: ²³ cărora veți iertă păcatele, se vor iertă, și cărora le veți ținea, țînute vor fi”.

²⁴ Iară Tomă, unul din cei doisprezece, care se numea gemene, nu eră cu dînșii cînd a venit Iisus ²⁵ Deci, ceilalți ucenici i-au zis: „Am văzut pe Dom-

nul”. Iară ei li-a zis: „De nu voi vedea în mâinile lui semnul cuelor, și de nu voi pune degetul meu în semnul cuelor, și de nu voi pune mîna m. a în coasta Lui, nu voi crede.” ²⁶ Și după opt zile ucenicii Lui erau iarăși înăuntru și Tomă cu dînșii. Venit-a Iisus, fiînd ușile încuete, și a slătut în mijloc și a zis: „Pace vouă!” ²⁷ Apoi a zis lui Tomă: „Adă-ți degetul încoace și vezi mâinile Mele; adă-ți mîna și o pune în coasta Mea, și nu ții necredincios, ci credincios”. ²⁸ Și a răspuns Tomă și a zis cătră Dînsul: „Domnul meu și Dumnezeuul meu!” ²⁹ Iară Iisus i-a zis: „Pentru că M'ai văzut Tomo, ai crezut; feric de cei ce nu M'au văzut și au crezut”.

³⁰ Făcut-a Iisus și alte multe semne înaintea ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta. ³¹ Iară acestea s'au scris, ca să credeți, că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și crezând, viață să aveți în numele Lui.

CAP. 21.

¹ După acestea Iisus S'a arătat iară ucenicilor la Marea Tiberiadei; și s'a arătat așa: ² erau împreună Simon Petru și Tomă, care se numește Geme-ne, și Natanil cel din Cana Galileei și fiil lui Zevedeu și alți doi din ucenicii Lui. ³ Zis-a Simon Petru cătră dînșii: „Mă duc să pescuiesc”. Iară ei au zis: „Mergem și noi cu tine”. Și s'au dus și s'au suit repede în luntre; dar în noaptea aceea n'au prins nimic. ⁴ Iară cînd s'a făcut ziuă, Iisus stătea pe mal; însă nu știau ucenicii că este Iisus. ⁵ Deci, a zis Iisus cătră dînșii: „Fiilor, aveți ceva de mîncare?” Și ei i-au răspuns: „Nu”. ⁶ Iară El li-a zis: „Așu-

cați mreja în partea dreaptă a luntrei și veți afla." Și au aruncat mreja și nu puteau să o tragă de mulțimea peștilor. ⁸ Atuncia ucenicul acela, pe care-l iubea Iisus, a zis lui Petru: „Domnul este!” Și au zăd Simon Petru, că este Domnul, și-a pus haina și cingătoarea, căci era gol, și s'a aruncat în marea. ⁹ Iară ceilalți ucenici au venit cu luntrea, trăgând mreja cu pești, căci nu erau departe de mal, ci ca la două sute de coți; ¹⁰ și când au eșit pe uscat, au văzut pâne, și juratec întins, și pește pus deasupra lui. ¹¹ Zis-a Iisus către dâșii: „Aduceți din peștii ce a-ți prias acum!” ¹² Și s'a suit Simon Petru în luntre și a tras la mal mreja, plină cu o sută cincizeci și trei de pești mari, și atâția fiind, nu sa rupt mreja. ¹³ Zis-a Iisus către dâșii: „Veniți de prânzi!” Și nimeni din ucenici nu îndrăzneă să-L titrebe: „Cine ești Tu?” știind că este Domnul. ¹⁴ Deci, S'a apropiat Iisus, și a luat pâne și li-a dat, asemenea și pește.

¹⁵ Aceasta eră a treia oară când se arătă Iisus ucenicilor Săi, după învierea Sa din morți.

¹⁶ Iară după ce au prânzit, a zis Iisus către Simon Petru: „Simone al lui Ionă, Mă iubești tu oare mai mult decât aceștia?” Răspuns-a Petru: „Adevărat, Doamne, Tu știi că te iubesc”. Și Iisus i-a zis: „Paște mielușei Mei!” ¹⁷ Zis-a lui Iarăș adoua oară: „Simone al lui Ionă, Mă iubești tu oare?” Răspunsu-l-a Petru: „Adevărat, Doamne, Tu știi că te iubesc”. Și Iisus i-a zis: „Paște oile Mele!” ¹⁸ Zis-a lui a treia oară: „Simone al lui Ionă, Mă iubești tu oare?” Și s'a învârtat Petru, că i-a zis a treia oară: „Mă iubești tu oare?” și i-a zis: „Doamne, Tu toate le știi, Tu știi că Te iubesc”. Și Iisus i-a

zis: „Paște oile Mele. ¹⁹ Adevărul adevărat îți grădesc: când erai mai tânăr, te învingeau singur și te duceai unde voiai; iar dacă vei îmbătrâni, vei întinde mâinile tale și altul te va învinge și te va duce unde nu vrei”. ²⁰ Iar aceasta a spus-o, ca să-l dea a înțelege cu ce moarte va proslăvi Petru pe Dumnezeu. Și zicând aceasta, i-a zis: „Urmează-Mi!”

²¹ Petru însă, întorcându-se și văzînd venind după dânsul pe ucenicul, pe care-l iubea Iisus și care la cină răzămându-și capul pe pieptul Lui, întrebaseră: „Doamne, cine este cel ce are să Te vînjă?” ²² Pe acesta văzându-l Petru, a zis către Iisus: „Doamne, dar acesta ce?” ²³ Iară Iisus i-a zis: „De voi vrea să rămîie aceasta până voi veni, ce al tu? Tu urmează-Mi!” ²⁴ Și s'a lăsat vorba aceasta între ei, că ucenicul acela nu va muri, Iisus însă nu i-a zis, că nu va muri, ci: „De voi vrea să rămîie acesta până voi veni, ce al tu?”

²⁵ Acesta este ucenicul, care mărturisește despre acestea și a scris acestea; și știm că mărturisirea lui este adevărată. ²⁶ Sunt încă și altele multe câte a făcut Iisus, care de s'ar fi scris cu deamăruntul, mi se pare, că nici în lumea aceasta n'ar fi încăput cărțile, ce s'ar fi scris. Amin.

FAPTELE SFIN-
ȚILOR APOSTOLI

FAPTELE SFINTILOR APOSTOLI

CAP. I.

Teofil, în cartea cea dintâi ți-am scris despre toate câte a făcut și a învățat Iisus, dela început și până în ziua când S'a înălțat, după ce a dat prin Duhul Sfânt porunci apostolilor, pe care-l alese și cărora S'a și înfățișat viu după patima Sa, cu multe semne de veditoare a învierii Lui, arătându-se lor timp de patruzeci de zile și vorbind cu ei pentru încredințarea lor în Dumnezeu. Și gustând hrană în adunarea lor, li-a poruncit: „De Ierusalim să nu vă despărțiți, ci să stați acolo făgăduința Tatălui, care vi l-a arătat-o dela Mine;” că Ioan a botezat cu apă, iar voi nu mult după aceste zile veți fi botezați cu Duh Sfânt.” Atunci cei adunați L-au întrebat, zicând: „Doamne, oare în vremea aceasta vei înălța din nou împărăția lui Israel?” El le-a răspuns: „Nu-i treaba voastră să știți vremile sau zilele pe care le-a hotărât prin puterea Sa; ci veți primi putere când se va pogorâ Duhul Sfânt peste voi, și-Mi veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria și până la marginile pământului.”

"Când zicea El acestea și ei se uitau la Dânsul S'a înălțat, și un nor L'a luat dela ochii lor. ¹⁰ Și cum priveau ei la ceriu, când se înălță El, iată, li s'au înfățișat doi bărbați în vestimente albe, ¹¹ și au zis: „Bărbați galilieni, ce stați și vă uitați la ceriu? Acest I'sus, Care S'a înălțat dela voi la ceriu, așa va veni cum L-ați văzut mergând la ceriu.”

¹² Atuncea de'a muntele ce se cheamă al Eleonului, care este aproape de Ierusalim ca o cale de sămbătă, s'au întors apostolii la Ierusalim; ¹³ și după ce au sosit, sau suit în foisor, unde și ședeau *de obicei*; și erau: Petru și Iacov, Ioan și Andrei, Filip și Tomă, Vartolomei și Matei, Iacov al lui Alfeu, Simon Zilotul și Iuda, fratele lui Iacov. ¹⁴ Toți aceștia, împreună cu femeile, și cu Maria, Mama lui Iisus, și cu frați Lui, stăruiau într'un cuget în rugăciune și cerere.

¹⁵ În zilele acelea, fiind împreună mulțime de nume ca la o sută douăzeci, s'a sculat Petru în mijlocul ucenicilor și a zis: ¹⁶ „Bărbați frați, trebuie să se plinească ceace a prevestit în Scriptură Duhul Sfânt, prin gura lui David, despre Iuda, care s'a făcut călăuză celorce au prins pe Iisus. ¹⁷ Că acela era numărat împreună cu noi și primise șorțul slujbei aceștia; ¹⁸ dară a câștigat o țarină cu preț nedrept și căzând, pântecelul lui a crăpat și i s'au vărsat toate măruntaile; ¹⁹ și s'a făcut aceasta cunoscută tuturor celorce locuiesc în Ierusalim, încât țarina aceea s'a numit în limba lor Acheldamă, adică Țarina Sângelui. ²⁰ Căci în cartea Psalmilor este scris: „Să fie locuința lui pustie și să nu fie într'însa locuitori” și: „Vrednicia lui să o lă altul.” ²¹ Trebuie deci, ca unul din acei bărbați, cari s'au adunat cu noi întodeauna,

cât Domnul Iisus a fost și a grăit cu noi, ²² începând dela botezul lui Ioan și până în ziua în care S'a înălțat dela noi, să fie împreună cu noi martor al învierii Lui.”

²³ Și au pus apostolii înainte pe doi: pe Iosif, care se numea Varsava, zis și Iust, și pe Matia; ²⁴ și s'au rugat apostolii zicând: „Tu, Doamne, Celace cunoști inimile tuturor, arată din acești doi pe unul, ²⁵ pe care l-ai ales să lă soarta slujbi acestea și apostolia, din care a căzut Iuda, ca să meargă la locul său.” ²⁶ Apoi au aruncat pentru ei sorți, și a căzut sorțul pe Matia, și s'a numărat *acesta* cu cei unsprezece apostoli.

CAP. 2.

¹ Când a sosit însă ziua sărbătorii cincizecimii, *apostolii* erau toți într'un cuget adunați la un loc.

² Și fără de veste s'a făcut din ceriu un sunet, ca de o suflare de vânt vijelios, și a umplut toată casa, unde ședeau ei. ³ Și li s'au arătat despărțindu-se niște limbi ca de foc, și s'a lăsat câte una pe fiecare din ei. ⁴ Și s'au umplut toți de Duh Sfânt, și au început să grăiască în alte limbi, cum li dă Duhul să vestească.

⁵ În Ierusalim, însă, erau locuitori iudei, oameni cucernici, din tot neamul de sub ceriu. ⁶ Iar când s'a făcut sunetul acesta, s'a adunat mulțimea și s'a umplut de nedumerire, că-l auzea fiecare grăind în limba sa. ⁷ Și se mirau toți și se minunau, zicând unul către altul: „Aceștia, cari grăiesc, nu sunt ei oare toți galilieni? ⁸ Cum dară auzim fiecare limba noastră, în care ne-am născut? ⁹ Parți mideni și

elamitenii, locuitorii Mesopotamiei, ai Iudeii, ai Capadochiei, ai Pontului și ai Frigiei, ai Pamfiliei, ai Egiptului și ai Libiei celei de lângă Cirena, iudeii și prozelitii veniți de la Roma, critenii și arabi, flauzii și surzii lui Dumnezeu în limbile noastre, au toți și se minunau, zicând unul către altul: „Ce va să zică aceasta?”¹¹ Iară alții ziceau: „Căci Petru cu cel înasprezece, și-a rălecat și li-a zis:

„Bărbați iudei și toți cei care s-au închinat, luați aminte la cuvintele acestea să vă fie știut: ¹²aceștia nu sunt bașca și socoți voi, căci acum e abed al treilea ceas din zi; ¹³ei aceasta este ceace s'a prezis prin proorocul loii: ¹⁴„In zilele cele de apoi, — Zice Dumnezeu, — voi turna din Duhul Meu peste tot trupul, și vor prooroci fiii voștrii și fiicele voastre; ¹⁵lii vor vedea și bătrânii voștri visuri vor visa; ¹⁶încă și peste slugile mele și peste slujnicele mele voi turna în zilele acelea din Duhul Meu și vor prooroci; ¹⁷și voi da minuni în ceruri, și pe pământ — semne, sânge și foc, și fumegare de fum. ¹⁸Soarele se va proface în întunec și luna în sânge, înainte de a veni ziua Domnului cea mare și slăvită. ¹⁹Și tot celce va chema numele Domnului, va fi mântuit.

²⁰„Bărbați izraeliți, ascultați cuvintele acestea: pe Iisus Nazoreul, bărbat dela Dumnezeu mărturisit înaintea voastră prin puterile, prin semnele și prin minunile, pe care Dumnezeu l-a făcut printrânsul în mijlocul vostru, și după știți; ²¹pe Acesta. Căci în zilele acestea, și peve-

dere Dumnezeuască fiind vândut, L-ați luat, și prin mâinile unor nelegiuți pironindu-L, L-ați omorât. ²²Dară Dumnezeu L-a înviat, rupând legăturile morții, pentru că nu era cu putință să fie ținut de dânsa. ²³Căci David zice despre El: pururea am văzut pe Domnul înaintea mea, că deaceia mea este, ca să nu mă clătesc. ²⁴Deaceia s'a bucurat inima mea și limba mea s'a veselit, bă chear și trupul meu nu s'a clădășica. ²⁵că nu vei lăsa sufletul meu în cădă, căci al tău ești celui cuvios al tău să vadă stricăciunea. ²⁶Arătatu-mi-ai căile vieții, și mă vei umplea de bucurie cu fața Ta.

²⁷„Bărbați frați, să-mi fie îngăduit a vă spune cu îndrăzneală de strămoșul David, că el a murit și s'a îngropat și mor nântui lui este alcea la noi până în ziua aceasta. ²⁸Dar fiind prooroc și știind că Dumnezeu l-a făgăduit cu jurământ, să rădice pe Hristos truște din roada coapselor lui, ca să șadă pe tronul lui, ²⁹a grăit mai înainte de învierea lui Hristos și a spus că sufletul Lui nu va fi lăsat în iad, nici trupul Lui nu va vedea stricăciunea. ³⁰Pe acest Iisus Dumnezeu L-a înviat, și în aceasta noi cu toți suntem martori. ³¹Deci, fiind El înălțat cu dreapta în Dumnezeu, și primind dela Tatăl pe Duhul Sfânt cel făgăduit, a sevărgit ceace vedeți și auziți acum. ³²Căci David nu s'a suit la ceru, dar el zice: zis-a Domnul Domnul meu: șezi de a dreapta Mea, ³³pînăce voi pune pe vrăjmașii Tăi aștern picior or Tău. ³⁴Deci, să știți bine, toată casa lui Izrael, că pe acest Iisus, pe care voi L-ați răstignit, Dumnezeu L-a făcut Domn și Hristos.

³⁵Și auzind ei aceasta s'au umilit cu inima și au

zis către Petru și către ceilalți apostoli: „Bărbați izraeli, ce să facem?”

¹¹ Iară Petru a zis către dâșii: „Să vă pocăiți și fiecare din voi să se boteze în numele lui Iisus Hristos spre iertarea păcatelor, și veți primi darul Sfântului Duh; ¹² căci făgăduința vouă vă este dată și copiilor voștri, și tuturor celor de departe, or pe câți îi va chema Domnul Dumnezeu vostru.”

¹³ Și prin alte multe cuvinte li-a mărturisit și i-a îndemnat, zicând: „Mântuiți-vă de acest neam îndărătnic.”

¹⁴ Deci, cei ce au primit cu bucurie cuvântul lui, s'au botezat; și s'au adăugat în ziua aceea ca la trei mii de suflete. ¹⁵ Și erau neobosiți în ascultarea învățăturii apostolilor, în împărțășire, în frângerea pâinii, și în rugăciuni. ¹⁶ Și era tot sufletul cuprins de frică, căci multe minuni și semne se făceau prin apostoli. ¹⁷ Credincioșii însă erau toți împreună și aveau toate de obște; ¹⁸ și vindeau moșii și averile, și le împărțeau tuturor, după trebuința ce avea fiecare. ¹⁹ Și în fiecare zi cercetau cu râvnă biserica, iar pe acasă frângând pâine, primeau hrana cu inima curată și veselă, ²⁰ laudând pe Dumnezeu și având trecere la tot poporul; iară Domnul în fiecare zi adăoga la Biserică pe cei ce se mântueau.

CAP. 3.

¹ Odată însă Petru și Ioan se suleau împreună la biserică, la rugăciunea din ceasul al nouălea. ² Și era acolo un om olog din pânțele mamei sale, pe care îl aduceau în fiecare zi și-l puneau dinaintea bisericii, la ușa numită „Frumoasa”, ca să ceară

milostenie la cei ce intrau în biserică. ³ Acesta văzând pe Petru și pe Ioan vrând să intre în biserică, a cerut milostenie. ⁴ Iar Petru cu Ioan căutând la el, a zis: „Privește la noi!” ⁵ Și el se uită la ei cu băgare de seamă, nădărdindu-se să primească ceva dela dâșii. ⁶ Petru însă a zis: „Argint și aur nu se află la mine; dar ceace am, aceea îți dau: în numele lui Iisus Hristos Nazoreul, scoală și mergi!” ⁷ Și apucându-l de mână dreaptă, l-a rădicat; și îndată i s'au întărit tălpile și genunchile lui, ⁸ și sărind, a stătut în picioare și a început a umbla; și a intrat cu ei în biserică, umblând și sărind și laudând pe Dumnezeu. ⁹ Și l-a văzut tot poporul umblând și laudând pe Dumnezeu, ¹⁰ și l-au cunoscut, că acesta era cel ce ședea la ușa frumoasă a bisericii pentru milostenie și s'au umplut de spaimă și de mirare pentru cele ce se întâmplaseră cu dânsul. ¹¹ Și fiindcă ologul cel vinducat se ținea de Petru și Ioan, tot poporul a alergat cu uimire la dâșii în pridvorul, ce se numește al lui Solomon. ¹² Iară Petru văzând aceasta, a răspuns poporului:

„Bărbați izraeliți, ce vă mirați de aceasta, sau ce vă uitați la noi, ca și cum noi cu puterea sau cu sfințenia noastră l-am făcut pe acesta să umble? ¹³ Dumnezeu lui Avraam și al lui Isaac și al lui Iacov, Dumnezeu al părinților noștri a proslăvit pe Pruncul Său Iisus, pe Care voi L-ați dat, și de Care v'ați lepădat în fața lui Pilat, care voea să-L libereze. ¹⁴ Voi însă v'ați lepădat de cel Sfânt și Drept, și ați cerut să vi se dăruească un bărbat ucigaș; ¹⁵ iar pe începătorul vieții L'ați omorât. Pe Acesta Dumnezeu L-a înviat din morți, și noi suntem martori acestui fapt. ¹⁶ Și pentru credința în numele Lui,

numele Lui a întărit pe acesta, pe care voi îl vedeți și îl știți, și credința care e dela El l-a dat această vîdare d. plină înaintea voastră a tuturor. ¹⁷ Eu însă, fraților, știu, că voi, ca și căpeteniile voastre, ați făcut aceasta din neștiință; ¹⁸ Dumnezeu însă, cum a povestit prin gura tuturor proorocilor Săi, că Hristos va pătimi, așa a împlinit. ¹⁹ Pocăiți-vă dară și va întoarceți, ca să se șteargă păcatele voastre, ca să vie timpuri de bucurie dela fața Domnului, ²⁰ și ca să trimită El pe Iisus Hristos, cel mai dinainte făgăduit vouă; ²¹ pe care cerul a trebuit să-L primească până la vremea împlinirii tuturor celor ce au spus de Dumnezeu prin gura Săi prooroci. ²² Căci Moise a spus părinților noștri: Domnul Dumnezeuul vostru vă trimite în față pe un Prooroc, cum a făcut și în fața voastră; și voi să-L ascultați pe Acela în toate cele ce vă va grăi; ²³ și va fi că tot sufletul, care nu va asculta pe proorocul Acela, se va stărpi din popor (Deuter. XVII, 15—18). ²⁴ Și toți proorocii de după Samuel, și dinainte, câți au grăit, au prevestit zilele acestea. ²⁵ Voi sunteți filii proorocilor și ai așezămîntului, pe care Dumnezeu l-a închinat cu părinții noștri, zicând către Avraam: „Și în sămînța ta se vor binecuvînta toate națiunile pămîntului.” ²⁶ Și Dumnezeu, înviind pe Pruncul Său Iisus, la voi l-a trimis întâi să vă binecuvînteze, când vă veți întoarce fiecare dela faptele cele rele.”

CAP. 4.

¹ Când grăeau ei astfel poporul, au venit la dărușii preoții, și căpeteniile gardei bisericii, și sa-

ducheii, ² supărați fiind că învățau poporul și propovedueau învierea din morți prin Iisus, ³ și și-au pus mâinile pe dînșii și i-au pus în închisoare până adouazi, căci era sară. ⁴ Mulți însă din cele au ziseră cuvîntul au crezut, și a sporit numărul oamenilor credincioși până la cinci mii.

⁵ Iară adouazi s'au adunat în Ierusalim căpiteniile și bătrânii și cărturarii, ⁶ și Ana arhierul, și Calafa și Ioan și Alexandru și ceilalți din neamul arhieresc; ⁷ și aducându-l de față pe Petru și pe Ioan, i-au întrebat: „Cu ce putere sau în al cui nume faceți voi aceasta?” ⁸ Atuncea Petru umplându-se de Duh Sfânt, a zis către dînșii:

⁹ „Căpetenii ale poporului și bătrânii ai lui Israel, de vreme ce noi astăzi suntem întrebați pentru binefacerea *arătată* unui om neputincios, prin cine s'a mântuit el, ¹⁰ apoi cunoscut să vă fie vouă tuturor și la tot poporul lui Israel, că în numele lui Iisus Hristos Nazoreul, pe Care voi L-ați răstignit și pe Care Dumnezeu L-a înviat din morți — prin Acela stă acesta sănătos înaintea voastră. ¹¹ „Acela este piatra cea nebăgată în seamă de voi ziditorii, care a ajuns în capul unghiului (Ps. 117 v. 22); ¹² și nu este mîntuire în nimene altul, căci nu este alt nume sub cer, dat oamenilor, prin care trebuie să ne mîntuim”.

¹³ Văzînd căpeteniile îndrăzneala lui Petru și Ioan, și știînd că ei sunt oameni simpli și necărturari, s'au mirat; ¹⁴ și deși îi cunoșteau că fuseseră cu Iisus, dar văzînd pe omul cel vindecat stînd cu dînșii; n'au putut spune nimic împotriva; ¹⁵ el poruncindu-li să lase afară din adunare, să stăteau între ei, ¹⁶ zicînd: „Ce să faceți cu oamenii aceștia? Căci tutu-

ror celorce locuiesc în Ierusalim îl cunoscute că s'a făcut de ei o minune vădită, și nu o putem tăgădui, "dar ca să nu se mai lătească aceasta în popor, să li poruncim cu străznicie, ca să nu mai vorbească de acest nume nici unuia din oameni". "Și cremându-l, li-a poruncit, că nici de cum să nu mai vorbească, nici să nu mai învețe în numele lui Iisus. "Răspunzându-li mări Petru și Ioan, au zis: „Judecați de este drept înaintea lui Dumnezeu, a vă asculta pe voi mai mult decât pe Dumnezeu! "Căci noi nu putem să nu grăim celece am văzut și am auzit". "Ei însă amenințând, li-au dat drumul, negăsind nici un chip de a-i pedepsi din pricina poporului; pentru că toți slăveau pe Dumnezeu pentru ceea ce se făcuse; "căci omul acela, asupra căruia se săvârșise acest semn al vindecării, avea mai mult de patruzeci de ani. "Iar după ce li s'au dat drumul, apostolii au venit la ai lor, și li-au povestit câte le ziseră arhierii și bătrânii. "Și auzind ei, au ridicat cu un suflet glasul către Dumnezeu și au zis: „Stăpâne Dumnezeule, celce ai făcut cerul și pământul și marea și toate cele dintr'însele, "Tu prin gura lui David, robul Tău, ai zis: ce se turbură neamurile și popoarele pentru ce cugetă deșertăciuni? "Pentru ce se ridică regi pământului și căptenii: se adună împreună asupra Domnului și a Hristosului Lui? "căci împotriva sfântului Tău Prunc Iisus, vasul Tău, cu adevărat s'au adunat în cetatea aceasta Irod și Pilat din Pont cu păgânii și cu norocdele lui Israel, "ca să facă câte mâna Ta și sfatul Tău demălnaintă hotărâse să se facă. "Și acum, Doamne, privește la amenințările lor și dă robilor Tăi să grăiască cuvân-

tul Tău cu toată îndrăzneala, "când îți întinzi mâna Ta, ca să vindeci și să faci semne și minuni cu numele sfântului Tău Prunc Iisus".

"Și când se rugau ei, s'a clătit locul, unde erau adunați, și s'au umplut toți de Duh Sfânt și cu îndrăzneală au grăit cuvântul lui Dumnezeu. "Și mulțimea celorce crezuseră aveau o inimă și un suflet, și nimeni nu zicea că din averile sale e ceva al său, ci toate li eră de obște. "Și apostolii mărturiseau cu putere mare învierea Domnului Iisus și har mare eră peste ei peste toți. "Și nu eră piotire ei nimeni lipsit, căci toți căți aveau pământuri, sau case, le vindeau și aducând prețul celor vândute, "și punându-l la picioarele apostolilor, se dădea flecăruia ceea ce-l eră de trebuință. "Așa, Iosia, care s'a numit de apostolii Varnava, adică flul mângăerii, un levit de neam din Cipru, "având o țarină, a vândut-o, și a adus prețul și l-a pus la picioarele apostolilor.

CAP. 5.

"Iară un om oarecare, cu numele Anania, împreună cu femeia sa Sappira, a vândut o țarină, "și a ascuns din preț, cu știrea și a femeii sale, și a adus numai o parte și a pus-o la picioarele apostolilor. "Petru însă a zis: „Ananie, pentru ce ai îngădui lui satană să pue în inima ta gândul ca să minți Duhului Sfânt și să ascunzi din prețul țarinei? "De rămâne țarina nevândută, nu rămâne oare a ta? "Și dacă s'a vândut, prețul nu era oare în stăpânirea ta? De ce ai pus în inima ta acest lucru? Iată, n'ai mințit oamenilor, ci lui Dumnezeu". "Iară Anania

auzind cuvintele acestea, a căzut și a murit; și frică mare coprîdea pe toți ceilalți auzeau aceasta. ⁹ Și sculându-se cei mai tineri, l-au înfășat și scoțindu-l, l-au îngropat.

¹⁰ Iar ca la trei ceasuri după aceasta a intrat la Petru și femeia lui Anania, neștiind ce s-întîmplase. ¹¹ Petru însă a întrebat-o: „Spune-mi, cu atîta ai vîndut țarina?” Și ea a zis: „Da, cu atîta!” Iar Petru a zis către dînsa: „De ce v-ai înțeles să fipuști Duhul Domnului? Iată pînă ce ai rămas îngropat pe bărbatul tău sunt în ușa, și te vor scoate și pe tine.” ¹² Și a căzut și ea îndată la picioarele lui și a murit; și intrînd tinerii, au găsit o moartă, și scoțînd-o, au îngropat-o lîngă bărbatul ei. ¹³ Și frică mare a cuprins toată biserica și pe toți ceilalți auzeau acestea.

¹⁴ Și se făceau prin mîinile apostolilor semne și minuni multe în popor; și erau toți într'un cuget în pridvorul lui Solomon. ¹⁵ Din ceilalți însă nimeni nu cutează să se lipească de el, în poporul îl mărea; ¹⁶ și se adăugau mereu mulțime de bărbați și de femei, care credeau în Domnul, ¹⁷ încît scoteau pe cei bolnavi la uși și-i puneau pe paturi și pe năvăli, ca la trecerea lui Petru, măcar umbra lui să umbreze pe carevă din ei. ¹⁸ Și se adunau la Ierusalim și mulți din cetățile de prinprejur, aducînd bolnavii și pe cei stăpîniți de duhuri necurate și se vindecau și aceștia toți.

¹⁹ Dară sculându-se arhierul și toți cei cu el, cari erau de eresul saduchielilor, și umplîndu-se de pizmă, ²⁰ și-au pus mîinile pe apostoli și i-au dat la închisoarea de obște. ²¹ Dară un inger al Domnului deschizînd peste noapte ușile temniței și scoțindu-l,

li-a zis: ²² „Duceți-vă și, stînd în biserică, vestiți poporului toate cuvintele vieții aceștia.” ²³ Și ascultînd ei, au intrat dimineața în biserică și s'au apucat să învețe.

Iară arhierul și cei cu el venînd, a adunat sinodriul și pe toți bătrînii fiilor lui Israel, și a trimis la temniță, să-l aducă pe apostoli. ²⁴ Mergînd însă slujitorii, nu l-au găsit în temniță, și întorcîndu-se, au spus, ²⁵ zicînd: „Am găsit temnița încueată cu toată îngrijirea și straja stînd înaintea ușilor, dar deschizînd, n'am găsit într'însa pe nimeni.” ²⁶ Și auzind aceste cuvinte arhierul și căpetenia gardei bisericii și arhierii, și ceilalți arhierii, nu se dumeau ce ar însemnă aceasta. ²⁷ Dară venînd cineva, li-a spus, zicînd: „Iată oamenii pe care i-ați închis în temniță, stau în biserică și învață poporul.”

²⁸ Atunci mergînd căpetenia gardei cu slujitorii, i-a adus fără silă, pentru că se temeau de popor să nu-i ucidă cu pietre. ²⁹ Iară dacă i-au adus și i-au înfățișat sinodriului, arhierul i-a întrebat, ³⁰ zicînd: „Nu v'am poruncit noi oare cu strășnicie de a nu mai învăța în acest nume? Și iată voi ați umplut Ierusalimul de învățătura voastră și voiți să aduceți asupra noastră sângele Omului Aceluia!”

³¹ Răspunzînd însă Petru și ceilalți apostoli, au zis: „Trebuie să ascultăm mai mult pe Dumnezeu decît pe oameni. ³² Dumnezeuul părinților noștri a sculat pe Iisus, pe Care voi îi omorăserăți, spînzurîndu-L pe lemn. ³³ Pe acesta Dumnezeu, cu dreapta Sa, L-a înălțat Căpetenie și Mîntuitor, ca să dea lui Israel pocîință și ertare de păcate. ³⁴ Iară martori ai celor spuse despre El suntem noi și Du-

hul Sfânt, pe care Dumnezeu L-a dat celorlalte i se supun Lui."

"El însă auzind *aceasta*, crăpau de ciudă și se sfătuiau să-l omoare. "Dară sculându-se în adunare un fariseu, cu numele Gamaliil, dascăl de lege, cinstit de tot poporul, și poruncind să fie scoși apostolii puțin afară, "a zis către ei: „Bărbați israeliți, luați sama ce voți să faceți cu oamenii aceștia. "Căci mai dăunăzi s'a sculat Tevdas, zicând că el este cineva mare, și s'au unit cu el un număr de oameni, ca la patru sute; dar acela a fost ucis și toți câți ascultau de el s'au risipit și nu s'a ales nimic. "După dânsul, pe vremea catagrafiei, s'a sculat Iuda Galileanul și a tras după sine desul popor; dar a perit și acela, și toți ceilalți ascultaseră s'au risipit. "Și acum vă zic: nu vă țineți de oamenii aceștia, ci-l lăsați, căci lucrul acesta sau planul acesta de este dela oameni, se va risipi; "Iară de este dela Dumnezeu, nu-l veți putea risipi: *păziți-vă deci*, că nu cumva să fiți și luptători împotriva lui Dumnezeu."

"Și l-au ascultat și, chemând pe apostoli, i-au bătut, și poruncind să nu mai vorbească de numele lui Iisus, li-au dat drumul. "Iară ei s'au dus dela fața sinedriului bucurându-se, că s'au învrednicit să fie necinstiți pentru numele Domnului Iisus; "și în toate zilele, în biserică și pe acasă, nu încetau a învăța și a binevesti pe Iisus Hristos.

CAP. 6.

"În zilele acelea, înmulțindu-se ucenicii, s'a stăr-

nit cârtire pîntre elinști *) împotriva evreilor, pentru că văduvele lor *erau trecute cu vederea* la împărțirea zilnică a celor de trebuință. "Atunci cei doisprezece, adunând mulțimea ucenicilor, au zis: „Nu e bine, ca lăsând noi cuvântul lui Dumnezeu, să slujim la mese. "De aceea, fraților, alegeți dintre voi șapte bărbați încercați, plini de Duh Sfânt și de înțelepciune, pe care să-i rândum la treaba aceasta; "iară noi să stăruim pururea în rugăciune și în slujba cuvântului."

"Și a plăcut cuvântul acesta la toată mulțimea; și au ales pe Ștefan bărbat plin de credință și de Duh Sfânt, și pe Filip, și pe Prohor, și pe Nicanor, și pe Timon, și pe Parmenă, și pe Nicolae Antiohianul, întors la credință dintre păgâni. "Pe aceștia i-au pus înaintea apostolilor, și *apostolii* s'au rugat și și-au pus mâinile peste dânsii.

"Și cuvântul lui Dumnezeu creștea, și sporea foarte mult numărul ucenicilor în Ierusalim; bă și din preoți se supuneau la credință mulțime multă. ✕ "Iar Ștefan, fiind plin de credință și de putere, făcea minuni și semne mari în popor. "Dară sculându-se unii din sinagoga, care se numeau ai libertinilor, și a cirinenilor, și a alexandrinilor, și a celor din Cilicia și Asia, se priceau cu Ștefan; "însă nu puteau stă împotriva înțelepciunii și a duhului, cu care vorbea el. "Atunci au adus niște oameni, cari ziceau: „L'am auzit grăind cuvinte de hulă asupra lui Moisa și a lui Dumnezeu. " "Și *astfel* au întăritat poporul, și pe bătrâni, și pe cărturari, și nă-

*) Evreii cari locuiau în acea vreme în Palestina, mai ales prin țările grecești se numeau elinști.

văbind, l-au apucat și l-au dus la Sinedriu. ¹¹ Și au pus marturi mincinoși, care ziceau: „Omul acesta nu contenește a grăi cuvinte de înșă asupra acestui loc sfânt și a legii; ¹² căci l-am auzit spunând, că acest Iisus Nazoreu va strică locașul acesta, și va schimba datinile, pe care ni le-a dat Moisa.” ¹³ Și căutând spre el toți care se adunau în Sinedriu, au văzut fața lui ca fața unui inger.

▼ CAP. 7.

Atuncea arhierul a zis: „Oare acestea așa sunt?” Iară el a zis: „Fraților și părinților, ascultați: Dumnezeuul slavei Sa arătat părintelui nostru Avraam, când era în Mesopotamia, înainte de a se muta el în Haran, și a zis către dânsul: „Ieși din țara ta și din neamul tău, și vino în țara care ți-o arăt-o Eu. ² Atuncea căind el din țara haldelor, s'a strămutat în Haran; iar de acolo, după moartea tatălui său, l-a mutat Dumnezeu în țara aceasta, în care locuiți voi acum. ³ Și nu i-a dat moștenire într'însa nici o urmă de picior; dar l-a făgăduit să i-o dea în stăpânire lui și după el urmașilor lui, când nu avea încă copii. ⁴ Și astfel l-a spus Dumnezeu că vor fi urmașii lui pribegi în țara streină, și-i vor robi străinilor și-i vor chinul patru sute de ani. ⁵ Dară pe poporul acela, la care vor robi, îi voi judecă Eu, a zis Dumnezeu; și după acestea vor egi și-Mi vor sluji Mie în locul acesta. ⁶ Și l-a dat așezământul tărel înprejur; și după aceea a născut pe Isaac, și l-a tăiat înprejur în ziua a opta; și Isaac a născut pe Iacov, iar Iacov a născut pe cei doisprezece patriarhi,

⁷ Patriarhii însă pizmuind pe Iosif, l-au vândut în Egipt. Dar Dumnezeu era cu dânsul, ⁸ și l-a izbăvit din toate necazurile lui, și l-a dăruit înțelepciune și trecere înaintea lui Faraon, regele Egiptului, care l-a și pus povățuitor peste Egipt și peste toată casa sa. ⁹ Și a venit foamete și necaz mare peste toată țara Egiptului și peste Hanaan, și părinții noștri nu găseau hrană. ¹⁰ Auzind însă Iacov, că este grâu în Egipt, a trimis pe părinții noștri acolo întâia oară. ¹¹ Iar când au mers el a doua oară acolo, Iosif s'a descoperit fraților săi, și s'a făcut cunoscut lui Faraon neamul lui Iosif. ¹² Și trimițând Iosif, a chemat pe tatăl său Iacov și tot neamul lui de șaptezeci și cinci de suflete. ¹³ Și s'a pogorât Iacov în Egipt, și a murit acolo el și părinții noștri; ¹⁴ și au fost aduși la Sihem și puși în mormântul, pe care Avraam l-a cumpărat cu preț de argint dela filii lui Emor a lui Sihem.

¹⁵ Dar pe măsură ce se apropia vremea împlinirii făgăduinței, pe care cu jurământ o făcuse Dumnezeu lui Avraam, creștea și poporul și se înmulțea în Egipt, ¹⁶ până s'a radicat alt domnitor, care nu știa pe Iosif. ¹⁷ Acest domnitor unelind împotriva neamului nostru, a străntorat pe părinții noștri, silindu-l să-și arunce copiii, ca să nu trăiască.

¹⁸ În vremea aceasta, s'a născut Moisa, și era plăcut lui Dumnezeu; acesta trei luni a fost hrănit în casa tatălui său. ¹⁹ Iar când a fost aruncat, l-a luat fata lui Faraon, și l-a crescut ca copil al său. ²⁰ Și a învățat Moisa toată înțelepciunea egipteană și era puternic în cuvinte și în fapte.

²¹ Iar când a împlinit el patruzeci de ani, s'a rădicat în inima lui dorul de a cerceta pe filii lui Is-

rail, frații săi. ¹⁴ „Și văzând pe unul din ei obijduit, 'l-a apărut, și răzbună pe cel obijduit, ucizând pe egiptean. ¹⁵ Socotea însă că frații săi pricep, că Dumnezeu li dă mântuire prin mâna lui; dar ei n'au priceput. ¹⁶ Adouazi s'a arătat unora din ei, care se băteau și l-a îndemnat la pace, zicând: „Oameni buni, voi sunteți irași, la ce vă obijduiți unul pe altul?“ ¹⁷ Iară celce obijdulă pe aproapele l-a îmbrâncit, zicând; „Cine te-a pus stăpân și judecător peste noi?“ ¹⁸ Nu cumva vrei tu să mă ucizi, cum ai ucis ieri pe Egipteanul?“ ¹⁹ La auzul cuvântului acestuia Moisa a fugit și a ajuns pribeag în țara Madlam, unde l s'a născut doi fii.

²⁰ „Când a împlinit patruzeci de ani de pribegie în țara Madlam, i s'a arătat în pustiu muntelui Sinal un inger al Domnului în para focului unui rug. ²¹ Iară Moisa văzînd, s'a minunat de vedenie; dar când s'a apropiat să vadă ce este, a auzit glasul Domnului, care l-a zis: ²² „Eu sunt Dumnezeuul părinților tăi: Dumnezeuul lui Avraam și Dumnezeuul lui Isaac. Și Dumnezeuul lui Iacov“. Și cutremurându-se Moisa, nu îndrăzneă să privească. ²³ Domnul însă l-a zis: „Scoate-ți încălțămîntea din picioare, căci locu pe care stai este pământ sfânt. ²⁴ Am văzut bine suferințele poporului Meu celui din Egipt, și suspinul lui 'l-am auzit, și M'am pogorât să-l izbăvesc; vino dar să te trimit în Egipt“. ²⁵ Pe acest Moisa, pe cari el l'au lepădat, zicând: „Cine te-a pus stăpân și judecător?“ pe acesta Dumnezeu, prin mâna ingerului, care l s'a arătat în rug, l-a trimis povățuitor și izbăvitor. ²⁶ Acesta i-a scos, făcînd minuni și semne în țara Egiptului, și la Marea Roșie, și în pustie patruzeci de ani. ²⁷ Acesta e acel Moisa, care

a zis fiilor lui Israel: „Prooroc ca mine vă va rădica Domnul Dumnezeuul nostru din frații voștri; pe acela să-l ascultați“. ²⁸ Acesta este acela, care pe când se află în adunare în pustiu cu părinții noștri și cu ingerul celce l-a vorbit pe muntele Sinal, a primit cuvinte vii, ca să ni le dea nouă. ²⁹ Părinții noștri însă n'au vrut să-i fie ascultători, ci l-au lepădat și cu inimile lor s'au întors în Egipt, ³⁰ zicînd lui Aron: „Fă-ni Dumnezeu, cari să meargă înaintea noastră; căci lui Moisa acesta, care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce i s'a întîmplat.“ ³¹ Și au făcut în zilele acelea un vițel, și au adus jertfă idolului, și s'au veseit de lucrurile mâinilor lor. ³² Dumnezeu însă s'a întors și l-a dat să slujească oștirea cerului, precum este scris în cartea proorocilor: „Casa lui Israel, Mi-ați adus voi oare vite junghiate și jertfe timp de patruzeci de ani în pustie?“ ³³ Și ați primit cortul lui Moloh și steaua dumnezeului vostru Remfan, chipurile ce ați făcut, ca să vă închinați lor. ³⁴ Deaceia vă voi mută dincolo de Babilon.“ ³⁵ Părinții noștri aveau în pustiu cortul mărturiei așd, cum poruncise celce grăise cu Moisa, să-l facă după modelul ce-l văzuse. ³⁶ Pe acesta primindu-l părinții noștri cu iisus, l'au adus în moșia neamurilor, pe care Dumnezeu le-a izgonit dinaintea părinților noștri, și a rămas așd până în zilele lui David, ³⁷ care a aflat trecere înaintea lui Dumnezeu și s'a rugat să afle un loc potrivit ca să rădice un lăcaș Dumnezeului lui Iacov. ³⁸ Solomon însă a fost acela care l-a zidit casă. ³⁹ Dar Cel de sus nu locuiește în lăcașuri făcute de mână, precum zice proorocul: ⁴⁰ „Cerul îmi este scaun și pământul așternut picioarelor. Ce casă îmi veți zidi?”

— zice Domnul; — sau ce loc veți alege pentru odihna Mea? ⁶⁰ Oare nu mana mea a făcut toate acestea?

⁶¹ „O, nețâiaților împrejur la mină și la urechi și tari în cerbice, voi părăsiți și împotriviți Duhulul Sfânt! Cum au fost păriți voștri, așa sunteți și voi. ⁶² Pe care din proorocii am prigunit părișii voștri? Ei au ucis pe cei care au prevestit venirea Dreptului, al cărui vânzător și trădător văți făcut acum voi, ⁶³ ceice ați răstălight pe Dumnezeu prin mijlocirea ingerilor, și nu o ați păzit.”

⁶⁴ Auzind ei acestea, s-au cripă inima de ciudă și scrâșneau asupra lui cu dinți. ⁶⁵ Ștefan însă fiind plin de Duh Sfânt, căzând la cer, a văzut slava lui Dumnezeu și pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu, ⁶⁶ și a zice: „Văd cerurile deschise și pe Fiul stând de-a dreapta lui Dumnezeu.” ⁶⁷ Iară el strigând în gura mare, și-au astupat urechile și au năvălit într-un gând asupra lui, ⁶⁸ și scoțându-l afară din cetate, au început a-l împingea cu pietre. Iar unii din ei au pus hainele la picioarele unui taler, care se numea Saul, ⁶⁹ și băteau cu pietre pe Ștefan, care se ruga și zicea: „Doamne Iisus, primește dăruirea mea!” ⁷⁰ Și plecându-și genuchii, a strigat cu glas mare: „Doamne, nu le socot păcatul acestora!” Și căzând aceasta, a răposat, iar Saul se învoise la uciderea lui.

CAP. 8.

¹ În ziua aceea s'a făcut o mare asupra Bisericii din Ierusalim, și s'au despărțit toți prin ținuturile Iudeei și ale Samariei, afară de apostoli. ² Iar

niște oameni cuceritori au îngropat pe Ștefan, și au făcut plângere mare după dânsul. ³ Saul însă puterea bisericii, pătrunzind prin case și târind bărbați și femei, îi aruncă în temniță.

⁴ Ceice s'au împrăștiat însă, în drumul lor bine-vesteau cuvântul. ⁵ Așa Filip, pogorându-se într-o cetate a samarinenilor, a propovăduit acestora pe Hristos; ⁶ și noroadele cu un cuget luau aminte la celece se grăiau de Filip și îl ascultau, văzând semnele ce făcea. ⁷ Căci din mult îndrăcîșl eșeau duhurile necurate, surzind și năvărând glas; și mulți slăbănogi și șchiopi se vindecau, ⁸ și s'a făcut bucurie mare în cetatea aceea.

⁹ Eră însă în cetate un om, anume Simon, care înainte de aceasta vrăjile și amăgise pe norodul samarinean, zicând că el ar fi cineva mare, ¹⁰ La acesta luaseră aminte și se a mic până la mare, zicând: „Acesta este puterea cea mare a lui Dumnezeu.” ¹¹ Și luaseră a măgălii, pentru că de multă vreme îl ulnea cu vrăjile sale. ¹² Iar când au crezut pe Filip, care propovăduia împărăția lui Dumnezeu și numele lui Iisus Hristos, și s'au botezat bărbați și femei, ¹³ Simon și-a crezut și Simon, și botezându-se, era numit tot de Filip; și văzând semnele și puterile cele mari, ce se săvârșeau, se minună.

¹⁴ Auzind însă apostolii din Ierusalim, că samarinenii au primit cuvântul lui Dumnezeu, au trimis la ei pe Petru și pe Iacov, — cari venind, s'au rugat pentru dânsi, ca să primăscă Duh Sfânt, ¹⁵ căci încă nu se pogorase peste nici unul din ei, ci erau numai botezați în numele Domnului Iisus. ¹⁶ Atunci ei își puneau apostolii mâinile peste ei, și primeau

Duh Sfânt. ¹⁰ Iar Simon, văzînd că prin punerea mînilor apostolilor să dă Duhul Sfânt, li-a adus bani, ¹¹ zicînd : „Dați-mi și mie această putere, ca pe care-²mi voi pune mînilor, să primească Duh Sfânt”. ¹² Petru însă i-a zis : „Argintul tău să fie cu tine spre pierzanie, pentru că ai socotit că darul lui Dumnezeu se dobîndește cu bani. ¹³ La această tu n’ai nici parte nici sorț, pentru că inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu. ¹⁴ Pocăște-te deci de această răutate a ta, și te roagă lui Dumnezeu, ca doar ți-ar ierta cugetul inimii tale; ¹⁵ căci te văd plin de flerie amară, și în lașurile nedreptății”. ¹⁶ Iar Simon răspunzînd, a zis : „Rugați-vă voi pentru mine Domnului, ca să nu vie asupra mea nimic din celece ați zis.”

¹⁷ Deci el, după ce au propovedit și au adevărat cuvîntul Domnului, s’au întors în Ierusalim, propovăduînd Evanghelia prin multe sate de ale samarinenilor.

¹⁸ Iar lui Filip i-a grăit un înger al Domnului și i-a zis : „Scoală și mergi spre miază zi, pe drumul ce duce din Ierusalim la Gaza, care este pustiu.” ¹⁹ Și sculându-se el, s’a dus ; și iată, un etiopean eunuc, boer al Candachiei, regina Etiopei, care era peste toate vistierile ei și care venise la Ierusalim să se închine, ²⁰ se întorcea *de acolo* și șezînd în căruța sa, citea pe prorocul Isaia. ²¹ Iar Duhul a zis lui Filip : „Apropie-te și te lipește de căruța aceasta”. ²² Și apropiindu-se Filip, i-a auzit citînd pe Prorocul Isaia, și a zis : „Înțelegi oare ce citești ?” ²³ Iară El a zis : „Cum aș putea să înțeleg, de nu mă va povățui cineva ?” Și a rugat pe Filip să se sue și să șadă cu el. ²⁴ Iară locul din Scrip-

tură, pe care-l citea, era acesta : „Ca o oare s’a adus la junghiere, și ca un mel fără de glas înaintea celui ce-l tunde, așa nu și-a deschis gura sa. ²⁵ Spre înjosire l’a săvârșit judecata Lui. Dar neamul lui cine-l va spune ? Că să ia de pe pămînt viața Lui.”

²⁶ Și începînd famenul, a zis către Filip : „Rogu-te, despre cine zice prorocul aceasta : despre sine, sau despre alt cineva ?” ²⁷ Iar Filip deschizîndu-și gura și începînd dela locul acesta al Scripturii, i-a binevestit pe Iisus.

²⁸ Cum însă își urmau ei drumul, au ajuns la o apă ; și famenul a zis : „Iată apă ; ce mă împiedică să mă botez ?” ²⁹ Iară Filip a zis : „De crezi din toată inima, se poate.” Și el răspunzînd, a zis : „Cred că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu !” ³⁰ Apoi a poruncit de s’a oprit căruța, și s’au pogorât în apă amîndoi : Filip și eunucul, și i-a botezat. ³¹ Când însă au eșit din apă, Duhul Sfânt a răpit pe Filip și eunucul nu l-a mai văzut, și s’a dus în drumul său bucurându-se. ³² Iar Filip s’a pomenit în Azot, și trecînd *de acolo*, a binevestit prin toate cetățile, pînă ce a sosit la Cezareea.

CAP. 9.

¹ Iară Saul suflînd încă groază și ucideră asupra ucenicilor, a mers la arhieru, ² și a cerut dela el scrisori către sinagogile din Damasc, ca dacă ar afla pe unii, cari ar urma calea *învățăturii* lui Hristos, fie bărbați or femei, să-l aducă legați la Ierusalim.

³ Dară cînd mergea el și se apropia de Damasc,

îărădeveste a strălucit peste ei o lumină din cer.
 "Și căzînd ei la pămînt, a auzit un glas, zicându-i:
 „Saul, Saul, ce mă prigonești?“ „Iar el a zis:
 „Cine ești, Doamne?“ Zis-a Domnul: „Eu sunt
 Iisus, pe Care tu îl prigonești. Cu greu îți este să
 lovești cu piciorul în bolduri.“ „Iar el tremurînd și
 îngrozit fiind, a zis: „Doamne, ce voesti să faci?“
 Și Domnul a zis către el: „Scoală și intră în cetate,
 și ti se va spune ce trebuie să faci.“ „Iar oamenii,
 cari mergeau cu el pe cale, auzind glasul și nevă-
 zînd pe ni nenea, stăteau întru mirare.“ „Și el sen-
 zînd pe ni nenea, stăteau întru mirare, și deschînzînd-și ochii săi, nu
 vedea pe nimenea. Și ducându-l de mînă, Paul bă-
 gînd în Damasc. „Și trecînd ei, au văzut, și n'a mîn-
 cat, nici n'a bătut

„În Damasc însă era un ucenic cu numele Ana-
 nia; și a zis Domnul către acesta în vedenie: „Ana-
 nia!“ Iar el a zis: „Iată-mă, Doamne!“ „Și
 Domnul a zis către dînsul: „Scoală-te și mergi
 pe ușa ce se cheamă Dreapta, și caută în casa lui
 Iuda pe Saul, care se numește Tarseanul, căci iată
 se roagă,“ „și a văzut în vedenie pe un om cu nu-
 mele Anania intrînd și punându-și mîinile pe el, ca să
 vadă.“ „Anania însă a răspuns: „Doamne, dela
 mulți am auzit de omul acesta și cât rău a făcut
 sfinților Tăi în Ierusalim; „ba și alina are putere
 dela arhieriei să lege pe toți ceice cheamă numele
 Tău.“ „Iară Domnul a zis către dînsul: „Mergi,
 că acesta îmi este vas ales, ca să poarte numele
 Meu înaintea neamurilor și a regilor și a fiilor lui
 Israel,“ „Căci Eu îi voi arăta câte se cuvine să pă-
 timească el pentru numele Meu.“ „Și s'a dus Ana-
 nia și a intrat în casa lui Iuda și punându-și

mîinile peste Saul, a zis: „Frate Saule, Domnul
 Iisus, Celce ți s'a arătat în calea pe care veneai, m'a
 trimis, ca să vezi și să te umpli de Duh Sfînt“.
 „Și îndată au căzut de pe ochii lui ca niște solzi,
 și a văzut cu naidecît, și sculându-se, s'a botezat
 și luînd hrană, s'a întărit.

„Și a rămas Saul câteva zile cu ucenicii cei din
 Damasc. „Și îndată a început a propovedui prin
 sinagogi pe Hristos, zicînd că acesta este Fiul lui
 Dumnezeu.“ „Și toți ceice auzeau, se mirau, și zi-
 ceau: „Nu e oare acesta celce prigonea în Ieru-
 salim pe ceice cheamă numele acesta, ba și alcea
 venise, ca să-l ducă leg ți la arhieriei?“ „Iară Saul
 și mai mult se întărea, și punea în nedumerire pe
 Iudeii ceice locuiau în Damasc, dovăduînd, că acesta
 este Hristosul.

„Dupăce însă a trecut destulă vreme, Iudeii s'au
 stăruit să-l omoare. „Iară Saul a aflat de acest
 gînd al lor, și ei pazău porțile ziua și noaptea, ca
 să-l omoare. „Atunci luîndu-l ucenicii noaptea,
 l-au pogorât cu o coarnă peste zid. „Și mergînd
 Saul la Ierusalim, căută să se lipească de ucenici,
 dar toți se temeau de dînsul, necăzînd că-l ucenic.
 „Dar luîndu-l Yarnava, l-a adus la apostoli, și
 li-a spus cum a văzut pe cale pe Domnul, și
 că l-a grăit, și cum în Damasc a propoveduit cu
 îndrăzneală în numele lui Iisus. „Și a rămas în
 Ierusalim, ducându-se și venind cu dînsii, și pro-
 poveduînd cu îndrăzneală în numele Domnului Iisus.
 „Grăea de asemenea și se întrebă și cu elinștii
 dar ei căutau să-l omoare. „Aflînd însă frații de
 aceasta, l-au dus la Cezarea, și apoi l'au trimis
 la Tars.

¹ În vremea aceasta Bisericele din toată Iudeea și Galileea și Samaria aveau pace, întărindu-se suflătește și umblând în frica Domnului, și prin mângăierea Duhului Sfânt se înmulțeau.

² S'a întâmplat însă ca Petru să treacă pela toți și atunci a venit și la sfinții cari locueau în Lida. ³ Acolo a găsit pe un om cu numele Eneea, care era paralizat, zăcând de opt ani la pat, și i-a zis Petru: „Eneea, vindecă-te pe tine. Iisus Hristos! Scoală din patul tău!” Și el s'a sculat îndată. ⁴ Și l'au văzut toți ceice locueau în Lida și în Saronă, cari s'au și întors la Domnul.

⁵ Iară în lopi era o uceață, anume Tavita, care tâlmăciindu-se, însemnează caprioară. Aceasta era plină de fapte bune și făcea multe milostenii. ⁶ Și s'a întâmplat în zilele acelea să se îmbolnăvească, și a murit; și scaldând-o, au pus-o în foisor. ⁷ Lida însă fiind aproape de lopi, și ucenicii aflând că Petru este acolo, au trimis la el doi oameni, rugându-l să nu pregete a veni până la ei. ⁸ Iară Petru scuipându-se, a mers cu ei; și când a sosit, l'au dus în foisor; și i s'au întârșit toate văduvile plângând, arătându-i cămășile și hainile câte făcea căprioara, când era cu dânsule. ⁹ Atuncea Petru scoțind pe toți afară, și ingenunchind, s'a rugat, și adresându-se către trup, a zis: „Tavita, scoală!” Și ea și-a deschis ochii și văzind pe Petru, a șezut. ¹⁰ Iară el dându-i mâna, a rădălat-o și chemând pe sfinți și pe văduve, li-a înfățișat-o vie. ¹¹ S'a făcut aceasta cunoscută prin toată lopi și mulți au crezut în Domnul. ¹² Iar Petru a rămas destule zile în lopi la un oare care Simon curălaru.

CAP. 10.

¹ În Cezareea însă, era un om cu numele Cornelie, sutăș din regimentul, numit Italianesc. ² Omul acesta era cucernic și cu frica lui Dumnezeu, făcând multă milostenie poporului și rugându-se pururea lui Dumnezeu, cu toată casa lui. ³ Acesta odată, cam prin ceasul al noulea din zi, a văzut a-veea în vedenie pe un țigler al lui Dumnezeu, care a intrat la el și i-a zis: „Cornelie!” Iară el căutând la dânsul și spălmântându-se, a zis: „Ce-l Doamne?” Răspunsu-i-a îngerul: „Rugăciunile tale, și milosteniile tale s'au suit spre pomenire înaintea lui Dumnezeu.” Trimite acum niște oameni la lopi și cheamă pe unu Simon, care se numește Petru. ⁴ Acesta găzduiește la unu Simon curălaru, a cărui casă este lângă Maria, și el îți va spune, ce trebuie să faci tu.” Iar după ce s'a dus îngerul, care grăise cu Cornelie, acesta chemând pe doi din slujitorii săi și pe un oștean cucernic din cei ce-l slujau lui, și povestindu-li toate, i-a trimis la lopi.

⁵ Iară adouazi, când mergeau aceia și se apropieau de cetate, Petru, pe la șase ceasuri, s'a suit sus să se roage. ⁶ Dar făcându-i-se foame, și voind să mănânce, pecând i se pătea mănăcarea, a căzut peste dânsul uinire, ⁷ și a văzut cerul deschis, și pogorându-se spre dânsul un fel de vas, ca o față mare de masă, legată de cele patru colțuri lăsându-se spre pământ; ⁸ și în ea se aflau din toate patrupezele de pe pământ (*), și din fiare

*) Patrupeze ... animale cu patru picioare

și din târătoare și din paserile cerului. ¹⁰ Și a venit un glas la auzul lui: „Scoală, Petre, junghie și mânâ-
nă-ă!” ¹¹ Iar Petru a zis: „Nu, Domnule! Că ni-
ciodată n'am mâncat tot ce-i spurcat sau necurat.”
¹² Și glasul a zis: „Nu, Domnule! Că ni-
ciodată n'am mâncat tot ce-i spurcat sau necurat.”
¹³ „Ce a curățit Dumnezeu, tu nu socoti spurcat.”
¹⁴ Și aceasta s'a făcut de trei ori, și apoi vasul s'a
suflet iarăși la cer. ¹⁵ Cum însă Petru nu se dăduse
în sine, ce ar însemna vedenia ce văzuse, iată și
oamenii trimiși de Cornelie au venit de la casa lui
Simon, s'au oprit la poartă; ¹⁶ și strigând, întrebau
de găzduștea aceea Simon, care se numește Petru. ¹⁷ Și
cum Petru se găsea în casa lui Simon, a zis Duhul că-
tră el: „Iată, te chemă trei oameni.” ¹⁸ Sculându-te
iară, pogorându-te după ei, nu îndrăznea să meargă
de cur, pentru că el se gândea că pogorându-se
Petru la oamenii cei trimiși la el de Cornelie, a zis
către ei: „Iată, eu sunt acela, pe care-l chemați.
Pentru ce pricinăți veniți?” ¹⁹ Iară el au zis: „Cor-
nelie satașul, care este de la casa lui Dumnezeu,
lăudat de tot neamul iudeilor, a primit dela sfântul
înger poruncă să te cheme să vii și să asculte
grăurile tale.” ²⁰ Atunci Petru cheamându-l înăuntru,
l-a ospătat; iar adușii a eșit cu ei și au mers cu
dânșii și câțiva din frații din Iopli.

²¹ Și adunându-se ei la casa lui Cornelie,
a lunându-se ei de masă, a venit un înger de samă,
il aștepta. ²² Iar Petru, Cornelie
l-a întimplinat, și căzând la picioarele lui, s'a închi-
nat. ²³ Petru însă l-a rădicat, zicând: „Scoală, că și
eu sunt om!” ²⁴ Și vorbind cu el, a intrat și a gă-
sit mulți adunați acolo; ²⁵ și a zis către ei: „Voi
știți, că unul iudeu îl este oprit a se apropia sau a

se atinge de ce de alt se. ²⁶ Dar Dumnezeu
mi-a arătat că nu trebuie să mă tem de om, căci
nici un om. ²⁷ Dar acum eu am fost chemat, am
venit fără șovăire. Vă întreb dară, pentru care pri-
cină m'ati chemat?”

²⁸ Și Cornelie a zis: „Petre, a trei zile am postit
pană pe la orașu de cură, și nu m'au lăsat să
mă rugam în casa mea, și iată a statut mainea mea
un bărbat în fața mea.” ²⁹ Și zis: „Cornelie,
s'a auzit rugăcinia ta și milosteniile tale s'au po-
menit înaintea lui Dumnezeu.” ³⁰ Trimite dar la Iopli
și cheamă pe Simon, care se numește Petru; acesta
găzduștea pe el a. ³¹ Și Cornelie a zis: „Iată,
acela ești tu.” ³² Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ³³ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ³⁴ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ³⁵ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ³⁶ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ³⁷ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ³⁸ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ³⁹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁴⁰ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁴¹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁴² Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁴³ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁴⁴ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁴⁵ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁴⁶ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁴⁷ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁴⁸ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁴⁹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁵⁰ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁵¹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁵² Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁵³ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁵⁴ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁵⁵ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁵⁶ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁵⁷ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁵⁸ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁵⁹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁶⁰ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁶¹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁶² Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁶³ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁶⁴ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁶⁵ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁶⁶ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁶⁷ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁶⁸ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁶⁹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁷⁰ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁷¹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁷² Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁷³ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁷⁴ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁷⁵ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁷⁶ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁷⁷ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁷⁸ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁷⁹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁸⁰ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁸¹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁸² Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁸³ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁸⁴ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁸⁵ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁸⁶ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁸⁷ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁸⁸ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁸⁹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁹⁰ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁹¹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁹² Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁹³ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁹⁴ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁹⁵ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁹⁶ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁹⁷ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁹⁸ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ⁹⁹ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.” ¹⁰⁰ Și Petru a zis: „Nu, Domnule!
acela ești tu.”

¹ Atunci el s'a închinat la ei și a zis: „Cu-
noșteți că eu sunt acela, pe care-l chemați la față,
” și ei celce se țeau de el și l-au copleșit, din
orce neam ar fi. ² Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹⁰ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹¹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹² Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹³ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹⁴ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹⁵ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹⁶ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹⁷ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹⁸ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹⁹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ²⁰ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ²¹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ²² Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ²³ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ²⁴ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ²⁵ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ²⁶ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ²⁷ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ²⁸ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ²⁹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³⁰ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³¹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³² Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³³ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³⁴ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³⁵ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³⁶ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³⁷ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³⁸ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ³⁹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴⁰ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴¹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴² Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴³ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴⁴ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴⁵ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴⁶ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴⁷ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴⁸ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁴⁹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵⁰ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵¹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵² Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵³ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵⁴ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵⁵ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵⁶ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵⁷ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵⁸ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁵⁹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶⁰ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶¹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶² Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶³ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶⁴ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶⁵ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶⁶ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶⁷ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶⁸ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁶⁹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷⁰ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷¹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷² Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷³ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷⁴ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷⁵ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷⁶ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷⁷ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷⁸ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁷⁹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸⁰ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸¹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸² Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸³ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸⁴ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸⁵ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸⁶ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸⁷ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸⁸ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁸⁹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹⁰ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹¹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹² Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹³ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹⁴ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹⁵ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹⁶ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹⁷ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹⁸ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ⁹⁹ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.” ¹⁰⁰ Și Petru a zis: „Căci eu, pe
care l-a trimis în Iopli, eu sunt eu.”

rându-L pe lemn. ⁴⁰ Pe acesta Dumnezeu ¹ L-a sculat a treia zi, și ¹ l-a dat să se arate, ⁴¹ nu la tot poporul, ci nouă, martorilor celor mai dinaintea aleși de Dumnezeu, cari am mâncat și am băut cu Dănsul după învierea Lui din morți. ⁴² Și El ne-a poruncit să propoveduim poporului, și să mărturisim, că El este Judecătorul viilor și al morților, Cel rânduit dela Dumnezeu. ⁴³ De Acesta mărturisesc toți proorocii, că toți cei ce cred în numele Lui, vor lua iertarea păcatelor."

⁴⁴ Și pe când grăea încă Petru cuvintele acestea, S'a pogorât Duhul Sfânt peste toți cei ce ascultau cuvântul. ⁴⁵ Și credincioșii cei tăciți împrejur, cari veniseră cu Petru, s'au minunat, că darul Sfântului Duh s'a revărsat și peste păgâni; ⁴⁶ că-i li auzeau vorbind în limbi și mărlind pe Dumnezeu.

⁴⁷ Atuncea Petru a zis: „Au doară poate cineva opri apa ca să nu se boteze aceștia, cari au primit Duhul Sfânt ca și noi?” ⁴⁸ Și li-a poruncit să se boteze în numele Domnului Iisus Hristos. Atunci li-au rugat să mai rămână la ei câteva zile.

CAP. 11.

¹ Și au auzit apostolii și frații, cari erau în Iudeea, că și păgânii au primit cuvântul lui Dumnezeu; ² și când s'a supt Petru la Ierusalim, *credincioșii* tăciți împrejur li imputau, ³ zicând: „Ai intrat la niște oameni netăcești împrejur și ai mâncat cu ei."

⁴ Petru însă a început a le povesti pe rând, zicând: ⁵ „Când mă rugam eu *odată* în cetatea Iopi, am văzut în ulmire *această* vedenie: se pogoră par'că un fel de vas, ca o față mare de masă, slo-

bozită din ceriu de cele patru colțuri și s'a lăsat până la mine; ⁶ și când m'am uitat în ea și am luat sama, am văzut dobitoace cu patru picioare de pe pământ, și fiare, și târătoare, și păseri de ale cerului; ⁷ Și am auzit și un glas, care mi-a zis: „Scoală, Petre, junghie și mănăncă." ⁸ Iară eu am zis: „Nu, Doamne! că niciodată n'a intrat în gura mea tot ce-i spurcat sau necurat." ⁹ Glasul însă mi-a răspuns a doua oară din ceriu: „Ce a curățit Dumnezeu tu nu socoti spurcat!" ¹⁰ Aceasta s'a făcut de trei ori, și apoi toate s'au rădăcat iară la ceriu. ¹¹ Și lată îndată s'au oprit înaintea casei, în care eram, trei oameni, trimiși din Cezareea la mine. ¹² Iară Duhul mi-a zis să mă duc cu ei, nelindindu-mă nicicum. Și au mers cu mine și acești șase frați, și am intrat în casa omului *aceluta*. ¹³ Și el ne-a istorisit cum a văzut în casa sa un sfânt inger, și zicând cătră dănsui: „Trimite niște oameni la Iopi și cheamă pe Simon, care se numește Petru; ¹⁴ acela-ți va spune graiuri, prin care te vei mântui tu și toată casa ta. ¹⁵ Iară când am început eu să grăesc, s'a pogorât peste ei Duhul Sfânt, cum se pogorâse și peste noi la început. ¹⁶ Atunci mi-am adus aminte de cuvintele Domnului cum a zis: „Ioan a botezat cu apă, iar voi veți li botezați cu Duh Sfânt." ¹⁷ Deci dacă Dumnezeu l-a dat acelaș dar, ca și nouă, celor ce am crezut în Domnul Iisus Hristos, atunci cine sunt eu să opresc pe Dumnezeu?"

¹⁸ Auzinți ei acestea, s'au liniștit și au slăvit pe Dumnezeu, zicând: „Se vede că și păgânii li-a dat Dumnezeu pocăință spre viață.

¹⁹ Intre acestea, cei ce se răsipiseră din pricina prigonirei, ce se făcuse după *uciderea* lui Ștefan,

ajunseră până în Fenicia, și în Cipru, și în Antiohia, dar nu propovăduiseră nimănui cuvântul, decât numai iudeilor. ³⁰ Se aflau însă pînă ei și niște Cipreni și Cirineni, cari venind în Antiohia, grăiau elinilor și binevesteau pe Domnul Iisus. ³¹ Și mîna Domnului fiind cu ei, un mare număr de oameni au crezut și s'au întors la Domnul.

³² Vestea despre aceștia a ajuns la urechile Bisericii celei din Ierusalim, și au trimis pe Varnava să meargă pînă la Antiohia. ³³ Acesta venind și văzînd harul lui Dumnezeu, s'a bucurat, și a îndemnat pe toți, să se țină de Domnul cu înimă hotărâtă; ³⁴ căci Varnava era om bun și plin de Duh Sfânt și de credință; și s'a adăos destul popor la Domnul. ³⁵ După aceea Varnava s'a dus la Tars să caute pe Savlu; și aflându-l, l-a adus la Antiohia. ³⁶ Și un an întreg s'au adunat ei în biserică și au învățat destul popor, și ucenicii în Antiohia pentru întâia oară s'au numit creștini.

³⁷ În zilele acelea s'au pogorât din Ierusalim la Antiohia niște prooroci. ³⁸ Și sculându-se unul din ei, anume Agav, a prevestit cu Duhul, că în toată lumea va fi foamete mare, cum a și fost în zilele lui Claudi cezarul. ³⁹ Atunci ucenicii au hotărât, ca fiecare după puterea sa, să trimită ajutor fraților, cari trăeau în Iudeea; ⁴⁰ ceea ce au și făcut, trimițînd *cele adunate* prezviterilor prin mîna lui Varnava și a lui Saul.

CAP. 12.

¹ În vremea aceea regele Irod și-a rădicat mîinile să facă rău unora din cei din Biserică, ² și a ucis

pe Iacov, fratele lui Ioan, cu sabia. ³ Văzînd însă că *aceasta* place iudeilor, a adaos a prinde și pe Petru. Aceasta s'a petrecut în zilele azimilor. ⁴ Și prinzându-l, l-a pus în temniță, încredințându-l la patru cete de câte patru ostii ei să-l păzească, vînd ca după paști să-l scoată în popor. ⁵ Petru deci era păzit în temniță, iar la Biserică se făceau necontenit rugăciuni către Dumnezeu pentru el.

⁶ Iar în noaptea spre ziua, când Irod avea să-l scoată, Petru dormea între doi ostași, legat cu două lanțuri, și străjerii la ușă păzeau temnița. ⁷ Iată însă, că a venit un înger al Domnului și lumina a strălucit în casă, și lovind în coastă pe Petru, l-a deșteptat și a zis: „Scoala-te repede!” și lanțurile au căzut de la mîinile lui. ⁸ Zis-a îngerul către dînsul: „Încinge-te și urcă-te să mergi!” și a făcut așa. Apoi i-a zis: „Înbra-te în haina ta, și urcă-te!” ⁹ Și eșînd Petru, urmă după înger, și nu știa, că ceea ce se face de înger e aceea, ci socotea că vede o vedenie. ¹⁰ Tracînd însă straja întâia și a doua, au ajuns la poarta cea de fier, ce dăcea în cetate, care li s'a deschis să mergă, și eșînd, au trecut o uilță, și îndată s'a dus îngerul dela ei. ¹¹ Iar Petru venindu-și în sine, a zis: „Acum văd cu adevărat, că a trimis Domnul pe îngerul Său, și m'a izbăvit din mîna lui Irod și din tot ceea ce așteaptă poporul Iudeu.

¹² Cugetînd acestea, a venit la casa Mariei, mama lui Ioan, care se mai numea și Marcu, unde erau adunați destulși se rugau. ¹³ Când însă Petru a bătut în poartă, a venit să asculte o slujnică, anume Rodi, ¹⁴ și cunoscînd glasul lui Petru, de bucurie n'a deschis poarta, ci alergînd înăuntru, a spus că Petru

stă la poartă. ¹⁶ Iară ei au zis către dânsa: „Ți-ai eșit oare din minte? Ea însă adevere că așa e. Și ei ziceau: „E ingerul lui”. ¹⁸ Petru însă batea mereu; și când au deschis, l-au văzut și s'au minunat. ¹⁷ El însă, făcându-li semn cu mâna să tacă, le-a istorisit cum l-a scos Domnul din temniță, și li-a zis: „Vestii aceasta lui Iacob și fraților.” Apoi a eșit și s'a dus în alt loc.

¹⁸ Iar când s'a făcut ziua, a fost nu puțină turburare între ostași, cari nu se dumereau: ce se făcuse oare Petru? ¹⁹ Irod însă căutându-l și negăsindu-l, a judecat pe strejeri, poruncind să-i omoare. După aceea pogorându-se din Iudeea în Cezarcea, a rămas acolo.

²⁰ Irod era mânios pe tiroși și pe sidonieni. Dar aceștia înțelegându-se, au venit la dânsul și atrăgând în partea lor pe Vlast, camelierul regelui, au cerut pace; pentru că țara lor se hrănea cu ce se aducea din țara regelui. ²¹ În ziua hotărâtă, Irod, îmbrăcat în vestimente domnești, a șezut pe tronul său, și grăea cu dânsii. ²² Iar poporul strigă: „Glas Dumnezeesc, și nu omenesc!” ²³ Atunci fărădeveste l-a lovit un inger al Domnului, pentru că nu dăduse slavă lui Dumnezeu; și a murit mâncat de vermi.

²⁴ Cuvântul lui Dumnezeu însă sporește și să răpândească; ²⁵ iar Varnava și Saul, după ce și-au împlinit însărcinarea, s'au întors din Ierusalim la Antiohia, luând cu ei și pe Ioan, care se numea Marcu.

CAP. 13.

¹ În Biserica cea din Antiohia erau niște prooroci și învățători, și anume: Varnava și Simon, care

se numea Niger, și Lucie Cirineanul, și Manain, tovarășul de școală a lui Irod Tetrarhul, și Saul. ² Când însă s'au eșit ei odată Domnului și posteau, a zis Duhul Sfânt: „Osebiți-Mi pe Varnava și pe Saul pentru lucrul, la care l-am chemat”. ³ Atuncea ei, după ce au postit și s'au rugat, și-au pus mâinile peste dânsii și l-au lăsat să plece. ⁴ Aceștia deci, fiind trimiși de Duhul Sfânt, s'au pogorit la Seleucia și de acolo au mers cu corabia la Cipru. ⁵ Și ajungând la Salamina, vesteau cuvântul lui Dumnezeu prin sinagogile iudeilor, având ajutor și pe Ioan. ⁶ Iar dacă au străbătut insula până la Patos, au găsit un iudeu vrăjitor și prooroc mincinos, care se chema Var-Isus, și care era cu proconsulul Sergin Paul, bărbat înțelept. Acesta dorind să audă cuvântul lui Dumnezeu, a chemat pe Varnava și pe Saul. ⁷ Dar Elima vrăjitorul, — căci așa se tălcuește numele de Var-Isus, — îl se împotrivea, căutând să abată pe dregător dela credință. ⁸ Saul însă, care se mai numește și Pavel, umplându-se de Duh Sfânt, și căntă id la el, ⁹ a zis: „O, fiu al diavolului, plin de toată răutatea și de tot vicieșugul, și vrăjmaș a toată dreptatea, nu vei conțeni tu oare a abate pe oameni dela căile cele drepte ale Domnului? ¹⁰ Și acum iată, mâna Domnului e asupra ta: vei fi orb și nu vei vedea o vreme soarele”. Și îndată a căzut peste el ceață și întunec, și bătându-l, căuta povățuitor. ¹¹ Atuncea văzînd proconsulului ce se făcuse, a crezut, minunându-se de învățătura Domnului. ¹² Și purcezînd dela Patos, Pavel și cei care erau pelângă el au venit în Perghia Pamfiliei; iar Ioan despărțindu-se de dânsii, s'a întors la Ierusalim. ¹³ Ei însă trecînd din Perghia,

au venit în Antiohia Pisidiei și, intrând într-o zi de Sâmbătă în sinagogă, au șezut. ¹⁵ Iar după citirea legii și a proorociilor, căpeteniile *sinagogii* au trimis să li se spună: „Bărbați frați, de aveți vre'un cuvânt de învățătură pentru popor, grăiți.” ¹⁶ Și sculându-se Pavel și făcându-li semn cu mâna, a zis: „Bărbați Izraeliți și celce vă temeți de Dumnezeu, ascultați! ¹⁷ Dumnezeu poporului acestuia a lui Israel a ales pe părinții noștri și a înălțat pe poporul acesta când era nemerit în țara Egiptului și l-a scos dintr'însa cu braț înalt; ¹⁸ și timp de aproape patruzeci de ani l-a hrănit în pustie, ¹⁹ și pierzînd șapte popoare în țara Hanaanului, l-a împărțit de moștenire pînă astăzi lor.” ²⁰ Iar după aceea ca la patrusute și cinci zeci de ani l-a dat judecătorilor, pînă la Samuel proorocii. ²¹ Apoi au cerut rege și Dumnezeu l-a dat patruzeci de ani pe Saul, fiul lui Kis, bărbat din seminția lui Beniamin. ²² Și lepădându-l pe acesta, l-a pus rege pe David, despre care a și mărturisit: „Găsiu-Mi-am bărbat după inima Mea, pe David a lui Iesai, care va împlini toate dorințele Mele.” ²³ Din seminția acestuia Dumnezeu, după cum făgăduise, a rădăcat lui Israel mântuitor pe Iisus. ²⁴ Cu puțin înainte de arătarea Acestuia, Ioan a propovăduit botezul pocăinței pentru tot poporul lui Israel; ²⁵ iar când Ioan își închisă călătoria, a zis: „Cine mă socotiți că sunt? Nu sunt eu *Acela*; dar iată, vine după mine *Unul*, Cărula nu sunt vrednic să-I scot încălțămintea picioarelor.” ²⁶ Bărbați frați, fiil neamului lui Avraam și căpi dintre voi vă temeți de Dumnezeu, vouă vi s'a trimis cuvîntul mântuirii acesteia. ²⁷ Căci locuitorii Ierusalimului și căpeteniile lor, necunoscându-L

și osândindu-L pe Acesta, a împlinit cuvintele proorociilor, care se citeau în fiecare sâmbătă, ²⁸ și fără să li găsit în El vre o vină vrednică de moarte, au rugat pe Pilat să-L omoare. ²⁹ Când însă au împlinit toate cele scrise pentru El, L-au pogorât de pe lemn și L-au pus în mormânt. ³⁰ Dar Dumnezeu L-a înviat din morți, ³¹ și El în curgere de multe zile s'a arătat celor ce vedeau cu El din Galileea în Ierusalim și cari acum sînt martori Lui înaintea poporului. ³² Și voi vă știți că făgăduința, dată părinților, Dumnezeu n-a împotolit-o nouă, copililor lor, înviind pe Iisus, ³³ cum e scris și în Psalmul al doilea: „Tu ești fiul meu, Eu astăzi Te-am născut.” ³⁴ Iar că L-a înviat din morți, încât acesta nu se va prefice în putrefacție, ³⁵ după aceasta a grăit așa: „Eu vă voi da îndurare, făcându-lui David cu credincioșie.” ³⁶ De aceea și în alt loc se zice: „Nu vei lăsa pe cel credincios al Tău să vadă stricăciune.” ³⁷ David însă care în vremea sa a slujit planului Dumnezeu, a murit și s'a adăos la părinții săi, și a văzut stricăciune; ³⁸ iar Acela pe care Dumnezeu L-a înviat n'a văzut putrejiunea.

³⁹ „Deci, cunoscut să vă fie, bărbați frați, că prin Acesta vi se vestește iertarea păcatelor; ⁴⁰ și tot credinciosul se va mântui prin El de tot aceea, de care nu v'ați putut mântui prin legea lui Moșă. ⁴¹ Păziți-vă însă, să nu vie asupra voastră ceea ce s'a spus prin prooroci: „Priviți, desprețuitorilor, mirați-vă și vă stingeți, căci voi faceți în zilele voastre un lucru, pe care nu l-ați crezut, de vi l-ar spune cineva.”

⁴² Iar la ieșirea lor din sinagoga Iudaică, i-au rugat păgânii, ca în sâmoața următoare să li vor-

bească tot despre aceasta. ⁴⁴ Și dacă s'a împraștiet adunarea, mulți din iudei și dintre cinstitorii lui Dumnezeu, întorși dela păgânism, au urmat lui Pavel și lui Varnava, cari sfătuind cu ei, i-au îndemnat să rămână sub harul lui Dumnezeu. ⁴⁵ Iar în sâmbăta următoare s'a strâns aproape toată cetatea să asculte cuvântul lui Dumnezeu.

⁴⁶ Dar iudeii, văzînd mulțimea, s'au umplut de ură și s'au împotrivit la cele ce spunea Pavel, hula și ocărînd. ⁴⁷ Atunci Pavel și Varnava au zis cu îndrăzneală: „Voaie eră de trebuință să vi se propoveduească înălău cuvântul lui Dumnezeu; dar pentru că îl lepădați și înșivă nu vă socotiți vrednici de viața veșnică, iată ne îndreptăm către păgani. ⁴⁸ Căci așa ne-a poruncit nouă Domnul: iată te-am pus să fii lumină păgânilor, ca să fii mântuire până la marginile pământului.”

⁴⁹ Și auzînd aceasta, păgânii s'au bucurat și au proslăvit cuvântul Domnului, și au crezut că ei erau rânduți spre viața veșnică.

⁵⁰ Și s'a lăsit cuvântul Domnului în toată țara. ⁵¹ Iudeii însă întărătînd pe femeile cele mai de samă și mai evlavioase și pe oamenii fruntași din cetate, au rădicat prigonire împotriva lui Pavel și Varnava, și i-au izgonit din hotarele lor. ⁵² Iar aceștia scuturînd asupra lor praful de pe picioarele lor, s'au dus în Iconia; ⁵³ și ucenicii s'au umplut de bucurie și de Duh Sfânt.

CAP. 14.

¹ În Iconia însă fiind, au intrat ei împreună într-o sinagogă iudaică și au grăit așa, încît au crezut

mulțime multă de iudei și elini. ² Iar iudeii necredincioși au întărăt și au aștat sufletele păgânilor împotriva fraților. ³ Dar au rănas și aicea destulă vreme, lucrînd cu îndrăzneală, în numele Domnului, Care spre adevărîrea cuvîntului harului Său, a făcut prin mîinile lor semne și minuni. ⁴ Iar mulțimea din cetate s'a desbînat: unii erau cu iudeii, iar alții cu apostolii. ⁵ Când însă păgânii și iudeii cu căpeteniile lor s'au rădicat asupra apostolilor, ca să-i batjocorească și să-i bată cu pietre, ⁶ atunci ea ei înțelegînd, au fugit în cetățile Licaoniei: Lистра și Derbi, și prin împrejurimile lor, ⁷ și au propovedit acolo.

⁸ Și s'edea în Lистра un om slab de picioare, care fiind olog din pîntecele mamei sale, nu umblase niciodată. ⁹ Acesta ascultă cum grăiește Pavel, care privindu-l și văzîndu-l că are credință, ca să se mîntuiască, ¹⁰ a zis cu glas mare: „În numele Domnului Iisus Hristos îți zic: scoală drept pe picioarele tale!” Și acela s'a sculat și umblă.

¹¹ Iară gloatele văzînd ceea ce făcuse Pavel, și-au rădicat glasul și au zis în limba licaoneană: „Dumnezeii, luînd chip de oameni, s'au pogorât la noi!” ¹² Și numeau pe Varnava Joe, iar pe Pavel Ermie, pentru că acesta eră stăpînitorul cuvîntului. ¹³ Iar preotul idolului Joe, ce se afla în fața cetății lor, aducînd la poarta cetății bol și cununii, voia să facă jertfă împreună cu poporul. ¹⁴ Dar apostolii Varnava și Pavel, auzînd de aceasta, și-au sfășiat hainele lor și aruncându-se în popor, au strigat ¹⁵ și au zis: „Oamenii buni, ce faceți? Și noi suntem oameni ca și voi, și vă vestim, ca să vă întoarceți dela acești idoli mincinoși la Dumnezeul

sebre între noi și ei. ¹⁰ De ce dar acum ispițiți pe Dumnezeu, *voind să puneți pe grumazii ucenicilor un jug, pe care nu l-au putut purta nici părinții noștri, nici noi?* ¹¹ Credem însă, că prin harul Domnului Iisus Hristos ne vom mântui, ca și acela."

¹² Atunci a tăcut toată mulțimea și a ascultat pe Varnava și pe Pavel, care istoriseau câte semne și minuni făcuse Dumnezeu prin ei între păgâni. ¹³ Iar după ce au tăcut ei, a început să vorbească Iacov, și a zis: „Bărbați frați, ascultați-mă: ¹⁴ Simon a lămurit, cum a căutat Dumnezeu dela început să aleagă din păgâni un popor, *care să poarte numele Lui*; ¹⁵ și cu aceasta conglăsuiesc și cuvintele proorocilor, precum este scris: ¹⁶ După acestea mă voi întoarce și voi zidi iarăși cortul cel căzut al lui David, și-i voi tocmi și ceace va fi stricat într-ânsul, voi drege; ¹⁷ ca și ceilalți oameni să caute pe Domnul, și toate popoarele, printre care se va vesti numele Meu, zice Domnul, celce face toate acestea". ¹⁸ Lui Dumnezeu din veșnicie îi sunt cunoscute toate lucrurile Sale. ¹⁹ De aceea eu socotesc să nu' se facă greutatea aceloră dintre păgâni, cari se întorc la Dumnezeu. ²⁰ Ci să li se trimită *scrisoare*, ca să se ferească de cele pângărite de idoli, de desfrânare, de mortăciune și de sânge, și să nu facă altora ceace nu doresc să li se facă lor. ²¹ Căci legea lui Moisa din cele mai vechi generațiuni are prin toate orașele propovăduitori ai săi, și să citește prin sinagogi în fiecare sâmbătă".

²² Atunci apostolii și bătrânii cu toată biserica au socotit ca, alegând din sânul lor câțiva oameni și anume: pe Iuda, poreclit Varsava, și pe Sila, *amândoi bărbați povățuitori între frați*, să-i trimeată la

Antiohia împreună cu Pavel și cu Varnava, scriind și încredințându-l următoarea *scrisoare*:

"Apostolii, și bătrânii, și frații din Ierusalim urează fraților dintre neamuri, *care se află în Antiohia, în Siria și în Cilicia, să se bucure!* ² De vremece am auzit, că eşind oarecari dela noi, v'au neliiniștit cu vorbe, și v'au turburat și fietele, spunându-vă să vă tăceți împrejur și să păziți legea lui Moisa, ceace noi nu leam poruncit; ³ de aceea adunându-ne într'un cuget, am socotit să alegem câțiva bărbați și să-i trimitem la voi cu iubiții noștri Varnava și Pavel, ⁴ oameni, care-și dau viața pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos. ⁵ Am trimis deci, pe Iuda și pe Sila, cari și prin cuvânt vă vor lămuri acestea. ⁶ Că s'a p'rut Duhului Sfânt și nouă să nu mai punem asupra voastră nici o sarcină, afară de cele de nevoie și anume: ⁷ să vă feriți de cele jertfite la idoli, și de sânge și de cele sugrumate, și de desfrânare, și câte nu dorii să vi se facă, să nu faceți altora. De vă veți păzi de acestea, bine veți face. Fiți sănătoși!"

⁸ Deci, sosind trimiseii apostolilor la Antiohia și adunând mulțimea, au dat scrisoarea; ⁹ iar *antiohenii* citindu-o, s'au bucurat de mângăierea aceasta. ¹⁰ Apoi Iuda și Sila, fiind și ei prooroci, prin o bogată cuvântare au dat povețe fraților și i-au întărit; ¹¹ și rămânând o vreme acolo, au fost petrecuți de către frați să meargă cu pace către apostoli. ¹² Sila însă a socotit să mai rămână acolo.

¹³ D asemenea și Pavel cu Varnava au rămas în Antiohia, învățând și propovăduind cuvântul Domnului împreună cu alți mulți. ¹⁴ Dar după o vreme a zis Pavel către Varnava: „Să ne întoarcem și să

cercetăm pe frații noștri prin toate cetățile, peunde am propovedit cuvântul Domnului, *ca să vedem cum se află.* ¹⁷ Și Varnava a vrut să ia cu sine pe Ioan, care se numea Marcu. ¹⁸ Pavel însă a spus, ca să nu mai ia cu el pe acela, care rămăsese de dănași în Panfili și nu mersese la lucru. ¹⁹ *Din această pricină s'a ivit între ei neînțelegere, așa că s'au despărțit unul de altul:* ²⁰ Varnava luând pe Marcu, s'a dus cu corabia la Cipru, iar Pavel, alegându-și pe Sila și fiind încredințat de către frații harului Dumnezeesc, a plecat ²¹ și a străbătut Siria și Cilicia, întărind Bisericiile.

CAP. 16.

¹ Apoi Pavel a sosit la Derbi și Listra. Și iată eră acolo unučenic anume Timoteiul fiul unei evreice credincioase, iar tatăl lui eră elin. ² Despre acesta frații din Listra și din Iconia dădeau mărturie bune. ³ Pe acesta Pavel a dorit să-l ia cu sine; și luându-l, l-a tăiat împrejur din pricina iudeilor, cari erau în acele părți; căci toți știau de tatăl lui că eră elin. ⁴ Și trecând el prin cetăți, le dădeau *credincioșilor* sfaturi să păzească dogmele cele rânduite de apostoli și de bătrânii din Ierusalim. ⁵ Și așa se întăreau Bisericiile în credință și sporeau la număr pe fiecare zi. ⁶ Și străbătând Frigia și țara Galatiei, oprîți fiind de Duhul Sfânt de a vesti cuvântul în Asia, ⁷ au sosit în apropiere de Misisla, și ar fi voit să se abată în Bitinia, însă nu l-a lăsat Duhul. ⁸ Atuncea ocolind Misisla, s'au pogorât la Troada. ⁹ Și *atcea în timpul nopții s'a arătat lui Pavel o vedenie:* I s'a înfățișat *par'că* un macedonean și l-a rugat, zicând

„Treci în Macedonia și ne ajută!” ¹⁰ Și cum a văzut Pavel această vedenie, ne-am hotărât numai decât să ne ducem în Macedonia, socotind că ne chemă Domnul să binevestim celor de *acolo*.

¹¹ Deci, plecând din Troada, am mers drept la Samotracia, iară adoauzi la Neapoli, ¹² și de acolo la Filipi, care e colonie și întâiul oraș în această parte a Macedoniei. În cetatea aceasta am rămas câteva zile. ¹³ Iară într-o zi de sâmbătă am eșit afară din cetate la un râu, unde se obișnuie a se face rugăciuni, și șezînd, am vorbit femeilor, care se adunaseră *acolo*. ¹⁴ Însă o femeie cu numele Lidia, neguțetoreasă de purpură din cetatea Tiatir, fiind clătitoare de Dumnezeu, ascultă și Domnul i-a deschis inima să-l așeze în cele ce grăiește Pavel. ¹⁵ Iar dacă s'a botezat ea și casa ei, ne-a rugat zicînd: „Dacă m'ați socotit că sunt credincioasă Domnului, intrați și găzduiți în casa mea.” Și ne-a slăvit *întru* Domn.

¹⁶ Și s'a întâmplat *odată*, când mergeam noi la casa de rugăciuni, să ne întîmpine o slujnică, care avea duh prezicator, și care prin prezicerile ei aducea venit mare stăpînilor săi. ¹⁷ Acoasta mergînd în urma lui Pavel și a noastră, strigă și zicea: „Oamenii aceștia sunt robii Dumnezeului Celui de sus, cari ne vestesc nouă calea mîntuirii.” ¹⁸ Iar aceasta a făcut-o ea în mai multe zile, Supărându-se însă Pavel, s'a întors și a zis duhului: „În numele lui Iisus Hristos îți poruncesc să ieși din trînsa!” Și a eșit duhul în același ceas.

¹⁹ Atunci stăpînii ei, văzînd că s'a dus nădejdea câștigului lor, au apucat pe Pavel și pe Sila și l-au dus în țarg la căpetenii; ²⁰ și înfățișându-l înaintea

căpetenilor, au zis: „Acești oameni fiind iudei, turbură cetatea noastră, și propoveduesc obiceiuri, care nouă, romani fiind, nu ni se cuvine să le primim, nici să le urmărim.”¹ Și s'a rădicat poporul asupra lor; iar căpeteniile rupându-li vestimintele, au poruncit să fie bătuti cu nuele.² Și după ce li-au dat lovituri multe, i-au aruncat în temniță și au poruncit temnicerului să-l păzească bine.³ Acesta primind o astfel de poruncă, l-a băgat în temnița cea mai din lăuntru și li-a pus picioarele în butac.

⁴ Iar pela miezul nopții, Pavel și Sila s'au rugat și au cântat laude lui Dumnezeu, și cei legați li ascultau.⁵ Dar dinodată s'a făcut cutremur mare, încât se zguduau temelile temniței, și îndată s'au deschis toate ușile și cătușile tuturor celor închiși s'au rupt.⁶ Iar temnicerul deșteptându-se și văzând ușile temniței deschise, a scos sabia, vrând să se omoare, soțind că cei închiși au fugit.⁷ Pavel însă, strigând tare, a zis: „Să nu-ți faci nici un rău, căci toți suntem alcea.”⁸ Atunci temnicerul cerând luminare, a alergat înăuntru și tremurând, a căzut înaintea lui Pavel și a lui Sila,⁹ și scoțându-l afară, a zis: „Domnii mei, ce trebuie să fac, ca să mă mântuesc?”¹⁰ Iară ei au zis: „Crede în domnul Iisus Hristos și te vei mântui tu și casa ta!”¹¹ Și au propovedit cuvântul Domnului lui și la toți ceilalți erau în casa lui.¹² Și luându-l temnicerul chiar în acel ceas al nopții, li-a spălat ranile și s'a botezat îndată ei, și al lui;¹³ și aducându-l în casa sa, a dat masă și s'a bucurat cu toată casa, crezând în Dumnezeu.

¹⁴ Iară după ce s'a făcut ziua, căpeteniile au trimis pe slujbașii cetății la temnicer să zică: „Dă drumu

la oamenii acela!”¹⁵ Și temnicerul a vestit spusa aceasta lui Pavel, zicând: „Căpeteniile au trimis să vă dau drumul; ești deci acum și duceți-vă cu pace.”¹⁶ Pavel însă a zis către ei: „Pe noi, cetățeni romani fiind, ne-au bătut în fața lumii fără judecată și ne-au aruncat în temniță, și acum ne dau drumul pe ascuns? Nu, ci să vină ei să ne scoată.”¹⁷ Și slujbașii cetății au spus cuvintele acestor căpetenilor, iar aceștia s'au spălmântat, auzind că erau cetățeni romani.¹⁸ Și venind căpeteniile, și-au cerut iertare dela ei și scoțându-i, i-au rugat să plece din cetate.¹⁹ Iară ei, egind din temnița, au venit la Lidia; și văzând pe frați, li-au dat sfaturi, și au plecat.

CAP. 17

¹ Și trecând prin Amfipoli și Apolonia, au venit la Tesalonica, unde era o sinagogă a iudeilor;² și după obiceiul, Pavel a intrat la ei și în trei sâmbete a vorbit cu dânșii din Scripturi,³ arătându-li și dovedind, că Hristos trebuia să pătimească și să învie din morți, și că acest Hristos este Iisus, pe Care eu vi-l propoveduesc vouă.⁴ Și unii din ei au crezut și s'au unit cu Pavel și cu Sila;⁵ dar emenea au crezut și o mare mulțime din elinii cei elavioși și nu puține din femeile cele mai de seamă.⁶ Iară iudeii cei cari nu credeau, umplându-se de ură și luând de pe ulițe niște oameni netrebnici, s'au strâns grămadă și au turburat cetatea, și venind la casa lui Iason, s'au încercat să-l scoată pe Pavel și pe Sila la popor.⁷ Dar negăsindu-l, au târât pe Iason și pe câțiva frați la căpeteniile cetății, strigând, că acel turburător a toată lumea au venit și alcea,⁸ iară Iason

l-a primit, și aceștia toți lucrează împotriva rândurilor cesarului, zicând că este alt împărat, Iisus. "Și au spăimântat poporul și căpeteniile care auzeau acestea, și cari li-au dat drumul numai după ce au luat dela laso și dela ceilanți garanție mare.

"Atunci frații au trimis îndată, chiar noaptea, pe Pavel și pe Sila la Veria, unde sosind ei, au mers la sinagoga iudeilor. "Iudeii de aicea, fiind mai de treabă decât cei din Tesalonic, au primit cuvântul cu toată osărdia, cercetând Scripturile în toate zilele, să vadă de sunt acestea așa. "Și au crezut mulți din ei și din femeile illilor de samă și din bărbați nu puțin. "Dar când au aflat iudeii din Tesalonic, că și în Veria se propoveduiește de Pavel cuvântul lui Dumnezeu, au venit și acolo să aștepte poporul. "Atunci frații au făcut pe Pavel să plece îndată pe partea dinspre mure, iar Sila și Timotei au rămas acolo.

"Iar cei ce petrecuseră pe Pavel l-au însoțit până la Atena, și primind dela ei poruncă pentru Sila și Timotei, ca să vină curând la ei, s-au întors.

"Și când îl așteptă Pavel pe aceștia la Atena, s'a turburat duhal lui într'insul, văzind orașul plin de idoli. "Și sfătuea în toate zilele în sinagogă cu iudeii și cu oamenii evlavi și în târg cu cei ce se întâlneau. "Atuncea unii din filosofii epicurei și stoici au început să intre în vorbă cu el; și unii ziceau: "Oare ce vrea să spună acest sămănător de vorbe?" Iar alții ziceau: "Se pare, că e propoveduitor al unor dumnezei străini," pentru că le vestea pe Iisus și învierea. "Și luându-l, l-au dus în areopag, și l-au zis: "Putem oare să știm, ce este această învățătură nouă, care se propoveduiește de tine?" "Căci ne vâri

în urechi niște lucruri străni. De aceea voim să știm ce este aceasta?" "Căci toți atenienii precum și străinii, care locuiau la ei, la nimic alta nu se zăboveau mai mult, decât spunând sau ascultând ceva nou.

↓ "Deci, stând Pavel în mijlocul adunării, a zis:

"Bărbați atenieni, după toate văz, că ați fi oameni foarte evlavioși, "pentru că trecând prin cetatea voastră și cercetând locurile voastre de închinare, am găsit și un jertfenic, pe care e scris: Dumnezeu cel necunoscut. Deci pe acela, pe care voi fără să-l cunoașteți îl clătiți, voesc să vi-l propoveduiesc. "Dumnezeul, care a făcut lumea și toate cele ce sunt într'ansa, acesta fiind Domnul cerului și al pământului, nu locuiește în locașuri făcute de mână, "nici nu se slujește de mână omenească, ca și cum ar avea nevoie de ceva, de vreme ce El dă tuturor viață și suflarea și toate. "Dintr'un sânge a făcut tot neamul omenească, ca să locuească pe toată fața pământului, rânduiindu-l de mai înainte timpul și locul viețuirii lor, "și ca să caute pe Domnul, doar L-ar simți și L-ar găsi, macar că El nu este departe de fiecare din noi; "căci prin El trăim, și ne mișcăm și suntem, cum au spus și unii din poezii voștri, căci noi suntem neamul Lui. "Deci, dacă suntem neamul lui Dumnezeu, nu trebuie să socotim, că Dumnezelărea este asemenea aurului, sau argintului, sau petrei, care-și capătă chipul dela meșteșugul sau născocirea omului. "Așa dară Dumnezeu, trecând cu vederea timpurile neștiinței acesteea, acum poruncește tutnror oamenilor deprețuindenea să se pocăiască; "căci el a hotărât o zi, în care va judeca lumea cu dreptate, prin un bărbat de mai

înainte rânduit de El, pentru Care a dat tuturor dovadă, înviindu-L din morți." 1.

"Auzind însă de învierea morților, unii râdeau, iar alții i-au zis: „Despre aceasta te vom mai asculta altă dată.” 2. Și așa Pavel a eșit din mijlocul lor. 3. Dară câțiva oameni s’au lipit de el și au crezut. Pîntre ei se aflau: Dionisie Areopagitul și o femeie, cu numele Damaris, și alții împreună cu ei.

CAP. 18.

1. După aceastea Pavel părăsind Atena, a venit la Corint, 2 și găsind pe un iudeu cu numele Achila, de neam din Pont, care de curând venise din Italia cu femeea sa Prischila, pentrucă Claudiu poruncise tuturor iudeilor să plece din Roma, a venit la dâșli; 3 și fiind de un meșteșug cu ei, a rămas la dâșli și a lucrat, căci erau cu meșteșugul făcători de corturi. 4 Vorbea însă în sinagogă în toată Sămbăta și sfătuia și pe iudei și pe elini. 5 Iar dacă au venit Sila și Timotei din Macedonia, Pavel fu siluit de Duhul să mărturisească iudeilor că Iisus este Hristos. 6 Dar fiindcă ei se împotriveau și huleau, de aceea el, scuturându-și hamele, a zis către dâșli; „Sângele vostru să fie asupra capului vostru; eu curat sunt; de acum mă duc la păgâni.” 7 Și eșind de acolo, s’a dus la un cinșitor de Dumnezeu, anume Iust, a cărui casă era lângă sinagogă. 8 Însă Crisp, căpetenia sinagogii, a crezut în Domnul cu toată casa sa, și mulți din corinteni, cari au auzit, au crezut și s’au botezat.

9 Iar Domnul noaptea în vedenie a zis către Pavel: „Nu te teme, ci vorbește și nu tăcea.” 10 căci Eu

sunt cu tine și nimene nu se va cercă să-ți facă rău, pentrucă Eu am mulți oameni în cetatea aceasta.”

11 Și a șezut Pavel acolo un an și șase luni, propoveduind pîntre Corinteni cuvântul lui Dumnezeu.

12 Dar pe vremea, când în Ahala era proconsul Gallon, iudei s’au rădicat pânăla unul asupra lui Pavel și l-au adus înaintea tribunalului, 13 zicând: „Acesta învață pe oameni să cinstească pe Dumnezeu într’un chip protivnic legii.” 14 Când însă Pavel a vrut să-și deschidă gura, Gallon a zis iudeilor: „Iudei, dacă ar fi vorba despre vreo nedreptate, sau despre vreo faptă rea, ar fi drept să vă ascult; 15 Dar fiind vorba de învățătură, de nume și de legea voastră, descurcați-vă voi singuri; în aceastea eu nu voiesc să fiu judecător.” 16 Și l-a alungat de la tribunal. 17 Atuncea toți elinii au apucat pe Sositen, căpetenia sinagogii, și l-au bătut înaintea tribunalului; iar Gallon nu s’a neliștit nicidecum de aceasta.

18 Iar Pavel dupăce a zăbovit acolo încă multă vreme, și-a luat rămas bun dela frați și a plecat cu corabia în Siria, împreună cu Prischila și Achila, care și-a tuns capul în Cenchrea căci avea o făgăduință de împlinit. 19 Sosind însă la Efes, l-a lăsat pe însoțitorii acolo, iară el s’a dus la sinagogă și-a vorbit cu iudeii, 20 cari l-au rugat să rămână la ei mai multă vreme, dar el n’a voit, 21 ci și-a luat rămas bun dela ei, zicând: „Trebuie numai decât ca sărbătorile ce vin să le fac în Ierusalim și iarăși să mă întorc la voi, de va vrea Dumnezeu.” Și a plecat din Efes; iar Achila și Prischila au rămas în Efes.

"Și dându-se jos din corabie la Cezareea, s'a suit la Ierusalim și după aceea a salutat Biserica, s'a dus la Antiohia. "Și făcând acolo câțva timp, a plecat și a străbătut pe rând țara Galatiei, și Frigia, întărind pe toți ucenicii.

"Iară un iudeu, cu numele Apolos, de neam din Alexandria, bărbat meșter la cuvânt și tare în Scripturi, a venit la Efes. "Acesta învățase calea Domnului și, înălțărând fiind cu duhul, vorbea și învăța drept despre Domnul, dar cunoștea numai botezul lui Ioan. "Și în epăndu-l să grăiască cu îndrăzneală în sinagogă, l-au auzit Achia și Prischila și luându-l, l-au lămurit mai bine calea lui Dumnezeu.

"Iar când a voit el să plece în Ahala, frații au scris ucenicilor de acolo și l-au îndemnat să-l primească bine. "Și sosind el acolo, a ajutat mult cu harul pe cei ce crezuseră, pentru că el a intrat tare pe ludei în fața lumii, dovedind cu Scripturile, că Iisus este Hristosul.

CAP. 19.

"În vremea când era Apolos în Corint s'a întâmplat ca și Pavel, trecând prin părțile de sus ale Asiei Mici, să vină la Efes; și găsind acolo niște ucenici, li-a zis: „Primit-ați Duh Sfânt după ce ați crezut?” Iară el i-au răspuns: „Dar nici de este Duh Sfânt n'am auzit!” Atunci el li-a zis: „În ce dară v'ați botezat?” Și el i-au răspuns: „În botezul lui Ioan!” Zisa Pavel: „Ioan a botezat cu botezul pocăinții, spunând oamenilor, să creadă în Celce vine după dânsul, adică în Hristos Iisus.” Și auzind ei aceasta, s'au botezat în numele Domnului

Iisus; și iar când Pavel și-a pus mâinile peste ei, S'a pogorât preste dânsii Duhul Sfânt, și au început a vorbi în limbi și a prooroci. Și aceștia de toți erau ca la douăzeci de oameni.

"După aceea intrând Pavel în sinagogă, a propovăduit fără teamă trei luni, vorbind și dovedind cele despre Împărăția lui Dumnezeu. Înăsa fiindcă unii se îndărătniceau și nu credeau, hălind calea Domnului înaintea poporului; de aceea părăsindu-l, a despărțit de ei pe ucenici și a propovăduit zilnic în școala unui tiran. Aceasta a ținut ca la doi ani, așa încât toți locuitorii Asiei, Iudei și elini, au auzit cuvântul Domnului Iisus. Iară Domnul făcea nu puțin minuni prin mâinile lui Pavel, încât și pe bolnavi se aduceau măhrămi și ștergere de pe trupul lui, și le conteneau boalele și duhurile rele eșeau dintrânsii.

"Ba și unii din descântătorii Iudei, ce rătăceau din loc în loc, s'au apucat să cheme numele Domnului Iisus la descântare, a celor ce aveau duhuri rele, zicând: „Vă jurăm cu Iisus, pe Care îl propovăduiește Pavel!” Printre ei erau șapte feciori oarecari ai arhieroului Iudei Scheva, cari făceau aceasta. Dar spiritul cel rău le-au răspuns: „Pe Iisus îl știm și pe Pavel îl cunoaștem, dar voi cine sunteți?” Și aruncându-se asupra lor omul, în care era duhul cel rău și dovedindu-l așa încât el au fugit din casa aceea gol și stâlciți. Aceasta s'a făcut cunoscută tuturor locuitorilor Iudei și elini din Efes, și s'a făcut frică peste toți și s'a mărit numele Domnului Iisus. Și venind mulți din cei ce credeau, își mărturiseau și descopereau faptele lor. Iară din cei ce se îndărătniceau cu vrăjitul s'au adunat destul

și strângându-și cărțile, le-au ars înaintea tuturor; și s'a socotit prețul cărților acestora și s'a găsit ea la cincizeci de mii de drahme de argint.

¹⁸ Cu astfel de putere creștea și se întărea cuvântul Domnului.

¹⁹ Iară după ce s'au săvârșit lucrurile acestea, Pavel și-a pus în gând, ca după ce va străbate Macedonia și Ahia, să se ducă la Ierusalim, zicând: „După ce voi fi acolo, trebuie să văd și Roma”. ²⁰ Și trimițând în Macedonia pe doi din cei ce-l slujeau, și anume pe Timoteu și pe Erast, el a mai rămas o vreme în Asia.

²¹ În vremea aceasta s'a făcut o turburare nu tocmai mică împotriva căii Domnului; ²² căci un argintar, cu numele Dimitrie, care făcea biserica Artemidei în chipuri de argint, ceea ce aducea un puțin venit meșterilor, ²³ adunând pe aceștia și pe alți asemenea meșteșugari, a zis: „Oamenii buni știți că dela meșteșugul acesta e venitul nostru; ²⁴ și cu toate acestea vedeți și auziți, că acest Pavel nu numai în Efes, ci aproape în toată Asia, prin sfaturile sale, a întors nu puțin popor, spunând că dumnezeii cei făcuți de mâni omenești nu sunt dumnezei. ²⁵ Iar aceasta amenință ca nu numai meșteșugul nostru să ajungă nesocotit, ci și biserica marel zeu Artemida să nu mai însemne nimic și să se surpe măreția aceea, pe care o cinstește toată Asia și toată lumea”.

²⁶ Auzind ei acestea și umplându-se de mânie, au strigat, zicând: „Mare este Artemida Efesului!”

²⁷ Și toată cetatea s'a umplut de turburare, și apucând pe macedonenii Gai și Aristarh, tovarășii lui Pavel, s'au îndreptat toți într'un suflet spre teatru,

²⁸ Și voind Pavel să intre în mulțime, ucenicii nu l-au lăsat. ²⁹ Deasemenea și câteva căpetenii ale Asiei, fiindu-l prieten, au trimis la dânsul și l-au rugat să nu se arate la teatru. ³⁰ Deci, unii strigau una, iar alții strigau alta, pentru că adunarea era în nerăzboi și cel mai mulți nu știu la ce s'au adunat. ³¹ Atunci a fost adus din mulțime Alexandru, propus fiind de iudei; și făcând semn cu mâna, Alexandru voi să vorbească poporului. ³² Dar când s'a aflat că acesta este iudeu, au început toți într'un glas să strige și au strigat aproape două ceasuri: „Mare este Artemida Efesului!”

³³ Atuncea logofătul înălțînd poporul, a zis: „Efesenii, cine e omul care nu știe că cetatea Efesul este închinată marel zeu Artemida și lui Diopet?”

³⁴ Aceasta deci fiind neîndoielnic, trebuie să fiți astămpărați și să nu faceți nimica nesocotit. ³⁵ Voi însă ați adus pe acești oameni, cari nici furi de cele sfinte nu sunt, nici pe zeita noastră n'au hulit-o.

³⁶ Dacă însă Dimitrie și alții meșteșugari ca ei au vreo plângere asupra cu va sunt judecătorii avem și căpetenii; să se plângă unii asupra altora! ³⁷ Iar dacă urmăriți altă ceva, să se deslege într'o adunare legiuită. ³⁸ Pentru că ne primejduim ca din pricina celor petrecute acum, să fim învinați de răzvrătire, de oarece nu avem nimic, prin ce am putea să ne dezvinovățim de turburarea aceasta.”

³⁹ Și acestea zicând, a dat drumul adunării.

CAP. 20.

¹ Iar după încetarea turburării, Pavel, chemând pe ucenici și dându-li povește, și-a luat rămas bun și a

plecat să se ducă în Macedonia. ³ Și străbătând prin părțile acelea și dând *credincioșilor* sfaturi multe, a venit în Elada. ⁴ Făcând *acolo* trei luni și iscându-se unealiră împotriva lui din partea Iudeilor, a voit să se sue în Siria și și-a făcut socoteala să se întoarcă prin Macedonia. ⁵ În *călătoria aceasta* l-au întovărășit până în Asia: Sosipatru al lui Pirus din Vereea, și dintre tesaloniceni: Aristarh și Secund; și Gae din Derbi, și Timotei, precum și Tihic și Trofin din Asia. ⁶ Aceștia mergând înainte, ne-au așteptat în Troada. ⁷ Iar noi, după zilele azimilor, am plecat cu corabia din Filipi și în cinci zile am sosit la dâșii în Troada, unde am stat șapte zile.

⁸ Iar în ziua întâia a săptămânii, adunându-se ucenicii pentru frângerea pâinii, Pavel voind să plece adouazi, a vorbit cu ei și a lungit cuvântarea până la miezul nopții. ⁹ Și în folosul, unde ne adunaserăm noi, eră mulțime de făclii. ¹⁰ Și în timpul cuvântărei celei lungi a lui Pavel, un tânăr, anume Eutihie, șezind pe fereastră, a adormit greu, și aplecat fiind de somn, a căzut jos dela rândul al treilea și a fost rădicat mort. ¹¹ Și pogorându-se Pavel, a căzut peste el și, îmbrățișându-l, a zis: „Nu vă neliniștiți, căci sufletul lui este întruosul!” ¹² Apoi suindu-se și frângând pâinea și gustând, a sfătuit mult, până în revărsatul zorilor, și după aceea a ieșit. ¹³ În *vremea aceea* copilul a fost adus viu și ne-am mângăeat nu puțin. ¹⁴ Și venind noi la corabie, am plecat înainte la Asos, vrând să luăm de acolo pe Pavel; căci el, voind să meargă până acolo pe jos, așa ne poruncise. ¹⁵ Iară dacă s'a întâlnit cu

noi în Asos, l-am luat și am mers la Mitilena. ¹⁶ Și plecând și de acolo, a douazi ne-am oprit în dreptul Hiosului; iar în ceealaltă zi am eșit la uscat în Samos și, rămânând puțin în Troghilea, în ziua următoare am sosit la Milet; ¹⁷ căci Pavel avusese de gând să ocolească Efesul, ca să nu fie nevoit să zăbovească în Asia, fiindcă se grăbea să fie la Ierusalim, dacă s'ar fi putut, de ziua cincizecimit.

¹⁸ Însă a trimis din Milet la Efes, să cheme pe prezbiterii Bisericei; ¹⁹ și dacă au venit aceștia la el, li-a zis: „Voi știți, cum din cea dintâi zi când am sosit în Asia, am fost tot timpul cu voi, ²⁰ slujind Domnului cu toată smerenia și cu multe lacrimi și ispite, ce mi-au venit din pricina unealirilor Iudeilor; ²¹ știți de asemenea, cum n'am lăsat să treacă nimic din cele de folos, fără să vă propovduesc și să vă învăț atât în fața lumii, cât și pe acasă, ²² vestind Iudeilor și elinilor pocălnia înaintea lui Dumnezeu și credința în Domnul nostru Iisus Hristos. ²³ Și iată acum eu, îndemnat de Duhul, mă duc la Ierusalim, neștiind ce mă va întâmpina acolo; ²⁴ dar Duhul Sfânt mărturisește prin cetăți, zicând, că lanțuri și necazuri mă așteaptă. ²⁵ Eu însă nu lau în saimă nimic, nici nu prețuesc viața mea, numai și numai să-mi termin cu bucurie calea și slujirea pe care am primit-o dela Domnul Iisus, de a propovedui Evanghelia harului Dumnezeesc. ²⁶ Și acum iată, eu știu că nu veți mai vedea fața mea toți voi, în mijlocul cărora am umblat, propoveduind împărăția lui Dumnezeu. ²⁷ De aceea vă mărturisesc în ziua aceasta, că sunt curat de sângele tuturor, ²⁸ căci nu m'am lenevit a vă vesti toată vocea lui Dumnezeu. ²⁹ Luați aminte dară de voi în-

șivă și de toată turma, în care Duhul Sfânt v'a pus Episcopi, ca să păstoriți Biseri a lui Dumnezeu, pe care a câștigat-o cu Sângele Său. " Căci eu acea-
sta o știu, că după ducerea mea vor intra între voi lupi răi, care nu vor cruța turma; " și chiar
dintre voi se vor rădăci oameni, cari vor grăi în-
dărătni, ca să atragă pe ucenici după ei. " De
aceea priveghiați, amintindu-vă, că trei ani ziua și
noaptea n'am conținut cu lacrimi a vă învăța pe
fiște carele din voi. " Și acum, fraților, vă încre-
dinați în Dumnezeu și cuvântului lui Dumnezeu Său, care
poate să vă zidească tot mai mult și să vă dea mo-
tenire împreună cu toți cei sfinți. " Argintul și
halna și aurul nimănui n'am poștit; " voi știți, că pen-
tru nevoile mele și ale celor cu mine au muncit mâinile
acestea ale mele. " Și în toate v'am arătat, că așa
muncind, trebuie a scriși pe cei slabi și a ne aduce
aminte de cuvintele Domnului Iisus căci El însuși
a zis: „E mai fericit a da decât a lua.“

" Zicând acestea Pavel și-a plecat genunchile sale
și împreună cu ei cu toți s'a rugat. " Atunci s'a fă-
lcuit de toți plângere destulă și căzind pe grumazii
lui Pavel, l-au sărutat, " mănânci fiind mai cu samă
pentru cuvântul spus de el, că mai mult nu vor
vedea fața lui. Și așa l-au petrecut până la corabie.

CAP. 21.

" Și despărțindu-ne noi de prezviteri, ne-am ur-
cat pe corabie și am mers deodreptul la Cos, și
adunazi la Rodos iar de acolo la Patara. " Și gă-
sind o corabie, care mergea spre Fenicia, ne-am
urcat pe ea și am plecat. " Când însă ne-am ivit la

Cipru, l-am lăsat în stânga și am mers în Siria;
apoi ne-am oprit în Tîr, căci acoloa trebuia să-și
descarce corabia povara. " Și găsind niște ucenici,
am rămas acolo șapte zile. Aceștia după însuflarea
Duhului, au spus lui Pavel, să nu meargă la Ieru-
salem, " iar dacă am împlinit aceste zile, am esit și
am plecat, și ei ne-au petrecut cu toți cu femeile și
cu copiii până afară din cetate; iar pe mal plecân-
du-ni genunchile, ne-am rugat. " Apoi luându-ni
rămas bun unii dela alții, am intrat în corabie, iară
ei s'au întors la casele lor.

" Și călătorind noi pe apă, am sosit din Tîr la
Ptolemaida, unde salutând pe frați, am rămas la
ei o zi. " Iară adunazi Pavel și noi, ceice eram cu
dănsul, plecând, ne-am dus la Cezareea și intrând
în casa lui Filip evanghelistul, care era din cei șapte
diaconi, am rămas la el. " Acesta avea patru fete
fecioare, care prooroceau. " Și șezind noi la el mai
multe zile, a venit din Iudeea un prooroc, anume
Agav; " și intrând la noi, a luat brâul lui Pavel
și, legându-și mâinile și picioarele, a zis: „Așa zice
Duhul Sfânt; pe bărbatul, al cui este brâul acesta,
așa îl vor lega în Ierusalim Iudeii și-l vor da pe
mâna păgânlor“. " Auzind acestea, l-am rugat și
noi și cei de loc să nu meargă la Ierusalim. " Pavel
însă răspunzându-ni, a zis: „Ce faceți voi? De ce
plângeți și-mi frângeți inima? Căci eu sunt gata nu
numai legat să fiu, ci să și mor în Ierusalim pentru
numele Domnului Iisus.“ " Și neputând să-i înduple-
căm, ne-am liniștit, zicând: „Facă-se voia Domnu-
lui!“ " Iar după zilele acestea pregătindu-ne, am
plecat la Ierusalim. " Și au mers cu noi și câțiva
ucenici din Cezareea, petrecându-ne până la un uce-
nic vechiu, Mnason Chipriotul, la care am putut să
găzduim,

¹⁷ Iar când am sosit în Ierusalim, frații ne-au primit cu bucurie; ¹⁸ iară a doua zi Pavel a mers cu noi la Iacov, și au venit acolo și toți prezviterii. ¹⁹ Și după ce i-am salutat, Pavel li-a istorisit cu amănuntul, ce făcuse Dumnezeu la păgâni prin slujirea lui. ²⁰ Iară el auzind, au slăvit pe Dumnezeu și i-au zis: „Vezi, frate, câte mii de iudei credincioși sunt și cu toții sunt râvnitori legii. ²¹ Despre tine însă am auzit, că ai fi învățind pe toți iudeii, cari locuiesc printre păgâni, să se lepede de Moisa, zicând, ca el să nu-și tae împrejur copiii lor, nici să-și păzească obiceiurile. ²² Ce dară e de făcut? Toată mulțimea se va aduna, căci va auzi că ai venit. ²³ Să faci deci, ceea ce-ți vom zice noi: sunt aici la noi patru oameni, cari au asupra lor o făgăduință. ²⁴ Ia-i pe aceștia și te curăță împreună cu ei, și cheltuește pentru ei, ca să-și tundă capul, și vor cunoaște toți, că cele ce au auzit ei de tine nu sunt adevărate, ci urmezi și tu însuși a păzi legea. ²⁵ Iar pentru păgânii, cari au crezut, noi am hotărât și li-am scris, ca ei nimic de feiul acesta să nu păzească, ci să se ferească numai de cele jertfite idolilor, de sânge, de morticiune și de desfrânare.” ²⁶ Atunci Pavel, luând pe bărbații aceia și curățindu-se împreună cu ei, în ziua următoare a intrat în biserică și a făcut cunoscut că s'au împlinit zilele curățirii, când trebuie să se aducă jertfa pentru fiecare dintrunșii.

²⁷ Și când erau să se îplinească cele șapte zile, iudeii din Asia, văzându-l în biserică, au întăritat tot poporul și-au pus mâna pe el, ²⁸ strigând: „Israeliti, ajutați-ni! Acesta este omul, care pretutindenea pe toți îi învăță împotriva poporului Iudeu

și a legii și a locului acestuia; ba și elini l-a adus în biserică și a spurcat acest loc sfânt.” ²⁹ Căci ei văzuseră cu el prin târg pe Trofin Efeseanul, și socotiseră că Pavel îi băgase în biserică.

³⁰ Atunci toată cetatea s'a mișcat și a alergat poporul din toate părțile; și prinzind pe Pavel, l-au scos din biserică și s'au închis îndată ușile. ³¹ Iar când voeau să-l ucidă, a ajuns vestea la tribunul*) (cohortel*), că tot Ierusalimul s'a turburat; ³² și acesta luând repede ostași și suteași, a pornit asupra iudeilor; și văzind ei pe Tribun și ostașii, au încetat de a mai bate pe Pavel. ³³ Iară tribunul apropiindu-se, l-a luat și a poruncit să-l lege cu două lanțuri și a întreat; „Cine-l și ce a făcut?” ³⁴ Dar din mulțime unii strigau una, iar alții alta; și neputând tribunul afla adevărul din pricina turburării, a poruncit să fie dus în cazarmă. ³⁵ Iar când au ajuns la treptele scărei, soldații din pricina îngrămădirii poporului au trebuit să-l ducă pe brațe, ³⁶ căci mulțime de popor se îngrămădea și striga: „Să se omoare!”

³⁷ Iar când voiau să-l bage în cazarmă, Pavel a zis către tribun: „Mie îngăduie oare să-ți spun ceva?” Iară acela a răspuns: „Știi grecește?” ³⁸ Nu cumva ești tu Egipteanul, care mai dăunzi a stărnit o răzvrătire și a scos în pustie patru mii de bandiți?” ³⁹ Pavel însă a zis: „Eu sunt Iudeu din Tarsul Ciliciei, cetățean al unei cetăți nu de puțină însemnătate. Rogu-te dară, dă-mi voie să vorbesc poporului.” ⁴⁰ Și dându-i-se voie, Pavel, stând pe scară, a făcut poporului semn cu mâna, și câni

*) Tribun, șef militar, care comanda o cohortă

*) Cohortă, o trupă de 500 sau 600 soldați romani.

s'a făcut liniște adâncă, a început să vorbească în limba evreească, zicând :

CAP. 22.

¹ „Părinți și frați, ascultați acum și apărarea mea față de voi!”

² Și auzind ei, că îl grăește în limba evreească, au făcut încă și mai mare tăcere. Iar el a zis :

³ „Eu sunt iudeu, născut în Tarsul Ciliciei, dar am fost crescut în cetatea aceasta, la picioarele lui Gamaliil, și am învățat cu deamărunț legea părintească, fiind tot atât de râvnitor pentru Dumnezeu, cum sunteți și voi cu toți astăzi.” ⁴ „Ba eu am prigonit până la moarte pe următorii acestei învățături, legând și dând la temniță și bărbați și femei, ⁵ cum poate să mărturisească de mine Arhierul și toți bătrânii, dela cari am luat și scrisori către frații ce locuiesc în Damasc, unde m'am dus, ca și pe cel deacolo să-l aduc la Ierusalim în lanțuri, ca să fie pedepsiți.

⁶ „Dară s'a întâmplat, că pecânî mergeam și mă apropiam de Damasc, pe la amiază, a strălucit fără de veste împrejurul meu o lumină mare din cer; ⁷ și eu am căzut la pământ și am auzit un glas, care mi-a zis: „Saule, Saule, ce mă prigonești?” ⁸ Iară eu am răspuns: „Cine ești, Doamne?” Și acela mi-a zis: „Eu sunt Iisus Nazoreul, pe care tu îl prigonești.” ⁹ Celce erau cu mine însă lumina au văzut-o și s'au spălmântat, iar glasul celui ce-mi vorbea nu l-au auzit. ¹⁰ Atuncea eu am zis: „Ce să fac, Doamne?” Și Domnul mi-a zis: „Scoală și du-te în Damasc, și acolo îți se va spune tot ce-ți este rânduit să faci.” ¹¹ Și fiindcă de slava luminii acelea

nu vedeam, am mers la Damasc dus de mână de celce erau cu mine.

¹² „Și acolo un oarecare Anania, om evlavios după lege și bine văzut de toți iudeii, cari locuiesc în Damasc, ¹³ a venit la mine și apropiindu-se, mi-a zis: „Frate Saul, vezi!” Și îndată l-am văzut ¹⁴ Și el țărându-mi-a zis: „Dumnezeul părinților noștri de mai înainte te-a ales, ca să cunoști voea Lui, și să vezi pe cel drept și să auzi graiul din gura Lui; ¹⁵ că tu-l vei fi martor înaintea tuturor popoarelor pentru cele ce ai văzut și ai auzit. ¹⁶ Ce zăbovești dară? Scoală, botează-te și-ți spală păcatele tale, chemând numele Domnului Iisus.”

¹⁷ „Iară când m'am întors în Ierusalim și mă rugam în biserică, am căzut în uitire, ¹⁸ și l-am văzut zicându-mi: „Grăbește de ieși repede din Ierusalim, pentru că aici nu se va primi mărturisirea ta cea pentru Mine.” ¹⁹ Și eu am zis: „Doamne, acestora li e cunoscut, că eu pe celce credeau în Tine îl închideam în temniță și-l băteam prin sinagogi; ²⁰ și când se vărsă sângele lui Ștefan, martorul Tău, și eu eram de față, încuviințând uciderea lui și păzind hainele celor ce-l ucidau.” ²¹ El însă mi-a zis: „Du-te, căci eu am să te trimit la națiuni departe!”

²² Până la cuvântul acesta iudeii l-au ascultat; iar după aceea au început a striga, zicând: „Stărpește de pe pământ pe unul ca acesta, căci nu se cade să mai trăească!” ²³ Pe când însă răcneau ei, și-și fluturau hainele și aruncau colb în văzduh, ²⁴ tribunul a poruncit să-l vâre pe Pavel în cazarmă și a zis să-l bată cu biciul, ca să afie din care pricină strigau iudeii așa împotriva lui. ²⁵ Dar când l-au întins ca să-l bată, Pavel a zis către un sutag, care

stătea acolo : „Oare vi-e îngăduit să bateți pe un cetățean roman și încă ne judecați ?”¹ Auzind aceasta sutașul, s'a dus și a spus tribunului, zicând : „la vezi ce eră să faci ! că omul acesta este cetățean roman.”² Atunci tribunul a venit la Pavel și i-a zis : „Spune-mi de ești cetățean roman !” Și e a răspuns : „Da !”³ Zis-a tribunul : „Eu cetățenia aceasta am dobândit-o pentru o sumă mare.” Pavel însă i-a răspuns : „Ba eu m'am și născut astfel.”⁴ Atunci s'au depărtat îndată de el cei ce voiseră să-l bată. Iar tribunul aflând că Pavel este cetățean roman, s'a speriat, că-l legase.

⁵ Și adouazi dorind să afle adevărul, pentru ce se învinuște de către iudei, l-a scos din lanțuri și a poruncit să se adune arhierii și tot sinedrii, și scoțînd pe Pavel, l-a înfățișat înaintea lor.

CAP. 23.

¹ Și căutând Pavel spre sinedriu, a zis : „Fraților, până în ziua de astăzi am trăit eu înaintea lui Dumnezeu cu cel mai curat cuget.”

² Arhierul Anania însă a poruncit celor ce stăteau înaintea lui, să-l bată peste gură. ³ Atunci Pavel i-a zis : „Să te bată Dumnezeu pe tine, părete vărut, căci ești pus să mă judeci după lege, și tu împotriva legii poruncești să mă bată.”⁴ Iar cei ce stăteau înaintea au zis : „Dar pe arhierul lui Dumnezeu îl blăstemi ?”⁵ Zis-a Pavel : „N'am știut, fraților, că-l arhieru ; pentru că este scris : pe mai marele poporului tău să nu-l grăiești de rău.”

⁶ Aflând însă Pavel, că o parte din cei de față erau saduchei, iar alți farisei, a strigat în sinedriu :

„Fraților, eu sunt fariseu, fiu de fariseu, și pentru credință și învierea morților mă judec acum.”⁷ Și când a spus el acestea, s'a stărnit ceartă între saduchei și farisei și adunarea s'a desbinat ;⁸ căci saduchei zic, că nu-i înviere, nici inger, nici duh ; iar fariseii mărturisesc și una și alta.⁹ Și s'a făcut gălceavă mare ; și sculându-se cărturarul cel din farisei, au zis : „Nu găsim nimica rău la omul acesta ! Și dacă i-a grăit lui un duh, sau un inger, nu ne vom împotrivi lui Dumnezeu.”¹⁰ Dar fiindcă discordia se mărea, tribunul temându-se ca nu cumva Pavel să fie sfășiet de iudei, a poruncit ostașilor să se poaore ca să-l ia din mijlocul lor și să-l ducă în cazarmă.

¹¹ Iar în noaptea următoare S'a arătat lui Pavel Domnul și i-a zis : „Îndrăznește, Pavle, căci precum ai mărturisit tu de Mine în Ierusalim, așa se cade să mărturisești și în Roma.”

¹² Iar după ce s'a făcut ziua, adunându-se niște iudei, s'au jurat să nu mănânce, nici să bea, până nu vor ucide pe Pavel.¹³ Și cei ce făcuse acest jurământ erau mai bine de patruzeci.¹⁴ Aceștia, venind la arhierul și la bătrânii, au zis : „Noi ne-am legat cu jurământ să nu mâncăm nimic până nu vom ucide pe Pavel.”¹⁵ Deci, acum voi cu sinedriul dați de veste căpeteniei oștirii, ca mâine să-l scoată pe Pavel la voi, ca și cum ați voi să cercetați pricina lui mai de aproape ; iar noi vom fi gata să-l ucidem, înainte de a se apropia.”

¹⁶ Și auzînd de această punere la cale fiul surorii lui Pavel, s'a dus și intrînd în cazarmă, a dat de știre lui Pavel.¹⁷ Iar Pavel chemînd pe unul din sutași, a zis : „Du pe tânărul acesta la tribun,

căci are să-i spună ceva." ¹⁸ Și luându-l *sutașul*, l-a dus la tribun, zicând: „Chemându-mă arestatul Pavel, m'a rugat să aduc la tine pe acest tânăr, care are să-ți spună ceva." ¹⁹ Și tribunul luându-l de mână și ducându-l la o parte, l-a întrebat: „Ce ai să-mi spui?" ²⁰ Iar el a zis, că iudeii s'au sfătuit să te roage, ca mâine să scoți pe Pavel la sinețiu, ca și cum ar voi să cerceteze ceva mai amărunit despre el." ²¹ Dar tu să nu-l ascuți, căci îl pândesc mai mult de patruzeci de oameni dintre ai lor, cari s'au jurat să nu mănânce, nici să bea până nu-l vor uicide; și acum *aceia* sunt gata și așteaptă făgăduința ta." ²² Atunci tribunul a dat drumul tânărului, zicând: „Să nu spui nimănui, că mi-ai arătat aceasta." ²³ După aceea a chemat doi *sutași* și li-a zis: „Pregătiți două sute de ostași *pedestri* și șaptezeci de călărași și două sute de arcași ca să plece pe la trei ceasuri din noapte la Cezareea." ²⁴ Pregătiți *de asemenea* niște asini, ca să luați pe Pavel și să-l duceți la guvernatorul Felix." ²⁵ Apoi a scris și o scrisoare cu următorul cuprins:

„Prea luminatului guvernator Felix salutare din partea lui Claudie Lisle!

„Pe omul acesta iudeii l-au prins și voeau să-l ucidă; dar venind eu cu ostași și aflând că-i cetățean roman, l-am rădicat." ²⁶ Apoi, dorind să aflu pricina pentru care-l învinuesc, l-am dus la sinețiu lor." ²⁷ Și am aflat că îl învinuesc cu întrebări atingătoare de legea lor, neavând însă nicio vină, vrednică de a fi pedepsită cu moartea sau cu închisoarea. ²⁸ Vestindu-mi-se însă că s'ar uneli de către iudei planuri rele asupra acestui om, l-am trimis numai decât la tine, poruncind și *părășilor* să spună înaintea ta tot ce au împotriva lui, Fii sănătos!"

¹ Deci ostașii, după cum li se poruncise, au luat pe Pavel și l-au dus noaptea până la Antipatrida; ² Iar a doua zi, lăsând numai pe călărași să meargă cu el, s'au întors la cazarma lor. ³ Iar acela, sosind la Cezareea și dând scrisoarea guvernatorului, l-au înfățișat și pe Pavel. ⁴ Și citind guvernatorul *scrisoarea*, l-a întrebat pe Pavel din ce ținut este, și aflând că-i din Cilicia, a zis: „Te voi asculta când se vor înfățișa părășii tăi." Și porunci să fie sub pază în pretoriul lui Irod.

CAP. 24.

¹ Peste cinci zile a venit arhiereul Anania cu bătrânii și cu un avocat Tertul, cari s'au plâns guvernatorului împotriva lui Pavel. ² Iar când a fost chemat acesta, Tertul a început a-l învinui, zicând:

„Preaînălțate Felix, totdeauna și pretutindenea mărturisim cu toată recunoștința, că ție-ți datorim multă pace, și propășirea acestui popor se datorește numai purtării tale de grijă. ³ Dar ca să nu te obosească mult, te rog să ne ascuți în scurt, cu firească-ți bunătate.

⁴ Găsim pe omul acesta, — o cliumă a omeniei, un stărnitor de turburări la toți iudeii din toată lumea și o căpetenie a eresului Nazoreilor, — ⁵ care a cercat să spurce chiar și biserica, l-am prins și am voit să-l judecăm după legea noastră. ⁶ Dar venind tribunul Lisle, l-a luat cu mare sâlnicie din mâinele noastre și l-a trimis la tine, ⁷ poruncind și *părășilor* lui să vie înaintea ta. De vei cerceta, vei putea afla chiar dela el toate acestea, cu care noi îl lavim."

⁹ Și au adevărit și iudeii, zicând, că acestea așa sunt.

¹⁰ Iară Pavel, după ce guvernatorul l-a făcut semn cu mâna să vorbească, a răspuns:

„Știind că de mulți ani judeci poporul acesta cu înțelepciune, cu atât mai lesne îmi voi apăra pricina mea. ¹¹ Poți să aflii, că n'am mai mult de douăsprezece zile, decât am venit la Ierusalim să mă închin; ¹² și nu m'au găsit nici în biserică, nici prin sinagogi, nici prin cetate pricinu-mă cu cineva, sau aflînd poporul la răzvrătire. ¹³ și nici nu pot să dovedescă cele cu care mă învinuesc acum. ¹⁴ Dar aceasta îmi mărturisesc, că eu cu adevărat slujesc Dumnezeului părinților mei după o învățătură, pe care ei o numesc ierezie, crezînd toate cele scrise în lege și în prooroci, ¹⁵ și avînd nădejde la Dumnezeu, că va învia pe cei morți, drepti și nedrepți, ceea ce și ei înseși așteaptă. ¹⁶ De aceea mă silesc eu pururea să am cugetul curat înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. ¹⁷ După mai mulți ani am venit să aduc milostenie și daruri poporului meu; ¹⁸ și cu prilejul acesta niște iudei din Asia m'au găsit în biserică, după curățire, fără popor și fără zgomot. ¹⁹ Acel iudei ar trebui să se înfațișeze înaintea ta și să mă părăscă, de au ceva asupra mea, ²⁰ sau să spuie înseși aceștia, de au găsit la mine vreo nedreptate, când am statut înaintea sinedriului, ²¹ decât doar acel singur cuvânt, pe care l-am rostit cu tărie când stăteam înaintea lor, că pentru învățătura despre învierea morților sunt judecat eu de voi.”

²² Felix, auzînd acestă și cunoscînd amărîntul ca-lea ce urmă Pavel, l-a amînat zicînd: „Voi cerceta pricina voastră, când va veni tribunul Lisie.”

²³ Și a poruncit unul sutag să se păzească Pavel, dar să nu-l strămtoareze și să nu oprească pe nici-unul din al lui, dea-l sluji sau de a veni la dînsul.

²⁴ Peste câteva zile Felix, venind cu Druzila, soția sa, care era iudaică, a chemat pe Pavel și l-a ascultat asupra credinței în Hristos Iisus. ²⁵ Dar, pecînd grăea ei despre dreptate, despre înfrînare, și despre judecata care are să fie, Felix fu cuprins de frică și răspunse: „Du-te acum și, când voi mai găsi vreme, te voi chema. ²⁶ Afară de aceasta mai nădăjduia, că l-se vor da și bani de către Pavel, ca să i se dea drumul. De aceea adesea îl chemă și vorbea cu el.

²⁷ Dar după ce s'au împlinit doi ani, în locul lui Felix a venit Porciu Festus. Și voînd Felix să facă pe placul iudeilor, a lăsat pe Pavel în închisoare.

CAP. 25.

¹ Festus, sosind în ținutul său, după trei zile s'a suît din Cezareea la Ierusalim. ² Atunci arhierul și fruntașii iudeilor i s'au înfațișat cu plîngere împotriva lui Pavel, ³ rugându-l să fie îndurător cu el, ca să-l trimită la Ierusalim; căci făcuseră planul să-l omoare pe drum. ⁴ Festus însă li-a răspuns, că Pavel este ținut în Cezareea sub pază și că și el însuși are să plece în curînd acolo. ⁵ „Deci, — zise el, — să meargă cine poate din voi, împreună cu mine și de este ceva asupra celui om, să-l învinuească.”

⁶ Festus rămînînd la el în Ierusalim nu mai mult de opt zile, s'a pogorât la Cezareea, și aduîndu-l șezînd la locul de judecată, a poruncit să fie adus

Pavel. ⁹ Venind însă Pavel, l-au impresurat iudeii, cari veniseră din Ierusalim, aducând împotriva lui învinuiri multe și grele, pe care nu le-au putut dovedi. ¹⁰ Iar Pavel apărându-se, a zis: „Eu n'am făcut nicio nelegiuire nici împotriva legii Iudaice, nici împotriva bisericii, nici împotriva Cezarului.” ¹¹ Festus însă, voind să facă plăcerea Iudeilor, răspunzînd, a zis către Pavel: „Vrei să mergi la Ierusalim, ca să te judec de aceasta acolo?” ¹² Răspuns-ă Pavel: „Eu stau acum înaintea tribunalului Cezarului, unde se cuvine să fiu judecat. Pe Iudei cu nimic nu l-am jignit, dupăcum și tu însuși știi prea bine. ¹³ Căci de sunt nedrept și am făcut ceva vrednic de moarte, nu mă dau în lături de la moarte; iar de n'am făcut nimic din toate cele cu care mă învinuesc aceștia, atunci nimenea nu mă poate da lor. Cer să fiu judecat de Cezarul.” ¹⁴ Atunci Festus, dupăce s'a sfătuit cu sfatul depelângă ei, a răspuns: „Judecata Cezarului ai cerut, la Cezarul te vei duce!”

¹⁵ Trecând însă câteva zile, au sosit la Cezareea regele Agripa și Veronica să salute pe Festus. ¹⁶ Și rămânând ei acolo mai multe zile, Festus a spus regelui de Pavel, zicînd: „Este aicea un om, lăsat de Felix legat, ¹⁷ în potrivă căruia, când am fost la Ierusalim, s'au înfățișat la mine Arhiereul și bătrânii Iudeilor, cerându-mi ca să-l osîndesc. ¹⁸ Eu însă li-am răspuns, că la Romani nu este obiceiul de a da la moarte pe vre un om, înainte ca învinutul să aibă în față pe învinuitorii săi și puțința de a se apăra de învinuire. ¹⁹ Și dupăce s'au adunat ei aicea, fără nicio zăbavă, chiar adouazi, am șezut la locul de judecată și am poruncit să se a-

ducă omul acela. ²⁰ Atunci învinuitorii impresurându-l, n'au adus nicio învinuire din care credeam eu, ²¹ ci aveau cu ei numai niște certuri despre cinstirea de Dumnezeu și despre un oarecare mort Iisus, de care Pavel adeverecă că este viu. ²² Nedumerindu-mă însă eu asupra deslegării pricinii acesteea, l-am zis de voește să meargă la Ierusalim și acolo să fie judecat de lucrurile acestea. ²³ Dar Pavel cerînd să fie lăsat la judecata Maestăței Sale, am poruncit să fie păzit până îi voi trimite la Cezarul.”

²⁴ Atunci Agripa a zis către Festus: „Aș voi și eu să aud pe omul acesta.” — „Chiar mâine,” zise Festus, — îl vei auzi.”

²⁵ Adouazi deci, venind Agripa și Veronica cu mare alai și intrînd în palatul tribunalului cu tribunii și cu cei mai de samă cetățâni, a fost adus și Pavel, din porunca lui Festus.

²⁶ Atunci Festus a zis: „Rege Agripa și voi toți barbații, cari vă aflați împreună cu noi, iată acela, împotriva căruia toată mușinea de Iudei au venit la mine și în Ierusalim și aicea strigînd că nu trebuie să mai trăeas. ²⁷ Eu însă gîsind că n'a făcut nimic vrednic de moarte și cerînd și el singur judecata Maestăței sale, am hotărât să-l trimit la dînsul. ²⁸ N'am nîlc hotărât ce aș putea să scriu împăratului; de aceea l-am adus înaintea voastră și în deosebi înaintea ta, rege Agripa, ca după cercetare, să am ce scrie. ²⁹ Căci mie mi se pare, că nu-l înțelegește a trimite pe un arestat, fără a arăta care-s învinuirile ce i se aduc.”

CAP. 26.

¹ Iar Agripa a zis cărră Pavel: „Ți se îngăduie să vorbești de tine însuși!” Atunci Pavel întinzându-și mâinile, s'a apărât *astfel*:

² „Rege Agripa, mă socot fericit, când vreau să-tăzî să mă apăr înaintea ta de toate *acelea*, cu care sunt învinuit de iudei, ³ cu atât mai mult, cu cât tu știi toate obiceiurile și părerile iudeilor. De aceea te rog să mă ascuți cu bunăvoință,

⁴ „Viața mea din tinerețe, pe care dela început mi-am petrecut-o în mijlocul poporului meu în Ierusalim, o cunosc toți iudei; ⁵ *aceștia* demult știu de mine, de vor vreă să măturlescă, că am trăit ca fariseu, după cea mai aspră învățătură din legea noastră. ⁶ Iar acum stau înaintea judecăței pentru nădejdea în făgăduința, făcută părinților noștri de Dumnezeu, ⁷ a căria împlinire nădăduesc să o vadă cele douăsprezece seminții ale noastre, slujind cu râvnă lui Dumnezeu ziua și noaptea. ⁸ Tocmai pentru această nădejde sunt învinovați de iudei, o rege Agripa. ⁹ Dar ce? Se socotea oare de voi *lucru* de necrezut, că Dumnezeu învie pe morți? ¹⁰ Adevărat, și eu credeam, că mi se cuvine să lucrez mult împotriva numelui lui Iisus Nazoreul. ¹¹ Căci am și făcut în Ierusalim; și căpătând imputenicie dela arhieriei, pe mulți sfinți i-am închis eu în temniță, și când îi ucideau, mi dădeam *la aceasta* învoirea mea; ¹² și prin toate sinagogle i-am muncit eu a-desa și-i sileam să hulească *pe Iisus*, și în ura mea nemăsurată asupra lor, i-am urmărit până și în alte cetăți.

¹³ „Pentru aceasta mergând eu și la Damasc, cu

imputenicie și însărcinare dela arhieriei, ¹⁴ pe cale, o rege, am văzut în mijlocul zilei o lumină din cer, care întrecea strălucirea soarelui și care m'a luminat pe mine și pe cei ce mergeau cu mine. ¹⁵ Atuncea noi cu toți am căzut la pământ și am auzit un glas, cari mi-a zis în limba evreească: „Saule, Saule, ce Mă prigonești? Cu greu îți este să lovești împotriva boldului.” ¹⁶ Și eu am zis: „Cine ești Doamne?” Iar El a răspuns: „Eu sunt Iisus, pe Care tu-l prigonești. ¹⁷ Dar scoală și stă pe picioarele tale; căci de aceea M'am arătat ție, ca să te pun slujitor și martor al celor ce ai văzut și al celor ce-ți voi descoperi, ¹⁸ izbăvindu-te de poporul iudeu și de păgânii, ¹⁹ la care te trimit eu *acuma*, ²⁰ ca să li deschizi ochii, spre a se întoarce dela întunec la lumină și dela stăpânirea lui satana la Dumnezeu, și prin credință în Mine să primească ertarea păcatelor și parte cu cei sfințiți.

²¹ „De aceea, o rege Agripa, nu m'am împotrivit vedeniei cerești, ²² ci am propovedit mai întâi celor din Damasc și Ierusalim și *apoi la cei din toată țara iudei și păgânilor*, ca să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu, făcând fapte vrednice de pocăință. ²³ Pentru aceasta prinzându-mă iudei în biserică, s'au încercat să mă sfășle. ²⁴ Dar primind ajutor dela Dumnezeu, stau până și ziua aceasta, mărturisind la micși la mare, nevrând nimic alta decât cele ce au spus Proorocii. ²⁵ Moisa că vor să se facă, ²⁶ și anume, că Hristos avea să pătimească și, sculându-se cel întâiu din morți, să vestească lumină poporului iudeu și păgânilor.”

²⁷ Pe când se apăra *Pavel* astfel, Festus a zis cu

glas tare: „Ești nebun, Pavel! Multa carte te duce la nebunie!”

“Ba nu, nu sunt nebun, Prea mărite Festus, — zise Pavel, — eu vorbesc cuvinte adevărate și înțelepte.

“Căci despre aceasta știu și regele, cătră care și îndrăznesc eu să gresesc, căci nu cred că l-ar fi lui tălnuit ceva din acestea; căci acestea nu s’au petrecut unde-va într’un ungher de țară.” Rege Agripa, crezi tu pe prooroci? Știu că crezi.”

“Agripa însă a zis cătră Pavel: „Prea curând vrei tu să mă faci creștin.”

“Zis-a Pavel: „Aș ruga pe Dumnezeu, ca, fie mai curând, fie mai târziu, nu numai tu, ci și toți cei ce mă ascultă astăzi să se facă astfel, căci sunt și eu, afară de aceste lanțuri.”

“Și când a zis el aceasta, regele și guvernatorul, Veronica și cei ce ședeau cu ei s’au sculat, și depărțându-se, vorbeau între ei și ziceau, că omul acesta n’a făcut nimic vrednic de moarte sau de lanțuri. “Și a zis Agripa cătră Festus „S’ar putea să se dea drumul omului acestuia, dacă el n’ar fi cerut judecata Cezarului.” După aceasta s’a și hotărât guvernatorul să trimită pe Pavel la Cezarul,

CAP. 27.

“După ce s’a hotărât să mergem în Italia, Pavel și alți câțiva arestați au fost dați în sama unul sutaș cu numele Iuliu, din cohorta împărătească. “Și suindu-ne pe o corabie din Adramit, am plecat, voind să mergem pe lângă coastele Asiei, fiind cu noi Aristarh, un macedonean din Tesalonic,

“Adona zi am sosit la Sidon, și Iuliu purtându-se omenos cu Pavel, i-a îngăduit să meargă la prietenii ca să primească ajutoare. “Plecând apoi de acolo, am mers la Cipru, din pricină că vântul era protevnic; “și trecând marea spre Cilicia și Panfilia, am sosit la Mira-Licie. “Aco-o sutașul gă-sind o corabie alexandreeană, care mergea în Italia, ne-a mutat într’însa,

“Plutind încetul multele zile și ajungând abea îndreptul Cnidului, nefiindu-ne vântul prielnic, am trecut pe sub Creta, pe lângă Salmona, “și străbătând cu greutate, am sosit la un loc, ce se numea Limanurile Bune, în apropierea căruia se află cetatea Lasea,

“De oarece trecuse destulă vreme și călătoria ajunsese acum primejliasă, pentru că acum și postul trecuse, Pavel îi sfătuea “și îi zicea: „Oamenii buni, văd că această călătorie va fi însoțită de greutate și de mari primejdii nu numai pentru încărcătură și corabie, ci și pentru viața noastră.”

“Dar sutașul se încredea mai mult în cârmaciul și în căpitanul corăbiei decât în cuvintele lui Pavel,

“Nefiind însă limanul bun pentru iernat, cei mai mulți dădeau sfat să plece corabia de acolo și, de s’ar putea, să ajungă la Finica, un liman în Creta, care e apărat de vânturile de sud-vest și de nord-vest, ca să erneze acolo. “Suflând vânt dela miază zi și socotind că au dobândit ce doreau, au plecat și au mers pe lângă Creta. “Dar nu după mult s’a stărnit contra acestuia alt vânt viforos, numit Evroclidon; “și corabia fiind apucată și neputând lupta contra vântului, ne lăsarăm în voea valurilor, “Trecând însă un ostrovag, numit Clavdi,

cu mare greu am putut prinde luntrea. ¹⁷ pe care rădicându-o, *marinarii* au început să întrebuițeze toate mijloacele, ca să lege corabia; temându-se însă să nu fie pusă pe nisip, au desfăcut pânzile și se purtă astfel *de valuri*. ¹⁸ Adonazi, fiind mai cumplit înviforați, au început a arunca încărcătura, ¹⁹ iar atrelazi cu mâinile noastre am aruncat lucrurile din corabie. ²⁰ Și fiindcă zile multe nu s'a arătat nici soare, nici stele, și furtuna ținea mereu, în cele din urmă ne perdusem orice nădejde de a ne mântui.

²¹ Și fiind că se făcuse multă postire, atunci Pavel, stând în mijlocul lor, a zis: „Oameni *buni*, trebuie să mă ascultați pe mine și să nu plecați din Creta; *astfel* ați fi înlăturat greutățile și primejdia aceasta. ²² Acum însă vă îndemn să vă încurajați, căci nici un suflet dintre voi nu va peri, ci numai corabia. ²³ Pentru că mi s'a arătat în noaptea aceasta îngerul Dumnezeului, Căruia eu îi slujesc, ²⁴ și mi-a zis: „Nu te teme, Pavele, *căci* trebuie să stai înaintea Cesarului; și iată Dumnezeu ți-a dăruit pe toți cei ce călătoresc cu tine.” ²⁵ De aceea îmbărbătați-vă, oameni *buni*, căci eu cred pe Dumnezeu, că va fi așa, cum mi s'a spus, ²⁶ și trebuie să fim aruncați în vreun ostrov oarecare.

²⁷ Și fiind noaptea a paisprezecea decând ne învâluieam în Adriatica, corăbierilor li se părură, pela miezul nopții, că se apropie de un mal, ²⁸ și aruncând măsura, au găsit douăzeci de stânjin; înalțând însă pușin și măsurând iarăși, au găsit cinsprezece stânjeni. ²⁹ Temându-se însă să nu dea peste niște locuri stâncoase, au lăsat dela cârmă patru ancore și au așteptat să se facă ziua.

³⁰ Însă fiindcă corăbierii voeau să fugă de pe corabie și începuseră chiar să lese luntrea pe apă, prefăcându-se că vor să arunce și ancorile dela gurgulii corăbiei, ³¹ Pavel a zis către sutaș și către ostași: „Dacă aceștia nu rămân pe corabie, nu veți putea scăpa.” ³² Atunci ostașii au tăiat frânghiele dela luntre și au lăsat-o să cadă.

³³ Și până să se facă ziua, Pavel a sălăuit pe toți să mănânce, zicând: „Astăzi e a paisprezecea zi de când așteptați și postiți, nemâncând nimic.” ³⁴ De aceea vă rog să mâncați, căci aceasta este spre mântuirea voastră, căci nici unul din voi nu-l va peri un fir de păr din cap.” ³⁵ Și zicând ei aceasta și luând pâine, a mulțumit lui Dumnezeu înaintea tuturor și frângând, a început a mânca. ³⁶ Atuncea s'au îmbărbătat toți și au mâncat și ei. ³⁷ Și de toți eram pe corabie două sute șaptezeci și șase de suflete. ³⁸ Și după ce ne-am mulțumit de mâncare, am ușurat corabia, aruncând grâul în mare.

³⁹ Iar dacă s'a făcut ziua, nu se zărea niciărei pământului, dar să părea că se vede un sân de mare cu țărnuț *jos*, la care se sfăteau să scoată, de se va putea, corabia. ⁴⁰ Deci, rădicând ancorile și slăbind lanțurile cârmel, au rădicat pânzele cele mici după vântisorul *ce suflă* și au pornit pe mare, ținând *calea* spre țărnuț. ⁴¹ Dând însă peste o limbă de pământ, corabia s'a împotmolit și înfrângându-se cu botul în nisip, stă nemișcată, iar partea ei din urmă se siărâmă de puterea valurilor.

⁴² Atunci ostașii s'au înțeles să ucidă pe arestați, ca nu cumva să însoate vreunul și să fugă. ⁴³ Sutașul însă, voind să scape pe Pavel, l-a oprit dela gândul acesta și a poruncit ca cei ce știu să însoate,

să se arunce cel din tăiu *în marea* și să iasă la uscat; ⁴⁶ iar ceilalți să se *mântuească* care po scănduri, care pe ce va putea găsi în corabie. Și așa au scăpat toți pe uscat.

CAP. 28.

¹ După ce s'au izbăvit, atunci cei ce erau cu Pavel au aflat, că ostrovul *acela* se numea Malta; ² iar barbarii *de acolo* ni-au arătat nu puțină bunăvoință; căci ei făcând un foc *mare*, ne-au primit pe toți, pentru că plouă și eră tare frig. ³ Pavel însă adunând mulțime de vreascuri și puindu-le pe foc, o viperă, eșind din văpae, s'a apucat de mâna lui. ⁴ Când au văzut barbarii vipera atârănând de mâna lui, au zis unul către altul: „Omul acesta cu bunăsimă e un ucigaș, care scăpând de marea, judecata lui Dumnezeu nu l'a lăsat să trăiască.” ⁵ Iară Pavel, scuturând vipera în foc, n'a suferit nicio vătămare. ⁶ Ei însă așteptau ca el să se umfle, sau să cadă deodată mort; dar așteptând ei mult și văzind că nu s'a întâmplat cu dânsul nicio nenotocire, și-au schimbat părerea și ziceau că-l Dumnezeu.

⁷ În apropiere de locul acela se aflau *agoseriile* căpeteniei ostrovului acela, anume Publiu, care ne-a primit și ne-a găzduit trei zile cu multă bunăvoință. ⁸ Și s'a întâmplat că tatăl lui Publiu zăcea de friguri și de boală de stomah; și intrând Pavel la el, s'a rugat și punându-și mâinile peste dânsul, l-a vindecat. ⁹ După ce s'a făcut aceasta, și alții din ostrov, cari aveau boale, veneau și se vindecau. ¹⁰ Și cu multă cinste ne-au cinstit, iar la plecare ne-au încărcat cu cele de trebuință.

¹¹ Iar după trei luni am plecat pe o corabie din Alexandria, care eră sub steagul Dioscurilor, și care iernase în ostrov; ¹² și sosând la Siracuză, am stat acolo trei zile. ¹³ Și plecând și de acolo, am mers la Regio; și fiindcă peste o zi a început să sufle un vânt de miază zi, adouazi am sosit la Putioli, ¹⁴ unde am găsit niște frați și am fost rugați să rămânem la ei șapte zile; și apoi am sosit la Roma. ¹⁵ Iar frații de acolo, auzind de noi, ne-au eșit înainte până la forul Apie și la Trei-Taverne. Și când l-a văzut Pavel, a mulțămît lui Dumnezeu și s'a îmbărbătat. ¹⁶ Iar dacă am venit la Roma, Sutașul a dat pe arestați comandantului oștirii; lui Pavel însă i s'a îngăduit să trăiască deosebi cu ostașul care-l păzeă.

¹⁷ Iar peste trei zile Pavel a chemat pe cei ce erau mai însemnați dintre iudei, și când aceștia au venit, li-a zis: „Fraților, fără să fac ceva împotriva poporului sau a obiceiurilor părintești, am fost dat legat la Ierusalim pe mâna romanilor. ¹⁸ Aceștia judecându-mă, au vrut să-mi dea drumul, pentru că nu aveam nicio vină *vredeică* de moarte. ¹⁹ Însă împotrivindu-se iudei, am fost nevoit să cer *judecata* Cesarului, dar nu pentruca să învinuesc cu ceva pe poporul meu. ²⁰ De aceea v'am și chemat, ca să vă văd și să grăesc cu voi, căci pentru nădejdea lui Israel sunt eu înfăgurat cu lanțurile acestea.”

²¹ Iară ei au zis către el: „Noi nici dela tine n'am primit scrisori din Iudela, și din frații ce au venit nime nu ne-a vestit de tine, nici nu ne-au spus ceva de rău. ²² Am dori însă să auzim dela tine, ce cugetii; căci avem știre, că pentru învățătura aceasta pretindenea sunt neînțelegeri.”

"Și hotărându-i o zi, au venit foarte mulți la el la gardă; și el le-a vorbit de dimineață până sara, propovăduindu-le despre Împărăția lui Dumnezeu, și aducând dovezi și mărturii despre Iisus, din legea lui Moise și din prooroci. ²⁴ Unii s'au încredințat din cuvintele lui, iar alții n'au crezut. ²⁵ Și fiind el în neînțelegere unii cu alții, au plecat, și atunci Pavel li-a spus un cuvânt: „Bine a zis Duhul Sfânt părinților noștri prin Proorocul Isaia: ²⁶ Du-te la poporul acesta și spune-l: cu auzul veți auzi, dar nu veți înțelege; și cu ochii veți privi, dar nu veți vedea, ²⁷ căci s'a îngroșat inima poporului acestuia, și cu urechile greu aude, și ochii săi și l-a închis, ca să nu vadă cu ochii, și să nu audă cu urechile, și să nu priceapă cu inima, ca să se întoarcă și să-i vindec.”

"Deci cunoscut să vă fie, că mântuirea lui Dumnezeu s'a trimis păgânilor, și ei vor și auzi.”

"Și dacă a zis ei acestea, iudeii au eșt, pricinuindu-se mult între dânsii,

"și a rămas Pavel doi ani închis pe cheltueala sa și primul pe toți cei ce veneau la el, ²⁸ propovăduind Împărăția lui Dumnezeu și învățând despre Domnul Iisus Hristos cu toată îndrăzneala și fără ~~frică~~

CELE 7 EPISTOLE

SOBORNICEȘTI

CELE 14 EPISTOLE

ALE SF. AP. PAVEL

CARTEA CĂTRĂ ROMANI
A
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, robu lui Iisus Hristos, chemat să fle apostol și ales să vestească dumnezeiasca Evanghelie, ² pe care Dumnezeu a făgăduit-o prin proorocii Săi în Sfintele Scripturi, ³ despre Fiul Său, Celce după trup s'a născut din sămânța lui David, ⁴ iar după duhul stințeniei s'a dovedit cu tărie Fiul al lui Dumnezeu, prin învierea din morți, ⁵ adecă despre Iisus Hristos, Domnul nostru, ⁶ prin care am primit harul și apostolia, ca în numele Lui să aducem la credință toate popoarele, ⁷ printre care sunteți și voi, cei chemați de Iisus Hristos; — ⁸ vă doarește vouă, tuturor celorce sunteți în Roma, iubiții lui Dumnezeu și chemați sfinți, har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

⁹ Mai întâi, mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus Hristos pentru voi toți, că credința voastră e vestită în toată lumea. ¹⁰ Căci martor îmi este Dumnezeu, Cărula îi slujesc cu duhul meu prin Evan-

ghella Fiului Său, că neconținut îmi aduc aminte de voi; ¹⁰ cerând totdeauna în rugăciunile mele, să am cândva prilej fericit ca, cu voea lui Dumnezeu, să vin la voi; ¹¹ căci doresc să vă văd, ca să vă dau vreun dar duhovnicesc pentru a vă întări, ¹² a-decă să mă mângâi la voi cu credința care e deopotrivă a voastră și a mea, ¹³ însă nu voesc să nu știți voi, fraților, că de multe ori am dorit să vin la voi, dar am fost împedecat până acum, ca să am oarecare roadă și la voi, ca și la celelalte neamuri. ¹⁴ Că sunt dator și elinilor și barbarilor, și celor înțelepți și celor neștiutori, ¹⁵ așigleria și vouă celor din Roma să vestesc Evanghelia, cât mă ajută puterile. ¹⁶ Căci eu nu mă rușinez de Evanghelia lui Hristos, pentru că ea este puterea lui Dumnezeu spre mântuirea tuturor celor care cred, mai întâi a iudeilor, și apoi a elinilor; ¹⁷ și pentru că în ea prin credință și pentru credință se descopere dreptatea dumnezeiască, precum este scris: „Dreptul prin credință va trăi” (Avac. II, 4).

¹⁸ Se arată însă din cer mânia lui Dumnezeu asupra a toată păgânătatea și nedreptatea oamenilor, cari înăbușesc dreptatea prin nedreptate; ¹⁹ pentru că ceea ce se poate și despre Dumnezeu, îi e cunoscut, căci Dumnezeu îl-a arătat. ²⁰ Căci însușirile cele nevăzute ale lui Dumnezeu: puterea Lui cea veșnică și Dumnezeirea Lui, de la facerea lumii se văd, când cugeti la cele făcute de El, în-ât ei nu se pot desvinovăți; ²¹ pentru că cunoscând pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca pe Dumnezeu, sau nu L-au mulțămît, ci au răstăcut cu cugetele lor și inima lor cea neînțelegătoare s'a întunecat; ²² Crezându-se a fi înțelepți, au înnebunit, ²³ și au schimbat slava

lui Dumnezeu celui nestricăcios cu închipuire de om stricăcios, și de păsări, și de vietăți cu câte patru picioare, și de târloare. ²⁴ De aceea și Dumnezeu i-a dat *pradă* faptelor celor necurate ale inimii lor, încât ei singuri și-au întinat trupurile, ²⁵ și s-au schimbat adevărul Dumnezeesc cu minciună, și s'au închinat și au slujit făpturei, iar nu Făcătorului, Care este binecuvântat în vecl. Amin.

²⁶ Deaceia Dumnezeu i-a dat *pradă* unor fapte rușinoase: căci femeile lor au înlocuit întrebunțarea firească a membrilor lor cu alta protivnică firii; ²⁷ deasemenea și bărbații părăsind întrebunțarea firească a femeii, s'au aprins de poftă unul asupra altuia și au făcut lucruri rușinoase bărbat cu bărbat, și așa au luat prin ei înseși răspata ce li se cuvenea pentru rătăcirea lor.

²⁸ Și după cum nu s'au îngrijit să aibă pe Dumnezeu în cuget, i-a dat și Dumnezeu în *sama* minții lor celele rătăcite, ca să facă ceea ce nu se cade; ²⁹ încât sunt plini de toată nedreptatea, de desfrânare, de vicleșug, de lăcomie, de răutate, de pizmă, de ucidere, de sfezi, de înșălătorie, de năravuri rele; ³⁰ părători, grăitori de rău, uritori de Dumnezeu, batjocoritori, făloși, mandrii, scornitori de rele, neascultători de părinți, ³¹ neînțelegători, vânzători, nelubituri, neîmpăcați, nemilostivi. ³² Aceștia cunoscând *judecata cea dreaptă* a lui Dumnezeu, că ceia fac asemenea *lucruri* sunt vrednici de moarte, nu numai că fac acestea, ci încă și laudă pe făptuitorii lor.

CAP. 2.

¹ Deaceia ordinesc al fi tu, omule, cel ce judeci *pe altul*, nu poți să te desvinovățești, căci cu *jude-*

cata cu care judeci pe altul te osândești pe sinele pentru că *de judecat* judeci pe altul, dar faci aceleași lucruri. ² Noi însă știm, că judecata lui Dumnezeu este cu adevărat asupra celorce fac asemenea lucruri. ³ Și socoți tu, omule, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu *prin aceea*, că osândești pe celce fac asemenea lucruri, când și însuși faci aceleași? ⁴ Sau nesocotești bogăția bunătății, blândetii și îndelungei răbdări a lui Dumnezeu, nepricepând, că bunătatea lui Dumnezeu te îndemnă la pocăință? ⁵ Tu însă, prin îndărătnicia ta și cu inima ta cea nepocăită, îți aduni mânia pentru zlua mîinii și a descoperirii judecății celei drepte a lui Dumnezeu, ⁶ Care va da flecăriu după faptele sale: ⁷ *adeacă* celorce, prin stăruirea în fapta bună, caută slavă și cinste și nemurirea, *le va da viață veșnică*; ⁸ iar celorce se îndărătnicesc și nu se supun adevărului, ci se dedau la nedreptate, *le va da urgie și mînie*. ⁹ Necaz și strămtorare *va fi* peste tot sufletul omenesc, care face rău, mai întâi peste iudeu, *apoi* și peste elin; ¹⁰ mîrire însă și cinste și pace *va veni* peste tot celce face bine, mai întâi peste iudeu, *apoi* și peste elin, ¹¹ căci la Dumnezeu nu este fățarnicie.

¹² Căți au păcătuit fără lege, fără lege vor și per; iar cei ce au păcătuit sub lege, după lege se vor osândi, ¹³ în ziua, când Dumnezeu, după cum a binevestit, va judecă prin Iisus Hristos *lucrurile* cele ascunse ale oamenilor. ¹⁴ Căci nu auzitorii legii sunt drepti înaintea lui Dumnezeu, ci celce împlinesc legea, *acela* se vor îndreptă. ¹⁵ Căci când păgânii, neavând lege, din fire fac cele cerute de lege, *adeacă* ei neavând lege, stoguri își sunt lege, ¹⁶ *prin*

aceasta ei arată că fapta cerută de lege e scrisă în inima lor, de care *lucru* mărturisește și conștiința lor și cugetul lor când învinovățindu-se, când desvînovățindu-se unele pe altele.

¹⁷ Iată tu te numești iudeu, te împăciuești cu legea și te lauzi cu Dumnezeu; ¹⁸ și tot voia Lui și înțelegi mai bine se deosebesc *lucrurile*, învățând din lege; ¹⁹ te socoți pe sineși povățuitor al orbilor, lumină pentru cei din întunec, ²⁰ povățuitorul celor neștiutori, învățătorul pruncilor, având în lege dreptarul științei și al adevărului: ²¹ Pentru ce dară tu, celce înveți pe altul, nu te înveți pe tine însuși, ²² Propoveduești să nu se fure, *dar furi*; zici: să nu faci desfrânare, *dard* faci desfrânare; te îngreșezi de idoli, *dar furi* cele sfinte; ²³ te lauzi cu legea, *dar necinstești* pe Dumnezeu prin călcarea legii; ²⁴ căci din pricina voastră se hulește numele lui Dumnezeu printre neamuri, cum este scris (Isaia, L, II, 5, Izech. XXXVI, 20).

²⁵ Tăerea împrejur este folositoare, dacă împlinești legea; iar dacă tu calci legea, atunci tăerea împrejur a ta se face netăere împrejur. ²⁶ Așa dară, dacă cel netăeat împrejur păzește hotărârile legii, atunci netăerea împrejur a lui nu i se socoate oare drept tăerea împrejur? ²⁷ Și netăeatul împrejur cel din fire, care păzește legea, nu te osândește oare pe tine, care ești tăeat împrejur și al Scriptura, dar calci legea? ²⁸ Căci iudeu nu-i acela, care are înfățișare *de iudeu*; și tăere împrejur nu-i aceea de dinafară, de pe trup; ²⁹ ci acela-i iudeu, care și pe dinăuntru *e iudeu*; și tăiere împrejur e aceea, care e în inimă și e după duhul, iar nu numai după litera legii. *Un astfel de iudeu* e de laudă, nu la oameni, ci la Dumnezeu,

CAP. 3.

¹ Daci prin ce e mai bun ludeul, sau la ce folosește tăderea împrejur ? ² Prin multe și în toate privințele, dar mai ales *prin aceea*, că lor li e încredințat cuvântul lui Dumnezeu. ³ Căci ce *poate însemna*, dacă unii au fost necredincioși ? Necredincioșia lor nimiceste ea oare credincioșia lui Dumnezeu ? ⁴ Nicidecum. Dumnezeu e credincios, iar oameni toți sunt mincinoși, după cum este scris : „Tu ești drept în cuvintele Tale și la judecata Ta vei birui (Ps. 50. 6).“

⁵ Dacă însă nedreptatea noastră arată dreptatea dumnezeiască, atunci ce să zicem ? Omenește vorbim. Când Dumnezeu își arată mânia, nu e oare nedrept ? ⁶ Nicidecum. Căci almintrelea cum ar judeca Dumnezeu lumea ? ⁷ Căci dacă credincioșia lui Dumnezeu se înalță prin necredința mea până la slava lui Dumnezeu, atunci la ce să mă judece El ca pe un păcătos ? ⁸ Și *n'ar trebui oare* să facem răul, ca să lăsăm binele, cum ne și clevețesc unii și cum zic că am învățat ? Nicidecum, ci osândirea unora ca aceștia e dreaptă.

⁹ Așa dară, ce urmează ? Suntem noi oare mai buni ? Nicidecum. Căci am dovedit, că *atât* ludeii, cât și elinii sunt toți sub păcat, ¹⁰ precum este scris : „Nu este drept niciunul, ¹¹ nu este cine să înțeleagă, nu este cine să caute pe Dumnezeu ; ¹² toți s'au abătut, împreună s'au făcut netrebniți ; nu este celce face bine, nu este nici unul. (Ps. XIII, 1-3).“ ¹³ Gâtleejul lor e mormânt deschis, cu limbile lor înșelată ; venin de aspidă e pe buzele lor. (Ps. V, 10 ; CXXXIX, 3). ¹⁴ Gura lor e plină de clevețire amară (Ps. IX, 28). ¹⁵ Picloarele lor sunt grabnice la vâr-

sare de sânge, ¹⁶ și în calea lor e pustire și prăpăd. ¹⁷ Calea păcii ei n'o cunosc ; (Pilde, I, 16, Isala II^a, 7-8). ¹⁸ și în ochii lor nu-î trica lui Dumnezeu. (Is. XXXV, 2).

¹⁹ Noi știm însă, că *toate* câte poruncește legea, le poruncește celorce sunt sub lege, ca toată gura să fie închisă și toată lumea să fie vinovată înaintea lui Dumnezeu. ²⁰ Căci prin faptele legii nici un om nu se va îndreptă înaintea Lui, căci prin lege se cunoaște păcatul.

²¹ Acum însă, afară de lege, s'a arătat dreptatea dumnezeiască, cea mărturisită de lege și de prooroci ; ²² dreptatea Dumnezească însă *s'a arătat* prin credința în Iisus Hristos în toți și peste toți celorce cred, căc nu este deosebire, ²³ pentrucă toți au greșit și s'au lipsit de slava lui Dumnezeu, ²⁴ și toți în dar primesc îndreptarea prin răscumpărarea cea prin Hristos Isus, ²⁵ pe Care Dumnezeu L-a rânduit să fie jertfă de curățire prin credința în sângele Lui, ca să se vadă că dreapta sa *nu este știrbită* prin ertarea *fără pedeapsă* a păcatelor făcute înainte ²⁶ în vremea îndelungei răbdări a lui Dumnezeu, ca să se vadă, *zic*, dreptatea Sa în vremea de acum și că El este drept și îndreptează pe celce cred în Iisus.

²⁷ Deci, unde-l aceea, cu ce ne-am *putea* lăuda ? S'a înlăturat. Prin ce lege ? Oare prin cea a faptelor ? Nu, ci prin legea credinței. ²⁸ Căci noi socotim, că omul se îndreptează prin credință, fără faptele legii. ²⁹ Au doară Dumnezeu este numai al iudeilor, și nu și al păgânilor ? Fară îndoială, și al păgânilor ; ³⁰ pentrucă este numai un singur Dumnezeu, care îndreptează pe cei tăceți împrejur din credință, și pe cei notăți împrejur prin credință.

"Deci, prin credință desființăm noi oare legea ? Niciddecum ; ci întărim legea.

CAP. 4.

¹ Întrebăm dară : Avraam, părintele nostru, ce a dobândit după trup ? ² Dacă Avraam s'a îndreptat prin fapte, i se cuvine laudă, dar nu înaintea lui Dumnezeu. ³ Căci ce zice Scriptura ? A crezut Avraam pe Dumnezeu, și aceasta i s'a socotit îndreptare. (Fac, XV, 14). ⁴ Celălce lucrează, plata nu-l se socoate ca o mîlă, ci ca un drept. ⁵ Iar celui ce nu lucrează, dar crede în Celce îndreptează pe necredincios, credința lui i se socoate ca o îndreptare. ⁶ Așa și David numește fericit pe omul, căruia Dumnezeu îi socotește dreptatea fără fapte. ⁷ „Ferice, zice el, de cel cărora îi s'au iertat fărădelegile, și cărora îi s'au acoperit păcatele. ⁸ Ferice de omul, căruia Dumnezeu nu-l va socoti păcatul. (Ps, 31 1-2). ⁹ Fericirea aceasta privește oare numai pe cei ce au tăerea împrejur, sau și pe cei din nețăderea împrejur ? Noi zicem că lui Avraam credința i s'a socotit dreptate. ¹⁰ Dar când i s'a socotit : după tăerea împrejur, sau înainte de tăerea împrejur ? Nu după tăerea împrejur, ci înainte de tăerea împrejur. ¹¹ Și semnul tăerei împrejur l-a primit el, ca o pecete a îndreptării prin credință, ce o avea când nu era tăcut împrejur, așa că el a ajuns să fie tată tuturor credincioșilor înainte de tăerea împrejur, ca să îi se socotească și acestora dreptatea ; ¹² și tatăl celor tăei împrejur, dar nu numai al celorce au primit tăerea împrejur, ci și al celorce umblă pe urmele credinței părintelui nostru Avraam, pe care o avea acesta înainte de tăerea împrejur.

¹³ În adevăr, nu prin lege s'a dăruit lui Avraam și seminției lui făgăduința, că va moșteni lumea, ci prin dreptatea dobândită prin credință. ¹⁴ Dacă celce se sprijinesc pe lege sunt moștenitorii, atunci credința e zădarnică și făgăduința desființată ; ¹⁵ căci legea naște mînie, pentru că unde nu este lege, acolo nu este nici călcare de lege. ¹⁶ Așa dară, moștenitorii sunt din credință, ca să fie și din har și ca făgăduința să fie statornică pentru celce nu numai după lege, ci și după credință sunt urmașii lui Avraam, care este tatăl nostru al tuturor. ¹⁷ Înaintea lui Dumnezeu, pe Care L-a crezut și Care învie morții și chiamă celece nu sunt, ca și cum ar fi, după cum este scris : „Eu te-am pus tată a multor popoară”. ¹⁸ Avraam a crezut cu nădejde în ceea ce era peste nădejde, și prin aceasta s'a făcut tată a multor popoară, precum i se zisese : „Așa de mulți vor fi urmașii tăi”. ¹⁹ El nu se uită că, fiind aproape de o sută de ani, trupul lui era acum istovit și pîntecele Sarrei mort, ci eră tare în credință ; ²⁰ încrederea lui în făgăduința dumnezească n'a fost sdruncinată de necredință, ci a rămas tare în credință, dând slavă lui Dumnezeu ²¹ și fiind deplin încredințat, că Dumnezeu, Care a dat făgăduința, poate să o și împlinească. ²² De aceea i s'a și socotit lui aceasta dreptate.

²³ Dar nu numai pentru el s'a scris, că i s'a socotit dreptate, ²⁴ ci și pentru noi : ni se va socoti și nouă, celorce credem în Acela, Care a înviat din morți pe Iisus Hristos, Domnul nostru, ²⁵ Celce a fost vîndut pentru greșalele noastre și a înviat pentru îndreptarea noastră.

CAP. 5.

¹ Deci, îndreptându-ne prin credință, avem pace cu Dumnezeu, prin Domnul nostru Iisus Hristos, ² prin credința în Care am și dobândit noi intrare la harul acesta, în care stăm și ne lăudăm cu nădejdea în slava lui Dumnezeu, ³ și nu numai cu aceasta, ci și cu necazurile ne lăudăm, ⁴ știind că necazul naște răbdare, iar răbdarea naște încercare, iar încercarea naște nădejde, ⁵ iar nădejdea nu rușinează, pentru că iubirea dumnezească s'a revărsat în inimile voastre de Duhul Sfânt, Care ni s'a dat. ⁶ Pentru că Hristos, în vremea când eram noi neputincioși, a murit pentru cei necredincioși, ⁷ Deși chiar pentru un drept te miră de va muri cineva; abea, poate, pentru un binefăcător se va hotări cineva să moară. ⁸ Dumnezeu însă și-a dovedit dragostea Sa către noi prin aceea, că Hristos a murit pentru noi, când eram încă păcătoși.

⁹ De aceea, cu atât mai vădit acum, când suntem îndreptați prin sângele Lui Hristos, ne vom mântui printr'insul de mânia lui Dumnezeu. ¹⁰ Căci dacă vrăjmași fiind, ne-am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său, apoi cu atât mai mult după ce ne-am împăcat, ne vom mântui prin viața Lui; ¹¹ ba nu numai atât, ci ne și lăudăm cu Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos, prin mijlocirea Cărui am dobândit acum împăcarea.

¹² De aceea, precum printr'un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea, așa și moartea a trecut la toți oamenii, *pentru că* în acela greșise toți. ¹³ Deci, păcatul și înainte de lege eră în lume; dar când nu este lege, păcatul nu se socotește; ¹⁴ ci

Moartea a domnit în lume dela Adam până la Moisés și peste cei ce nu greșise în felul vinovăției lui Adam, care este chipul Celuice avea să vie. ¹⁵ Darul însă nu-l așa, cum e greșala. Căci dacă prin greșala unuia au murit mulți, cu atât mai vădit harul lui Dumnezeu și darul prin harul unui singur om, Iisus Hristos, va prinosi pentru mulți. ¹⁶ Și darul nu este ca judecata pentru unul ce a greșit; căci judecata ce urmează după o greșală aduce osândire, iar darul ce vine după multe greșale, aduce ertare. ¹⁷ Căci dacă prin greșala unuia moartea a domnit prin unul, cu atât mai vădit cei prinesc din belșug har și dar de dreptate vor domni în viață prin unul Iisus Hristos.

¹⁸ Așa dară, precum prin greșala unuia au fost osândiți toți oamenii, așa și prin îndreptarea unuia s'a dat tuturor oamenilor dreptul la viață. ¹⁹ Căci după cum prin neascultarea unuia om s'au făcut mulți păcătoși, așa și prin ascultarea unuia mulți s'au făcut drepți. ²⁰ Legea însă a venit mai pe urmă și a sporit păcatul, iar unde a sporit păatul, a încreștat și răsosi și harul; ²¹ pentru că după cum păcatul a domnit spre moarte, așa și harul și-a întinsat domnia prin sfințenie spre viața veșnică prin Iisus Hristos, Domnul nostru.

CAP. 6.

¹ Deci, ce să zicem? Să rămânem oare în păcat, ca să prisosească harul? ² Nicidecum. Pentru că noi, cei ce am murit față de păcat cum vom mai trăi în el? ³ Nu știți oare, că cei ce ne-am botezat în Hristos Iisus, în moartea Lui ne-am botezat? ⁴ Deci

prin botezare, în moarte ne-am îngropat împreună cu El, ca după cum Hristos a înviat din morți prin slava Tatălui, așa și noi să ducem o viață nouă. ¹⁰ Căci dacă ne-am făcut una cu El prin asemănarea morții Lui, atunci trebuie să fim una și prin o înviere asemenea ei a Lui, ¹¹ știind, că omul nostru cel vechi este răstignit împreună cu El, ca să se desființeze corpul cel păcătos, ca să nu mai fim robi păcatului, ¹² pentru că celce a murit, a scăpat de păcat. ¹³ Dacă însă noi am murit cu Hristos, credem că vom și viețui împreună cu El, ¹⁴ știind, că Hristos, Care a înviat din morți, nu va mai muri, pentru că moartea nu-L mai stăpânește. ¹⁵ Căci El moartea ce a suferit-o, a suferit-o pentru păcat și odată pentru totdeauna; iar viața ce o trăește acum, o trăește pentru Dumnezeu. ¹⁶ Așa și voi socotiți-vă că sunteți morți pentru păcat, dar vii pentru Dumnezeu prin Hristos Iisus, Domnul nostru.

¹⁷ Deci, să nu mai domnească păcatul în corpul vostru cel muritor, ca să vă mai supuneți poftelor lui, ¹⁸ nici să nu mai faceți membrele voastre unele ale nedreptății păcatului, ci vă înfrânați înaintea lui Dumnezeu, ca niște înviați din morți, și membrele voastre să le înfrânați lui Dumnezeu ca unele ale cuvioșiei. ¹⁹ Păcatul să nu mai domnească preste voi, căci nu mai sunteți sub lege, ci sub har.

²⁰ Ce să facem dar? Să păcătuim, oare, pentru că nu mai suntem sub lege, ci sub har? Nicidecum. ²¹ Nu știți voi oare, că cui vă dați la ascultare ca robi, al acelui robi ascultător și sunteți? ²² Adecă sunteți ori robi păcatului spre moarte, ori robi al ascultării spre sfințenie. ²³ Dar slavă lui Dumnezeu, că ați fost robi păcatului, dar acum din inimă v-ați făcut ascul-

tătorilor felului de învățătură, la care v-ați dat. ²⁴ Și izbăvindu-vă de păcat, v-ați făcut robi sfințeniei. ²⁵ Omeneste vorbesc pentru neputința firii voastre: după cum altădată vă dadeți membrele voastre în robia necurăției și a fărădelegii, ca să faceți fărădelege, așa acum hărăziți membrele voastre să robească sfințeniei, ca să faceți fapte de sfințenie. ²⁶ Căci când erați robi păcatului, atunci erați slobozi de sfințenie. ²⁷ Și ce roade aveți voi atunci? ²⁸ Așa roade, încât acum vă rusinați de ele, pentru că sfârșitul lor e moartea. ²⁹ Iar acum, când v-ați izbăvit de păcat și v-ați făcut robi lui Dumnezeu, aveți ca roadă sfințenia, iar sfârșitul e viața veșnică. ³⁰ Căci plata pentru păcat e moartea, iar darul lui Dumnezeu e viață veșnică prin Hristos Iisus, Domnul nostru.

CAP. 7.

¹ Fraților, nu știți voi oare, — căci doar vorbesc celorce știu legea, — că legea are putere asupra omului numai câtă vreme el trăește? ² Femea mărită e legată prin lege de bărbatul său cât acesta trăește; iar dacă moare bărbatul, ea iesă de sub legea căsătoriei. ³ De aceea dacă, trăind bărbatul, se mărită cu alt bărbat, ea se numește preadesfrănată; iar dacă moare bărbatul, este liberă după lege, și dacă se mărită cu alt bărbat, nu mai e preadesfrănată. ⁴ Așa și voi, fraților, ați murit pentru lege prin corpul lui Hristos, ca să fiți al altui bărbat și anume al Celui ce a înviat din morți, spre a aduce roadă lui Dumnezeu. ⁵ Căci când noi eram în trup, atunci patimile păcătoase, cele arătate de

lege, lucrau în membrele noastre, ca să aducă roadă morții; ⁸ acum însă, când am murit pentru legea, de care eram legați, ne-am liberat de ea, ca să slujim lui Dumnezeu într'un duh nou, iar nu după litera cea veche.

⁹ Deci ce să zicem? Să zicem oare că păcatul e dela lege? Nu, ci că păcatul nu l-am cunoscut, decât prin lege; și nici pofta n'aș fi cunoscut-o, de n'ar fi zis legea: „Să nu poftesti“ (Eșire, XX. 16—17). ¹⁰ Păcatul însă luând prilej dela poruncă, a născut în mine tot felul de poftă; căci fără lege păcatul e mort. ¹¹ Eu am trăit cândva fără lege; dar când a venit porunca, atunci păcatul a înviat, iar eu am murit; ¹² și așa porunca cea dată pentru viață, mi-a slujit spre moarte, ¹³ pentru că păcatul luând prilej dela poruncă, m'a amăgit și m'a omorât prin ea. ¹⁴ De aceea legea este sfântă, și porunca este sfântă și dreaptă și bună. ¹⁵ Atunci, *poate* că ceea ce era bun, a fost omorător pentru mine? Nu, decu n-ai că păcatul, ca să se arate că-l păcat, prin ajutorul unui lucru bun îmi aduce moarte, așa că păcatul se face mult mai greu prin ajutorul porucii.

¹⁶ Căci știu că legea este duhovnicească, iară eu sunt trupesc, vândut păcatului, ¹⁷ căci nu pricep ce fac, pentru că nu fac ceea ce vreau, ci ceea ce urăsc, aceea fac. ¹⁸ Dacă însă fac ceea ce nu voesc, atunci recunosc că legea este bună, ¹⁹ și deci nu eu fac a ceea, ci păcatul care locuiește în mine. ²⁰ Căci știu, că nu locuiesc în mine, adevărat în trupul meu, ceea ce-i bun, căci voi ține de-a face binele o am, iar puțința de a-l face n-o găsesc. ²¹ Pentru că nu fac binele, pe care-l voesc, ci răul, pe care nu-l voesc,

pe acela îl fac. ²² Și dacă ceea ce nu voesc aceea fac, atunci nu fac eu aceea, ci păcatul care locuiește în mine. ²³ Deci eu găsesc în mine legea, că atunci când vreau să fac binele, se lipește de mine răul; ²⁴ căci, după omul cel dinăuntru, găsesc plăcere în legea lui Dumnezeu, ²⁵ iar în membrele mele văd o altă lege, care se războiește împotriva legii minții mele și care mă face rob legii păcatului, care este în membrele mele. ²⁶ Ticălos om sunt eu! Cine mă va izbăvi din acest trup al morții? ²⁷ Mulțămesc însă Dumnezeului meu prin Iisus Hristos, Domnul nostru!

Așa dară eu cu mintea mea slujesc legii lui Dumnezeu, iar cu trupul legii păcatului.

CAP. 8.

¹ Drept aceea, nu-l acum nici-o osândă pentru celce în Hristos Iisus urmează nu trupului, ci duhului, ² pentru că legea dubului vieții celei în Hristos Iisus m'a liberat de sub legea păcatului și a morții. ³ De oarece legea, slăbită prin trup, era neputincioasă, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său într'un trup asemenea trupului omului păcătos, ca *ferit* pentru păcat, și a osândit păcatul în trup, ⁴ ca dreptatea legii să se plinească în noi, celce urmăim nu trupului, ci duhului. ⁵ Căci celce urmează trupului, la cele trupești se gândește, iar celce urmează duhului, se gândește la cele duhovnicești. ⁶ Cugetările trupești sunt moarte, iar cugetările duhovnicești sunt viață și pace; ⁷ pentru că cugetările trupești sunt dușmănie împotriva lui Dumnezeu, că nu se supun legii dumnezeiești, și nici nu pot să se su-

pană. "De aceea celce urmează trupului nu pot să placă lui Dumnezeu.

"Voi însă nu urmați trupului, ci duhului, dacă duhul lui Dumnezeu locuiește în voi. Iar dacă cineva n'are duhul lui Hristos, acela nu-l al Lui. "Dacă însă Hristos este în voi, atunci trupul vi e mort pentru păcat, iar duhul e viu pentru sfîntenie. "Dacă însă Duhul Celui ce a înviat din morți pe Iisus locuiește în voi, atunci Hristos, celce a înviat din morți, va învia și trupurile voastre cele muritoare prin Duhul Său, Celce locuiește în voi.

"Așa dar, fraților, noi nu suntem datornicii trupului, ca să ne călăuzim în viață de trup. "căci dacă vă călăuziți în viață de trup, aveți să muriți. Iar dacă omorâți prin duh lucrurile cele trupești, veți trăi; "Căci cați se căăuzesc de Duhul lui Dumnezeu, lii lui Dumnezeu sunt. "Pentru că n'ați primit duhul robiei, ca iarăși să trăiți în frică, ci ați primit Duhul înfierii, prin care strigăm: Avvâ, *adeed* Tată! "Insuși acest Duh mărturisește cu duhul nostru, că noi suntem copii lui Dumnezeu. "Iar dacă suntem copii lui Dumnezeu, atunci suntem și moștenitori ai Lui, părtași cu Hristos; numai de vom pătimi cu Dănsul, ca să ne și proslăvim cu Dănsul.

"Eu socotesc, că suferințele vremelnice de acum nu prețuiesc nimica față de acea slavă, care are a se descoperi pentru noi. "Căci făptura cu o vie dorință așteaptă descoperirea *acestei slave* a fiilor lui Dumnezeu; "pentru că făptura s'a supus dășărtăciunii nu de voea sa, ci după voea celui ce a supus-o, "cu nădejdea, că și înseși această făptură va fi izbăvită din robia stricăciunii, ca să guste din liber-

tatea cea slăvită a copiilor lui Dumnezeu. "Căci știu, că toată făptura suspină împreună și suferă până acum; "și nu numai ea, ci și noi înșine, cari avem pârğa Duhului, și noi suspinăm în sine, așteptând înfierea, răscumpărarea trupului nostru. "Căci prin nădejdea *aceasta* ne-am mântuit. Iar nădejdea când se vede nu mai este nădejde; căci *aceea* vede cineva, la ce ar mai nădăjdui? "Iar de nădăjdulm ceeace nu vedem, atunci așteptăm cu răbdare.

"Deasemenea și Duhul ne întărește în neputințele noastre, căci noi nu știm pentru ce să ne rugăm cum trebuie, dar Duhul însuși mijlocește pentru noi prin suspine negrăite. "Iar Celce cercă inimile știe ce cuget are Duhul, pentru că El mijlocește pentru știți după voea lui Dumnezeu.

"Știm însă, că celorce iubesc pe Dumnezeu și sunt chemați după voea Lui, toate le sunt spre bine; "căci pe care l-a cunoscut El mai înainte, mai înainte l-a și hotărât să fie asemenea chipului Fiului Său, ca Acesta să fie întâlul născut între mulți frați. "Și pe cari l-a hotărât El mai înainte, pe aceia l-a și chemat, și pe care l-a chemat, pe aceia l-a și îndreptat; și pe care l-a îndreptat, pe aceia l-a și proslăvit.

"Deci, ce să zicem în fața acestora? Dacă Dumnezeu e pentru noi, cine ne poate fi împotrivă? "Acela, Care n'a cruțat pe Fiul Său, ci l-a dat pentru noi toți, cum nu ne va dăruî împreună cu El și toate *celelalte*? "Cine va învinui pe aleșii lui Dumnezeu, când Dumnezeu îi îndreptează? "Cine îi osândește, când Hristos Iisus a murit, dar a și înviat, și când El e de a dreapna lui Dum-

nezeu, și mijlocește pentru noi? " Cine ne va despărți de dragostea lui Hristos? Au necazul, sau strămtorarea, sau prigonirea, sau foamea, sau golăteala, sau primejdia, sau sabia? " Precum este scris: „Pentru tine ne ucid în toată ziua, și ne socot ca niște oi, rânduite spre junghere. " Dar toate acestea le biruim cu puterea Celui ce ne-a iubit. " Căci sunt încredințat, că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici începătorii, nici puterile, nici cele de față, nici cele viitoare, " nici înălțimea, nici adâncimea, nici altă făptură oarecare nu poate să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu cea în Hristos Iisus, Domnul nostru.

CAP. 9.

¹ Adevărul spun în Hristos și nu mint și conștiința mea îmi este martură în Duhul Sfânt, ² că am o mare întristare și o necontenită durere de inimă, ³ încât aș voi să flu cu insumi lepădat de la Hristos pentru frații mei, pentru rudele mele după trup, ⁴ adecă pentru israeliți, a căroră este învierea și slava și legămintele și cultul și făgăduințele: ⁵ ai căroră sunt și părinții și din cari e, după trup, și Hristos, Celce este peste toate, Dumnezeu binecuvântat în veci. Amin.

⁶ Dar aceasta nu înseamnă, că cuvântul lui Dumnezeu a căzut: căci nu toți cei din Izrael sunt israeliți, ⁷ și nici toți cei din semanța lui Avraam sunt fiii lui Avraam; ci s'a zis: „Cel din Isaac se vor numi fiii tăi." (Fac. XXI, 12). ⁸ Adecă, nu fiii trupului sunt fiii lui Dumnezeu, ci fiii făgăduinței se vor pocoti ca fil. ⁹ Iar cuvântul făgăduinței e acesta;

¹⁰ La anu pe vremea asta voi veni și Sarra va avea un flu" (Fac. XVIII, 10). ¹¹ Și nu numai atâtă, ci tot apa s'a întâmplat și cu Rebelca, când ea a zămislit deodată doi fil din Isaac, tatăl nostru; ¹² căci când ei încă nu se născuseră și nu făcuseră încă nimic bun sau rău, ca voința lui Dumnezeu în alegere să nu atârne de fapte, ci numai de Celce făcea chemarea, ¹³ i s'a zis ei: „Cel mai mare va fi rob celui mai tânăr" (Fac. XXV, 23), ¹⁴ precum și este scris: „Pe Iacov l-am iubit, iar pe Isav l-am urât" (Malah. I, 2-3).

¹⁵ Deci, ce să zicem? Nu e oare nedreptate la Dumnezeu? Nicidecum. ¹⁶ Căci zice către Moisă: „De cine-Mi va fi milă, pe acela-l voi milui; și de cine voi vrea să mă îndur, Mă voi îndura (Egire, XXXIII, 19). ¹⁷ Așa dară miluirea nu atarnă de celce dorește, nici de celce se nevoește să o aibă, ci de Dumnezeu celce miluește. ¹⁸ Căci în Scriptură Dumnezeu zice lui Faraon: „De aceea te-am și rădicat, ca să arăt asupra ta puterea Mea, și ca să se propoveduească numele Meu peste tot pământul" (Egire, IX, 16). ¹⁹ Deci, Dumnezeu pe cine voește, îl miluește, și pe cine voește, îl impetrește.

²⁰ Dar îmi vei zice: „Atunci pentru ce mai osândește? Căci cine se poate împotrivi voinței Lui?" ²¹ Dar tu, omule, cine ești, de cel socoteală lui Dumnezeu? Poate oare vasul să zică celui ce l-a făcut: „Pentru ce m'ai făcut așa?" ²² Oiarul nu e oare stăpân pe lut, ca din aceeași frământătură să facă un vas pentru o întrebuințare mai de cinste și altul pentru alta mai josnică? ²³ ce ai de zis, dacă Dumnezeu, voind să-și arate mânia și să-și descopere puterea Sa, cu mare și îndelungată răb-

dare a cruțat vasele mâinei, făcute pentru peire
 "și în același timp și-a arătat bogăția slavei Sale
 asupra vaselor îndurării, pe care le-a pregătit pentru
 slavă, "adevărat asupra noastră, pe care El ne-a che-
 mat nu numai dintre iudei, ci și dintre păgâni,
 "precum zice El la Osie: „Voi numi poporul Meu
 nu pe poporul Meu, și iubită nu pe cea iubită”
 (Osie, II, 23), "precum și în locul acela, unde El
 se spune: „Voi nu sunteți poporul Meu, ci acela
 pe care voi chema fiul Dumnezeului celui Viu? (Osie, I, 10).
 "Iară Isaia glăsuiește despre Israel: „Deși fiili lui
 Israel vor fi mulți, ca nisipul mării, numai o rămă-
 șită să va mântui; "căci Domnul va împlini pe
 pământ curând și deplin ceea ce a hotărât (Isaia X.
 22-23). "Și cum a mai proorocit Isaia, zicând:
 „Dacă Domnul puterilor nu ni-ar fi cruțat sămânța,
 am fi ajuns ca Sodoma și am fi fost asemenea Go-
 morei” (Is. I, 1).

"Dar ce să zicem? Păgânii, cari n'au căutat dre-
 ptatea, au căpătat dreptatea, dar dreptatea cea din
 credință; "Iar Israel, care a căutat legea dreptății,
 n'a ajuns la legea dreptății. "Pentruce? Pentru că
 au căutat-o nu în credință, ci în faptele legii; pentrucă
 s'au poticnit de piatra poticnirii, "după cum este
 scris: „Iată, pun în Sion o piatră de poticnire, o
 piatră de sminteală, și celce va crede în ea, nu va
 fi ruginat.” (XXVIII, 16; VIII, 14).

CAP. 10.

"Fraților, dorința inimii mele și rugămintea mea
 către Dumnezeu este, ca Israel să se mântuească.
 "Căci le mărturisesc, că ei au răvnă pentru Dum-

nezeu, dar nu cu pricepere. "Căci ei, nepricepând
 dreptatea din neamul acesta și știindu-se să-și întemeieze
 dreptatea lor, nu s'au supus dreptății dumnezeiești,
 "pentrucă înținta legii este Hristos spre îndreptarea
 tuturor celorce vor crede.

"În adevăr, Moisa scrie despre dreptatea, care
 izvorăște din lege: că omul, care va împlini porun-
 cile Mele, va trăi prin ele” (Levit. XVIII, 5). "Iar
 despre dreptatea, care izvorăște din credință, grăiește
 așa: „Să nu zici în inima ta: cine se va sui în cer
 adevărat, să poartare pe Hristos? "Sau cine se va
 pogori în adânc adevărat să rălice pe Hristos din morți?
 (Deut. XXX, 13). "Dar ce zice Scriptura? — „Aproa-
 pe este de tine cuvântul, în gura ta și în inima ta,”
 (Deut. XXX, 14), adevărat cuvântul credinței, pe care-i
 propoveduim. "Căci dacă vei mărturisi cu gura ta
 pe Iisus ca Domn și cu inima ta vei crede că Dum-
 nezeu L-a înviat din morți, te vei mântui, "pentru
 că cu inima se crede spre a ajunge la mântuire, "căci
 zice Scriptura: „Tot celce crede în El, nu va fi ru-
 șinat.” (I. XXVI, 1, 16). "Aicea nu se face deosibire
 între iudeu și elin, pentrucă toți au Domn bogat
 pentru toți celce-L călmă. "Și tot celce chemă
 numele Domnului, se va mântui.

"Dar cum vor chemă pe Acela, în Care nu cred?
 Și cum vor crede în Acela, de Care n'au auzit?
 Și cum vor auzi, de nu li se va propovedui? "Și
 cum vor propovedui, de nu vor fi trimiși, precum
 este scris: „Cel de fînoase sunt picioarele celorce
 propoveduesc pacea, ale celorce vesteac cele bune
 (Is. XLII, 7)”. "Dar nu s'au supus toți Evangheliei,
 căci Isaia zice: „Doarme, cine a crezut cele au-
 zite dela noi? (Is. LIII, 1)

"Deci, credința izvorăște din auzire; iar auzirea din cuvântul lui Dumnezeu. ¹⁸ Dar întreb: oare ei n'au auzit? Din potrivă: în tot pământul a străbătut glasul lor și cuvintele lor au ajuns până la marginile lumii (Ps. XVIII, 5). ¹⁹ Dar *iarăși* întreb: Oare Israel n'a știut de aceasta? *Ba da*, Căci cel dintâiu Moise zice: „Vol stărni răvnire în voi printru'un care nu-l popor, și vă voi întări'a printru'un popor nepriceput" (Deutor. XXXII, 21). ²⁰ Iar Ișaiă îndrăznește și zice: „Pe Mine M'au găsit celce nu M'au căutat, și M'am descoperit celorce nu întrebau de Mine" (Is. LXV, 1). ²¹ Iar de Israel zice: „Toată ziua am întins mâinile Mele spre poporul cel neascultător și îndărătnic" (Is. LXV, 2).

CAP. 11.

"Așa dar întreb: nu cumva a lepădat Dumnezeu pe poporul Său? Nicidecum. Căci și eu sunt israelit, din sămânța lui Avram, din tribul lui Benjamin. Dumnezeu n'a lepădat pe poporul Său, pe care de mai înainte l-a știut. Sau nu știți ce zice Scriptura în istorisirea despre Ilie? *Iată cum se jăluiește acesta împotriva lui Israel, când zice: „Doamne, pe prorocii Tăi l-au ucis, jertfeluicele Tale le-au stricat, și am rămas numai eu singur, și caută și sufletul meu" (III Regi, XIX, 14). „Dar ce-l zice oare dumnezeescul răspuns? „Mi-am păstrat șapte mii de oameni, cari nu și-au plecat genunchile înaintea lui Baal" (III Regi, XIX, 18). „Tot așa și în vremea de acum, după al-gerea harului, s'a păstrat o rămășiță. „Și dacă alegerea aceasta este făcută după har, atunci nu-l după fapte; almintrelea fapta n'ar mai fi faptă.*

"Deci, ce să zicem? Israel n'a dobândit ceea ce a căutat; cei aleși însă au dobândit, iar ceilalți s'au îndărătnicit, precum este scris: „Dumnezeu li-a dat duhul dormitărei, ochi cu cari nu văd și urechi cu care nu aud chiar până în ziua de astăzi" (Is. XXIX, 10; Dent, XXIX, 4). „Și David zice: „Să se prefacă masa lor în cursă, în mreji și în laț, ca răsplătă pentru ei; „să se întunece ochii lor, ca să nu vadă, și spinarea lor să fie gârbovă pentru totdeauna (Ps. LXVIII, 23-24).

"Așa dar, întreb: Poticnitu-s'au ei oare, ca să cadă cu totul? Nicidecum. Ci din căderea lor a rădărit mântuirea păgânilor, ca să stârnească în ei răvna. ¹² Dacă însă căderea lor e bogăție pentru lume și împuținarea lor e bogăția păgânilor, apoi ce ar fi fost desăvârșirea lor? ¹³ Vouă, păgânilor, vă vorbesc; ca apostol al păgânilor înt laud slujba mea, ¹⁴ doar aș stărni răvnă în rudele mele după trup și doar aș mântui pe unul din ei. ¹⁵ Căci dacă lepădarea lor a adus pace lumii, atunci ce va fi primirea lor, dacă nu o înviere din morți?

"Dacă însă pârğa este sfântă, atunci și frământăturile sunt sfinte; și dacă rădăcina je sfântă, sfinte sunt și ramurile. ¹⁷ Dacă însă unele din ramuri s'au rupt, iar tu, maslin săbăteec, tu-ai a tu't în locul lor și te-ai făcut pătaș rădăcinilor și mustnului măslinului, ¹⁸ atunci nu te mândri f șa de ramurile firești. Iar dacă te mândrești, atunci adă-ți aminte că nu ții tu rădăcina, ci rădăcina te ține pe tine. ¹⁹ Vă zice, poate: ramurile s'au rupt, ca să nu mă ahnesc eu. ²⁰ Bine. Ele s'au rupt prin necredință, iar tu te ții prin credință; nu te mândri dară, ci teme-te. ²¹ Căci dacă Dumnezeu n'a croșat ramurile cele fi-

rești, nu cumva să nu te crușanți pe tine. "Vezi dară bunătatea și asprimea lui Dumnezeu: asprime față de cei căzuți, iar față de tine bunătate, dacă vei rămânea în bunătatea lui Dumnezeu. Almintre-
lea și tu vei fi tăcut. "Dar și acela, dacă nu vor stăruia în necredință, se vor alina, căci puternic este Dumnezeu să-l alinaască iarăși. "Căci dacă tu ești tăcut dintr'un măslin salbatic din fire și te-ai altuit nefirește într'un măsleu bun, cu cât mai mult ramurile acestea firești se vor alina în măslinele lor. "Căci nu voiesc, fraților, să nu cunoașteți taina aceasta, ca să nu vă închipuiți lucruri mari de voi; căci împetrirea, care s'a săvârșit în Israel, este numai în parte și numai până va intra deplin numărul de păgâni, "și așa tot Israelul se va mântui, precum este scris: „Va veni izbăvitorul din Sion și va abate necredința dela Iacov, "și acesta va fi testamentul Meu cu ei, când voi rădica depe ei păcatele lor" (Is. LIX, 20-21; XXVII, 9). "În ce privește Evanghelia, ei sunt vrășmași pentru voi; iar în ce privește alegerea, sunt iubiți lui Dumnezeu, pentru părinții lor. "Căci darurile și chemarea lui Dumnezeu sunt ne schimbătoare. "Căci precum și voi erați cândva ne supuși lui Dumnezeu, iar acum sunteți supuși prin nesupunerea aceloră, "așa și ei acum sunt neascultători pentru milul voastră, ca și ei însoți să fie miluiți. "Căci Dumnezeu pe toți i-a închis în nesupunere, ca pe toți să-l miluiască.

"O, adâncul bogăției și al înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu! Cât de nepătrunse sunt planurile Lui și de neurmă căile Lui! "Căci mintea Domnului cine a cunoscut-o? Sau cine a fost

sfetnicul Lui? (Is. XL, 13). "Sau cine L-a împrumutat întâi, ca El să fie dator a-l întoarce? (Is. XL, 13-14). "Căci toate sunt dela El, și prin El, și pentru El, și a Lui e slava în veac, Amin.

CAP. 12.

"Rogu-vă dară, fraților, pentru mila lui Dumnezeu, să înfățișați trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă și plăcută lui Dumnezeu, ca o slujire a voastră cuvântătoare, și nu vă potriviți veacului acestuia, ci vă prefaceți prin înnoirea minții voastre, ca să cunoașteți ce este vocea lui Dumnezeu cea bună și plăcută și desăvârșită. "După harul ce-mi este dat, vă grăesc flecăruia din voi: să nu vă socotiți mai înțelepți decât sunteți, ci socotiți-vă cu cumpătare, după măsura de credință ce a dat Dumnezeu flecăruia. "Căci precum într'un singur trup avem multe membre, dar nu toate membrele au de îndeplinit aceeași lucrare; "așa și noi mulți fiind, alcătuind un singur corp în Hristos, iar în deosebi suntem membre unli altora. "Având însă felurite daruri, după harul ce ne este dat, să le întrebuiți bine: de al darul proorociei, proorocește după măsura credinței; "de al slujbă, slujește; de ești învățător, învață; "de ești îndemnător, îndeamnă; de ești înpăritor, înparte cu nevinovații; de ești căpetenie, fă-ți datoria cu răvna; de ești binefăcător, fă bine cu inimă bună.

"Dragostea voastră să fie nețărnă; fugiți de rău și vă lipiți de bine; "iubiți-vă unul pe altul ca niște frați, și vă întreceți a da cinste unul

altuia; ¹ în singuință fiți neobosiți, duhul aprindeți-l, slujiți Domnului; ² mângâiați-vă cu nădejde; în neazuri fiți răbători și în rugăciune stărnitori; ³ la nevoile sfinților luați parte și fiți râvnitori de a primi pe sfinți; ⁴ binecuvântați și pe prigonitorii voștri, binecuvântați și nu blestemați. ⁵ Cu cei ce se bucură, bucurați-vă, și plângeți cu cei ce plâng. ⁶ Fiți între voi unii în cugete; nu vă gândiți la lucruri mari, ci urmăriți cele smerite; nu vă închipuiți că sunteți cine știe ce. ⁷ Să nu plătiți nimănui cu rău petru rău, ci vă îngrijiți de binele tuturor oamenilor. ⁸ Dacă e cu putință din partea voastră, fiți în pace cu toți oamenii. ⁹ Nu vă răsbunați voi singuri, iubitor, ci dați loc mântuirii lui Dumnezeu. Căci scris este: „A Mea e răsbunarea și Eu voi răsbuna, zice Domnul” (Deut. XXXII, 35). ¹⁰ Deci dacă vrămașul tău e flămând, hrănește-l; dacă a însetat, adapă-l; căci făcând aceasta, îi pui pe capul lui cărbunul aprins. (Prov. XXV, 22-23). Să nu fiți biruit de rău, ci biruiți răul cu binele.

CAP. 13.

¹ Tot sufletul să se supună înaltelor stăpâniri, căci nu este stăpânire decât numai dela Dumnezeu, și stăpânirile care sunt, dela Dumnezeu sunt rânduite. ² De aceea cei ce se împotrivesc stăpânirii, răzvrătirii lui Dumnezeu se împotrivesc; iar cei ce se împotrivesc, singuri își atrag osândă. ³ Căci dregătorii nu sunt frică pentru cei ce fac fapte bune, ci pentru cei ce fac fapte rele. Voești să nu te temi de stăpânire? Fă bine și vei avea laudă dela ea; ⁴ căci dregătorul este sluga lui Dumnezeu,

rânduit spre binele tău. Iar de faci rău, teme-te, că nu în zadar poartă sabia; ⁵ el e slujitorul lui Dumnezeu și răzbunător, pedepzind pe cei ce fac rău. Și de aceea trebuie să vă supiniți nu numai de frica pedepsei, ci și din îndemnul conștiinței.

⁶ Căci de aceea plătiți și dați, căci dregătorii sunt slujitorii lui Dumnezeu, cari neconținti se în-delețnicească cu aceasta. ⁷ Drept aceea, dați fiecăruia ceea ce datorăți: celui cu birul, bir; celui cu dajdie, dajdie; celui cu frica, frică; celui cu cinstea, cinste. ⁸ Nimănui cu nimic să nu rămâneți dator, decât numai cu a vă iubi unul pe altul; căci cei ce iubesc pe alul, împlinesc legea. ⁹ Căci poruncile: să nu faci desfrânare, să nu ucizi să nu furi, să nu fiți martor mincinos, să nu poștești lucrul altuia, și toate celelalte porunci se cuprind în aceste cuvinte iubesc pe aproapele tău, ca pe tine însuși (Levit. XIX, 18). ¹⁰ Iubirea nu îngăduie a face rău aproapelui; deci iubirea este împlinirea legii.

¹¹ Așa să vă purtați, știind că a venit vremea și ceasul să ne deșteptăm din somn. Căci astăzi mântuirea mai aproape e de noi decât când am crezut. ¹² Noaptea a trecut și s'a apropiat ziua: să lepădăm dară lucrurile întunericului, ¹³ și să ne purtăm cuvințos, ca ziua; nu dădându-ne la ospete și la beții, la petreceri și desfrânări, la certuri și la intrigi; ¹⁴ ci să îmbrăcăm în Domnul nostru Iisus Hristos și îngrijirea de trup să nu o prefacem în poftă.

CAP. 14.

¹ Pe cei slabi în credință, primiți-l fără întrebări despre părerile ce are. ² Căci unuia crede că poate să

mănâncă de toate, iar cel slab mănâncă legume. ⁶ Celce mănâncă să nu defaimă pe celce nu mănâncă, și celce nu mănâncă, să nu osândească pe cel ce mănâncă, pentrucă Dumnezeu l-a priuit și pe unul și pe altul. ⁷ Cine ești tu, celce osândești pe sluga străină? Înaintea Domnului său stă sau cade. Și va fi rădăcat, căci Dumnezeu e în stare să-l rădăce.

⁸ Unul deosebește o zi de alta, iar altul socotește că toate zilele sunt la fel. Fiecare face cum îi ajută mintea sa. Celce deosebește zilele una de alta, pentru Domnul le deosebește; și celce nu deosebește zilele una de alta, pentru Domnul nu le deosebește. ⁹ Celce mănâncă, pentru Domnul mănâncă și mulțamește lui Dumnezeu; și celce nu mănâncă, pentru Domnul nu mănâncă și mulțamește lui Dumnezeu. ¹⁰ Căci nimene din noi nu trăiește pentru sine, și nimene nu moare pentru sine; ¹¹ ci de trăim pentru Domnul trăim, și de murim pentru Domnul murim; și de aceea ori de trăim, ori de murim, al Domnului suntem. ¹² Căci Hristos de aceea a și murit și a înviat și viețuește, ca să domnească și peste cei morți și peste cei vii. ¹³ Iar tu ce osândești pe fratele tău, sau ce defaimi tu pe fratele tău? Cu toții avem să ne înfățișăm la judecată înaintea lui Hristos. ¹⁴ Căci scris este: „Pe cât e de adevărat, că eu sunt viu, tot așa-l de adevărat, zice Domnul, că înaintea Mea se va plecă tot genunchiul și toată limba va mărturisi pe Dumnezeu“ (Is. XLV, 23). ¹⁵ Deci fiecare din noi va da pentru sine socoteală lui Dumnezeu.

¹⁶ Așa dară să nu ne mai judecăm unul pe altul, ci gândiți-vă mai bine să nu dați fratelui pricină de poticnire și de sminteală. ¹⁷ Eu știu și sunt încredințat de Domnul Iisus, că ultimul nu e spurcat

în șine înșuși; numai celce socotește ceva spurcat, numai pentru acela *acel ceva* e spurcat. ¹⁸ Dacă însă se mănăește fratele tău pentru vreo mâncare, atunci tu nu te porți cum cere dragostea. Nu pierde cu mâncarea ta pe acela, pentru care a murit Hristos. ¹⁹ Să nu se hulească lucrul vostru cel bun.

²⁰ Căci împărăția lui Dumnezeu nu e mâncare și băutură, ci sfințenie și pace și bucurie în Duhul Sfânt. ²¹ Cine slujește cu acestea lui Hristos, acela-l plăcut lui Dumnezeu și vrednic de laudă la oameni.

²² Să căutăm dară celece înlesnesc pacea și servesc spre a ne edifica unul pe altul. ²³ Nu dărna lucrurile lui Dumnezeu pentru mâncare. Toate sunt curate, dar răul e al omului, care smintește pe altul prin mâncarea sa! ²⁴ Mai bine să nu mănânci carne, să nu bei vin, și să nu faci nimic, ce ar sminti pe fratele tău, sau l-ar poticni, sau l-ar slăbi. ²⁵ Ai tu credință? Păstrează-o în sine, înaintea lui Dumnezeu; ferice de celce nu se osândește în ceea ce alege. ²⁶ Iar celce se îndoește, de mănâncă, se osândește, căci nu face din credință; și tot ce nu-l din credință, e păcat.

CAP. 15.

¹ Noi, cei tari, datorii suntem să purtăm neputințele celor slabi și nu nouă să plăcem, ² ci fiecare din noi să placă aproapei lui în ceea ce este bine spre întărirea *sufințescă*. ³ Căci și Hristos nu Sleg a plăcut, ci precum este scris: „Ocarile celorce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra Mea“ (Ps. LXVIII 10). ⁴ Căci căle s'au scris mai înainte, spre învățătura noastră s'au scris, ca prin răbdare și prin măn-

găerea *ce ne-o dau* scripturile să ne păstrăm nădejdea. ⁶ Și Dumnezeu rădăria și al mângăierei să vă dăruască puțința să fiți între voi uniți în cugete, după *învățătura* lui Hristos Iisus, ⁷ ca într'un cuget și cu o gură să slăviți pe Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos. ⁸ De aceea primiți-vă unul pe altul precum v'a primit și Hristos în slava lui Dumnezeu.

⁹ Zic însă, că Iisus Hristos s'a făcut slujitor celor tăceți împrejur pentru adevărul dumnezeesc, ca să împlinescă făgăduința *dată* părinților, ¹⁰ iar păgânilor s'a făcut slujitor din milă, ca să slăvească și ei pe Dumnezeu, precum este scris: „De aceea Te voi mărturisi, Doamne, printre popoare, și voi cânta numele Tău” (Ps. XVII, 50). ¹¹ Și iarăși se zice: „Veseliți-vă, popoară, cu poporul Lui” (Deutor, XXXII, 43). ¹² Și iarăși: „Lăudați pe Domnul, toate neamurile, și-L slăviți, toate popoarele” (Ps. CXVI, 1). ¹³ Isaia deasemenea zice: „Din rădăcina lui Iesei va odrăsi un Vlăstar, Care va domni peste neamuri, și neamurile vor nădăjdui în El” (Is. XI, 10).

¹⁴ Dumnezeu nădejdei să vă umplă de toată bucuria și pacea prin credință, ca prin puterea Duhului Sfânt să vă înbogăți în nădejde!

¹⁵ Frații mei, despre voi și eu însumi sunt încredințat, că sunteți plini de bunătate, plini de toată știința și vă puteți povățui unul pe altul. ¹⁶ Dar v'am scris întru câțva mai îndrăzneț, fraților, cașicim v'aș mai aduce aminte de harul ce mi s'a dat de la Dumnezeu, ¹⁷ ca să fiu slujitorul lui Iisus Hristos la păgâni și să *săvârșesc* slujba Evangheliei lui Dumnezeu, ca acest primos de păgâni fiind sfânt de uhlul Sfânt, să fie bine primit. ¹⁸ Așa dară mă

pot lăuda în Iisus Hristos, *cu slujba ce o îndeplinesc* către Dumnezeu. ¹⁹ Căci nu voi îndrăzni să spun ceva, ce n'ar fi săvârșit Hristos prin mine spre a aduce *la credință* pe păgâni, cu cuvântul și cu fapta, ²⁰ cu puterea semnelor și a minunilor, cu puterea Duhului lui Dumnezeu, încât Evanghelia lui Hristos s'a răspândit de mine dela Ierusalim și împrejurimile lui până la Iliric. ²¹ Astfel m'am silit să propoveduesc nu acolo, unde se cheamă numele lui Hristos, ca să nu zidesc pe temelie străină, ²² ci precum este scris: „Celce n'au știut despre El vor vedea, și celce n'au auzit vor afla” (Is. LII, 15).

²³ De aceea am și fost de multe ori împedecat să vin la voi, ²⁴ Acum însă, nemaî având în aceste părți asemenea loc, unde să nu fte cunoscută *Evanghelia*; și fiind că de mulți ani am avut dorință să vin la voi, ²⁵ voi veni la voi și voi merge în Ispania, căci nădăjduiesc, că trecând, mă voi vedea cu voi și mă veți petrece într'acolo, după ce mă voi îndulci măcar cătuși de puțin din împărțirea cu voi.

²⁶ Acum însă mă duc la Ierusalim, ca să slujesc sfintilor, ²⁷ căci cei din Macedonia și Ahala au avut bunătatea să strângă oare care daruri pentru săracii dintre sfintii cei din Ierusalim, ²⁸ Au avut bunătate *zic*, dar le sunt și datori, pentru că dacă păgânii s'au făcut părtași la cele dunovnicești ale acelorora, dator sunt și ei să-l ajute din cele trupești ale lor. ²⁹ Deci după ce voi împlini *îndatorirea* aceasta și după ce le voi duce cum trebuie acest rod *al bunătății*, voi trece pela voi în Ispania. ³⁰ Știu însă că atunci când voi veni la voi, voi veni cu blagoslovenia depină a *Evangheliei* lui Hristos.

³¹ Vă rog însă, fraților, *în numele Domnului no-*

stru Iisus Hristos și în numele iubirei Duhului, să vă nevoiți împreună cu mine și să vă rugați lui Dumnezeu pentru mine, ¹⁷ ca să mă izbăvesc de necredincioșii cei din Iudeea, și ca slujirea ce-o împlinesc pentru Ierusalim să fie plăcută sfinților; ¹⁸ ca de va voi Dumnezeu, să vin la voi cu bucurie și să mă mângâiu cu voi. Iar Dumnezeuul păcii să fie cu voi cu toți. Amin.

CAP. 16.

¹ Vă încredințez pe Flavi, sora noastră, diaconita bisericii din Chenchrea, ² ca s'o primiți pentru Domnul, cum să cuvine să fie primiți sfinții, și s'o ajutați la orice ar avea nevoie *acolo* la voi; căci și ea a dat ajutor multora și în deosebi mie.

³ Salutați pe Priscilla și pe Achiila, cari au lucrat împreună cu mine pentru Hristos Iisus ⁴ și și-au pus gâtul pentru sufletul meu; căroră nu numai eu le mulțumesc, ci și toate bisericile cele din păgân. ⁵ Spuneți închinăciune bisericii celei din casa lor, și iubitelui meu Epenet, care este cel dintâiu rod adus lui Hristos din Ahala.

⁶ Spuneți închinăciuni Mariei, care s'a ostentit mult pentru noi.

⁷ Spuneți închinăciuni lui Andronic și lui Iunio, rudele mele și tovarășii mei de temniță, cari se bucură de multă cinste între apostoli și cari au crezut în Hristos înaintea mea.

⁸ Spuneți închinăciuni lui Ampilas, iubitul meu în Domnul.

⁹ Spuneți închinăciuni lui Urban, tovarășul nostru la lucrul lui Hristos, și lui Stahis, iubitul meu.

¹⁰ Spuneți închinăciuni lui Apelea, slujitor încercat al lui Hristos; Spuneți închinăciuni credincioșilor din casa lui Aristobul.

¹¹ Spuneți închinăciuni lui Irodion, ruda mea; spuneți închinăciuni aceloră din casa lui Narcis, cari cred în Domnul.

¹² Spuneți închinăciuni Trifenel și Trifosel, cari se ostenesc pentru Domnul. Spuneți închinăciuni Persidei celei iubite, care s'a ostentit mult pentru Domnul.

¹³ Spuneți închinăciune lui Ruf, alesul Domnului, și mamei lui și a mea.

¹⁴ Spuneți închinăciune lui Asincrit, lui Flegont, lui Erma, lui Patroba, lui Ermla și celorlalți frași, care sunt împreună cu ei.

¹⁵ Spuneți închinăciuni lui Filolog și Iuliei, lui, Nireea și surorii lui Olimpan și tuturor sfinților, cari sunt cu dânsul.

¹⁶ Închinați-vă unul altui cu sărutare sfântă. Se închină vouă toate bisericile lui Hristos.

¹⁷ Vă rog, fraților, să vă feriți de cei ce fac desbinări și smintele împotriva învâțăturii pe care ați primit-o, și vă păziți de ei. ¹⁸ Căci asemenea *oameni* nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci păcatului lor, și prin momele și vorbe frumoase înșală inimile celor nevinovați. ¹⁹ Supunerea ce arătați voi *credinței* e cunoscută tuturor, de aceea mă bucur de voi, și doresc să fiți înțelepți la bine și proști la rău. ²⁰ Iar Dumnezeuul păcii încurând va zdrobi pe satana sub picioarele voastre. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Amin.

²¹ Să închină vouă Timoteiu, tovarășul meu la lucru și Lucie, Iason și Sosipatru, rudele mele.

¹¹ Mă închin vouă în numele Domnului și eu, Terțiu, care am scris această carte.

¹² Să închină vouă Gae, gazda mea și a întregel biserici; Să închină vouă Erast, visternicul cetății, și fratele vostru Cuartus.

¹³ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți. Amin.

¹⁴ Iar Celui ce poate să vă întărească în evanghelia, care v'o vestesc și pe care Iisus Hristos a propovăduit-o potrivit cu descoperirea tainei celei ascunse de multe veacuri, ¹⁵ Iar acum descoperită prin Scripturile proorociilor și din porunca lui Dumnezeu vestită tuturor păpoarelor, pentru aducerea lor la credință,—¹⁶ lui Dumnezeu, Celui singur înțelept, să se dea, prin Iisus Hristos, slavă în veci. Amin.

CARTEA ÎNTĂIA CĂTRĂ CORINTENI

A

SFANTULUI APORTOL PAVEL

¹ Pavel, chemat prin voința lui Dumnezeu să fie apostol al lui Iisus Hristos, și fratele Sosten, ² doresc bisericii lui Dumnezeu, care este în Corint, și celor sfințiți prin Iisus Hristos și celor chemați să fie sfinți, și tuturor celorce în tot locul la ei și la noi chiamă numele Domnului nostru Iisus Hristos, ³ har și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru și dela Domnului Iisus Hristos.

⁴ Mulțumesc Dumnezeului meu pururea din partea voastră, pentru harul dumnezeesc, hărăzit vouă prin Iisus Hristos; ⁵ pentru că prin el v'ați îmbogățit cu de toate, cu tot felul de învățătură și cu tot felul de știință,—⁶ căci mărturia lui Hristos s'a întărit în voi,—⁷ încât nu sunteți lipsiți de niciun dar, când așteptați arătarea Domnului nostru Iisus Hristos, ⁸ Care vă va și întări până în slăvii, ca să fiți nevinovați în ziua Domnului nostru Iisus Hristos. ⁹ Credincios este Dumnezeu, de Care sunteți chemați să aveți parte la moștenirea Fiului Său, Iisus Hristos, Domnul nostru.

¹⁰ Rogu-vă pe voi, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți aceași să vorbiți și să nu fie pîntre voi desbinări, ci să fiți uniți în duh și

in cugete. ¹² Căci am fost înșelînat despre voi, frașii mei, de al lui Cloe, că sunt neînțelegeri între voi. ¹³ Voesc să spun, că fiecare din voi zice: „Eu sunt al lui Pavel”. „Eu sunt al lui Apolo”. „Eu sunt al lui Chifă”. „Iar eu sunt al lui Hristos”. ¹⁴ Au doar s'a împărțit Hristos? Au doară Pavel s'a răstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel v'ați botezat? ¹⁵ Mulțumesc lui Dumnezeu, că pe mine din voi n'am botezat, decât numai pe Crisp și pe Gae; ¹⁶ Ca să nu zică cineva că am botezat în numele meu. ¹⁷ Am mai botezat de asemenea și casa lui Stefană; încolo nu știu să fi mai botezat pe alt cineva. ¹⁸ Căci Hristos nu m'a trimis să botez, ci să vestesc Evanghelia, dar nu prin măiestria cuvîntului, ca să nu se zădărnicească Crucea lui Hristos. ¹⁹ Căci vorbirea despre cruce pentru cel peritor este nebunie, iar pentru noi, celce ne mîntuim, este puterea lui Dumnezeu. ²⁰ Căci scris este: „Pierde-vol înțelepciunea înțelepților și știința celor învățați o voi lepăda” (Is. XXIX, 14).

²¹ Unde e înțeleptul? Unde e cărturarul? Unde e disputătorul veacului acestuia? N'a arătat oare Dumnezeu, că înțelepciunea lumii acesteia e nebunie? (Is. XXXIII, 18). ²² Căci de vreme ce lumea *aceasta* prin înțelepciunea sa n'a cunoscut pe Dumnezeu, Că se descopere în înțelepciunea dumnezeiască, *apoi de aceea* Dumnezeu a binevoit să mîntuiască pe credincioși prin nebunia propoveduirii *crucii*. ²³ Pentru că și iudeii cer semne, și elinii caută înțelepciune; ²⁴ Iar noi propoveduim pe Hristos cel răstignit, Care pentru iudei e sminteală și pentru elinii nebunie, ²⁵ Iar pentru acela dintre iudei și elinii, care sunt chemați pe Hristos celce este puterea lui Dumne-

zeu și înțelepciunea lui Dumnezeu; ²⁶ pentru că cele nebune ale lui Dumnezeu sunt mai înțelepte decât oamenii, și cele slabe ale lui Dumnezeu sunt mai tari decât oamenii. ²⁷ Căci priviți, fraților, la chemarea voastră, că nu sunt *între voi* mulți înțelepți din fire, mulți puternici, mulți de neam ales. ²⁸ Dar Dumnezeu a ales cele nebune ale lumii, ca să rușineze pe cei înțelepți; și cele slabe ale lumii le-a ales Dumnezeu, ca să rușineze pe cele tari; ²⁹ și cele de neam prost ale lumii și cele umilite și celece nu sunt le-a ales Dumnezeu, ca să desființeze pe celece sunt, ³⁰ ca niciun trup să nu se fălească înaintea lui Dumnezeu. ³¹ Din a lui *voe* sunteți și voi al lui Hristos Iisus, Care S'a făcut pentru voi înțelepciune dela Dumnezeu, dreptate și știință și răscumpărare; ³² Ca precum este scris: „Celce se laudă, în Domnul să se laude”.

CAP. 2.

¹ Și când am venit la voi, fraților, am venit să vă vestesc mărturia lui Dumnezeu, *dar* nu prin înțelepciune și cuvinte strălucite; ² căci am socotit să fiu la voi *ca unul* ce nu știu nimic alta, decât numai pe Iisus Hristos, și încă și Acestă răstignit. ³ Și așa am și fost la voi: în neputi ță, în frică și în mare cutremur. ⁴ Și învățătura și propoveduirea mea nu s'*au desfășurat* în cuvântări sfărîtoare ale înțelepciunii omenești, ci au purtat pecetea Duhului și a puterii, ⁵ pentru că credința voastră să nu se întemeieze pe înțelepciunea lumească, ci pe puterea lui Dumnezeu.

⁶ E adevărat însă, că noi vestim celor desăvâr-

și o înțelepciune, dar nu o înțelepciune a veacului acestuia, nici a stăpânirilor trecătoare ale veacului acestuia; ci propoveduim înțelepciunea lui Dumnezeu cea tainică și ascunsă, pe care a rânduit-o Dumnezeu mai înainte de veacuri spre slava noastră, pe care niciuna din stăpânirile veacului acestuia n'a cunoscut-o; căci dacă ar fi cunoscut-o, n'ar fi răstignit pe Domnul slavei. Ci, precum este scris: „Celece a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc, acelea o, lui încă nu le-a văzut, și urechea nu le-a auzit, și în inima omului nu s'au suit (Is. LXIV, 4).” Nouă însă Dumnezeu ne-a descoperit *acestea* prin Duhul Său, căci Duhul toate le pătrunde, până și adâncurile lui Dumnezeu. Căci cine din oameni știe ce e în om, decât numai duhul omului, care este în el? Așa și al lui Dumnezeu nimene nu le știe, decât numai Duhul lui Dumnezeu.

”Noi însă n'am primit duhul lumii *acestea*, ci Duhul cel din Dumnezeu, ca să cunoaștem celece ne sânt dăruite de la Dumnezeu, pe care le și vestim, dar nu prin cuvinte învățate de la înțelepciunea omenească, ci prin *cuvinte* învățate de la Duhul Sfânt, asemănând cele duhovnicești cu cele duhovnicești. Omul trupesc nu primește cecace-l de la Duhul lui Dumnezeu, pentru că *acestea* s nebulile pentru el și nu poate să le priceapă, pentru că despre *acestea* trebuie a judeca duhovnicește. Cel duhovnicesc însă judecă toate, iar pe el nimenea nu-l poate judeca. Căci cine a cunoscut cugetul Domnului, ca să-l poată judeca? Noi însă avem mintea lui Hristos,

CAP. 3.

”Și eu, fraților, n'am putut să vă vorbesc ca unor oameni duhovnicești, ci ca unor oameni trupești, ca unor prunci în Hristos. V'am hrănit cu lapte, iar nu cu bucate, căci nu erăți încă în stare și chiar nici acum nu sunteți în stare să le mișulați, căci încă tot trupești sunteți; căci dacă se află între voi zaviste, certuri și neînțelegeri, nu sunt și oare trup ști, și nu vă purtați oare după obiceiurile omenești? Căci când cineva zice: „Eu sunt al lui Pavel”, iar altul zice: „Eu sunt al lui Apolo”, nu sunteți oare trup și? Dar cine-i Pavel, și cine-i Apolo? *Ei sunt numai* niște slujitori, prin care ați crezut, și în a numai atâta, cât a dat Domnul fiecareia. Eu am săd, Apolo a udat, dar creșterea a făcut-o Dumnezeu. De aceea, nici celce sădește e ceva, nici celce udă, ci *totul* e Dumnezeu, Care dă creșterea. Cel e sădește însă, și celce udă sunt deopotrivă, dar fiecare și va primi răsplata după osteneala sa. Căci noi suntem tovarăși de lucru lui Dumnezeu: iar voi sunteți ogorul lui Dumnezeu, zidirea lui Dumnezeu.

”Eu, după harul ce-mi est dat, ca un meșter lăcăș, am pus temelii; alui însă a zidit *pe ea*; dar fiecare să la sara cum zidește. Căci nimenea nu poate să pună altă temelie afară de cea pusă, Care este Iisus Hristos. Iar de zidește cineva pe temeliea aceista aur, argint, pietre scumpe, lemn, fân, paie, — ”lucrul fiecăruia se va dovedi la vreme cum este; căci *lumea* zhel li va arăta: căci prin foc se va dovedi și focul va cerca cum e lucrul fiecăruia. Acela, lucrul căruia nu va arde,

va primi răsplătă; ¹⁶ Iar acela, lucrul cărula va arde, se va păgubi; el însă se va mântui, dar apă, ca prin foc.

¹⁷ Nu știți oare, că voi sunteți biserica lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?

¹⁸ De va strică cineva biserica lui Dumnezeu, și Dumnezeu îl va strică pe acela, căci biserica lui Dumnezeu e stăntă, și acea *biserică* sunteți voi.

¹⁹ Nimenea să nu se amăgească pe sine. De socoate cineva din voi să fie înțelept în veacul acesta, să se facă nebun, ca să ajungă înțelept. ²⁰ Pentru că înțelepciunea lumii acesteia este nebanie înaintea lui Dumnezeu, precum este scris: „Dumnezeu prinde pe cei înțelepți în vicileșugul lor” (Iov. V, 13).

²¹ Și iarăși: „Domnul știe, că cugețările înțelepților sunt deșarte” (1^a s. XCIII, 11). ²² De aceea, nimenea să nu se laude cu oamenii, căci toate sunt ale voastre: ²³ și Pavel, și Apolo, și Chifă, și lumea, și viața și moartea și prezentul, și viitorul: toate sunt ale voastre; ²⁴ voi însă sunteți al lui Hristos, Iar Hristos este al lui Dumnezeu.

CAP. 4.

¹ Așa dară, oamenii să ne socotească ca pe niște slujitori ai lui Hristos și iconomi ai tănușelor lui Dumnezeu. ² Dela iconomi însă se cere mai ales, ca fiecare *din ei* să fie de bună credință. ³ Pentru mine foarte puțin înșamăd, cum judecați voi de mine, sau cum *judecă* celorți oameni; la nici eu însumi nu judec despre mine, ⁴ pentru că nu mă știu deloc vinovat; dar nu aceasta mă îndreptățește, ci *aceea*, că judecătorul meu este Domnul. ⁵ De aceea să nu

judecați ceva înainte de vreme, până nu va veni Domnul, Care va și descoperi cele ascunse în întunerec, și va arată voințele inimii, și atunci fiecare va avea laudă de la Dumnezeu. ⁶ Acestea însă, fraților, le-am zis despre mine și despre Apolo din *dragoste* către voi, ca să învățați dela noi a nu cugeța mai pre sus de ceea ce este scris și a nu vă mândri unul față de altul. ⁷ Căci cine te deosebește de alții? Sau cu al ce n'ai fi primit *dela altul*? Iar dacă ai primit, atunci la ce te fălești, ca și cum n'ai fi primit?

⁸ Iată sunteți sătul; iată v'ați îmbogățit; iată împărățiți fără de noi. O, de ați împărăți cu adevărat, ca să împărățiți și noi cu voi! ⁹ Căci socot, că pe noi, apostolii cei mai depeurmă, ne-a rânduit Dumnezeu, ca pe niște osândiți la moarte, pentru că am ajuns o privilegiște pentru lume și pentru îngeri și pentru oameni. ¹⁰ Noi suntem nebuni pentru Hristos, Iar voi înțelepți în Hristos; noi slabi, Iar voi tari; voi slăviți, Iar noi lipsiți de orice slavă. ¹¹ Până în ceasul de acum stămânzim și învătăm și suntem gol și pătimim; pribegim și ne ostenim, muncind cu mâinile noastre. ¹² De suntem ocăriți, binecuvântăm; de suntem prigoniți, răbdăm; de ne hulesc, noi ne rugăm; ¹³ ca niște gunoi suntem pentru lume, și ca niște pulbere *calcată* de toți până acum.

¹⁴ Nu vă scriu acestea, ca să vă înfrunt, ci vă întorc luarea aminte, ca unor copii iubii ai mei. ¹⁵ Căci de ați avea inimă de învățători în Hristos, însă părinți nu *aveți* mulți, căci în Hristos Iisus eu v'am născut prin Evanghelle. ¹⁶ De aceea vă rog, fiți-mi armători, precum sunt și eu *următor* lui Hristos!

"De aceea am trimis la voi pe Timoteu, care este fiul meu iubit și crednic în Domnul, și care vă va aduce aminte de purtările mele în Domnul, și cum învăț pretutindena prin toate bisericile. ¹⁰Însă fiindcă n'am mai venit pe la voi, unii s'au trufit; ¹¹dar voi veni încurând la voi, dacă va voi Domnul, și voi cerceta nu vorbele, ci puterea celor îngâmfai; ¹²căci împărăția lui Dumnezeu nu se cuprinde în vorbe, ci în putere. ¹³Ce voiți? Să vin la voi cu toeag, sau cu dragoste și cu duhul blândei?

CAP. 5.

¹Din toate păștile se aude, că s'ar fi incubat la voi desfrânarea, și încă o astfel de desfrânare, cum nici la păgân nu s'a pomenit, ca cineva să aibă pe femeia tatălui său. ²Și voi v'ați mândrit, înloc să fi plâns mai bine și să fi scos din mijlocul vostru pe celce a făcut o faptă ca aceasta. ³Eu, însă, lipsind cu trupul dintre voi, dar cu duhul fiind de față, lată ca și cum aș fi fost de față am judecat pe celce a făcut aceasta; ⁴așa că adunându-vă împreună cu duhul meu în numele Domnului nostru Iisus Hristos și cu puterea Domnului nostru Iisus Hristos, ⁵să dați pe celce a făcut astfel de faptă satanei, spre pierzarea trupului lui, ca duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului nostru Iisus Hristos. ⁶Nu vă lăudați bine. Nu știți oare că puțin aluit dospește toată frământătura? ⁷Curățiți-vă dară de aluatul cel vechiu, ca să fiți frământătură nouă, ca și cum ați fi fără dospitură, căci Paștele nostru, Hristos, s'a jungheat pentru

noi. ⁸De aceea să păzitul nu cu aluatul cel vechiu, nici cu aluatul năravului și al vicleugului, ci cu azmele curăției și ale adevărului!

⁹În cartea mea v'am scris să nu aveți nicio legătură cu desfrânații; ¹⁰însă nu cu toți desfrânații lumii acestea, sau cu iacomii sau cu răpitorii, sau cu slujitorii de idoli, căci atunci ar trebui să ești din lumea aceasta; ¹¹ci eu v'am scris să nu aveți legătură cu acela, care numindu-se frate, rămâne desfrânat, sau lacom, sau slujitor de idoli, sau grăitor de rău, sau bețiv, sau răpitor; cu unul ca acesta nici să nu mâncați împreună. ¹²Căci ce am eu să judec și pe cei de afară? Oare nu pe cei dinlăuntru îi judecați voi? ¹³Iar pe cei de afară îi va judeca Dumnezeu. Lepădați dară dintre voi pe cel rău!

CAP. 6

¹Îndrăznește oare cineva dintre voi, când are vreo pricină cu altul, să se judece la necredincioși, iar nu la sfinți? ²Nu știți oare, că sfinții au să judece lumea? Dacă însă lumea are să fie judecată de voi, apoi oare sunteți nevrednici să judecați niște lucruri de puțină însemnătate? ³Nu știți oare, că avem să judecăm pe îngeri? Cu cât mai vărtos dară putem să judecăm lucrurile lumești? ⁴Voi însă, când aveți procese lumești, puneți judecători pe celce nu însemnă nimic în biserică. ⁵Spre rușinea voastră vă zic aceasta. Nu e oare între voi nici unul priceput, ca să poată da sfat între frații săi? ⁶Ci să se judece frate cu frate, și încă înaintea necredincioșilor! ⁷Destul de înjo-

sitor pentru voi e *faptul*, că aveți judecăți între voi. De ce n'ați rămâneă mai bine obișnuiți? De ce n'ați suferi mai bine pagubă? ⁸ Dar voi *înșivă* obișnuiți și răpiți și încă dela frați. ⁹ Nu știți oare că cel nedrept nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? Nu vă amăgiți: nici desfrânații, nici slujitorii de idoli, nici răsdesfrânații, nici malahienii, nici sodomienii, ¹⁰ nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici bărfitorii, nici răpitorii, nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu. ¹¹ Au fost și astiei nuli din voi, dar s'au spălat, dar s'au sfințit, dar s'au îndreptat în numele Domnului nostru Iisus Hristos și prin Duhul Dumnezeului nostru.

¹² Toate îmi sunt slobode, dar nu toate îmi sunt pe folos; toate îmi sunt slobode, dar eu nu voesc să flu biruit de ceva. ¹³ Bucatele sunt pentru pântece și pântecele pentru bucate; dar Dumnezeu va desfința și pe acela și pe acelea. Trupul însă nu e pentru desfrânare, ci pentru Domnul și Domnul e pentru trup; ¹⁴ iar Dumnezeu și pe Domnul a înviat, și pe noi ne va scula cu puterea Sa. ¹⁵ Nu știți oare, că trupurile voastre sunt membrele lui Hristos? Luă-voi dară membrele lui Hristos, ca să le fac membre ale unei desfrânate? Să nu fie *una ca asta*. ¹⁶ Sau nu știți, că celce se împreunează cu o desfrânată un trup cu ea se face? Căci s'a zice: „Și vor fi amândoi un trup” (Fac II, 24). ¹⁷ Iar celce se unește cu Domnul este un duh cu El. ¹⁸ Fugiți de desfrânare! Tot păcatul, co-l face omul, e afară de trup; iar desfrânatul greșeste împotriva trupului său. ¹⁹ Sau nu știți voi oare, că trupul vostru este lăcaș al Duhului Sfânt, Care locuiește în voi și pe Care-L aveți dela Dumnezeu, și că voi

nu sunteți al voștrii? ²⁰ Căci sunteți cumpărați cu preț *mare*. De aceea preamăriți pe Dumnezeu și în trupurile voastre și în sufietele voastre, care sunt ale lui Dumnezeu!

CAP. 7.

¹ Iar la celece mi-ați scris *vă răspund*, că e bine ca omul să nu se atingă de femei. ² Dar pentru *a înălțura* desfrânarea, fiecare *bărbat* să-și alba femeia sa și *femeia* să-și alba bărbatul său. ³ Bărbatul să arate femeel bunăvoința datorită; asemenea și femeia bărbatului. ⁴ Femeia nu e stăpână ea pe trupul său, ci bărbatul; deasemenea nici bărbatul nu-l stăpân pe trupul său, ci femeia. ⁵ Nu vă lipsiți unul pe altul, decât doar prin bună învoeală, pentru o vreme, ca să vă dedați la post și rugăciune, și apoi fiți iară împreună, ca să nu vă ispitească satană prin neînfrânarea voastră. ⁶ Aceasta însă o zic ca un sfat, iar nu ca o poruncă. ⁷ Căci doresc ca toți oamenii să fie cum sunt și eu; dar fiecare își are darul său dela Dumnezeu, unul într'un fel, altul într'alt fel.

⁸ Iar celor necăsătoriți și văduvlilor le zic: bine e să rămână ca mine. ⁹ Dar dacă *nu se pot* înfrâna să se căsătorească; căci e mai bine să se căsătorească, decât să se aprindă. ¹⁰ Celor căsătoriti însă, nu eu, ci Domnul le poruncește: femeia să nu se despărță de bărbat. ¹¹ Iar dacă se desparte, să rămână necăsătorită, sau să se împace cu bărbatul său. Și nici bărbatul să nu-și lese femeia sa. ¹² Iar celorlalți le zic eu și nu Domnul: dacă vreun frate are femeie, care nu crede, și aceea să invo-

este să rămână cu el, să nu o lese; ¹³ și femeea, care are bărbat, care nu crede, și acela se învoiește să trăiască cu ea, să nu-l lese. ¹⁴ Căci bărbatul, care nu crede, se sfințește prin femeea credincioasă; și femeea care nu crede se sfințește prin bărbatul credincios. Altmintrelea copiii voștri ar fi necurați, dar acum ei sunt sfinți. ¹⁵ Dacă însă celce nu crede vrea să se despartă, despartă-se; fratele sau sora în asemenea împrejurare nu sunt legați, căci la pace ne-a chemat Domnul. ¹⁶ Căci deunde știi tu, femeie, că nu-ți vei mântui bărbatul? Și tu, bărbate, deunde știi, că nu-ți vei mântui femeea?

¹⁷ Dar fiecare să urmeze starea ce l-a rânduit Dumnezeu, și în care l-a chemat Domnul. Așa dau poruncă în toate bisericile. ¹⁸ De e chemat cineva fiind tăiet împrejur, să nu se dosască; de e chemat cineva netăiet împrejur, să nu se taie împrejur. ¹⁹ Tăierea împrejur nu-l nimica; și netăierea împrejur nu-l nimica, ci totul e păzirea poruncilor lui Dumnezeu. ²⁰ Fiecare să rămână în starea, în care *era când a* fost chemat. ²¹ De ai fost chemat fiind rob, nu te turbură; dar de poți să ajungi slobod, folosește-te de mai bine. ²² Căci robul, chemat de Domnul, este slobodul Domnului; *deasemenea* și slobodul chemat de Domnul este robul lui Hristos. ²³ Cu preț mare sunteți cumpărați; nu vă faceți robi ai oamenilor. ²⁴ Fraților, în ce stare erați când ați fost chemați, în aceea să rămână fiecare înaintea Domnului.

²⁵ Despre feciorie însă nu am poruncă dela Domnul, ci dau numai sfat, ca un miluit al Domnului, ca să-l fiu credincios. ²⁶ După neville de astăzi socot că e mai bine, ca omul să rămână cum este.

²⁷ De ești legat cu femea, nu căută despărțenie; de te-ai deslegat de femea, nu căută femea. ²⁸ Dar de te vei și căsători, nu greșești; și fata de sămărită, nu greșește. Dar unele ca acestea vor avea suferințe trupești; și mie mi-i milă de voi. ²⁹ Iar aceasta o spun, fraților, pentru că s'a apropiat vremea, și deci să fie celce au femeii ca și cum n'ar avea; ³⁰ și ce'ce plâng ca și cum n'ar plânge; și celce se bucură ca și cum nu s'ar bucură; și celce cumpără ca și cum n'ar cumpără; ³¹ și celce se folosesc de lumea aceasta ca și cum nu s'ar folosi: căci chipul lumii acesteea trece. ³² Voesc însă, ca voi să fiți fără de grijă. Cel nelămurat îngrijește de ale Domnului, cum să placă Domnului; ³³ iar cel lămurat îngrijește de cele lumești, cum să placă femeii. ³⁴ Femeea măritată se deosebește de fată: cea nemăritată îngrijește de ale Domnului, cum să placă Domnului, ca să fie sfântă și cu trupul și cu sufletul; iar cea măritată îngrijește de ale lumii, cum să placă bărbatului. ³⁵ Acestea însă le zic pentru folosul vostru, nu ca să pun asupra voastră cătușă, ci pentru ca voi să sluiți Domnului neconținut cu bună cuvință și fără sminteală. ³⁶ De socoteți însă cineva nepotrivit, ca fata lui, fiind în vrâstă potrivită, să rămână așa, acela să facă cum voește și nu va greși dacă una ca aceasta se va mărită. ³⁷ Iară cine are inimă neclintită și nefilad strâmtorat de vre-o nevoe, ci aflându-se stăpân pe voia sa, hotărăște să păstreze pe fata sa fecioară, *acela bine face*. ³⁸ De aceea celce-și mărită fata, bine face, iar celce nu o mărită, face și mai bine.

³⁹ Femeea e legată prin lege cât trăiește bărbatului ei; dacă însă moare bărbatul ei, e slobodă să

se mărite cu cine vrea, decât numai după *legea Domnului*. ⁴⁴ Dar după socotința mea, e fericită de va rămânea așa, *nemăritată*, și socot că și eu am duhul Domnului.

CAP. 8.

¹ Despre *bucatele* jertfite idolilor știm că toți avem cunoștință; dar cunoștința îngâmfă, iar dragostea zidește. ² De socote cineva că știe ceva, acela nu știe încă nimic cum trebuie să știe. ³ Iar de iubeste cineva pe Dumnezeu, acela i s'a dat știință dela El. ⁴ Deci despre mănucarea celor jertfite idolilor știm, că idolul în lume nu-l nimica, și că nu este vreun Dumnezeu altul, decât numai unul singur. ⁵ Căci deși sunt niște așa numiți dumnezei, fie în cer, fie pe pământ; ⁶ noi însă nu avem decât un singur Dumnezeu, Tatăl, dela Care sunt toate și pentru Care *suntem* și noi; și un singur Domn: Iisus Hristos, prin Care sunt toate și prin Care *suntem* și noi. ⁷ Dar n'au toți *această* cunoștință. Ci unii și până astăzi, după părerea ce o au despre idoli, mănâncă cele jertfite idolilor ca jertfe idoleștilor și conștința lor fiind slabă, se spurcă. ⁸ Dar o mănucare oarecare nu ne apropie de Dumnezeu; căci de mănâcăm *din ea*, nimic nu câștigăm, și de nu mănâcăm, nimic nu pierdem. ⁹ Feriți-vă însă ca slobozenia aceasta a voastră să nu li sminteală pentru cel slab. ¹⁰ Căci de te va vedea cineva pe tine, care ai cunoștință, șezând la masă în capște, oare conștința lui fiind slabă, nu-l va îndemna oare și pe el să mănânce jertfe idolești? ¹¹ Și din pricina cunoștinței tale va perî fratele cel slab, pentru

care a murit Hristos. ¹² Și astfel greșind împotriva fraților și otrăvind cugetul lor cel slab, greșiți împotriva lui Hristos. ¹³ Și de aceea, dacă mănucarea năimitește pe fratele meu, nu voi mânca carne în veac, ca să nu smintesc pe fratele meu.

CAP. 9.

¹ Au doară nu sunt apostol? Au doară nu sunt slobod? Au doară eu n'am văzut pe Iisus Hristos, Domnul nostru? Au doară voi nu sunteți lucrul meu în Domnul? ² Dacă altora nu le sunt Apostol, vouă însă vă sunt, căci pecetea apostolilor mele voi sunteți în Domnul. ³ Apărarea mea împotriva celorce mă osândesc e aceasta:

⁴ N'avem noi oare volnicia să mănâcăm și să bem? ⁵ Oare n'avem volnicia să luăm de tovarășă pe o femeie, ca și ceilalți apostoli, ca frații Domnului și ca Chifă? ⁶ Sau numai eu și Varnava n'aveam volnicie să nu lucrăm? ⁷ Cine slujește vreodată în oaste cu leafa sa? Cine sădește vie și nu mănâncă din roada ei? Sau cine paște turmă și din laptele turmei nu mănâncă? ⁸ Și oare numai după *judecata* omenească spun eu aceasta? Oare nu spune și legea același lucru? ⁹ Căci în legea lui Moisiă este scris: „Să nu legi gura bouului ce trieră” (Deut. XXV, 4) Dar oare de bol se îngrijește alcea Dumnezeu, sau în adevăr, e vorba de noi? ¹⁰ Da, pentru noi s'a scris *aceasta*, Căci cine are, trebuie să are cu nădejdea că *va avea roada*; și cine trieră, trebuie să triere cu nădejdea că *va avea parte* de cele nădăjduite. ¹¹ Dacă noi v'am sămănat cele duhovnicești, oare mare lucru e, de vom săcera pe a-

tru noi din cele trupesti ale voastre? ¹³ Dacă alții au la voi acest drept, apoi cu cât mai vărtos noi? Dar noi nu ne-am folosit de acest drept, ci răbdăm toate, ca să nu aducem vre-o stângină Evangheliei lui Hristos.

¹⁴ Nu știți oare, că cei ce săvârșesc slujbele sfinte se hrănesc din *ce se aduce* la biserică, și cei ce slujesc altarului, iau parte din cele ce se aduc la altar. ¹⁵ Așa a poruncit și Domnul celorce propovăduiesc Evanghelia să trăiască din Evanghelie. ¹⁶ Eu însă nu m'am folosit cu nimic din acestea; dar nu vă scriu aceasta ca să se facă asemenea și pentru mine; căci pentru mine e mai bine să mor, decât să-mi răpească cineva această *pricină de laudă*. ¹⁷ Căci dacă vestesc Evanghelia, n'am cu ce să mă laud, căci aceasta-i *datoria* mea de nevoie, și-i val de mine, de nu o voi vesti. ¹⁸ Căci de fac aceasta de bună voie, voi avea răsplată; iar de-o fac fără voie, nu-mi îndeplinesc decât datoria. ¹⁹ Pentruce dară voi avea răsplată? *pentru aceea*, că propovăduind Evanghelia, propovăduiesc pe Hristos fără nici-o plată, nefolosindu-mă de dreptul meu de *propoveditor* al Evangheliei.

²⁰ Căci slăbod fiind față de toți, tuturor m'am făcut rob, ca să dobândesc cât mai mulți: ²¹ pentru iudei m'am făcut ca un iudeu, ca să dobândesc pe iudei; pentru cei de sub lege am fost ca unul de sub lege, ca să dobândesc pe cei de sub lege; ²² pentru cei fără lege am fost ca unu fără lege (ce fiind fără legea lui Dumnezeu, ci supus legii lui Hristos), ca să dobândesc pe cei fără lege. ²³ Pentru cei neputincioși m'am făcut ca un neputincios, ca să dobândesc pe cei neputincioși. Pentru

toți toate m'am făcut, ca din toți măcar pe unul să-l mântuiesc. ²⁴ Aceasta însă o fac pentru Evanghelie, ca să am parte la ea.

²⁵ Nu știți oare că la jocurile de întrecere toți aleargă, dar răsplata o ia unul? Alergați dară așa, ca să câștigați răsplata. ²⁶ Dar tot cei ce se luptă, se înfrânează de la toate: acela ca să ia o cunună stricăcioasă, iar noi *ca să luăm una nestricăcioasă*. ²⁷ De aceea, eu nu alerg așa, ca la întâmplare, și nu mă războiesc așa, cașicum ai lovi în vânt: ²⁸ ci smeresc și-mi robesc trupul, ca nu cumva propovăduind altora, eu însumi să mă fac nevrădnic.

CAP. 10.

¹ Fraților, nu voesc să uu știți voi, că părinții noștri toți au fost sub nor și toți prin marea au trecut; ² toți prin Moaisă s'au botezat în nor și în marea; ³ toți au mâncat aceeași mîncare de duhovnicească, ⁴ și toți aceeași băutură duhovnicească au băut, căci au băut apă dintr-o platră duhovnicească, care avea să vie, și peatra *aceea* era Hristos. ⁵ Dară cătră cei mai mulți din ei n'a fost bunăvoința lui Dumnezeu, căci au căzut în pustie.

⁶ Acestea însă au fost pilde pentru noi, ca să nu fim și noi poftitori de rele, cum au poftit acela. ⁷ Să nu fiți deci, slujitori de idoli, ca unul din ei, despre care s'a scris: „Poporul a șezut să mănânce și să bea, și s'a sculat să joace” (Eslre. XXXII, 6). ⁸ Să nu facem desfrânare, cum s'au desfrânat unul din ei, și într-o singură zi au perit dintre ei douăzeci și trei de mii (Numer. XXV, 1, 9). ⁹ Să nu ispitim pe Hristos, cum au ispitit unul din ei și au

perit prin șerpi (Numer. XXI, 6). ¹⁰ Nici să nu cărtim, cum au cărtit unii din ei și au perit prin *mâna* Pierzătorului (Numer. XIV, '87). ¹¹ Toate acestea s'au petrecut cu acela, *că se ne fie plide*, și s'au scris pentru învățătura noastră, a celor ce am ajuns până la sfârșitul veacurilor. ¹² De aceea, cui i se pare că stă pe *picioarele sale*, acela să ia sama să nu cadă.

¹³ Pe voi nu v'a ajuns decât o ispită omenească; dar bun este Dumnezeu, Care nu va îngădui să fiți ispițiți peste putere, ci odată cu *îngăduirea* ispitei, va trimite și ușurare, încât să o puteți birui. ¹⁴ Deci, frații meiubiți, fugiți de slujirea idoloilor!

¹⁵ Ca unor înțelepți vorbesc; judecați și voi asupra celorce vă grăesc: ¹⁶ Paharul binecuvântării, pe care-l binecuvântăm, nu este oare împărțirea cu sângele lui Hristos? Pânea ce o frângem, nu este oare împărțirea cu trupul lui Hristos? ¹⁷ O pâne, și noi mulți un singur trup suntem, căci toți ne împărțim dintr'o singură pâne. ¹⁸ Priviți la izraliții cei dupre trup: cei ce mănâncă din jertfe, nu sunt ei oare părtași la jertfenie? ¹⁹ Dar ce zic eu? *aceea oare*, că idoli e ceva? Sau că cele jărtfite idoloilor ar însemna ceva? ²⁰ Nu, ci că cele ce jertfesc păgânii, dracilor le jertfesc, iar nu lui Dumnezeu, și nu voesc ca voi să aveți împărțire cu draci. ²¹ Nu puteți bea și paharul Domnului și paharul dracilor; nu puteți fi părtași și la masa Domnului și la masa dracilor. ²² Vrem noi oare să întărim pe Domnul, sau nu cu nva suntem mai tari de cât El?

²³ Toate-mi sunt slobode, dar nu *mi-s* toate de folos; toate-mi sunt slobode, dar nu toate întă-

resc sufletește. ²⁴ Nimenea să nu caute *numai* de ale sale, ci fiecare să caute și de ale altuia. ²⁵ Mâncați tot ce se vinde în măcelărie, nimic corcetând pentru conștiință; ²⁶ căci al Domnului e "pământul și cele de pe dânsul. ²⁷ De vă va chema la masă cineva din cei necredincioși și de veți voi se vă duceți, mâncați din tot ce vi se pune înainte, necercetând nimica pentru știință. ²⁸ Dar dacă cineva vă va zice: „Aceasta-l jertfă idolească“, atunci să nu mâncați, pentru *ca să nu smintiți pe celce v'a spus* și pentru *pacea* conștiinței; că al Domnului este pământul și cele de pe dânsul. ²⁹ Aicea însă vorbesc nu de conștiința voastră, ci de a altuia; căci pentruce slobozenia mea să fie judecată de conștiința altuia? ³⁰ Dacă mănânc și muțămesc, atunci de ce să flu înfruntat pentru *mâncarea*, pentru care mulțămesc.

³¹ Deci, ori de mâncați, ori de beți, ori altă ceva de faceți, toate să le faceți spre slava lui Dumnezeu. ³² Să nu fiți *pricina* de sminteală nici pentru Iudei, nici pentru elini, nici pentru biserică lui Dumnezeu, ³³ precum și eu *mă silesc să plac* tuturor în toate, căutând nu folosul meu, ci al celor mulți, ca să se mântueas.ă.

CAP. 11.

¹ Urmați-mi mie, precum urmez și eu lui Hristos. ² Dar vă laud, fraților, că de toate ale mele *învățați* vă aduceți aminte și țineți predaniile precum vi le-am dat eu. ³ Voesc însă să știți, că Hristos este capul orărilor bărbat; și bărbatul este cap femeii, iar capul lui Hristos este Dumnezeu. ⁴ Tot bărbatul, care se roagă sau proroceste cu capul

acoperit, își rușinează capul său; ⁸ și toată femeea, care se roagă sau proorocește cu capul descoperit, își neclătește capul său, căci e tot una, ca și cum ar fi rasă; ⁹ pentru că dacă femeea nu se acopere, *atunci* să se tundă; iar dacă femeel îi e rușine să fie tunsă sau rasă, *atunci* să se acopere; ¹⁰ căci bărbatul nu e dator să-și acopere capul *când se roagă*, pentru că el e chipul și slava lui Dumnezeu; femeea însă este slava bărbatului. ¹¹ Căci nu bărbatul este *luat* din femeie, ci femeea este *luată* din bărbat; ¹² și nu bărbatul este făcut pentru femeie, ci femeea pentru bărbat. ¹³ De aceea femeea e datoare să aibă pe capul său *semn că are o stăpânire* peste ea, pentru ingerii *cari sunt de față*. ¹⁴ Totuși în Domnul, nici bărbatul *nu se poate naște* fără femeie, nici femeea fără bărbat. ¹⁵ Căci precum femeea este din bărbat, tot așa și bărbatul este prin femeie. Toate însă sunt dela Dumnezeu. ¹⁶ Judecați singuri: e cuvîncios oare ca femeea să se roage lui Dumnezeu cu *capul neacoperit*? ¹⁷ Oare nu și înseși firea vă învață, că dacă bărbatul *lasă să-i crească părul*, aceasta e o rușine pentru el, ¹⁸ iar dacă femeea *lasă să-i crească părul*, pentru *ea aceasta* e o cinste, căci părul îi este dat în loc de acoperământ. ¹⁹ Iar dacă cineva ar socoti să discute *aceasta*, apoi noi nu avem asfel de obicei, *precum nu-i are* nici biserica lui Dumnezeu.

²⁰ Dar dându-vă *poveștile* acestea, nu *vă laud*, că vă adunați nu spre mai bine, ci spre mai rău. ²¹ Căci, întâiu, auz, că *atunci* când vă adunați în biserică, se petrec între voi desbinări, ceea ce întru câiva o și cred; ²² pentru că trebuie să fie între voi și dezbinări, ca cei iscusii între voi să lase la iveală,

²³ După aceea, dacă voi vă adunați la un loc, *aceasta* nu înseamnă că mâncați cîna Domnului; ²⁴ pentru că fiecare să grăbește să mănânce mai întâiu mîncarea sa, *asa încît* unul rămîne flămînd, iar altul se îmbată. ²⁵ Au doară nu aveți case ca să mâncați și să beți? Sau nesocotiți biserica lui Dumnezeu și înjosii pe cei lipsiți? Ce să vă spun? Lăuda-vă-vol oare? Pentru aceasta nu vă laud. ²⁶ Căci eu dela Domnul am primit ceea ce v'am dat și vouă, *și anume*, că Domnul Iisus în n-aptă în care a fost vîndut, a luat pâine, ²⁷ și mulțămînd, a frînt și a zis: „Luați, mâncați, acesta este Trupul meu, care se frange pentru voi; aceasta să faceți în amintirea Mea”. ²⁸ Luînd de asemenea și paharul după cină, a zis: „Acest pahar este Așezămîntul cel Nou întru sângele Meu, aceasta să faceți decîte ori veți bea în amintirea Mea”. ²⁹ Pentru că ordecîte ori mâncați pâinea *aceasta* și beți acest pahar, vestiți moartea Domnului pînă va veni. ³⁰ De aceea celce va mîncă pâinea *aceasta*, sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat față de Trupul și Sângele Domnului. ³¹ Să se ispitească dară omul pe sine, și așa să mănânce din pâinea *aceasta* și să bea din *acest* pahar. ³² Căci celce mănîncă și bea *din ele* cu nevrednicie, acela mănîncă și bea sînge osîndă, nesocotînd Trupul Domnului. ³³ De aceea muți din voi sunt bolnavi și betegi, și nu pușini mor. ³⁴ Căci dacă ne-am jîd. că pe noi înșine, *atunci* n'am fi judecați; ³⁵ Fiînd însă judecați, ne pedepsim de Domnul, ca să nu fim osîndiți cu lumea. ³⁶ De aceea, frații mei, când vă adunați să mâncați, așteptați-vă unul pe altul. ³⁷ Și dacă cineva e flămînd, să mănânce acasă, *ca asfel* să nu vă

adunați spre osândă. Celelalte le voi regula când voi veni.

CAP. 12.

¹ Nu voesc însă, fraților, să nu cunoașteți *darurile* cele duhovnicești. ² Știți că atunci, când erați păgâni, vă duceați la idoli, cei fără de glas ca și cum ați fi fost țarați de ceva. ³ De aceea vă arăt, că nimeni din ceie grăesc *înșuflați* de la Duhul lui Dumnezeu nu zice. „Iisus să fie anatema”, și nimeni nu poate să numească pe Iisus Domn, decât numai *înșuflat fiind* de la Duhul Sfânt.

⁴ Darurile sunt felurite, dar Duhul este unul; ⁵ slujbele sunt felurite, dar Domnul unul; ⁶ Lucrările încă sunt felurite, dar unul este Dumnezeu, Care crează toate în toți; ⁷ și fiecare din ei să dea arătarea Duhului spre folos obștească. ⁸ Căci unuia ¹ se dea de la Duhul *sfânt* cuvântul înțelepciunii, iar altuia de la același Duh ² se dea cuvântul științei; ³ unuia prin același Duh ⁴ se dea credință, iar altuia ⁵ se dau darurile tămăduirilor prin același Duh. ⁶ Unuia ⁷ se dea facerea de minuni, iar altuia proorocia; ⁸ unuia ⁹ se dea darul a deosebi duhurile, altuia ¹⁰ *darul* vorbirii a felurite limbii, iar altuia ¹¹ *darul* tălmăcirii limbilor. ¹² Toate acestea însă le săvârșește unul și același duh, Care împarte fiecarei dindeosebi cum voeste El.

¹³ Căci după cum trupul este unul, dar are multe membre; și după cum toate membrele unui trup, deși sunt multe, alcătuiesc un singur trup, așa și Hristos. ¹⁴ Căci noi toți, iudei sau elini, robi sau slobози, ne-am botezat printr'un Duh, spre a

fi un trup, și toți suntem adăpați printr'un Duh. ¹⁵ Trupul nu este alcătuit dintr'un singur membru, ci din multe. ¹⁶ Dacă piciorul ar zice: „Nu sunt din trup, pentru că nu sunt mână”; pentru aceasta oare n'ar fi el din trup? ¹⁷ Și dacă urechea ar zice: „Nu sunt din trup, pentru că nu sunt ochi”; pentru aceasta oare n'ar fi ea din trup? ¹⁸ Dacă tot trupul ar fi ochi, atunci unde ar fi auzul? Și dacă ar fi tot numai auz, atunci unde ar fi mîndrea? ¹⁹ Dumnezeu însă a așezat membrele în trup, și pe fiecare din ele, cum a vrut. ²⁰ Dar dacă toate ar fi un membru, atunci unde ar fi trupul? ²¹ Dar așa membrele sunt multe, iar trupul unul. ²² Nu poate ochiul să zică mînei: „N'am trebuință de tine”; de asemenea nici capul *nu poate zice* picioarelor: „N'am trebuință de voi.” ²³ Dimpotrivă, membrele trupului, care se par mai slabe, sunt mai trebuincioase, ²⁴ și celele ni se par a fi mai necinstite în trup, aceloră le dăm mai multă cinste; ²⁵ *parțile* cele mai urâte ale trupurilor noastre se îmbracă mai frumos, iar cele frumoase n'au nevoie de *îmbrăcăminte* aceasta. ²⁶ Dumnezeu a întocmit trupul așa, *încât* *membrelor* celor mai necinstite să li se dea mai multă cinste, ca să nu fie desbinare în trup, ci toate membrele să se îngrijască deopotrivă unele de altele. ²⁷ De aceea de suferă un membru, împreună cu el toate membrele suferă; iar dacă un membru este prețuit, se bucură împreună cu el toate membrele.

²⁸ Voi însă toți la un loc sunteți trupul lui Hristos, iar fiecare în parte sunteți membre ale *acelui* trup. ²⁹ Și Dumnezeu a pus în Biserică, pe unii întâi apostoli, aldoilea prooroci, al treilea învăța-

tori; după aceea, *atunci li s'a dat puteri de a face minuni*, apoi darurile de-a tămădui, de-a ajuta, de-a ocărui și de-a grăi felurite limbi. "Oare toți sunt apostoli? Oare toți sunt prooroci? Oare toți sunt învățători? Oare toți sunt făcători de minuni? "Oare toți au darurile tămăduirilor? Oare toți vorbesc *felurite* limbi? Oare toți sunt tălmăcitori? Răvniți însă darurile cele mai bune; dar eu am să vă arăt *pentru viață* o cale încă și mai aleasă, lată-o;

CAP. 13.

"De *aș* grăi în limbi omenești și îngerești, iar dragoste n'aș avea, *aș* fi aramă sunătoare și chim-val răsunător. "Și de *aș* avea *darul* proorocii, și de *aș* ști toate tainele, și de *aș* avea toată știința și credința, cât să mut și munții, iar dragoste n'aș avea, *aș* fi o nimica. "Și de *aș* împărți toată averea mea, și de *aș* da trupul meu să-l ardă, iar dragoste n'aș avea, nimic nu mi-ar folosi. "Dragostea rabdă mult și se milostivește; dragostea nu pizmuiește; dragostea nu se trufește, nu se mândrește, nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale *foloase*, nu se mânia, nu se gândește la rău, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; "ea toate le acopere, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă. "Dragostea niciodată nu va conțeni, chiar de vor încetă proorociile, și vor muți limbile, și știința va peri. "Căci noi *numai* la parte cunoaștem, și în parte proorocim; "când însă va veni ceea ce-i desăvârșit, atunci ceeace-i la parte va conțeni. "Când *eram* copii, copilărește

grăiam, copilărește cugetam, copilărește judecam; iar după ce m'am făcut bărbat, am lăsat copilăriile. "Acum vedem nedeslușit, ca printr'o oglindă *intu-necoasă*, iar atuncița *clădă* în înțelegere; acum cunosc *numai* în parte, iar atunci voi cunoaște cum sunt cunoscut *eu însumi*. "Acum dar rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar dintre ele dragostea este mai mare.

CAP. 14

"Urmăriți dragostea; răvniți însă și *darurile* cele duhovnicești, dar mai ales ca să proorociți. "Căci celce vorbește în o limbă, *acesta* nu grăiește oamenilor, ci lui Dumnezeu, pentru că nimeni nu-l înțelege, ci spune cu duhul lucruri tainice, "iar celce proorocește, acela vorbește oamenilor spre a-l întări, a-l îndemna și a-l mângăea. "Celce vorbește în o limbă, acela se întărește *sufletește* pe sine; iar celce proorocește, acela întărește biserica.

"Doresc ca toți să vorbiți în limbi; dar mai *vârtos doresc* să proorociți, pentru că celce proorocește e mai mare decât celce vorbește în limbi, *afară* numai dacă *acesta* tălmăcește, ca biserica să capete întărire. "Și acum, fraților, de *aș* veni la voi și *aș* vorbi în limbi, ce v'aș folosi, dacă nu v'aș spune sau o descoperire, sau o cunoștință, sau o proorocie, sau o învățătură? "Și *unelte*le neînșelate, care dau sunete, cum e fluierul sau lăuta, dacă n'ar da tonuri deslușite, cum s'ar cunoaște ce se cântă din fluier sau din lăută? "Și dacă trâmbița ar da niște sunete nedeslușite, cine s'ar pregăti de luptă? "Așa și voi dacă ați rosti cu limba cuvinte

neînțelese, cum s'ar înțelege ce spuneți? Ați grăi deci în vânt. ¹⁰ Cuvintele, de pildă, cât de multe-s și nici unul nu-l fără înțeles. ¹¹ Dar dacă eu nu pricep înțelesul cuvintelor, atunci sunt un străin pentru celce vorbește și celce vorbește e un străin pentru mine. ¹² Așa și voi, când răvniți *darurile* cele duhovnicești, siliviți să vă îmbogățiți cu ele spre întărirea bisericel, ¹³ Și de aceea celce vorbește în limbă, să se roage *să aibă* și darul tălmăcirii. ¹⁴ Căci când eu mă rog în limbă, deși duhul meu să roagă, mintea însă rămâne fără roadă. ¹⁵ Ce-i dară *de făcut*? Să mă rog cu duhul, să mă rog și cu mintea; să cânt cu duhul, să cânt și cu mintea. ¹⁶ Căci de vei binecuvânta cu duhul, atunci cel ce stă în rândul celor neștiutori cum va zice: „amînă” după mulțămînta ta? Căci el nu știe ce zici. ¹⁷ Tu mulțumești bine, dar altul nu se folosește sufletește. ¹⁸ Mulțămîntă Dumnezeuului meu, eu mai mult decît toți voi vorbesc în limbi; ¹⁹ dar în biserică voesc să spun mai bine cu mintea mea cinci vorbe, ca să se folosească și alții, decît să rostesc un potop de vorbe în limbă *necunoscută*.

²⁰ Fraților, nu fiți copii cu mintea: cu răutatea fiți copii, iar cu mintea fiți vrăstnici. ²¹ În lege este scris: „În alte limbi și cu alte buze voi grăi poporului acestuia, și nici așa nu Mă va ascultă, zice Domnul” (Isaia, XXVIII, ¹¹⁻¹²). ²² Așa dar limbele sunt semn nu pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși; iar proorocia nu e *semn* pentru cei necredincioși, ci pentru cei credincioși. ²³ Deci de s'ar adună la un loc toată biserica și ar grăi toți în limbi, și de ar intra *la voi* niște neînvățați sau niște necredincioși, n'ar zice ei oare că sunteți nebuni. ²⁴ Dar

de ar prooroci toți, și ar intra *la voi* un necredincios, sau un neînvățat, de toți s'ar muștră și de toți s'ar judecă; ²⁵ și așa tainele inimii lui s'ar descoperi; și așa el căzind cu fața la pământ, s'ar închina lui Dumnezeu și ar zice: Cu adevărat Dumnezeu este cu voi”.

²⁶ Deci, fraților, ce-i *de făcut*? — Când vă adunați la un loc și flecare din voi are vr'o cântare, sau vr'o învățătură, sau *darul* unei limbi, sau vr'o descoperire, sau *darul* tălmăcirii, — toate acestea să fie spre întărire. ²⁷ De grăiți cariva în limbi, apoi *să grăiți* câte doi sau mult trel, și perând, iar unul să tălmăcească. ²⁸ Iar de nu se va găsi tălmăcitor, atunci să tacă în biserică, și să grăiească numai sieși și lui Dumnezeu. ²⁹ Și proorocii să vorbească câte doi sau trel, iar ceilalți să judece; ³⁰ dacă însă altuia din ceice șed l se va descoperi *ceva*, atunci cel dintâi să tacă; ³¹ căci toți puteți prooroci unul după altul, ca toți să ia învățătură și mângâiere. ³² Duhurile proorocești sunt supuse proorociilor, ³³ pentru că Dumnezeu nu este *Dumnezeul* neorânduielei, ci al păcii. Așa e în toate adunările sfinților.

³⁴ Femeile voastre să tacă în adunări, căci lor nu li e îngăduit să vorbească, ci se fie supuse, după cum zice și legea (Fac. III, ¹⁶). ³⁵ Dacă însă ele voesc să învețe ceva, să întrebe *despre aceea* acasă pe bărbații lor; căci e necuvincios ca o femeie să vorbească în adunare. ³⁶ Au doar dela voi a purces cuvântul lui Dumnezeu, sau numai pânăla voi a ajuns? ³⁷ Dacă cineva crede că-i prooroc sau însușiat *de Dumnezeu*, acela să priceapă, că ceea ce vă

scriu este porunca Domnului, ¹² Iar cele ce nu pricepe, nu priceapă.

¹³ Așa dară, frați or, să râvniți să proorociți, și nu împedicați de a se grăi și în limbi, dar toate să se facă cu bunăcuviință și cu rând teală.

CAP. 15.

¹ Vă amintesc, frați or, de Evanghelia, pe care v'am propovăduit-o și pe care ați primit-o, și în care sunteți întăriți; ² și prin care vă și mântuiți, dacă cele propovăduite le țineți cum vi le-am propovădit, și dacă nu cumva ați crezut în zadar. ³ Căci eu mai întâi v'am dat, ceea ce și eu am primit *dela alții*, *adece* cum că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi, ⁴ și că El a fost îngropat și că a înviat, după Scripturi; ⁵ și că S'a arătat lui Kifă; apoi celor doisprezece; ⁶ după aceea S'a arătat deodată la mai bine de cincisute de frați, dintre cari cel mai mulți trăesc până acum, iar unii au și murit. ⁷ După aceea S'a arătat lui Iacov, precum și tuturor apostolilor. ⁸ Iar mai pe urmă decât toți mi s'a arătat și mie, ca unei lepădături; ⁹ căci eu sunt cel mai mic dintre apostoli și nevrednic de a mă numi apostol, pentru că am prigonit biserică lui Dumnezeu. ¹⁰ Dar cu harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt, și harul Lui, care este în mine, n'a fost în zadar; ci m'am arătat mai mult decât toți, dară nu eu, ci harul lui Dumnezeu, care este în mine. ¹¹ Așa dară ori eu, ori aceia, așa propovăduim, și așa ați crezut.

¹² Dacă însă se propovăduiește, că Hristos a înviat din morți atunci cum de zic unii din voi, că nu este o

înviere a morților? ¹³ Dacă însă morții nu învie, atunci nici Hristos n'a înviat; ¹⁴ iar dacă Hristos n'a înviat, atunci zadarnică e propovădurea noastră, zadarnică și credința voastră. ¹⁵ Ba ne-am înfățișa încă și ca martori mincinoși ai lui Dumnezeu, pentru că am mărturisit, că Dumnezeu a înviat pe Hristos, pe Care El nu L'a înviat, dacă nu învie morții. ¹⁶ Căci dacă morții nu învie, atunci nici Hristos n'a înviat; ¹⁷ iar dacă Hristos n'a înviat, atunci credința voastră e zadarnică, și tot în păcatele voastre vă aflați. ¹⁸ De aceea și cele ce au murit în Hristos, au perit, ¹⁹ și dacă noi numai pentru viața aceasta ne punem nădejdea în Hristos, atunci suntem cei mai nefericiți dintre toți oamenii.

²⁰ Hristos însă a înviat din morți; început al *învierii* morților s'a făcut. ²¹ Căci precum moartea a venit printr'un om, așa tot printr'un om a venit și învierea morților. ²² Căci precum în Adam toți mor, așa în Hristos vor învia toți; ²³ fiecare însă la rândul său: începutul *l-a făcut* Hristos; după aceea vor învia al lui Hristos, la venirea Lui. ²⁴ Iar apoi va veni sfârșitul, când El va da împărăția în primire lui Dumnezeu și Tatăl, când se va desființa orice domnie, și orice stăpânire și putere. ²⁵ Căci El trebi... ²⁶ A domnească până va pune pe toți vrășmașii sub picioarele sale. ²⁷ Cel din urmă vrășmaș, care se va desființa, va fi moartea, ²⁸ pentru că Dumnezeu a supus toate sub picioarele Lui Hristos. Când însă se zice că l-a supus toate, se înțelege că afară de Celce l-a supus Lui toate. ²⁹ Iar când se vor supune Lui toate, atunci și Fiul însuși Se va supune Celulce l-a supus Lui toate, ca Dumnezeu să fie totul în toate. ³⁰ Altmintreia, ce vor face

celce se botează pentru morți? Dacă morții nu învie nicidecum, atunci la ce să se mai boteze *cineva* pentru morți? ³⁰ Pentru ce și noi să ne supunem la primejdii pe fiecare ceas? ³¹ Eu pe fiecare zi mor; mărturie la aceasta îmi este lauda voastră, pe care o am în Hristos Iisus, Domnul nostru. ³² Omenește vorbind, dacă nu învie morții, ce folos am că m'am luptat cu fiarele în Efes? Să mâncăm și să bem că mâne o să murim! ³³ Nu vă înșelați: tovarășii rele strică bunele obiceiuri! ³⁴ Treziți-vă cum trebuie și nu păcăuiți; căci se află pînă voi unii, cari nu cunosc pe Dumnezeu; spre rușinea voastră o spun.

³⁵ Dar va zice cineva: „Cum au să învie morții? Și în ce trup au să vie?” ³⁶ Nesocotitul, ceea ce sămînți în, de nu va muri, nu va învia. ³⁷ Și când sămînți nu sămînți trupul care are să vie, ci un grăunte gol de ce se întâmplă: de grâu sau de altă cevă. ³⁸ Dumnezeu însă îi dă trup, cum vrea, și fiecărei sămînți îi dă trupul ei. ³⁹ Trupurile nu sunt toate la fel, ci altul este trupul oamenilor, altul este trupul dobitoacelor, altul al peștilor și altul al păsărilor. ⁴⁰ Sunt trupuri cerești și trupuri pământești; dar alta este slava celor cerești, și alta al celor pământești ⁴¹ alta este slava soarelui, alta slava lunii și alta slava stelelor. *Chiar* stea de stea se deosebește după slava sa.

⁴² Așa-i și cu învierea morților: Se sămînă *trup* stricăcios, se va scula *trup* nestricăcios; ⁴³ se sămînă *trup* lipsit de orice cuvînt, se va scula *trup* slăvit; se sămînă *trup* neputincios, se va scula *trup* în putere; ⁴⁴ se sămînă *trup* sufletește, se va scula *trup* duhovnicesc: este *trup* sufletește, este și

trup duhovnicesc. ⁴⁵ Așa și este scris: „Adam, omul cel dintîiu, s'a făcut suflet viu” (Fac. II, 7), iar Adam cel din urmă este duh de viață făcător. ⁴⁶ Însă n'a fost întîiu cel duhovnicesc, ci cel sufletește, și apoi cel duhovnicesc. ⁴⁷ Omul cel dintîiu a fost din pămînt și pămîntesc; iar omul cel de al doilea este Domnul din ceruri. ⁴⁸ Cum a fost cel pămîntesc, așa-s și cei pămîntești; și cum este cel ceresc, așa-s și cei cerești; ⁴⁹ și după cum am purtat chipul celui pămîntesc, să purtăm și chipul celui ceresc. ⁵⁰ Dar vă spun, fraților, și aceea, că trup și sânge nu pot să moștenească împărăția lui Dumnezeu. nici stricăciunea nu poate să moștenească pe nestricăciune.

⁵¹ Iată vă spun o taină: Nu vom muri toți, dar toți ne vom schimba ⁵² într-o secundă, într-o clipă de ochiu, când va suna trâmbița de-apoi; căci se va trâmbița, și morții se vor scula nestricăcioși, iar noi ne vom schimba; ⁵³ căci se cade ca acest *trup* stricăcios să se îmbrace în nestricăciune și acest *trup* muritor să se îmbrace în nemurire. ⁵⁴ Când însă acest *trup* stricăcios se va îmbrăca în nestricăciune, și acest *trup* muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvîntul cel scris: „Înghițitu-s'a moartea de biruință (Isaia, XXV, 8).” ⁵⁵ Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința? ⁵⁶ (Osie, XIII, 14). ⁵⁷ Boldul morții însă este păcatul, iar puterea păcatului este legea. ⁵⁸ Dau însă mulțimită lui Dumnezeu, Celui ce ne-a dăruit biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos.

⁵⁹ Drept aceea, frații mei iubii, fiți tari și neclintii; propășiți pururea în lucrul Domnului, știind că osteneala voastră nu e zadarnică înaintea Domnului.

CAP. 16.

¹ La strângerea milostivici pentru sfinți să faceți și voi așa, cum am rânduit în bisericiile Galatiei: ² în ziua întâia a săptămânii, fiecare din voi să pună deoparte cât îi îngăduie starea și să păstreze la voi, ca să nu se facă strângerea ajutoarelor când voi veni eu. ³ Iar când voi veni, voi trimite cu scrisori pe cei ce-l veți alege, ca să ducă darul vostru la Ierusalim. ⁴ Și de se va cuveni să mă duc și eu, vor merge cu mine.

⁵ La voi însă am să viu după ce voi străbate Macedonia, căci prin Macedonia am să viu. ⁶ Iar la voi, poate, voi zăbovi, sau voi și iernă, ca să mă însoțiți unde mă duc. ⁷ Căci acum nu voesc să mă văd cu voi numai în treacăt, ci de-mi va îngădui Domnul, nădăjduesc să rămân la voi câțva timp. ⁸ La Efes însă voi rămâne până la Duminica Mare, ⁹ căci mi s'a deschis acolo o ușă mare și largă, și protivnici sunt mulți.

¹⁰ De vine Timoteiu, băgați de seamă să fie fără frică la voi, căci face lucrul Domnului, ca și mine. ¹¹ De aceea nimenea să nu-l nesocotească, ci-l petreceți cu pace, ca să vină la mine, că-l aștept împreună cu frații.

¹² Iar cât despre fratele Apolo, l'am rugat foarte mult ca să vină la voi cu frații; dar el n'a voit nicidecum să vină acum, ci va veni când va socoti.

¹³ Vegheați, stați în credință, îmbărbătați-vă și vă întăriți; ¹⁴ Toate ale voastre să fie cu dragoste. ¹⁵ Fraților, cunoașteți casa lui Stefană; știți că ea este pârga Ahaei și s'a pus în slujba sfinților. ¹⁶ Vă rog dar, ca și voi să vă plecați la unii ca aceștia

și la toți cei ce lucrează și se ostonește împreună cu ei.

¹⁷ Mă bucur de venirea lui Stefană și a lui Fortunat, și a lui Ahaei, căci lipsa voastră au umplut-o aceștia: ¹⁸ căci au liniștit duhul meu și al vostru. Cinstiți dară pe unii ca aceștia!

¹⁹ Închină-se vouă bisericile Asiei; închină-se vouă cu toată inima în Domnul Achila și Priscila, împreună cu biserica cea din casa lor. ²⁰ Închină-se vouă toți frații. Închinați-vă unii altuia cu sărutare sfântă. ²¹ *Primiți închinăciune și din partea mea,* scrisă cu mâna mea, a lui Pavel.

²² Celce nu iubește pe Domnul Iisus Hristos să fie asatema, maranată. ²³ Darul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Dragostea mea în Hristos Iisus este cu voi. Amin.

CARTEA A DOUA CĂTRĂ CORINTENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, prin voința lui Dumnezeu, Apostol al lui Iisus Hristos, și fratele Timoteu *vă doresc* vouă, bisericii lui Dumnezeu care este în Corint și tuturor sfinților celor din toată Ahaiă, ² har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

³ Bine este cuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeu al toată mângâerea, ⁴ Care ne mângâie în toate necazurile noastre, ca să putem și noi mângâia pe cei ce se află în tot necazul cu mângâerea, cu care suntem mângâiați și noi de Dumnezeu. ⁵ Căci pe cât sporesc în noi suferințele lui Hristos pe atâtă sporește prin Hristos și mângâerea noastră. ⁶ De suferim necaz, *suferim* pentru mângâerea și mântuirea voastră, care se săvârșește prin răbdarea aceluiași suferințe, pe care le îndurăm și noi și avem nădejde tare în voi; ⁷ de ne mângâem, *ne mângâem* pentru mângâerea și mântuirea voastră, știind că voi luați parte atât la suferințele noastre, cât și la mângâere.

⁸ Căci nu voim, fraților, să nu știți și voi de necazul nostru ce ni s'a întâmplat în Asia, că am fost

Ingreuești peste măsură și peste putere, încât nu mai aveam nădejde nici de viață, ⁹ ci aveam în noi încredințarea că suntem oșânzi la moarte, ca să nu mai nădăjdum în noi înșine, ci în Dumnezeu, Celce înviază morții, ¹⁰ Care ne-a și izbăvit și ne izbăvește dela o moarte ca aceea, și în Care nădăjdum că ne va mai izbăvi încă, ¹¹ cu ajutorul și al rugăciunet voastre, ca pentru harul ce mi s'a dăruit prin mijlocirea multora, mulți să mulțamească pentru noi.

¹² Căci lauda noastră este mărturia conștiinței noastre, care ne spune, că am trăit în lume și mai ales între voi în nevinovăție și curăție plăcută lui Dumnezeu, nu după înțelepciunea trupească, ci după harul lui Dumnezeu. ¹³ Căci nu vă scriem alta, ceeace citiți sau recunoașteți și ceeace nădăjdum că veți recunoaște până în sfârșit; ¹⁴ după cum intru câțva ați și recunoscut, că noi vom fi lauda voastră, precum și voi viți fi a noastră, în ziua Domnului nostru Iisus Hristos.

¹⁵ Cu această încredere voiam odinioară să viu la voi, ca să primiți har adoua oară, ¹⁶ și pe la voi să trec în Macedonia, și din Macedonia să viu iarăși la voi, și voi să mă petreceți în Iudeea. ¹⁷ Cugetând deci aceasta, purtatu-m'am eu oare cu ușurință? Sau cele ce le-am cugetat, cugetatu-le-am oare trupește, ca să fie vorba mea și da și nu? ¹⁸ Precum e adevărat că Dumnezeu este credincios, tot așa și vorba noastră către voi n'a fost și da și nu. ¹⁹ Căci Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Cel propoveduit la voi de noi, adevărat de mine și de Silvan și de Timoteu, n'a fost da și nu, ci în El a fost numai da. ²⁰ Căci toate făgăduințele dumnezeiești în El sunt da, și de aceea se și zice de noi, prin El, amin, spre slă-

va lui Dumnezeu. ²¹ Iar Celce ne întărește pe noi și pe voi în Hristos și Celce ne-a uns pe noi este Dumnezeu, ²² Care ne-a și pecetluit și a dat arvona Duhului în inimile noastre.

²³ Eu însă chem pe Dumnezeu martor asupra sufletului meu, că n'am venit până acum la Corint numai ca să vă cruț pe voi; ²⁴ nu că doară am avea stăpânire peste credința voastră, ci ajutăm să propășască bucuria voastră, căci sunteți tari în credință.

CAP. 2.

¹ De aceea am scotit în mine însumi, să nu viu la voi iarăși cu amărăciune. ² Dar dacă eu vă amărăsc pe voi, apoi oare pe mine cine mă bucură, dacă nu celce a fost amărât de mine? ³ Aceasta însă v'am scris-o, pentruca atunci când voi veni la voi să nu am amărăciune peste amărăciune de la acela, cări ar trebui să mă bucure; am încredere în voi toți, că bucuria mea este a voastră a tuturor. ⁴ Cu mare întristare și cu durere de inimă și cu multe lacrimi v'am scris, și nu ca să vă amărăsc, ci ca să cunoașteți iubirea, care cu prisosință o am pentru voi.

⁵ Iar de m'a amărât cineva, nu m'a amărât numai pe mine, ci în parte, ca să nu zic în totul, și pe voi pe toți. ⁶ Pentru unul ca acesta e deajuns această pedeapsă, care vine de la mulți, așa că ați face mai bine să-l lertați și să-l mângâați, ca unul ca acesta să nu fie doborât de prea multă întristare. ⁷ De aceea vă rog, să-l arătați dragoste; ⁸ căci de aceea v'am și scris, ca să vă cunosc cugetul și de sunteți ascultători în toate. ⁹ De lertați însă pe cineva,

ceva, pe acela lert și eu de am ertat pe cineva de ceva, l-am ertat pentru voi în numele lui Hristos, " ca să nu ne aducă vreo sminteală satană, căci planurile lui nu ne sunt necunoscute.

" Și sosind eu la Troada pentru *ca să vestesc* Evanghelia lui Hristos, deși mi s'a deschis ușa de Domnul, n'am fost împăcat în sufletul meu, pentru că n'am găsit *acolo* pe fratele meu Tit, " ci luându-mi rămas bun de la el, am trecut în Macedonia.

" Dar mulțămită lui Dumnezeu, Celui ce pururea *ne dă* să biruim în Hristos și revarsă prin noi mireazma cunoștinței Sale în tot locul; " căci noi suntem pentru Dumnezeu mireazma lui Hristos printre cei ce se mântuesc și printre cei ce pier: " pentru unii suntem mireazma morții, spre moarte, iar pentru alții mireazma vieții, spre viață. Și cine-l vrednic de aceasta? " Căci noi nu vătămăm cuvântul lui Dumnezeu, cum fac mulți, ci-l propovăduim în curățenie, ca dela Dumnezeu primite, ca înaintea lui Dumnezeu și ca în Hristos.

CAP. 3.

¹ Să începem oare din nou a ne recomanda? Avem noi oare, ca unia, nevoie de scrisori de recomandări către voi sau de recomandări din partea voastră? ² Scrisoarea noastră de recomandăție, scrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oamenii, sunteți voi; ³ vădit că sunteți o scrisoare de recomandare a lui Hristos, scrisă prin slujirea noastră, nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeuului celui viu, și nu pe table de platră, ci pe tablele de carne

ale inimii. ⁴ Și astfel de încredințare o avem noi înaintea lui Dumnezeu prin Hristos, ⁵ nu că doar am fi vrednici să cugetăm în noi înșine ceva, ca venind de la noi înșine, ci vrednicia noastră e dela Dumnezeu, ⁶ Care ne-a și învrednicit să fim slujitorii Noului Așezământ, nu ai buclii, ci ai duhului, pentru că buchea ucide, iar duhul dă viață.

⁷ Dar dacă slujirea buclilor celor ucigătoare, scrise pe piatră, eră așa de slăvită, încât fiii lui Israel nu puteau să privească fața lui Moise din pricina slavel trecătoare a feței lui, ⁸ apoi cu cât trebuie să fie mai slăvită slujirea Duhului? ⁹ Și dacă slujirea osândel era slăvită, apoi cu atât mai mult e bogată în slavă slujirea îndreptării. ¹⁰ Ba, privind din această parte, *slujirea* aceea nici nu se pare slăvită din pricina slavel covârșitoare *a celeilalte slujiri*. ¹¹ Și dacă ceea ce era trecător a fost slăvit, apoi cu atât mai slăvit trebuie să fie ceea ce nu-i trecător.

¹² Drept aceea având o astfel de încredințare, ne purtăm cu multă îndrăzneală, ¹³ și nu *facem* ca Moise, Care-și puneă un văl pe fața sa, ca fiii lui Israel să nu vadă stăruința a ceea ce era trecător. ¹⁴ Dar mințile lor sunt orbite, căci și astăzi acel văl rămâne neridicat la cetirea Vechiului Așezământ, pentru că numai prin Hristos se ridică; ¹⁵ dar la ei până astăzi vălul acela stă pe inimile lor, când citească pe Moise, ¹⁶ iar când se întorc la Domnul, acel văl se ridică. ¹⁷ Domnul însă este Duhul, și unde este Duhul Domnului, acolo e slobozenia. ¹⁸ Noi însă privind toți cu fețele descoperite, ca în oglindă, la slava Domnului, căpătăm același chip, *trecând* din slavă în slavă, cum *ne dă* Domnul Duh,

CAP. 4.

¹ De aceea, având din mila lui Dumnezeu o astfel de slăbă, nu ne pierdem nădejdea, ² ci lepădând faptele rușinoase cele ascunse, fără să alergăm la vicleșug și fără să vătămăm cuvântul Domnului, ci arătând adevărul, ne înfățișăm conștiinței fiecărui om în fața lui Dumnezeu. ³ Dacă însă Evanghelia noastră are încă vătul peste ea, apoi are văt pentru cei peritori, ⁴ pentru necredincioși, cărora dumnezeul veacului acestuia li-a orblit mințile, ca pentru ei să nu strălucească lumina vestirii slavei lui Hristos, Care este chipul Dumnezeului Celui nevăzut. ⁵ Căci noi nu ne propoveduim pe noi înșine, ci pe Hristos Iisus, Domnul, și suntem robii voștri pentru Iisus. ⁶ Pentru că Dumnezeu, Care a pornit lumina să strălucească în mijlocul întunecurii, a luminat inimile noastre, ca să strălucească cunoștința slavei lui Dumnezeu în fața lui Iisus Hristos.

⁷ Comoara aceasta o avem noi în vase de lut, ca mulțimea puterii să fie socotită a lui Dumnezeu, iar nu a noastră. ⁸ Din toate părțile suntem strămtoări, dar nu siriți; în împrejurări desnădăjduitoare ne aflăm, dar nu suntem desnădăjduiți; ⁹ prigoniți suntem, dar nu părăsiți; doborâți, dar nu perduți. ¹⁰ Pururea purtăm în trupul nostru moartea Domnului Iisus, ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru. ¹¹ Căci noi cei vii suntem neconținți gata de moarte pentru Iisus, ca viața lui Iisus să se arate în trupul nostru cel muritor, ¹² așa încât moartea lucrează în noi, iar viața în voi. ¹³ Dar având același duh al credinței, de care ne vorbește Scrip-

tura, când zice: „crezut-am, pentru aceea am și grații“, și noi credem, de aceea și grăim, ¹⁴ știind că Celce a înviat pe Domnul Iisus, ne va lăsa prin Iisus și pe noi și ne va pune înaintea Sa împreună cu voi. ¹⁵ Căci toate sunt pentru voi, ca mulțimea harului să stârnească în mulți cu atât mai multă mulțămire spre slava lui Dumnezeu.

¹⁶ De aceea nu ne descurajăm; și chiar de se strică omul nostru cel din afară, cel din lăuntru însă se înnoiește din zi în zi; ¹⁷ pentru că suferința noastră cea de acum, ușoară și trecătoare, ne aduce nemăsurată slavă veșnică, ¹⁸ și noi ne uităm nu la cele văzute, ci la cele nevăzute, căci cele văzute sunt trecătoare, iar cele nevăzute sunt veșnice.

CAP. 5.

¹ Căci știți, că de se va strică colibă aceasta a noastră, în care locuim aici pe pământ, avem în ceruri locuință dela Dumnezeu, casă nefăcută de mână și veșnică; ² de aceea și suspinăm noi în colibă aceasta, pentru că dorim să ne îmbrăcăm în locașul nostru cel ceresc, ³ decât numai de-am fi îmbrăcați și nu goi! ⁴ Căci aflându-ne noi în această colibă, suspinăm sub povară, nu pentru că voim să ne desbrăcăm, ci să ne îmbrăcăm, pentru că ceea ce-l muritor să se înghită de viață, ⁵ Pentru aceasta ne-a și făcut pe noi Dumnezeu și ne-a dat arvona duhului.

⁶ De aceea pururea suntem înșiruiți, știind că locuind în trup, locuim departe de Dumnezeu, ⁷ căci umblăm prin credință, iar nu prin vedere; ⁸ suntem însă înșiruiți și dorim mai bine să părăsim acest

trup și să ne sălășluim la Domnul, * și de aceea ne și simțim să fim bine plăcuți Lui, fie că locuim în acest trup, fie că-l părăsim, ¹⁰ pentru că cu toții trebuie să ne arătăm înaintea judecății lui Hristos, ca să primim fiecare după celece am făcut fiind în acest trup, or bine, or rău.

¹¹ Deci, cunoscând frica Domnului, aducem pe oameni la adevăr; *aceasta* e descoperită lui Dumnezeu și nălajdul că e descoperită și cugetului vostru. ¹² Prin aceasta nu vă recomandăm din nou vouă, ci vă dăm pricină să vă laudați cu noi, ca să aveți ce răspunde aceloră, cari se laudă cu fața, iară nu cu inima. ¹³ Căci de ne eșim din sine, e pentru Dumnezeu, iar de suntem așezați la milie, e pentru voi. ¹⁴ Căci dragostea de Hristos ne absoarbe pe noi, celece socotim așa: dacă unul a murit pentru toți, iată toți au murit. ¹⁵ Hristos însă a murit pentru toți, ca celece trăiesc să nu mai trăiască pentru sineși, ci pentru Celce a murit pentru ei și a înviat. ¹⁶ Pentru aceea deacum nu mai cunoaștem pe nimeni după trup; și dacă am cunoscut după trup pe Hristos, acum însă nu-l mai cunoaștem așa. ¹⁷ Deci de este cineva în Hristos, e făptură nouă; cele vechi au trecut; iată toate s'au făcut nouă; ¹⁸ dar toate vin dela Dumnezeu, Celce ne-a împăcat pe noi cu Sine prin Iisus Hristos, și ne-a dat slujirea împăcării; ¹⁹ pentru că Dumnezeu, Care era în Hristos, a împăcat lumea cu Sine, nesocotind oamenilor păcatele lor, și a pus în noi cuvântul împăcării.

²⁰ Deci noi suntem soli, trimiși în numele lui Hristos, și vă îndemnăm în numele lui Hristos, ca și cum însuși Dumnezeu v'ar îndemna: împăcați-vă cu

Dumnezeu, ²¹ căci El pentru noi pe Celce nu știa de păcat, L-a făcut *sărisă* pentru păcat, ca prin El să ne facem noi drepti înaintea lui Dumnezeu.

CAP. 6.

¹ Noi însă, împreună lucrătorii lui Dumnezeu, vă și rugăm, să nu primiți în zadar harul dumnezeesc, căci se zice: „La vreme potrivită te-am ascultat și ți-am ajutat în ziua mântuirii“. ² Iată acum este vremea potrivită, iată acum este ziua mântuirii. ³ Nimănui prin nimie nu aducem aminteală, pentru că slujba noastră să nu fie defăimată, ⁴ ci în toate ne înfățișăm pe noi înșine ca slujitori ai lui Dumnezeu, cu multă răbdare în necazuri, în nevoi, în strămătorii, ⁵ în bătaii, în temniță, în izgoniri, în ostenele, în privegheri, în posturi, ⁶ în curățenie, în cumințenie, în milă, în bunătate, în duhul sfinteniei, în dragoste nefașarnică, ⁷ în cuvântul adevărului, în puterea dumnezească, cu arma dreptății în dreapta și în stânga, ⁸ în cinste și în necinste, în muștrări și în laude; ca niște înșelători *suntem socotiți*, noi însă *suntem* de bună credință; ⁹ ca niște necunoscuți, dar suntem cunoscuți; ca morți, dar iată trăim; ca niște torturați, dar iată nu suntem morți; ¹⁰ ca niște amărâți, dar iată ne bucurăm mult; ca niște săraci, dar pe mulți îmbogățim; ca nimica având, dar toate avându-le.

¹¹ Gura noastră e deschisă vouă, Corintenilor, inima noastră e largă *pentru voi*. ¹² Vouă nu vi e strămt în noi, dar în inimile voastre e strămt. ¹³ Ca unor fil vă zic: plătiți-ne cu aceeași măsură, lărgindu-vă și voi *inimile voastre*!

CAP. 8.

¹ Fraților, vă înștiințăm despre harul lui Dumnezeu, ce s'a dăruit bisericilor Macedoniei; ² căci cine, în mijlocul necazurilor mari ce îndură, sunt pline de bucurie, și sărăcia lor nemăsurată li-a sporit bogăția dărnicei, ³ căci martor sunt, că după puterile lor și chiar peste puterile lor au dat de bună voie, ⁴ rugându-ne cu multă stăruință să primim darul și părtașia la ajutorare sfinților; ⁵ și nu numai cum nădăjduiam *au dat*, ci s'au dat și pe sine înăseși mai întâiu Domnului și apoi și nouă, după voea lui Dumnezeu.

⁶ De aceea am rugat pe Tit, ca așa să isprăvească la voi această faptă de binefacere, cum a început-o. ⁷ Și cum sunteți bogați în toate: în credință și în cuvânt, în conștiință, în toată sîrguința și în iubirea ce ne arătați, așa să vă îmbogățiți și cu această faptă bună. ⁸ Și vă spun aceasta nu ca o poruncă, ci ca prin râvna altora să cerc curăția dragostei voastre. ⁹ Căci știți harul Domnului nostru Iisus Hristos, că El fiind bogat, a sărăcit pentru voi, ca voi să vă îmbogățiți prin sărăcirea Lui. ¹⁰ La aceasta vă dau statul, că aceasta e de folos pentru voi, cari nu numai ați dorit, ci ați voit să și faceți acest lucru încă de anul trecut. ¹¹ Împliniți acum și cu fapta, ca ceea ce cu râvnă ați dorit, să fie înfăptuit din ce aveți. ¹² Căci dacă este bunăvoință, apoi ea este primită după ceea ce are cineva, iar nu după ceea ce nu are. ¹³ Căci nu se cere să uguerați pe alții și să vă îngreueați pe voi; ci să fie potriveală: ¹⁴ astăzi prisosul vostru acopere lipsa lor, iar mănă lipsa voastră va fi acoperită de pri-

sosul lor, ca să fie potriveală. ¹⁵ cum este scris: „Cine a adunat mult, n'a avut de prisos, și cine a adunat puțin, n'a avut lipsă (Eşire XVI, 18).

¹⁶ Mulțămită însă lui Dumnezeu, Celuia a dat în inima lui Tit o astfel de râvnă pentru voi; ¹⁷ căci a primit rugarea mea și fiind plin de râvnă, a venit la voi de bunăvoie. ¹⁸ Cu dănsul am mai trimis un frate, care este laudat în toate bisericile pentru vestirea Evangheliei, ¹⁹ și care, mai mult încă a fost ales de biserică să ne întovărășască anume pentru această binefacere, călra noi slujim spre slava Domnului și spre lauda râvnelor voastre. ²⁰ Această o facem, ferindu-ne ca să nu ne prihănească cineva în această bogată adunare de daruri, la care dăm ajutorul nostru; ²¹ căci noi ne sârguim pentru bine nu numai față de Dumnezeu, ci și față de oameni. ²² Și împreună cu aceștia am trimis încă un frate al nostru, a cărui hărnicie a fost cercată de multe ori în multe, și care acum e încă și mai sîrguincios pentru marea încredere ce are în voi. ²³ Cât despre Tit, apoi el e tovarășul și părtașul meu de muncă în mijlocul vostru; iar frații care-l însoțesc sunt trimiși bisericilor, sunt slava lui Hristos. ²⁴ Deci dați-le în fața bisericilor dovada dragostei voastre și le arătați că noi avem dreptate, când ne laudăm cu voi.

CAP. 9.

¹ Dealtmintrelea mi-i de prisos să vă scriu pentru ajutorarea sfinților, ² căci știu bunăvoința voastră și mă laud cu voi către macedoneni, *spunându-li*, că Abala e pregătită încă de anul trecut și

răvna voastră a îndemnat pe mulți. * Pe frați însă i-am trimis, ca lauda mea cu voi în această privință să nu se arăte zadarnică, ci ca voi, după cum am zis, să fiți pregătiți; * ca nu cumva de vor veni cu mine macedonenii și vă vor găsi ne pregătiți, să rămânem de rușine noi, celce v'am lădat cu atâtea încredere, ca să nu zic și voi. * De aceea am socotit că e de trebuință să rugăm pe frați, ca să vie înainte la voi și să fugrijască din vreme, ca darul dinainte făgăduit de voi să fie gata așa, ca o binecuvântare, iar nu ca un bir.

* Pe lângă aceasta vă mai spun: celce samănă cu șgarcentele, cu șgarcentele va și seceră; iar celce samănă cu binecuvântare, cu binecuvântare va și seceră. * Fiecare să dea cât îi lasă inima, nu cu părere de rău, sau de silă; căci pe dătorul de bunăvoie iubesc Dumnezeu. * Puternic însă este Dumnezeu să reverse cu belșug spre voi tot harul, ca voi pururea și în toate având toată indestularea, să fiți bogați la toată fapta bună, * precum este scris: „A împărțit, a dat saracilor, și dreptatea lui rămâne în veac”. (Ps. C, XII, 9). * Și celce dă sămânță sămănătorului și pâine pentru hrana lui, va îmuli cele sămânțate de voi și va sporii rodul dreptății voastre. * „ca voi să fiți bogați în toate pentru tot felul de binefacere, care aduce prin noi mulțăminte lui Dumnezeu. * Căci îndeplinirea acestei slujiri nu numai că acopere lipsurile sfinților, ci și târânește în mulți bogate mulțămiri către Dumnezeu; * ”pentru că văzînd roadele acestei slujiri, ei proslăvesc pe Dumnezeu pentru supunerea la Evanghelia lui Hristos, mărturisită de voi, și pentru împărțirea neșăfârșită cu ei și cu toți, ”rugându-se pentru voi din

dragoste către voi, pentru harul lui Dumnezeu, care este în voi din belșug. * Slavă lui Dumnezeu pentru darul Lui cel negrăit!

CAP. 10.

* Însumi eu, Pavel, care când mă aflu de față între voi sunt smerit, iar când lipsesc sunt cutezător față de voi, vă indemn pentru blîndeța și bunătațea lui Hristos * și vă rog ca, după sosirea mea, să nu alerg la acea îndrăzneală hotărâtă, pe care socot să o întrebunțez împotriva umora, cari gîndesc de noi, că am umbra după îndemnurile trupului. * Căci noi, de și suntem în trup, nu ne luptăm trupest. * Armele noastre de luptă nu sunt trupesti, dar ele prin *puterea lui Dumnezeu* sunt în stare să dărime și cetăți, * și cu ele dărâmăm uneltirile și toată trufia, ce se rădăcă împotriva cunoștinței de Dumnezeu, și robim toată cugetarea ca să asculte de Hristos, * fiind gata să pedepsim toată neascultarea, când ascultarea voastră se va plii.

* La cele de față vă uitați? De socoate cineva în sine, că-l ai lui Hristos, acela să cugete deasemenea în sine, că precum este el al lui Hristos, tot așa și noi suntem al lui Hristos. * Căci chiar de mă voi lăuda ceva mai mult cu stăpînirea ce mi-a dat-o Domnul spre întărirea, iar nu spre dărăpănarea voastră, nu voi rămânea de rușine. * Să nu par înșă, că v'aș amenința cu scrisoarele mele; * ”căci se zice de unii: scrisorile-i sunt grele și aspre, iar când se arată cu trupul între noi e slab și cuvîntul lui fără însemnătate. * Unii ca aceștia să știe, că precum

suntem în cuvintele scrisorilor când lipsim, așa suntem și cu fapta, când ne aflăm defăță.

¹¹ Căci nu cutezăm să ne alăturăm sau să ne asemănăm cu cei ce se laudă singuri pe sine; dar acela măsurându-se pe sine cu sine însuși și asemănându-se cu sine însuși, nu sunt oameni pricepuți. ¹² Noi însă nu ne vom lauda fără măsură, ci după măsura ogorului, ce ni l-a însmnat Dumnezeu în așa măsură, ca să ajungem până la voi. ¹³ Deci nu trecem măsura, ca și cum n'am ajuns până la voi, căci cu Evanghelia lui Hristos am ajuns la voi. ¹⁴ Nu ne laudăm dară fără măsură, sau cu ostenelele altora, ci nădăjdindu, ca o dată cu creșterea credinței voastre să sporim mult la voi ogorul nostru, ¹⁵ și să propoveduim Evanghelia și dincolo de voi, fără să ne laudăm cu lucrul gata din ogorul altora. ¹⁶ Cei ce se laudă să se laude în Domnul (Ier. IX, 24). ¹⁷ Căci nu e vrednic acela, care se laudă singur, ci acela, pe care-l laudă Domnul.

CAP. 11.

¹ O, de mi-ați îngădui puțină nebulie! Dar mi-ați și îngăduit. ² Căci vă râvnesc cu râvnire dumnezească, pentru că v'am logodit unui singur bărbat, ca să vă înfățișez lui Hristos, ca pe o fecioară curată. ³ Mă tem însă ca nu cumva, după cum șarpele a ademenit cu viclenia sa pe Eva, așa să vă vatăme și mințile voastre, abătându-le dela nevinovăția cea în Hristos. ⁴ Căci dacă venind cineva, s'ar apuca să vă propoveduească un alt Iisus, pe Care eu nu l-am propoveduit, sau dacă ați primi alt Duh, pe care nu l-ați primit, sau altă Evangheliă, pe care n-ați pri-

mit-o, atunci ați fi foarte îngăduitori către acela. ⁵ Dar socotesc, că cu nimic nu sunt mai prejos decât cel mai mare dintre apostoli; ⁶ căci de și sunt un neștiutor în ale vorbirii, dar în ale științei nu. Dar în toate suntem bine cunoscuți vouă tuturor.

⁷ Creștit-am eu oare, că înjosindu-mă pe sinem, ca să vă înalț pe voi, v'am propoveduit Evanghelia lui Dumnezeu în dar? ⁸ Altor biserici le-am pricinuit cheltueli, primind dela ele cele trebuitoare pentru tralu, ca să vă slujesc vouă; iar când am fost la voi, de și am suferit lipsuri, n'am supărat pe nimenea; ⁹ căci lipsurile mele le-au îndeplinit frații, veniți din Macedonia; și apoi în toate m' am stăit și mă stălesc să nu vă fiu o povoaară. ¹⁰ Pe adevărul lui Hristos, care este în mine, vă spun, că lauda aceasta nu ni se va răpi în părțile Abaiei. ¹¹ Dar pentru ce fac așa? Oare pentru că nu vă iubesc? Stie Dumnezeu! Dar cum fac, așa voi face și în viitor, ¹² ca să nu dau pricină celor ce caută pricină, ca cu ce se laudă ei, în aceea să fie ca și noi. ¹³ Căci acești apostoli mincinoși și lucrători vicleni își laudă aerul de apostoli al lui Hristos. ¹⁴ Și nu-l demirare; pentru că însuși satana la chip de inger al luminii; ¹⁵ nu e dară lucru mare, dacă și slujitorii lui laudă chip de slujitori ai dreptății; dar sfârșitul le va fi după faptele lor.

¹⁶ Iarăși zic: să nu mă socotească cineva, că sunt nebun; iară de nu, socotiți-mă și ca nebun, numai să mă laud și eu puțin. ¹⁷ Și ceea ce zic în starea aceasta de lăudăroșie, nu zic după Domnul, ci ca din nebulie. ¹⁸ De vreme ce mulți se laudă după trup, și eu mă voi lauda. ¹⁹ Căci voi, fiind înțelepți, suferiți cu voce bună pe cei nebuni; ²⁰ căci de vă

robește cineva, de vă mănâncă cineva, de vă înfuește cineva, de se trufeste cineva, de vă lovește cineva peste obraz, răbdați. ¹¹ Spre rușine o spun, că *la aceasta* nu ne-au ajutat puterile; iar de îndrănește cineva să se laude cu ceva, atunci, în nebunia mea o spun, îndrănesc și eu. ¹² Dacă acela e evreu, și eu sunt evreu; dacă e israeliț, și eu sunt israeliț; dacă e din neamul lui Avraam, și eu sunt din neamul acela. ¹³ De sunt slujitorii lui Hristos, în nebunia mea o spun, cu atât mai mult sunt eu; căci mult mai mult am fost eu în ostenele, în bătălii peste măsură, în temniță adesea și de multe ori aproape de moarte. ¹⁴ De la iudei de cinci ori câte patruzeci fără una am luat; ¹⁵ de trei ori cu toge am fost bătut, odată cu pietre am fost împroșcat; de trei ori s'a sfărmat corabia cu mine, o noapte și o zi în adânc am petrecut; ¹⁶ în călătorii de multe ori am fost: în primejdii pe râuri, în primejdii din partea tâlhariilor, în primejdii din partea celor de un neam cu mine, în primejdii din partea păgânilor, în primejdii prin cetăți, în primejdii în pustiu, în primejdii pe marea, în primejdii între frații cei mincinoși; ¹⁷ în ostenele și necazuri, adesea în priveghere, în foame și în sete, de multe ori în post, în frig și în gotătate. ¹⁸ Afară de aceste întâmplări am mai avut și năvală zilnică de oameni, precum și grija tuturor bisericilor. ¹⁹ Cine e neputincios, și eu să nu mă aprind? Cine se sminteste, și eu să nu mă smintesc? ²⁰ De se cuvine să mă laud, cu neputințele mele mă voi lauda.

²¹ Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Celce este binecuvântat în veți, știe că nu mint. ²² La Damasc guvernatorul regelui Areta a pus

pață împrejurul cetății Damasc, ca să mă prindă; ²³ dar pe o tereastă am fost pogorit cu o coșulă peste zid, și am scăpat din mâinile lui.

CAP. 12.

¹ Însă a mă lauda nu mi-l de folos, căci voi așunge la vedeniile și descoperirile Domnului. ² Am cunoscut un om credincios în Hristos, care acum paisprezece ani a fost răpit până la al treilea cer: în trup sau fără trup, nu știu; Dumnezeu știe! ³ Știu însă că omul acela a fost răpit în rai și a auzit cuvinte, care nu se pot rosti și nici nu este îngăduit omului să le rostească; ⁴ de eră el în trup sau fără trup, nu știu; Dumnezeu știe! ⁵ Cu unul ca acesta mă voi lauda, iar cu mine nu mă voi lauda, decât doar cu neputințele mele. ⁶ Iară de voi și vrea să mă laud, nu voi fi un nepriceput, căci voi spune adevărul; dar mă opresc, ca să nu cugete cineva despre mine mai mult de cât ceace vede sau aude dela mine.

⁷ Și pentruca să nu mă mândresc cu mulțimea descoperirilor, mi s'a dat în trup un boi, un inger al lui satană, să mă chinuească, ca să nu mă înalț. ⁸ De aceea de trei ori am rugat pe Domnul, ca să-l depărteze dela mine; ⁹ dar Domnul mi-a zis: „Desutul îți este harul Meu, căci puterea Mea în neputință să săvârșește“. De aceea și mai cu plăcere mă voi lauda cu neputințele mele, ca să locuiesc în mila puterea lui Dumnezeu. ¹⁰ Pentru aceasta simt plăcere în neputințe, în obiduire, în nevoi, în prigoniri, și în strămtorări pentru Hristos, căci când sunt neputincios, atunci sunt puternic.

"Ajuns-am la nebunia de a mă lăuda; dar voi m'ați aflat *la aceasta*. Ar fi trebuit ca voi să mă lăudați; căci eu, de și sunt un nimica, cu nimic nu sunt mai pre jos decât cei mai mari dintre apostoli; ¹² că semnele apostoliei *mele* s'au arătat înaintea voastră prin tot felul de răbdare, de semne, de minuni și de fapte minunate. ¹³ Căci ce vă lipsește vouă față de celelalte biserici, decât doară aceea, că eu nu v'am fost o povară? Iertați-mi însă vina aceasta.

¹⁴ Iată, aceasta e a treia oară când mă gătesc să vin la voi, și nu vă voi fi povară, căci nu caut ale voastre, ci pe voi; căci nu copiii strâng avere pentru părinți, ci părinții pentru copii. ¹⁵ Cu plăcere voi cheltui *ale mele* și mă voi cheltui și pe mine însumi pentru sufletele voastre, măcar că iubindu-vă mai mult, sunt mai puțin iubit de voi.

¹⁶ Dar, poate, eu nu v'am îngreuiat, însă fiind om slăbit, am luat dela voi prin vicieșug. ¹⁷ Dar folositu-m'am oare *cu ceva* dela voi prin cineva din cei trimiși la voi? ¹⁸ Am rugat pe Tit *să vie la voi* și am mai trimis cu el pe unul din frați: folositu-s'a însă Tit cu ceva de la voi? Au nu ne-am purtat noi în același duh și n'am *pășit* oare pe aceleași urme?

¹⁹ Nu socotiți oare, cum, că ne apărăm înaintea voastră? Înaintea lui Dumnezeu și în Hristos grăim și toate acestea, iubitorilor, *le spunem* spre întărirea voastră. ²⁰ Căci mă tem, ca nu cumva venind, să vă găsesc cum nu doresc, și eu să mă aflu pentru voi cum nu doriți; *adică* nu cumva să găsesc la voi desbinări, zavistie, mânie, certuri, clevetiri, intrigi, trufie, nerăbdare a lui; ²¹ ca

nu cumva la venirea mea să mă umilească la voi Dumnezeuul meu, ca să plâng pe mulți, cari au greșit mai înainte și nu s'au pocăit de necurăția, de desfrânarea și de nețebnicile ce au făcut.

CAP. 13.

¹ Iată, pentru a treia oară vin la voi; prin spusa a doi sau trei martori se va întări toată spusa (Dent. XVII, 6). ² Când am fost la voi a doua oară am spus, și acum, când lipsesc, prin scrisoare spun celorce au păcătuit mai înainte și tuturor celorlalți, că venind iarăși *la voi*, nu voi fi crușător, ³ pentru că voi căutați probă de vorbește prin mine Hristos, care la voi nu este slab, ci este puternic în voi. ⁴ Căci deși El a fost răstignit în neputință, dar trăiește prin puterea lui Dumnezeu; asemenea și noi de și suntem neputincioși în El, dar prin puterea lui Dumnezeu, vom trăi cu El în voi.

⁵ Ispitiți-vă pe voi înșivă de vă aflați în credință. Cercetați-vă singuri pe sine-vă. Sau nu vă cunoașteți pe voi înșivă, de este Iisus Hristos în voi? ⁶ Fără numai de nu sunteți ce trebuie să fiți. ⁷ De noi însă, veți afla, năjăduesc, că suntem ce trebuie să fim. ⁸ Ne rugăm însă lui Dumnezeu, să nu faceți niciun rău, nu ca să vă păreți nouă vrednici, ci ca voi să faceți binele, iar noi să părem ca niște nețebnici. ⁹ Căci noi suntem puternici nu împotriva adevărului, ci pentru adevăr; ¹⁰ și ne bucurăm când noi suntem slabi, iar voi tari, și de aceea ne și rugăm pentru desăvârșirea voastră. ¹¹ De aceea scriu acestea când nu sunt la voi, ca atunci când voi fi defață să nu întrebunțez asprimea, după puterea ce-mi este dată

de Domnul, spre întărire, iar nu spre dărpănarea voastră.

¹¹ Bucurați-vă dar, fraților, desăvârșiți-vă, mângâiați-vă, fiți uniți în cuget și pașnici, și Dumnezeu iubirii și al păcii va fi cu voi. ¹² Salutați-vă unul pe altul cu sărutare sfântă! Toți sfinții vă salută.

¹³ Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți. Amin,

—————

CARTEA CĂTRĂ GALATENI

A

SFANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, ales apostol nu de oameni sau prin oameni, ci de Iisus Hristos și de Dumnezeu Tatăl, Celce a înviat pe Iisus din morți. ² și toți frați, care sunt cu mine, vă dorim vouă, bisericilor Galatiei, ³ har și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul nostru Iisus Hristos, ⁴ Care S'a dat pe Sine însuși pentru păcatele noastre, ca să ne izbăvească de acest veac viclean, după voia lui Dumnezeu și Tatăl nostru, ⁵ Cărele se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

⁶ Mă mir că vă lăsați agă repede de celce v'a chemat prin harul lui Hristos, și treceți la altă Evangheliă, ⁷ care nu doară că ar fi alta, ci sunt numai niște oameni, cari vă turbură și voesc să prefacă Evangheliia lui Hristos. ⁸ Dar chiar dacă noi, sau inger din cer v'ar propovedui ceva peste celece v'm propoveduit, anatema să fie! ⁹ Cum am zis mai înainte, și acum iarăși zic: de vă va propovedui cineva ceva peste celece ați primit, anatema să fie!

¹⁰ Căci oare bunăvoința oamenilor caută așa să

a lui Dumnezeu? Sau oamenilor caut să plac? Dacă aş mai *căută* să plac oamenilor, n'ag fi robul lui Hristos. ¹¹ Dar vă înştiinţez, fraţilor, că Evanghelia ce s'a vestit de mine nu este oamenească, ¹² căci nici eu n'am primit-o, nici n'am învăţat-o dela vreun om, ci din descoperirea lui Iisus Hristos. ¹³ Aţi auzit doară de purtarea mea de odinioară în iudaism, că prigoneam cumpănit Biserica lui Dumnezeu şi o pustiam, ¹⁴ şi propăşam în credinţa iudaică mai mult decât cel de o vârstă cu mine în neamul meu, fiind peste măsură râvnitor părinţeselor mele obiceiuri. ¹⁵ Când însă Dumnezeu, Celce m'a ales din pântecul mamei mele şi m'a chemat prin harul Său, a binevoit ¹⁶ să descopere întru mine pe Fiul Său, ca să-L propoveduiesc printre păgâni, nu m'am sfătuit îndată cu nimeni din oameni, ¹⁷ nici nu m'am suit la Ierusalim, cătră celce erau apostoli înainte de mine, ci m'am dus în Arabia şi iarăşi m'am întors la Damasc. ¹⁸ Apoi, după trei ani, m'am suit la Ierusalim să mă văd cu Petru, şi am rămas la el cincizece zile. ¹⁹ Pe altul însă dintre apostoli n'am văzut, decât pe Iacov, fratele Domnului. ²⁰ Iar în celece vă scriu, iată vă mărturisesc înaintea lui Dumnezeu, că nu minţesc.

²¹ După aceea m'am dus în părţile Siriei şi ale Ciliciei. ²² Însă bisericilor lui Hristos din incheia lui eram cunoscut după faţă, ²³ ci ele numai auzeau, că celce le prigonişea altă dată, acum propoveduieşte credinţa, pe care mai înainte o stărpea, ²⁴ şi slăveau pe Dumnezeu pentru mine.

CAP. 2

¹ Apoi, după paisprezece ani, m'am suit iarăşi la

Ierusalim, cu Varnava, şi am luat împreună şi pe Tit. ² M'am suit însă în urma unei descoperiri *dumnezeieşti*; şi le-am arătat acelor şi în deosebi celor mai aleşi *din apostoli*, Evanghelia care o propoveduiesc între păgâni, *ca să văd* nu cumva m'am ostentit sau mă ostenesc în zadar. ³ Dar nici Tit, care era cu mine, măcar că era elin, n'a fost silit să se tace împrejur. ⁴ Iar fraţilor mincinoşi, care se strecuraseră în biserică ca să spioneze slăbăzimea ce o aveam noi în Hristos Iisus, spre a ne face robi *legii*, ⁵ nu îi-am dat supunere nici măcar un ceas, ca adevărul *Evangheliilor* să se păstreze la voi, ⁶ Iară celce se socotesc că sunt ceva (nu mă priveşte ce au fost, căci Dumnezeu nu caută la faţa oamenilor) aceştia nu mi-au adăos nimic *la învăţătura mea*, ⁷ ci dinpotrivă, văzind că mi se încredinşase Evanghelia pentru cei ne-tăeşi împrejur, precum lui Petru *i se încredinşase* pentru cei tăeşi împrejur, — ⁸ căci Celce ajutase lui Petru în apostolia lui printre cei tăeşi împrejur, mă ajutase şi pe mine printre păgâni, — ⁹ şi cunoscând harul dat mie, Iacov şi Petru şi Ioan, cari sunt socotiţi ca stâlpi *ai Bisericii*, mi-au întins mie şi lui Varnava dreapta, spre semn *al unbrei*, *ca să mergem să propoveduim*: noi la păgâni, iară ei la cei tăeşi împrejur; ¹⁰ dară numai să ne aducem aminte de cel saraci, ceea ce m'am şi silit să fac în totmai.

¹¹ Când însă a venit Petru la Antiohia, m'am împotrivit lui pe faţă, căci era vrednic de înfruntare. ¹² Pentrucă înainte de a veni dela Iacov nişte *trimişi*, el mănca cu păgânii; iată dacă au venit *acela*, se fereă şi se osebea de ei, temându-se de cei tăeşi

împrejur. ¹³ Și împreună cu ei să făgăduiește și ceilalți iudei, încât și Varnava a fost târît în făgăduirea lor. ¹⁴ Dar când am văzut că nu calcă drept după adevărul Evangheliei, am spus lui Petru în fața tuturor: Dacă tu iudeu fiind, trăiești ca păgânii și nu ca iudeii, la ce așteți pe păgânii să trăiască ca iudeii?

¹⁵ Noi suntem iudei din fire, iar nu păcătoși din păgânii. ¹⁶ Cu toate acestea, știind că omul nu se mântuiește prin faptele cerute de poruncile legii, ci numai prin credința în Iisus Hristos, am crezut și noi în Iisus Hristos, ca să ne mântuim prin credința în Hristos, iar nu prin faptele cerute de poruncile legii; căci prin faptele cerute de lege nu se va mântui niciun om purtător de trup. ¹⁷ Dacă însă, căutând să ne mântuim prin credința în Hristos, neam afli și însine păcătoși, oare aceasta or însemna că Hristos este slujitor păcatului? Niciodată. ¹⁸ Căci dacă zidesc iarăși cele ce am dărmat, atunci singur pe sinem mă învinovățesc. ¹⁹ Căci eu prin lege am murit pentru lege, ca să trăiesc pentru Dumnezeu. ²⁰ Răstignit-am împreună cu Hristos și de acum nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și dacă trăiesc acum în trup, trăiesc prin credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m'a iubit și S'a dat pe Sine pentru mine. ²¹ Nu lepăd Harul lui Dumnezeu; dar dacă mântuirea se dobândește prin lege, atunci degeaba a murit Hristos.

CAP. 3.

¹ O, Galateni nepricepuți, cine v'a ademezit să nu vă supuneți adevărului *voii*, înaintea ochilor că-

roa Iisus Hristos a fost zugrăvit așa, ca și cum s'ar fi răstignit la voi? ² Numai aceasta voesc să știu de la voi: prin faptele *cerute de lege* ați primit Duhul, sau prin ascultarea cu credință a *învățăturii Evangheliei*? ³ Așa de nepricepuți sunteți, încât începând cu Duhul, acum isprăviți cu trupul? ⁴ Oare înzadar ați suferit atâta? Și de ar fi numai în zadar? ⁵ Celce vă dă Duhul și face minuni între voi, oare prin faptele *cerute de lege face acestea*, sau prin ascultarea cu credință? ⁶ Avraam a crezut lui Dumnezeu și aceasta i s'a socotit ca dreptate (Fac. XV, 6). ⁷ Să știți dară, că celce cred sunt filii lui Avraam, ⁸ Și Scriptura, prevăzînd că Dumnezeu avea să mântuească pe păgânii prin credință, a prevestit lui Avraam, zicînd: Întru tine se vor binecuvînta toate popoarele (Fac. XII, 3). ⁹ Așa dară celce cred se binecuvîntează cu credinciosul Avraam. ¹⁰ Iar câți se aprînesc pe faptele *cerute de lege*, se află sub blestăm; căci scris este: blestămat e tot celce nu face neconținut toate cele scrise în cartea legii (Deut. XXVII, 26). ¹¹ Și că prin lege nimenea nu se îndreptează înaintea lui Dumnezeu, *aceasta* e lămurit, pentru că celce crede prin credință trăiește (Avacum, II, 4). ¹² Legea însă nu se întemeiază pe credință, ci că celce o împlinește, acela prin ea trăiește. (Lev. XVIII, 5). ¹³ Hristos ne-a răscumplat din blestămul legii, făcându-Se blestămat pentru noi, — căci scris este: blestămat e tot cel spînzurat pe lemn, (Deut. XXI, 23, — ¹⁴ pentru că binecuvîntarea dată lui Avraam să se reverse prin Iisus Hristos asupra păgînilor, și așa noi să primim prin credință Duhul, Care ni se făgăduise.

¹⁵ Fraților, omenește vorbind, chiar un testament

întărit de un om nimenea nu-l schimbă, nici nu-l adăogă *nimica*. ¹⁰ Lui Avraam însă și seminței lui li s'au dat niște făgăduințe. Nu se zice „și semințelor“, ca despre multe, ci ca despre una : „Și Seminței tale“, care este Hristos. (Fac. XII 7). ¹¹ Vreau să zic deci, că testamentul cel despre Hristos, pe care l-a întărit Dumnezeu mai înainte, nu l-a desființat legea, care a venit după patru sute treizeci de ani, încât făgăduințele să-și fi pierdut puterea. ¹² Căci dacă moștenirea e după lege, atunci nu mai e din făgăduință; lui Avraam însă l-a dăruit Dumnezeu *moștenirea* după făgăduință. ¹³ Atunci pentru ce mai e legea? Ea s'a dat *mai* pe urmă, din pricina abaterilor, *ca să slujească de călăuză* până la venirea Seminței, căria-l fusese dată făgăduința, și ea s'a dat prin ingeri și prin mâna unui mijlocitor. ¹⁴ Dar unde e unul, acolo nu-l mijlocitor; Dumnezeu însă este unul. ¹⁵ Deci legea este ea oare protivnică făgăduințelor lui Dumnezeu? Nicidecum. Căci dacă s'ar fi dat o lege, care să poată da viață, atunci ea cu adevărat mântuirea ar veni dela lege; ¹⁶ Scriptura însă a închis pe toți sub păcat, pentru ca făgăduința să se dea credincșilor prin credința în Iisus Hristos. ¹⁷ Iar înainte de venirea credinței noi am fost închiși sub străjuirea legii până la timpul când trebuia să se arate credința.

¹⁸ Așa dară legea a fost pentru noi o călăuză, *care să ne ducă* la Hristos, ca să ne mântuim prin credință; ¹⁹ după venirea credinței însă, nu mai suntem sub *povața* călăuzei, ²⁰ căci prin credința în Iisus Hristos toți sunteți fiii lui Dumnezeu. ²¹ Căci căși în Hristos v'ați botezat, în Hristos v'ați și-nbrăcat; ²² nu mai e nici Iudeu, nici Eliv, nu mai e nici rob,

nici zlobod, nu mai e nici parte bărbătească, nici parte femească, căci în Hristos Iisus voi toți una sunteți. ²³ Iar dacă sunteți ai lui Hristos, lată *că* să-mănța lui Avraam sunteți, și *deci* moștenitori după făgăduință.

CAP 4

¹ Vă mai spusă însă și *aceea* : moștenitorul, câtă vreme e copil, măcar că e stăpân pe toate, prin nimic nu se deosebeste de rob, ² ci e sub epitopi și îngrijitori pânăla vremea rânduită de tatăl său. ³ Tot așa și noi, când eram prunci, eram robiți sub stihile lumii; ⁴ iar când a venit plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul Său, Unulnăscut, Care s'a născut din femeie și a fost *supus* sub lege, ⁵ ca să răscumpere pe cei de sub lege, pentru ca noi să dobândim înțierea. ⁶ Iar că sunteți fii, a trimis Dumnezeu în inimile voastre Duhul Fiului Său, care strigă : „Avă“, *adece* „Tatăl!“ ⁷ De aceea tu nu mai ești rob, ci fiu; și dacă ești fiu, atunci ești și moștenitor al lui Dumnezeu prin Iisus Hristos.

⁸ Dar Atuncea voi, necunoscând pe Dumnezeu, slujați celorace nu sunt dumnezei din fire; ⁹ acum însă, dupăce ați cunoscut pe Dumnezeu, sau, mai bine, dupăce ați fost recunoscuți de Dumnezeu, pentru ce vă întoarceți iarăși la stihile slabe și sărace și voiți să intrați din nou în robia lor? ¹⁰ Zilele le păziți voi și lunile și vremile și anii! ¹¹ Mă tem dară să nu mă fi ostenit degeaba la voi.

¹² Vă rog, fraților, fiți cu mine, că și eu am fost cu voi. ¹³ Cu nimica nu m'ați oblișuit: știți doară, *că de și când* am propovedit la voi întâia oară

eram suferind cu trupul, ¹⁴ cu toate acestea însă voi n'ați defăimat cercarea ce-o purtam în trupul meu, nici nu v'ați îngreșat de ea, ci m'ați primit ca pe un inger al lui Dumnezeu, ca pe Hristos Iisus. ¹⁵ Unde este dar fericirea voastră? Căci martur vă sunt, că, de s'ar fi putut, v'ați fi scos ochii și mi l-ați fi dat mie. ¹⁶ Așa dară ajuns-am oare vrăjmașul vostru, pentru că v'am grăit adevărul? ¹⁷ Oamenii acela vă râvnesc nu cu gând bun, ci voesc să vă răsească de noi, ca să-l doriți pe ei. ¹⁸ Bine e să doriți binele totdeauna, iar nu numai când sunt de față la voi. ¹⁹ Feți mei, pentru care din nou sufer durerile nașterii, până ce se va întipări în voi Hristos, ²⁰ aș dori să fiu acum defăță la voi și să-mi schimb glasul, căci sunt nedumerit de voi.

²¹ Spuneți-mi voi, cece doriți să fiți sub lege: oare nu auziți legea? ²² Căci scris este: Avraam a avut doi feciori: unul dintr-o roabă, și altul dintr-o femeie slobodă (Fac. XVI, 15; XXI, 3). ²³ Cel din roabă însă s'a născut după trup, iar cel din cea slobodă s'a născut după făgăduință. ²⁴ Spusele acestea au și alt înțeles. Aceste două femei sunt cele două testamente: unul de pe muntele Sinai, care naște fiul spre a fi în robie și e închis prin Agara; ²⁵ căci Agara înseamnă muntele Sinai, care e în Arabia și răspunde Ierusalimului de acum, pentru că acesta cu copiii săi este în robie; ²⁶ iar Ierusalimul cel de sus e slobod și e mama noastră a tuturor; ²⁷ căci scris este: Veselește-te, steapă, care nu naști! Găsuște și strigă, ceea ce n'al simțit dureri de naștere, că mai mulți sunt fiii celei părăsite, decât al celei ce are bărbat. (Is. LIV 1). ²⁸ Noi, fraților, suntem fiii făgăduinței, după Isaac

²⁹ Dar precum atunci cel născut după trup prigonă pe cel născut după duh, tot așa și acum. ³⁰ Dar ce zice Scriptura? Izgonește pe roabă și pe fiul ei, pentru că fiul roabei nu va fi moștenitor împreună cu fiul celei slobode (Fac. XXI, 10). ³¹ Deci, fraților, noi nu suntem fiii roabei, ci ai celei slobode. ³² Stăruți dar în slobozenia, pe care v'a dăruit-o Hristos, și nu vă supuneți iar sub jugul robiei.

CAP. 5.

¹ Iată eu, Pavel, vă spun: dacă vă veți tăia împrejur, Hristos nu vă va folosi nimic. ² Și iarăși mărturisesc fie căruia din cei ce se tăie împrejur, că acela e dator să împlinească toată legea. ³ Voi, cei ce vofiți să vă mântuiți prin lege, ați rămas fără Hristos și ați căzut din har, ⁴ iar noi așteptăm și nădăjduim să primim mântuire dela credință prin Duhul. ⁵ Căci în Hristos Iisus nici tăierea împrejur poate ceva, nici n tăierea împrejur, ci credința care lucrează prin dragoste. ⁶ Mergeți bine. Cine v'a oprit ca să nu vă supuneți adevărului? ⁷ Statul acesta nu este dela cei ce v'a chemat. ⁸ Puțină dospitură dospește tot aluatul. ⁹ Din mila Domnului, mă bizui pe voi, că nu veți cugeta altminterie, ¹⁰ iar cei ce vă tulbură pe voi, oricine ar fi, va purta osânda. ¹¹ Dar dacă eu, fraților, aș propovedui încă tăierea împrejur, atunci pentru ce aș mai fi prigonit? Atunci sminteala crucii ar conțeni. ¹² O, de s'ar castra înaltea celei vă tulbură!

¹³ Fraților, voi ați fost chemați să fiți liberi; dar libertatea voastră să nu fie îndemna de a plăced trupului, ci să sluiți unui altuia cu dragoste. ¹⁴ Căci

toată legea se cuprinde într'un singur cuvânt și a-mune: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși!”¹⁰ Iar dacă vă mușcați și vă mâncați unul pe altul, băgați de samă să nu vă nimiciți unul pe altul.¹¹ De aceea vă zic: urmați dubulul, și nu veți mai împlini poftele trupului;¹² pentru că trupul pofteste alta decât duhul, iar duhul *pofteste alta* decât trupul; ele sunt protivnice unul altuia, încât voi nu faceți ce doriți.¹³ Și dacă voi vă călăuziți de duh, nu mai sunteți sub lege.¹⁴ Faptele trupului se cunosc. Ele sunt: răsfățarea, desfrânarea, necurăția, aprinderea,¹⁵ închinarea la idoli, vrăjitoria, dușmănia, certurile, zavistia, mânia, desbinările, neînțelegerile, smintelele, eresurile,¹⁶ ura, uclerile, betlia, necumpătarea, și altele asemenea acestora. Vă atrag luarea aminte cum v'am atras și mai înainte, că cele fac unele ca acestea nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.¹⁷ Iar roada duhului este: iubirea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătața, milostenia, credința, blândețea, înrânarea poftelor.¹⁸ Peste cele se împodobesc cu acestea nu este lege.¹⁹ Cele sunt ai lui Hristos și au răstignit trupul împreună cu patimile și cu poftele.²⁰ De trăim cu duhul, *sub povăța duhului* să și umblăm.²¹ Să nu alergăm după slavă deșartă, unul pe altul întărâtând, unul pe altul pizmuid!

CAP. 6.

¹ Fraților, de-ar și cădea vreun om în vreo greșală, voi, cei duhovnicești, îndreptați-l pe unul ca acela cu duhul blândeței, păzindu-se fiecare pe sine să nu *cadă* în ispită.² Purați sarcinile unul altuia, și așa pliniți legea lui Hristos.³ Căci de să

socoate cineva că e ceva nimica fiind, acela se amăgește pe sine însuși.⁴ Să-și cerceteze fiecare fapția sa și va avea lauda numai în sine, iar nu în altul,⁵ *pentru că fiecare-și va purta sarcina sa.*

⁶ Cele primește învățătură să facă și ei parte celuice-l învață din toate bunătățile sale.

⁷ Nu vă amăgiți. Dumnezeu nu poate fi batjocorit. Ce va sămăna omul, aceea va și secera.⁸ Celce sămăna în trupul său, din trup va secera stricăciune; iar celce sămăna în duh, din duh va secera viață veșnică.⁹ Să nu ne îngreum a face blude, că la vreme vom secera, dacă nu vom cădea cu duhul.¹⁰ Așa dară, cât avem vreme, să facem bine tuturor, dar mai ales celorce sunt ai noștri după credință.

¹¹ Vedeți cu ce litere v'am scris eu cu însuși mâna mea!¹² Căți doresc să se laude cu trupul, vă stlesc să vă tăeți împrejur, numai ca să nu fie prigoniți pentru crucea lui Hristos;¹³ căci înseși cele se taie împrejur nu păzesc legea, dar voesc să vă tăeți împrejur, ca să se laude cu trupul vostru;¹⁴ eu însă nu voesc să mă laud decât numai cu crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care, pentru mine, lumea e răstignită și eu sunt răstignit în ce privește lumea.¹⁵ Pentru că în Hristos Iisus nimic nu prefăcuse nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur, ci numai făptura cea nouă.¹⁶ Pace și milă să fie peste cele se poartă după regula aceasta și peste Izraelul lui Dumnezeu.¹⁷ Încolo nimenea să nu-mi facă supărare, că eu, ranele Domnului nostru Iisus Hristos le port pe trupul meu.

¹⁸ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu duhul vostru, fraților! Amin.

CARTEA CATRA EFESENI
■
SPĂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. I.

¹ Pavel, prin voiața lui Dumnezeu, apostol al lui Iisus Hristos, *vă dorește* vouă, sfinților celor din Efes și celorce credeți în Iisus Hristos, ² har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

³ Binecuvântat *să fie* Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Celce ne-a binecuvântat în ceruri cu tot felul de binecuvântări duhovnicești prin Hristos, ⁴ de vreme ce ne-a ales prin El mai înainte de întemeierea lumii, ca prin iubire să fim sfinți și fără prihană înaintea Sa, ⁵ hotărînd de mai înainte din a Sa bunăvoință să ne înfăceze prin Iisus Hristos, ⁶ spre lauda slavei harului Său, cu care ne-a dăruit prin Cel Iubit. ⁷ În Aceasta avem răscumpărarea prin sângele Lui și iertarea păcatelor, după mulțimea harului Lui, ⁸ pe care ni l-a dăruit din belșug în tot felul de înțelepciune și pricepere, ⁹ descoperindu-ne taina voei Sale, după planul dinainte hotărât în Sine însuși, ¹⁰ ca la plinirea vremilor să unească toate cele cerești și cele pămîntești sub capul Hris-

tos, ¹¹ prin Care ne-am și făcut moștenitori, fiind meniți *spre aceasta* de mai înainte prin hotărârea Celuice săvârșăște toate după statul voci Sale; ¹² și *aceasta* ca să slujim spre lauda slavei Sale și noi, cei ce mai înainte nădăjduiam în Hristos, ¹³ în Care și voi, după ce ați auzit cuvântul adevărului, Evanghelia mântuirii voastre, crezând, sunteți pecetluiti cu Duhul Sfânt cel făgăduit, ¹⁴ Care este arvona moștenirii noastre, răscumpărarea patrimoniului Lui, spre lauda slavei Lui.

¹⁵ De aceea și eu, arzând de credința voastră în Domnul Iisus și de dragostea voastră către toți sfinții, ¹⁶ nu încetez a mulțumi *lui Dumnezeu* pentru voi, pomenindu-vă în rugăciunile mele, ¹⁷ ca Dumnezeuul Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea Duhul înțelepciunii și al descoperirii, ca să-L cunoașteți, ¹⁸ luminând ochii inimii voastre, ca să aflați în ce se cuprinde nădejdea chemării Lui și care este bogăția slăvitei Lui moșteniri *ce se păstrează* pentru sfinți, ¹⁹ și cât de nemăsurată este mărirea puterniciei Lui față de noi cei ce am crezut prin lucrarea puterii Lui celei stăpânitoare, ²⁰ cu care a lucrat El în Hristos, înviindu-L din morți și punându-L în ceruri deasupra Sa, ²¹ mai presus de toată începătoria și stăpânirea și puterea și domnia, și de tot numele, care se rostogolește nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor, ²² și toate le-a supus sub picioarele Lui, și L-a dat mai presus de toate cap al Bisericii, ²³ care este trupul Lui și plinirea celui ce plinește toate în toți.

CAP. 2.

¹ Voi, *băgânii*, erați morți prin fărâdelegile și pă-

catele voastre, ² în care ați trăit cândva după datina lumii acestea și după *voca* domnului care stăpânește în văzduh, *adeed* a duhului care lucrează acum în fiii răzvrătirii; ³ din aceștia eram și noi, *Iudeii*, cu toții odinioară, când trăeam în poftele noastre trușesti, împlinind dorințele cărnii și ale gândurilor noastre, și eram după fire fii ai mâniei, ca și ceilalți. ⁴ Dar Dumnezeu cel bogat în milă, din marea lui iubire, cu care ne-a iubit, ⁵ deși eram morți prin fărâdelegile, ne-a adus la viață împreună cu Hristos, ⁶ și ne-a sculat împreună cu El, și ne-a pus în ceruri cu Hristos, ⁷ ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăție a harului Său, din bunăvătatea *ce o are* către noi pentru Hristos Iisus. ⁸ Căci prin har sunteți mântuiți pentru credință; și aceasta nu-l dela voi, ci e darul lui Dumnezeu; ⁹ nu din fapte *sunteți mântuiți*, ca să nu se laude cineva. ¹⁰ Căci suntem făptura Lui, zidiți prin Hristos Iisus spre a face faptele bune, care Dumnezeu ni le-a rânduit să le săvârșim.

¹¹ De aceea voi, cari altă dată erați păgâni din naștere, numiți netăceși înprejur de către cei ce se numeau tăceși înprejur cu *țidre* înprejur trușească, făcută de mână, aduceți-vă aminte, ¹² că în vremea aceea erați pe lume fără Hristos, înstrăinați de obștea lui Izrael, străini de așezământul țării înprejur, fără nădejde și fără Dumnezeu. ¹³ Iar acum, în Hristos Iisus, voi cei ce erați cândva departe, ați fost apropieși prin sângele lui Hristos. ¹⁴ Căci pacea noastră este El, Care a făcut din două *feluri de oameni* unul, și a dărmat zidul, care-l despărțea, ¹⁵ desființând vrajba cu trupul Său, iar legea poruncilor cu învățătura, ca *astfel* din două

feluri de oameni să zidească în sine un singur om nou, făcând pace, " și ca într'un singur trup să-l împace pe amândoi cu Dumnezeu prin cruce, ucligând dușmănia pe dânsa. " Astfel venind El, a binevestit pacea vouă celor de departe și celor de aproape. " pentru că prin El și unii și alții avem intrare la Tatăl, printr'un singur Duh.

" Deci, nu mai sunteți străini, nici venetici, ci cetățeni împreună cu sfinții și oameni de casă ai lui Dumnezeu, " fiind întemeiați pe temelii apostolilor și a proorocilor, și având pe însuși Iisus Hristos piatră unghiulară, " pe care toată zidirea răzămându-se temeinic, se înalță ca o biserică sfântă în Domnul, " și pe care piatră și voi vă zidiți împreună prin Duhul, ca să fiți locașul lui Dumnezeu.

CAP. 3.

¹ De aceea eu, Pavel, sunt legatul lui Hristos Iisus pentru voi păgânii, " dacă a-ți auzit de economia harului Dumnezeiesc ce mi s'a dat de a purta grijă pentru voi. " Că prin descoperire mi s'a vestit taina aceasta, după cum v'am scris mai sus în puține cuvinte, " pe care citindu-le, puteți vedea cum înțeleg eu taina lui Hristos, " care n'a fost vestită generațiilor din trecut ale fiilor oamenilor, cum s'a descoperit acum sfinților Lui apostoli și prooroci prin Duhul Sfânt. " Și taina aceasta este, ca și păgânii să fie moștenitori și părtași împreună cu iudeii la făgăduințele Lui, alcătuind un singur trup în Hristos Iisus, prin Evanghelia aceea, " al căria slujitor m'am făcut eu prin darul harului dumnezeesc, ce mi s'a dat prin lucrarea puterii lui Du-

mnezeu. " Mie, celui mai mic dintre toți sfinții, mi s'a dat harul acesta, de a vesti păgânilor bogăția cea nepătrunsă a lui Hristos " și a descoperi tuturor care este economia tainei celei din veșnicie ascunsă în Dumnezeu, Celce a făcut toate prin Iisus Hristos, " pentru că acum, prin Biserică, să se facă cunoscută începătorilor și stăpânirilor din ceruri înțelepciunea cea telerită a lui Dumnezeu, " după hotărârea cea mai înainte de veți, pe care El a implinit-o în Hristos Iisus, Domnul nostru, " prin Care avem îndrăzneală și intrare neîndoielnică la Dumnezeu prin credința în El. " De aceea vă rog să nu vă descurajați din pricina necazurilor mele, celor pentru voi, care sunt slava voastră.

¹⁴ Pentru aceasta îmi piec genunchii mele înaintea Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos, " de la Care își iau începutul orice fel de ființe în cer și pe pământ, " și mă rog, să vă dea, după bogăția slavei Sale, ca să vă întăriți temeinic, prin Duhul Lui, în omul cel din untru, " și prin credință să se sălășuiască " Hristos în inimile voastre, ca astfel voi, fiind înrădăcinați și întăriți în dragoste, să puteți nătrunde cu toți sfinții lățimea și lungimea și adâncimea și înălțimea dragostei lui Hristos, " și să pricepeți dragostea lui Hristos, care întrece orice pricepere, ca să vă umpleți de toată desăvârșirea lui Dumnezeu. " Iar Celulce prin puterea, care lucrează în noi, poate să facă neasămănat mai mult decât tot ce cerem sau cugetăm noi, " Acela să fie slava în Biserică cea în Hristos Iisus în toate generațiile din veac în veac. Amin.

CAP. 4.

¹ Drept aceea eu, cel legat pentru Domnul, vă rog să vă purtați în chip vrednic de chemarea voastră. ² cu toată smerenia și blândeța și îndelungă răbdarea, îngăduindu-vă unul pe altul din dragoste, ³ și silindu-vă să păstrați unirea duhului prin legătura păcii. ⁴ Un trup și un duh sunteți, după cum și sunteți chemați la o singură nădejde, care vi s'a pus înaintea la chemarea voastră: ⁵ nu e decât un Domn, o credință, un botez, ⁶ un Dumnezeu și Tată al tuturor, Care-i peste toți și prin toți și în noi toți. ⁷ Dar în parte necărnii din noi ni s'a dat harul după măsura în care l-a dăruit Hristos. ⁸ De aceea s'a și zis: „Suiți-s'a la înălțime, luat-a robine, și daruri a împărțit oamenilor” (Ps. LXVII, 19). ⁹ Dar ce însemnează oare „suiți-S'a”, dacă nu că S'a și pogorât mai întâiu în cele mai de desupt ale pământului? ¹⁰ Celce s'a pogorât însă este același, care s'a suit mai presus de ceruri, ca să umple toate. ¹¹ Și tot El a pus pe unii Apostoli, pe alții prooroci, pe alții Evangheliști, pe alții păstori și învățători, ¹² pentruca să desăvârșească pe sfinți la lucrul slujbei celei pentru zidirea trupului lui Hristos, ¹³ adecă a Bisericei, ¹⁴ până vom ajunge toți la aceeași credință și cunoștință a Fiului lui Dumnezeu, până vom ajunge oameni desăvârșiți după măsura deplină a staturii lui Hristos; ¹⁵ ca să numai fim copii, învățați și purtați de vântul a tot felul de învățători, născosiți de viclenia oamenilor și de lascivitatea lor și rentă și amăgitoare, ¹⁶ ci petrecând cu adevărat în dragoste, să creștem mereu până la măsura Acela, care este Hristos, capul nostru, ¹⁷ din Care

tot trupul, bine alcătuit și unit prin felurite legături întăritoare și prin lucrarea ce îndeplinește fiecare membru în măsura ce-i este dată, capătă creșterea pentru întărirea sa însăși în iubire.

¹⁸ De aceea vă spun și vă îndemn în numele Domnului, să nu vă mai purtați cum se poartă celelalte neamuri, după mintea lor deșartă, ¹⁹ fiind întunecate la cuget și înstrăinate de viața dumnezească, din pricina neștiinței, care se află în ei, și a învățărilor inimii lor; ²⁰ aceștia căzând în nesimțire, s'au datat la destrăbălare, ca să săvârșească cu nesațiu tot felul de necurății. ²¹ Voi însă, n'ați cunoscut așa pe Hristos; ²² numai dacă ați auzit de El, de vreme ce adevărul sau adevărata învățătură despre viață, dată de El, vă cere, ²³ să lepădați chipul de viețuire din trecut a omului celui vechi, care piere în poftele lui cele ademenitoare, ²⁴ și, lăsând duhul minții voastre, ²⁵ să vă îmbrăcați în omul cel nou, făcut după chipul lui Dumnezeu, de o curvie și atenție adevărată. ²⁶ De aceea, lepădând minciuna, spuneți fiecare aproapei voastră adevărul, pentruca suntem membre unul altuia. ²⁷ De vă mânleți, nu greșiți: să nu vă apuce asfințitul soarelui mâniași, ²⁸ și să nu dați loc diavolului.

²⁹ Celce a turat până acuma, să nu mai face, ci mai bine să muncească, făcând cu mâinile sale lucruri folositoare, ca să alba din ce da și celor ce au nevoie. ³⁰ Nici vorbă putredă să nu lase din gura voastră, ci numai cuvinte bune pentru întărirea în credință, ca ele să aducă folos ascultătorilor. ³¹ Și să nu jigniți Duhul cel sfânt al lui Dumnezeu, cu Care ați fost pecetuiți în ziua răscumpărării.

"Toată supărarea și luțimea și mânia și strigarea și hula cu toată răutatea să fie depărtate de la voi;
"și să fiți unii cu altul buni și miloși; iertați-vă unul pe altul, după cum și Dumnezeu v'a iertat pe voi prin Hristos.

CAP. 5.

"Urmați deci *pilda* lui Dumnezeu, ca niște copii iubiți, și trăiți în dragoste, după cum și Hristos ne-a iubit și S'a dat pe Sine pentru noi prinos și jertfă lui Dumnezeu, ca o mireasmă cu bun miros.
"Iar desfrânarea și orice fel de necurăție și de lăcomie nu trebuie nici să se pomenească la voi, cum șade bine sfinților. "Deasemenea nu vi se potrivește nici vorbele urite, nici grăirea deșartă, nici glumele proaste, ci dinpotrivă, mulțămite; "căci să știți, că nici un desfrânat, sau necurat, sau lacom, ca unul ce este slujitor de idoli, n'are noștenire în împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.

"Să nu vă amăgească nimenea cu cuvinte deșarte, căci pentru aceasta vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării. "Deci, să nu vă întovărășiți cu aceștia.

"Altădată erați întunerec, iar acum sunteți lumină în Domnul: ca și al luminii să vă purtați.
"Căci roada Duhului e tot felul de bunătate, de dragoste și de adevăr. "Cercați ce este plăcut lui Dumnezeu; "și să nu fiți părtași la faptele cele tierpe ale întunericului, ba lucă să le și muștrați. "Căci de celece fac ei întru ascuns e rușine și de grăit.
"Înăz toate lea la iveală, vădite de lumină, pentrucă lumina toate le vedește. "De aceea s'a zis: „Scoa-

lă-te, celace dormi, și te rădăcă din morți, și te va lumina Hristos".

"Vedeți dară să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, "prețuind vremea, că zilele sunt rele. "Așa dară nu fiți nepri-cepuți, ci știți-vă să cunoașteți care-i voea lui Dumnezeu. "Și nu vă îmbătați de vin, în care e desfrânarea, ci vă umpleți de Duhul Sfânt, "întărindu-vă sufletește prin psalmi, prin slavoslovii și prin cântări duhovnicești, cântând și laudând în inimile voastre pe Domnul, "mulțămind pururea pentru toate lui Dumnezeu și Tatăl, în numele lui Iisus Hristos, "și supunându-vă unul altuia întru frica lui Dumnezeu.

"Femei, supuneți-vă bărbaților voștri, ca Dom-niul, "pentrucă bărbatul este cap femeii, precum și Hristos e cap Bisericii, care este trupul Lui, iar El mântuitorul ei. "Și precum Biserica se supune lui Hristos, așa și femeile să se supună bărbaților lor întru toate.

"Bărbați, iubiți-vă femeile voastre, "cum a iu-bit și Hristos Biserica și S'a dat pe Sine pentru ea, ca să o sfințească, curățindu-o cu bae de apă, prin cuvântul *Său*, "ca să o înălțezeze Sloși Biserică slăvită, neavând pată, sau meteahnă, sau altă ceva de felul acesta, ci ca să fie sfântă și fără prihană.
"Așa sunt datori bărbații să-și lubească femeile lor, cum își iubesc trupurile lor: celce-și lubește femeia sa, pe sine se lubește. "Căci nimenea nu și-a urât vreodată trupul său, ci-l hrănește și-l în-călzește, ca și Hristos Biserica; "pentrucă suntem membre ale trupului Lui, din carnea Lui și din oa-sele Lui. "De aceea va lăsa omul pe tatăl său și

pe mama sa, și se va lipi de femeea sa, și vor fi amândoi un trup (Fac. II, 24). "Taina aceasta este mare; eu înă zic: în Hristos și în Biserică. "Deci dară fiecare din voi așa să-și iubească femeea sa, ca pe sine însuși; iar femeea să se teamă de bărbat.

CAP. 6.

"Copil, supuneți-vă părinților voștri după porunca Domnului, căci aceasta e drept. "Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta: aceasta este cea dintâi poruncă cu făgăduința: "ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământ (Eșire, XX, 12).

"Și voi, părinților, nu întârâtați la mâine de copiii voștri, ci-i creșteți în învățătura și povața Domnului.

"Slugilor, supuneți-vă stăpânilor voștri celor trupești cu frică și cu cutremur, cu înmă curată, ca lui Hristos, "nu cu slăgăvănă fățarnică, ca cei ce vor să placă oamenilor, ci împliniți voia lui Dumnezeu din tot sufletul, ca niște robi ai lui Hristos, "slujind cu tragere de inimă, ca Domnului, iar nu ca unor oameni, "știind că fie care rob sau slobod, va primi dela Domnul plată după cât bine a făcut.

"Și voi, stăpânilor, să vă purtați cu ei la fel și să vă stămpărați asprimea, știind că și peste voi, ca și peste ei, este un Stăpân în ceruri, la care nu este fățarnicie.

"Încolo, frații mei, întăriți-vă în Domnul și în tăria puterii Lui, "și vă îmbrăcați cu toată armura lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva uneltirilor diavolului; "pentru că lupta nu e împotriva sângelui și a cărnii, ci împotriva fetei pătorilor,

împotriva stăpânilor, împotriva cârmurilor întinericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutății celor de sub cer. "De aceea, luați toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea și, biruind toate, să stați. "Stați drept aceea, încingându-vă mijloacele cu adevărul, și îmbrăcându-vă cu platoșa dreptății; "având picloarele încălțate cu nepegetare întru vestirea Evangheliei păcii; "dar mai presus de toate, luați scutul credinței, cu care veți putea stănge toate săgețile cele aprinse ale vicleanului; "luați și coiful mântuirii, sabia duhovnicească, care este cuvântul lui Dumnezeu. "Rugați-vă în sufletul vostru cu tot felul de rugăciune și cerere în toată vremea, și stăruii în aceasta cu toată statornicia și cu cerere pentru toți sfinții, "și pentru mine, ca să mi se dea cuvânt, ca cu buzele mele să vestesc pe față și cu îndrăzneală taina Evangheliei, "ai căria soi în lanțuri sunt, ca să propoveduesc cu îndrăzneală, cum sunt dator.

"Dar ca să știți și voi cele ce mi s'au întâmplat și ce fac, de toate vă va înștiința Timotee, fratele iubit și slujitorul credincios în Domnul, "pe care i-am trimis la voi tocmai pentru aceasta, ca să aflați despre noi și ca să vă înștiințeze inimile.

"Pace și iubire, precum și credință vă doresc, fraților, dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Iisus Hristos.

"Harul să fie cu toți cei ce iubesc nestrămutat pe Domnul nostru Iisus Hristos. Amin.

2

CARTEA CĂTRE FILIPENI
A
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel și Timoteiu, robii lui Iisus Hristos, vă doresc vouă, tuturor sfinților celor în Hristos Iisus, cari vă aflați în Filippi împreună cu episcopi și cu diaconii, ² har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

³ Mulțumesc Dumnezeului meu ordecâteori îmi aduc aminte de voi, ⁴ și pururea în toată rugăciunea mea cu bucurie mă rog pentru voi toți, ⁵ pentru partea ce luați la vestirea Evangheliei din cele dintâi zile până acum, ⁶ încredințat fiind prin înseși aceasta, că ceile a început la voi lucrul cel bun, și va și desăvârși până la ziua lui Iisus Hristos, ⁷ cum și este drept să cuget despre voi toți, pentru că atât în lanțurile mele, cât și în apărarea și întărirea Evangheliei, vă am în inima mea pe voi pe toți, ceile sunteți părtași la har împreună cu mine, ⁸ Martor îmi este Dumnezeu, că vă iubesc pe voi pe toți cu iubirea lui Iisus Hristos; ⁹ și de aceea mă rog, ca dragostea voastră să sporească din ce în ce mai mult, însoțită de cunoștință; ¹⁰ de toată simțirea, ¹¹ ca cunoscând ce este mai

bun, să fii curăț și fără poticnire în ziua lui Hristos, " plini de roadele cuvântului prin Iisus Hristos, spre slava și lauda lui Dumnezeu.

" Voac însă să știți, fraților, că celece s'au îndemnat cu mine au adus mare izbândă pentru Evanghelia, " încât legăturile mele cele pentru Hristos au ajuns să fie cunoscute în tot pretoriul și la toți ceilalți, " și cel mai mulți dintre frații în Domnul, încurajați de lanțurile mele, cutează și mai mult să vorbească cuvântul lui Dumnezeu fără frică. " Adevărat, unii propoveduesc pe Hristos din pizmă și din iubire de dispută, iar alții din bunăvoință. " Unii, din iubire de dispută, propoveduesc pe Hristos nu cu gând curat, socotind să îngreueze lanțurile mele; " iar alții îi propoveduesc din dragoste, știind că eu sunt pus să apăr Evanghelia. " Dar ce-l cu aceasta? Ori în ce chip ar fi: fie din prefăcătorie, fie din bunăvoință, Hristos se propoveduește, și eu mă bucur și mă voi bucura de aceasta, " căci știu, că aceasta, cu rugăciunile voastre și cu ajutorul Duhului lui Iisus Hristos, îmi va sluji spre mântuire. " Cred și nădăjduesc, că întru nimic nu voi fi rușinat, ci sunt bine încredințat, că și acum, ca totdeauna, Hristos se va preamări în trupul meu, or de voi trăi, or de voi muri, " căci pentru mine viața este Hristos, și moartea un câștig. " Dacă însă a vieții în trup este un folos pentru lucrul meu, atunci nu știu ce să aleg. " Amândouă mă atrag: am dorință să mă desfac de trup și să fiu cu Hristos: aceasta e mult mai bine pentru mine; " dar a rămânea în trup e mai de folos pentru voi. " Și știu bine, că voi rămânea și voi trăi cu voi cu toți, pentru bucuria și propășirea

voastră în credință, " ca fala voastră în Hristos Iisus, să vă sporească prin mine, când voi veni a doua oară la voi. " Numai să duceți o viață vrednică de Evanghelia lui Hristos, ca eu, fie că voi veni și vă voi vedea, fie că nu voi fi defață, să aud de voi, că stați într'un dub, și într'un suflet vă nevoiți pentru credința Evangheliei, " neîncălmându-vă nicicum de protivnici. Aceasta pentru ei e prevestirea pelrei, iar pentru voi a mântuirii. Și aceasta-l dela Dumnezeu; " pentru că vouă vi-l dat pentru Hristos nu numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru Dănsul, " ducând aceeași luptă, care ați văzut că duc eu și cum auziți și acum de mine că mă nevoesc.

CAP. 2.

" Deci, de este pentru voi vreo mângăere în Hristos, de este vre-o bucurie în dragoste, de este vre o unire în duh, de este vreo îndurare și milă, " atunci faceți-mi bucuria deplină, ca aceeași să cugetați și să aveți o dragoste, un suflet și un cuget, " și nimica să nu faceți din iubirea de dispută și de slavă desartă, ci, din smerenie, fiecare să socoată pe altul mai destoinic decât dănsul. " Să nu se îngrijască fiecare numai de ale sale, ci fiecare să poarte grijă și de ale altora. " Căci în voi trebuie să fie aceleași simțiri, ca și în Hristos Iisus, " Care, fiind chipul lui Dumnezeu, deosebitimea sa cu Dumnezeu n'a socotit-o un lucru răpit penedrept, " dar totuși s'a micșorat pe Sine însuși, și a luat chip de rob, făcându-se asemenea oamenilor; " și fiind după înfățișare ca omul, s'a smerit pe Sine,

lăcându-se ascultător până la moarte, iar moartea *i-a fost* de cruce. ⁸ De aceea și Dumnezeu L'a preamărit și l-a dăruit un nume mai presus de tot numele, ⁹ ca în numele Lui Iisus să se plece tot genunchiul celor cerești, și al celor pământești, și al celor de desubt, ¹⁰ și toată limba să mărturisească, că Iisus Hristos este Domn întru slava lui Dumnezeu Tatăl.

¹¹ Deci, iubii mei, cum mi-ați fost ascultători totdeauna, nu numai când am fost defață, ci mai vărtos acum, când lipsesc, desăvârșiți-vă mântuirea cu frică și cu cutremur, ¹² pentru că Dumnezeu, după bunăvoința Sa, vă dă și voință și putere. ¹³ Faceți toate, fără cârtire și fără șovăire, ¹⁴ ca să fiți fără prihană și curați, lili neprihăniți al lui Dumnezeu în acel neam îndărătnic și răzvrătit, în mijlocul cărui strălucii, cum strălucesc stelele în lume, ¹⁵ înădă cuvântul vieții, ca să mă pot lăuda în ziua venirii lui Hristos, că nu m'am luptat în zadar, nici nu m'am ostentit degeaba. ¹⁶ Și chiar de m'as jertfi, pentru jertfa și prinosul credinței voastre mă voi bucura, și mă voi bucura cu voi cu toți. ¹⁷ Bucurați-vă și voi înșivă de aceasta, și vă bucurați împreună cu mine.

¹⁸ Nădăjduesc însă în Domnul Iisus, să trimit curând la voi pe Timoteu, ca aflând cum trăiți, să mă mângâie și eu cu duhul. ¹⁹ Că n'am pe nimeni așa de osârditor, care să se îngrijască de voi cu atâta tragere de inimă; ²⁰ pentru că toți cantă de ale lor *trăbi*, iar nu de cele ale lui Iisus Hristos; ²¹ iar credințioșii lui Timoteu o cunoașteți, că el a slujit cu mine la vestirea Evangheliei, cum slujește un fiu tatălui său. ²² Pe acesta deci nădăjdu-

esc să-l trimit la voi cum voi vedea ce are să fie cu mine. ²³ Am încredere în Domnul, că și eu voi veni la voi încurând.

²⁴ Am socotit deasemenea că e trebuință să trimit la voi și pe Epafrodit, fratele și tovarășul meu de lucru și de luptă, al vostru trimis și slujitor la nevoile mele, ²⁵ pentru că vă dorea tare mult pe voi pe toți, și era tare măhnit că ați auzit că a fost bolnav. ²⁶ Căci a și fost bolnav de moarte, dar Dumnezeu l-a mîluit, și nu numai pe dănsul, ci, și pe mine, ca să nu mi se adauge durere peste durere. ²⁷ De aceea l-am trimis îndată, ca văzîndu-l iară, să vă bucurați și eu să fiu mai puțin măhnit. ²⁸ Priemiți-l dară pentru Domnul, cu toată bucuria, și prețuiți pe unii ca aceștia. ²⁹ Căci el pentru lucrul Domnului a fost aproape de moarte, punându-și viața în primejdie, ca să împlinească lipsa voastră în slujba mea.

CAP. 3.

¹ Încolo, frații mei, bucurați-vă în Domnul. A vă scrie acestea, mie nu mi-l greu, iar vouă vi-l de folos. ² Păziți-vă de câni; păziți-vă de lucrătorii cei răi; păziți-vă de mutilare; ³ pentru că adevărate tăcere împrejur suntem noi, cei ce slujim lui Dumnezeu cu duhul și ne lăudăm cu Iisus Hristos, și nu în trup nădăjdum, ⁴ măcar că eu aș putea să mă nădăjduesc și în trup. Dacă alt cineva șofoate că poate să se nădăjduiască în trup, apoi cu cât mai vărtos eu, ⁵ care-s tăiat împrejur a opta zi, și sunt din neamul lui Israel, din seminția lui Beniamin, evreu din evrei, iar după lege-s fariseu; ⁶ după

răvăn prigonitor al bisericii lui Dumnezeu; după cuvîntul cea din lege, fără prihană. ⁷ Dar Celece pentru mine erau un câştig, pentru Hristos le-am socotit o pagubă. ⁸ Ba şi pe toate le socot o pagubă faţă de preţul cel mare al cunoştinţei lui Hristos Iisus, Domnul meu; pentru El m'am lepădat de toate şi toate le socotesc gunoae, ca să dobândesc pe Hristos, ⁹ şi să mă aflu în El nu cu cuvîntul mea cea după lege, ci cu cea din credinţa în Hristos, cu cuvîntul ce-l dela Dumnezeu prin credinţă; ¹⁰ ca să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui, şi părtaşia la suferinţele Lui şi în moarte să mă asemăn Lui, ¹¹ ca doară aş ajunge la învierea morţilor.

¹² *Grădesc aşa nu că doară aş fi ajuns la întă, sau m-aş fi desăvârşit; ci fiind nu cumva voi putea ajunge şi eu desăvârşirea, cum m'a ajuns pe mine Hristos Iisus?* ¹³ Fraţilor, eu nu mă socotesc că aş fi ajuns, ci numai una fac: uitând cele din urmă şi îndreptându-mă înainte, ¹⁴ alerg spre întă, spre răsplata chemării celei de sus, *pe care mi-a făcut-o Dumnezeu prin Hristos Iisus.*

¹⁵ Deci, câţi din noi sunt desăvârşiţi, aşă să cugete. Dacă însă cugetaţi ceva altmintealea, apoi şi aceea vă va descoperi-o Dumnezeuul nostru. ¹⁶ În aceea însă, la a căreia cunoştinţă am ajuns, să urmăm aceeaşi regulă şi să cugetăm la fel.

¹⁷ Urmaţi-mi mie, fraţilor, şi priviţi la ceice se poartă după pilda, pe care o aveţi în noi. ¹⁸ Căci mulţi, de cînd v'am vorbit adesea şi de care acum vă vorbesc plîngînd, se poartă ca nişte vrăşmaşi al crucii lui Hristos. ¹⁹ Sfârşitul lor e pîcirea, Dumnezeuul lor e pîntecetele, slava lor e în ruşine, *căci ei se gîndesc numai la cele pămîntest.* ²⁰ Sălaşul

nostru însă e în ceruri, de unde aşteptăm şi pe Mîntuitorul, Domnul nostru Iisus Hristos, ²¹ Care trupul nostru cel înjosit îl va schimba aşă, încît, să fie asemenea trupului Lui celui slăvit cu puterea *cu care El lucrează şi-Şi supune toate.*

²² Aşa dară, fraţii mei iubiţi şi doriţi, bucura şi cuşuna mea, astfel să staţi în Domnul.

CAP. 4.

¹ Iubiţilor, rog pe Evodia, şi pe Sintihia o rog aceeaşi să cugete în Domnul. ² Şi te rog şi pe tine, credinciosul meu tovarăş de lucru, ajută pe aceea, ³ care s'au luptat pentru Evanghelle împreună cu mine şi cu Climent, şi cu ceilalţi tovarăşi de lucru ai mei, ale cărora nume sunt în cartea vieţii.

⁴ Bucuraţi-vă pururea în Domnul şi iarăşi vă zic: bucuraţi-vă! ⁵ Blîndeşa voastră să fie cunoscută tuturor oamenilor. Domnul e aproape. ⁶ Nu vă îngrijoraţi de nimic, ci pururea în rugăciune şi cerere descoperiţi cu mulţămire dorinţele voastre înaintea lui Dumnezeu, ⁷ şi pacea lui Dumnezeu, care e mai presus de orice minte, va păzi inimile şi cugetele voastre în Hristos Iisus.

⁸ Incolo, fraţii mei, numai ce-l adevărat, ce-l cinstit, ce-l drept, ce-l curat, ce-l vrednic de iubit, ce-l vrednic de laudă, orice faptă bună şi orice-l de laudă, numai aceea să gîndiţi. ⁹ Ceeace-aţi învăţat, ce-aţi primit şi aţi auzit şi aţi văzut la mine, aceea să faceţi, şi Dumnezeuul păcii va fi cu voi.

¹⁰ M'am bucurat mult în Domnul, că aţi început iară să vă gîndiţi la mine; şi până acum vă gîndeţi, dar n'aţi avut prilej să dovediţi aceasta

¹¹ Zic aceasta¹ nu pentru că aş avea nevoie, căci m'am deprins să fiu mulţămît cu ce am; ¹² ştiu să trăiesc şi în lipsă, ştiu să trăiesc şi în belşug; m'am deprins cu toate şi în toate: să fiu sătul şi să răbd de foame, să fiu în belşug şi să duc lipsă. ¹³ Toate le pot cu ajutorul lui Iisus Hristos, Care mă întăreşte.

¹⁴ Dar bine aţi făcut că aţi împărtăşit necazul meu.

¹⁵ Voi, filipeni, ştiţi, că la începutul propoveduirii mele, când am eşit din Macedonia, nicio biserică nu m'a ajutat prin dare şi primire de daruri, decât numai voi singuri; ¹⁶ voi şi în Tesalonie odată sau de două ori mi-aţi trimis la nevoie. ¹⁷ Zic aceasta nu că doar aş umbla după daruri, ci caut rodul care trebuie să crească în folosul vostru. ¹⁸ Am primit toate şi sunt în belşug; m'am îndestulat, primind de la Epafrodit celece mi-aţi trimis, ca o tămăd mîroitoare, ca o jertă plăcută şi bine primită la Dumnezeu. ¹⁹ Dumnezeuul meu să împlinească orca lipsă a voastră din bogăţia slavei Sale, prin Hristos Iisus. ²⁰ Iar lui Dumnezeu şi Tatăl nostru fie slava în vecii vecilor. Amin.

²¹ Spuneţi închinăciune la toţi sfinţii cei în Hristos Iisus. Închină-se vouă toţi fraţii, cari se află cu mine. ²² Închină-se vouă toţi sfinţii, şi mai ales cei din casa Cezarului.

²³ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toţi! Amin.

CARTEA CĂTRĂ COLOSENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, prin voinţa lui Dumnezeu, apostol al lui Iisus Hristos, şi fratele Timoteu *scriem vouă*, ² aflaţi şi credincioşi fraţi în Hristos Iisus, cari vă aflaţi în Colose, şi vă dorim har şi pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Domnul Iisus Hristos.

³ Mulţămim lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, şi ne rugăm pururea pentru voi, ⁴ căci am auzit de credinţa voastră în Hristos Iisus şi de dragostea ce arătaţi tuturor sfinţilor, ⁵ pentru nădejdea ce aveţi în celece vă sunt rătite în cer, de care aţi aflat mai înainte din cuvântul cel adevărat al Evangheliei. — ⁶ care a ajuns la voi, ca şi în toată lumea, şi este roditor şi creşte, cum creşte şi la voi din ziua când aţi auzit şi aţi cunoscut cu adevărat harul dumnezeesc, ⁷ după cum aţi învăţat dela Epafrastr, iubitul nostru tovarăş de lucru, şi care este slujitor credincios al lui Hristos la voi, ⁸ şi care ne-a vestit cu ce fel de dragoste sunteţi îmblăcîraţi de Duhul Sfânt.

⁹ De aceea şi noi, din ziua, la care am auzit acestea, nu contenim a ne ruga lui Dumnezeu pentru

voi și a cere, ca să vă umpleți de cunoștința voei Lui prin *ajutorul* a tot felul de înțelepciune și de pricepere duhovnicească: ¹⁰ *ca să vă purtați în chip vrednic de Domnul și să-l plăceți în toate, rodind tot felul de faptă bună, sporind în cunoștința de Dumnezeu,* ¹¹ *și întărindu-vă toate puterile prin puterea Lui cea slăvită, ca să suferiți toate cu răbdare și voe bună.*

¹² *Mulțămiiți lui Dumnezeu și Tatăl, Care ne-a învrednicit să fim părtași la moștenirea sfinților în împărăția luminii* ¹³ *și Care ne-a izbăvit din stăpânirea întunericului și ne-a adus în împărăția iubirii Său Flu,* ¹⁴ *prin al Căruia sânge am dobândit răscumpărarea și iertarea păcatelor;* ¹⁵ *Care este chipul Dumnezeului celui nevăzut, născut mai înainte de toată făptura;* ¹⁶ *ca printr'Isus s'au făcut toate cele din cer și cele de pe pământ, văzute și nevăzute: tronurile, domniile, căpeteniile, puterile — toate prin El și pentru El sunt făcute;* ¹⁷ *El este mai înainte de toate și toate se țin prin El.* ¹⁸ *El este capul corpului său, adică al Bisericii și El este pârga și întâiul născut din morți, ca înălțarea în toate să fie a Lui;* ¹⁹ *pentru că a binevoit Tatăl ca în El să locuască toată desăvârșirea,* ²⁰ *și ca prin El să împacă cu Sine toate cele din cer și cele de pe pământ, făcând pace prin El, prin sângele Lui cel vărsat pe Cruce.*

²¹ *De asemenea și pe voi celce prin cugetele și faptele voastre rele erați altădată înstrăinați și vrășmași,* ²² *iată v'a împăcat acum prin carnea trupului Lui și prin moartea Lui, ca să vă înfățișați înaintea Sa sfinți și neprihăniți,* ²³ *dacă veți rămâne tari și statornici în credință și nu vă veți cliinti*

din nădejdea Evangheliei ce ați auzit, care este vestită la toată făptura de sub cer și căreia Eu, Pavel, m'am făcut slujitor.

²⁴ *Acum mă bucur în suferințele mele pentru voi și împlinesc în trupul meu suferințele lui Hristos pentru trupul Lui, adică pentru Biserică,* ²⁵ *căreia eu, după economia dumnezească, ce mi s'a încredințat pentru voi, m'am făcut slujitor, să vă vestesc deplin cuvântul lui Dumnezeu,* ²⁶ *taina cea din vecl ascunsă de toate generațiile, iar acum descoperită sfinților Săi,* ²⁷ *căroră a binevoit Dumnezeu să le arăte ce bogăție de slavă este pentru păgânii în taina aceasta, adică sălășluirea în voi a lui Hristos, nădejdea slavei.* ²⁸ *Pe Acesta îi propoveduim noi, sfătuiind pe toți oamenii și învățându-i toată înțelepciunea, ca să înfățișăm pe toți oamenii la Dumnezeu desăvârșiți în Hristos Isus.* ²⁹ *Pentru aceasta mă și ostenesc și mă lupt cu ajutorul puterii Lui, care lucrează puternic în mine.*

CAP. 2.

¹ *Doresc să știți, câtă slință am pentru voi și pentru cei din Laodicea și din Ierapoli, și pentru toți câți n'au putut a vedea fața mea,* ² *ca să li se mângâie inimile și să fiți uniți prin dragoste și să vă îmbogățiți cu pricepere deplină, pentru cunoașterea tainei lui Dumnezeu Tatăl, și a lui Hristos,* ³ *în Care sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și ale științei.*

⁴ *Aceasta însă o zic, ca să nu vă amăgească cineva cu vorbe ademenitoare;* ⁵ *căci deși cu trupul lipsesc dintre voi, dar duhovnicește sunt cu voi și*

mă bucur, văzând bunarându-ea de la voi și credința voastră cea tare în Hristos.

¹ De aceea, cum ați primit pe Domnul Iisus Hristos, așa să și umblați în El, fiind înrădăcinați și întemeiați întru el și întăriți în credință după cum ați fost învățați, să sporiiți prin ea în fapte bune.

² Luați sâma, fraților, să nu vă amăgească cineva cu filosofia, și cu înșelăciune deșartă, după predania omenească, după datinile lumii și nu după Hristos, căci în El locuiește trupește toată deplinătatea Dumnezeirii, și voi sunteți deplini în El. Care este capul a toată domnia și stăpânirea. "În El sunteți și tăeați împrejur, cu tăere împrejur ne făcând de mână, cu tăierea împrejur a lui Hristos, care este desbrăcarea trupului celui păcătos al cărnei: "căci fiind îngropați cu El prin botez, ați și înviat prin El și împreună cu El prin credința în puterea lui Dumnezeu, Care L-a înviat din morți. "Dumnezeu și pe voi, cari erați morți prin păcatele voastre și prin nețărerea împrejur a trupului vostru, v-a înviat împreună cu Dânsul, lertându-vă toate păcatele; "și ștergând cu învățătura înscrisului cel pentru noi, care era împotriva noastră, l-a luat din nașterea noastră și l-a pironit pe cruce, "desbrăcând de putere domniile și stăpânirile întunerecului și biruindu-le cu crucea Sa, le-a făcut priveliște de ocară.

³ Deci, nimene să nu vă osândească pentru vreo mâncare, sau băutură, sau pentru vreo sărbătoare, sau lună nouă, sau sâmbătă: "acestea au fost umbra celor viitoare, iar trupul, care răsfărânga aceeași umbră, este al lui Hristos. "Nimene să nu vă amăgească cu smerenle prefăcută sau cinștire

a ingerilor, amestecându-se în lucruri pe care nu le-a văzut și îngânându-se în chip ne chibzuit cu mintea sa trupească. "și nepăstrând unirea cu Capul, prin care tot trupul, bine pregătit și unit prin legături și încheeturi, își face creșterea, pe care l-o dă Dumnezeu.

⁴ Deci, dacă ați murit cu Hristos și pentru stăbilită lumii nu mai sunteți, atunci pentru ce țineți, ca cum ați trăi în lume, regulile: "nu te atinge, nu mănâncă, nu pipăi, "care prin reaua întrebuintare ajung primejdioase și care se razemă pe porunci și învățături omenești? "Acestea, în adevăr, au numai falma de înșelăciune, intru cât înfățișază o închinare de bună voie, o umblință și o disprețuire a trupului, dar n'au vreun preț împotriva mulțămirei de slăvie a trupului.

CAP. 3.

¹ Dacă însă ați înviat cu Hristos, atunci căutați cele de sus, unde este Hristos așezat deadreapta lui Dumnezeu; "la cele de sus cugetați, iar nu la cele de pe pământ. "Căci ați murit, și viața voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu. "Iar când se va arăta Hristos, viața voastră, atunci vă veți arăta și voi cu Dânsul în slavă.

² Faceți deci să moară ceea ce alcătuiește în voi omul cel pământesc: desfrânarea, necurăția, patima, pofța rea și lăcomia, care este o slujire de idoli, "pentru care vine mânia lui Dumnezeu peste fi neascultării, "cu care umblați și voi altădată, când trăiați în aceste păcate. "Acum însă lepădați și voi toate acestea: mânia, iușimea, răutatea, hula, și tot cuvântul urât ce ar putea să iasă din gura voastră

tră; ⁹ nu mințiți unul altuia; desbrăcați-vă de omul cel vechiu și de faptele lui ¹⁰ și vă îmbrăcați în cel nou, care se învește prin cunoștința de Dumnezeu după chipul Celui ce l-a făcut. ¹¹ Întru această stare nu este nici iudeu, nici elin, nici țără împrejur, nici nețădere împrejur, nici barbar, nici scit, nici rob, nici slobod, ci toate și în toți e Hristos.

¹² Așa dară, ca niște apleși ai lui Dumnezeu, stăniți și iubiți, îmbrăcați-vă cu îndurare, cu bunătațe, cu smerenle, cu blândețe, cu îndelungă-răbdare, ¹³ îngăduind unul altuia și iertându-vă unul pe altul, de are cineva asupra cuiva plângere; cum v-a iertat Hristos pe voi, așa să iertați și voi. ¹⁴ Dar peste toate acestea luați dragostea, care este cingătoarea desă-vârșirei: ¹⁵ și să domnească în inimile voastre pacea lui Dumnezeu, pentru care sunteți chemați să atăduțiți un singur trup, și să vă faceți recunoscători.

¹⁶ Cuvântul lui Hristos să se sălășluiește din belsug în voi cu toată înțelepciunea; învățați-vă și vă întăriți unul pe altul prin psalmi și prin laude și prin cântări duhovnicești, cântând cu bucurie în inimile voastre Domnului; ⁷ și tot ce faceți, cu cuvântul sau cu fapta, în numele Domnului Iisus Hristos să faceți, mulțumind prin El lui Dumnezeu și Tatăl.

¹⁸ Femei, supuneți-vă bărbaților voștri, cum se cuvine în Domnul!

¹⁹ Bărbați, iubiți-vă femeile și ca fiți asprii cu ele!

²⁰ Copii, supuneți-vă în toate părinților voștri, căci aceasta-i plăcut Domnului!

²¹ Părinți, nu urgisiți în mânie pe copiii voștri, ca să nu se descurajeze!

²² Slugi supuneți-vă în toate stăpânilor voștri

cel trupești, slujindu-le nu numai de ochii oamenilor, ca făjarnici, ci cu inimă curată și în frica lui Dumnezeu. ²³ Tot ceea ce faceți, faceți cu toată inima, ca pentru Domnul, iar nu ca pentru oameni, ²⁴ știind că aveți să primiți dela Domnul moștenire cerească, ca răsplătire, căci Domnul Iisus Hristos slujiti; ²⁵ iar cine se poartă cu nedreptate, acela după nedreptatea sa i se va răsplăti, căci la El nu este părtialre.

²⁶ Stăpâni, dați slugilor voastre ceea ce li se cuvine și e drept după învoială, știind că și voi aveți un stăpân în cer.

CAP. 4

¹ Stăruți în rugăciune și privegheați într'însa cu mulțămîntă! ² Rugați-vă de asemenea și pentru noi, ca să ni deschidă Dumnezeu ușa cuvântului, ³ spre a vesti taina lui Hristos, pentru care și sunt legat, ⁴ și spre a o descoperi cum se cuvine să o descopăr.

⁵ Purtați-vă chibzuit cu cel de afară, folosind timpul. ⁶ Cuvântul vostru să fie totdeauna cu har, dres cu sare, ca să știți cum să răspundeți flecăruia.

⁷ Toate cele despre mine vi le va spune Tihic, iubitul nostru frate și tovarăș de lucru și slujitorul credincios al Domnului, ⁸ pe care l-am trimis la voi pentru aceea, ca să aște toate despre voi și să mângăie inimile voastre, împreună cu Onesim, fratele nostru credincios și iubit, care este dintre voi; el vă vor spune tot ce-l pe-aicea.

⁹ Vă salută Aristarh, care e închis împreună cu mine și Marcu, vărul lui Varnava, pentru care ați

primit porunci, că de va veni la voi, să-l primiți bine; " de asemenea vă salută și Ilia, poreclă și Iust; aceștia amândoi sunt dintre cei tăci împrejur și singurii tovarăși de muncă pentru împărăția lui Dumnezeu, cari au fost mângâerea mea. "Inchină-se vouă Epafrast al vostru, robul lui Iisus Hristos, care pururea se nevoește pentru voi în rugăciuni, ca voi pururea să fiți desăvârșiți și plini de tot ce este plăcut lui Dumnezeu. " Vă mărturisesc de ei, că are multă râvnă pentru voi și pentru cei ce se află în Laodicea și în Ierapoli. " Vă salută Luca, iubitul doctor, și Dima.

" Salutați pe frații din Laodicea, și pe Nifas și biserica cea din casa lui.

" Dupăce această carte se va citi de către voi, faceți ca ea să se citească și în biserica din Laodicea, iar cea din Laodicea să o citească și voi.

" Spuneți lui Arhip: „vezi, să-ți îndeplinești bine slujba, ce ai primit dela Domnul."

" Salutare din partea mea, a lui Pavel, scried cu înoseși mâna mea.

Aduceți-vă aminte de lanțurile mele!

Harul să fie cu voi. Amin.

CARTEA I-a CĂTRĂ TESALONICENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. I.

" Pavel și Silvan și Timoteu vă scriu vouă, Bisericii tesalonicenilor, cari credeți în Dumnezeu Tatăl și în Domnul Iisus Hristos, și vă doresc har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

" Mulțămim pururea lui Dumnezeu pentru voi toți și vă pomenim necontenit în rugăciunile noastre, " aducându-ne aminte înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, de fapta voastră cea din credință, de osteneala cea din dragoste și de nădejdea voastră statornică în Domnul nostru Iisus Hristos, " știind, frați iubiți, că ați fost aleși de Dumnezeu, " pentru că Evanghelia noastră n'a fost propovăduită la voi numai cu cuvântul, ci a fost însoțită de minuni, de Duhul Sfânt și de multă adevărire, precum înșivă știți, cum am fost noi la voi pentru voi. " Și voi v'ați făcut următori nouă și Domnului, primind cuvântul cu bucuria Duhului Sfânt în multe necazuri, " încât v'ați făcut pildă pentru toți credincioșii [din Macedonia și din Ahala. " În adevăr, dela voi a

răsunat cuvântul Domnului nu numai în Macedonia și Ahaia, ci în toate locurile s'a lăsat vestea credinței voastre în Dumnezeu, încât noi nu mai avem nevoie să grăim ceva, * căci înseși acestea mărturisesc de noi ce primire am avut la voi și cum v'ați întors voi la Dumnezeu dela idoli, ca să slujiți Dumnezeului celui viu și adevărat, * și să așteptați din ceruri pe Fiul Lui, pe Care El l-a înviat din morți, pe Iisus, Care ne izbăvește de mânia cea viitoare.

CAP. 2.

¹ Fraților, voi înșivă știți, că Venirea noastră la voi n'a fost zadarnică; ² ci, după ce am pățit mai întâi și am fost batjocoriți în Filippi, precum știți, am îndrăznit cu nădejdea în Dumnezeul nostru, să vă propoveduim și vouă Evanghelia lui Dumnezeu cu multă nevointă; ³ căci propoveduirea noastră nu izvorăște nici din înșelătorie, nici din gânduri necurate, nici din viclesug, ⁴ ci precum am fost socotiți de Dumnezeu vrednici să ni se încredințeze propoveduirea Evangheliei, așa grăim și noi, nu ca să plăcem oamenilor, ci lui Dumnezeu, Celui ce cercă inimile noastre. * Căci Dumnezeu nu e martor, că niciodată, precum știți, nu ne-am folosit înaintea voastră nici de cuvinte de înăguitre, ⁵ nici de dorință de câștig, nici slavă omenască nu căutam nici la voi nici la alții. ⁶ Am fi putut să fim la voi cu greutate ca apostolii ai lui Hristos; dar ne-am arătat în mijlocul vostru blânzi, ca o doică ce se poartă dulos cu copiii săi. ⁷ Astfel noi, din oărdie pentru voi, am voit să vă dăm nu numai Evanghelia lui

Dumnezeu, ci și suflătele noastre, pentru că ni ați căzut dragi. ⁸ Căci voi, fraților, vă amintiți de murea și osteneala noastră, când, propoveduind la voi evanghelia lui Dumnezeu, lucram ziua și noaptea, ca să nu îngreuem pe cineva din voi. ⁹ Martori sunteți și voi și Dumnezeu, cât de sfânt, de drept și de neprihănit ne-am purtat noiașă de voi cei credincioși; ¹⁰ pentru că, după cum știți, pe fiecare din voi, ca un părinte pe copiii săi, ¹¹ v'am rugat și v'am mângăeat și v'am îndemnat să vă purtați în chip vrednic înaintea lui Dumnezeu, Care v'a chemat la împărăția și slava Sa.

¹² De aceea și noi necontenit mulțumim lui Dumnezeu, că voi, primind cuvântul lui Dumnezeu cel auzit dela noi, nu l-ați luat cuvânt omenesc, ci ca cuvântul lui Dumnezeu, cum și este cu adevărat, și care și lucrează la voi cei credincioși. ¹³ Căci voi, fraților, v'ați făcut următori bisericilor lui Dumnezeu din Iudeea, care cred în Hristos Iisus, pentru că și voi ați suferit aceleași lucruri dela iudei cel de un neam cu voi, care le-au suferit și acela de la iudei, ¹⁴ cei ce au ucis și pe Domnul Iisus și pe proorocii Lui, și pe noi ne-au izgonit, și lui Dumnezeu, nu plac, și tuturor oamenilor se împotrivesc; ¹⁵ cari ne împedă de a grăi păgânilor ca să se mântulască, și prin aceasta pururea umplu măsura păcatelor lor, dar în sfârșit se apropie mânia asupra lor.

¹⁶ Noi însă, fraților, fiind pentru puțină vreme despărțiți de voi, dar numai cu trupul, nu și cu inima, cu atât mai mare dorință ne-am silit să vedem fața voastră. ¹⁷ Și de aceea noi, adică eu Pavel, de vreo două trei ori am vrut să viu la voi, dar

ne-a împedecat satana. ¹⁹ Căci cine este nădejdea noastră, sau bucuria, sau cunună de laudă? Oare nu și voi, *carl aveți să fiți înaltea Domnului nostru Iisus Hristos, la venirea Lui?* ²⁰ Căci voi sunteți slava noastră și bucuria.

CAP. 3.

¹ De aceea, ne mai putând răbda, am primit să rămânem singuri la Atena ² și am trimis pe Timotei, fratele nostru și slujitorul lui Dumnezeu și tovarășul nostru de lucru la propovăduirea Evangheliei lui Hristos, ca să vă mângâie și să vă întărească în credința voastră, ³ ca nimeni să nu se clatine din pricina necazurilor acestora, căci voi știți, că așa ni se dat nouă să pătimim. ⁴ Căci și când am fost la voi v'am prevestit, că vom pătimi, cum s'a și întâmplat și cum știți. ⁵ Pentru aceasta și eu, nemai putând răbda, am trimis ca să aflu despre credința voastră, ca să nu vă fi lepătat cumva slujitorul și să rămâie zadarnică osteneala noastră.

⁶ Acum însă, când a venit Timotei de la voi la noi și ne-a adus vestea bună despre credința voastră și despre dragostea voastră, și că voi pururea aveți amintire bună de noi, dorind să ne vedeți, cum vă dorim și noi, ⁷ cu tot necazul și întristarea noastră, ne-am mângâiat, fraților, pentru credința voastră, ⁸ căci acum trăim și noi, când stați voi în Domnul, ⁹ că ce mulțumită putem să aducem noi lui Dumnezeu pentru voi, pentru toată bucuria, cu care ne bucurăm noi pentru voi înaltea Dumnezeului nostru, ¹⁰ decât să ne rugăm zis și noap-

tea cu toată căldura, ca să vedem fața voastră și să întregim credința voastră cu ceea ce-i lipsește. ¹¹ Dumnezeu însă, Tatăl nostru, și Domnul Iisus Hristos să îndrepteze siaguri calea noastră spre voi; ¹² iar pe voi să vă umple Domnul și să vă răsumple de iubire unul către altul și către toți, cum suntem și noi plini de iubire către voi; ¹³ să întărească inimile voastre spre a fi neștirbiți în sfințenie înaltea lui Dumnezeu și Tatăl nostru, la venirea Domnului nostru Iisus Hristos cu toți sfinții Lui.

Amin.

CAP. 4.

¹ După aceasta, fraților, vă poftim și vă rugăm în numele Domnului Iisus, ca voi, primind dela noi cunoștința cum trebuie să vă purtați și să plăceți lui Dumnezeu, să propășiți într'însa mereu; ² căci știți ce poruci v'am dat noi din partea Domnului Iisus. ³ Căci vocea lui Dumnezeu, sfințirea voastră, e aceasta: ca voi să vă feriți de desfrânare; ⁴ ca fiecare din voi să știe a-și păzi vasul său în sfințenie și cinste, ⁵ iar nu să umblați în aprinderea poftelor, ca și păgânii, cari nu știu pe Dumnezeu; ⁶ și ca voi întru nimic să nu vă purtați cu fratele vostru în chip nelegiuit și hrăpăreț, căci Domnul pedepsește toate acestea, după cum și mai înainte v'am grăit și v'am mărturisit. ⁷ Căci Dumnezeu ne-a chemat nu la necurăție, ci la sfințenie. ⁸ Așa dar cel nesupus e nesupus nu unui om, ci lui Dumnezeu, care ne-a și dat Duhul Său cel Sfânt.

⁹ Despre iubirea de frați însă n'aveți nevoie să vă scriu, căci voi sunteți învățați de însuși Dum-

nezeu să vă iubiți unul pe altul, ¹⁰ și așa vă și purtați voi cu toți frații din toată Macedonia. Vă rugăm însă, fraților, să propășiți mereu ¹¹ și să vă alinați cu râvnă ca să trăiți liniștit, să vă faceți datorie și să lucrați cu mâinile voastre, cum v'am poruncit noi; ¹² să vă purtați cuvințios cu cel de afară și de nimic să nu aveți nevoie.

¹³ Fraților, nu voesc să nu știți voi de celce au răposat, ca să nu vă întristați ca și ceilalți, cari n'au nădejde. ¹⁴ Pentru că de credem, că Iisus a murit și a înviat, tot așa să credem că Dumnezeu pe cei adormiți în credința lui Iisus îi va duce să fie cu El. ¹⁵ Aceasta vă grăim după cuvântul Domnului; că noi, cei vii, care vom rămânea până la venirea Domnului, nu vom întrece pe cei răposăți. ¹⁶ căci însoți Domnul, după vestirea dată de un arhanghel și de trâmbița lui Dumnezeu, se va pogori din cer, și cei morți în credința lui Hristos vor învia întâi; ¹⁷ după aceea noi, cei vii, cari vom fi rămași până atunci, ne vom răpi împreună (cu ei în noui, întru înfrumusețarea Domnului în văzduh, și așa pururea vom fi cu Domnul, ¹⁸ Mângâiați-vă deci unul pe altul cu cuvintele acestea.

CAP. 5.

¹ Despre timpul și clipa venirii Domnului n'aveți nevoie să vă scriu, fraților, ² căci singuri știți bine, că ziua Domnului va veni așa, cum vine furtul noptea. ³ Căci când oamenii vor zice: o pace și liniște, atunci fără de veste va veni peste dânșii peirea și nu vor scăpa, cum nu scapă de durerile nașterii femeia însărcinată

⁴ Dar voi, fraților, nu sunteți în întunec, ca să vă apuce ziua aceea, ca un fur. ⁵ Pentru că voi cu toți sunteți fiii luminii și fiii zilei: nu suntem al nopții și al întunericului. ⁶ Să nu dormim deci, ca ceilalți, ci să priveghem și să fim treji. ⁷ Căci celce dorm, dorm noaptea, și celce se îmbată, se îmbată noaptea. ⁸ Noi însă, fiind fiii zilei, să fim treji, îmbrăcându-ne în platoșa credinței și a iubirei și să luăm coiful nădejdei de mântuire, ⁹ pentru că Dumnezeu nu ne-a menit ca să fim al mântiei, ci ca să primim mântuirea prin Domnul nostru Iisus Hristos, ¹⁰ Care a murit pentru noi, ca noi or de priveghem, or de dormim, să viețuim împreună cu El. ¹¹ De aceea sfătuiți-vă unul pe altul și vă întăriți unul pe altul, cum și faceți.

¹² Vă rugăm însă, fraților, să cinstiți pe cel ce se ostenește între voi, pe mai marii voștri în Domnul și pe celce vă învață, ¹³ și să-i aveți mai cu samă în dragoste, pentru munca lor. Trăiți în pace între voi.

¹⁴ De asemenea vă rugăm, fraților, să sfătuiți pe cei fără rânduală, să mângâieți pe cei întristați, să sprijiniți pe cei slabi și să fiți îndelung răbdători către toți.

¹⁵ Vedeți, să nu plătească careva cuiva rău pentru rău, ci pururea să căutați a face bine și unul altuia, și tuturor. ¹⁶ Bucurați vă totdeauna! ¹⁷ Neconținut vă rugați! ¹⁸ Mulțumiți pentru toate, căci aceasta este voia lui Dumnezeu în Iisus Hristos pentru voi.

¹⁹ Duhul să nu-l atângeți. ²⁰ Proorociile să nu le disprețuiți. ²¹ Căutați toate și îndești ce-l bun. ²² De tot felul de rău să vă feriți

"Iar Dumnezeuul păcii însuși să vă sfințească în toată deplinătatea; și duhul vostru și sufletul vostru și trupul vostru să se păzească în toată întregime, fără prihană la venirea Domnului nostru Iisus Hristos. "Credincios este Celce v-a chemat și va și face *acestea*.

"Fraților, rugați-vă pentru noi!

"Salutați pe toți frații cu sărutare sfântă!

"Vă jur pe Domnul să citiți această carte tuturor fraților sfinți.

"Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Amin.

CARTEA II-A CĂTRĂ TESALONICENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP I.

¹ Pavel și Silvan și Timotei *scriu vouă*, Bisericii tesalonicenilor celorce cred în Dumnezeu, Tatăl nostru, și în Domnul Iisus Hristos, ² și vă *doresc* har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

³ Fraților, pururea suntem datori să mulțumim cum se cuvine lui Dumnezeu pentru voi, pentru că credința voastră crește și dragostea unuia cătră altul se înmulțește în fiecare din voi, ⁴ încât noi înșine ne lăudăm cu voi în bisericiile lui Dumnezeu, pentru răbdarea și credința *ce arătați* în toate necazurile voastre și în prigonirile ce îndurați, ⁵ ca dovadă a hotărârei lui Dumnezeu celui drept de a vă învrednici de împărăția lui Dumnezeu, pentru care și pătimiți. ⁶ Căci așa e drept la Dumnezeu, ca celorce vă necăjesc să se plătească cu necaz, ⁷ iar vouă celor ne-⁸ajți să vi se dea odihnă cu noi, când din cer se va arăta cu îngeri puteri Sale Domnul Iisus Hristos, ⁹ Celce are să săvârșască în pară de foc răzbunare împotriva celorce n'au cunoscut pe Dumnezeu și a celorce nu s'au spuns Evangheliei Dom-

nostru Iisus Hristos, ⁸ carel vor fi pedepsiți cu veșnică peire dela fața Domnului și dela slava puterii Lui, ¹⁰ în ziua aceea, când va veni El să se proslăvească în sfinții Săi și să se arate minunat în toți credincioșii, pentru că au crezut mărturisirea noastră, care am făcut-o între voi.

¹² De aceea ne și rugăm pururea pentru voi, ca Dumnezeuul nostru să vă facă vrednici de chemarea Sa și cu puterea Sa să desăvârșească în voi toată bunăvoința bunătații și lucrul credinței voastre, ¹⁴ ca să se proslăvească numele Domnului nostru Iisus Hristos în voi și voi în El, după harul Dumnezeului nostru și al Domnului nostru Iisus Hristos.

CAP. 2

¹ Cât se atinge de venirea a doua a Domnului nostru Iisus Hristos și de adunarea noastră la Dăsuș, vă rugăm, fraților, ³ Să nu vă clătiți ușor cu mintea și să nu vă spălmântați nici de vreo înșuflare, nici de vreun cuvânt, nici de vreo scrișoare, venită ca din partea noastră, cum că se apropie ziua lui Hristos. ⁵ Nimene să nu vă amăgească nici într'un fel, căci ziua aceea nu va veni, până nu va veni mai întâiu lepădarea și până nu se va descoperi omul păcatului, fiul peirei, ⁷ care se împotrivesc și se înalță mai pre sus de tot ce se numește dumnezeesc sau sfânt, încât în biserica lui Dumnezeu se va așeza el ca Dumnezeu, dându-se pe sine drept Dumnezeu. ⁹ Nu vă amintiți voi oare, că încă fiind la voi, v'am spus aceasta? ¹¹ Și acum știți ce impedecă să se arate acesta până la vremea Sa. ¹³ Căci țineți taina fărădelegii e în lucru, decât numai nu se

va descoperi până nu va fi înlăturat celce o împedecă acum; ⁵ și atunci se va descoperi nelegiuitul, pe care Domnul Iisus Hristos îl va ucide cu dărușul gurii Sale, și cu strălucirea venirii Sale îl va pierde. ⁷ Tăcșosul acela, prin lucrarea satanei, va veni cu tot felul de putere, de semne și de minuni mincinoase, ¹⁰ și cu toată amăgirlea, care duce la nedreptate pe celce pier, pentru că n'au primit iubirea adevărului, ca să se mântuiască. ¹¹ Pentru aceea Dumnezeu le va trimite putere lucrătoare de rătăcire, încât să creadă minciuna, ¹² ca să fie osândiți toți celce n'au crezut adevărul, ci li-a plăcut nedreptatea.

¹³ Noi însă trebuie să mulțămim pururea lui Dumnezeu pentru voi, frați iubii de Domnul, pentru că Dumnezeu, prin sfințirea Duhului și prin credința în adevăr, dela început v'a ales pe voi pentru mântuire, ¹⁴ la care v'a și chemat prin Evanghelia noastră, ca să câștigați slava Domnului nostru Iisus Hristos.

¹⁵ Deci, fraților, rămâneți statornici și țineți predațiile pe care le-ați primit prin cuvântul, sau prin cartea noastră. ¹⁶ Iar Domnul nostru Iisus Hristos și Dumnezeu, Tatăl nostru, care ne-a iubit și ne-a dat prin harul Său o mângâiere veșnică și bună nădejde, ¹⁷ să mângâie înșuși inimile voastre și să vă întărească la tot cuvântul și la toată fapta bună.

CAP. 3.

¹ După aceea, fraților, rugați-vă pentru noi, ca cuvântul Domnului să se întărească și să se proslă-

vească *pretutindenea*, ca la voi, ¹ și ca să ne izbăvim de oamenii răi și vicleni, căci n-au toți credință. ² Domnul însă e credincios; El vă va întări și vă va păzi de cel viclean. ³ Iar de voi avem nădejde în Domnul, că împlinți și veți împlini cele ce v'am poruncit. ⁴ Să îndrepteze Domnul inimile voastre către iubirea lui Dumnezeu și către răbdarea lui Hristos.

⁵ Noi însă vă povățuim, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă feriți de tot fratele, care se poartă cu nerândueală, și nu dăna predania ce a primit dela noi; ⁶ căci voi înșivă știți cum trebuie să ne urmați nouă, pentru că noi nu ne-am purtat cu nerândueală la voi, ⁷ nici nu am mâncat în dar pâinea cuivă, ci cu osteneală și trudă am lucrat ziua și noaptea, ca să nu îngreiem pe careva din voi; ⁸ nu că doară n'am fi avut dreptul, ci am voit să vă dăm plină de urmat pe noi înșine. ⁹ Căci și când eram la voi, aceasta vă spuneam: dacă cineva nu voește să lucreze, *atunci* nici să nu mănânce. ¹⁰ Auzim însă, că la voi se poartă unii cu nerândueală, nu lucrează nimic, ci se țin de iscodiri. ¹¹ Pe unii ca aceștia îi sfătuim și-i îndemnăm în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să-si mănânce pâinea, muncind în tăcere. ¹² Voi însă, fraților, să nu vă descurajați a face bine.

¹³ Iar de nu ascultă cineva cuvântul nostru din cartea aceasta, însemnați-l și să nu veniți în atingere cu el, ca să-l rușinați; ¹⁴ dar să nu-l socotiți dușman, ci să-l povățuiți ca pe un frate.

¹⁵ Iar Domnul păcii să vă dăruască însuși pace pururea în toate. Domnul să fie cu voi toți!

¹ Eu, Pavel, vă salut cu însuși mâna mea. Aceasta-i înscăltura mea în toate scrisorile mele; așa scriu

² Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți. Amin.

CARTEA ÎNTĂIA CĂTRA TIMOTEIU

SPANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, din porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, și a Domnului Iisus Hristos, Nădejdea noastră, apostol al lui Iisus Hristos, ² scrie lui Timoteiu, adevăratul meu fiu după credință, și-i dorește har, milă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul nostru Iisus Hristos.

³ Când am plecat în Macedonia, te-am rugat să stai la Efes și să sfătuești pe unii să nu învețe almintrelea ⁴ și să nu se îndeletnicească cu basme și cu nesfârșite spile de neamuri, care nasc mai mult certuri, decât întărire dumnezească în credință.

⁵ Iar ținta sfătuirii este iubirea, izvorâtă din inimă curată, din cuget bun și din credință neșăvârșită, ⁶ de la care abătându-se unii, s'au dat la grăire deșartă. ⁷ Aceștia voind să fie învățatori de lege, nu pricep nici ce să grăiască, nici ce să adevărească. ⁸ Noi însă știm, că legea este bună, dacă o întrebuințează cineva în chip legiuit, ⁹ știind că legea este dată nu pentru drepți, ci pentru ne-

gluși și neascultători, pentru necredincioși și păcătoși, pentru spurcați și necurați, pentru ucigași de tată și pentru ucigași de mamă, pentru ucigași de oameni, ¹⁰ pentru desfrânați și sodomoni, pentru tâlhari și clevețitori, pentru cei ce se unesc cu dobitoace, pentru mincinoși și călcători de jurământ și pentru tot ce-i protivnic învățăturii celei sănătoase, ¹¹ care e după slăvita Evanghelie a fericitului Dumnezeu, care mi s'a încredințat mie.

¹² Și mulțămesc Domnului nostru Iisus Hristos, Celui ce m'a întărit, că m'a socotit credincios și m'a pus în slujba Sa, ¹³ pe mine, cel ce mai înainte, fiind în necredință, eram un bulitor, un prigonitor și un batjocoritor, dar am fost miluit, pentru că din neștiință m'am purtat așa, ¹⁴ și harul Domnului nostru Iisus Hristos s'a arătat bogat în mine odată cu credința și iubirea cea în Hristos Iisus. ¹⁵ E cuvânt adevărat și cu totul vrednic de primit că, Hristos Iisus a venit în lume să mântuiască pe păcătoși, dintre care cel dintâiu sunt eu. ¹⁶ Dar pentru aceea am și fost eu miluit, ca Iisus Hristos să arate întâiu în mine toată îndelungărbdarea Sa, ca o pildă pentru aceia, care vor crede întru Hristos pentru ca să aibă viață veșnică. ¹⁷ Iar împăratului veacurilor, unicului Dumnezeu nemuritor și preînțelept, fie slava și cinstea în vecii vecilor. Amin.

¹⁸ Fiule Timoteu, potrivit cu proorociile ce au fost cândva despre tine, îți dau sfatul, să lupți, potrivit cu ele, lupta cea bună, ¹⁹ având credință și cuget bun, de care lepădându-se unii, au căzut din credință; ²⁰ dintre care au fost Imonu și Alexandru, pe care i-am dat satanei, ca să se învețe a nu mai bui!

CAP. 2.

¹Așa dară rog mai întâiu de toate să faceți rugăciuni, cereri, mijlociri și mulțămiri pentru toți oamenii, ²pentru regi și pentru toți cei ce sunt în dragătorii, ca să ducem viață lină și neturburată în toată cuvioșia și curăția, ³căci aceasta-i bine și plăcut înaintea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, ⁴Care voește ca toți oamenii să se mântuească și să vină la cunoștința adevărului. ⁵Căci Dumnezeu e numai unul și tot numai unul este și mijlocitorul între Dumnezeu și oameni, omul Hristos Iisus, ⁶Care S'a dat pe Sine însuși preț de răscumpărare pentru toți. ⁷La vremea sa s'a dat mărturia, prin care am fost pus propoveduitor și apostol, ca să îndrumez pe păgâni la credință și la adevăr; (adevărul grăesc în Hristos și nu minț).

⁸Doresc dară, ca bărbații să se roage în tot locul, rădicând mâni curate, fără de mânie și fără de invidie. ⁹De asemenea și femeile să se roage îmbrăcate cuvioșios, cu sfială și curăție, împodobindu-se nu cu împletiturile părului, sau cu aur, sau cu mărgăritare, sau cu haine scumpe, ¹⁰ci cu fapte bune, cum șade bine femeilor ce se hărăzesc evlaviei. ¹¹Femeea să ia învățătură în tăcere și cu toată supunerea, ¹²Nu dau însă femeii voie să învețe, nici să pue stăpânire pe bărbat, ci să fie supusă; ¹³căci Adam a fost făcut întâiu și apoi Eva; ¹⁴și nu Adam a fost amăgit, ci femeia amăgindu-se, a căzut în călcarea de poruncă; ¹⁵dar și ea se va mântui prin nașterea de copil, dacă va viețui cu smerenie, ¹⁶cu credință și în dragoste și în sfințenie.

CAP. 3.

¹E adevărată vorba: „De dorește cineva episcopie, bun lucru dorește.” ²Dar episcopul trebuie să fie neprihănit, bărbat al unei femei, treaz, smerit, cuvios, cinstit, iubitor de străini, învățător, ³nebeșliv, nebătăuș, nelubitor de câștig urât, ci blând, iubitor de pace, nelubitor de argint, ⁴chivernisându-și bine casa sa și copiii avându-l în ascultare și în cinste deplină; ⁵căci dacă cineva nu știe să-și chivernisească casa sa, cum va îngriji de biserica lui Dumnezeu? ⁶El nu trebuie să fie de curând botezat, ca să nu se îngâne și să cadă în osânda diavolului. ⁷Să cuvine de asemenea să aibă și mărturie bună de la cei de afară, ca să nu cadă în ocară și în cursa diavolului.

⁸Diaconii de asemenea trebuie să fie cuvioși, au îndoiți la cuvânt, nu împătimiți după vin mult, nu iubitori de câștig urit, ⁹ci păzind taina credinței în cuget curat. ¹⁰Aceștia mai întâiu să se cercș și de sunt fără prihană, să se diaconească. ¹¹Femeile lor încă trebuie să fie cucernice, neclevetitoare, treze și credincioase în fapte. ¹²Diaconul să fie bărbat al unei femei, chivernisându-și bine copiii și casa sa. ¹³Căci cei ce slujesc bine, își pregătesc calea spre o treaptă mai înaltă și mai multă temeinicie credinței în Hristos Iisus.

¹⁴Acestea îi le scriu, nădăruind să vin la tine curând; ¹⁵iar de voi întârzia, să știi cum trebuie să porți în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stălpul și întărirea adevărului. ¹⁶Și cu adevărat, mare este taina creștinătății: Dumnezeu S'a arătat în trup, S'a îndreptățit prin

Duhul, S'a arătat ingerilor, S'a propovăduit popoarelor, S'a primit cu credință în lume, S'a înălțat în slavă.

CAP. 4

¹ Duhul însă grăștelămurit, că în vremele de apoi se vor depărta unii dela credință, luând aminte la *momelele* duhurilor amăgitoare și la învățăturile *drăcești* ² ale celorce cu fățărnicie grăesc minții, cari nu cugetul ars ³ și cari opresc pe oameni de a se căsători și de a întrebuința în mâncare ceea ce Dumnezeu a făcut ca credincioșii și cei ce au cunoscut adevărul să guste cu mulțămire. ⁴ Căci tot ce a făcut Dumnezeu este bun și nimic nu e de lepădat, dacă se primește cu mulțămire, ⁵ pentru că mă sfîntește prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune.

⁶ De vei spune toate acestea fraților, vei fi un bun slujitor al lui Iisus Hristos, nutrit cu cuvintele credinței și cu învățătura cea bună, pe care ai urmat-o. ⁷ De basmele netrebnice și băbești să te feresti și te exercitează în ale eșlaviei; ⁸ căci exercițiile trupesti în puține lucruri sunt folositoare, iar eșlavie e de folos pentru toate lucrurile, având făgăduința vieții de acum și a celei viitoare. ⁹ Cuvântul acesta e adevărat și vrednic de toată primirea. ¹⁰ Căci de aceea ne și ostenim și suferim oarecăr, pentru că nădăjduim în Dumnezeul cel viu, Care este Mântuitorul tuturor oamenilor și mai ales al celor credincioși.

¹¹ Propovăduiește acestea și învață. ¹² Nimenea să nu nesocotească înțerețele tale, dar să fi plină credincioșilor și cu cuvântul și cu purtarea, și cu dra-

gostea, și cu duhul, și cu curăția. ¹³ Până voi veni îndeletnicește-te cu cititul, cu povățuirea și cu învățătura. ¹⁴ Nu nesocoti harul ce este în tine, care și s'a dat după proorocie prin punirea mâinilor preoțimei. ¹⁵ De acestea să te îngrijești, în acestea mă stăruiești, ca propășirea ta să fie vădită pentru toți. ¹⁶ Ia aminte de tine însuși și de învățatură; stăruiește în aceasta; căci aceasta făcând, te vei mântui și pe tine și pe cei ce te vor asculta.

CAP. 5.

¹ Pe bătrân să nu-l înfruntez, ci să-l sfătuești, ca pe un părinte, iar pe cei mai tineri să-i povățuești, ca pe niște frați; ² pe bătrâne sfătuește-te ca pe niște mame, și pe tinere ca pe niște surori în toată curăția.

³ Cîntește pe văduvele cele ce cu adevărat sunt văduve. ⁴ Iar dacă vre-o văduvă are copii sau nepoți, *aceasta* să deprindă mai întâi casa sa la eșlavie și să dea cinste strămoșilor, căci aceasta este bun și plăcut înaintea lui Dumnezeu. ⁵ Ceea ce cu adevărat e văduvă și singuratecă nădăjduiește în Dumnezeu și petrece în rugăciune și în orare ziua și noaptea; ⁶ iar cea iubitoare de desfătări a murit de via. ⁷ Și să le spui și aceasta, ca să fie fără de prihană. ⁸ Dacă însă cineva nu îngrijește de al său și mai cu seamă de al casei, *zina* că acela s'a lepădat de credință și e mai rău decât un necredincios. ⁹ Văduva să se înscrie în lista celor ajutate de biserică la o vîrstă nu mai puțin de șasezeci de ani, să fi fost femeia unui bărbat, ¹⁰ să aibă mărturie că a făcut fapte bune,

că a crescut copii, că a primit străini, că a spălat picioarele sfinților, că a ajutat pe săraci și a fost gata la orice faptă bună. ¹¹ Iar pe văduvele cele mai tinere să nu le primești, căci acestea, primind ajutoarele *dela biserică* lui Hristos, dorasc să se mărite, ¹² fiind sub osândă, pentru că au lepădat făgăduința de mai înainte. ¹³ Pe lângă aceasta, fiind fără de lucru, se deprind a umbra din casă în casă, și sunt nu numai fără de lucru, ci și limbute, iscoditoare și vorbesc ce nu se cade. ¹⁴ Voesc deci, ca văduvele cele tinere să se mărite, să nască copii, să chivernisească casa și să nu dea protivnicului nici o pricină de desfrânare; ¹⁵ căci lată unele s'au latoro după satana. ¹⁶ Dacă vreun credincios sau vre-o credincioasă are văduve, trebuie să le îndetuleze și să nu îngreueze biserică, pentru că *aceasta să poată să ajute pe adevăratele văduve*.

¹⁷ Preoții cei ce cârmuesc bine, să se învrednicească de îndoită cinste, mai ales cei ce se ostenesc cu propovăduirea și cu învățarea; ¹⁸ pentru că Scriptura zice: „să nu legi gura bouului ce trîră”, și: „vrednic este lucrătorul de plata sa”. ¹⁹ Pără asupra preotului să nu primești decât numai cu doi sau trei martori. ²⁰ Pe cei ce păcătuiesc, muștră-i în fața tuturor, ca să aibă frică și ceilalți. ²¹ Te jur înaintea lui Dumnezeu și a Domnului Iisus Hristos și a îngerilor celor aleși, să păzești acestea fără prevarie și nimic să nu faci cu părtinire. ²² Măinile curând preste nimenea să nu ți le pul și la păcate străine să nu te faci părtaş. Păzește-te pe sineși curat! ²³ Deacum să nu mai bei numai apă, ci în-trebuințeară și câte puțin vin, din pricina stomahului tău și a suferințelor tale celor dese. ²⁴ Păcatele u-

nor oameni sunt vădite și duc la osândă, iar alii altora se *descopăr* în urmă. ²⁵ De asemenea sunt vădite și faptele bune; și de sunt almintrelea, nu se pot ascunda.

CAP. 2.

¹ Robii căși sunt sub jug, să socotescă pe stăpânii lor vrednici de toată cinstea, ca să nu se hulească numele lui Dumnezeu și învățătura. ² Cei ce au ca stăpâni oameni credincioși, să nu se poarte cu dănișii cu nebagare de samă, pentru că sunt frați, ci cu atât mai vărtos trebuie să li slujească, pentru că sunt credincioși și lubiți și li fac bine. Învață și sfătuește aceasta.

³ Dacă cineva învață almintrelea și nu urmează cuvintele cele sănătoase ale Domnului nostru Iisus Hristos și învățătura cea cuvioasă, ⁴ acela e un trufag, care nu știe nimic, dăr e molipsit de patima de a grăi mult și a da război de vorbe, din care se naște pisma, pricirile, hulele, bănuiele viclene, ⁵ certurile deșarte între oamenii cu mintea stricată și străini de adevăr, cari socot că cuvîlogia ar servi la câștig. De unii ca acela depărtează-te: ⁶ *în adevăr*, a fi cuvîlos și mulțămît, e un mare câștig; ⁷ căci nimic n'am adus cu noi în lume, și e vădit, că nici să luăm ceva nu vom putea. ⁸ Având hrană și îmbrăcăminte, să fim mulțămîți cu acestea. ⁹ Iar cei ce doresc să se îmbogățescă, cad în ispită și în cursă și în multe poște vătămătoare și nesocotite, care cufundă pe oameni în necazuri și în pierire; ¹⁰ căci rădăcina tuturor rale or este iubirea de argint, pe care unii pofindu-o, s'au rătăcit dela cre-

dujă și s'au supus singuri la multe ne cazuri

"Tu însă, omul lui Dumnezeu, fugi de acestea, și propășește în dreptate, în cuvioșie, în credință, în dragoste, în răbdare și în blândeță; ¹² luptă-te lupta cea bună a credinței; țin-te de viața veșnică, la care și ești chemat și pentru care ai dat bună mărturie înaintea multor martori. ¹³ Înaintea lui Dumnezeu, Care dă viață la toate, și înaintea lui Hristos Iisus, Care a mărturisit înaintea lui Pilat Ponteanul mărturisirea cea bună, ¹⁴ te sfătuiesc, să păzești porunca curată și neprăhănită, până la arătarea Domnului nostru Iisus Hristos, ¹⁵ pe care o va descoperi la vreme împăratul împăraților și Domnul domnilor, Cel fericit și singur atotputernic, ¹⁶ singur nemuritor, Care locuiește în lumina de care nu te poți apropia și pe Care nimenea din oameni nu L-a văzut și nici nu poate să-L vadă. Acela este cinstea și stăpânirea veșnică. Amin.

"Pe ceice sunt bogați în viața de acum sfătuiește-i să nu gândească că sunt lucru mare și să nu nădăjduască în bogăția cea trecătoare, ci în Dumnezeu cel viu, Care ne dă toate din belșug, ca să ne veselim; ¹⁷ spune-li să facă bine, să se îmbogățească în fapte bune, să fie darnici și milostivi, ¹⁸ și astfel să-și adune comoară temeinică pentru viitor și să dobândească viața veșnică.

"O, Timotee, păstrează ceea ce și s'a încredințat; ține-te de cuvântările sene și de disputele neîntrebate ale științei celei minoase, ²⁰ căreia dădându-se uita, s'au abătut dela credință, Harul fie cu tine. Amin.

CARTEA A DOUA CĂTRĂ TIMOTEIU

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. I.

"Pavel, prin voința lui Dumnezeu și după încredințarea viclei celei în Hristos Iisus, apostol al lui Iisus Hristos, ² dorește lui Timotee, iubitului fiu, har, milă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Iisus Hristos, Domnul nostru.

"Mulțumesc lui Dumnezeu, Cărui îi slujesc din strămoși cu cuget curat, că necontenit îmi aduc aminte de tine în rugăciunile mele ziua și noaptea, ⁴ și când îmi aduc aminte de lacrimile tale, doresc să te văd, ca să mă umplu de bucurie, ⁵ aducându-mi aminte de credința ta cea neîfărmică, care se sălășluia mai înainte în bunica ta Loida, și în mama ta Evnica; și sunt încredințat că și în tine se sălășluiește.

"Pentru pricina aceasta îți amintesc să încălzești darul lui Dumnezeu, care se află în tine prin punerea mâinilor mele, ⁷ căci Dumnezeu nu ne-a dat duhul fricii, ci al puterii și al iubirii și al înțelepciunii. ⁸ Nu te rușina deci, de mărturia Domnului nostru Iisus Hristos, nici de mine, cel legat pentru El, ci pătimește cu mine pentru Evanghelia, așa-

laŭ de puterea lui Dumnezeu. * Care ne-a mântuit și ne-a chemat cu chemare sfântă nu pentru faptele noastre, ci după voea Sa și după harul, care ni s'a dat în Hristos Iisus mai înainte de toți veci, ¹⁰ și care descoperindu-se acum prin arătarea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, celce-a stricat moartea și a arătat viața și nemurirea prin Evanghelia, ¹¹ pentru care eu sunt pus propoveduitor și apostol și învățător al popoarelor. ¹² Din pricina aceasta și pătimesc eu acestea, dar nu mă rușinez: căci știu în Cine am crezut și sunt încredințat, că Acela e puternic să păstreze amanetul meu pentru ziua aceea.

¹³ Ține-te de felul învățăturei celei sănătoase, pe care ai auzit-o dela mine, cu credința și iubirea cea în Hristos Iisus: ¹⁴ Păstrează amanetul cel bun prin Duhul Sfânt, care locuiește în noi.

¹⁵ Știi că m'au părăsit toți cei din Asia, între cari și Fig'hel și Ermo ghen. ¹⁶ Dea Domnul milă casei lui Onisifor, pentru a de multe ori m'a odihnit și nu s'a rușinat de lanțurile mele; ¹⁷ ci fiind în Roma, cu multă osârdie m'a căutat și m'a găsit. ¹⁸ De-a-i Domnui să găsească milă la Domnul în ziua aceea. Și cât mi-a slujit el în Efes, acesta tu o știi mai bine *ca oricine*.

CAP. 2.

¹ Întărește-te dar, fiul meu, în harul cel în Hristos Iisus, * și celece ai auzit dela mine în fața multor martori, trecele la oameni credincioși, cari să fie destoinici să învețe și pe alții. * Sufere dar păimiriile, ca un bun ostaș al lui Iisus Hristos. * Nicl

un ostaș nu se încarcă cu lucruri lumești *dacă vrea* ca să placă voevodului. * Și chiar de se luptă cineva, nu se încununează, dacă nu se luptă după lege. * Plugarul care se ostenește trebuie să mănânce întâi din roade. * Pricepe ce-ți grăesc! Să-ți dea Domnul pricepere în toate. * Adu-ți aminte de Domnul Iisus Hristos, Cel din sămânța lui David, Care a înviat din morți, după Evanghelia mea, * pentru care pătimesc până la lanțuri, ca un făcător de rele; dar pentru cuvântul lui Dumnezeu nu sunt lanțuri. ¹⁰ De aceea eu toate le rabd pentru cel aleși, ca și ei să dobândească mântuirea cea în Hristos Iisus împreună cu slava veșnică. ¹¹ E adevărat cuvântul; că de am murit împreună *cu El*, împreună *cu El* vom și învia; ¹² dacă răbdăm împreună *cu El*, împreună *cu El* vom și împărăți; iar dacă ne vom lepăda *de El*, și El se va lepăda de noi; ¹³ dacă noi suntem necredincioși, El rămâne credincios, căci nu se poate lepăda de Sine.

¹⁴ De acestea să li aduci aminte *oamenilor* și să-i îndemni înaintea Domnului să nu intre în dișpute, căci nu-s de nici un folos, ci numai smintesc pe ascultători. ¹⁵ Silește-te să te înălțiezi înaintea lui Dumnezeu, ca un lucrător vrednic, împărțind drept cuvântul adevărului. ¹⁶ De netrebnică grăire deșartă te ferește, căci *celece se fin de ea* sporesc mereu în necredință. ¹⁷ și cuvântul lor se lăfeste ca o picingine. Dintre aceștia sunt; Imineu și Filit, ¹⁸ cari s'au depărtat de adevăr, când au zis, că invierea a și fost și *astfel* zdruncină credința unora. ¹⁹ Insă temelia cea tare a lui Dumnezeu e neclătită, având pecetea aceasta: „Domnul e cunoscut pe celece sunt al Săi”, și: „Toți celece

mărturisește numele Domnului să se depărteze de nedreptate. ¹ Într-o casă mare nu sunt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn, și de lut; unele sunt vase de cinste, iar altele pentru *trebuințe* de rând. ² Deci celce va fi curat de acestea, acela va fi vas de cinste, sfânt și de trebuință Stăpânului, vrednic pentru tot lucrul bun.

³ Fugi de poftele tinerești, și te ții de dreptate, de credință, de dragoste, de pace cu toți celce cheamă pe Domnul din inimă curată. ⁴ De disputele nebunești și zadarnice te ferește, știind că ele nasc certuri; ⁵ și robii Domnului nu trebuie să se certe, ci să fie blând cu toți, învățator, fără răutate, ⁶ povățuind cu blândețe pe protivnici, poate le va da Dumnezeu pocăință să cunoască adevărul, ⁷ și să se izbăvească din cursa diavolului, de care sunt vânați spre a se supune voei aceluia.

CAP. 3.

¹ Să știți însă și aceasta, că în zilele cele de apoi vor veni vremi grele; ² Căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de argint, mândri, trufași, grățori de rău, neascultători de părinți, nemulțumitori, necurați, neprietenoși, nepașnici, clevețitori, neînfrânați, cruzi, nelubitori de bine. ³ Trădători, obraznici, îngânfați, iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu, ⁴ având numai chipul cucerniciei, iar puterea ei tăgăduindu-o. De aceștia să te ferești, ⁵ căci dintre aceștia sunt celce se furizează prin case și ademonesc femeile cele cufundate în păcate și stăpânite de felurite pofte. ⁶ Aceștia pururea învață și niciodată nu pot să ajungă la cunoștința

adevărului. ⁷ Precum Iane și Iamvie s'au împotrivit lui Moisa, așa și aceștia se împotrivesc adevărului, fiind oameni cu mintea strică și necunosători în credință. ⁸ Dar nu vor propăși mai mult, căci nebulia lor se va vădi înaintea tuturor, cum s'a întâmplat și cu acela.

⁹ Tu însă mi-ai urmat învățătura, purtarea, bunăvoința, credința, bunățatea inimii, iubirea, răbdarea, ¹⁰ prigonirile și suferințele ce m'au ajuns în Antiohia, Iconia și Litra. Ce prigoniri n'am îndurat eu, și din toate m'a izbăvit Domnul! ¹¹ Și toți celce vor voi să ducă viață cucernică în Hristos Iisus, vor fi prigoniți. ¹² Iar oamenii cei răi și înșelători, cari înșală și pe sine înseși se înșală, vor propăși pururea în rău.

¹³ Tu însă rămâi în cele ce te-ai învățat și în cele ce s'au încredințat, știind de cine ai fost învățat, ¹⁴ căci din copilărie ții Sfintele Scripturi, care te pot înțelepți spre mântuire prin credința în Iisus Hristos. ¹⁵ Toată scriptura este însoțită de Dumnezeu și de folos pentru a învăța, pentru a mustra, pentru a îndrepta, pentru a povățui la dreptate, ¹⁶ ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și pregătit pentru tot lucrul bun.

CAP. 4.

¹ Te jur deci înaintea lui Dumnezeu și a Domnului nostru Iisus Hristos, care are să judece vii și morți și a arătarea Sa în împărăția Sa: ² propoveduește cuvântul, stăruiește asupra lui în toate împrejurările prielnice și neprielnice, mustră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelungă răbdarea și învățătura. ³ Căci va

În o vreme, când oamenii nu vor primi învățătura cea sănătoasă, ci-și vor alege învățători după poftele lor, care să li gădele auzul, ⁴ și-și vor întoarce urechile de la adevăr și se vor lua după basme. ⁵ Tu însă fii veghetor în toate, suf re supărările, fă lucrul evanghelistului, îndeplinește-ți bine slujba ta.

⁶ Eu acum sunt o jărtfă și vremea plecării mele din lume s'a apropiat; ⁷ lupta cea bună m'am luptat, alergarea am săvârșit-o, credința am păzit; ⁸ de acum mi se gătește cununa dreptății, pe care mi-o va da Domnul, judecătorul cel drept, în ziua aceea, și nu numai mie, ci și tuturor celor care au iubit arătarea Lui.

⁹ Silește-te să vii la mine curând, ¹⁰ căci Dimas, iubind vesul de acum, m'a părăsit și s'a dus la Tesalonic; Criscent s'a dus în Galatia și Tit în Dalmația; numai Luca singur e cu mine. ¹¹ Pe Marcu să-l lai și să-l aduci cu tine, căci îmi trebuiește pentru slujbă. ¹² Pe Tihle l-am trimis la Efes. ¹³ Când vei veni, adă felonul pe care l-am lăsat în Troada, în Carp, și cărțile, mai ales cele de piele.

¹⁴ Alexandru făurarul mult rău mi-a făcut! Să-l dea Domnul după faptele lui! ¹⁵ Păzește-te de dansul și tu, căci el s'a împotrivit strânic cuvintelor noastre. ¹⁶ La întâia mea apărare, n'a fost nimeni cu mine, ci toți m'au părăsit. Să nu li se impute aceasta! ¹⁷ Domnul însă a stat lângă mine și m'a întărit ca să se desăvârșescă pronoveduirea mea de mine și să o audă toate popoarele, și eu m'am izbăvit din gura leului. ¹⁸ Și Domnul mă va izbăvi de tot lucrul rău și mă va păstra pentru împărăția sa cea cerească. A Lui fie slava în vecii vecilor Amin.

¹⁹ Salută pe Priscila și Achila și casa lui Onisifor! ²⁰ Erast a rămas în Corint, iar pe Trofim l-am lăsat bolnav în Mileet.

²¹ Silește-te să vii înainte de a sosi iarna. Te salută Evul și Pud și Lia și Clavdie și toți frații.

²² Domnul Iisus Hristos fie cu duhul tău! Harul, fie cu voi! Amin.

CARTEA CĂTRĂ TIT

A

SFANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, robul lui Dumnezeu și trimis al lui Iisus Hristos, ca să vestească credința aleșilor lui Dumnezeu și cunoștința adevărului, *care duce la buna cinstită de Dumnezeu* și la nădejdea vieții veșnice, pe care Dumnezeu celce nu-și schimbă vorba ne-a făgăduit-o cu multe veacuri înainte, ² iar la vremea hotărâtă de El ne-a descoperit cuvântul Său, a cărui propoveduire mi-a fost încredințată mie din porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, ³ *do-reqte* lui Tit, adevăratul meu fiu după credința noastră obștească, har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul Iisus Hristos, Mântuitorul nostru.

⁴ Deaceia te-am lăsat în Creta, ca să isprăvești ce mai rămăsese de făcut și să poi presviteri prin cetăți, dupăcum ți-am poruncit eu, ⁵ *adică* dacă este cineva fără prihană, bărbat al unei femei, având copii credincioși și nevinovați pentru desfrânare sau neascultare. ⁶ Căci episcopul, ca celce este econom al lui Dumnezeu, trebuie să fie nepri-

hănit, neingânat, nemânios, nebeșiv, nebătăuș, ne-lubitor de câștig urt, ⁷ el primitor de străini, iubitor de bine, treaz la minte, drept, cuvios, înfrânat, ⁸ legat de învățătura cea adevărată, ca să fie în stare a povăui *pe oameni* la învățătura cea sănătoasă, și pe cei protivnici a-i înfrunța. ⁹ Căci sunt și mulți neascultători, fiecare și înșelători, măcușamă dintre cei tăeși împrejur, ¹⁰ cărora trebuie să li se astupe gura, pentru că aceștia răsvrătesc case întregi, învățând ce nu se cuvine, pentru câștig rușinos. ¹¹ Un scriitor de versuri, chiar dintre ei, a zis: „Criterii tot deauna sunt niște mincinoși, fiare rele și pântece leneșe.” ¹² Mărturia aceasta este adevărată. De aceea muștră-i aspru, ca să fie sănătoși în credință, ¹³ să nu la aminte la basmele jidovești și la născocirile oamenilor, cari întorc *spatele* adevărului.

¹⁴ Pentru cei curați toate-s curate; iar pentru cei necurați și necredincioși nimica nu-l curat, ci și mintea și cugetul li-s întinate. ¹⁵ El cu vorba mărturisesc că cunosc pe Dumnezeu, iar cu faptele tăgăduiesc, fiind uridicioși și nesupuși, și nedestoinici pentru orice faptă bună.

CAP. 2.

¹ Tu însă spune celece se potrivesc cu învățătura cea sănătoasă, ² și anume, ca bătrânii să fie treji, chibzuți, cumpătați, curați în credință, în dragoste și în răbdare; ³ deasemenea și bătrânele să aibă îmbrăcăminte potrivită cu sfîntenia, să nu fie clevețitoare, nici robite de beție, învățătoare de bine. ⁴ Ca să înțeleptească pe cele tinere să-și înblăască

bărbații, să-și iubească copiii, "să fie înfrânate, curate, gospodine bune, supuse bărbaților lor, ca să nu se defaima cuvântul lui Dumnezeu. "Deasemenea și pe tineri sfătuiește-l să fie curății.

"În toate arată-te pe tine însuși pildă de fapte bune; în propoveduire arată curățenia, îngrijire, chibzuință. "vorbire așezată și fără cusur, pentruca protivnicul să fie ruginat și să nu albească de grăit nimic rău de noi.

"Pe robii îndeamnă-l să se supună stăpânilor lor, să le fie piecăți în toate și să nu li se împotrivească; "să nu fure, ci să li arăte în toate bunăcredință, ca astfel în toate să fie o podoabă a învățăturai Mântuitorului nostru Dumnezeu.

"Căci harul lui Dumnezeu cel mântuitor pentru toți oamenii s'a arătat "și ne învață să lepădăm păgânătatea și poftele lumești, și să trăim în veacul de acum în curăție, în cumpănie și în frica lui Dumnezeu, "așteptând împlinirea fericirii noastre nădejdi, arătarea slavei marelui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, "Care s'a dat pe Sine pentru noi, ca să ne izbăvească din toată fărădelegea și să-și curățească pentru Sine un popor deosebit, doritor de fapte bune.

"Acestea să le grăiești, și îndeamnă și muștră cu toată vrednicia, ca nimeni să nu te nesocotească.

CAP. 3.

"Adă-le aminte să se supună și să asculte de stăpânire și de dregători, și să fie gata la toată fapta bună; "să nu grăiască de rău pe nimeni, să fie neslăbici, ci lăsați, arătând toată blândețea către

toți oamenii. "Căci și noi am fost cândva fără de minte, neascultători, rățaciți, robii poftelor și feliuritelor plăceri, trăind în răutate și în plimă; fiind uricioși și urându-ne unii pe alții. "Dar când s'a arătat bunătatea și iubirea de oameni a lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, "ne-a mântuit nu pentru faptele dreptății ce le-am fi făcut noi, ci pentru mila Sa, prin botezul nașterii celei de a doua, și prin înnoirea Duhului Sfânt, "pe care l-a revarsat peste noi din belșug prin Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, "pentruca îndreptându-ne prin Harul Lui, să ne facem după nădejde moștenitori ai vieții veșnice.

"Cuvântul acesta e adevărat; și doresc să adevărești acestea, ca cei ce au crezut în Dumnezeu să se silească a fi harnici la fapte bune: această bine și de folos pentru oameni. "Iar de disputele nebune, și de spițe de neamuri, și de întrebările și disputele pentru lege te ferește, căci sunt ne folositoare și degarte. "De omul eretic după o sfătuire sau două te ferește. "Știind că s'a răvășit unul ca acesta și păcătuiește, fiind singur de sine osândit.

"Când voi trimite la tine pe Artemon sau pe Tihic, scriește-te să vii la mine în Nicopol, căci acolo am socotit să iernez. "Pe Zina cel cunosător la ale legii și pe Apolo îngrijește să-l trimiți așd, ca nimic să nu le lipsască. "Să se deprindă și al noștri la fapte bune, pentruca să acopără nevoile grabnice, ca să nu fie neroditori.

"Te salută toți cei ce sunt cu mine. Salută pe cei ce ne iubesc în credință! Harul să fie cu voi cu toți. Amin.

CARTEA CĂTRĂ FILIMON
A
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL.

CAP. I.

¹ Pavel, legatul lui Iisus Hristos, și Timoteu fratele; *doresc* lui Filimon, iubitul și împreună lucrătorul nostru, ² și iubitul surorii Apfia, și lui Arhiu celui împreună luptător cu noi, și bisericii celei din casa lui: ³ har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

⁴ Auzind de credința și de dragostea ce ai către Domnul Iisus și către toți sfinții, ⁵ mulțămesc Dumnezeului meu pururea și te pomenesc în rugăciunile mele, ⁶ *cerând*, ca părtașia ta la credința noastră să se întărească prin cunoașterea a tot lucrul bun ce se face la voi în numele lui Hristos Iisus. ⁷ Căci avem multă bucurie și mângâiere în dragostea ta, pentru că inimile sfinților au fost liniștite de tine, frate!

⁸ De aceea, *măcar că eu, așa cum sunt*: Pavel bătrânul, ba acum și legat al lui Iisus Hristos, având multă îndrăzneală în Hristos, ⁹ *aș putea* să-ți poruncesc ceace se cuvine să faci; totuși pentru dragostea voastră mai bine să te rog. ¹⁰ Te rog dară pentru fiul meu Onesim, pe care l-am născut de când sunt în legături ¹¹ și care cândva a fost ne-
trebnic pentru tine, dară acum și pentru tine și pen-

tru mine e foarte trebuincios și ți-l trimt înapoi; ¹² tu însă să-l primești pe acesta, ca pe inima mea.

¹³ Voeam să-l opresc la mine, ca să-mi slujască în închinare în locul tău pentru Evanghelie, ¹⁴ dar n'am voit să fac nimic fără știrea ta, ca *șapta* ta cea bună să nu fie ca de silă, ci de bunăvoință. ¹⁵ Căci poate de aceea s'a despărțit el pe o vreme, ca să-l primești pe vecie; ¹⁶ dar *de astădată* nu ca pe o slugă, ci mai presus de rob, ca pe un frate drag mai ales mie și cu atât mai vărtos ție, și ca om și pentru Domnul. ¹⁷ Deci, de ai împărtășire cu mine, primește-l ca pe mine. ¹⁸ Iar de te-a păgubit cu ceva, sau ți-l dator ceva, pune aceasta la socoteala mea. ¹⁹ Eu, Pavel, am scris cu mâna mea: eu voi plăti, ca să nu-ți mai spun, că și tu mi-ești dator cu tine însuși. ²⁰ Așa, frate, îngădu-mi pentru Domnul să trag de la tine acest folos, și-mi liniștește inima pentru Domnul.

²¹ Bizuindu-mă pe supunerea ta, ți-am scris *aceasta*, știind că vei face mai mult chiar decât aic. ²² Totodată te rog să-mi gătești și gazdă, căci mă dăduiesc ca prin rugăciunile voastre să vă fie dăruit.

²³ Să închină ție Epafrastr cel legat împreună cu mine pentru Hristos Iisus, ²⁴ asemenea și Marcu, Aristarh, Dimas și Lucă, tovarășii mei de lucru.

²⁵ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu dăruială voastră. Amin.

CARTEA CĂTRĂ EVREI
I
SFANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Dumnezeu de multe ori și în multe chipuri a grăit în vechime părinților noștri prin prooroci, ² iar în zilele acestea mai de pe urmă ne-a grăit nouă prin Fiul Său, pe Care L-a pus moștenitor a toate și prin Care a făcut și veacurile. ³ Acesta, care este strălucirea slavei și chipul ipostasului Lui, și Care ține toate cu cuvântul puterii Sale, după ce a săvârșit prin Sine curățirea păcatelor noastre, a șezut de dreapta tronului măririi întru înălțime; ⁴ fiind cu atât mai presus de îngeri, cu cât a moștenit și un nume mai slăvit decât al lor.

⁵ Căci căruia din îngeri i-a zis cândva Dumnezeu: „Fiul meu ești Tu; Eu astăzi Te-am născut?” Sau: „Eu îi voi fi Tată, și El îmi va fi Mie Fiul” (Ps. II, 7; li Reg. VII, 14)? ⁶ Deasemenea, când duce pe întâiulnăscut în lume, zice: „Să se închine Lui toți îngerii lui Dumnezeu” (Ps. XCVI, 7). ⁷ Despre îngeri s'a zis: „Tu faci duhurile îngeri ai Tăi și flăcările focului singile Tale” (Ps. CIII, 4). ⁸ Iar despre Fiul se zice: „Tronul Tău, Dumnezeule, stă în veacul veacului; toacăgul dreptății este toacăgul

împărăției tale. ⁹ Iubit-al dreptatea și ai urit fără-delegea. De aceea, Dumnezeule, Te-a uns pe Tine Dumnezeul Tău cu untul de lemn al bucuriei mai mult decât pe părtașii Tăi” (Ps. XLIV, 7-8). ¹⁰ Și: „La început Tu, Doamne, ai întemeiat pământul, și cerurile sunt lucrul mâinilor Tale. ¹¹ Acelea vor peri, iar Tu vei rămânea; ¹² și toate se vor învechi ca un vestmânt, și ca pe o haină le vei strânge, și se vor schimba; Tu însă ești același, și anii Tăi nu se vor sfârși” (Ps. CI, 26-28).

¹³ Căruia din îngeri i-a zis cândva Dumnezeu: „Șezi de dreapta Mea, până voi pune pe vrășmașii Tăi așternut picioarelor Tale (Ps. CIX, 1)?” ¹⁴ Îngeri nu sunt ei oare toți duhuri slujitoare, trimise să slujască celor ce au a moșteni mântuirea?

CAP. 2.

¹ De aceea ni se cade cu deosebire să luăm aminte la cele auzite, ca nu cumva să cădem. ² Căci dacă cuvântul cel vestit prin îngeri a fost puternic, și orce neascultare și călcare a lui a primit dreptă răsplătire, ³ cum vom scăpa de pedeapsă noi, cei ce nu purtăm griji de o mântuire așa de mare, care fiind la început propoveduită de Domnul, a fost întârită în noi de cei ce au auzit-o de la El, ⁴ și adevărită de Dumnezeu prin semne și minuni și prin felurite puteri, și prin împărțirea Duhului Sfânt după voia Lui? ⁵ Căci nu îngeriilor a supus Dumnezeu lumea cea viitoare, despre care vorbim; ⁶ ci mărturisește cineva undeva, zicând: „Ce este omul, că Ți-aduci aminte de El? Sau fiul omului, că-l cercețezi?” ⁷ Măsuratu-l-ai puțin față de îngeri; cu slavă

și cu cinste l-ai încununat și l-ai pus peste lucrurile mâinilor Tale; * toate le-ai supus sub picioarele lui" (Ps. VIII, 5-7). Dacă însă l-a supus lui toate, atunci nimic n'a lăsat nesupus lui. Acum însă nu vedem încă, că l-ar fi supus lui toate; * dar vedem că pentru suferirea morții, este încununat cu slavă și cu cinste Iisus, Car a fost puțin micșorat față de îngeri, *fiindu-l dat Lui*, prin harul lui Dumnezeu, ca să guste moarte pentru toți. * Căci se cădea ca Acela, pentru Care sunt toate, și dela Care sunt toate și Care *voea* să ducă la slavă mulți ni, să desăvârșască prin patimi pe Căpetenia mântuirii lor.

"Căci și celce sfințește și celce se sfințese, toți sunt din Unul; pentru care pricină El nu se rușinează a-l numi *pe aceștia* frați, zicând: "Spune-voi numele Tău fraților Mei, în mijlocul adunării Te voi cânta" (Ps. XXI, 24). "Și iarăși: „Eu voi nădăjdui într'Insul", Sau: „Iată, Eu și pruncii pe cari Mi-a dat Dumnezeu" (Isaia, VIII, 17-18). "Și precum pruncii sunt părtași trupului și sângelui, și El deasemenea S'a făcut partaș acestora, ca prin moarte să surpe pe celce aveă stăpânire peste moarte, *adecă pe diavolul*, și să izbăvească pe acela, cari toată viața lor erau ținui în robia fricii morții. "Că nu *fire de îngeri* a luat, ci a luat *fire de om din semanța lui Avraam*. "De aceea a trebuit să se asemene fraților în toate, ca să fie înaintea lui Dumnezeu arhieru milostiv și credincioși pentru ispășirea păcatelor poporului. "Căci intru cât El însuși a pățimit și a fost ispitit, poate să ajute celorce se ispitesc.

CAP. 3.

"Deci frați sfinți, părtași chemării cerești, înțelegeți pe Trimișul și Arhierul credinței mărturisite de noi, *adecă* pe Iisus Hristos, * Care e credincios Celul ce L-a pus, precum și Moisa *a fost credincios* în toată casa lui Dumnezeu (Num. XII, 7). * Căci acesta e vrednic de o slavă cu atât mai mare decât a lui Moisa, cu cât celce a făcut casa are mai multă cinste decât ea; * pentru că flecare casă se zidește de cineva, iar celce a zidit toate este Dumnezeu. * Moisa a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu, ca o slugă, ca să mărturisească celce aveau să se vestească; * iar Hristos *e credincios* ca un Fiul în casa Lui, și casa lui suntem noi, de ne vom păstra cu tărie până în sfârșit îndrăzneala și nădejdea, cu care ne fălim.

"De aceea cum zice Duhul Sfânt: „Astăzi, de veți auzi glasul Lui" să nu vă învârtosiți inimile, ca în vremea cântării, ca în ziua ispitirii în pustie, * unde M'au ispitit părinții voștri și M'au pus la cercare, și au văzut lucrurile mele patruzeci de ani. "Pentru aceea M'am mândlat pe neamul acesta și am zis: aceștia pururea rătăcesc cu inima și n'au cunoscut căile Mele; "de aceea M'am jurat în mânia Mea, să nu intre în odihna Mea" (Ps. XCIV, 7-11). "Luați sama, fraților, nu cumvă să fie în careva din voi inimă vicleană și necredincioasă, care să vă depărteze de Dumnezeul cel viu; * ci îndemnați-vă unul pe altul în flecare zi, până o puteți numi „astăzi" să nu se împletească cineva din voi prin ademenirea păcatului "căci ne-am făcut păr-

tașii lui Hristos, numai dacă învoeala cu El cea dela început o vom păstra cu tărie până la sfârșit, "câtă vreme să zicea:" astăzi, de v. și auzi glasul Lui, să nu vă învârtosați înerte, ca în vremea cârtirei". "Căci unul din celce au auzit, au cârtit, dar nu au cârtit toți celce au eșit cu Moisa din Egipt. "Pe cine însă S'a mânia El patruzeci de ani? Oare nu pe celce au greșit, ale căroră oase au căzut în pustie? "Și împotriva cui S'a jurat El oare, să nu intre în odihna Lui, dacă nu împotriva celor necredincioși? "Așa dară vedem că acela n'au putut să intre în odihna Lui din pricina necredinței.

CAP. 4.

"De aceea să ne temem, ca nu cumva, când făgăduința de a intra în odihna Lui e încă în ființă, să se pomenească cineva din voi că a întârziat. "Căci ea ni s'a vestit și nouă, ca și aceloră. Acelora însă nu li-a folosit cuvântul auzit, pentru că n'a fost întâmpinat cu credință de celce l-au auzit. "Dar noi, celce am crezut, vom intra în odihna, despre care Dumnezeu a zis: „M'am jurat în mânia Mea, că acela nu vor intra în odihna Mea". Și aceasta a zis-o mult mai târziu, deși lucrurile Lui fuseseră săvârșite încă dela începutul lumii. "Căci despre ziua a șaptea se zice undeva așa: „Și S'a odihnit Dumnezeu în ziua a șaptea de toate lucrurile Sale" (Fac II, 2). "Iar aicea se zice: „Nu vor intra în odihna Mea". "Deci, de vremece unora li rămâne încă puțină să intre într'însa, iar celce au fost vestiți mai înainte n'au intrat din pricina

necredinței, "de aceea Dumnezeu rânduește încă o zi oarecare, un alt „astăzi", zicând prin David, după atâta vreme, cum s'a zis mai sus: „Astăzi, de veți auzi glasul Lui, să nu vă învârtosați înimile". "Căci dacă Iisus Navi li-ar fi adus odihnă, nu s'ar mai fi grăit după aceea de altă zi de odihnă. "Deci, poporului lui Dumnezeu l-a mai rămas încă o zi de odihnă. "Căci, celce a intrat în odihna Lui, acela și însuși s'a odihnit de lucrurile lui, cum s'a odihnit și Dumnezeu de ale Sale.

"Deci, să ne alinăm să intrăm în odihna aceea ca nu cumva cineva, după pilda aceea, să cadă în necredință. "Căci cuvântul lui Dumnezeu e viu și lucrător, și mai ascuțit decât orice sabie cu două tălăsură; pătrunzind până unde se unește sufletul cu duhul, până la închieturi și la măduvă și judecă cugetele și simțirile inimii; "și înaintea Lui toate-s goale și descoperite, și Lui avem să-i dăm socotă.

"Drept aceea, având Arhiereu mare, Care a străbătut cerurile, pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, să ne fim cu tărie de mărturisirea noastră; "căci nu avem un arhiereu, cărui să nu-i fie milă de noi cei în neputințe, ci unul, care ca și noi, e ispitit în toate, afară de păcat. "Să ne apropiem dară cu îndrăzneală de tronul harului, ca să primim milă și să aflăm la timp har de ajutor.

CAP. 5.

"Căci tot arhiereul, care se alege dintre oameni, pentru omul este rânduit în slujbele cele către

dând înfelung, a primit cele făgăduite. ¹⁰ Oamenii se jură pe cel mai mare decât ei, și jurământul, ca cheazăle, curmă orice neînțelegere dintre ei. ¹¹ De aceea și Dumnezeu, voind să arate în chip mai vădit moștenitorilor făgăduinței, că hotărârea Sa este neschimbăcioasă, a întrebuițat ca mijloc jurământul, ¹² ca prin două lucruri neschimbăcioase, în care o cu neputință să mintă Dumnezeu, să avem o puternică înbărbătare noi, celce ne slăim să ne ținem de nădejdea ce ne este dată, ¹³ care pentru suflet este ca o ancoră tare și neclintită, și străbate până dincolo de catapetezmă, ¹⁴ unde ca un înalțat mergător al nostru, a intrat Iisus, când a fost făcut pe veci Arhierou după rândueala lui Melchisedec.

CAP. 7.

¹ Căci acest Melchisedec, regele Salmului și preotul Dumnezeului celui prealalt, care a întâmpinat pe Avraam, când se întorcea acesta dela înfrângerea regilor, și l-a binecuvântat, ² și căruia Avraam l-a dat și zecială din toate, este mai înalt, după cum arată numele, rege al dreptății, și apoi rege al Salmului, adică rege al păcii. ³ El fiind fără tată, fără mamă, fără spîta neamului, și neavînd nici început al zilelor sale, nici sfîrșit al vieții lui, se aseamănă Fiului lui Dumnezeu și rămîne preot pentru totdeauna.

⁴ Vedeți cât de mare e acela, căruia și Avraam patriarhul, l-a dat zecială din cele mai bune prăzi ale sale? ⁵ Acela dintre fiii lui Levi, cari primesc preoția, au poruncă să ia, după lege, zecială de

la popor, adică dela frații lor, măcar că și acela se trag din coapsele lui Avraam. ⁶ Melchisedec însă, neatrăgîndu-se din neamul lor, a primit zecială dela Avraam și a dat binecuvîntare celulec avea făgăduințele. ⁷ Dar fără nicio îndoială cel mai mic se binecuvîntează de cel mai mare. ⁸ Aici iau zecială niște oameni muritori, iar acolo la cel mărturisit de Scriptură că este viu, ⁹ și așa zicînd însuși Levi, care la zecială, a dat zecială prin Avraam, ¹⁰ căci el se afla încă în coapsele tatălui său, când l-a întâmpinat Melchisedec.

¹¹ Așa dar, dacă desăvîrșirea s'ar fi dobândit prin preoția lui Levi, — căci poporul sub preoția aceasta a primit legea, — atunci la ce mai eră nevoie să se ridice alt preot după rândueala lui Melchisedec și să nu se zică după rândueala lui Aaron? ¹² De aceea, pentru că schimbându-se preoția, e nevoie să se schimbe și legea. ¹³ Căci Acela, de care se spun acestea, se trage din altă seminție, din care nimene n'a venit la preoție; ¹⁴ căci se știe, că Domnul nostru a răsărit din seminția lui Iuda, de care semințiile pomenind Moise, n'a vorbit nimic de preoție. ¹⁵ Și aceasta se vede încă și mai limpede din aceea, că după asemănarea lui Melchisedec se ridică alt preot, ¹⁶ care este făcut nu după porunca legii trupesti, ci după puterea vieții celei nesfârșite, ¹⁷ căci se mărturisește de Scriptură: „Tu ești preot în veac după rândueala lui Melchisedec”.

¹⁸ Era nevoie însă să se schimbe și porunca dinaintea din pricina slăbiciunii și zădărniciilor ei, ¹⁹ pentru că legea n'a dus nimic la desăvîrșire, dar acum se dă o nădejde mai bună, prin care ne apropiem de Dumnezeu. ²⁰ Și fiindcă Iisus nu s'a rădi-

cat la preoŭe fără jurământ,—”acela se făceau preoŭi fără jurământ, iar Acesta cu jurământ, pentru că despre Dănsul se zice: „Juratu-S'a Domnul și nu-i va părea rău: Tu ești preot în veac după rândueala lui Melchisedec”,—”deaceea Iisus S'a făcut chezeșul unui Testament mai bun.

”Pe lângă aceasta, preoŭii de acela au fost mulți, pentru că moartea nu îngăduia să rămână unul; ”Iar Acesta, ca unul ce rămâne în veci, are și preoŭe netrecătoare, ”și de aceea și este El în stare să mântuească pururea pe cei ce se apropie printru'nsul la Dumnezeu, fiind pururea viu, ca să mijlocească pentru ei. ”Asemenea arhieru să și cuvenia să avem: curvos, străin de răutate, fără de prihană, deosebit de păcătoși și mai înalt decât cerurile, ”Care n'are nevoie că celalți arhieru, să aducă în toate zilele jertfă mai întâi pentru păcatele Sale și apoi pentru păcatele poporului; căci aceasta a făcut-o odată, aducându-se jertfă pe Sine însuși. ”În adevăr, legea pune arhieru oameni, cari au neputințe, iar cuvântul cel de jurământ, care a fost după încetarea legii, a pus arhieru pe *Flu' lui Dumnezeu*, care este în veci desăvârșit.

CAP. 8.

”Dar ceace-i mai de seamă în celece spunem e aceea, că noi avem un astfel de arhieru, Care a ȝezut dea dreapta tronului marelui în ceruri ”și este slujitor al templului și al cortului celui adevărat, pe care l-a făcut Domnul, iar nu omul.

”Orce arhieru este pus ca să aducă daruri și jertfe; și de aceea trebuia ca și Acesta să aibă de

adus ceva. ”Dacă El ar fi rămas pe pământ, atunci nici n'ar fi fost preot, pentru că *alcea* sunt preoŭi, cari aduc daruri după lege. ”și cari slujesc chipului și umbrei celor cerești, precum s'a spus lui Moia când s'a apucat să facă cortul. „Vezi, — I s'a zis, să faci toate după chipul, care și s'a arătat în munte”. (Eș. XXV, 40). ”Acesta însă a primit o slujbă cu atât mai înaltă, cu cât El era mijlocitorul unui Testament mai bun, care se întemeia pe niște făgăduințe mai bune.

”În adevăr, dacă Testamentul *cel dintâi* ar fi fost fără lipsuri, atunci n'ar fi fost trebuință să fie înlocuit prin altul. ”Însă *proorocul* muștrând pe *Isra'liți*, zice: „Iată vin zile, zice Domnul, când Eu voi încheia cu casa lui Israil și cu casa lui Iuda un Testament nou; ”nu un Testament ca acela, pe care l-am încheiat cu părinții lor în vremea aceea, când l-am luat de mână, ca să-l scot din țara Egiptului, pentru că ei n'au rămas statornici în acel Testament al Meu, și Eu l-am disprețuit, zice Domnul. ”Iată Testamentul pe care-l voi da casei lui Israil după zilele acelea, zice Domnul; voi pune legile Mele în cugetele lor și le voi scrie pe inimile lor, și le voi fi Dumnezeu, iar ei înșiși vor fi popor, ”și nu va mai învăța fiecare pe aproapele său și pe fratele său, zicând: cunoașteți pe Domnul: Pentru că toți, dela mic până la mare, Mă vor ști; ”căci voi fi milostiv spre nedreptățile lor, și păcatele și fărădelegile lor nu le voi mai pomeni. (Ier. XXXI 31-34).

”Zicând „un Testament Nou”, a arătat învechirea Testamentului celui dintâi; iar ceace se învechește și îmbătrânește e aproape de nimicire,

CAP. 9

¹ Și Testamentul cel dintău avea reguli pentru slujba dumnezească și un sfânt lăcaș nămintesc; ² pentru că s'a făcut un cort, și în partea întâia a lui, care se numea Sfânta, era sfeșnicul și masa, și prinosul de pâine; ³ iar după a doua pordea se afla *partea a doua a cortului*, care se numea Sfânta Sfințelor. ⁴ Aceasta cuprindea cadefnița cea de aur și sicriul Testamentului serecat peste tot cu aur, în care se afla un vas de aur cu mană, tolagul lui Aaron ce înfrunzise și înflorise, și tablele legii, ⁵ iar deasupra lui se aflau heruvimii slavei, care umbreau sicriul. Dar despre acestea nu e *nevoie* să vorbim acum mai amănunțit.

⁶ Acestea fiind așa întocmite, în partea întâia a cortului intra totdeauna preștii să facă slujba dumnezească; ⁷ iar în a doua intra numai arhiereul o singură dată pe an, și nu fără de sânge, pe care-l aducea pentru sine și pentru păcatele poporului. ⁸ Prin aceasta Duhul Sfânt arată, că încă nu era deschisă calea către locul cel prea sfânt, câtă vreme sta încă cortul cel dintău, ⁹ care este preînchipuirea vremilor de acum și în care se aduc dăruri și jertfe, care nu pot face pe cel ce le aduce să aibă o conștiință desăvârșită, ¹⁰ și aceste jertfe *fiind însoțite de mâncări și băuturi și de felurite spălări și forme*, erau niște reguli trupești, rânduite să fie numai până la vremea îndreptării.

¹¹ Hristos însă, arhiereul bunătăților viitoare, venind cu un cort mai mare și mai desăvârșit, nefăcut de mână *omenească*, adică nu astfel alcătuit, ¹² a intrat odată în Sfânta Sfințelor nu cu sânge de

șapi și de viței, ci cu sângele Său, și a dobândit răscumpărarea veșnică. ¹³ Căci dacă sângele de șapi și de viței și cenusa de junici sfințește prin stropire pe cei sfințiți, ca să li fie trupul curat, ¹⁴ apoi cu cât mai vărtos sângele lui Hristos, care prin Duhul cel veșnic s'a adus pe sine neprihănit lui Dumnezeu, va curăți cugetul nostru de faptele cele moarte, pentru ca să slujim Dumnezeului celui viu și adevărat. ¹⁵ Și de aceea este El mijlocitor al Noului Testament, ca prin moartea Sa, care s'a săvârșit pentru răscumpărarea din fărădelegile săvârșite în vremea Testamentului celui dintău, cel chemați la moștenirea veșnică să dobândească iăgăduința. ¹⁶ Căci unde este Testament, acolo neaparat trebuie să urmeze moartea celui ce face Testament. ¹⁷ Pentru că Testamentul are putere numai după moarte și el n'are putere cât trăește cel ce-l face.

¹⁸ Pentru care pricină nici Testamentul cel dintău n'a fost încheiat fără sânge. ¹⁹ Căci Moisés, după ce a rostit toate poruncile din lege înaintea a tot poporul, a luat sânge de viței și șapi cu apă, cu păr mohorât și isop și a stropit atât cartea cât și tot poporul, ²⁰ zicând: „Acesta este sângele Testamentului, pe care vi l-a dat vouă Dumnezeu” (Eșiere, XXIV, 8). ²¹ A stropit de asemenea cu sânge și cortul și toate vasele de slujbă. ²² Ba chiar aproape toate, după lege, se curăță prin sânge, și fără vărsare de sânge nu este curățenie. ²³ Așadar chipurile celor cerești trebuiau să fie curățite prin asemenea jertfe, iar înseși cele cerești *cer jertfe* mai bune decât acestea, ²⁴ căci Hristos a intrat nu într'un templu făcut de mână după chipul celui adevărat ci chiar în cer, ca să mijlocească acum pentru noi

înaintea lui Dumnezeu, ²⁸ și nu ca să se aducă pe sine de multe ori, cum intra Arhiereul în cort pe fiecare an cu sânge străin, ²⁹ Altmintrelea ar fi trebuit ca El să fi pălinit de multeori dela începutul lumii; El însă s'a arătat, către sfârșitul veacurilor, o singură dată, ca să nimcească păcatul prin jertfa Sa. ³⁰ Și precum oamenilor îi e hotărât să moară o singură dată și apoi să *meargă* la judecată, ³¹ așa și Hristos, aducându-se o singură dată jertfă ca să ridice păcatele multora, adoua oară se va arăta *nu pentru curățirea* păcatelor, ci pentru cei ce-l așteaptă ca să-i mântuiască

CAP. 10.

¹ *In adevăr*, legea fiind numai o umbră a *bunătăților* viitoare, iar nu înfățișarea a ceea ce sunt *bunătățile*, ea, prin aceleași jertfe, aduse necontenit în fiecare an, nu poate niciodată să facă desăvârșiri pe cei ce iau parte la *dânsele*. ² Altmintrelea ar fi încetat a se mai aduce, pentru că cei aduc jertfă, fiind odată sfințiți, n'ar mai avea nici o cunoștință de păcate. ³ Prin jertfele acestea însă se pomenește în fiecare an de păcate, ⁴ căci sângele de vișel și de țap e neputincios să desființeze păcatele:

⁵ De aceea Hristos, intrând în lume, zice: „jertfe și prinoase Tu n'ai voit, iar trupul Mi-ai pregătit; ⁶ arderile de tot și jertfele pentru păcat nu-ți plac; ⁷ atunci Eu am zis: iată viu, precum se scrie despre Mine pe foile cărții, ca să fac voia Ta Dumnezeule”. ⁸ Zicând mai întâiu, că nici jertfele, nici prinoasele, nici arderile de tot, nici jertfele pe-

tru păcat, care se aduc după lege, Tu nu le-ai voit”, ⁹ adăoge: „iată viu să fac voia Ta, Dumnezeule.” Desființază *cu chipul acesta* pe cele dintău, ca să pună în locul lor pe cea de adoua. ¹⁰ În puterea acestei voinți suntem noi sfințiți prin o singură jertfire a trupului lui Iisus Hristos.

¹¹ Și fiecare preot stă în fiecare zi la slujbă și aduce de multe ori aceleași jertfe, care niciodată nu pot să desființeze păcatele. ¹² El însă aducând o singură jertfă pentru păcate, a șezut pentru totdeauna dreapta lui Dumnezeu, ¹³ așteptând după aceea ca vrășmașii Lui să fie puși așternut picioarelor Sale. ¹⁴ Căci El prin o singură jertfă a făcut desăvârșiri pe cei sfințiți. ¹⁵ Despre aceasta ne mărturisește și Duhul Sfânt, căci după ce a zis: ¹⁶ „Iată Testamentul, pe care-l voi încheia cu ei în zilele acelea, zice Domnul: voi scrie legile Mele în inimile lor și în cugetele lor le voi scrie”, ¹⁷ apoi zice; și păcatele lor și nelegiurile lor nu le voi pomeni!” ¹⁸ Iar unde-i iertarea păcatelor, acolo nu mai trebuiesc jertfe pentru ele.

¹⁹ Așa dară, fraților, având îndrăzneală de a intra în Sfânta Sfintelor prin ajutorul sângelui lui Iisus Hristos, pe o cale nouă și vie, ²⁰ pe care ne-a deschis-o El din nou prin perdea, adică prin trupul Său, ²¹ și având un preot mare peste casa lui Dumnezeu, ²² să ne apropiem cu inimă curată și cu credință, curățindu-ne prin stropire inimile de cugete rele și spălându-ne trupul cu apă curată, ²³ să ne ținem bine mărturisirea nădejdei, Căci cei ce a dat făgăduința e vrednic de crezare; ²⁴ să luăm sama unu de altu, îndemnându-ne la dragoste și la fapte bune. ²⁵ Să nu părăsim adunarea noastră, cum au

unila obiceiului, ci să ne sfătuim unul cu altul și a-
ceasta cu atât mai vădit, cu cât vedem că se a-
prople mai mult zlua *aceea*.

¹⁰ Căci dacă noi, după ce am primit cunoștința a-
devărului, vom păcătui cu voiață, nu ni mai ră-
mâne jertfă pentru păcate, ¹¹ ci un fel de așteptare
grozavă a judecății și a urgiei focului, care este
gata să înghiță pe protivnici. ¹² Dacă celce să lea-
pădă de legea lui Moaisă, în urma mărturiei a doi
sau trei martori, se pedepsește fără cruțare cu moar-
tea, ¹³ apoi socotiți, cu cât mai grea va fi pedeapsa,
la care se va supune acela, care calcă pe Fiul lui
Dumnezeu și nu prețuiește sfințenia sângelui Tes-
tamentului, prin care este sfințit și jignește Duhul
harului. ¹⁴ Noi cunoaștem pe Celce a zis: „A Mea
este răzbunarea, Eu voi răsplăti, zice Domnul”.
Sau: „Domnul va judeca pe poporul Său”. ¹⁵ E
cumpănit lucru să cazi în mâinile Dumnezeului celui viu.

¹⁶ Aduceți-vă aminte de zilele voastre din trecut,
când după ce ați fost luminați, ați dus lupta ceamare
a suferințelor, ¹⁷ fie că voi înșivă erați privescți în
mijlocul deșălmărilor și a necazurilor, fie că luați în
apărare pe alții, care se aflau în asemenea stare.
¹⁸ În adevăr, v'a durat inima și pentru că am fost
eu legat și jăfuirea averii voastre ați primit-o cu
bucurie, știind că aveți la ceruri o avere mai bună
și netrecătoare. ¹⁹ Deci să nu părăsiți nădejdea voas-
tră, care are a fi următă de o mare răsplătire.
²⁰ Căci aveți nevoie de răbdare, ca făcând voea lui
Dumnezeu, să primiți cele făgăduite; ²¹ pentru că pu-
țin, foarte puțin mai este și Celce este să vină va
veni și nu va zăbovi. ²² Dreptul prin credință va
trăi, iar dacă se va îndoi, sufletul Meu nu va avea

plăcere de el, zice Domnul. ²³ Noi însă nu suntem
dintre celce se ludăesc, ci stăm în credință pentru
a câștiga mântuirea sufletului.

CAP. 11.

¹ Credința însă este încredințarea despre lucruri
nedădădute, și adevărarea celor nevăzute, ² și
cel vechi printr'nsa au fost încercați.

³ Prin credință cunoaștem, că lumea a
fost făcută prin cuvântul lui Dumnezeu, așa că
cele văzute și-au luat începutul din cele nevăzute.
⁴ Prin credință Abel a adus lui Dumnezeu o jertfă
mai bună decât a lui Cain; prin ea a primit el
mărturisirea, că-i drept, întrucât Dumnezeu a pri-
mit darul lui, și prin ea grăește el și după moarte.
⁵ Prin credință Enoh a fost strămutat așa încât n'a
văzut moartea și nu s'a mai aflat, căci Dumnezeu
l'a strămutase, pentru că înainte de strămutarea sa
primise el mărturie, că a plăcut lui Dumnezeu,
⁶ iar fără credință nu e cu putință a plăcea lui
Dumnezeu; căci celce se apropie de Dumnezeu tre-
buie să creadă că El este și răsplătește celorce-L
caută.

⁷ Prin credință Noe, primind descoperire despre
cele ce nu se vedeau încă și pătrunzîndu-se de frică
slăvită, a făcut corabie pentru mântuirea familiei
sale; prin credință a osândit el toată lumea și s'a
făcut moștenitor al dreptății, ce se dobândește prin
credință.

⁸ Prin credință Avraam s'a supus chemării de a
se duce în țara, pe care avea s'o primească de
moștenire și a plecat, neștiind unde se duce. ⁹ Prin

credință a trăit ei în pământul făgăduit, ca într-o țară străină, și a locuit în corturi cu Isaac și cu Iacov, cu moștenitorii aceleiași făgăduințe; ¹⁰ căci aștepta cetatea, care are temelii tari și ai căreia meșter și ziditor este Dumnezeu.

¹¹ Prin credință și inesei Sarra, deși era stearpă și înaintată în vrâstă, a dobândit puterea de a naște și a născut, pentru că a crezut că celce-l făgăduise este vrednic de crezare. ¹² Și de aceea din unul și încă și acela trecut, s'au născut așa de mulți, cât de multe sunt stelele pe cer și cât de numeroase nisipul pe malul mării.

¹³ Toți aceștia au murit în credință, neprimind făgăduințele, ci văzându-le numai din depărtare și zicând despre sine, că sunt călători și pribegi pe pământ. ¹⁴ Căci celce zic astfel, dovedesc prin aceasta că-și caută patria. ¹⁵ Și dacă ei ar fi avut în minte acea patrie, din care pleaseră, ar fi avut vreme să se întoarcă. ¹⁶ Dar ei căutau una mai bună, adică una cerească. De aceea nici Dumnezeu nu se rușinează de ei, numindu-Se Dumnezeu lor; căci El le-a pregătit cetate.

¹⁷ Prin credință Avraam, când a fost cercat, a adus jertfă pe Isaac; pe singurul lui fiu l-a dus celce primise făgăduințele ¹⁸ și căruia l se zicea: „prin Isaac vei avea urmași, cari-și vor purta numele;” ¹⁹ căci credea că Dumnezeu are putere și din morți să-l scoale și de aceea l-a și primit ca printr-o ioviere.

²⁰ Prin credință în viitor a binecuvântat Isaac pe Iacov și pe Isav.

²¹ Prin credință Iacov, când a murit, a binecuvântat pe fiecare din fiii lui Iosif și s'a închinat, sprijinit pe vârful tolagului său.

²² Prin credință Iosif la moartea sa a pomenit de țeprea d-n Egipt a fiilor lui Israel și a dat poruncă pentru ossele sale.

²³ Prin credință Moise după nașterea sa a fost tăl-nut de părinții săi trei luni, căci ei văzuseră că copilul e frumos și nu s'au temut de porunca împărătească.

²⁴ Prin credință Moise, după ce s'a făcut mare, s'a lepădat de cinstea de a se numi feciorul fetei lui faraon, ²⁵ și a voit mai bine să pătimească cu poporul lui Dumnezeu, decât să se bucure de desfătări păcătoase și trecătoare, ²⁶ și batjocura suferită de Hristos a socotit-o a fi pentru sine o bogăție mai mare decât comorile Egiptului, căci se uită la răscălțare.

²⁷ Prin credință a părăsit El Egiptul, fără să se teamă de mâna împărătească, căci văzând oare când pe cel nevăzut, era tare.

²⁸ Prin credință a săvârșit El Paștile și vărsarea sângelui, pentru că pierzătorul întâilor născuți să nu se atingă de dânșii.

²⁹ Prin credință a trecut El marea Roșie ca pe uscat, care lucru voină să-l facă și Egiptenii, n'au înecat.

³⁰ Prin credință au căzut zidurile Erihonului după o înconjurare de 7 zile.

³¹ Prin credință Raav destrănată, primind cu pace pe spionii și povățuindu-i pe altă cale, făcându-i scăpați, n'a pierit împreună cu necredincioșii.

³² Și ce voi mai zice oare, că nu-mi ajunge vremea să povestesc de Ghedeon, de Barak, de Samson, de Eftale, de David, de Samuil și de ceilalți prooroci, ³³ cari prin credință au biruit împărății.

au făcut dreptate, au primit făgăduințele, au astupat gurile leilor, "au stins puterea focului, au scăpat de ascuțișul săbiei, s'au întărit din nepuțință, au fost tari în războaie, au pus pe fugă taberile vrăjmașilor. "Femeile au primit înviați pe morții lor; iar alții au fost muncii, neprimind la băvirea, ca să dubândească o înviere mai bună; "a'ții au suferit ocări și bătaii, ba și cătuși și temniță; "au fost bătuiți cu pietre, herăstruiți, supuși la chinuri, uciși cu sabia, au rătăcit în cojoace și piel de capre, suferind lipsuri, supărări și răutate; "aceia de care lumea toată nu era vrednică, au rătăcit prin pustietăți și prin munți, prin peșteri și prin crăpăturile pământului.

"Și toți aceștia, cari erau încercați în credință, n'au dobândit făgăduința, pentru că Dumnezeu răduind pentru noi ceva mai bun, n'a voit ca ei să ajungă la desăvârșire fără noi.

CAP. 12.

"De aceea și noi, având înprejuri nostru atâtea nor de martori, să lepădăm de noi toată povara și păcatul ce ne impresoară atât de lesne, și cu răbdare să ducem lupta ce ne stă înainte, "având privirile ațintite la Iisus" căpetenia și împlinitorul credinței, care în locul bucuriei ce-l era păstrată, a suferit crucea, ne ținând samă de ocară, și a șezut de dreapta tronului lui Dumnezeu. "Gândiți-vă deci la Cel ce a suferit o astfel de batjocoră, îndreptată de păcătoși împotriva Sa, ca să nu slăbiți și ca să nu vă împotriviți cu dușul.

"Voi, luptându-vă împotriva păcatului, n'ați su-

ferit încă până la sânge, "și ați ulsat îndemnul, ce vi se face de *Scriptură* ca unor fiu, când se zice: "Fiul meu, nu nesocoti pedeapsa Domnului și nu te desnădădui când te ceartă El; "căci Domnul pe care îl iubește, pe acela îl și ceartă, și bate pe tot fiul pe care-l primește". "De suferiți certare, Dumnezeu se poartă cu voi, ca cu niște fiu. Căci este oare vreun fiu, pe care tatăl său să nu-l certe? "Iar de rămâneți fără certare, care e obștească pentru toți, atunci nu sunteți fiu, ci copil nelegitim. "Punând aceasta, dacă noi fiind certați de părinții noștri trupești, li-am dat cinstea cuvenită, apoi cu atât mai mult trebuie să ne supunem Părintelui duhurilor, ca să trăim. "Părinții noștri ne-au pedepsit după placul lor pentru puține zile, iar Acesta ne pedepsește pentru folosul nostru, ca să avem și noi parte la sfințirea Lui. "Fiecare certare ni se pare la început nu o bucurie, ci o înfrustare; dar mai târziu aduce pentru cei ce au fost învățați prin ea roadele dăuitoare de pace ale dreptății.

"Deci întăriți-vă mâinile voastre cele slăbănogite și genunchile cele șovăitoare, "și pășiți drept cu picioarele voastre, ca cel șchiop să nu se poticnească, ci mai bine să se îndrepte.

"Șițiți-vă să aveți pace cu toți și sfințenie, fără de care nimenea nu poate să placă Domnului. "Ba-gați de samă ca să nu se lipsească cineva de harul lui Dumnezeu; ca să nu răsară vre-o rădăcină amară, care să aducă vătămare și prin ea să se întine mulți; "și ca să nu fie între voi vre un desfrânat, sau vreun necredincios, care, asemenea lui Ieav, să se lepede de dreptul său de totălu nă-

cut pentru o mâncare. " Căci voi știți, că acela voină după aceea să moștenească binecuvântarea, a fost lepădat și n'a putut schimba gândul tatălui său, cu toate că l-a rugat cu lacrimi.

" Voi nu v'ați apropiat de un munte, ce se poate pipăi și este cuprins de fiacări de foc, nici de întunec, de negură și de furtună, " nici de sunetul trâmbetei și de răsunetul glasului, pe care ceilalți l-au auzit și au rugat să nu mai fie îndreptat către ei, " pentru că ei nu puteau suferi ceea ce li se spunea : că dacă și o hărăz se va atinge de munte, va fi ucisă cu pietre sau lovită cu săgeată ; " și atât de grozavă fu acea vedenie, încât și Moise a zis : „Sunt cuprins de frică și de cutremur”. " Ci voi v'ați apropiat de muntele Sion și de cetatea Dumnezeului celui viu, de Ierusalimul cel care se și de întunerece de îngeri ; " de adunarea și biserica slăvită a celor întâi născuți, cari sunt scriși în cerin de Dumnezeu, Judecătorul tuturor, și de dobârșirea dreptilor, care au ajuns la desăvârșire ; " v'ați apropiat de Iisus Mijlocitorul Noului Testament, și de sângele de stropit, care grădește mai bine decât al lui Avel.

" Vedeți, să nu vă lepădați și voi de celce grădește ; dacă acela, neascultând pe cel ce grăea pe pământ, n'au scăpat de *pedepsă*, apoi cu atât mai vărtos nu vom scăpa noi, de ne vom lepăda de celce grădește din ceruri, " glasul cărula atucea a cutremurat pământul și care acum a dat o făgăduință ca aceasta : „Încă odată voi zgudui nu numai pământul, ci și cerul”. " Cuvintele : „Încă odată” înseamnă schimbarea lucrurilor ce se clădesc, ca unele ce sunt făcute pentru o vreme, ca să rămă-

celece nu se clădesc. " Deci noi, primind împărăția ce nu se clădește, vom păstra harul, prin care vom sluji în chip plăcut lui Dumnezeu cu sfioșenie și cu frică, " pentru că Dumnezeul nostru este loc mistuitor

CAP. 13.

" Stăruți în iubirea de frați " și iubirea de străini să nu o uitați, căci printru aceasta, fără să știți, se gădăit pe îngeri. " Aduceți-vă aminte de cel legați, ca și cum ați fi și voi în legături cu ei, și de celce pătimește, ca și cum ați fi într'un trup cu ei.

" Căsătoria să fie cinstită de toți și patul la toți să fie neîntințat ! Iar pe desfrânați și pe răsdetrânați li va judeca Dumnezeu. " Să nu aveți năra-vul iubirii de argint, ci să vă mulțămiiți cu ce aveți, Căci însuși Dumnezeu a zis : „Nu te voi părăsi, nici nu te voi lepăda ; ” " Încât cu încredere putem să zicem : „Domnul este ajutorul meu și nu mă voi teme. Ce poate să-mi facă omul ? ”

" Aduceți-vă aminte de învățătorii voștrii, cari v'au propovedit cuvântul lui Dumnezeu, și privind cum li-a fost slăvișul vieții, să le urmați credința.

" Iisus Hristos și Ieri și astăzi și în vecl e același. " Nu vă lăsați ademiniți de felurite învățături străine, căci inima e bine să fie întărită cu har, iar nu cu mâncări, dela care n'au dobândit folos celce s'au îndeletnicit cu ele. " Noi avem un altar dela care n'au dreptul să se hrănească celce slujesc cortului. " De vreme ce trupurile dobitoace-lor, al cărora sânge, arhiereul li duce la locul cel

sfânt pentru curățirea păcatelor, se ard afară din tabără, " apoi și Iisus Hristos, ca să sfințească pe oamenii prin sângele Său, a pățit afară de porți. " Să ieșiți dară la-Dânsul afară din tabără, purtând ocara Lui; " căci nu avem alcea cetate statornică, ci căutăm pe cea ce va să fie. " De aceea să aducem prin El neconștient lui Dumnezeu jertfă de laudă, adică roada buzelor, care proslăvesc numele Lui. " De asemenea să nu uitați facerea de bine și dărnicia, căci asemenea jertfe sunt plăcuțe lui Dumnezeu.

" Supuneți-vă învățătorilor voștri și fiți ascultători, căci ei neadormit poartă grijă de sufletele voastre, ca unii ce au a da samă de ele; pentru că cu bucurie să facă aceasta, iar nu suspinând, că aceasta nu vi-l de folos.

" Rugați-vă pentru noi, căci noi suntem lacrimă din ochi, că avem conștiința curată, căci în toate ne purtăm cinstit. " Vă rog însă să faceți aceasta mai cu samă ca să vă fie întors cât mai degrabă.

" Iar Dumnezeuul păcii, — care a sculat din morți pe Domnul nostru Iisus Hristos, Păstorul cel mare al oilor, prin sângele Testamentului celui veșnic " întărind-vă la toată fapta bună spre a împlini voea Lui, și lucrând în voi ceea ce-l bine plăcut Lui prin Iisus Hristos, — fie slava în vecii vecilor. Amin.

" Fraților. vă rog, să primiți acest cuvânt sfătuitor, căci eu v'am scris puțin.

" Să știți că fratele nostru Timoteu este slobod și împreună cu el, de va veni curând, vă voi vedea.

" Spuneți închinăciunii tuturor învățătorilor voștri și tuturor sfinților! Închină-se vouă toți cei din Italia. " Harul să fie cu voi toți. Amin.

DESCOPERIREA SFÂNTULUI IOAN TEOLOGUL (APOCALIPSIS)

CAP. I.

" Descoperirea lui Iisus Hristos, pe care i-a dat-o Dumnezeu, ca să arate robilor Săi cele ce trebuie să fie încurând; și pe care El a arătat-o, trimițându-l prin ingerul Său robului Său Ioan, " care a mărturisit cuvântul lui Dumnezeu și mărturisirea lui Iisus Hristos și câte a văzut.

" Ferice de cel ce citește și de cel ce ascultă cuvintele proorociilor *acestea* și de cel ce păzește cele scrise într'însa, căci vremea e aproape.

" Ioan scrie vouă celor șapte biserici ale Asiei, și vă dorește har și pace dela Celce este și dela Celce a fost și dela Celce vine; și dela cele șapte duhuri, care sunt înaintea tronului Lui; " și dela Iisus Hristos, martorul Cel credincios, întâiul născut din morți și stăpânul regilor pământului, Care ne-a iubit și ne-a spălat de păcatele noastre cu sângele Său, " și ne-a făcut regi și preoți ai lui Dumnezeu, Tatăl Său, a Căruia fie slava și stăpânirea în vecii vecilor! Amin.

" Iată-L vine cu norii și-L va vedea tot ochiul

și cele L-au străpuns, și vor plânge înaintea Lui toate semințiile pământului. Da. Amin.

• Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul, zice Domnul Atotțiitorul, Celce este și Celce a fost și Celce vine.

• Eu Ioan, fratele vostru în Iisus Hristos și părtaș cu voi la necaz și la împărăție și la răbdare, am fost izgonit în ostrovul, numit Patmos, pentru propoveduirea cuvântului lui Dumnezeu și pentru mărturisirea lui Iisus Hristos; *„acolo am fost în duh într-o zi de Duminică, și am auzit în urma mea un glas puternic, ca de trâmbiță, care a zis: „Eu sunt Alfa și Omega, Cel dintâiu și Cel depe urmă.”* „Ceeace vezi scrie într-o carte și o trimite celor șapte Biserici, care sunt în Asia: la Efes, și la Smirna, și la Pergam, și la Tiatira, și la Sardes, și la Filadelfia și la Laodiceea”.

• Atunci m'am întors să văd al cui e glasul care-mi grăea; și când m'am întors, am văzut șapte sfeșnice de aur, *„și între cele șapte sfeșnice am văzut pe unul, care sămăna cu Fiul Omului, înbrăcat cu podir”* și peste mijloc lucins cu brâu de aur; *„iar la cap și la păr era alb, ca lâna cea albă, ca zăpada, și ochii Lui erau ca para focului.”* *„Picloarele Lui erau ca arama de Liban, ca și cum ar fi fost înroșite într'un cuptor; și glasul Lui era ca zgomotul de ape multe.”* *„El ținea în mână Sa dreaptă șapte stele; din gura Lui ieșea o sabie ascuțită, cu două tăluzuri, și fața Lui era ca soarele, când strălucește în toată puterea lui.”*

•) Podir este un cernănt lung și alb, pe care-l purtau arhierii și regi

• Și când L-am văzut, am căzut la picioarele Lui, ca un mort. El însă și-a pus pe mine mâna Sa dreaptă și mi-a zis: Nu te teme; Eu sunt Cel dintâiu și Cel depe urmă și Celce Viețuiesc. *„Am fost mort și iată sunt viu în vecii vecilor. Amin. Și am cheile morții și ale iadului.”* *„Scrie deci, ceea ce ai văzut, și ceea ce este și ceea ce are să fie după acestea.”* *„Taina celor șapte stele, pe care le-ai văzut în dreapta Mea, și a celor șapte sfeșnice de aur este aceasta: cele șapte stele sunt ingerii celor șapte Biserici; iar cele șapte sfeșnice, pe care le-ai văzut, sunt cele șapte Biserici.”*

CAP. 2.

• Ingerului Bisericii celei din Efes scrie-i: așa zice Celce ține în dreapta Sa șapte stele, Care umblă prin mijlocul celor șapte sfeșnice de aur:

• „Cunosc faptele tale și osteneala ta și răbdarea ta, și că nu poți suferi pe cel rău, și ai cercat pe celce se numesc pe sineși apostoli, dar nu sunt, și i-ai găsit mincinoși. *„Ai suferit multe și ai răbdare, și te-ai ostent pentru numele Meu și nu te-ai descurajat.”* Dar *ceea ce am împotriva ta* e, că ai părăsit dragostea ta cea dintâiu. *„Adu-ți dară aminte de unde ai căzut, și te pocăiește, și fă faptele de altădată; iară de nu, voi veni curând la tine și de nu te vei pocăi, voi muta sfeșnicul tău din locul lui.”* Dar *ai această parte bună*, că urăști faptele Nicolaiților, pe care le urăsc și Eu

• Celce are ureche, audă ce grăește Duhul către biserici: Biruitorului îl voi da să guste din pomul vieții, care se află în mijlocul raiului lui Dumnezeu.

⁹ Ingerul Bisericii celei din Smirna scrie-i: Aşa zice Cel dintâi şi Cel de pe urmă, care a fost mort şi iată este viu:

¹⁰ Cunoşc fantele tale, şi necazul tău şi sărăcia ta, deşi eşti bogat, şi cleveţirea din partea celor ce se numesc pe sine Iudei, dar nu sunt, ci s'adunătura satanei. ¹¹ Nu te teme de nimic din cele ce ai să suferi. Iată, diavolul are să arunce pe unii din voi în temniţă, ca să vă cerce, şi veţi avea necaz zece zile. Fiţi credincioşi până la moarte şi-ţi voi da cununa vieţii. ¹² Celce are ureche de auzit, să audă ce zice Duhul către biserică: Biruitorul nu va suferi a doua moarte.

¹³ Ingerul Bisericii celei din Perga scrie-i: Aşa zice celce are sabie ascuţită cu două tălăburi: ¹⁴ Ştiu faptele tale şi că unde trăieşti, acolo este scaunul lui satană; ştiu că ţi-ai numele Meu şi nu te-ai lepădat de credinţa Mea nici chiar în acele zile, când acolo la voi, unde locuieşte satană, a fost omorât Antipa, martorul Meu cel credincios. ¹⁵ Dar am ceva şi împotriva ta, căci ai acolo de celce se ţin de învătura lui Valaam, care a învăţat pe Valac să pună sminteală înaintea illor lui Israel, ca să mănânce ierftite idoleşti şi să facă desfrânare; ¹⁶ ai adevărat la tine de celce se ţin de învăătura nicolaişilor, pe care Eu o urăsc. ¹⁷ Pocăleşte-te de asemenea; iar de nu, voi veni curând la tine şi Mă voi lupta cu ei cu sabia gurei Mele.

¹⁸ Celce are ureche de auzit, să audă ce zice Duhul către Biserică: Biruitorul îi voi da să guste din mana cea ascunsă, şi-i voi mai da o platră albă; şi pe această platră va fi scris un nume nou, pe care nimănui nu-i ştie, decât numai celce-l primeşte.

¹⁹ Ingerul Bisericii celei din Tiatira scrie-i: Aşa zice Fiul lui Dumnezeu, Celce are ochii ca para focului şi picioarele ca arama de Liban:

²⁰ Cunoşc faptele tale şi dragosta şi credinţa şi slujba şi răbdarea ta, şi că faptele tale cele din urmă sunt mai mari decât cele dintâi. ²¹ Dar am împotriva ta aceea, că îngădui femeii Iezabela, care se numeşte pe sineşi proorociţă, să înveţe şi să ducă în rătăcire pe robii Mei, făcându-i să mănânce din cele jertfite idollor şi să facă desfrânare. ²² I-am dat aceea vreme să se pocăiască de desfrâările ei, dar ea nu s'a pocăit. ²³ Iată o arunc la pat, iar pe celce se desfrânează cu ea îl arunc în necaz mare, dacă nu se vor pocăi de faptele lor. ²⁴ Şi pe copiii ei îi voi lăsa cu moartea, şi vor înţelege toate Bisericile, că Eu sunt Celce cearcă inimile şi lăuntrul şi voi da fiecăruia din voi după faptele voastre. ²⁵ Iar vouă şi celorlalţi din Tiatira, cari nu ţin învăătura aceasta şi cari nu ştiu aşa numitele zădărcuri ale satanei, vă spun, că nu voi pune asupra voastră altă sarcină. ²⁶ decât numai aceea, pe care o aveţi: Țineţi-o până voi veni.

²⁷ Celui ce biruieşte şi păzeşte faptele Mele până în sfârşit, îi voi da putere peste păgâni, ²⁸ şi-i va paşte cu tolgă de fer; ca nişte vase de lut se vor zdrobi; cum am primit Eu putere dela Tatăl Meu; ²⁹ şi-i voi mai da steaua dimineţii.

³⁰ Celce are ureche de auzit, să audă ce zice Duhul către Biserică.

CAP. 3.

¹ Ingerul Bisericii celei din Sardes scrie-i: Aşa

zice Celce are cele şapte duhuri ale lui Dumnezeu şi cele şapte stele :

Cunosc faptele tale, şi ştiu că tu cu numele eşti viu, dar de fapt eşti mort. ¹Priveghiază şi întăreşte pe celelalte, care şi-au mai rămas şi care stau să moară, căci nu găsesc faptele tale desăvârşite înaintea Dumnezeului Meu. ²Adă-ţi aminte ce ai primit şi ce ai auzit; păstrează-le şi te pocăieşte. Iar de nu vei priveghea, voi veni asupra ta, ca furul, şi nu vei afla în care ceas am să vin asupra ta. ³Dar al în Sardes puţine nume, care nu şi-au întinat hainele lor şi vor umbla cu Mine în haine albe, că sunt vrednici. ⁴Biratorul va fi îmbrăcat în haine albe, şi nu voi şterge numele lui din cartea vieţii, şi voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui Meu şi înaintea îngerilor Lui. ⁵Celce are ureche, să audă ce grăeşte Duhul către Biserici.

⁶Îngerului Bisericii celei din Filadelfia scrie-l: Aşa grăeşte Cel Sfânt, Cel Adovărat, Celce are cheile lui David, Celce deschide şi nimene nu va închide, şi închide şi nimenea nu va deschide.

⁷Cunosc faptele Tale. Iată, pentru că ai puţină durere, dar ai păzit cuvântul Meu şi de numele Meu nu te-ai lepădat, am deschis înaintea ta o uşă, şi nimenea nu va putea să o închidă. ⁸Iată, pe acela din adunătura satanei, cari se numesc pe Sine lui, dar nu sunt, ci mint, iată-l voi face să vie şi să se închine picioarelor tale şi să cunoască că te-am iubit. ⁹Pentru că ai păzit cuvântul răbdării Mele, te voi păzi şi Eu de ceasul ispitei, care are să vie asupra a toată lumea, ca să cerce pe celce trăesc pe pământ. ¹⁰Iată vin îndată : păzeşte ceea ce ai, ca să nu-ţi ia nimenea cununa. ¹¹Pe birător îl voi face

stălp în biserica Dumnezeului Meu şi nu va mai eşi afară ; şi voi scrie pe dânsul numele Dumnezeului Meu şi numele cetăţii Dumnezeului Meu, al noului Ierusalim, ce se pogoară din cer dela Dumnezeu Meu, şi numele Meu cel nou. ¹²Celce are ureche, să audă ce zice Duhul către Biserici !

¹³Îngerului Bisericii celei din Laodicea scrie-l : Aşa grăeşte Aminul, Martorul cel credincios şi adevărat, începutul făpturei lui Dumnezeu :

¹⁴Cunosc faptele tale. Tu nu eşti nici rece, nici ferbinte. O, de ai fi rece, sau ferbinte ! ¹⁵Dar ştiu că tu nu eşti nici rece, nici ferbinte, ci cald, de aceea te voi scuipa din gura Mea. ¹⁶Pentru că tu zici : sunt bogat şi m'am îmbogăţit şi n'am nevoie de nimica ; dar nu ştii, că eşti nenorocit şi vrednic de milă, şi sărac, şi orb, şi gol. ¹⁷Te stătuiesc să cumperi dela Mine aur lămurit prin foc, ca să te îmbogăţeşti, şi haină albă ca să te îmbraci şi ca să nu se vadă ruşinea ta goală, şi apă de ochi, ca să-ţi speli ochii şi să vezi. ¹⁸Pe care-l iubesc, Eu îi mustru şi-i pedesc. ¹⁹Sirgu-este deci şi te pocăieşte ! ²⁰Iată stau la uşă şi bat : de va auzi cineva glasul Meu şi va deschide uşa, voi intra la el şi voi prânzi cu dânsul şi el cu Mine. ²¹Birătorului îi voi da să şadă pe tronul Meu, precum am biruit şi Eu şi am şezut cu Tatăl Meu pe tronul Lui. Celce are ureche, să audă ce zice Duhul către Biserici.

CAP. 4.

¹După aceasta am privit, şi iată o uşă era deschisă în cer şi glasul de mai înainte, pe care-l au-

ziseam eu ca un sunet de trâmbiță, a grăit cu mine și mi-a zis: „Sue-te aicea și-ți voi arăta cele ce au să fie după acestea!”

“Și îndată am fost în duh, și iată era pus în cer un tron, și pe tronul acela ședea cineva. “Și cel ce ședea era la înfățișare ca piatra de laspie și de zardez. Și împrejurul tronului era un curcubeu. La înfățișare ca smarogdul; “Și am mai văzut împrejurul tronului douăzeci și patru de scaune; iar pe scaune am văzut șezând douăzeci și patru de bătrâni, îmbrăcați în haine albe și cu cununii de aur pe capetele lor. “Și de la tron eșiau fulgere și tunete și glasuri; iar înaintea tronului ardeau șapte sfeșnice de foc, care sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu; “și înaintea tronului era o mare ca de sticlă, asemenea cristalului. “În mijlocul tronului și împrejurul tronului erau patru vietăți, pline de ochi și în față și în dos: “întâia vietate sămăna cu leul; a doua vietate sămăna cu boul; a treia vietate avea față, ca a omului, și a patra vietate sămăna cu vulturul în zbor. “Fiecare din cele patru vietăți avea câte șase aripi împrejur, iar sub ele erau pline de ochi; ele nu au odihnă nici ziua, nici noaptea, ci strigă necontentit: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Dumnezeu Atotfăcătorul, Care a fost și este și va să vie!”

“Și când vietățile dau slavă și cinste și mulțumită Celui ce șade pe tron, Care viețuiește în vecii vecilor, “cei douăzeci și patru de bătrâni cad înaintea Celui ce șade pe tron și se înclină Celui ce viețuiește în vecii vecilor, și-și pun cununile lor înaintea tronului, zicând: “Vrednic ești Tu, Doamne, să primești slava și cinstea și puterea, căci Tu ai

făcut toate și toate s'au făcut și sunt după vocea Ta.

CAP. 5.

“Și apoi am văzut în dreapta Celui ce ședea pe tron o carte, scrisă și pe o parte și pe alta și pecetluită cu șapte peceți. “Și am mai văzut un inger puternic, care striga cu glas mare: „Cine este vrednic să deschidă această carte și să desfacă pecețile de pe ea?” “Și nimeni nici în cer, nici pe pământ, nici sub pământ n'a putut să deschidă cartea, nici să privească într'însa. “Și mult am plâns eu că nu s'a găsit nimeni vrednic să deschidă și să citească această carte și nici măcar să privească într'însa. “Și unul din bătrâni mi-a zis: „Nu plânge! Iată, leul cel din seminția lui Iuda, rădăcina lui David, a biruit și poate să deschidă această carte și să desfacă cele șapte peceți ale ei”.

“Atunci am privit și iată, în mijlocul tronului și a celor patru vietăți și în mijlocul bătrânilor, stătea un Miel, par'că junghiat, care avea șapte coarne și șapte ochi, care sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu, trimise în tot pământul. “Acesta a venit și a luat cartea din dreapta Celui ce șade pe tron. “Și când a luat El cartea, atunci cele patru vietăți și cei douăzeci și patru de bătrâni au căzut înaintea Mielului, având fiecare câte o harpă și câte o cupă de aur, plină cu tămâie, care e rugăciunea sfinților, “și au cântat o cântare nouă, zicând: „Vrednic ești să iai cartea și să desfaci pecețile ei, căci ai fost junghiat și cu Sângele Tău ne-ai răscumpărat pentru Dumnezeu din toate se-

mințile și limbile și popoarele și națiunile, ¹⁰ și n-ai făcut regi și preoți ai Dumnezeului nostru și vom domni pe pământ”

¹¹ Atunci am văzut și am auzit o mulțime de îngeri împrejurul tronului și a vietăților și a bătrănilor, și numărul lor era întunerece de întunerece și mulțime de mil; ¹² aceștia ziceau cu glas mare: „Vrednic este Mielul cel junghiat să primească puterea și bogăția, înțelepciunea și tăria, cinstea, și slava și binecuvântarea”.

¹³ Atunci toată făptura, care se află în cer și pe pământ și sub pământ, și în marea, toate câte se află în acestea le am auzit zicând: „A Celuice șade pe tron și a Mielului să fie binecuvântarea și slava și stăpânirea în vecii vecilor”.

¹⁴ Și cele patru vietăți au zis: „Amin!” Iar cei douăzeci și patru de bătrâni au căzut și s’au închinat Celuice Viețuiește în vecii vecilor.

CAP. 6.

¹ Când Mielul a desfăcut una din cele șapte peceti, am văzut și am auzit pe una din cele patru vietăți, zicând cu un glas ca de tunet: „Vină și vezi!” ² Și privind eu, am văzut un cal alb și celce șadea pe el avea arc și i s’a dat o cunună, și s’ieșit ca un birutor și ca să biruiească.

³ Și când a desfăcut a doua pecete, am auzit pe a doua vietate zicând: „Vină și vezi!” ⁴ Și a ieșit alt cal roșu, și celuce șadea pe dânsul i s’a dat *puterea să ia pacea de pe pământ, încât oamenii să se ucidă unii pe alții, și i s’a dat o sabie mare, și* ⁵ Și când a desfăcut a treia pecete, am auzit pe

a treia vietate zicând: „Vină și vezi!” Și privind eu, am văzut un cal negru, și celce șadea pe el avea în mână sa o măsură. ⁶ Și din mijlocul celor patru vietăți am auzit un glas, care a zis: „Un hînă ¹⁾ de grâu pe un dinar ²⁾ și trei hînăci de orz pe un dinar. Iar vinul și untdelemnul să nu-l vatăm!”

⁷ Și când a desfăcut a patra pecete, am auzit glasul vietăței a patra, care a zis: „Vină și vezi!” ⁸ Și am privit și lată a ieșit un cal vânăt și pe el era un călăreș, care se numea moartea, și era urmat de iad; acestuia i s’a dat stăpânire peste a patra parte de pământ, ca să ucidă cu sabia și cu foamețea și cu moșma și cu hărele pământului.

⁹ Și când a desfăcut a cincea pecete, am văzut sub altar sufletele celor ucși pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturisirea Mielului, pe care au dat-o el. ¹⁰ Și au strigat *aceștia* cu glas mare și au zis: „Până când, Stăpâne Sfinte și Adevărate, nu vei judecă și nu vei răzbuna sângele nostru împotriva celorce lecesc pe pământ?” ¹¹ Și flecărula din ei i s’a dat haină albă și li s’au zis să se liniștească încă puțină vreme, până când tovarășii și frații lor, care au a fi ucși, ca și ei, vor împini numărul.

¹² Și când a desfăcut a șasea pecete, am privit și lată s’a făcut cutremur mare și soarele s’a negrit, ca un sac de păr, și luna s’a făcut ca sângele; ¹³ și stelele cerului au căzut pe pământ, precum smochinul sguduit de un vânt puternic, leapădă smochinele sale cele neocapte. ¹⁴ Și cerul s’a întărit ca o hârtie ce se strânge sus; și orice munte

¹⁾ Hînă e o măsură grecească, care ar răspunde altului.

²⁾ Dinar, o monedă, care răspunde cu plata unui muncitor pentru zi de lucru.

și ostrov s'au urzit din locurile lor; ¹⁴ și regii pământului, și boerii și bogații și căpitentile, și cei puternici, și tot robul, și tot slobodul s'au ascuns prin peșterele și prin văgăunile munților; ¹⁵ și au zis munților și pietrelor: „Prăvăliți-vă peste noi și ne acoperiți dela fața Celui ce șade pe tron și dela mânia Mielului, ¹⁶ că a venit ziua cea mare a mâniai Lui, și cine poate să o sufere?”

CAP. 7.

¹ După aceasta am văzut patru îngeri, stând în cele patru unghiuri ale pământului și ținând cele patru vânturi ale pământului, ca să nu bată vântul nici pe pământ, nici pe marea, nici asupra vreunui copac. ² Și am mai văzut și alt înger, rădicându-se dela răsăritul soarelui și având pecetea Dumnezeului celui viu. Și a strigat acesta cu glas mare către cei patru îngeri, cărora li era dat să aducă vătămare pământului și mării, ³ și a zis: „Să nu aduceți vătămare nici pământului, nici mării, nici copacilor, până nu vom pune pecetea pe frunțile robilor Dumnezeului nostru!”

⁴ Și am auzit numărul celor pecetuiți; și era o sută patruzeci și patru de mii pecetuiți din toate semințiile fiilor lui Israel. ⁵ Și s'au pecetluit: din seminția lui Iuda douăsprezece mii; din Seminția lui Rubin douăsprezece mii; din seminția lui Gad douăsprezece mii; ⁶ din seminția lui Asir douăsprezece mii; din seminția lui Neftalim douăsprezece mii; din seminția lui Manase douăsprezece mii; ⁷ din seminția lui Simeon douăsprezece mii; din seminția lui Levi douăsprezece mii; din seminția lui

Isahar douăsprezece mii; ⁸ Din seminția lui Zabulon douăsprezece mii; din seminția lui Iosif douăsprezece mii; din seminția lui Veniamin douăsprezece mii.

⁹ După aceasta am privit, și iată o mulțime mare de oameni, pe care nimenea n'ar fi putut-o număra, din toate semințiile, și neamurile, și popoarele și limbile, stătea înaintea tronului și înaintea Mielului în haine albe și cu ramuri de tinic în mâinile lor. ¹⁰ Aceștia strigau cu glas mare și ziceau: „Mântuirea este a Dumnezeului nostru, Care șade pe tron, și a Mielului!” ¹¹ Și toți îngerii, stăteau împrejurul tronului și a bătrânilor și a celor patru vietăși, și au căzut înaintea tronului pe feșile lor și s'au închinat lui Dumnezeu, ¹² zicând: „Amin! B'neuvăntarea, și slava, și înălțarea, și mulțămirea și cinstea și tăria și puterea e a Dumnezeului nostru în vecii vecilor. Amin”.

¹³ Și începând să grăiască unul din bătrâni, m'a întrebat: „Cine sunt aceștia îmbrăcați cu haine albe și de unde au venit?” ¹⁴ Și eu i-am răspuns: „Domnule, tu știi!” Iară el mi-a zis: „Aceștia sunt cei ce au venit din necazul cel mare. Ei și-au spălat hainele lor și și-au albit strachele cu sângele Mielului. ¹⁵ De aceea sunt ei acum înaintea tronului lui Dumnezeu și-l slujesc ziua și noaptea în biserică Lui, și Cei ce șade pe tron se va sălășui înfrinșii. ¹⁶ Ei nu vor mai flămânzi, nici nu vor mai fi însetați; și nu-l va mai dogori nici soarele și nici un fel de arșiță; ¹⁷ pentru că Mielul, care este în mijlocul tronului, li va paște și-l va povățui la izvoarele apei vieții și Dumnezeu va șterge toată lacrima dela ochii lor”.

CAP. 8.

¹ Și când a desfăcut pecetea a șaptea, s'a făcut tăcere în cer vreme de o jumătate de ceas. ² Și am văzut șapte ingeri, cari stăteau înaltea lui Dumnezeu, și li s'au dat șapte trâmbițe. ³ Apoi a mai venit alt inger, care a sădă înaltea altarului, având o cadelnă de aur; ⁴ acestuia i s'a dat tămăd murtă, ca să o pue cu rugăciunile tuturor sfinților, pe altarul cel de aur de dinaintea tronului. ⁵ Și fumul de tămăd cu rugăciunile sfinților s'a ridicat din mâna ingerului înaltea lui Dumnezeu. ⁶ Și a luat ingerul cadelnă și a umplut-o cu foc de pe altar și a aruncat pe pământ; atunci s'au auzit glasuri, și tunete, și fulgere și cutremur. ⁷ Iar cei șapte ingeri, cari aveau șapte trâmbițe, s'au pregătit să trâmbițeze. ⁸ Întăiul inger a trâmbițat și s'a făcut grindină și foc, amestecat cu sânge și au căzut pe pământ; și a ars a treia parte de copaci și toată iarba verde. ⁹ Și a trâmbițat al doilea inger, și atunci ceva ca un fel de munte mare, care ardea cu foc, s'a aruncat în marea și a treia parte din marea s'a făcut sânge. ¹⁰ Și a treia parte din făpturile insuflete, care viețuiesc în mare, au murit și au perit a treia parte de corăbii. ¹¹ Și a trâmbițat al treilea inger și a căzut din cer o stea mare, care ardea ca o făclie; și ea a căzut peste a treia parte de râuri și peste izvoarele de apă. ¹² Numele stelei acestea eră Pelin. Și s'a făcut a treia parte din apă ca pelinul, și mulți din oameni au murit din pricina apei, căci se făcuse amară.

¹³ Și a trâmbițat ingerul al patrulea, și s'a rănit a treia parte de soare și a treia parte de lună și a treia parte de stele, așa că a treia parte a lor s'a întunecat, și a treia parte din zi nu era luminată, asemenea și noaptea. ¹⁴ Atunci am văzut și am auzit un inger, zburând prin mijlocul cerului și grăind cu glas tare: ¹⁵ Vali val! val va fi de ceie trăsesc pe pământ, după celelalte glasuri de trâmbițe ale celor trei ingeri, cari au a mai trâmbițat!

CAP. 9.

¹ Și a trâmbițat ingerul al cincilea, și am văzut o stea, căzind din cer pe pământ; și i s'a dat el cheia fântăni adâncului; ² și a deschis ea fântăna adâncului și din fântăna a eșit fum, ca dintr'un cup-tor mare; și din pricina fumului din fântăna s'a întunecat soarele și văzduhul. ³ Și din fum au eșit lăcuste pe pământ și li s'au dat puterea, pe care o au scorpille pământului. ⁴ Și li s'au zis să nu facă vătămare ierbei pământului, și nici unui fel de verdeață, și nici unui arbore, ci numai oamenilor, care n'au pecetea lui Dumnezeu pe frunțile lor. ⁵ Și li s'a mai dat poruncă să nu-i ucidă, ci numai să-i muncească cinci luni; și durerea ce le pricinuleau eră ca durerea pricinuită de scorpille, când înțapă pe om. ⁶ În zilele acelea oamenii vor căuta moartea, dar nu o vor găsi; vor dori să moară, dar moartea va fugi de ei. ⁷ După înțepirea lor, lăcustele erau asemenea callor pregătiți pentru războiu; și pe capetele lor aveau un fel de cunună, care sămănu să fle de aur; iar fețele lor erau ca de om; ⁸ și aveau păr, ca părul femeilor, iar dinții lor erau ca de leu

„Ei mai aveau pe dănsale zale, ca zalele de fer, iar treamătul arșilor lor era ca zgomotul cărușilor, când aleargă la război cu mulțimea de cai. ¹⁰ Aveau de asemenea și cozi ca de șorpie, iar în cozi nu ac de înțepat. Puterea lor era de a vătăma pe oameni cinci luni, ¹¹ și aveau rege peste dănsale pe ingerul adâncului, al cărui nume era în ebrește Avaddon, iar în grecește Apollion ¹²).

¹³ A trecut un val, dar iată vin după el alte două valuri.

¹⁴ Și a trâmbițat al șasele inger și am auzit un glas, ce șsea din cele patru cornuri ale altarului de dinaintea lui Dumnezeu ¹⁵ și zicea către ingerul al șasele, care avea trâmbiță: „Dă drumul la cei patru ingeri, legați la răul cel mare al Eufratului”. ¹⁶ Și îndată s'a dat drumul la cei patru ingeri, pregătiți pentru ceasul, ziua, luna și anul *acesta*, ca să omoare a treia parte din oameni. ¹⁷ Și numărul oștirii călărești era întuneric de întuneric, și am auzit numărul lor. ¹⁸ Și așa am văzut eu în vedenie cai, și pe dâșii călărești, îmbrăcați în zale ca focul, ca lacintul și ca pucloasa; capetele cailor erau ca de leu și din gurile lor șeau foc, fum și pucloasă. ¹⁹ Din pricina acestor trei bice, *adecă* afoculul a fumului și a pucloasei, care șseau din gura cailor, au murit a treia parte din oameni, ²⁰ pentru că puterea cailor era în gura lor și în cozile lor; căci cozile lor erau asemenea unor șerpi, cari aveau capete, cu care pricinueau vătămare. ²¹ Cei alți oameni însă, cari n'au murit de aceste bice, nu s'au pocăit de faptele mânilor lor, încât să nu se mai închine dracilor și idoloilor de aur, de argint, de aramă, de pla-

1) Peraklorul.

tră și de lemn, cari nu pot nici să vadă, nici să audă, nici să umble; ²² și nu s'au pocăit ei nici de uciderile ce săvârșeau, nici de farmeceile lor, nici de desfrânările lor, nici de furtășagiile lor.

CAP. 10.

¹ Și am văzut un inger puternic, pogorându-se din cer, îmbrăcat cu nour, cu un circubeu pe cap și cu lafa ca soarele, iar picioarele lui erau ca niște stâlpi de foc. ² În mână avea o cârtică deschisă, și și-a pus piciorul drept pe marea, iar pe cel stâng pe pământ; ³ și a strigat cu glas mare, cum mugește un leu; și când a strigat el, au răspuns cu glasurile lor șapte tunete. ⁴ Și când au răspuns cele șapte tunete cu glasurile lor, am vrut să scriu, dar am auzit un glas din ceriu, care mi-a zis: „Ascunde ceea ce au grăit cele șapte tunete, și nu scrie!” ⁵ Și ingerul, pe care l-am văzut eu stând pe marea și pe pământ, și-a rădicat mâna spre cer ⁶ și s'a jurat pe Celce este viu în vecii vecilor, Care a făcut cerul și cele dintr'insui, și pământul și cele depe el, și marea și cele din ea, că nu va mai fi vreme, ⁷ ci în zilele, când va glăsuși ingerul al șaptelea, când va trâmbița el, să va săvârșă taina lui Dumnezeu, cum a binevestit El robilor Săi, prorocilor.

⁸ Și glasul din ceriu, pe care-l auzisem eu, a început iarăși să vorbească cu mine și a zis: „Vină, ia cârticica cea deschisă din mâna ingerului, celui ce stă pe marea și pe pământ.” ⁹ Și m'am dus eu la inger și l-am zis: „Dă-mi cârticica!” Și el mi-a zis: „Ia-o și o mănâncă. Ea va fi amară în pântecul tău, dar în gura ta va fi dulce, ca mierea.”

¹⁰ Și am luat cărticica aceea din mâna ingerului și am mâncat-o; și ea în gura mea a fost dulce, ca mierea; iar după ce am mâncat-o, s'a făcut amară în pântecul meu. "Apoi mi s'a zis: "Trebuie ca tu să proorocii iarăși pentru multe popoare și semînții și limbi și regi."

CAP. 11.

¹ Și mi s'a dat o trestie, asemănătoare cu un toiag, și mi s'a zis: Scoală și măsoară biserica lui Dumnezeu și altarul și pe cei ce se închină într'însa. "Iar curtea de afară a bisericii las-o și nu o măsoară," căci ea este dată păgânilor: aceștia vor călca în picioarele lor cetatea cea sfântă patruzeci și două de luni. "Și Eu voi da celor doi martori ai Mei puterea de a prooroci și ei vor prooroci o mie două sute șazeci de zile, fiind îmbrăcați cu saci. "Aceștia sunt cei doi maslini și cele două sfeșnice, care stau înaintea Dumnezeului pământului. "Și de va voi cineva să-l jignească, va eși din gura lor foc și va mistui pe vrășmașii lor; de va voi cineva să-l jignească, acela trebuie ucis. "Aceștia au putere să închidă cerul, și când vor voi, au stăpânire asupra apelor, ca să le prefacă în sânge și să bată pământul cu tot felul de bătăi. "Și când își vor isprăvi ei mărturisirea lor, atunci o hiară, care va eși din adânc, se va lupta cu ei și-i va birui și-i va ucide, și trupurile lor se vor lăsa 'pe ușa cetății celei mari, care duhovnicește se numește Sodomă și Egiptul, unde a fost răstignit și Domnul nostru. "Și mulți din popoare și din semînții, și din

limbi și din neamuri vor privi la trupurile lor trei zile și jumătate și nu vor da voie să se pună trupurile lor în morminte. ¹⁰ Și cei ce trăesc pe pământ se vor bucura de aceasta și se vor veseli, și-și vor telimit daruri unii altora, pentrucă acești doi prooroci au muncit pe cei ce viețuesc pe pământ. ¹¹ Dar după trei zile și jumătate a intrat în ei duh de viață dula Dumnezeu, și ei amândoi s'au sculat în picioare. Atunci frică mare a căzut asupra aceloră, cari priveau la dâșli. ¹² Și s'a auzit din cer un glas puternic, care le-a zis: "Suiți-vă alcea!" Și ei s'au suit în ceru pe nouri și vrășmașii lor priveau la dâșli. ¹³ Și în acelaș ceas s'a făcut cutremur mare de pământ și a zecea parte de cetate a căzut, și a perit la cutremurul acesta șapte mil de nume omenești; iar ceilalți au fost cuprinși de frică și au dat slavă Dumnezeului Cereșc".

¹⁴ Al doilea val a trecut. Dar iată vine curând al treilea val.

¹⁵ Și a trâmbișat și lăngerul al șaptelea și au răsunat în ceru glasuri puternice, zicând: "Impărția lumii s'a făcut împărția Domnului nostru și a Hristosului Lui și El va împărți în veci vecilor".

¹⁶ Și cei douăzeci și patru de bătrâni, cari ședeau pe scaunle lor înaintea lui Dumnezeu, au căzut pe fețele lor și s'au închinat lui Dumnezeu, ¹⁷ zicând: "Îți mulțumim, Doamne Dumnezeule Atotîntorule, Căa tu ai fost și ești și vei să vii, că ai primit puterea Ta cea mare și ai luat domnia. ¹⁸ Turburatu-s'au păgânii; dar a venit mânia Ta și vremea de a judeca morții și a da răsplată robilor tăi, proorocilor și sfîștilor și celor ce se tem de numele Tău, mîei și uari, și a pierde pe cei ce au pierdut pământul".

"Atunci s'a deschis biserica lui Dumnezeu în ceru și s'a arătat scriinul Testamentului Lui în biserica Lui; și s'au făcut fulgere și glasuri și tunete și cutremur și grindină mare.

CAP. 12.

"Și s'a arătat pe cer un semn mare, o femeie, înbrăcată cu soarele, cu luna sub picioare și pe capul ei o cunună de douăsprezece stele. "Aceasta era însărcinată și țipa de durerile și chinurile nașterii.

"Și s'a mai arătat alt semn pe cer: lată un drac mare, roș, cu șapte capet și cu zece coarne, și pe capetele lui avea șapte coroane. "Coada lui a țărât din cer a treia parte din stule și le-a aruncat pe pământ. Dracul acesta a stătut înaintem femeii, care avea să nască, pentruca dacă ea va naște, să mănânce copilul ei. "Și ea a născut un copil de parte bărbătească, care avea să pască toate popoarele cu tolag de fer; și a fost răpit copilul ei la Dumnezeu și la tronul Lui; "Iar femeia a fugit în pustie, unde se pregăti-se pentru ea loc dela Dumnezeu, ca să fie hrănită acolo o mie două sute șalezeci de zile.

"Și s'a făcut război în ceru: Mihail și ingerii lui luptau împotriva dracului; și dracul și ingerii lui luptau împotriva lor, "dar n'au putut ține acesți din urmă și nu s'a mai găsit pentru ei loc în ceru. "Și marele drac, șarpele cel de dedemult, care se numește diavolul și satană și a amăgit toată lumea, a fost aruncat pe pământ și au fost aruncați împreună cu el și ingerii lui

"Și am auzit un glas puternic, care grăea în ceru: "Acum a venit mântuirea și puterea și împărăția Dumnezeului nostru și stăpânirea Hristosului Lui, pentrucă a fost aruncat cleveșitorul fraților noștri, care a cleveșit împotriva lor înaltea Dumnezeului nostru ziua și noaptea. "Aceștia l-au bîrșit cu sângele Mielului și cu cuvântul mărturisirii lor și nu și-au crușat sufletele lor nici c'iar dela moarte. "De aceea veselii-vă ceruri și celce încălți întrâncete! Vai de voi celce trăiți pe pământ și pe mare, căci s'a pogorât diavolul la voi cu urgle mare, știind că puțină vreme mai are!"

"Și când a văzut dracul, că este aruncat pe pământ, a început să urmărească pe femeia, care născuse copilul cel de parte bărbătească. "Și l's'au dat femeii două aripi ale vulturului celui mare, ca să zboare în pustie la locul său și să se dască de fața șarpelui și a fost ea hrănită acolo în curgerea vremii, a vremilor și a unei jumătăți de vreme. "Și a slobozit șarpele din gura sa după femeie apă, ca un râu, ca să o ia râul. "Dar pământul a ajutat femeii; căci și-a deschis pământul gura sa și a înghițit râul, pe care-l slobozise dracul din gura lui. "Și s'a mândat dracul pe femeie și s'a dus să intre în luptă cu ceilalți din sămânța ei, cari păzeau poruncile lui Dumnezeu și aveau mărturisirea lui Iisus Hristos.

CAP. 13.

"Și am stătut eu pe nisipul mării și am văzut rădicându-se din marea o hiară cu șapte capete și cu zece coarne: și în coarnele ei erau zece coroane, iar pe capetele ei niște nume hulitoare,

"Și hiara, pe care am văzut-o eu, samana cu un leopard. Picloarele ei erau ca de urs, iar botul ca botul de leu. Și dracnul i-a dat acesteia puterea să și tronul său și stăpânire mare. "Și unul din capetele ei par'c'ar fi fost rănit de moarte, dar această rană de moarte s'a vindecat; și s'a mirat tot pământul, urmând după hiară "și s'a închinat dracnulul, care dăduse putere hiarei, și s'au închinat și hiarei, zicând: „Cine-i ca hiara aceasta și cine poate să se bată cu dânsa?" "Și i s'a dat ei gură, care grăsea cu trufie și cu hulire; și i s'a dat putere să lucreze patruzeci și două de luni. "Și și-a deschis ea gura ca să hulească pe Dumnezeu, să hulească numele Lui și lăcașul Lui și pe cei ce locuiesc în ceriu. "Și i s'a mai dat să facă războiu cu sfinții și să-l biruiească; și i s'a mai dat putere peste toată seminția și poporul și limba și neamul. "Și se vor închina înaintea ei toți cei ce trăiesc pe pământ, ale căroră nume nu sunt scrise în cartea vieții la Mielul cel junghiat dela zidirea lumii. "Cine are ureche, să audă! "Ce ce duce în robie, însuși merge în robie; cei ce ucid cu sabia, însuși trebuie să fie uciși cu sabia. Aici e răbdarea și credința sfinților.

"Și am văzut altă hiară rădicându-se dinământ, și avea două coarne ca de miel, și vorbea ca dracnul. "Ea lucrează înaintea lui cu toată puterea hiarei întâia și face tot pământul și pe cei ce locuiesc pe dânsul să se închine hiarei întâia, a căria rană de moarte se vindecase; "și face semne mari, încât și foc pogoară din ceriu pe pământ înaintea oamenilor. "Și prin minunile, care-i este dat să le facă înaintea hiarei, ademenește pe cei ce locuiesc

pe pământ, spunând celor ce locuiesc pe pământ, să facă chipul hiarei celei ce are rana de sabie și trăiește. "Și i-a fost dată puterea să pună duh în chipul hiarei, ca chipul hiarei să și grăiască și să și lucreze, încât să fie uciși tot cei ce nu se va închina chipului hiarei. "Și va face ca, tuturor celor mari și celor mici, celor bogați și celor săraci, celor slobozi și robilor, să li se pună scrisoare pe mâna lor dreaptă sau pe fruntea lor, "și ca nimene să nu poată nici să cumpere, nici să vândă, decât numai acela, care are această scrisoare, sau numele hiarei, sau numărul numelui ei.

"Aici e înțelepciunea: Cine are minte, să socotească numărul hiarei, căci acest număr e nume de om și numărul ei este șase sute șase zeci și șase.

CAP. 14.

"Și am privit eu și la Mielul sta pe muntele Sion și cu Dânsul împreună stăteau cei o sută patruzeci și patru de mil, cari aveau numele Lui și numele Tatălui Lui scris pe frunțile lor. "Și am auzit un glas, care venea din ceriu, ca zgomotul unor ape mari și ca bubuitul unui tunet puternic; și am mai auzit un sunet ca de lăutăști, cari cântau din lăutele lor. "Ei cântau o cântare nouă înaintea tronului și înaintea celor patru vietăți și a bătrânilor și nimenea nu putea să învețe această cântare, decât numai acești o sută patruzeci și patru de mil, răscumparați de pe pământ. "Aceștia sunt cei ce nu s'au întinat cu femei, căci sunt feciorelnici; aceștia sunt cei ce urmează Mielului orunde ar merge El, ei sunt răscumparați de Iisus dintre oameni.

nărgă lui Dumnezeu și Melulul, "și în gura lor nu este vicleșug și sunt neprihăniți înaintea tronului.

" Apoi am văzut un alt inger, care zbură prin mijlocul cerului și are Evanghelia cea veșnică, ca să binevestească celor care locuiesc pe pământ și tuturor neamurilor și semințiilor și limbilor și popoarelor; și grăia cu glas tare: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a sosit ceasul judecării Lui, și închinați-vă Celui care a făcut cerul și pământul și marea și izvoarele de apă”.

" A urmat apoi un al doilea inger, zicând: A căzut, a căzut Babilonul, cetatea cea mare, care cu vinul cel iute al desfrânării sale a adăpat toate popoarele”.

" Apoi a urmat după el al treilea inger, grăind cu glas tare: „De s'a închina cineva hiară și chipului ei, și primește scrisoarea ei pe fruntea sa, sau pe brațul său, " acela va bea vinul cel neamestecat al mănii dumnezeiești, pregătit în cupa mănii Lui, și se va chinui în foc și pucioasă înaintea sfinților ingeri și înaintea Mielului, " și fumul muncii lor se va rădica în veclii veclilor, și nu vor avea odihnă nici ziua, nici noaptea cei care se închină hiară și chipului ei și cei care primesc scrisoarea numelui ei”.

" Atunci e răb area sfinților celor care pășesc poruncile lui Dumnezeu și credința în Iisus.

" Și am auzit un glas, venind din ceriu, care mi-a zis: „Scrie: de acum ferice de morții, cari mor în Domnul! Da, zice Duhul, ei se vor odihni de lucrările lor și faptele lor vor urma după ei”.

" Și privind eu, iată un nor luminos, și pe nor ședea unul, care sâmănă cu Fiul Omului. Acesta avea pe cap cunună de aur, iar în mână o secere

ascuțită. " Și a ieșit alt inger din biserică, și a strigat cu glas tare către cei care ședea pe nor: „Sloboade secerea ta și seceră, că a venit ceasul secerării, căci s'au copt holdele pe pământ”. " Și a aruncat cei care ședea pe nor secerea sa pe pământ și pământul a fost secerat.

" După aceea a ieșit alt inger din biserică cea din ceriu, având și acesta o secere ascuțită. " Și alt inger, care avea putere peste foc, a ieșit de la altar și cu strigăt mare a grăit către cei care secera cea ascuțită și a zis: „Sloboade secerea cea ascuțită a ta și taie strugurii viei de pe pământ pentru că s'au copt bobitele lor”. Și a aruncat ingerul secerea sa pe pământ și a tăiat strugurii viei celei de pe pământ și i-a aruncat în teasc cel mare al mănii lui Dumnezeu.

" Și s'au călcat strugurii în teasc afară din cetate, și a curs sânge din teasc până la frâul calilor, pe o întindere de o mie șese sute de stadii.

CAP. 15.

" După aceea am văzut pe ceriu alt semn, mare și minunat, și anume șapte ingeri, cari țineau cele de pe urmă șapte bice, că aceștia aveau să lucheze mânia lui Dumnezeu.

" Și am văzut un fel de mare de sticlă, amestecată cu foc; și cei care biruiseră hiară și chipul ei, și scrisoarea ei și numărul numelui ei stăteau pe marea cea de sticlă, ținând lăutela lui Dumnezeu și cântând cântarea lui Moaisă, robul lui Dumnezeu, și cântarea Mielului, zicând: „Mar! și minunate sunt lucrurile Tale, Doamne Dumnezeule A-

totușilorule; Drepte și adevărate-s căile tale, împărate al neamurilor! Cine nu se va teme de Tine, Doamne, și cine nu va proslăvi numele Tău? Căci numai Tu singur ești sfânt: toate popoarele vor veni și se vor închina înaintea Ta, căci s'au arătat judecățile Tale".

"După aceea am privit eu, și iată s'a deschis biserica cortului mărturiei în ceru, și din biserică au ieșit cei șapte îngeri, cari țineau cele șapte bice, înbrăcați în haine curate și luminoase de în și înclși peste mijloc cu brău de aur. Iar una din cele patru vietăși a dat, celor șapte îngeri șapte cupe de aur, pline cu mânia lui Dumnezeu, Care trăiește în vecii vecilor. "Și s'a umplut biserica de fum dela slava lui Dumnezeu și dela puterea Lui și nimenea n'a putut să intre în biserică, până nu s'au terminat cele șapte bătăi ale celor șapte îngeri.

CAP. 16.

"Și am auzit un glas mare, din biserică care zicea celor șapte îngeri: „Mergeti și vărsați pe pământ cele șapte cupe ale mâinii dumnezeoști!"

"Și ducându-se *îngerul întâiu*, *lă* vărsat cupa sa pe pământ, și s'au lătt rane cumplite și rele pe oamenii, cari aveau scrisoarea harel și se înclăuau chipului ei.

"Al doilea inger a vărsat cupa sa în mare, și s'a făcut sânge ca de mort, și tot ce era în sufleteșit în mare a murit.

"Al treilea inger a vărsat cupa sa în râuri și în izvoarele de apă și s'a făcut sânge. "Atunci am auzit pe *îngerul apelor*, care zicea: „Drept ești Tu,

Doamne, care ești și ai fost, și sfânt, pentru că ai judecat așa; "pentru că ei au vărsat sângele sfinților și al proorocilor, li-ai dat să bea sânge și sunt vrednici de aceasta". "Și am auzit pe altul grăind dela altar și zicând: Da, Doamne Dumnezeu Atotșilorule, adevărate și drepte sunt judecățile Tale".

"Al patrulea inger și-a vărsat cupa în soare și l-a fost dat să ardă pe oameni cu foc. "Și o dogoreală mare a ars pe oameni, și aceștia huleau numele lui Dumnezeu, care avea putere asupra acestor bătăi, și nu s'au înțeleptit, ca să-l dea slavă.

"Al cincilea inger a vărsat cupa sa pe tronul harel, și s'a făcut împărăția ei întunecată, și oamenii își mușcau limbile de durere, și huleau pe Dumnezeu cel ceresc din pricina suferințelor lor și a ranelor lor, și nu s'au pocăit de faptele lor.

"Al șaselea inger și-a vărsat cupa în râul cel mare al Eufratului, și a secat apa din el, ca să gătească cale regilor celor dela răsăritul soarelui.

"Și am văzut legând din gura dragonului și din gura harel și din gura proorocului mincinos trei duhuri ascurate, care semănau ca niște broaște.

"Acestea erau duhuri drăcești, care făceau minuni. Ele leșau la regii din toată lumea, ca să-l adune la luptă în acea zi mare a Dumnezeului celui atotșilor. "Iată vin, — zice El, — cum vine furul! Ferice de celce priveghează și-și păstrează haina sa, ca să nu umble gol și ca să nu se vadă rușinea lui! "Și-l va aduna la locul, cari se numește în evreește: Armagheddon.

"Al șaptelea inger și-a vărsat cupa în aer, și din biserică cerească, dela tro, a răsunat un glas

puternic, zicând: „Săvârșitu-s'a!" "Și au izbucnit fulgere, tunete și glasuri, și s'a făcut cutremur mare de pământ; așa cutremur și așa de mare cum n'a mai fost de când sunt oameni pe pământ, "Și cetatea cea mare s'a desfiacut în trei părți, și cetățile păgâne au căzut și marele Babilon s'a pomenit înaintea lui Dumnezeu, ca să-i dea cupa cea cu vinul cel lute al mănii Lui. "Și tot ostrovul a fugit și tot muntele nu s'a mai găsit; "și grindină ca de un talant a căzut din ceriu asupra oamenilor, și oamenii au huilt pe Dumnezeu pentru ranele pricinuite de grindină, pentru că ranele pricinuite de ea erau foarte grele.

CAP. 17.

"Apoi a venit unul din cei șapte îngeri, care țineau cele șapte cupe, și grăind cu mine, mi-a zis: „Vino și-ți voi arăta judecata desfrânatei celei mari care locuiește la apele cele mari, "cu care s'au desfrănat regii pământului și cu vinul desfrânării cărila s'au îmbătat cei ce trăiesc pe pământ.

"Și m'a dus cu duhul în pustiu, și am văzut o femeie, călare pe o hiară roșie, plină de nume huitoare de Dumnezeu, cu șapte capete și cu zece coarne. "Și femeia cea era înbrăcată cu porfiră și cu purpură, împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu perle, și ținea în mână sa o cupă de aur plină de nocură și ticăloșii desfrânării sale, "și pe fruntea ei era scris acest nume: „Taină: Babilonul cel mare, malca desfrânatelor și a ticăloșilor pământului". "Și am văzut că femeia era beată de sângele sfinților și de sângele martorilor lui Iisus, și văzând-o, m'am mirat foarte mult.

"Atunci îngerul mi-a zis: „Ce te miri? Eu am să-ți spun taina femeii acesteea și a hiarlei care o poartă și care are șapte capete și zece coarne.

"Hiară, pe care ai văzut-o tu, a fost și nu mai este, și are să iasă din adânc și va merge la pierire; și se vor mira locuitorii pământului, numele cărora nu sunt scrise în cartea vieții dela începutul lumii, văzind că hiară a fost și nu mai este, și se va arăta.—"Aici se cere o minte, care are înțelepciune.—"Cele șapte coarne, sunt cele șapte dealuri, pe care șede femeia și domnește peste ele, "și cei șapte regi, din care cinci au căzut, unul este, iar altul încă n'a venit, și când va veni, nu trebuie să rămâne mult. "Și hiară, care a fost și nu mai este, e al optulea rege; ea e din numărul celor șapte și merge la pierire. "Iar cele zece coarne, pe care le-ai văzut, sunt zece regi, care încă n'au primit domnia, dar vor primi stăpânirea cu hiară, ca regi pentru un ceas. "Ei au același gând și vor trece puterea și stăpânirea lor hiarlei, "și se vor lupta cu Mielul; și Mielul îi va birui, căci El e Domnul celor ce domnesc și Regele regilor. Și cele sunt cu El sunt cei chemați și aleși și credincioși". "Și mi-a mai zis: „Apele, pe care le-ai văzut, unde șede desfrânata, sunt neamurile și popoarele și semințiile și limbile. "Și cele zece coarne, pe care le-ai văzut la hiară, acestea vor ură pe desfrânata, și o vor face de rușine și o vor goli, și carnea ei o vor mânca și o vor arde cu foc, "pentru că Dumnezeu li-a pus în inimă să facă voia Lui, să facă o singură voință și să dea domnia lor hiarlei, până se vor împlini cuvintele lui Dumnezeu. "Iar femeia, pe care ai văzut-o, este cetatea cea mare, care domnește peste regii pământului".

CAP. 18.

¹ După aceasta am văzut alt inger. pogorându-se din ceriu și având putere mare; și de slava lui s'a luminat pământul. ² Acesta a strigat cu glas puternic, zicând: „A căzut, a căzut Babilonul, desfrânata cea mare, și s'a făcut locuință dracilor și sălaş a tot duhul necurat, sălaş a toată paserea necurată și uricloasă, ³ pentru că din vinul aprinderii desfrânării a adăpat toate popoarele, și regii pământului s'au desfrânat cu ea, și negustorii pământului s'au îmbogățit din luxul ei cel nemăsurat”.

⁴ Apoi am auzit alt glas venind din ceriu și zicând: „Ieși dintr'însa, poporul Meu, ca să nu luai parte la păcatele ei și ca să nu fiți supuși la ranele ei; ⁵ căci păcatele ei au ajuns până la ceriu și Dumnezeu a pomenit nedreptățile ei. ⁶ Plătiți-l, cum va plătit și ea vouă, ba și îndoit; plătiți-l după faptele ei; în cupa în care v'a pregătit ea vin, pregătiți-l îndoit. ⁷ Cât s'a slăvit ea pe sine și s'a desfrânat, atâtea dați-i chinuri și amărăciuni; căci ea zise în inima sa: voi ședea mereu regină: și nu-s vădovă, și amărăciuni nu voi vedea. ⁸ De aceea, într-o zi vor veni asupra ei dureri și moartea și plâns și foamete, și va fi arsă cu foc, că puternic este Domnul Dumnezeu, Celce o judecă. ⁹ Și vor plânge și se vor tângui după ea regii pământului, celce s'au desfrânat și s'au desfrânat cu dansa, când vor vedea fumul dela arderea ei, ¹⁰ și stând departe de groaza chinurilor ei, vor zice: „Vai, Vai de tine, cetatea cea mare a Babilonului, cetatea cea tare, că într'un ceas a venit osânda ta!” ¹¹ Și negustorii pământului vor plânge și se vor hodi după ea, căci

deacum nimenea nu va mai cumpăra mărfurile lor, ¹² mărfuri de aur și argint, și pietre scumpe, și perle, și vison, și porfiră, și mătăasă, și purpură, și tot felul de lemn mirositor, și tot felul de lucruri de fildeş, și tot felul de lucruri de lemn scump și de aramă și de fer și de marmură; ¹³ scorțișoară și tămâie, și mir, și smirnă, și vin și untdelemn, și făină, și grâu, și vite, și oi, și cal, și căruțe, și trupuri și suflete omenești.” ¹⁴ „Roadele cele dorite de sufletul tău,—vor zice ei,—s'au dus dela tine, și s'a depărtat de tine tot ce-ți gras și strălucit s'a depărtat, și nu le vei mai găsi.” ¹⁵ Celce negușau acestea și s'au îmbogățit dela ea, stând departe de groaza chinurilor ei și plângând și bocindu-se, ¹⁶ vor zice: „Vai, vai, cetatea cea mare, înbrăcată în vison și în porfiră și cu purpură, și împodobită cu aur și cu pietre scumpe și cu perle, că într'un ceas a perit asemenea bogățiile!” ¹⁷ Și toți cărmacii, și toți cei ce călătoresc cu corăbii, și corăbierii, și căli fac negoț pe mare, vor sta departe, ¹⁸ și văzînd fumul dela arderea ei, vor striga și vor zice: „Ce cetate mai e ca cetatea cea mare?” ¹⁹ Și presurându-și cenușă pe capetele lor și strigînd și plângînd, vor zice: „Vai, vai, cetatea cea mare, cu ale căria lucruri scumpe s'au îmbogățit toți, celce au corăbii pe marea, că te-ai puslit într'un ceas!” ²⁰ Veselește-te de aceasta, cerule și sfinții și apostolii și prooroci, căci Dumnezeu s'judecat-o și v'a făcut dreptate!”

²¹ Și un inger puternic a rădicat o piatră mare, ca de moară, și a aruncat-o în marea, zicînd: „cu așa răpeziune vei fi aruncat tu, Babiloane, cetatea cea mare, și nu vei mai fi.” ²² Și glas de chitare și de

muzici și de trâmbițe și de fluere nu se va mai auzi în tine; și nu va mai fi în tine niciun fel de meșter iscusit și nici un fel de meșteșug, și nici huruit de moară nu se va mai auzi în tine. ⁹ Și lumină de făclie nu se va mai arăta în tine, nici glas de mire s'au de mireasă nu se va mai auzi în tine, căci negustorii tăi au fost boerii pământului și prin farmecul tău ai dus în rătăcire toate popoarele; ¹⁰ Și pentru că s'a găsit în tine sângele proorocilor și al sfinților și al tuturor celorce au fost uclși pe pământ ¹¹

CAP. 19.

¹ După aceasta am auzit în ceru un glas puternic ca de popor mult, care zicea: „Aliluia! Mântuirea și puterea, și slava, sunt ale Domnului nostru, ² căci adevărate și drepte sunt judecățile Lui: pentru că El a osândit pe acea mare desfrănată, care a stricat pământul cu desfrânările ei, și a cerut sângele robilor Săi din mâinile ei.” ³ Apoi adoua oară au zis: „Aliluia!... Și fumul ei va ține în vecl veclor,” încheiară ei.

⁴ Atunci cei douăzeci și patru de bătrân și cele patru vierăși au căzut și s'au închinat lui Dumnezeu, Care ședea pe tron și au zis: „Amin! Aliluia!”

⁵ Și a eșt un glas dela tron, zicând: „Lăudați pe Domnul nostru, toate slugile Lui și cari vă temeți de El, mici și mari!”

⁶ Și am auzit un glas ca de popor mult, ca un vuet de ape mari, ca un brtuit de tunete puternice, zicând: „Aliluia! Căci Domnul Dumnezeu Atotputernicul a intrat în împărăția Săi” ⁷ Să ne bucurăm și

să ne veselim și să-l dăm slavă, că a sosit nunta Mielului și femeia Lui s'a găsit. ⁸ Și i s'a dat el să se îmbrace cu vison curat și luminos; căci visonul acesta este dreptatea sfinților.”

⁹ Atunci ingerul mi-a zis: „Scrie: Ferice de cei chemați la cina de nuntă a Mielului”. Apoi mi-a mai zis: „Acestea sunt cuvintele adevărate ale lui Dumnezeu”. ¹⁰ Și eu am căzut cu fața la picioarele lui, ca să mă închin lui; dar el mi-a zis: vezi, nu face aceasta; eu sunt tovarășul de slujbă al tău și al fraților tăi, care au mărturisirea lui Iisus, Lui Dumnezeu să te închini, căci mărturisirea lui Iisus este duhul proorociei.”

¹¹ Și am văzut cerul deschis și lată un cal alb și celce ședea pe dânsul se numește Credincioșul și Adevăratul, Care judecă drept și face război. ¹² Ochii Lui sunt ca para focului și pe capul Lui o mulțime de cunun; și avea scris un nume și numele nu-l știa nimere, decât numai El singur; ¹³ și era îmbrăcat într-o haină roșită de sânge, și numele Lui era: Cuvântul lui Dumnezeu. ¹⁴ Oştirile cerești urmau după Dânsul pe cai albi, îmbrăcate cu vison alb și curat. ¹⁵ Din gura Lui leșea o sabie de amândouă părțile ascuțită, cu care avea să lovească popoarele; Acesta le va paște cu toiag de fier, și Acesta va călca teascu cu vinul urgiei și al mâniei lui Dumnezeu Atotfitorul. ¹⁶ Iar pe haina și pe șoldul Lui era scris acest nume: „Regele regilor și Domnul celor ce domnesc.”

¹⁷ Am văzut apoi un inger, care stătea în soare. Acesta a strigat cu glas mare, zicând către toate paserile, care zburau prin mijlocul cerului: „Sburați și vă adunați la cina cea mare a lui Dumnezeu, ¹⁸ ca

să măncați trupurile regilor, trupurile puterilor, trupurile căpeteniilor, trupurile cailor și ale călăreșilor de pe ei, trupurile tuturor celor slobozi și ale robilor, mari și mici!"

"Apoi am văzut hiara și regii pământului și oștirile lor, adunate, ca să se lupte cu cei ce ședea pe cal și cu oștirea Lui. ¹⁰ Și a fost apucată hiara și împreună cu ea și proorocul cel mincinos, care făcuse minuni înaintea ei, cu care ea amăgise pe cei ce au primit scrisoarea hiarei și pe cei ce se închinau chipului ei, și amândoi au fost aruncați de vii în lezerul cel de foc, care ardea cu foc de pucioasă; ¹¹ iar ceilalți au fost uciși de Cea ce ședea pe cal cu sabia ce legea din gura Lui, și toate paserile s'au hrănit cu trupurile lor.

CAP. 20.

¹ Am văzut apoi un inger, pogorându-se din cer, care avea în mână cheia adâncului și un lanț mare. ² Aceasta a luat pe dracul, șarpele cel vechi, care este diavolul și satană, cel ce a înșelat toată lumea, și l-a legat pentru o mie de ani, ³ și l-a aruncat în adânc, și l-a închis, și a pus asupra lui pecete, ca să nu mai amăgească popoarele până să va împlini o mie de ani. După aceea va trebui să i se dea drumul pentru puțină vreme.

⁴ Și am văzut niște tronuri; și celor ce ședea pe dănele li s'au dat să judece. Și iată sufletele celor uciși pentru mărturisirea lui Iisus și pentru cuvântul lui Dumnezeu, cari nu se închină la hiare nici chipului ei, și nu primise scrisoarea pe fruntea lor și pe brațul lor. Aceștia au înviat și vor domni cu

Hristos o mie de ani; ⁵ iar ceilalți morți nu vor învia până nu se va împlini mie de ani. Aceasta-i învierea întâia. ⁶ Fericit și sfânt va fi cel ce va avea parte de înviere întâia: asupra lui moartea a doua n'are putere, ci ei vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos și vor împărăși cu El o mie de ani.

⁷ Iar după ce se vor sfârși cei o mie de ani, se va da drumul satanei din temnița lui și va ieși să amăgească popoarele, care s'au aflat în cele patru unghieri ale pământului: pe Gog și Magog, și să le adune la război. Numărul lor va fi ca nisipul mării. ⁸ Și vor eși în largul pământului și vor înconjura tabăra sfinților și cetatea cea iubită. ⁹ Dar a căzut foc din cer dela Dumnezeu și le-a mistuit. ¹⁰ Iar diavolul, care le-a amăgit, va fi aruncat în lezerul cel de foc și de pucioasă, unde este hiara și proorocul cel mincinos, și se vor munci ziua și noaptea în vecii vecilor.

¹¹ Apoi am văzut un tron mare, alb, și pe unul care ședea pe dânsul. Cerul și pământul au fugit de fața Lui și nu s'a mai găsit loc pentru ele. ¹² Și am văzut morții, mari și mici, stând înaintea lui Dumnezeu, și cărțile erau deschise, și e altă carte deschisă, care este cartea vieții. Și au fost judecați morții potrivit cu cele scrise în cărți, după faptele lor. ¹³ Atunci marea a dat pe morții, cari se aflau într'însa, și moartea și iadul s'au dat pe morții, cari erau într'însele. Și a fost judecat fiecare după faptele sale, ¹⁴ și moartea și iadul au fost aruncați în lezerul cel de foc. Aceasta-i moartea a doua. ¹⁵ Și cine n'a fost înscris în cartea vieții, acela a fost aruncat în lezerul cel de foc.

CAP. 21.

¹ Atunci am văzut un cer nou și un pământ nou
căci cerul cel dintău și pământul cel dintău tre-
cuseră și marea nu mai eră. ² Și eu, Ioan, am vă-
zut cetatea cea sfântă a Ierusalimului, pogorându-
se dela Dumnezeu din ceriu, gătită, ca o mireasă îm-
podobită pentru bărbatul său. ³ Și am auzit un glas
puternic din ceriu, zicând: „Iată cortul lui Dumnezeu
cu oamenii, și va locui El cu dânșii; ei vor fi po-
porul Lui, iar El va fi cu ei și va fi Dumnezeuul lor.”
⁴ Și va șterge Dumnezeu toată lacrima dela ochii lor
și moartea nu va mai fi, și nu va mai fi nici plâns,
nici jale, nici boale, căci cele dinainte au trecut.
⁵ Și Celce ședeă pe tron a zis: „Iată fac toate
noua”. Iar către mine a zis: „Scrie! Căci cuvintele
acestea sunt adevărate și vrednice de crezare.”
⁶ Apoi mi-a mai spus: „Săvârșitu-s'au! Eu sunt
Alfa și Omega, începutul și sfârșitul: celui însetat
fi voi da în dar apă din izvorul vieții.” Biruitorul
vă moșteni toate; Eu fi voi fi Dumnezeu și el fi
va fi fiu. ⁷ Iar a celor fricoși și necredincioși, a ce-
lor păcătoși și ucigași, și desfrânați, a vrăjitorilor,
a slujitorilor de idoli și a tuturor mincinoșilor par-
tea li e în lezerul celce arde cu foc și cu pucioasă.
Aceasta-i moartea a doua.”

⁸ Apoi a venit la mine unul din cei șapte îngeri,
cari aveau șapte cupe pline cu cele șapte bătăi din
urmă, și mi-a zis: „Vină să-ți arăt femecea, care
este mireasa Mielului.” ⁹ Și m'a rădicat cu duhul
pe un munte mare și înalt, și mi-a arătat cetatea
cea mare, sfântul Ierusalim, care se pogoră dela
Dumnezeu din ceriu. ¹⁰ Aceasta avea slava lui Dum-

nezeu și o lumineă un fel de platră foarte prețioasă,
un fel de platră de iaspis, la întâișare ca cristalul;
¹¹ și avea un zid gros și înalt, douăsprezece
porți și la porți douăsprezece îngeri, iar pe porți e-
rau scrise numele celor douăsprezece semioși ale
fiilor lui Israeli. ¹² Dinșpre răsărit erau trei porți,
dinșpre miază noapte trei porți, dinșpre miază zi
trei porți și despre asfioșit trei porți. ¹³ Zidul cetă-
ței avea douăsprezece temelii și pe ele erau numele
celor douăsprezece apostoli ai Mielului.

¹⁴ Celce grăea cu mine aveă o trestie de aur pen-
tru măsurat cetatea și porțile și zidurile ei. ¹⁵ Ce-
tatea aveă patru laturi, și lungimea ei era întoc-
mai ca și lățimea. Și a măsurat acela cetatea cu
trestia și a găsit-o de douăsprezece mil de stadii;
lungimea și lățimea și înălțimea ei erau deopotrivă.
¹⁷ Și a măsurat zidul ei și i-a găsit de o sută patru-
zeci și patru de coși, măsură omenească, care eră
și a îngerului.

¹⁸ Zidul cetății eră zidit cu platră de iaspis, iar
cetatea eră de aur curat, care sămăna cu sticla cu-
rată. ¹⁹ Temeliile zidului cetății erau împodobite cu
tot felul de pietre scumpe: temelia întâia eră de
iaspis, a doua de safir, a treia de hachidon, a pa-
tra de smaragd; ²⁰ a cincea de sardonix a șasea de
sardon; a șaptea de hrisolit, a opta de beril, a noua
de topaz, a zecea de hrisopras, a unsprezecea de
hiacinț și a douăsprezecea de ametist. ²¹ Iar cele
douăsprezece porți erau douăsprezece perle: fie
care poartă eră dintr-o perlă. Ulițele cetății erau de
aur curat, ca o sticlă limpede.

²² Iar biserica n'am văzut intrănsă, căci Domnul
Dumnezeu Atotștitorul eră biserica ei și Mielul. ²³ Și

cetatea n'avea nevoie nici de soare, nici de lună pentru lumina sa, căci slava lui Dumnezeu o luminează și luminătorul ei este Mielul. "Popoarele ei cele mântuite vor umbla în lumina Lui și regi pământului vor aduce înfransa slava și cinstea lor. "Porțile ei nu se vor închide ziua, iar noapte acolo nu va fi. "Și se vor aduce acolo slava și cinstea popoarelor, "și nu va intra înfransa nimic necurat, și nimene din cei dedați la ticăloși și la minciună, ci numai cei care sunt scriși la Miel în cartea vieții.

CAP. 22.

"Și mi-a arătat râul cel curat și limpede ca cristal al apei vieții, care izvorăște de la tronul lui Dumnezeu și al Mielului. "În mijlocul uliței cetății și de o parte și de alta a râului, se află pomul vieții, care rodește de douăsprezece ori pe an, dându-și rodul în fiecare lună; și frunzele pomului sunt de leac pentru popoare. "Și acolo nimic nu va mai fi blestemat. Tronul lui Dumnezeu și al Mielului va fi acolo, și robii Lui îi vor sluji "și vor vedea fața Lui și numele Lui va fi pe frunzele lor. "Și noapte nu va mai fi acolo și nu vor mai avea trebuință nici de făclii, nici de lumina soarelui, căci îi luminează Domnul Dumnezeu, și vor domni în vecii vecilor.

"Și mi-a zis: "Aceste cuvinte sunt vrednice de crezare și adevărate, și Domnul Dumnezeu slujitorilor proorocii a trimis pe îngerul Său să arate robilor Săi cele ce trebuie să fie încurând, zicând: "Iată vin îndată; ferice de cei care păzește cuvintele proorocii cărții acesteia!"

"Eu, Ioan, am văzut și am auzit acestea. Și când am văzut eu și am auzit acestea, am căzut la picioarele Mielului. Care mi-a arătat acestea, ca să mă închin. *Laf.* "El însă mi-a zis: "Bagă de seamă să nu faci aceasta, căci eu sunt slujitor împreună cu tine și cu frații tăi prooroci și cu cei care păesc cuvintele cărții acesteia. Lui Dumnezeu să te închini".

"Și mi-a mai zis: "Nu pecetlui cuvintele proorocii cărții acesteia, că vremea e aproape. "Necuratul lasă-l să mai facă nedreptate; necuratul lasă-l să se mai întineze; dreptul să mai facă dreptate și cel sfânt să se mai sfințească. "Iată vin îndată și răsplata Mea este cu Mine, ca să răsplătesc fiecăruia după faptele lui. "Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul, cel dintâiu și cel de pe urmă. "Ferice de cei care păesc poruncile Lui, ca să aibă drept la pomul vieții și să intre în cetate pe porți. "Afară sunt câinii, și vrăjtorii, și destrănații și ucigașii, și slujitorii de idoli, și tot cel care iubeste și face nedreptatea. "Eu, Iisus, am trimis pe îngerul Meu să vă mărturisască aceasta prin biserici. Eu sunt rădăcina și urmașul lui David, steaua cea luminoasă a dimineții".

"Iar Duhul și mireasa zic: "Vină! Și cei care aude să zică: Vină! Cel înșătat să vie, și cei care doresc să ia din apa vieții în dar!"

"Și eu încă mărturisesc la toți cei care aud cuvintele proorocii cărții acesteia: de va adăoga cineva ceva la ea, asupra aceluia va trimite Dumnezeu ranele, despre care s'a scris în cartea aceasta. "Și de va scoate cineva ceva din cuvintele proorocii cărții acesteia, pe acela și Dumnezeu îi va

